

21.12. 2015. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, otvaram Osmu šednicu drugog redovnog zasijedanja u 2015. godini. Po svoj prilici i posljednjeg u ovoj godini, od redovnih zasijedanja.

Dobili ste dnevni red.

Prije prelaska na dnevni red koji smo usaglasili na Kolegijumu, imamo zapisnike sa Četvrte i Pete sjednice vanrednog zasijedanja, Prve i Treće posebne, Pete posebne, Šeste posebne u 2015. godini. Ima li izmjena i dopuna predloženog, ovih zapisnika, pardon?

Hvala. Konstatujem da smo zapisnike usvojili.

Saglasno dogovoru sa Kolegijuma proširili smo dnevni red sa četiri tačke i to je predlog dnevnog reda. To je: Predlog zakona o potvrđivanju ugovora o državnim granicama između Crne Gore i Bosne i Hercegovine, Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o državnim granicama između Crne Gore i Republike Kosovo, Predlog zakona o potvrđivanju Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije, kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru instrumenata pristupne podrške za oblast politike poljoprivrede i ruralni razvoj IPARD.

Četvrta je bila predlog, ono što pripada opoziciji, Predlog zakona o izmirenju obaveza prema radnicima Rudnika boksita AD Nikšić, koji su usljed stečaja preduzeća ostvarili pravo na penziju.

To su četiri sastavna dijela predloga dnevnog reda.

Da li ima predloga za izmjenu i dopunu?

Koleginice Šćepanović, izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem Vam se predsjedniče.

Ja se .../Prekid/

Podnijela sam zahtjev da se ovaj dnevni red dopuni sa dvije tačke: Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica s tvrđavom Mamula, opština Herceg Novi, i sa drugom tačkom dnevnog reda Predlog odluke o prihvatanju Aneksa broj 1 Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža Budva.

Radi se o izuzetno važnim projektima, o važnosti ovih projekata imali smo prilike da čujemo u julu mjesecu ove godine, kada smo i raspravljali o njima i smatram da treba proširiti dnevni red sa ovim odlukama i staviti ih opet danas na sjednici.

Ja ću biti kratka u svom obrazloženju. Ovo su rješenja koja donose nova radna mjesta i novu ponudu visokokvalitetnog turizma u Crnoj Gori i molim Vas da ovo stavite na dnevni red. Zahvaljujem se.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala koleginice.

Stavljam na glasanje, prvo za, to odvojeno moramo glasati jer su to dvije odvojene tačke dva ugovora. Prvo Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica s tvrđavom Mamula.

Nema diskusije oko dnevnog reda. Biće dopuna, ima još dva predloga za dopunu. Ovo je prvi predlagač pa ćete ići Vi. Ne, nije bilo proceduralno nego je bio predlog za dopunu. Izvinjavam se. Samo izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Samo da upoznam crnogorsku javnost da ovdje dolazimo prilično do apsurdna kada je u pitanju glasanje o ovoj tački dnevnog reda.

Dakle, ako niste upoznati na Zakonodavnom odboru, kako sam ja upoznat, je neophodna, ne apsolutna većina, već prosta većina. Teoretski, mi ćemo doći u situaciju da od dva izuzetno značajna projekta glasamo tako što će biti dovoljna 22 poslanika za. Mislim da to apsolutno nije dobar pristup stvarima. Znamo da izaziva poprilične kontraverze, ova dva projekta. Mi smo apsolutno imali namjeru da glasamo za dopunu dnevnog reda, jer mislimo da ne treba bježati od rasprave po bilo kom projektu, ali mislim da ovo apsolutno nije dopustivo i nije dobro za demokratiju ni za bilo što drugo.

Izvinjavam se ako ja nisam u pravu, tako sam razumio upravo pristiglu informaciju sa Zakonodavnog odbora i želim generalno da upoznam i Skupštinu i crnogorsku javnost. Dakle, naše stanovište je da je ovakvim projektima ipak potreban značajno veći konsenzus u Crnoj Gori od neophodnih 22 poslanika, koliko teoretski mogu da glasaju za to. Ponavljam, ne bježim od rasprave, apsolutno jesmo za raspravu, ali mislim da gest koji je urađen, ako je urađen, unaprijed se izvinjavam, mislim da generalno nije dobar pristup. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Pajoviću, ja ću obezbijediti da se glasa po Ustavu, prema tome, tu me ni Zakonodavni odbor ne može obavezati, osim da glasam po Ustavu. Vrlo je opasno praviti od Zakonodavnog odbora neustavan, treba da nas štiti u ustavnosti, a ne neustavnosti. Prošli put se glasalo 41 i ovaj put se glasa 41, ne možemo o istoj stvari na dva načina glasati, tako da nemate spora oko

toga. Rekao sam ja kolegginice, tako da su kolege oko toga sigurne da to nije razlog.

Samo izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem se predsjedniče.

Želim da dam obrazloženje zbog čega smo prošlog puta na Zakonodavnom odboru, isključivo iz političkih razloga, donijeli takvu odluku i možda je ta odluka bila dobra. Ono čime smo se rukovodili, pogledali smo prije svega član, amandman 4 stav 1 kaže - da se većinom glasova svih poslanika Skupštine donosi zakoni kojima se uređuje. To je ono što nas je na neki način opredijelilo da ovog puta tako glasamo, a takođe u prošlom sazivu svaka odluka o davanju, dugoročni zakup nepokretnosti i Luštica i Kumbor, su donosene većinom prisutnih poslanika.

Ukoliko smatrate, ja i zbog Vas, Vi ste takođe predsjedniče, baš sam i pratila i Vaš rad u prošlom sazivu, uvijek ste insistirali na ustavnosti, i upravo ste i Vi bili taj koji ste i sami rekli da ćete kao predsjednik Skupštine, da štitite Ustav, bez obzira na odluke Zakonodavnog odbora. Ovoga puta mi smo smatrali da treba ispoštovati amandman 4 stav 1, ali ukoliko smatrate da zbog političke ocjene treba promijeniti ovu odluku i da ostanemo pri prethodnom stavu koji smo imali na prošlom Zakonodavnom odboru. Isključivo političkom stavu, moram reći. I ministar je sam na sjednici Odbora insistirao da Zakonodavni odbor donese odluku, da se ova odluka donosi apsolutnom većinom. Mi smo se rukovodili ovim stavom 1 amandmana 4 koji kaže - zakone donosi kojima se uređuju - ali ako smatrate da treba da revidiramo ovu odluku na Zakonodavnom odboru, mi ćemo ostati onda pri prethodnom stavu koji smo imali. Ovo je ono što nas je rukovodilo.

Rukovodile su nas i odluke u prethodnom sazivu koje su takođe tako donesene, ali svakako uvažavam Vas i Vašu odluku da se poštuje Ustav i Vaše mišljenje u ovom slučaju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Princip je kad se odlučuje o finansijskim pravima i obavezama građana da se glasa apsolutnom većinom. I to je osnovni ustavni princip. Pošto se ovdje građanima odlučuje o trajnim dobrima, imaju finansijski iskazi, a pogotovo što su dali na, o onome što se u pravu zove - prodaja bez cijene-, na dugoročni zakup preko 30 godina, onda je duh Ustava jasan - zaštita interesa građana - apsolutna većina. Na kraju, ja ću proglasiti rezultat samo sa apsolutnom većinom. Ako ne, neko me može osporiti i tvrditi da je to drugačije. Možemo ući u što hoćete, u svakakve ustavne sporove, ali ako glasamo minimalne poreze, doprinose, onda je jasno tumačenje da moramo glasati sa 41, suštinski je to 41, uvijek je 41 ako je čitav Parlament tu. Tako da je 41 normalna većina Parlamenta, ako je čitav Parlament tu. U uslovima, pogotovo kada nema dijela Parlamenta, dodatno mijenjanje kriterijuma bi bilo krajnje politički providno i ne bi nikom doprinijelo da dobije odluku koja će biti pravno sporna i otvoriti dalje produbljivanje nesigurnosti u pravnom sistemu u Crnoj Gori. Što je mnogo teža poruka od pogrešne odluke. Teža je poruka ako se ustanovi da je ovaj pravni sistem potpuno nepouzdan, nego donijeti pogrešnu odluku u dijelu da ili ne za tu odluku.

Hvala što smo se razumjeli kolegice Šćepanović.

Sad mogu staviti, nisam vidio na ekranu što je, proceduralno. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Zaista je proceduralna reakcija, nasloniću se dijelom i na ovaj Vaš dio izlaganja. Naime, poštovana Skupštino, poštovani građani, na Kolegijumu je bio dogovor da se dnevni red, koji je već sazvan 14. decembra, tada proširi sa tri ratifikacije i sa predlogom zakona usaglašenim opozicije vezanim za „Boksite“ i nismo to dobili. Tako da mi sada nije jasno da li mi sada to imamo po automatizmu, pošto izvinjavam se jer sam kasnio zbog sjednice. Hvala vam.

S druge strane, u vezi sa sadašnjom diskusijom, a tiče se ove dvije odluke, ova dva predloga odluka, s obzirom da sam bio na Zakonodavnom odboru, kada je DPS, većina, glasalo o tome da ne postoji ustavni osnov za Predlog zakona koji sam sa kolegom Bojanićem podnio, a tiče se Rudnika boksita, i istovjetan je onome predlogu koji se tiče radnika KAP-a, a naslanja se na zaključke Skupštine. Kada su došle dvije odluke koje tretiraju par ekselans stotinu milionske stvari, pitanja koja negdje se tiču Crne Gore, kada sam vidio i čuo kako je glasano, imam jedan predlog. Dakle, da se naravno ispoštuje do kraja ovo što je sada nagoviješteno od strane kolege iz DPS-a, da Zakonodavni odbor podnese novi izvještaj, gdje će se revidirati dio koji se tiče većine koja je potrebna za glasanje oko dvije odluke. Do tada mi ne možemo imati uslove, kolega Škrelja, do tada ne možemo imati uslove za raspravu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Škrelja, molim Vas, razjasniću ja.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Dakle, sada razgovaramo o predlogu za dopunu dnevnog reda za dvije odluke o kojima nije završena sjednica i koje nemaju stav oko potrebne većine. Moj predlog je da se oko toga dijela ne izjašnjavamo. Da ne dođe ovdje do određene svojevrstne prevare, da uđemo u raspravu oko ovih predloga odluka, a da se kasnije desi da ostane ova takozvana mala većina koja će glasati o ovim odlukama. Ja znam o čemu govorim.

Vi govorite da nema prevarnog glasanja. Nema nervoze kolega. Nema nervoze. Biće rasprava i u meritumu, na matičnom Odboru ukoliko ovo uđe u dnevni red, ali nemojmo da ovo uđe u dnevni red, a da nemamo jasan stav o tome koja je većina potrebna za izglasavanje. Ne, jasan stav, u smislu onoga što vi kažete nego izvještaja gdje će to da se vidi. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim vas, nema proceduralno. Nema rasprava o predlogu dnevnog reda. Molim Vas, kolega Vukoviću!

Glasamo o predlogu kolegice Šćepanović, o proširenju dnevnog reda. Biti u dnevnom redu ne znači odlučivati o tome ako se steknu uslovi. Izvolite. Za, protiv, uzdržani? Hvala vam.

Glasalo je 49 poslanika, 41 za, osam protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je predlog odluke u dnevnom redu.

Drugi je Predlog odluke o prihvatanju Aneksa br. 1 Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža Budva. Otvaram glasanje. Izvolite. Ovdje je pitanje kako glasate o Aneksu, a nijeste o Ugovoru.

(Upadica - potpredsjednik Simović: Aneks može da popravi Ugovor).

Ne može, ako mijenja tender.

Hvala vam.

Glasalo je 49 poslanika, 41 za, osam protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je i ovo sastavni dio predloga dnevnog reda.

Kolega Popoviću, izvolite sada je Vaš predlog dnevnog reda.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Predsjedniče, tiče se Prijedloga zakona o dopuni Zakona o ličnom stečaju potrošača u kojem se mijenja samo posljednji član koji bi glasio: "Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se 1.1.2017. godine". Dakle, ovaj zakon je stupio na snagu.

Obrazloženje. Zakon o ličnom stečaju potrošača stupio je na snagu. Cilj zakona, kako je to navedeno u članu 2, je da se postupak ličnog stečaja potrošača sprovodi radi stvaranja uslova za regulisanje obaveza. Podsticanje dogovora između povjerioca i potrošača oko restrukturiranja postojećih

obaveza namirenja povjericilaca, unovačavanjem imovine potrošača i podjele prikupljenih sredstava povjeriocima, pružanja instrukcija o odgovornom i ekonomski racionalnom ponašanju potrošača kako bi se osigurala grupna namirenja povjericilaca iz imovine potrošača u stečaju. Kako bi se riješile neke nedoumice iz Zakona o ličnom stečaju potrošača, uskladio sa drugim zakonima, prije svega sa Zakonom o privrednom društvu, Zakonom o sudovima i Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju, kao predlagač usvojenog zakona tražim da se odloži njegova primjena do 1. januara 2017. godine. Mislim da je jasno da ovdje ima nekih prostora za unapređenje i usklađivanje sa ova tri zakona koja sam naveo. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Popoviću. Izvolite.

Za, protiv, uzdržani, da ovo bude sastavni dio predloga dnevnog reda

Osme šednice? Hvala vam.

Glasalo je 46 poslanika i svi su bili za. Konstatujem da je ovo sastavni dio predloga dnevnog reda.

Poslanik Šehović. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala predsjedniče.

Poštovane kolege,

Ja sam u skladu sa odgovarajućim članom Poslovnika Skupštine Crne Gore predložio da u sastav dnevnog reda uđe Predlog dopune Zakona o finansiranju lokalne samouprave. Podsjetiću vas da smo i prošle godine imali priliku da raspravljamo o tom zakonu i zahvaljujući usvajanju tog zakona, novoosnovane opštine Petnjica i Gusinje, po tom osnovu su dobile 800 000 eura. Ukoliko ovaj zakon ne bi bio usvojen ove godine onda bi te novoosnovane opštine bile uskraćene za ona sredstva koja im po svim kriterijumima pripadaju, a koja su na nivou godine za sve ispod prosjeka razvijene opštine u Crnoj Gori na nivou od 24 miliona eura. Zakon je prošao sva radna tijela. Tekst zakona je istovjetan, kao i onaj tekst koji smo imali priliku da prošle godine usvajamo. I u tom smislu, molim uvažene kolege, da dozvole da i ove godine imamo raspravu o tom zakonu, i nadam se da isti usvojimo. Kako bi Petnjica i Gusinje dobile i ove godine sredstva koja će biti na nivou od oko milion eura, kako sada stvari stoje, a koja će im biti od velike pomoći za njihovo nesmetano funkcionisanje i biće im veoma dragocjena. O čemu i ne moram posebno da trošim riječi, budući da je riječ o

novoosnovanim opštinama i da im ta sredstva značajno olakšavaju nesmetano funkcionisanje. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Čuli ste obrazloženje.

Stavljam na glasanje predlog. Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 50 poslanika, svi su bili za. Konstatujem da je ovaj predlog dobio potrebnu većinu i sa novih osam tačaka, četiri su bile direktno dnevni red, a četiri su dodate.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda Osme sjednice drugog redovnog zasijedanja u 2015. godini. Izvolite. Za, protiv, uzdržani? Hvala vam.

Glasalo je 49 poslanika, 47 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo dnevni red usvojili.

Idemo u intezivan rad ova tri dana. Zatim dolazi prvi Božić sa Badnjim danom i Božićem, i čestitam kolegama katoličke vjeroispovijesti već sada predstojeću sedmicu. Onda ćemo nastaviti ponedjeljak i utorak, da završimo. U ponedjeljak glasanje druge sjednice, ako se ne varam, u oznaci je bilo, sa svim njenim elementima, i sljedeći dan, ako ostane još nešto da se glasa 29- i kao rezervni dan za glasanje, a koja se ne budu mogla obaviti do tada. Tako

da imamo jedan dan, rezervni, za glasanja, uz mogućnost i želju da to bude srijeda za budžet, a ponedjeljak za drugu sjednicu. To je ono što nas čeka, i 29-i je rezervni dan za eventualna pomjerenja, rokove i tako dalje. Čeka nas tako intezivni rad uz Parlamentarni dijalog.

Krećemo sa Predlogom zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu i Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Predlog plana rada i Finansijskog plana Agencije za elektronsku komunikaciju i posebne djelatnosti za 2016. godinu, i tako redom da ja sad ne nabrajam sve.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Ako razumijem, prva tačka dnevnog reda je Predlog zakona o završnom računu budžeta sa Izvještajem o reviziji završnog računa budžeta i Godišnjem izvještaju DRI. Ja ovdje ne vidim predstavnike Državne revizorske institucije, i bilo bi prvi put od kada ovaj parlament na ovaj način raspravlja, da u ovu raspravu uđemo bez predstavnika Senata DRI.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Pozvani su, da sačekamo da se pojave, a pozvani su.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Da sačekamo onda. Hvala Vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dajem deset minuta pauze da dođu iz Državne revizorske institucije.

Hvala vam.

-Pauza-

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, počinjemo prema utvrđenom dnevnom redu - **Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu sa Izvještajem o reviziji završnog računa budžeta Crne Gore za 2014. godinu i Godišnjim izvještajem o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2014. - oktobar 2015. godine.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su doktor Radoje Žugić, ministar finansija, i Miodrag Radonjić, generalni direktor Direktorata državnog trezora. Ovlašćeni predstavnici Državne revizorske institucije su doktor Milan Dabović, predsjednik Senata, i doktor Branislav Radulović, član Senata. Pozdravljamo predstavnike Vlade i Državne revizorske institucije. Ministar

zbog objektivnih okolnosti nije danas sa nama, ali shodno dogovoru sa Kolegijuma mi ćemo imati razumijevanja za te okolnosti i voditi raspravu.

Izvjestioci odbora su: Radovan Obradović, Zakonodavnog odbora, i magistar Aleksandar Damjanović, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Shodno Zakonu o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, Odbor za bezbjednost i odbranu je razmotrio Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu sa Izvještajem o reviziji Završnog računa budžeta Crne Gore za 2014. godinu u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova i Agenciju za nacionalnu bezbjednost. Izvjestilac odbora je Radivoje Nikčević.

Otvaram pretres i pitam predstavnika Vlade da li želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite.

MIODRAG RADONJIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Mislio sam uvodnu riječ ili to mogu sada uraditi?

PREDŠJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Upravo mi to tako zovemo. To je to.

MIODRAG RADONJIĆ:

Hvala Vam lijepo.

Gospodine potpredsjedniče, poštovane poslanice i poslanici, dame i gospodo,

Fiskalna politika u 2014. godini akcenat je stavila na nastavak konsolidacije javnih finansija, jačanje poreske discipline usmjerene na dalje smanjenje nivoa sive ekonomije, kao i kontinuiranom sprovođenju mjera štednje u dijelu neproduktivne potrošnje. Sve mjere fiskalne konsolidacije usmjerene su na uspostavljanje dugoročne održivosti sistema javnih finansija kojim se stvaraju preduslovi za veći privredni rast i jačanje konkurentnosti crnogorske privrede. Politika oporezivanja u 2014. godini bila je usmjerena na osiguranje održivosti javnih finansija i ograničavanja rasta javnog duga, smanjenja poreskog opterećenja, unapređenje investicionog ambijenta i konkurentnosti crnogorske ekonomije.

Usvojeni model reforme poreskog sistema zasnovan je na promjeni strukture oporezivanja koja podrazumijeva transfer ka porezima koji imaju niži negativni uticaj na ekonomski razvoj. U 2014. godini Crna Gora je u novom Duing biznis izvještaju napredovala šest mjesta. U pomenutom Izvještaju Svjetske banke Crna Gora bilježi konstantan napredak ostvarujući poboljšanje ranga u periodu od 2008. godine do 2015. godine za čak 54 pozicije. Usljed porasta povjerenja finansijskih tržišta u Crnu Goru, prilikom emitovanja obveznica u 2014. godini, ostvarena je kamatna stopa od 5,375%, što je najniža stopa ostvarena do tada. Porast povjerenja nastavljen je i u 2015. godini kada je ostvarena najniža stopa koju je Crna Gora ikada ostvarila prodajući ovu vrstu hartija od vrijednosti od 3,875%.

Na makroekonomskom planu nastavljen je pozitivan trend iz 2014. godine, pa je prema podacima Monstat-a u 2014. godini ostvarena stopa realnog rasta društvenog bruto proizvoda od 1,8%, tj. bruto društveni proizvod je ostvaren u iznosu od 3 458 000 000 eura. Na Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore Državna revizorska institucija dala je pozitivno mišljenje, u odnosu na finansijsku reviziju. Što znači da su prihodi, rashodi i finansijski rezultat prikazani realno i objektivno u svim materijalno značajnim stavkama i u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Ukupna javna potrošnja u 2014. godini iznosi milijardu 650,8 miliona eura ili 47,3% bruto društvenog proizvoda. Tekući prihodi sa primicima od povraćaja datih kredita i donacijama u 2014. godini iznosili su milijardu 353,67 miliona, što je 6,08% više od planiranog iznosa, i čini 39,14% društvenog bruto proizvoda.

U strukturi tekućih prihoda dominantan udio imaju prihodi od poreza sa 62,2% ili 833,2 miliona eura, dok prihodi po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje čine 33,17% ili 444,3 miliona eura, dok preostali dio, od nekih 5%, odnosi se na prihode od taksi, naknade i ostalih prihoda. Poreski prihodi centralnog budžeta veći su od planiranih za 4,43% ili nominalno 35,37 miliona eura, a 10,26% veći su u odnosu na prethodnu godinu ili nominalno za 77,5 miliona eura. U okviru poreskih prihoda najveći rast je ostvaren kod prihoda od poreza na dodatu vrijednost i to nominalno 41,64 miliona eura ili 9,13% više u odnosu na plan.

U odnosu na prethodnu godinu prihodi od poreza na dodatnu vrijednost veći su 15,94% ili nominalno od 68,4 miliona eura što je najbolji pokazatelj uspješne borbe u suzbijanju neformalne ekonomije. Porez na zarade

zaposlenih veći je 8,74%, odnosno 8,4 miliona eura više u odnosu na plan, a 9,2% ili 8,8 miliona više u odnosu na prethodnu godinu.

Što se tiče rashodne strane budžetska potrošnja u 2014. godini iznosi milijardu 456,69 miliona eura i veća je 8,89% u odnosu na plan, a najvećim dijelom kao rezultat aktiviranja garancija za Rudnik boksita - Nikšić, „Melgonija“ Bar i za izdavačko preduzeće „Pobjeda“, kao i ishode sudskih rješenja. Nominalno je veća za 120 miliona eura. Veliki dio budžetske potrošnje su socijalna davanja koja su u protekloj godini iznosila 492,15 miliona eura, odnosno činila su 1/3 budžetske potrošnje i manja su za 0,96% u odnosu na planirani iznos i veća 1,9% u odnosu na prethodnu godinu. Drugi značajan dio budžetske potrošnje su bruto zarade, za koje je izdvojeno 387,34 miliona eura i manje su za 0,9% u odnosu na plan, odnosno 4,4% više u odnosu na prethodnu godinu.

U razvojne projekte u 2014. godini uloženo je 133,97 miliona eura ili 57% više u odnosu na 2013. godinu. Tako dolazimo do gotovinskog deficita budžeta za 2014. godinu koji iznosi 103 miliona eura, što je 2,98% od bruto društvenog proizvoda i manji je 48,8% u odnosu na prethodnu godinu. Ukoliko gotovinski deficit budžeta umanjimo za iznos plaćanih garancija, od 15,26 miliona eura, i otplatu sudskih rješenja u iznosu 15,47 miliona eura, što zajedno čini 30,73% vanrednih izdataka imali bi gotovinski deficit na nivou od 2% društvenog bruto proizvoda.

Državni dug Crne Gore na dan 31.12.2014. godine iznosio je milijardu 942,91 milion eura ili 56,18% bruto društvenog proizvoda i sastoji se od unutrašnjeg duga koji iznosi 381,2 miliona eura ili 11,02% bruto društvenog proizvoda i od spoljnog duga koji iznosi milijardu 561,69 miliona eura ili 45,16% bruto društvenog proizvoda. Depoziti Ministarstva finansija na

31.12.2014. godine iznosili su 50,25 miliona eura. Neto javni dug Crne Gore na dan 31.12.2014. godine, uzimajući u obzir depozite Ministarstva finansija koji uključuju 38 hiljada 477 unci zlata iznosio je 2 022 000 000 eura, odnosno 58,48% bruto društvenog proizvoda. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem direktoru Direktorata državnog trezora.

Naravno, sada dajem riječ, ukoliko želi, predstavniku DRI.

Želite li gospodine Daboviću? Izvolite.

MILAN DABOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici,

Državna revizorska institucija u Godišnjem izvještaju za period oktobar 2014. - oktobar 2015. godine prezentirala je Izvještaj o reviziji završnog računa budžeta Crne Gore za 2014. godinu, Izvještaj o realizaciji zaključaka Skupštine Crne Gore povodom usvajanja Zakona o završnom računu budžeta za 2013. godinu, Izvještaj o ocjeni primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti za 2014. godinu, izvode iz Izvještaja o izvršenim pojedinačnim revizijama i ostale aktivnosti institucija koje se odnose na međunarodnu saradnju, realizaciju strateškog plana, saradnju sa Skupštinom, Vladom i nevladinim sektorom. Državna revizorska institucija u Izvještaju o reviziji završnog računa budžeta Crne Gore za 2014. godinu, dala je sedam preporuka, dok je u izvodima iz dvadeset pojedinačnih revizija dato 468 preporuka i 67 mišljenja. Od toga su 23 pozitivna, 29 uslovnih i 15 negativnih.

U toku su tri revizije: Fonda za zdravstveno osiguranje, Fonda za obeštećenje, revizija Finansijskih izvještaja političkih subjekata, dok je revizija Opštine Žabljak završena i objavljena na sajtu institucije.

Takođe je značajno napomenuti da je u skladu sa zahtjevom Državne revizorske institucije Republike Srbije izvršena revizija njihovog Završnog računa. U skladu sa zahtjevom Svjetske banke izvršena je i revizija Avansa za pripremu projekta „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenja u Crnoj Gori“. Tom prilikom u pismima izjašnjenja od strane subjekata revizije potvrđen je kvalitet rada Državne revizorske institucije Crne Gore, njena profesionalnost i objektivnost, kao i metodološka konzistentnost, kada je u pitanju primjena međunarodnih standarda u postupku revizije.

Godišnjim izvještajem Institucije obuhvaćeno je novo poglavlje koje se odnosi na Izvještaj o ocjeni primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti za 2014. godinu, koje predstavlja novu zakonsku obavezu Državne revizorske institucije. I ovaj dio godišnjeg izvještaja urađen je u saradnji sa ekspertima Sigme koji su boravili nekoliko puta u Crnoj Gori i pružili Instituciji odgovarajuću tehničku podršku.

Kroz nastavak saradnje sa Sigmom Institucija, u skladu sa zakonskom obavezom, planira dalje jačanje svojih kapaciteta kroz edukaciju jednog broja mlađih revizora za ocjenu makro-ekonomske konzistentnosti fiskalne strategije sa indikatorima projektovanim u Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Institucija će i dalje razvijati kapacitete i metodološku osnovu u vezi revizije uspjeha, kao koncept predviđen strateškim planom Institucije.

U izvještajnom periodu Institucija je unaprijedila svoj rad donošenjem smjernica za kontrolu kvaliteta rada revizija i metodoloških uputstava za vršenje revizije. Donesen je etički kodeks za zaposlene u Instituciji, koji je usklađen sa međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija ISSAI 30, kojima se obezbjeđuje okvir i obaveza da revizorski postupci moraju biti usklađeni sa načelima moralnosti, profesionalnosti i objektivnosti. Institucija je u izvještajnom periodu odgovorilo je svojim međunarodnim obavezama i značajno unaprijedila svoju saradnju sa nevladinim sektorom kroz prisustvo i aktivnu participaciju u realizaciji planiranih projektnih aktivnosti. Za sva eventualna pitanja i ja, i kolega Radulović, član Senata, smo ovdje da pomognemo raspravi i odgovorimo na eventualne nejasnoće.

Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam gospodine Daboviću.

Naravno sada dajemo riječ izvjestiocima Odbora ukoliko žele. Prelazimo na raspravu u ime poslaničkih klubova, uvodna izlaganja u trajanju do 10 minuta, jer je rasprava trosatna, zato su uvodna izlaganja i duža nego uobičajeno.

Poslanik Zarubica ima riječ u ime Kluba Demokratske partije socijalista, a neka se pripremi poslanik Kaluđerović u ime posebnog kluba poslanika. Izvolite.

VELJKO ZARUBICA:

Zahvaljujem potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani gospodine Radonjić sa saradnicom, poštovani gospodine Daboviću sa saradnikom, poštovani građani,

Ono što se može konstatovati, iz Završnog računa budžeta za 2014. godinu, jeste da je nastavljen pozitivan trend iz 2013. godine, tako da stopa rasta realnog BDP-a iznosi 1,8%. Povećani su prihodi budžeta, kod centralnog budžeta zabilježeno je povećavanje u odnosu na plan za 6,23%, a u odnosu na 2013. godinu prihodi budžeta su veći za 9,06%.

Povećanje prihoda karakteriše efikasnija naplata poreza gdje je najznačajniji udio u rastu imao rast prihoda na osnovu poreza na dodatnu vrijednost. Takođe su rasli prihodi po osnovu doprinosa u odnosu na planirane za 11,7% u odnosu na 46,4 miliona eura. Ukupni izvorni prihodi lokalnih samouprava iznosili su 196,1 milion eura ili 5,7%BDP-a, u odnosu na plan prihodi su veći za 18,1% u odnosu na plan prihodi su veći za 18,1% u odnosu u nominalnom iznosu od oko 30 miliona eura u odnosu na 2013. godinu, veći su za oko 8 000 000eura. Ovi podaci govore, da je prioritet fiskalne politike bila konsolidacija javnih finansija koja je za intenzivnu borbu na suzbijanju sive ekonomije dala rezultate u povećanju poreske discipline i boljoj naplati prihoda. Ali isto tako, evidentno je povećanje izdataka u

odnosu na planirane za oko 119 miliona, kao što se konstatuje u obrazloženju budžeta do ovog odstupanja, došlo je do povećanja iznosa za kapitalne izdatke u tekućem budžetu za 55 miliona eura, kao i za 32 miliona povećanih izdataka za otplatu obaveza iz prethodnog perioda. Ova 32 miliona eura se odnose na plaćanje garancija u iznosu od 15,26 miliona i otplatu sudskih rješenja u iznosu od 15,47 miliona. Ono što zabrinjava jeste da iznos za otplatu sudskih rješenja nastavlja tren rasta i u ovoj godini. U svakom slučaju, ako bi se gotovinski deficit umanjio za navedene iznose on bi iznosio 72,9 miliona ili 2,1% BDP-a. Gotovinski budžetski deficit je iznosio 103,2 miliona, što je nešto manje od 3% BDP-a, a manji je za 48,8% u odnosu na prethodnu godinu. Kao što je poznato, visoki deficit u 2013. godini, generisan je najvećim dijelom aktiviranja garancija.

Takođe, mislim da treba naglasiti da je došlo do povećanja izdataka za kamate u iznosu nešto većem od 20 miliona eura u odnosu na planirane, kao i da se bilježe trend rasta u odnosu na prethodnu godinu, na što naravno treba obratiti pažnju. Državni depoziti bilježe trend rasta i ono što treba istaći je da oni nijesu korišćeni kao izvor finansiranja, tako da ukupni depoziti države na kraju 2014. godine, iznose 50,25 miliona eura. Državni dug bilježi trend rasta, tako da je na kraju 2014. godine iznosio 59,6% BDP-a, a spoljni dug bio je u odnosu na 2013. godinu uvećan za 128,61 milion eura. Sve u svemu, na gornjoj granici masrhtitskih kriterijuma sa tendencijom rasta. Kao što je i konstatovano u Izvještaju o radu Savjeta za finansijsku stabilnost, prioritetni cilj fiskalne politike, treba da bude dalje obezbjeđivanje stabilnosti javnih finansija, sa posebnim akcentom na smanjivanju potreba za finansiranjem, a samim tim i smanjenjem nivoa javnog duga u budućim godinama. Ipak, iako je došlo do naglog rasta državnog duga on je i dalje niži od zemalja u okruženju i većine zemalja Evropske unije. Kako se konstatuje, problem Crne Gore nije samo u visokom nivou javnog duga, već i u nedovoljnom ekonomskom rastu. Suština problema nije samo u rastućem dugu, nego i u nedovoljnoj dinamičnoj ekonomiji koju karakteriše stagnacija proizvodnje. Treba postaći rast ekonomije po stopi koja će biti brža od stope rasta duga. Lako konstatovati, ali nije lako ostvariti, u svakom slučaju, pozitivan trend ekonomskog rasta nastavljen je i u ovoj godini.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala poslaniku Zarubici.

Najavio sam kolegu Kaluđerovića, ali došlo je do izmjene u Posebnom klubu poslanika umjesto kolege Kaluđerovića, čućemo kolegu Damira Šehovića, a kolegu Kaluđerovića čućemo kasnije, a neka se pripremi poslanik Damjanović.

Izvolite kolega Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče Mustafiću, poštovana gospodo iz Ministarstva finansija i Državne revizorske institucije, poštovane kolege,

Završni račun budžeta je uz Zakon o budžetu za narednu godinu najvažniji materijal koji se razmatra na plenarnim sjednicama Skupštine i zbog toga bi im trebalo posvetiti veliku pažnju, budući na značaj koji ta dva zakonska teksta imaju.

Završni račun budžeta je jedan od osnovnih instrumenata kontrole izvršne vlasti od strane zakonodavne. U tom smislu nam i služi, ne samo materijal koji dobijamo od strane Ministarstva finansija nego i Izvještaj o reviziji završnog računa budžeta koji dobijamo od strane Državne revizorske institucije da bismo stekli pravu sliku ne samo o makroekonomskim kretanjima koja su bila karakteristična za prethodni period nego da bismo stekli sliku o tome na koji način su sredstva trošena u prethodnoj godini. Ukoliko pogledamo ovakav Predlog zakona o završnom računu budžeta za 2014. godinu, onda, kada je riječ o makroekonomskim indikatorima, možemo reći da je to bila jedna relativno uspješna godina za Crnu Goru, budući da smo imali privredni rast koji je iznosio 1,5%, da smo imali relativno prihvatljiv javni dug koji je bio na nivou oko 57% bruto domaćeg proizvoda, da je deficit budžeta bio u granicama Mاستrihtskih kriterijuma nešto iznad 3% i da smo imali nešto što treba da se ovdje istakne, a to su povećani prihodi u odnosu

na 2013, što samo po sebi može da bude pokazatelj koji govori o adekvatnoj naplati prihoda tokom 2014. godine, što je od posebne važnosti imajući u vidu visinu poreskog duga koja je na jednom veoma visokom nivou. U tom smislu bi sve naše napore trebalo usmjeravati u pravcu smanjivanja tog neprimjereno visokog poreskog duga.

Državna revizorska institucija je dala pozitivno mišljenje kada je riječ o finansijskoj reviziji, što znači da su prihodi i rashodi realno i objektivno prikazani u svim stavkama i da ne sadrže materijalno značajne greške. Državna revizorska institucija je, analizirajući Završni račun za 2014. godinu, dala uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti koja govori o tome da korisnici budžetskih sredstava nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladili poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori. Ukoliko bismo željeli dalje da analiziramo razloge zbog kojih je Državna revizorska institucija dala uslovno mišljenje kada je riječ o reviziji pravilnosti, onda vjerujem da nećemo pogriješiti ako kažemo da je jedan od ključnih faktora koji je motivisao Državnu revizorsku instituciju da da to mišljenje zapravo podatak koji se može pročitati i koji je vezan za budžetska prekoračenja, preusmjerenja i obuhvat javne potrošnje.

Čitajući Izvještaj o reviziji završnog računa budžeta, možemo vidjeti da su nedozvoljena prekoračenja na nivou od 60 miliona eura što, ako se uzme ova stavka, ovakakva kakva, je saopštena sa moje strane, predstavlja problem. Međutim, podsjetiću uvažene kolege da se od ovih 60 miliona, 45 miliona eura odnosi na konverziju poreskog duga od strane Elektroprivrede Crne Gore, čime je Skupština Crne Gore sačuvala državi Crnoj Gori tih 45 miliona eura. U tom smislu je to bio pozitivan i dobar posao za Crnu Goru, ali ostaje ovih petnaestak miliona eura koje su krajnje problematični. Zašto

kažem da su krajnje problematični? Iz prostog razloga što se tih 14,3 miliona eura, precizno rečeno, odnosi na izdatke po osnovu sudskih odluka. Što ovo, poštovane kolege, znači? To znači da smo imali, hajde tako da kažem, neodgovorno ponašanje od strane čelnika pojedinih potrošačkih jedinica koji su, moje je mišljenje, dobrim dijelom namjerno uvodili svoje potrošačke jedinice u sudske sporove, motivisani time da će svakako taj sudski spor koji bi se u perspektivi izgubio neko drugi platiti. To je definitivno nešto što država Crna Gora više sebi ne smije da dozvoli. Jer, 15 miliona eura potrošeno zbog izgubljenih sudskih sporova je prevelika cifra za Crnu Goru. Znam da je ovaj podatak bio još gori u prethodnim godinama, ali to što je u 2014. manje trošeno na troškove po osnovu sudskih sporova nije nešto čime treba da se hvalimo jer je 15 miliona eura i u 2014. godini ogromna cifra.

Druga stvar o kojoj bih ovdje želio da govorim jeste činjenica da se iz godine u godinu povećava broj realizovanih preporuka koje daje Državna revizorska institucija, odnosno od 15 preporuka DRI-a, pet preporuka su u potpunosti implementirane, šest su djelimično implementirane, dok četiri preporuke uopšte nijesu realizovane. U tom smislu je pravo pitanje zašto i te četiri preporuke nijesu realizovane i koji su to razlozi koji su doveli do toga? Jesu li razlozi objektivne ili subjektivne prirode? Računam da bi bilo korisno da dobijemo pojašnjenje od strane gospode iz Državne revizorske institucije, o čemu se tu radi i šta je njihov odnos prema nerealizovanim preporukama koje sam ovdje pomenuo. Treba ovdje pomenuti i to da smo imali 16 pojedinačnih revizija, zaista jako puno revizija i jako puno odrađenog posla od strane DRI-a u prethodnoj godini i od tih 16 pojedinačnih revizija četiri su negativne, što samo govori o tome da ne samo da je Državna revizorska institucija svoj posao odradila kako treba nego govori o tome da je u četiri

revizije iskazano negativno mišljenje, što će biti predmet naše posebne pažnje u skladu sa zakonom na parlamentarnom matičnom Odboru za ekonomiju, finansije i budžet. Tada ćemo imati priliku da na jedan kvalitetan način razgovaramo o tome, razgovaramo sa čelnicima tih institucija o čemu se tu zapravo radi i zašto su te revizije negativne. Tako da se njima danas ne bih posebno bavio.

Ono što bih ovdje istakao jeste sljedeća stvar. To je analiza koja je posvećena efikasnosti Poreske uprave kod naplate poreskog duga. Ovdje moram da skrenem pažnju na jednu stvar. Državna revizorska institucija je konstatovala da je ukupan poreski dug na kraju 2014. godine, pretpostavljam da je koristila podatke koje je dobila od strane Ministarstva finansija, da je taj ukupan poreski dug iznosio 551 milion eura. Međutim, poštovane kolege, koliko mene sjećanje služi, u međuvremenu se počelo baratati još s nekim ciframa koje su vezane za poreski dug i koje su značajno veće od ove, tako da bih želio da kažem sljedeću stvar. Poreska uprava je u toku 2014. godine odradila ogroman posao. Bivši direktor Poreske uprave, moj kolega s fakulteta, Milan Lakićević, se hrabro uhvatio s problemom poreskog duga i uspio je da poboljša naplatu poreskih prihoda koju sam na početku pomenuo, a koja je veća u odnosu na 2013. godinu za 9%. Očigledno da i dalje problem kod naplate poreskog duga postoji o čemu najbolje svjedoči ova analiza koju je Državna revizorska institucija uradila. Stoga je logično pitanje koliki je zapravo nivo poreskog duga trenutno u Crnoj Gori i da li je moguće da se poreski dug, odnosno podaci o poreskom dugu variraju u zavisnosti od toga ko traži te podatke i u zavisnosti od toga za koje namjene se koriste. Mislim da definitivno moramo raščistiti sa time šta je poreski dug, koliki je poreski dug i da definitivno moramo osmisliti na kvalitetniji način plan naplate tog

poreskog duga, budući da koliki god da je, bilo 500 ili 700 miliona eura, kako smo mogli da čujemo, ogroman je za crnogorske prilike i treba ga smanjivati.

Kada govorimo o tako visokom poreskom dugu, onda mi dozvolite da primijetim još jednu stvar. Veoma visok nivo poreskog duga je dug koji se odnosi na neplaćene poreze i doprinose na dohodak fizičkih lica. To je nešto što je, po meni, nedopustivo. U tom smislu treba da tražimo razloge zašto je to tako. Motivisan, između ostalog, i ovim podatkom, predložio sam da se krizni porez u 2016. godini ukine zato što sam siguran da je jedan od benefita ukidanja kriznog poreza i smanjena evazija poreza jer demotiviše ljude koji se nalaze oko graničnih slučajeva, oko prosječne zarade u Crnoj Gori da bježe u sivu zonu. Po meni, nema mnogo smisla da postoji poreska stopa od 9% i 11% zato što je fiskalni efekat te poreske stope minimalan, a postoje društveno prihvatljiviji načini koji bi mogli da nadomjeste taj prihod koji je izgubljen po tom osnovu. Tako da sam skrenuo pažnju na tu stvar. Nadam se da ćemo tokom ove rasprave imati priliku da o tome razgovaramo.

Završavam konstatacijom, analizirajući ove revizije koje je Državna revizorska institucija uradila, došli smo i do zaključka o kojem je takođe bilo jako puno riječi na matičnom Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, a vezan je za reviziju Ministarstva unutrašnjih poslova. Na osnovu revizije Državne revizorske institucije mi smo shvatili da od pet hiljada zaposlenih na neodređeno vrijeme u Ministarstvu unutrašnjih poslova čak 534 čovjeka je neraspoređeno. Šta to znači? To znači, da nijesu prepoznati aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, a da uredno primaju plate, 10% zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova je neraspoređeno, a u radnom odnosu su na neodređeno vrijeme. To je podatak koji smo saznali od strane Državne revizorske institucije i to je nešto čime ova država treba da se bavi,

jer ako govorimo o neracionalnostima onda ih na svakom nivou treba suzbijati, a ovo je jedna od tih neracionalnosti. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegi Šehoviću i naravno, apel svim učesnicima u raspravi da se držimo datog vremena.

Poslanik Damjanović u ime Kluba SNP-a, a neka se pripremi poslanik Rastoder u ime Kluba SDP-a.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, predstavnici Vlade, predstavnici Senata Državne revizorske institucije, gospodine Radonjiću, kojem ujedno i čestitam prelazak na novu dužnost negdje u poslovnoj banci nakon što ste malo iz banke došli u Ministarstvo finansija i bili tu kratko, ali neka.

Gospodine Mustafiću, čuo sam sada na kraju kada ste rekli da se držimo datog vremena, i hoćemo tih 10-ak minuta, ali treba imati u vidu da je i kolega Šehović pokušao. Evo i ja ću pokušati da samo zagrebem po nečemu što je opšta slika stanja javnih finansija, a ova dokumentacija obimna ovdje ispred mene je samo djelić onoga što je trebalo pročitati i pregledati kako bi se ušlo adekvatno u ovu raspravu.

Dakle, govorimo i o Izvještaju o završnom računu, odnosno Predlogu zakona, govorimo o Godišnjem izvještaju o radu Državne revizorske institucije, govorimo o brojnim pojedinačnim revizijama, evo čuli smo i podatak da je ovoga puta kao nikada bilo negativnih revizija i ja ovdje imam

samo djeliće tih negativnih revizija koje se tiču Opštine Žabljak, to je zadnja koju smo dobili. Očekujem odgovornost u Opštini Žabljak, predsjednika Opštine Žabljak i lokalnih funkcionera koji su krivci za ovakav nalaz. Negativna revizija nacionalnih parkova, negativna revizija Opštine Budva, tu već imamo odgovornost, defakto negativna revizija, odnosno haos sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju, Muzički centar itd. I negdje kada sada ovako čovjek vrati film, pa krene od onih negativnih revizija kod Montenegro Airlines-a koje su rezultirale tihom smjenom u menadžmentu te kompanije, dolazi se negdje polako ipak do zaključka da ove negativne revizije imaju smisla. Nekad reaguje Policija brže, nekad Tužilaštvo malo sporije, nekad je pravda negdje i poštovanje zakona prioritet, nekad nije, ali očekujem dakle da se po sistemu i Budve, i opština koje su dobile negativne revizije, i svih onih subjekata ovo efektuira, evo sa Žabljkom iako kažem, dobili smo je prije neki dan, ali smo imali prilike da se upoznamo.

U odnosu na ovaj dio, i toliko o pojedinačnim revizijama, ne što ne bi moglo da se priča već što je i, kako je kolega Šehović to dobro naveo, obaveza i kroz predlog zaključaka koji će ići ka plenumu, a i kroz praksu koju smo uspostavili da o tim negativnim revizijama raspravljamo u matičnom odboru, pa ćemo onda do kraja moći da rasvijetlimo sve aspekte nezakornitosti i odgovornosti za nezakornitosti.

U odnosu na sam Završni račun bio bih pomalo dosadan i sebi i kolegama i građanima Crne Gore kada bih ponavljao priču koju sam tri četiri zadnje godine ponavljao, oko stanja javnih finansija koje efektuira sa ovakvim predlogom zakona. Samo bih dodao, dakle, radi se ponovo o iznuđenom popisu nepoštovanja zakona, odnosno problema koje ima Crna Gora u javnim finansijama - neodgovornosti. Ali, ovdje moram samo da ukažem, da za razliku od ranijih godina, imamo jedan novitet ove godine kod ovog

završnog računa. On je po prvi put rađen shodno zakonu, novom sistemskom Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti koji je stupio na snagu u maju prošle godine. U maju 2014, odnosno primijenjen za ovaj budžet za 2014. godinu. Vratio bih film, odnosno potencirao priču koju su ovdje predstavnici Senata pričali, odnosno gospodin Dabović, a tiče se jedne novine koja je veoma bitna za javne finansije u Crnoj Gori, a to je da je ovaj zakon predvidio da se konačno da ocjena o fiskalnim parametrima, odnosno da se uvede fiskalna odgovornost. Ja sam tada u maju, odnosno aprilu 2014. godine kada smo usvajali sistemski zakon rekao, da je on nedostatan iz dva razloga. Prvo što nema pojedinačne odgovornosti za javne funkcionere i državne funkcionere, zbog kršenja Zakona o budžetu, i sad samo možemo da govorimo na nivou političke odgovornosti, a vidimo da veoma teško, ali nekako ipak se efektuira, konačno, i ta politička odgovornost. I s druge strane sam rekao da je ovaj zakon nedostatan, odnosno namjerno nedostatan, jer su kada je on usvojen definisana neka takozvana prelazna rješenja koja sada dovode do određenog galimatijasa koji kolega Dabović, naravno nije htio da ovdje potencira, ali bih ja kratko ukazao šta i kako je ovaj sistemski zakon uradio javnim finansijama u Crnoj Gori.

Naime, kada smo usvojili ovaj sistemski zakon nijesmo definisali kriterijume koji se moraju držati javne finansije, odnosno ministar finansija i Vlada Crne Gore, a tiču se Mاستrihta, odnosno nivoa budžeta, budžetskog deficita koji ne može biti veći od 3% i javnog duga koji ne može biti veći od 60% bruto domaćeg proizvoda. negdje je navedeno da bi zbog svega toga trebalo uvesti ocjenu tih parametara, to da radi Državna revizorska institucija i naravno u svemu tome da uvedemo i novine poput fiskalne strategije koja bi nam bila osnov, a usvajao bi je ovaj parlament. Je li tako gospodine Šehoviću? To je bio i Vaš predlog, da na bazi toga imamo jednu cjelokupnu

sliku. Međutim, voljom Vlade, resornog ministarstva, obaveza fiskalne strategije je definisana tek za neku narednu Vladu. Ta naredna Vlada će doći negdje tokom 2016. godine, možda u trećem, četvrtom kvartalu. Negdje će oni imati obavezu da rade fiskalnu strategiju tek 2017 – 2018, 2019, a kako ovdje piše može i pri kraju mandata 2020. godine. Bez te fiskalne strategije mi ne možemo da završimo jedan dio posla koji se tiče ocjene limita potrošnje i svega onoga što je DRI mogla da uradi, da je ovdje postojao dobar zakonski osnov. U odnosu na ono što je mogla, to je jasno dato u Izveštaju, definisano šta je urađeno, šta nije urađeno, koliko je tih kriterijuma ispoštovano, koliko nije, ali je suština u politici gospodine Mustafiću, a to je u sljedećem - da je Vlada imala obavezu da na bazi onoga što je potpuno evidentno u ovom trenutku, a to je da je Crna Gora, odnosno javne finansije, daleko iznad Mاستrihtskih kriterijuma. Dakle, prekoračen je dug od 60%, probijen je deficit od 3% čak se onako planira na 7% za narednu godinu. Da je Vlada imala obavezu da primijeni Zakon mi bi već sada trebali da radimo program sanacije za 2016. godinu, a Vlada neće program sanacije, odnosno smanjivanje izdataka, u izbornoj godini jer bi to značilo sječú grane na kojoj sjedi. Vlada hoće umjesto programa sanacije za 2016. godinu, da predloži povećanje zarada takozvanom „špicu“ državne administracije. Ne ljekarima, ne profesorima, ne toliko ni činovnicima koliko „špicu“, odnosno nosiocima u državnoj administraciji.

Dakle, dominantno koji dolaze iz jedne političke opcije i da oni budu ti koji će da iznesu taj teret izbora na svojim plećima u jednom ovako da kažem širem smislu. Odnosno, da „učvrsti“ malo političku volju kod tog „špica“ administracije, kako bi umjesto programa sanacije, panike i definisanja spasonosnih mjera za koje treba nacionalno jedinstvo u ovoj državi jer su javne finansije došle do zida, Vlada u stvari, i još malo probila sve one limite

koje je već probila. I šta mi imamo? Mi imamo ono što sam govorio kada smo kao Radna grupa, kada je ministar finansija bio gospodin Katnić definisali u prvobitnom Nacrtu osnovnog Zakona o budžetu, a to su potreba da se adresira politička odogovornost, ostavke ministra finansija i resornih ministara zbog kršenja Zakona o budžetu. To je ispalo u novom zakonu i sada razgovaramo retorički, ukazujemo na greške, nepoštovanje, političku odgovornost i tome slično i imamo nešto na što sam takođe sad upozorio, a to je da će biti štimovanja zajedno sa Monstat-om. Gledajte gospodine Mustafiću do čega dovodi to štimovanje! U ovom Godišnjem izvještaju Državne revizorske institucije govori se o iznosu javnoga duga i deficita. I gle čuda, taj iznos deficita na kraju 2014. godine nije preko 3% nego 2,98%. Malo pomjeranje u procijenjenom bruto domaćem proizvodu za svega par miliona evra pomjeraju ove promile iznad ili ispod mastrikčne granice. Ko će da provjeri to što je Monstat uradio sa BDP-om? Hoćemo li ga korigovati naredne godine kao što svaki put korigujemo BDP nakon godinu dana? I gle čuda, malo štimovanje dovodi do toga da nije javni dug preko 60% nego 59,91%, 0,09% je svega par miliona u onih procijenjenih 3% nešto i još nam Monstat ovako isporuči, mi mu povjerujemo, definišemo da nijesmo prekoračili kriterijume i zato 2015. ne moramo da radimo sanaciju. Neka što ne radimo 2015, nego će DRI kada 2016, u novembru ili oktobru dostavi izvještaj za 2016. tada konstatovati da je u 2015. probijen javni dug, a svi to znamo, pa ćemo onda neku sanaciju da radimo tamo neke 2017. Ako uzmemo još koji mandat još četiri godine i ako budemo u situaciji da vršimo vlast. Bojim se, bogami, da se neko preračunao sa takvim planovima, sa takvim ambicijama i sa takvim željama. Vrijeme pokazuje, doći će i taj izborni horizont i vidjećemo ko će snositi odgovornost za ovo što se desilo u javnim finansijama. Ovdje neću potencirati, biće prilike nadam se i u odgovoru

predstavnicima predlagača. Neke latentne ili notorne stvari, tako da ih nazovem, uklopiću se u vrijeme koje ste dali, sa ovih nekoliko stotina ili hiljadu i nešto stranica materijala za ovih desetak minuta od sedam - osam aspekata javnih finansija i reći ću sljedeće. Integralna slika, stanje finansija je da je iznos koji je Crna Gora 2014. godine platila samo za kamate veći od kapitalnog budžeta, odnosno od iznosa u koje je Crna Gora uložila u razvojne projekte. Dakle, za kamate dajemo više nego za kapitalni budžet. To je negdje prva slika, a druga slika jeste da je ono zaduženje koje je bilo na nivou od nekih 150-ak miliona - 200, 2013. godine rezultiralo da je Crna Gora napravila preko 500 miliona novih dugova tokom 2014. za 2015. i 2016. će to biti nekoliko stotina miliona više. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Damjanoviću. Riječ ima poslanik Rifat Rastoder, u ime Kluba Socijaldemokratske partije, a neka se pripremi poslanik Tuponja. Izvolite, kolega Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Uvažena gospodo,

Ako je suditi po onoj poznatoj maksimi - svršenom poslu nema mane - onda ni ovom izvještaju, jer raspravljamo na kraju budžetske 2015. godine, a riječ je o realizaciji budžeta u 2014. godini. Dakle, ne samo zbog toga nego i činjenica zbog nekih pozitivnih znaka i ponašanja, pa ako hoćete i činjenica

u tom Završnom računu, ne bi imalo razloga za preveliku priču. Međutim, koja je svrha rasprave o Završnom računu na kraju budžetske 2015. godine? Zar ne bi logično bilo da najkasnije u prvoj polovini godine razmotrimo ovakav završni račun, a da recimo eventualno u sklopu priprema budžeta za narednu godinu razgovaramo, recimo o devetomjesečnoj realizaciji budžeta za tekuću 2015. godinu. Dakle, mi smo kod nekih izvještaja to riješili na način što smo sebe obavezali da to činimo u prvoj polovini godine. Mislim da bi trebalo razmisliti i u ovom slučaju.

Međutim, imajući u vidu da se neki trendovi, rekao bih uz sve one pozitivne karakteristike i znake iz ovog izvještaja ponavljaju iz godine u godinu držim da razmatranje Završnog računa treba uzeti kao nauk, moguće u pripremi sljedećeg budžeta, i kao takvog ga treba analizirati. Pored nekih činjenica koje su već apostrofirane, rekao bih pozitivnih, ponoviću neke od cifara koje smatram indikativnim, ako ništa drugo ono za ovaj nauk o kome govorim. Ilustracije radi, iz Završnog računa za 2014. godinu se jasno vidi da su naši izvorni prihodi bili tek nešto oko 1 348 114 000 eura, planirani su i izdaci na 1 509 031 980 eura, da bi oni na kraju ispali, ni manje ni više, nego 1 890 754 522 eura ili 546 532 000 eura više ili gotovo bezmalo trećina više od izvornih prihoda.

Naprosto pada u oči činjenica da je poslije stavke o dugovima među izdacima najveća cifra za socijalnu zaštitu 492 148 000 eura. Što samo po sebi, naravno, ne bi trebalo biti problematično, da su socijalni slučajevi u nas zaista adekvatno zaštićeni, a nijesu. Zatim da su prilično visoki izdaci za takozvane konsultantske usluge 25 268 607 eura, a planirano 21 milion i nešto više, kao i za kamatu na kredite i druge dugove 75 516 395 eura subvencije, izdaci za otplatu kojekakvih garancija 15 258 000 i tako dalje.

Imajući u vidu da se sličan trend iz godine u godinu ponavlja, pred nama je ključno pitanje, kako zaista obezbijediti uslove, ne samo za dugoročnu stabilnost javnih finansija nego i za dugoročno stabilan i posebno uravnotežen razvoj. Po meni je pravo rješenje u odgovoru na pitanje šta sve, prije svega, učiniti da saniramo gotovo stopostotne razlike u društvenom proizvodu na svega nekih stotinak kilometara razdaljine od Podgorice do Mojkovca, da ne govorimo sjeverninije. Ili tačnije, šta učiniti da preduprijedimo, ne samo dalju i ekonomsku, nego i putpunu demokratsku devastaciju najmanje trećine Crne Gore.

Znam, nije jednostavno odgovoriti, ali je i prilika da se konačno na pravi način suočimo sa ovim pitanjem, ne samo što se kaže teorijski, odnosno načelnim projekcijama, već stvarnim činjenjem i efektima, nadasve makar realizacijom onoga što projektima i predvidimo. A to svakako nećemo moći

učiniti tek ispraznim političkim nadgornjavanjem. Slažem se, takođe, i sa onima koji tvrde da to nećemo moći učiniti ni samo sa ma koliko dobrom, a kamo li po mojem mišljenju neadekvatnom poreskom politikom, niti to možemo učiniti sa ma kolikim inače neophodnim uštedama i ograničenjima zarada i drugih primanja, posebno penzija. Više je zapravo nego očigledno da je zaista neophodan zaokret u shvatanju suštine problema i to od strane svih konstituenata javne scene i kreatore javnog mnjenja.

Valjalo bi nam svima shvatiti, da je populizam prevaziđen ili bar neproduktivan isto kao što bi konačno morali shvatiti da se patriotizam u savremenim uslovima očituje u prvom redu u domaćinskom ponašanju i poštovanju demokratskih pravila. Nije zapravo nikakva sramota priznati da mi u Crnoj Gori koliko god da baštinimo dugu državotvornu tradiciju, nemamo baš dugu tradiciju građanskog, i još manje tradiciju radišnog društva. Nije, pogotovu sramota priznati da smo i mi u Crnoj Gori kao i većina država u top zoni u tranziciji imali jednu priličnu haotičnu preraspodjelu dobara na štetu ubjedljive većine građana. Razlika je samo u tome što novi vlasnici dobara u Crnoj Gori, ili makar ubjedljiva većina njih, za razliku od pretežnih iskustava, recimo u većini istočnoevropskih država, ne samo što pribavljena dobra nijesu unaprijedili, nego su ih i umrtvili ili pak devastirali, očigledno nijesu bili dorasli novim izazovima.

Takođe, godinama već direktno ili indirektno preskupo plaćamo, bez posljedica, i jedan broj stranih investitora. Što se vidi iz onih cifara o plaćenim garancijama. Nijesmo na adekvatan način koristili ni svojevremene budžetske suficite iz perioda kada je porodično blago bilo na cijeni i kada je cvjetala njegova rasprodaja otuda, uprkos svim značajnim mjerama još nema pravih efekata ni u politici poljoprivrednog razvoja, ekonomski najvitalnijem, srednjem i malom, naročito porodičnom biznisu, kontinentalnom eko i etno turizmu i tako dalje.

Na drugoj strani imamo sve glomazniju administraciju koja je umnogome nasljeđe iz svih minulih faza, a brojne institucije i službe, umjesto stvarnih servisa građana, i dalje su svojevrсни centri socijalnog zapošljavanja, a socijalna zaštita instrument demotivisanja rada, da ne kažem instrument svojevrsnog političkog ropstva birača. I nema sumnje da tako dalje ponašanje, kad tad, može samo dovesti do socijalnog pregrijavanja i bankrota države, odnosno do novih nepredvidljivih konfuzija. Zato, razmatranje i eventualno usvajanje predmetnog završnog računa, vidim tek kao novu šansu za neophodni zaokreti u koncipiranju i u realizaciji, ne samo novog budžeta, nego ekonomske politike u cjelini. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Rastoderu.

Riječ ima poslanik Tuponja, u ime Kluba Pozitivne Crne Gore, a neka se pripremi poslanica Dragičević. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovane dame i gospodo, poštovani građani,

Evo, kako su već moji prethodnici rekli, skoro možemo da kažemo da gotovom poslu mane nema, mi razmatramo Završni račun budžeta za 2014. godinu, na kraju 2015. godine, kada ovom našom diskusijom te stvari više ne možemo unazad popraviti. Ali, potreba je da se govori o stvarima koje nisu bile dobre i koje treba popraviti i koje zapravo čine da ova zemlja profunkcioniše na jedan način kakav je primjeren evropskim zemljama.

Na početku bih rekao da je za mene potpuno neshvatljivo i neprihvatljivo da, i pored toga što Zakon o budžetu dozvoljava određena prekoračenja koja su zaista široke ruke, rekao bih, jer Zakon o budžetu je predvidio dozvoljeno prekoračenje budžeta za skoro 364 miliona eura, dakle zaista nije malo. Ali i pored toga, nije ni to dosta. Budžet je prekoračen još za dodatnih 60 369 000. Dakle, ukupno prekoračenje planiranoga budžeta iznosi 424 241 000 eura. Na budžet od nešto manje od dvije milijarde to je nekih četvrtina.

Napomenuo bih još jednom iako su to moji prethodnici rekli da je ovaj završni račun dobio uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti Predloga zakona o završnom računu budžeta. Dakle, nije dobro da se ovakve stvari dese, i da apsolutno niko nikakvu odgovornost ne snosi, a vi mi kažite ako griješim i imenujte mi pojedinačno ko je zbog prekoračenja od 424 miliona snosio odgovornost. Govorimo o enormnim sumama.

Vi dobijate onda preporuku od Državne revizorske institucije koja glasi - preporučuje se Ministarstvu finansija da dosljedno sprovodi utvrđena pravila propisana godišnjim zakonima o budžetu. Ovo ništa drugo ne znači, draga gospodo iz Ministarstva finansija, nego držite se zakona, nemojte kršiti zakon. Ako možete, zamislite kako se onda trebaju drugi odnositi prema našim finansijama ako se Ministarstvo finansija odnosi na taj način.

Zabrinjavajuća je i činjenica da mi imamo situaciju da ste vi za 2013. godinu dobili 15 preporuka od Državne revizorske institucije, a da 10 nije realizovano. Dvije trćine nije realizovano, da budem precizan pet realizovano, četiri nerealizovano i šest djelimično. Ima li tu neke odgovornosti zbog čega nije realizovano ostalih 10 preporuka?

Vi u ovom izvještaju sad imate 10 novih preporuka i vi ste skloni da vrlo slatkorječivo govorite o tome kako ćete sve te preporuke, kako ih uvažavate i kako mislite da su dobre, i onda ćemo vjerovatno biti iduće godine opet u situaciji da imamo sličnu situaciju da je možda trećina od toga realizovana, a ostatak ne. Zbog čega vi zaslužujete drugu, treću, petu šansu da realizujete nešto što vam je zapravo zakonska obaveza?

Govorio bih i o 20 pojedinačnih revizija, 20 pojedinačnih revizija koje je Državna revizorska institucija napravila i tu mi govorimo o revizijama kojima su date 468 preporuka, 67 mišljenja, od kojih su 23 pozitivna, 29 uslovnih i 15 negativnih. Dakle, trećina je pozitivna.

Mislim da bi bilo interesantno za crnogorsku javnost da znamo da li ikakve posljedice slijede iz toga, što recimo, o registru Ugovora o koncesijama imamo negativno mišljenje. Što u opštini Budva imamo negativno mišljenje i na finansijsku i na reviziju pravilnosti, što u nacionalnim parkovima takođe imamo negativno mišljenje na finansijsku reviziju, kao i na reviziju o pravilnosti.

Zatim, imate mišljenje DRI-a koje kaže: „Poreska uprava nije stvorila neophodne uslove za efikasno sprovođenje mjera naplate poreskog duga od strane područnih jedinica i nije u mogućnosti da sa postojećim modelom naplate poreskog duga i raspoloživim ljudskim resursima obezbijedi efikasnu naplatu poreskog duga.“ Ovo su vrlo zabrinjavajuće činjenice.

Imate još mišljenje koje se tiče javnih nabavki u kojem se kaže: - Preporučuje se javnim nabavkama, preporučuje se da potrošačke jedinice proces javnih nabavki učine transparentnim i da obezbijede punu primjenu Zakona o javnim nabavkama koji reguliše postupak nabavke robe, usluga i izvođenja radova u cilju zakonitog trošenja budžetskih sredstava.

U cilju zakonitog trošenja budžetskih sredstava, ja interpretiram da je to rađeno nezakonito, a u sređenim zemljama za nezakonite radnje neko treba da odgovara.

E sad, pazite koncesije - poreska uprava - javne nabavke, tri ogromna izvora prihodne strane budžeta. Ako u njima nemamo red i poziva se Ministarstvo finansija da radi po zakonu, o čemu mi onda govorimo ovdje. Dakle, javne nabavke ne funkcionišu kako trebaju. Ogromna sredstva se troše u tom dijelu. Poreska uprava koja je direktno odgovorna za prihodnu stranu, najodgovornija za prihodnu stranu budžeta, ne funkcioniše kako treba, kao i koncesije koje su naše društveno bogatstvo, u kojima na žalost imamo toliko loših primjera. Samo te tri grane koje učestvuju na prihodnoj strani budžeta nisu u redu u ovoj zemlji. Moraju da budu mnogo bolje. I onda nije ni čudo što nam svaki budžet povećava javni dug na osnovu onoga što ne možete da realizujete kao državni aparat na prihodovnoj strani, vi se i dalje zadužujete i povećavate javni dug koji trebaju da vraćaju naša djeca, naša pokoljenja. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Tuponji.

Riječ ima poslanica Dragičević u ime Kluba Albanskih partija, Hrvatske građanske inicijative i Liberalne partije, a neka se pripremi poslanik Kalač. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući.

Uvaženi kolegice i kolege poslanici, uvaženi pravnici ministarstva, uvaženi predstavnici Državne revizorske institucije, uvaženi građani,

I pored mišljenja koje je dala Državna revizorska institucija, da još uvijek nije osposobljena Poreska uprava da naplati sve dugove poreza, mislim da su oni dosta uradili u odnosu na ranije godine. Normalno, sa time ne možemo biti zadovoljni, posebno zato što još uvijek one velike preskaču i dozvoljavaju im da oni samo promjenom imena izbjegavaju porez, a na malima se trenira strogoća. Na jednom, npr. neki urar, ili neki obućar, e na tome se trenira strogoća, a ne trenira se strogoća, recimo, na onima koji grade, pa te zgrade ostave pet, šest godina, iako je sad zakon da se naplati, a to se ne radi.

Uglavnom, ja sam jako zadovoljna sa Završnim računom budžeta, jer kao nepopravljivi optimista vidim da ide nešto naprijed. Svjesna sam toga da to ne može da ide onim koracima od sedam milja, ali uglavnom ne smijemo ovdje stati. Isto tako zahvaljujem se Državnoj revizorskoj instituciji, jer da nisu oni ta karika koja kontrolu vrši, mi ne bi mogli da implementiramo ni jedan naš zakon onako kako treba. A mi imamo odlične zakone, implementacija je, ili kasni ili nikakva, i samo uz pomoć tih, na žalost takvi smo ljudi, dok mi budemo zreli da ne mora neko da nam stoji iznad nas i da nas kontrolira, a

da radimo kako treba, mi moramo da imamo ovakvu Državnu revizorsku instituciju.

Ja neću više duljiti. Samo da kažem da ću podržati i Zakon o budžetu i posebno sve revizije Državne revizorske institucije. Jer ako pogledamo u odnosu, recimo na godinu kad sam ja ušla u Parlament -2009. i sad ovu 2014, tu je stvarno razlika nebo i zemlja. Zahvaljujem.

PREDŠJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegini Dragičević. Naravno, posebno na značajnoj uštedi vremena.

Poslanik Kalač u ime Bošnjačke stranke, posljednji uvodničar. Izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala Vam, potpredsjedniče Mustafiću.

Uvaženi prisutni,

Predlog zakona o završnom računu budžeta za 2014. godinu, kao dokument sadrži sve oblasti i podatke koje propisuje Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu. Državna revizorska institucija je dala pozitivno mišljenje na finansijsku reviziju, dok je dala uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti, jer je utvrđeno da potrošačke jedinice, korisnici budžetskih sredstava, nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladili poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori.

DRI je saopštila da je revizijom utvrđeno da je u 2014. godini budžetska potrošnja prekoračena u iznosu od 424 miliona eura. Od ukupnog iznosa

prekoračenja budžetske potrošnje izdaci od 363 miliona eura odnose se na dozvoljeno prekoračenje, u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Nedoželjena prekoračenja u iznosu od 60 miliona eura odnose se na ostvarene izdatke koji nisu planirani Zakonom o budžetu za 2014. godinu. Najveći dio iznosa nedozvoljenog prekoračenja odnosi se na dvije stavke: 45 miliona eura su izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti Elektroprivrede Crne Gore i 14,3 miliona eura su izdaci potrošačkih jedinica po osnovu sudskih odluka. Ovi izdaci po osnovu sudskih odluka pokazuju neodgovorno ponašanje starješina pojedinih potrošačkih jedinica zbog kojih država bilježi značajne gubitke.

Na makro ekonomskom planu ostvarili smo rast od 1,8% i BDP iznosio je 3 458 000 000 eura. Državni ili neto javni dug iznosio je 58,48%. Gotovinski deficit iskazan je u iznosu od 103 miliona eura i veći je za 8,57% u odnosu na planirani, dok je za 51,18% manji u odnosu na ostvareni deficit u 2013. godini, i on iznosi 2,98% BDP-a. Ovo je značajan napredak jer je deficit prepolovljen u odnosu na 2013. godinu i to pokazuje napredak održavanja funkcionisanja javnih finansija i fiskalne discipline u budžetu.

Gotovinski prilivi iznosili su 1 353 000 000 eura i bili su veći za 10,60% u odnosu na planirane, odnosno 8,85% veći u odnosu na ostvarene u 2013. godini.

Najveće stavke kod gotovinskih priliva su porezi i doprinosi za socijalnu zaštitu. Porezi su iznosili 833 miliona eura, i bili su veći od planiranih za 36 miliona eura, odnosno 4,4%, odnosno za 10,25% u odnosu na ostvarene u 2013. godini.

Doprinosi za socijalnu zaštitu iznosili su 444 miliona eura i bili su veći u odnosu na planirane za 47 miliona eura, odnosno za 11,68% ili 11,49% u odnosu na ostvarene u 2013. godini.

U okviru poreskih prihoda najveći rast je ostvaren kod prihoda od poreza na dodatu vrijednost, i to nominalno 41 milion eura, ili 9,13% više u odnosu na plan. U odnosu na prethodnu godinu prihodi od poreza na dodatu vrijednost veći su za 15,94% ili nominalno za 68 miliona eura, što je najbolji pokazatelj uspješnosti borbe za suzbijanje sive ekonomije. Gotovinska plaćanja iznosila su jednu milijardu i 456 miliona eura i bila su veća za 6,25% u odnosu na planirana, odnosno za 0,82% u odnosu na ostvarena u 2013. godini.

Najveće stavke kod gotovinskih plaćanja su zarade zaposlenih, transferi za socijalnu zaštitu i kapitalni izdaci. Izdvojio bih i stavku kamate koje su i dalje na visokom nivou, iznosile su 75 miliona eura, i bile povećane za 11,18% u odnosu na nivo koji je bio u 2013. godini. Nivo kamata u narednom periodu treba smanjivati jer kamate u 2014. godini su bile čak i veće od kapitalnog budžeta i treba da težimo da se tekući rashodi finansiraju iz tekućih prihoda, a kapitalni porezi iz kredita.

Poreski dug je iznosio 550 miliona eura i on je povećan za 101 milion eura, odnosno 20% više u odnosu na 2013. godinu. Međutim, Državna revizorska institucija u bazi podataka Poreske uprave je evidentirala 721 milion eura. Istaknuto je da evidencija podataka koju vodi Poreska uprava nije jedinstvena, ažurna i sistematična i da se DRI nije mogla uvjeriti u tačnost podataka i strukturi na dan 31.12.2014. godine. Navedeno je da postoji problem sa informacionim sistemom koji koristi Poreska uprava i data je preporuka Ministarstvu finansija da se radi na otklanjanju tog važnog problema.

Kapitalni budžet prema podacima iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2014. godinu planiran je u iznosu 101 820 500 eura,

koliko su iznosila i raspoloživa sredstva za potrošnju. Od čega je realizovano 75 893 000 eura ili 35,46% manje od planiranih sredstava.

Kapitalni budžet za 2014. godinu Direkcija za saobraćaj je planirala u iznosu od 42 973 000 eura, a realizovala u iznosu od 30 575 000 eura ili za 28,% manje od plana. Planirana sredstva u iznosu od 12 397 000 eura nijesu realizovana iz razloga kašnjenja sa izradom tehničke dokumentacije i tenderskih procedura za izbor najpovoljnijeg proizvođača radova. Smatram da je trebalo ubrzati tenderske procedure i izradu tehničke dokumentacije jer su ovo značajna sredstva, od 12 miliona, koja nijesu utrošena u poboljšanju putne strukture. Isti stav imam kada je u pitanju Direkcija za izvođenje javnih radova gdje nije realizovano 14 miliona eura u odnosu na planirana sredstva. Fiskalna politika u 2014. godini, akcenat je stavila na nastavak konsolidacije javnih finansija kako prihodne, tako i rashodne strane, ali i ostalih elemenata koji utiču na stabilnost i održivost javnih finansija i ukupne ekonomije. Sve mjere fiskalne konsolidacije usmjerene su na uspostavljanje dugoročne održivosti sistema javnih finansija, kojom se stvaraju preduslovi za veći privredni rast i jačanje konkurentnosti privrede Crne Gore. Fokus je bio takođe i na zoni sužavanja sive ekonomije, kako bi se povećala poreska osnova i poreski kapacitet i time se stvorili preduslovi za veći stepen naplate javnih prihoda.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet donio je zaključke koji korenspondiraju sa nalazima i preporukama Državne revizorske institucije.

Na kraju pohvalio bih napore koje je uložila Državna revizorska institucija, jer je ispunila svoj zakonski cilj i dala objektivno stanje, uz svoje mišljenje i uz pregled utvrđenih nepravilnosti i datih preporuka. Poštovanje preporuka Državne revizorske institucije nije samo zakonska obaveza, već ujedno i odraz osposobljenosti institucija da državni novac troše na zakonit i transparentan način. Uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti, aktiviranje garancija i neodgovorno ponašanje unutar pojedinih potrošačkih jedinica

dovoljan su razlog za reakciju da li će uopšte biti te reakcije i da li će neko snositi odgovornost zbog toga.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Kalaču i ovim smo završili krug uvodnih izlaganja. Dajemo mogućnost predstavnicima Ministarstva finansija i DRI da komentarišu uvodna izlaganja.

Gospodine Radonjiću, možete prvo Vi, pa onda gospodin Dabović.

MIODRAG RADONJIĆ:

Ja bih se skoncentrisao u svom odgovoru na par stvari koje smatram ključnim u vašim pitanjima i prvo bih odgovorio uvaženom poslaniku Damjanoviću po pitanju deficita za 2014. godinu nivoa javnog duga. Oni su iskazani u odnosu na društveni bruto proizvod, kakav je objavljen u Monstat-u, a iz niza izvještaja Eurostat-a vidimo da se u Monstat-u dešavaju pozitivni pomaci i da i oni primjenjuju neke statističke standarde koji su propisani ESO-m 2010. Tako da se nadamo da su i njihovi izvještaji i podaci sve tačniji, sve kvalitetniji gledajući u toj dinamici.

Druga stvar, zbog javnosti potrebno je objasniti cifrom kojom se baratalo od 400 miliona prekoračenja. Pravo prekoračenja, nedozvoljeno prekoračenje, iznosi samo 14 miliona i to su sudska rješenja. Kratko ću objasniti.

Dozvoljena prekoračenja su ostavljena namjerno kao dio mogućnosti Ministarstvu finansija za refinansiranje, odnosno za zamjenu postojećih izloženosti za povoljnije i konkretno u 2014. godini je Ministarstvo finansija odradilo refinansiranje zamijenilo je obaveznice iz 2009. godine, koja je bila gotovo 8%, po toj cijeni je prodana, refinansiralo je za obveznicu sa 5%. Tako da su to dozvoljena prekoračenja, sa razlogom, jer se odgovornost, odnosno zasluga Ministarstva finansija što je napravilo toliku uštedu u potrošnji javnog novca kroz smanjenje troškova finansiranja. Tako da ćemo to shvatiti kao podršku da takve stvari nastavimo kad god finansijska tržišta to

omogućavaju, a ne može se predvidjeti, tako da moraju ostati u zoni dozvoljenih prekoračenja. Slažem se sa stavovima poslanika koji su stavili akcenat na sudska izvršenja, i to jeste nešto čime se treba baviti, gdje treba da damo svi maksimum od sebe, da bi to bilo što manje, ali ipak je to 14 miliona, a ne četiri miliona.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Želite li Vi, gospodine Daboviću? Izvolite.

MILAN DABOVIĆ:

Zahvaljujem.

Bilo je nekoliko pitanja za Državnu revizorsku instituciju, pa bih iskoristio priliku da odgovorim na njih. Bila su pitanja zašto određene preporuke nijesu realizovane i da damo šire objašnjenje u vezi toga, ja ću ih redom pročitati.

Preporuka, koja nije realizovana za prethodnu godinu, bila je da se preporučuje Vladi Crne Gore prilikom planiranja budžeta kroz godišnje zakone da planira iznose prihoda ostvarene obavljanjem sopstvenih djelatnosti potrošačkih jedinica i da se realizovani prihodi koriste u skladu sa ograničenjima utvrđenim godišnjim Zakonom o budžetu. Ono što predviđa organski Zakon o budžetu, odnosno matični zakon, on podrazumijeva dvije vrste prihoda. Jedni su sopstveni prihodi koji ostvaruju javne ustanove, a druga vrsta prihoda, kao specifičan oblik, su namjenski prihodi, odnosno to su prihodi koji imaju unaprijed utvrđene namjene. Prethodnim godišnjim zakonima u budžetu te dvije vrste prihoda stapane su u jednu normu i predstavljale ograničavajući cenzus trošenja i za javne ustanove i za prihode koji imaju unaprijed određenu namjenu potrošnje. Godišnjim Zakonu o budžetu za 2016. godinu, vidjeli smo da je Ministarstvo finansija razdvojilo te dvije vrste prihoda i stavilo je odredbu kojom predviđa da se namjenski prihodi troše do visine njihovog ostvarenja, u skladu sa troškovima koji su planirani budžetom. I drugu normu, koja glasi, da potrošačke jedinice koje

ostvaruju prihode sopstvenom djelatnošću, te prihode mogu koristiti za finansiranje sopstvenih izdataka. Normalno smo intervenisali kada je u pitanju godišnji Zakon o budžetu, odnosno dali mišljenje preko matičnog odbora. Jednostavno smo rekli da se ta norma uskladi sa zakonom i da se umjesto termina potrošačke jedinice, koristi termin javne ustanove, i tako bi imali do kraja usklađen godišnji zakon sa matičnim, odnosno organskim Zakonom o budžetu.

Kada su u pitanju gotovinski depoziti države, Ministarstvo finansija, odnosno državni Direktorat državnog trezora, razvio je vrlo analitičan kontni plan koji daje mogućnost Državnom trezoru da apsolutno evidentira sve transakcije, gotovinske transakcije, koje su vezane i za centralni račun i za pojedinačne račune koji su otvoreni kod komercijalnih banaka. Primijetili smo da se kapacitet kontnog plana ne koristi u mjeri kojom bi trebao da se koristi i stavili smo ovu preporuku, ali vjerujemo da ćemo već revizijom za 2015. godinu moći konstatovati da se nešto u tom dijelu promijenilo.

Imamo preporuku koja je vezana za Poresku upravu, za završni račun, izradu poreskog završnog računa i njegovo redovno usaglašavanje sa glavnom knjigom Trezora. U više smo navrata konstatovali da se ne možemo uvjeriti u tačnost poreskog završnog računa, to se može povezati sa pitanjem visine poreskog duga. Postoji evidentirani poreski dug i postoji naplativ poreski dug. Evidentirani poreski dug je akumulirano stanje na karticama koje je jedan istorijski pregled neplaćenih poreskih obaveza.

Međutim, isto tako moramo imati u vidu činjenicu da taj veliki broj poreskih obveznika koji je evidentiran sa iznosom kumuliranog poreskog duga, praktično i ne funkcioniše. Mogli bi reći da ta pravna lica nijesu među živim pravnim licima i vjerovatno bi se Poreska uprava morala koncentrisati na taj dio. Prvo da očisti poresku bazu, vezano za nenaplative poreske dugove, sravni kartice koje su naplative i uspostavi jednu tačnu evidenciju. Vjerujem da bi taj nivo poreskog duga u jednoj takvoj varijanti bio i nešto niži od onoga koji je iskazan, ali ne mogu tvrditi, još uvijek se nijesmo mogli uvjeriti u dosljednost tih podataka. Bilo je takođe pitanje vezano ili bolje reći komentar, kada je u pitanju ocjena fiskalnih kriterijuma. Državna revizorska institucija ocjenu fiskalnih kriterijuma radi po prvi put. Mislim da smo dobro izveli indikatore koji su vezani za organski, odnosno matični zakon o budžetu, koji reguliše sistem finansiranja u Crnoj Gori. Tu smo prepoznali jedan dio statičkih jedan dio dinamičkih indikatora, izvršili njihovu reklasifikaciju i uspjeli da izvršimo korektnu ocjenu. Jedino što se moram ograditi, kada je u pitanju

Državna revizorska institucija, u toku rada i ocjene primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti mi smo zauzeli stav da se ne miješamo u rad nezavisnih institucija. Jedna od nezavisnih institucija je i Monstat, odnosno statistika, i apsolutno pledirali da na bilo koji način vršimo reviziju tih podataka ili ih dovedemo u sumnju. Mi smo to uzeli kao konstantu, kao gotov podatak, i na osnovu toga precizirali i izveli indikatore koje smo u ovom materijalu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem vama gospodine Daboviću.

Pravo poslanika da odgovore na Vaše komentare iskoristit će poslanik Damjanović, pa onda poslanik Tuponja, pa poslanik Šehović itd.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjediniče, u odnosu na kratak komentar, odnosno odgovor gospodinu Radonjiću, imam utisak da je on gotovo saglasan sa svime što se ovdje čulo i zato ne bih posebno to komentarisao.

Uvaženi gospodin Dabović je sada rekao jednu finu rečenicu, da ovaj poreski dug od pet, šest, sedam stotina miliona evra koji je evidentiran na kartici, predstavlja jedan pregled, istorijski pregled, neplaćenih poreskih obaveza. Rekao bih da je to u stvari jedan istorijski pregled kupovine političke podrške u mjeri u kojoj je tim nekim poreskim dužnicima, vlasnicima, biznismenima koji su zapošljavali neke radnike, pa ih pritiskali tokom izbornih ciklusa ili čak i državnim organima, organima lokalne samouprave tolerisano neplaćanje poreza u zamjenu za kupovinu političke podrške. Kao i oni računi za struju, kao one prekršajne krivične prijave u MUP-u itd. Gdje sve to stoji i čeka neki izborni ciklus, nakon toga se podgrijava i dobijamo da nekoliko stotina miliona evra neće biti nikad naplaćeno. Gospodin Dabović je samo trebao da još doda, koliko to možemo da očekujemo, da ćemo naplatiti u nekom doglednom periodu od ovih pet, šest, sedam stotina miliona evra. Kada sam prvi put kao poslanik ovoga doma 2009. godine pitao tada gospođu Šćekić, pomoćnicu ministra, poreski dug je bio 300. Sada smo čuli otprilike te cifre shodno vašem izvještaju od DRI, a neko od kolega je ovdje rekao da se stvari pomjeraju na bolje i da negdje vjeruje da će to biti sve bolje. Od 590 miliona evra po završnom računu za 2014. godinu, svaki treći

evro je otišao na otplatu duga. Što za servisiranje duga, što za obaveze koje se uvijek planiraju 50% u odnosu na ono što nas zatekne. Pa onda imamo ovih 15 miliona za sudske troškove, što je gospođa Kalezić potencirala na Premijerskom satu sa premijerom, i tih 15 miliona evra ima svoje ime i prezime. Dakle, postoje neki odgovorni ljudi. Pošto su odgovorni ljudi u ministarstvima, upravama, koji su krivi zašto država svake godine plati 15 miliona evra sudskih troškova, do ovih garancija, i s tim završavam, od 15 miliona evra, pa da se samo podsjetimo da se tu radi o „Boksitima“ od pet miliona, „Melgonija“ od 4,5 miliona, privatno preduzeće, i „Pobjeda“ od 5,6 miliona evra. To nam je negdje slika javnih finansija, a ja se ovdje neću više javljati za riječ po ovoj tački dnevnog reda da bi kolege mogle svoj dio da ovdje ukažu, ali ću kada bude rasprava o Predlogu zakona o budžetu svakako dovesti u vezu neke projekcije sa stanjem javnih finansija na kraju 2014. godine.

Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Tuponja, pa poslanik Šehović.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče, zahvaljujem takođe na odgovorima i pojašnjenjima gospodinu Radonjiću i gospodinu Daboviću.

Gospodine Radonjiću, Vi ste govorili o prekoračenjima budžetske potrošnje, a pravo da vam kažem nijesam mogao da ispratim to što ste Vi rekli. Citirao sam ono što piše u Izvještaju Državne revizorske institucije. Vjerujem da Državna revizorska institucija je i po stručnosti i po svemu drugome kompetentna da daje ovakve sudove ukoliko biste sumnjali u moj. Od ukupno iskazanog prekoračenja budžetske potrošnje izdaci u iznosu od 363 miliona 872 hiljada 450,48 eura, predstavlja dozvoljena prekoračenja u skladu sa članom 23 i članom 60 Zakona o budžetu fiskalne odgovornosti. I nedozvoljena prekoračenja u iznosu od 60 miliona 369 hiljada 516,23 eura podnose se na ostvarene izdatke koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2014.godinu.

Gospodine Radonjiću, stručna služba Pozitivne Crne Gore, napravila je jednu uporednu tabelu vezano za to koliko je Zakonom o budžetu u 2014. godini planirano, koliko je planirano po završnom računu, koliko je realizovano, koliki su transferi itd.

Naravno, dato je i u procentima koliko je prekoračenje. Da sad ne ulazimo u detalje, ali maltene nije niko pogodio svoj budžet, tu su prekoračenja 130%, 157%, 120%, 146%. Imamo prekoračenje Ministarstva ekonomije.

Ministarstvo ekonomije je Zakonom o budžetu planirano nešto manje od devet miliona, planirano po završnom računu 9,2 miliona, realizovano 14 miliona. Imamo prekoračenje od 58% izvršenje 158%. Čemu služi ovo planiranje budžeta uopšte, pitam se na kraju.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Poslanik Šehović.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Mustafiću.

Uvažene kolege zaista je teško govoriti u 10 minuta ili u dva dodatna u ovako složenom materijalu kakav imamo pred sobom, ali evo dozvolite mi da na kraju, u ovih dva minuta, pokušam da iz svega ovoga što smo ja i moje uvažene kolege do sad pomenuli, istaknem ono što je po nama prioritet i čime se definitivno moramo baviti.

To je ovaj dokument koji govori o efikasnosti Poreske uprave u sprovođenju mjera naplate poreskog duga. Mi u Socijaldemokratama Crne Gore smo rekli da ćemo se zalagati za viziju agresivnog ekonomskog razvoja, kao jedan od sljedećih strateških ciljeva oko kojih trebaju da se okupe sve progresivne snage u Crnoj Gori. Ali prije nego što krenemo da se bavimo time, treba da vidimo što od postojećeg nivoa poreskog duga moramo da naplatimo. I u tom smislu, želim i da javno ovdje iskoristim priliku

da postavim nekoliko pitanja uvažanim kolegama iz Poreske uprave i da zajedno tražimo rješenje kako da naredni izvještaj, naredni Završni račun budžeta sadrži niži iznos poreskog duga. Mislim da bi crnogorska javnost morala da zna, nedvosmisleno, koliki je trenutno nivo poreskog duga, ali ono što je još važnije od toga, kakav je plan naplate tog duga. Jer da bi smo mogli da mjerimo uspješnost nekoga u obavljanju svojeg posla moramo da znamo što su planovi. Ajde da dobijemo zajednički da radimo na dokumentu koji je vezan za plan naplate zakonskog duga u narednom periodu i da zajednički mjerimo našu uspješnost, to je jedna stvar. Treća stvar koja je jako važna ovdje za pomenuti jeste, zašto je ubjedljivo najveći procenat poreskog duga vezan za dug po osnovu poreza i doprinosa, a odnose se na porez na dohodak fizičkih lica. Je li to najbolji pokazatelj možda da se najviše izbjegava plaćanje poreza kada je riječ o isplati zarada. Je li to pokazatelj da se zarade isplaćuju na ruke, je li to pokazatelj komplikovanog sistema koji imamo kod obračuna tog poreza zbog činjenice da smo prepoznali krizni porez. Ajmo zajedno da tražimo odgovor na ta pitanja i vjerujem ukoliko to dobronamjerno krenemo da radimo, da ćemo početi da rješavamo jedan od najvećih problema crnogorske ekonomije, a to je, uz izrazitu nelikvidnost, i visok nivo poreskog duga.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ovim smo završili krug uvodnih izlaganja komentara i odgovora na komentare.

Prelazimo na raspravu, poslanik Gegaj ima riječ, a neka se pripremi poslanica Kalezić. Podsjećam da je sada vrijeme za raspravu pet minuta. Izvolite.

NIKOLA GEGAJ:

Hvala potpredsjedniče, poštovani gospodine Radonjiću sa saradnicom, poštovani gospodine Daboviću, poštovani gospodine Raduloviću, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore,

I u prošloj, kao i u prethodnim godinama, država je bila izložena posljedicama u fiskalnom monetarnom i realnom sektoru ekonomije. Fiskalna politika u 2014. godini, akcenat je stavila na nastavak konsolidacije javnih finansija, jačanje poreske discipline usmjerene na dalje smanjenje nivoa sive ekonomije kao i na kontinuiranom sprovođenju mjera štednje u dijelu neproduktivne potrošnje. Fiskalna konsolidacija je bila usmjerena na uspostavljanje dugoročne održivosti sistema javnih finansija, kojom se stvaraju preduslovi za veći privredni rast i jačanje konkurentnosti crnogorske privrede. Tako da možemo reći da je u 2014. godini došlo do rasta ekonomije. U prošloj godini od tekućih prihoda u državni budžet se slilo u 1,32 milijarde eura, što je 120 miliona eura više od plana. Samo da naglasim da je Državna revizorska institucija dala pozitivno mišljenje na Predlog zakona o završnom računu za prošlu godinu. Da se vidjeti da je fiskalna disciplina unaprijeđena, ali naravno da ima prostora za dodatno jačanje u dijelu usklađenosti poslovnih aktivnosti potrošačkih jedinica sa propisima koje regulišu budžetsko poslovanje. Ministarstvo finansija, dakle i Vlada Crne Gore i lično ministar Žugić, posvećuju punu pažnju unapređenju unutrašnje finansijske kontrole. Kako u pogledu kontinuiranog širenja unutrašnjom revizijom tako i u dijelu jačanja svih elemenata finansijskog upravljanja. U prošloj godini je primjenjivan set mjera fiskalne konsolidacije, kao što je racionalizacija javnih nabavki i veći nivo održivosti penzionog sistema. Uvedena su dodatna poreska opterećenja, na imovinu koja nije stavljena u funkciju i na nelegalnu izgrađenu, dok su uvedene poreske olakšice za uredne poreske obveznike otpisane kamate za otplatu poreskog duga u cjelini što pozdravljam i mislim da je dobar potez.

Pošto je Crna Gora kao mala i otvorena ekonomija veoma izložena globalnim ekonomskim kretanjima ohrabruju ostvareni rezultati u prošloj godini u dijelu implementacije mjera fiskalnog prilagođavanja kao nastavak mjera u borbi protiv sive ekonomije. Moram reći i sljedeće, da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija, se aktivno bave fiskalnom politikom kroz proces konsolidacije prihodne i rashodne strane budžeta i odgovarajuće podsticajne mjere kako bi doprinijele ozdravljenju javnih finansija i dinamiziranju privrednog rasta. U tom pravcu je i definisana srednjoročna strategija čiji je

osnovni cilj stvaranja preduslova za vođenje aktivnih sektorskih politika i privlačenje investicija.

Kratko ću, što se tiče Završnog računa, da se osvrnem na oblast energetike i industrije. U toku 2014. godine realizovan je niz aktivnosti u okviru značajnih projekata i to: Projekata izgradnje hidroelektrana na Morači, Projekat izgradnje hidroelektrana Komarnica, Projekat izgradnje podmorskog interkonektivnog kabla jednosmjerne struje između elektroenergetskih sistema Crne Gore i Italije, Projekat izgradnje drugog bloka Termoelektrana Pljevlja.

U toku 2014. godine su usvojeni i sljedeći dokumenti, veoma značajni za našu državu, kao što je Strategija razvoja energetike do 2030. godine, zatim Energetski bilans Crne Gore za 2015. godinu, aktivnosti na realizaciji Projekata istraživanja i proizvodnje ugljovodonika u podmorju Crne Gore i Projekta izgradnje Jadransko-Jonskog gasovoda. Početkom 2014. godine, Vlada Crne Gore je usvojila i Strategiju razvoja prerađivačke industrije Crne Gore za period 2014 - 2018. godina sa ciljem da doprinese društveno ekonomskom razvoju Crne Gore stvaranjem uslova koji će svim djelovima zemlje omogućiti jačanje konkurentnosti i realizaciju sopstvenih razvojnih potencijala. Pošto ćemo ovih dana raspravljati o Prijedlogu zakona o budžetu Crne Gore za narednu godinu, onda ćemo imati mogućnosti da detaljnije upoznamo ekonomsku i razvojnu politiku države za narednu godinu. Na kraju, možemo reći da smo u predhodnoj godini imali relativno uspješnu fiskalnu politiku i stvorili dobru platformu za nastavk fiskalne konsolidacije u godinama koje slijede. Zbog svega navedenog na kraju svoje diskusije ću reći da podržavam Završni račun, a očekujem da će isto učiniti i ostale kolege poslanice i poslanici. Hvala i toliko.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Gegaj.

Riječ ima poslanica Jelisava Kalezić, a neka se pripremi poslanik Vuletić.

Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana Skupštino, poštovani predstavnici Ministarstva finansija i Državne revizorske institucije,

Meni će sigurno biti malo pet minuta da ukažem na neke elemente koje smatram da su veoma važni. Vezano je za Ministarstvo održivog razvoja i turizma, jer je pitanje fokusirano na planiranje i uređenje prostora.

Uporedo sam gledala i Predlog zakona o završnom računu budžeta za 2013. godinu, da se podsjetim na neke elemente koji imaju kontinuitet i neprijatno me iznenadilo što se čak na izvjestan način i metodološki odstupa u prikazivanju, odnosno obrazloženju, govorim, dakle o području uređenja prostora.

Naime, zašto sam ukazala na Predlog zakona o završnom računu budžeta za 2013. godinu? Iz prostog razloga što je to prvi budžet koji je ovaj

saziv usvojio i interesovalo me da pratim, ovako u istraživanju bi se reklo neko nulto stanje sam tu definisala.

Dakle, u tom završnom računu je Ministarstvo održivog razvoja navelo koji su sve planovi koji su u 2013. godini završeni, koji su u toku, i koji će biti usvojeni. U Završnom računu za 2014. godinu se poimenično govori ni o jednom jedinom planu. Ovdje se radi o vrlo neprijatnim dubiozama da ih za početak tako navedemo. Zašto?

Ja ću samo ukazati na sljedeće:

U Predlogu završnog računa za 2014. godinu na strani 124 navodi se, ovdje je stavka rashodi i usluge koja se odnosi na izradu planske dokumentacije i prateće poslove u vezi sa izradom planske dokumentacije. Planirano je bilo budžetom za 2014. godinu 1 225 999, 14 a ostvareno je 3 008 000.

Dakle, ako ništa drugo ovo zahtijeva detaljnije obrazloženje u ovom dijelu opisa koji sam pažljivo pročitala i gdje se ide na jednu besmislenu, da kažem činovničku retoriku sa vrlo površnim i netačnim često ocjenama, radi se prosto o tome što se poimenično nije naveden ni jedan jedini planski dokument i zbog čega je ovo prekoračenje nastupilo, koje je dakle više nego dvostruko, dva i po puta.

Ono što je važno da se uoči, to je da se u planovima koje je trebalo donijeti 2013. godine, a nijesu završeni ni dan danas, kraj 2015. godine, kasni se preko dvije i po godine sa Prostornim planom posebne namjene Durmitorskog područja. Govori se o važnosti aktiviranja tog prostora, o izglednim investitorima, neki grade na primorju, a plan još nije urađen. Smatram da je ovo u potpunosti promašaj resornog ministarstva i da je ovo

trebalo mnogo ranije zaustaviti, jer ovaj plan se radi od 2011. godine, gospodine Sekuliću ispravite me ako je netačno.

Još jedna stvar na koju hoću da ukažem. To sam na matičnom Odboru ukazivala, a i na plenumu. Prilikom izmjene Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata tokom 2014. godine došlo je i te posledice još uvijek traju, do uzurpacije zakonodavne vlasti od strane izvršne vlasti. Naime, svaki planski dokument je zakon za prostor. Na lokalnom nivou se donose u lokalnim parlamentima, samo da završim, na državnom nivou se donosi u državnom Parlamentu. Izmjena zakona je bila u tom smislu da Vlada treba da usvoji Prostorni plan posebne namjene i da može da usvoji državnu Studiju lokacije. Mislim da se to odražava i na budžet, i što je još gore, da se to odražava na mogućnost zloupotrebe takvih ovlašćenja.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, poslanice Kalezić.

Riječ ima poslanik Vuletić, a neka se pripremi poslanik Kaluđerović.

Izvolite, poslaniče Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi predlagači materijala, gospodo iz Ministarstva finansija i Državne revizorske institucije,

Pred nama je Prijedlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu. Koji je, može se reći, pripremljen po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa zakonom i u skladu sa fiskalnom odgovornošću i pravilima o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja državnih fondova jedinica lokalne samouprave.

Početakom 2014. godine donesen je novi Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti koji je imao za cilj unapređenje ukupnog sistema javnih finansija usklađene sa pravnom tekovinom Evropske unije i uvedeni su instituti numeričkih fiskalnih pravila, srednjoročni budžetski okvir i odgovarajuće kaznene mjere. Ovo naglašavam, jer smo ovim zakonom najavili značajno smanjenje neformalne ekonomije, principe neselektivnosti, transparentnosti i nulte tolerancije.

U 2014. godini primijenjene su mjere koje se odnose na racionalizaciju javnih nabavki i neka dodatna poreska opterećenja na imovinu koja nije stavljena u funkciju. Ovim izvještajem iskazana su budžetska prekoračenja koja su u najvećem dijelu dozvoljena prekoračenja u skladu sa odredbama člana 23 i 60 pomenutog Zakona o fiskalnoj odgovornosti, uz napomenu da samo manji dio iskazanog budžetskog prekoračenja budžetske potrošnje izlazi iz planskih okvira za 2014. godinu. Smatram, da ubuduće moramo dosljedno sprovoditi pravila o planiranim budžetskim prekoračenjima.

Poštovane kolegice i kolege, uvijek kada se govori o budžetu ili završnom računu budžeta, naglašavam, da se kao pravnik po struci bavim više formom, analizirajući samo pojedine segmente koji se prevashodno odnose na tačnost i pravilnost primjene pojedinih odredbi i da li su korisnici budžetskih sredstava pravilno uskladili svoje aktivnosti sa zakonom i drugim propisima koji regulišu ovu oblast. Moje posebno interesovanje kao poslanika

i kao građanina odnosilo se na javni dug Crne Gore. Pa sam nakon dobijanja Predloga završnog računa budžeta prvo potražio u sadržaju i otvorio stranu 727, koja sadrži tabelarni prikaz stanja spoljnog i unutrašnjeg duga koji je na kraju 2014. godine bio 59,60 bruto nacionalnog proizvoda. Stoga me posebno interesuje kako ćemo u narednom periodu uskladiti projektovane stope rasta i limitne potrošnje koje kako tvrde ekonomski stručnjaci moraju biti manji od stope rasta realnog domaćeg proizvoda. Djeluje komplikovano, naročito ako se tumačeći član 22 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, uhvatimo za nešto što se zove statički indikator.

Prvi, da javni dug neće biti veći od 60% bruto društvenog proizvoda po tržišnim cijenama i drugi, da gotovinski deficit opšteg nivoa neće biti veći od 3% bruto društvenog proizvoda po tržišnim cijenama. Slijedi, da treba ostvariti primarni budžetski suficit i da nivo tekućih izdataka i transfera treba da bude niži od tekućih prihoda. Ovi indikatori su djelimično realizovani saznanjem konsultujući reviziju Godišnjeg izvještaja. Odnos izvršenja i plana budžeta za 2014. godinu govori da od šest analiziranih indikatora četiri jesu, a dva nijesu realizovana.

U poređenju sa Godišnjim izvještajem za 2013. godinu ostvareni su bolji rezultati. I na kraju ovaj Prijedlog zakona o završnom računu budžeta prati jedan sveobuhvatan godišnji Izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore, koji nam omogućava i pomaže da bolje i realnije sagledamo fiskalnu politiku u 2014. godini po svim subjektima kontrole i revizije. Zbog toga ću dokument i podržati i glasati za njegovu usvajanje, zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Vuletiću.

Riječ ima poslanik Kaluđerović, a neka se pripremi poslanik Pešić.

Izvolite, poslaniče Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodo iz Ministarstva finansija, gospodine Daboviću, predsjedniče Senata Državne revizorske institucije, gospodine Raduloviću senatore u Senatu Državne revizorske institucije kao vrhovnom organu državne revizije u Crnoj Gori,

Dakle, podsjetiću i ja za početak na podatke koji govore da su konsolidovani izdaci budžeta za 2014. godinu iznosili 1,45 milijardi evra, da je od toga tekuća budžetska potrošnja 1,38 milijardi evra, a kapitalni budžet 78 miliona. Ove podatke posebno naglašavam zbog ovog što ću sada reći, da su nedostajuća sredstva 546,5 miliona evra, koja su gotovo u cjelini obezbijeđene iz pozajmica i kredita i gotovo u cjelini. Odnosno, ne u cjelini nego u iznosu od 434 miliona pošla na otplatu dugova. Pri tome je karakterističan podatak, da su pozajmice i krediti veći za preko 300 miliona evra u odnosu na one kako su planirani, planirano je da se otplati 171 milion evra u 2014. godini, a otplaćeno je 514,5 miliona evra, odnosno 343 miliona je otplaćeno više od onog što je bila budžetska projekcija. Da su nam budžetski prihodi i 10 puta veći, a kamo lijepo sreće da jeste bilo tako, od ovih koji su ostvareni, ovakva odstupanja od budžeta, a budžet je zakon, to

svi znamo, bila bi nedopuštena. Sve je ovo urađeno, to smo svi svjedoci, bez rebalansa budžeta, a kada su u pitanju zaduživanja budžeta, odnosno zaduživanja Crne Gore sve je to urađeno bez odgovarajućih odluka Skupštine Crne Gore. Ja iz godine u godinu ponavljam, učiniću to i sad, i podsjetiti na odredbu člana 82 tačka 18 Ustava Crne Gore u kojem jasno piše, da Odluku o zaduživanju Crne Gore donosi Skupština. Takva norma u Ustavu Crne Gore ne ostavlja prostora niti mogućnost, pa da sve to Skupština i hoće, da se ta odluka može prenijeti na drugi organ, u konkretnom slučaju na Vladu Crne Gore. Nažalost, određenom normom u Predlogu budžeta koji se usvaja svake godine ostavlja se prostor da Vlada to čini i da se Vlada zadužuje, zadužuje se država, to u ime države na neustavan način, po mom sudu, čini svih ovih godina Vlada Crne Gore.

Na prihodnoj strani budžeta, reći ću i ja da ne bi ispalo da govorim samo o negativnim stvarima, zapažene su pozitivne tendencije da su prihodi povećani i to tekući za 73 miliona, od toga porezi za 35 doprinosi 46, a naknade za tri miliona evra. Dakle, kao tendenciju to pozdravljam. Ali je to izuzetno malo u odnosu na potencijal, odnosno na rezerve koje stoje na prihodnoj strani i koje podrazumijevaju i pretpostavljaju naravno da država zahvati sve ono što joj po zakonima ove države pripada.

Podsjetiću samo na neke cifre i ako one nisu dominantno značajne kada je u pitanju prihodna strana. Korišćenje prirodnih dobara dva miliona evra. Nedopustivo nisko! Ekološka naknada 166 hiljada evra, a reći ću da primjenom zakona koji razrađuje princip zagađivač plaća i odgovarajuće uredbe Vlade, samo bi Kombinat aluminijuma morao da bude po ovom osnovu obveznik, odnosno prihod budžeta bi morao od njega kao obveznika da bude nekoliko miliona evra. Prihodi po osnovu priređivanja igara na sreću,

odnosno odgovarajućih naknada, jesu povećani i nešto su niži od pet miliona evra, ali po mom sudu to je i dalje izuzetno daleko od onog što bi morala država da zahvata. Podsjećam na neprihvatljivu činjenicu, ali na žalost činjenicu da od 2007. godine država, odnosno njeni nadležni državni organi ne izvršavaju zakonom utvrđenu obavezu da se uspostavi direktna, odnosno takozvana on line veza između priređivača igara na sreću i nadležnog državnog organa preko koje bi se... /prekid/ ...i onda bi ovi prihodi bili višestruko veći. Zbog čega to država ne čini? Zbog čega se odriče ogromnih iznosa prihoda za sebe, a od toga direktnu korist imaju pojedinci? Mislim da nije teško zaključiti. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, poslaniku Kaluđeroviću.

Najavili smo, poslanik Pešić ima riječ, a neka se pripremi poslanik Perić.

Izvolite.

SAŠA PEŠIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, gospodo iz Ministarstva finansija i iz Državne revizorske institucije, poštovanje.

Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu ću kao elektro inženjer posmatrati sa tri aspekta. Smatram da mogu da dam doprinos ovoj raspravi prevashodno kao poslanik.

Uopšte u Predlogu zakona koji nam je dostavilo Ministarstvo finansija, o Izvještaju revizije koju je uradila Državna revizorska institucija i o realizaciji kapitalnog budžeta za 2014. godinu, kao dijelu Predloga zakona o završnom računu budžeta. Kako smo imali prilike da se upoznamo od predlagača zakona fiskalna politika u 2014 godini bila je usmjerena na konsolidovanje javnih finansija u smislu njihove dugoročne održivosti, zatim suzbijanje sive ekonomije, jačanje konkurentnosti i likvidnosti privrede, racionalizacija javnih rashoda u strukturi budžeta, unapređenje poslovnog ambijenta i tako dalje. Bruto društveni proizvod Crne Gore u 2014. godini, imali smo već prilike da čujemo, iznosio je 3 425 000 000 eura. Na makroekonomskom planu ostvaren je rast na nivou od 1,8% bruto društvenog proizvoda, a ono što je karakterisalo kraj izvještajne godine jeste pozitivna činjenica da je u strukturi tekućih prihoda ostvarena veća naplata poreskih prihoda u odnosu na 2013. godinu, ali i u odnosu na plan. Isto tako i rashodi su bili veći nego što je planirano, objašnjenje leži u isplati određenih garancija i troškova po osnovu sudskih izvršenja.

Zakonom o budžetskoj odgovornosti je definisano da bi visina javnog duga trebala da ostane u granicama od 60% GDP-a dok bi kod deficita taj nivo iznosio 3% bruto društvenog proizvoda. U 2014. godini gotovinski deficit budžeta iznosio je 2,98% GDP-a i bio je ispod limita koji definiše i kriterijum iz Mاستrihta.

Ono što je činjenica jeste da je zavisnost crnogorske ekonomije od vremenskih prilika, ali zavisnost od međunarodnog i regionalnog konteksta,

potvrdila se i u 2014. godini. Smanjena privredna aktivnost u međunarodnim okvirima i nepovoljne hidrološke prilike, koje nisu obezbijedile rast proizvodnje električne energije kao u 2013. godini, uslovile su nižu stopu realnog rasta ekonomije u odnosu na projektovanu. Ipak, ona je istovremeno viša u odnosu na zemlje iz okruženja, ali i u odnosu na prosječan rast ostvaren u zemljama euro zone i Evropske unije. Državni dug čini 56,73% bruto društvenog proizvoda, a sa konsolidovanim neizmirenim obavezama je nešto iznad granica od 60%.

U Izvještaju revizije koju je sprovedla Državna revizorska institucija utvrđeno je da Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu pripremljen u svim materijalno značajnim aspektima, i u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Prihodi i rashodi prikazani su, kaže se u Izvještaju, realno i objektivno u svim materijalno značajnim stavkama i ne sadrže materijalno značajne greške kod iskazivanja rezultata. Na osnovu ovih nalaza nadležni kolegijum DRI izražava pozitivno mišljenje. Kako se radi o ocjeni državne institucije za čiji rad postoji, čini mi se, nepodijeljeno pozitivno mišljenje poslanika ove Skupštine uvjeren sam da će ta ocjena drugi put za redom kada je Završni račun budžeta Crne Gore u pitanju biti dodatna preporuka da Predlog zakona o završnom računu budžeta usvojimo.

Ipak, smatram da treba istaći jedan broj zapažanja i konstatacija DRI koja se nalazi u Izvještaju revizije završnog računa budžeta. Ali koliko vidim vrijeme mi ne dozvoljava, pa ću onda samo kazati da je interesantan dio izvještaja DRI koji se bavi realizacijom preporuka iz prethodnog izvještaja. Moram reći da neke institucije, odnosno odgovorna lica u njima, su uložile napor i jedan broj preporuka je realizovan. Potrebno je uložiti dodatne napore

/Prekid/ ili to nije urađeno u potpunosti realizuju, a u slučaju da postoje subjektivni razlozi neizvršavanja tih obaveza utvrditi i eventualnu odgovornost. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vama, poslaniče Pešić.

Poslanik Srđan Perić ima riječ. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Čuli smo u uvodnim i u kasnijim izlaganjima, zaista konkretne podatke i opservacije na temu kako je izgledala realizacija budžeta za 2014. godinu, odnosno kako to izgleda Završni račun. Sasvim otvoreno, nisam toliko u materiji, ali me zanimalo nekoliko stvari koje ovako laički kada se poslože stvari djeluju vrlo zanimljivo. Prvo, javnosti radi, budžet kad se koncipira svaki rukovodilac svoje ustanove ide u Ministarstvo finansija, najčešće sa pomoćnikom ministra, i tamo traži sredstvo za svoj resor. Ta sredstva troši tokom godine, nastoji da potroši sva i na taj način se dolazi do ovog završnog računa. U raspodjelu sredstava, opet pojednostavljujem do kraja, onamo ako se oduzme nekome, nekome se da na drugu stranu, ako neka budžetska stavka mnogo porekorači mora se uzeti drugoj stavci, nema nikakve alhemije. Onda je meni bilo zanimljivo gdje se to najviše dalo. Kao što je i DRI primijetio MUP-u je dato 4,4 miliona više, odnosno MUP je utrošio više, da budem precizan, nego što je bilo dato planom za budžet. Ministarstvo

odbrane je sa 35,7 miliona eura došlo na 37 miliona eura, i Ministarstvo finansija sa 101 milion na 164 miliona eura.

Naravno, tu postoje neki parametri koji će sve to da objasne, da oslikaju, ali da vidimo kome se oduzima. Ta me stavka jako zanimala, odnosno ko dobije manje sredstava za realizaciju, odnosno da budem do kraja precizan, ko utroši manje sredstava od onog što je planirano? Čitam redom. To su: Ministarstvo kulture, Kraljevsko pozorište "Zetski dom", Crnogorsko narodno pozorište, recimo sa 1 830 000 palo na 1 680 000. Tu je Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurađ Crnojević“, tu je Prirodnjački muzej Crne Gore, tu je Crnogorska kinoteka, Muzički centar, Biblioteka za slijepe, Pomorski muzej, Centar savremene umjetnosti, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, tu je Zavod za intelektualnu svojinu, tu je Centar za razvoj i očuvanje kultura manjina Crne Gore, to je recimo i javna ustanova Narodni muzej Crne Gore koja je sa 1 900 000 eura pala na 1 580 000 eura. To je razlika 324 000 eura. Negdje kad se ta razlika, napravi konverzija u, recimo knjige, da se kod dobavljača može naći knjiga za pet eura. To dođe do toga da je tu zakinuća država za 65 000 knjiga, odnosno cijelu jednu gradsku biblioteku. Sad pazite, kad preračunate ovih 4,4 miliona eura koje su išle MUP-u više, ja volim da laiciziram ovako do kraja, zato što ovo jesu vrlo uočljive stvari i poentiraću na kraju. Za četiri miliona eura, našao sam podatak da se gumena palica, odnosno narodski popularno pendrek, može naći za 30 eura, to je otprilike oko 150 hiljada pendreka. Sad, da li 65 000 knjiga ili 150 hiljada pendreka otprilike tu nije bilo dilema. Ali ono što ja ovdje želim da poentiram sljedećom stvari, i apelujem na vas da se ova praksa promijeni, sada sam vrlo ozbiljan. Uoči Drugog svjetskog rata, to je pominjano po kuloarima i prilikom rasprave na odborima u raspravi o

Završnom budžetu, kada se raspravljalo o britanskom budžetu uoči Drugog svjetskog rata, naravno, Čerčilu su sugerisali da štedi novac koji se odnosi na kulturu. Njegov odgovor je bio citiram: „ Ako uzmemo novac kulturi šta ćemo onda da branimo". Izgleda da ćemo mi da branimo ove pendreke. To je ta logika. Da ne bismo branili te pendreke ova praksa mora da se zaustavi. Zato što doslovno niti jedna institucija koja se bavi kulturom ili očuvanjem nečega što se zove nacionalna kulturna baština nije dobila više sredstava nego manje makar euro. Zaista sam imao potrebu da to naglasim.

Jedna stvar koja je meni zaista interesantna, i volio bih da pitam predstavnike Vlade da mi objasne ovu strategiju. Zavod za meteorologiju svake godine ima budžet negdje oko 700 - 800 hiljada eura, 2014. godine mu je bilo opredijeljeno 733 000, ove godine utrošio 718 000 eura, ali to nije toliko važno koliko drugi jedan reper. Oni za plate potroše 177 000 eura, a za zakup 170 000. Koja je to logika? Koja je to računica?

To je javnosti radi, ako neko zarađuje, opet pojednostavljujem stvari, ali zaista je bitno, prosječna plata mu je 500 eura, to znači da bi neko ko je podstanar davao godišnje šest hiljada eura za stan. Da li to neko radi u Crnoj Gori sa tim primanjem? Vrlo je jednostavno pitanje, pojednostavljeno. Prolazi vrijeme, nastojaću da završim u narednih 30 sekundi.

Jasno je, budžet nije izbalansiran, budžetska prekoračenja su kasnije velika, kasni dostava završnog računa i na kraju dana neko će podići glas, neko slegnuti ramenima i prođe još jedna rasprava o Završnom računu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, poslaniče Perić.

Ovim smo iscrpili listu prijavljenih diskutanata. Naravno, ovdje su bili prijavljeni još koleginica Jonica, kolega Abazović i kolega Milić, ali oni su dali doprinos racionalizaciji korišćenja raspoloživog vremena.

Sada dajem riječ predstavnicima predlagača ukoliko žele da daju završnu riječ, naravno, podrazumijeva da ne pominjete imena poslanika, jer bi izazvali krug replika koje nisu dopuštene u završnoj riječi.

Izvolite, gospodine Radonjiću.

MIODRAG RADONJIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Neću pominjati imena, ali prosto zbog javnosti bi dobro bilo da objasnimo kategoriju - dozvoljenog prekoračenja -, to je dobro da postoji. Ako smo zakonom precizirali da se ni jedno refinansiranje ne može desiti osim za postojeći dug, onda smo osigurali da se to neće zloupotrijebiti za stvaranje novog duga, ali ako dozvolimo Ministarstvu finansija da u situaciji kada tržište kapitala, odnosno novčana tržišta, pokažu trendove smanjenja kamatnih stopa, može da zamijeni postojeći dug za jeftiniji onda to ima ekonomski smisao da bude dozvoljeno prekorečenje. U tom smislu smatram da je to jedan dobar instrument, i na kraju to je instrument koji koriste sve zemlje na svijetu i pojavljuju se tako na finansijskim tržištima. Toliko.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem se.

Želite li Vi, gospodine Daboviću?

Ne želite.

Ravno u 14 sati i 15 minuta nakon više od dva sata rasprave konstatujem da smo završili raspravu u Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu sa Izvještajem o reviziji završnog računa za 2014. godinu i godišnjim Izvještajem o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2014. - oktobar 2015. godina. Zahvaljujem se predstavnicima ministarstava i predstavnicima Državne revizorske institucije za učešće u današnjoj raspravi.

Sada bih dao nekoliko minuta pauze, a onda ćemo preći na sljedeću dogovorenu tačku, a to su dva izvještaja - Finansijski Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i Predlogu plana rada i finansijskog plana Agencije za elektronsku komunikacije i poštansku djelatnost. Da sačekamo ipak predstavnike predlagača da pristupe u salu. Pauza od tri minuta.

-Pauza-

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa radom posle vrlo kratke pauze. **Objedinjeni pretres** o dvije tačke - **Finansijski izvještaj sa**

Izveštajem o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2014. godinu i Predlog plana rada i finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2016. godinu.

Ovlašćeni predstavnici Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost su Šaleta Đurović, predsjednik Savjeta Agencije, i Zoran Sekulić, izvršni direktor Agencije. Pozdravljamo ih.

Izvjestioci Odbora za ekonomiju, finansije i budžet su Almer Kalač i Veljko Zarubica.

Otvaram pretres i pitam predstavnike Agencije da li žele dati obrazloženje. Izvolite, gospodine Đuroviću.

ŠALETA ĐUROVIĆ:

Poštovani predsjedniče, uvaženi poslanici dame i gospodo,

Pravni osnov za izradu Izveštaja o radu Agencije za 2014. godinu se zasniva na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakon o poštanskim uslugama i Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Osnovni principi načela kojim se Agencija rukovodila u postupku regulacije sektora su bili obezbjeđenje sigurnog i predvidivog ambijenta za poslovanje regulatora i njihove značajne investicije, obezbeđenje uslova za implementaciju razvoja novih tehnologija na cijeloj teritoriji Crne Gore,

podsticanje racionalnog korišćenja ograničenih resursa, podsticanje konkurencije uz sprečavanje narušavanja tržišnog takmičenja među operatorima, rješavanje sporova među operatorima, kao i neprekidno unapređenje zaštite interesa potrošača.

Svoje aktivnost Agencija je sprovodila u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, Zakonom o poštanskim uslugama, a ovaj izvještaj je pripremljen u potpunosti u saglasnosti sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Elektronske komunikacione mreže i elektronska komunikaciona infrastruktura u Crnoj Gori omogućavaju da za pružanje elektronskih komunikacionih usluga primljenjuju se najsavremenije tehnologije. Preko takvih mreža infratructure korisnicima u Crnoj Gori danas se nude skoro sve postojeće elektronske komunikacione usluge.

S obzirom na broj korisnika stepen konkurencija, raznovrstnost usluga i naprednosti tehnologija može se smatrati da mobilne komunikacione mreže i usluge predstavljaju najrazvijeniji segment tržišta elektronskih ... u Crnoj Gori. Ono po čemu se Crna Gora može svrstati u društvo sa najrazvijenijim zemljama Evrope je stepen pokrivenosti stanovništva signalom mobilnih mreža i tako da pokrivenost stanovništva GSM signalom od preko 98% Crnu Goru svrstava u zemlje sa izuzetno dobrom pokrivenošću stanovništva.

Agencija je tokom 2014. godine sprovodila nadzor nad implementacijom regulatornih obaveza operatora sa značajnom tržišnom snagom koje su rezultat sprovedenih analiza pet plus sedam plus dva tržišta, kao i nastavljene su aktivnosti na projektu računovodstvenog stanja i troškovnog računovodstva kako fiksnoj tako u mobilnoj telefoniji.

Shodno rezultatima sprovedenih analiza tržišta i projekta računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva za fiksnu i mobilnu mrežu Agencija je rješenjem nametnula operatorima u Crnoj Gori smanjenje cijena lokalnim međumjesnih, međunarodnih poziva, poziva ka mobilnim mrežama u dva koraka i to od 5,41% do 35,78% je snizila cijene. Moram naglasiti, pošto u izvještaju to ne stoji, da smo i u ovoj godini snizili te iste cijene od 10 do 30%. Tako da mogu reći da, što se tiče cijena i u fiksnoj i mobilnoj telefoniji da su cijene ili na ili ispod prosjeka regiona značajno manje od cijena u Evropskoj uniji.

Tokom 2014. godine nastavljeno je pružanje univerzalnog servisa i to preko Privrednog društva "Teleinfo" koje je osnovao MCA Maribor za univerzalni imenik, univerzalnu službu informacija, a preko Telenora priključak na javnu telefonsku mrežu na fiksnoj lokaciji, obavljanje svih vrsta telefonskih poziva, prenos komunikacije putem telefaksa i prenos podataka brzinom pogodnom za funkcionalan pristup internetu. Agencija je racionalno

upravljala ograničenim resursima, radiofrekvencijama, brojevima i adresama.

Tokom 2014. godine Agencija je izdala 958, a oduzela 102 rješenja za odobrenje o korišćenju radiofrekvencija, a u istom periodu izdala 35, a oduzela sedam rješenja o odobrenje za pravo korišćenja brojeva i adresa.

Nadzor nad radom operatora Agencija je radila preko svojih nadzornika i imala je ukupno 220 pregleda, od čega 176 je bilo planiranih, 31 pregled po službenoj dužnosti, pet kontrolnih pregleda. Uslugu prenosivosti brojeva u 2014. godini iskoristilo je 3 823 pretplatnika.

U registar operatora koji vodi Agencija upisano je pet novih operatora, tako da sada ukupno ima 52 operatora. Nastavljene su aktivnosti na unapređenju prava i zaštite korisnika tokom 2014. godine podnijeto je 286 žalbi, 275 je riješeno u 2014. godini, dok 11 žalbi prenešeno u 2015. godini.

Što se tiče podzakonske regulative vidjeli ste u ovom izveštaju jedan ogroman rad Agencije kako na donošenju podzakonskih propisa tako i priprema stručnih osnova koje je donosilo ministarstvo i Vlada.

Shodno Zakonu o uređenju prostora i izgradnje objekata, Agencija je izdala 35 dopisa sa podacima i preporukama za izradu prostorno-planske dokumentacije, a mišljenja na 92 nacrtu prostorno-planske dokumentacije. Prilikom izgradnje objekata, Agencija je izdala i 412 zahtjeva, koji su joj

prosljeđeni za izdavanje i izgradnju objekata. Na međunarodnom planu Agencija je imala žive međunarodne aktivnosti, kako sa Svjetskom unijom za telekomunikaciju - ITU, Berekom i ostalima i sve ovdje detaljno obrazloženo. Da ne bih previše oduzimao vremena na kraju samo da kažem da je Agencija imala jedan intezivan rad, da je Savjet imao 93 sjednice tokom 2014. godine. Agencija je ostvarila sve zadatke i obaveze iz programa rada za 2014. godinu koji je usvojila Skupština Crne Gore, operativnog plana za realizaciju programa rada za 2014. godinu i programa rada Savjeta za 2014.godinu.

Na kraju Agencija je ostvarila dobitak 621 043 eura, projektovano je bilo 380, dakle ostvareno je 241 043 više od projektovane dobiti. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, gospodine Đuroviću.

Poslanik Zarubica, u ime Kluba Demokratske partije socijalista, a neka se pripremi poslanik Damjanović.

VELJKO ZARUBICA:

Zahvaljujem potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovani gospodine Đuroviću, poštovani gospodine Sekuliću,

Rasprava na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet kod svih agencija više se bazirala na Finansijski izvještaj i finansijske planove nego za izvještaje o radu i planove rada. Tako da ću se na početku izlaganja osvrnuti na Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2014. godinu.

Izvještaj o radu za 2014. godinu prezentiran je Odboru na preko 170 strana. Urađen u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i sastoji se od osam poglavlja. Ono što se generalno može zaključiti iz izvještaja, jeste da je Agencija imala veliki broj aktivnosti u 2014. godini, koje prije svega zahtijevaju i visoku stručnost i posvećenost svih zaposlenih u Agenciji, kako bi elektronske komunikacione mreže i elektronska komunikaciona infrastruktura u Crnoj Gori omogućila da se za pružanje navedenih usluga primljenjuje najsavremenija tehnologija.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, predviđeno je da Agencija na svojoj web stranici omogući korisnicima da bez naknada izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga.

Agencija je u 2015. godini razvila i implementirala odgovarajući alat-kalkulator cijena. Agencija svake godine vrši ispitivanje stepena zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori. Rezultati

ispitivanja za 2014. godinu pokazuju visok stepen korišćenja elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori. Isto tako je uočljiv porast zadovoljstva cijenama usluga u svim segmentima, kao i visok nivo zadovoljstva kvalitetom elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori.

No, blizu 3/4 ispitanika smatra da su cijene roaming usluga previsoke, što je u odnosu na 2013. godinu porast za 2,1%. Shodno tome, Agencija je u 2015. godini donijela odluku kojom je operatorima javnih komunikacionih mreža, koji pružaju javne mobilne komunikacione usluge na teritoriji Crne Gore, utvrdila dinamiku snižavanja cijena roaminga, počev od juna 2015. godine.

Pitanje, dokle se stiglo u ovom trenutku sa razvojem dinamike snižavanja cijena roaming? Agencija će prenijeti u budžet Crne Gore finansijska sredstva u iznosu od 621 000 eura, 80 000 eura ostvarenih uštedom, shodno Odluci Skupštine Crne Gore, o usvajanju Finansijskog plana i Plana rada za 2014. godinu. Budžet Agencije na osnovu Finansijskog plana za 2016. godinu planiran je u iznosu od 4,48 miliona eura, što je na nivou plana iz 2015. godine. Finansijskim planom za 2016. godinu planira se višak prihoda u odnosu na rashode, u odnosu od 270 000 eura. Moram reći da i dalje ostaje otvoreno pitanje rješavanja spora i između Pošte Crne Gore i Agencije oko finansiranja gubitaka univerzalne poštanske usluge. Spor

datira još od 2010. godine, a Pošta Crne Gore je pokrenula sudske sporove za naplatu deficita univerzalnog poštanskog servisa. Shodno odredbama Zakona o poštanskim uslugama gubici se obezbjeđuju iz konpezacionog fonda Agencije. Vlada je mišljenja da je neophodno planirati sredstva za pokriće troškova univerzalnog poštanskog servisa, koji prema podacima Pošte Crne Gore ne mogu biti manji od milion eura. Agencija je planirala 39 000 eura za ove namjene. Očigledno da ovaj „Gordijev čvor“ treba presjeći, jer u krajnjem - ako ne platite na mostu platićete na ćupriji -. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Zarubica.

Riječ ima poslanik Damjanović, u ime Kluba SNP-a, a neka se pripremi poslanica Dragičević.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Mustafiću.

Shvatio sam da imamo objedinjenu raspravu vezano za Finansijski izvještaj i Finansijski plan, je li tako, ovog regulatora. Takođe sam čuo obrazloženje detaljnog Finansijskog plana i negdje evo računam da je to određeni propust u proceduri, pa će možda predstavnici Agencije gospodin

Đurović i gospodin Sekulić dati i objašnjenje za taj dio. Ovo iz razloga što govorimo o istim kategorijama i negdje sada kolega Zarubica je rekao da neki „Gordijev čvor“ treba presjeći. Apsolutno sam saglasan, ima ih više, tih „Gordijevih čvorova“ vezanih za poslovanje ove Agencije. Sada bih ponovo bio malo sebi dosadan i nerazuman, a i kolegama poslanicima i građanima Crne Gore koji su imali prilike da svih ovih godina slušaju rasprave vezane za Finansijski izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Probaću da se uzdržim ponavljanja nekih ocjena i nekih komentara i da samo u dvije tri napomene otprilike kažem, gdje smo sada nakon svih ovih godina rasprave.

Dakle, imajući u vidu da su državni organi, da li Policije ili Tužilaštvo već boravili u Agenciji ovih dana, i da su sprovodili određene radnje, takođe ću pokušati da se uzdržim da ne bih doprinio i iz ovog doma da se ukrštaju te neke stvari. Neka svako ovdje radi svoj posao i naravno zadržaću se samo na ovome što je kolega Zarubica već načeo, to su dvije - tri finansijske prijetnje državi Crnoj Gori zbog poslovanja Agencije. Dakle, ne govorim o onih pet, šest miliona za Kontrolno-mjerni centar koje je i Agencija dala od prihoda koji su možda mogli biti negdje je li tako drugačije usmjereni ili četiri miliona evra za kupovinu poslovnog prostora što je 10 miliona nekih ranijih godina. Ta priča nije adaktirana ako neko misli. Definitivno nije, jer prema informacijama koje ja imam ona stoji negdje tamo u fiokama džavnih organa.

Treća priča jeste šest miliona evra koliko Pošta Crne Gore A.D, stopostotno vlasništvo države Crne Gore, potražuje od ove Agencije, dakle na osnovu nadoknade troškova univerzalnog servisa. I ja ovdje neću davati nikakve druge ocjene osim zapitati sebe i sve nas, kada bude stiglo ono „ćuprija-most“, što je sada kolega Zarubica rekao, neko će morati da plati tih

šest miliona evra dubioze Pošte, državne firme, odnosno A.D u stopostotnom vlasništvu države. To ćemo biti mi, građani Crne Gore. Dobićemo dakle još jednu nevidljivu garanciju koja će da padne i samo me interesuje s obzirom da je Vlada mišljenja da ova Agencija mora da plaća mnogo veći iznos nego što ga projektuje i planira, nego što je po izvještaju za 2014. platila, kako ćemo da mi razmrsimo taj „Gordijev čvor“. Imam ideju, to možemo da uradimo amandmanski promjenom plana, promjenom plana ove agencije i da taj dio završimo. Ali, da ja ne bih bio sada veći katolik od pape, postoje tu još neki državni organi, pa evo da malo sagledamo, da vidimo kako iz ovoga da izađemo.

Druga stvar gospodine Mustafiću, ukazujem da smo izmjenama zakona zbog potrebe da se odgovorno ponašamo definisali da prihodi regulatora, višak prihoda nad rashodima ide u budžet i te odredbe važe do kraja tekuće godine. Bilo bi dobro da se ovi finansijski planovi glasaju prije kraja tekuće godine i da stupe na snagu kako bismo imali i za 2016. ovu odredbu da se višak prihoda nad rashodima prenese u budžet i ove Agencije i ostalih pet regulatora. Ono na što želim da upozorim jeste nešto što je konstatovano Izvještajem revizora, što Vlada Crne Gore u svom mišljenju konstatuje i što je na kraju krajeva konstatovano i u Izvještaju o finansijskom poslovanju za 2014. godinu, ponoviće se i za 2015. a i za 2016. godinu. Naime, postoji Pravilnik kojim se definiše kako se pripremaju i sastavljaju finansijski izvještaji regulatora. EKIP nam dostavlja svoj Finansijski izvještaj koji nije u skladu sa Pravilnikom. I kada se pogleda ovdje ispada da je dobit u poslovanju, odnosno višak prihoda nad rashodima 1 071 000 evra, i to bi po mom skromnom sudu trebalo da bude prihod budžeta Crne Gore. Međutim, Agencija iskazuje s obzirom da investicije računa kao trošak, iako

je metodologija potpuno drugačija i trebala bi da bude drugačija, da je taj višak 450 000 evra manji i da budžetu treba da ide 620 000 evra. Govorimo o gotovo pola miliona evra koje će zbog "različite metodologije", po meni zbog ne sastavljanja izvještaja shodno Pravilniku koji postoji, da ostane na konto Agencije koja veći ima nekih 3,6 miliona evra. I tih nekih četiri miliona evra, je li tako, koje će se nagomilati tokom 2015. i 2016. godine perfektno korenspondira sa onih, to je akumulirana dobit iz ranijih godina, sa onih šest miliona koje Agencija treba da da Pošti, odnosno državi. Pa evo samo negdje sad ukazujem šta sve može da se uradi odlukama, naravno i ovog doma, a sve poštujući zakone i odluke koje mi moramo da donesemo. Na kraju nešto više zbog javnosti pošto pričamo oko dva izještaja u pet minuta i „zahvalnost“ i Skupštini i Vladi, svima nama da ovako projektujemo razgovore koji koštaju ovu državu desetine miliona evra u ovakvom ambijentu. Čuo sam negdje ponovo ovih dana kada god se pokrenu priče o milionima u Agenciji ili istražni organi rade svoj posao, najavu četvrtog operatera, najavu ukidanja roaminga itd. S obzirom da ta najava četvrtog operatera kreće od 2011. godine imamo je svake godine od strane odgovornih iz Agencije. Mene interesuje, da ovdje dobijem odgovor, da li je ovo peta najava po redu samo radi šeste najave koja slijedi ili zaista imamo najavu da ćemo doći do četvrtog operatera koji će demonopolisati tržište itd i tome slično, da ne dosađujem kažem ni građanima ni sebi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam i riječ ima poslanica Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi predstavnici Agencije, uvaženi građani,

Ja sam gledajući ovaj izvještaj vidjela da je ušlo u budžet, ustvari ušlo u primanja Agencije i ono što smo prošle godine zakonom dali za medije nekih taksa na radio aparate u kolima. Vidim da je to u prvih osam mjeseci ove godine bilo 15 hiljada, znači može se očekivati do kraja godine još nekih 7 500 na to, što nije mala para za ove male operatere.

Samo bih se osvrnula na implementaciju, odnosno analizu implementacije Zakona o elektronskim medijima, posebno kod operatera i kod tv prenosnika. Mi smo imali u Budvi slučaj da je naš „Cabling“, normalno neće „Cabling“ kad je odlučio da proda svoju firmu obavještavati građane, ali kao korisnici toga trebali smo bar da dobijemo ili novi ugovor i on je to prodao M:tel-u. Ugovor novi nismo potpisali, vjerovatno će onaj stari da važi, ali ne mogu da vjerujem da nisu Agenciju obavijestili. Ako vas nijesu obavijestili, onda samo da znate, M:tel je preuzeo „Cabling“ kompletan iz Budve najednom su svi građani koji koriste „Cabling“ ostali bez tv signala. Jedno 10 dana M:tel se nije mogao dobiti. Na starim telefonima ih nema, nove telefone ne daju, tek negdje valjda kada se posredovalo nešto i tražilo, to je došlo na svoje. Tako da oni još uvijek vršljaju, operateri vršljaju kako oni sami hoće. Mislim da bi baš kod tih TV operatera trebalo dobro povesti računa što rade i kako. Najprije, znate li da oni imaju inkasante i da nijedan inkasant ne da fiskalni blok. Morali biste malo tu kontrolu pojačati i pogledati što je. Ne moramo mi da ispaštamo ako se to prodaje i preprodaje, ne mora građanin

da ispašta, pogotovo što smo zaštićeni i zakonima, da imamo sada sve moguće zakone koji nas štite. Međutim, oni vjerovatno ne znaju za to i onda ne štite nego vas još napadaju. Znam konkretno za Budvu, da je jako puno građana prešlo na Telekom-ove usluge jer s ovima nijesu mogli izaći ni na kakav ... , čak su im nekakve dugove davali, pa nešto opet mijenjaju, pa traže pare.

Molim vas, pošto vam je u planu ova analiza implementacije Zakona o elektronskim medijima, da malo povedete o tome računa i da pogledate kako se oni ponašaju prema građanima i što sve oni rade. Oni vam, ono što ste rekli, skine se cijena, ali onda skrate minutažu ili sekundažu, kako hoćete. Cijena više nije euro nego je sada 50 centi, ali zato više nemate za 50 sekundi nego je sada 25 sekundi. Oni uvijek sebi nađu put kako će oni što bolje da zarade. Podržaću izvještaj, ali do godine sigurno ko god bude u ime Hrvatske građanske inicijative, jer imala sam puno pritužbi iz Tivta na ove operatere, sigurno ako se ovako ovo nastavi da više nećemo podržavati izvještaje. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolegkinice Dragičević.

Pošto više nemamo prijavljenih za diskusije, daćemo priliku gospodi da odgovore na neka postavljena pitanja, da prokomentarišu, ali s time da dajemo i kolegama mogućnost da i oni nakon toga komentarišu.

Gospodin Đurović. Izvolite.

ŠALETA ĐUROVIĆ:

Pokušaću da odgovorim na pitanja koja su ovdje postavljena. Pitanje koje je potencirao i poslanik Zarubica i poslanik Damjanović, to je odnos između Agencije i PTT-a. Mi smo na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet baš o tome detaljno raspravljali. Odmah da kažem da je to problem pravne i ekonomske prirode. Pravne prirode, da kažem da je zakon iz 2008. godine koji je regulisao tu oblast bio usaglašen sa propisima Evropske unije i predviđao je da ukoliko se iskaže gubitak u poslovanju univerzalnog poštanskog servisa, isti se nadoknađuje iz kompenzacionog fonda, a ukoliko nema dovoljno sredstava iz kompenzacionog fonda nadoknađuje se iz sredstava budžeta.

Međutim, zakonom koji je donijet krajem 2011. godine ta materija je uređena na jedan dosta sporan način koji sada Vlada pokušava izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama da ispravi jer je regulisano bilo da, ukoliko u kompenzacionom fondu nije dovoljno sredstava, da se onda taj nedostajući iznos sredstava nadomještava iz sredstava Agencije. Mi smo ukazali na to i na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, da je ta odredba u suprotnosti sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, u suprotnosti sa svim direktivama Evropske unije i Evropske komisije i Savjeta Evrope koji definišu tu materiju.

Imajući to u vidu, Vlada je pripremila izmjene i dopune Zakona o poštanskim uslugama kojim je vratila prethodno rješenje, da ukoliko nije dovoljno iz kompenzacionog fonda, da se to nadoknađuje iz sredstava

agencije. To bi bio taj pravni problem ukratko. Što se tiče ekonomskog dijela, kao što je poznato, zahtjev za verifikaciju neto troška PTT dostavlja agenciji do 31. marta tekuće godine i mi smo dužni u roku od mjesec dana da taj zahtjev verifikujemo ili odbijemo. Mi cijenimo da taj zahtjev koji već nekoliko godina od kada je nastao ovaj pravni problem postoji, smatramo da nije dovoljno obrazložen, da nije u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama, da nije u skladu s podzakonskim propisima koje je donijela agencija, a kojim se definišu kriterijumi vezano za poštanske usluge. Naročito dva pravilnika koji se tiču te materije. To su Pravilnik o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge i Pravilnik o načinu vođenja odvojenog računovodstva, naročito Pravilnik o načinu vođenja odvojenog računovodstva koji je direktno propisao članom 4 primjenu dvije međunarodne metodologije (FAC i ABC metodologije), dvije metodologije koje su bili dužni da primjene. Oni nijesu primijenili nijednu od dvije metodologije, niti su pripremali te svoje zaključke u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge.

Imajući to u vidu, Agencija je imala pravo po zakonu da traži dodatne informacije od Pošte i, eventualno, da angažuje nezavisnog revizora. Mi smo sprovodili i jedne i druge aktivnosti, uvijek smo tražili dodatne informacije i uvijek smo angažovali nezavisnog revizora koji je vršio reviziju tog zahtjeva za verifikaciju neto obračuna. Pošto smo i od naše stručne službe i na osnovu dodatnih materijala koje smo dobijali od Pošte i od strane revizora svake godine angažujemo, shodno Zakonu o javnim nabavkama, drugog revizora dobijali negativno mišljenje na taj zahtjev. Agencija je odbijala verifikaciju neto obračuna, oni su imali pravo da se žale Upravnom sudu i sporovi su u toku. Toliko za sada što se tiče PTT-a.

Što se tiče dvije stvari koje je pomenuo, onako usput, poslanik Damjanović koje se tiču izgradnje Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj gori i kupovine poslovnog prostora, kao i na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet citiraću zaključak Vlade. Ovaj savjet je postavljen 11.12.2008. godine. Vlada je imenovala Savjet EKIP-a, a Agencija je dva dana prije toga dobila dopis od strane Vlade Republike Crne Gore, jer je Vlada prilikom razmatranja Godišnjeg izvještaja Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost za 2007. godinu na svojoj sjednici donijela zaključke, i zaključak 4, imam ovdje broj dopisa, kojim je naložila Ministarstvu saobraćaja i telekomunikacija Agenciji da intenziviraju aktivnosti na završetku Glavnog kontrolno-mjernog centra. Znači, dva dana prije nego što smo mi postavljeni, Vlada je tražila da se intenziviraju aktivnosti. Glavni kontrolnomjerni centar već tada u tom trenutku kada smo mi došli dvije trećine betonskih radova su bile završene i pristupni put. Apsolutno mi smo samo dobili instrukcije da intenziviramo aktivnosti i mi smo shodno Zakonu o javnim nabavkama putem tendera završili taj posao.

Što se tiče kupoprodaje poslovnih prostora, takođe prije nego što je Savjet došao, poslovni prostor je kupljen. Sada da ne ulazimo, to je duga priča. Uglavnom, ono što je bitno, da postojeći poslovni prostor u kojem je bila Agencija je predat državi, dat je državi, ustupljen je državi, a u ovaj poslovni prostor se uselila Agencija. Pošto je bilo pritužbi na kupovinu tog poslovnog prostora od strane jednog od ponuđača, pročitacu presude Upravnog i Vrhovnog suda kojima je to okončano. Presuda: Upravni sud Crne Gore, predmetnu tužbu odbio u cjelosti presudom br. 847/13 od 30.05.2015. čime je označio rješenje Državne komisije za kontrolu postupka javne nabavke itd. Na to vanrednim pravnim lijekom se žalio taj ponuđač i

Vrhovni sud, postupajući po zahtjevu za vanrednim preispitivanjem pomenute presude Upravnog suda, donio je presudu UP br. 247/14 od 28.11. kojim je odbijen taj zahtjev tužioca vezano za poslovni prostor. I to je sve čisto. Ako postoje neke sumnje, tu su državni organi, mi smo otvoreni za sve vrste provjera, tako da nije nikakav problem.

Sljedeće pitanje koje se tiče kolika je ostvarena dobit. Kao što sam na početku i rekao, Finansijski plan Agencije je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o poštanskim uslugama. Finansijski plan sa Planom rada Agencije za 2014. godine usvojen je od strane Skupštine. Predlog finansijskog izvještaja je u potpunosti metodološki usaglašen sa Finansijskim planom Agencije. Jer, Finansijskim planom Agencije predviđeno je da sredstva za stambeni fond i sredstva za investicije se smatraju rashodom. Mi smo jednostavno postupili po Finansijskim planom koji je usvojila Skupština, smatramo to rashodom. Knjigovodstveno, slažem se ovo o čemu govori gospodin Damjanović, to se ne smatra rashodom. Onda se iskazuje veća dobit. Međutim, ovo su potrošena sredstva. Mi smo postupili u skladu sa Finansijskim planom koji je usvojila ova skupština i dobitak je ovaj koji smo mi prikazali, što konstatuje i nezavisni revizor u svom izvještaju. Kaže - Finansijski izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, ukupna dobit je ostvarena 621 000. Razlika između prikazanog neto rezultata i neto dobiti do koje je došla Agencija u Finansijskom planu je nastala iz različite metodologije obračuna dobiti. Jer, Finansijskim planom sa Planom rada za 2014. godinu koji je objavljen u Službenom listu itd. u rashode agencije ulaze, između ostalog, investicije, kao izdaci za stambene kredite, što ne ulazi u rashode u

prikazanim bilansima koji su sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji. Mislim da je to sve čisto.

Što se tiče ovog podzakonskog akta o kome je govorio poslanik Damjanović, mi svake godine do 31. marta dostavljamo Ministarstvu finansija, shodno Pravilniku o načinu pripreme, sastavljanju i podnošenju finansijskih izvještaja, nezavisnih regulatora i tijela, pravnih lica, akcionarskih društava, društava s ograničenom odgovornošću u kojima država ili opština imaju većinski udio, dostavljamo godišnji finansijski izvještaj do 31. marta koji je sačinjen na sljedećim obrascima: bilans uspjeha, bilans stanja, iskaz o promjenama neto imovine, bilans novčanih tokova, tabela indikatora poslovanja. Dakle, apsolutno u skladu sa ovim pravilnikom. Do kraja aprila, shodno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti dostavljamo finansijski izvještaj koji je sačinjen u skladu s Finansijskim planom koji je usvojila Skupština.

Poslanici Dragičević odgovoriće Zoran Sekulić.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, gospodine Sekuliću.

ZORAN SEKULIĆ:

Hvala.

Smatram da je dobro što je Skupština Crne Gore spojila sve ove tačke u jednu tačku dnevnog reda. Međutim, dešava se da to ima i određenih negativnih reperkusija. Zahvaljujući tome, gospođa i uvažena poslanica

Ljerka Dragičević postavila je pitanje koje se odnosi na rad Agencije za elektronske medije, a ne na rad Agencije za elektronske komunikacije. Držim da gospodin Džafić, direktor te Agencije, pažljivo prati ovo i očekujem da on, u dijelu koji se odnosi na kvalitet servisa pružalaca elektronskih medija i kablovskih operatora, da odgovor. U slučaju da ne prati, s zadovoljstvom ću mu prenijeti ovo pitanje i očekujem da će on dati kvalitetan odgovor. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Damjanović se javio da odgovori na neke komentare.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Više da samo iskažem negdje zadovoljstvo što gospodin Đurović konačno pokušava da negdje shvati namjere ovog doma za razliku od ranijih godina i ranijih diskusija, da niko nije ovdje da nekome otima nešto što je nezakonito već da samo ukazuje da se zbog, po nekome zbog propisa, po meni zbog evidentnih problema u nadzoru nad radom Agencije, dešava da sve ono što bi trebalo da bude prihod budžeta Crne Gore ne bude prihod. Kaže se da ćete da prenesete u budžet 600 000 i nešto evra i sami u ovom izvještaju koji korespondira u prvom dijelu s pravilnikom, a onda s onom opaskom o različitoj metodologiji kažete da ćete 450 000 evra manje uplatiti nego što bi trebalo kada bi se ono dosledno primijenilo jer imate dvije metodologije. Imate investicije koje se definišu kao trošak. Sada neću biti maliciozan da čitam i ono što vam je Vlada napisala vezano za pojedine

investicije i da sam uđem u neke analize pojedinih investicija koje mogu biti za Vas problematične.

Nije dobro da ovdje pokušavamo da branimo s nedostacima u zakonu kojih, po meni, nema nešto što i Vlada Crne Gore vama ukazuje, poslanik Demokratske partije socijalista, evo i moja malenkost, a što će se ponovo dešavati i naredne godine. Niko ovdje ne spori da je kontrolnomjerni centar počeo da se gradi prije nego što ste Vi došli u Agenciju. Samo kažem da je jedno nezakonito, drugo je neracionalno, treće je kada se za nešto da šest miliona i to stoji kod državnih organa kao predmet. Oko kupoprodaje poslovnog prostora, podsjećam, za 1 700 000 su dvije privatne firme, na čelu jedne je sada političar, ali da ne pominjem, kupili od Univerziteta da bi ga vama prodali za dva i po miliona skuplje. Taj proces je trajao mnogo dugo. Ovo je samo jedna situacija gdje Mostogradnja tuži tender, ima tu još nekih procesa koji se vode za tu imovinu. Ima tu i aspekata zašto sjedi samo jedna agencija i zašto ne sjedi druga agencija, zašto druga agencija pravi trošak ponovo državi time što koristi neki prostor koji je mogla da koristi treća agencija koja plaća zakup, a nema svoj prostor. I sve tako redom i ko zna dokle možemo tako da dođemo.

Gospodine Mustafiću, Pošta, Vlada Crne Gore ukazuje u svom mišljenju na plan. Odbor je konstatovao da je šest i po miliona evra Pošta u dubiozi zbog toga što Agencija za elektronske medije nije nadoknadila taj trošak. Kad tad, ukoliko se ova priča ne završi, to će platiti budžet Crne Gore, Vi, ja, ostale kolege i građani. Govorili smo o tome što znači kada građani plaćaju pad raznoraznih garancija i privatnih firmi, sada će biti parekselans da ćemo da plaćamo nešto za stopostotnu državnu firmu. Zato, apel, pretpostavljam da se do sutra amandmani mogu podnositi na ove finansijske

planove, na Odboru mogu i kasnije uoči same rasprave koja može biti u srijedu ili naredne srijede, da ovo sagledamo. Jer, neću biti veći katolik od pape da ja budem „batina“ bilo čija za bilo koju agenciju, ali ću da ukažem na neracionalnosti. Kada bih sada ušao u analizu zašto se svake godine planovi rada i izvještaji usvajaju dominantnom većinom parlamentarne većine, onda bih ušao i u analizu o tananim odnosima koje pojedinci imaju s agencijom u smislu uticaja i, vjerovatno, želje da se što bezbolnije ove rasprave vrše. Niko vama neće da uzima ono što je vaše. Ako vas je ko, narodski rečeno, opljačkao, to vam je uradila Vlada Crne Gore koja je zaključcima, što je nezakonito, potrošila nekoliko miliona vaših para, o kojima nismo pojma imali kada je to radila. Ovaj dom vas ne želi da liši bilo čega što vam pripada, ali ukazuje na probleme koji se polako dovode do tačke usijanja. Ne želimo da mi budemo ti koji će morati da dignu ruke, da mi platimo šest miliona umjesto onaj ko to treba da plati. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Damjanoviću.

Ovim je završena rasprava o ovoj tački. Da li želite završnu riječ, ali podrazumijeva se da nema komentara? Konstatujemo da smo završili raspravu, objedinjeni pretres o Finansijskom izvještaju s Izvještajem o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2014. godinu i Predlogu plana rada i Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2016. godinu. Zahvaljujemo se gospodi Đuroviću i Sekuliću za učešće u radu.

Prelazimo na sljedeću tačku - Finansijski izvještaj s Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku za 2014. godinu i Predlog finansijskog plana s Planom rada Regulatorne agencije za energetiku za 2016. godinu. Ovlašćeni predstavnici Regulatorne agencije za energetiku su Miroslav Vukčević, predsjedavajući Odbora Agencije, Branislav Prelević član Odbora i Novak Medenica, direktor Agencije. Pozdravljamo ih. Izvjestioci Odbora za ekonomiju, finansije i budžet su dr Filip Vuković i Veljko Zarubica.

Otvaram pretres. Pitam predstavnike Agencije da li žele dopunsko obrazloženje? Gospodin Prelević, a onda, kako sam shvatio, gospodin Vukčević. Izvolite.

BRANISLAV PRELEVIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući, zbog toga što mislim da je dobra ideja da se objedine ove dvije tačke, mislim da je rad u tom smislu i efikasniji.

Gospodo poslanici, gospodine predsjedavajući, poslovanje Agencije za energetiku bazirano je na Finansijskom planu i Planu rada Agencije za 2014. koji je usvojen u ovoj Skupštini u decembru 2013. godine. U prvom dijelu tj. u Finansijskom izvještaju predstavljeno je finansijsko poslovanje Agencije na osnovu kojeg se može uvidjeti da Agencija nastoji da racionalno raspolaže finansijskim sredstvima, što bi, nadam se, trebalo da bude i vaš zaključak. Finansijsko poslovanje Agencije, u suštini, nije kompleksno, ali je zbog određenih nadležnosti regulatora u tako bitnoj oblasti svake države kao što je energetika, veoma je osjetljivo pitanje i zato je u evropskom zakonodavstvu posvećena posebna pažnja finansijskom poslovanju tj. finansijskoj

nezavisnosti regulatora. Vjerujem da vam je jasno da od nezavisnosti regulatora nema ništa ako je njegovo finansijsko poslovanje zavisno od nečije volje, bilo da su u pitanju određene političke strukture ili jaki monopoli koji su po definiciji prisutni u ovoj oblasti, čiji se monopolski položaj upravo treba kontrolisati radom regulatora. Upravo zbog ove činjenice finansiranje regulatora u energetici za razliku od nekih drugih regulatora je posebno uređeno zakonom i ne vrši se iz državnog budžeta već se vrši preko naplate od izdatih licenci energetske kompanijama. Jačanje nezavisnosti regulatora u energetici postaje jedan od tri osnovna razloga donošenja tzv. trećeg energetskeg paketa zakona u Evropskoj uniji. Prilagođavanje našeg zakonskog okvira trećem energetskeg paketu se upravo realizuje kroz usvajanje tj. implementaciju novog zakona o energetici koji se upravo raspravlja u ovom parlamentu. Finansijsko poslovanje Agencije ilustrirano je kroz tabelu koja se nalazi na str. 6 Izvještaja, vjerujem da će biti zainteresovanih za detalje koje možemo komentarisati kroz diskusiju. Za početak samo par ilustrativnih podataka, Agencija je u 2014. godini potrošila sredstva u ukupnom iznosu od 1 095 000 eura, što je za oko 5,4% manje od planiranog iznosa koji je iznosio 1 158 000 eura. Ostvarena je ušteda u troškovima u odnosu na plan u skoro svim stavkama, a takođe ostvarena je i veća naplata prihoda od planiranih, tako da je ostvareno pozitivno poslovanje u iznosu od 124 321 euro. Samo još par podataka vezano za finansijske podatke iz Izvještaja. Dosad je Agencija od 2013. prenijela u budžet 407 926 eura, a očekuje se da do kraja godine uplatimo u budžet, odnosno prelijemo u budžet oko 300 000 eura, što znači da je od 2013. kada su stupile na snagu izmjene Zakona o energetici kojima se višak sredstava iz budžeta Agencije prelijeva u državni budžet, Agencija će zaključno sa 2015. godinom uplatiti više od 700 000 eura. Realizacijom prihoda većih nego što

je planirano, te uštedama u trošenju, Agencija je uspješno okončala finansijsku poslovnu godinu i realizovala sve planirane aktivnosti u 2014. godini.

Drugi dio Izvještaja sadrži informacije o poslovnim aktivnostima iz nadležnosti Agencije. Zakonom je, kao što znate, utvrđeno da Agencija ima tri člana odbora. Još u maju 2014. godine Agencija je ostala samo na dva člana odbora i tako stanje je ostalo sve do danas, što umnogome otežava rad Agencije i u krajnjem dovodi u pitanje regularnost poslovanja Agencije u svakom trenutku. Izmjenama metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, stvorene su osnove, odnosno pretpostavke da korišćenje prenosnog sistema plaćaju svi korisnici sistema tj. i proizvođači i potrošači, što do sada nije bio slučaj jer su ga plaćali samo potrošači. To je kolokvijalno nazvana „G“ komponenta zbog koje je Agencija tužena i od proizvođača energije, što je na neki način i očekivano jer su im povećani troškovi, ali je neočekivano da se toj tužbi pridružila jedna nevladina organizacija koja bi po definiciji trebala da štiti interese potrošača, a ne proizvođača. Na našu sreću i na sreću potrošača, izgubili su sporove pred organima koji su odlučivali o tome. Na taj način dio troškova koje su kroz korekcije morali platiti krajnji kupci, prenesen je na proizvođače električne energije.

Na kraju, u skladu sa programom za 2014. godinu, Agencija je obavila kontroling monitoringe, i u sektoru energetike i u sektoru nafte i gasa, i o tome su urađeni izvještaji i preduzete mjere ukoliko su uočene nepravilnosti. U Izvještaju su navedene i međunarodne aktivnosti predstavnika Agencije u asocijacijama čiji se rad prati i primjenjuje u poslovanju Agencije, kao i učešće u stručnim radionicama i seminarima na kojima se razmjenjuju znanje

i iskustvo u svim sferama njenog djelovanja. Toliko o Izvještaju za 2014. godinu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Da li gospodin Vukčević želi dodatno obrazloženje? Izvolite.

MIROSLAV VUKČEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovane poslanice, poštovani poslanici,

Plan rada Regulatorne agencije za energetiku za 2016. godinu sastoji se iz tri dijela i to uvod, aktivnosti agencije u 2016. godini i realizacija plana rada. U uvodnom dijelu je definisano na osnovu kojih zakonskih i podzakonskih akata je zasnovan ovaj dokument. Bitno je navesti da očekivano donošenje novog zakona o energetici nije završeno do momenta sačinjavanja ovog plana već je Predlog zakona u skupštinskoj proceduri. Kako su predstavnici Agencije bili direktno uključeni u proces izrade Predloga ovog zakona, a time i upoznati s njegovom sadržinom, to su ovim planom utvrđene obaveze koje Agenciji predstoje u njegovom sprovođenju. Nadležnosti Agencije su značajno proširene, posebno u dijelu koji se odnosi na usklađivanje postojećih i donošenje novih podzakonskih akata.

Pored navedenog, obaveze Agencije biće sadržane i u posebnom zakonu kojim se transponuju regulative trećeg energetskeg paketa koji se odnosi na korišćenje prekograničnih kapaciteta prenosa električne energije i

gasa. Mogu slobodno da kažem da će 2016. godina biti godina iskušenja za sve zaposlene u Agenciji jer na osnovu novog zakona o energetici predstoje značajne obaveze. Ovaj plan opisuje aktivnosti Agencije u 2016. godini koje obuhvataju normativno- regulatornu ulogu Agencije na izradi podzakonskih akata iz nadležnosti agencije propisanih novim zakonom u kojem je implementiran treći energetska paket propisa Evropske unije u oblasti energetike i to ukupno 24, od čega šest metodologija, 12 pravila i šest ostalih dokumenata. Opšti rok za donošenje propisa utvrđenih zakonom je šest i dvanaest mjeseci od njegovog stupanja na snagu. Odobravanje i davanje saglasnosti na akta koja u skladu sa zakonom izrađuju energetska subjekta koja ukupno odobrava 13 metodologija, pravila i ostalih dokumenata i daje saglasnost na četiri plana. Utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i tarifa i praćenja ostvarenja i to najvjerojatnije za višegodišnji regulatorni period, o čemu će Agencija odlučivati u narednim mjesecima, u oblasti cijena i tarifa Agencija ima obavezu da utvrdi metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda za mrežne djelatnosti, prenos i distribuciju, za operatora tržišta i za pomoćne usluge, usluge balansiranja. Obaveza Agencije je i da utvrdi metodologiju o načinu utvrđivanja cijena za snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca. Navedena akta Agencija je dužna da donese šest mjeseci nakon stupanja na snagu zakona. Agencija će tokom izrade akata voditi računa o iskustvima stečenim tokom proteklog perioda regulacije, posebno prvog višegodišnjeg regulatornog perioda. U skladu sa zakonom i navedenim aktima, energetska subjekta su dužni da 120 dana prije početka narednog regulatornog perioda podnesu zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenih prihoda, cijena i naknada. Organizaciono, kadrovsko i institucionalno jačanje Agencije i saradnja Agencije s državnim organima, regulatornim tijelima iz okruženja i

međunarodnim institucijama čiji je član. Takođe, u ovom dokumentu su navedene sve obaveze Agencije koje proističu iz tekućih poslovanja. S obzirom da smo ograničeni vremenski, prešao bih na ovaj finansijski plan jer je vrlo kratko vrijeme za obrazloženje čitavog plana rada.

Što se tiče Finansijskog plana, on je utvrđen na osnovu člana 45 zakona, stava 1 i 2 o energetici, kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije obezbjeđuju iz naknada za izdavanja licenci i godišnjih naknada za korišćenje licenci za obavljanje energetske djelatnosti i naknada za rješavanje sporova.

Prešao bih odmah na ukupne prihode i rashode na osnovu čega je ovaj plan sačinjen. Ukupan prihod za 2016. godinu planiran je u iznosu od 1 442 486 eura i čini ga prihod od naknada za izdavanje licenci u visini od 6 600, prihod od godišnjih naknada za izdate licence i za status zatvorenog distributivnog sistema, u iznosu od 1 427 886 eura i ostali prihodi u visini od 8 000 eura koji se odnose na refundaciju troškova, prisustvovanje konferencijama, forumima i radionicama Energetske zajednice. Ukupan iznos planiranih prihoda u odnosu na planirani prihod 2015. godine veći je za 3,55%. Planirani rashodi Agencije su utvrđeni u istom iznosu i sastoje se od rashoda poslovanja agencije od 1 305 145 eura rezerve u iznosu od 65 000, i amortizacija osnovnih sredstava Agencije koja je po preporuci revizora dodata u finansijski plan i iznosi 42 340. Što se tiče značajnijih nekih promjena u odnosu na prethodni plan, kod gotovo svih troškova imamo iste ili manje vrijednosti u odnosu na 2015, osim kod troškova proizvodnih usluga. Razlog se isključivo odnosi na povećanje iznosa za troškove poštarina do kojih će doći zbog povećanja poslovnih aktivnosti Agencije, pa samim tim i poštanskih usluga. Zatim, kod sredstava za rješavanje stambenih potreba,

jer se ova sredstva dobijaju na osnovu Pravilnika i ona iznose 5,5% bruto zarada i rezerve za rad Agencije koja je povećana sa 58 na 65, uz pretpostavku da ćemo povećati broj zaposlenih za negdje oko 13%, odnosno tri nova zaposlena i izbor trećeg člana Odbora. Bruto iznos zarada je zasnovan na istim prosječnim bruto zaradama koje su trenutno u Agenciji. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Prije nego što pređemo na raspravu, samo jedno kratko obavještenje, odnosno podsjećanje sa Kolegijuma da ćemo danas završiti i planove za Agenciju za elektronske medije, Agenciju za nadzor osiguranja, Agenciju za lijekove i medicinska sredstva i Komisiju za hartije od vrijednosti.

Dogovor je da imamo objedinjenu raspravu vezano za ove planove, pa prosto zbog zainteresovanih poslanika, najava da ćemo i to danas pokušati da završimo, uz molbu za predstavnike ovih institucija da budu što prije u Parlamentu kako bi započeli tu raspravu.

Hvala vam.

Nastavljamo sa raspravom po ovoj tački dnevnog reda.

Zamolio bih kolegu Nikolu Gegaja da uzme riječ. Izvolite.

NIKOLA GEGAJ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana gospodo iz Regulatorne agencije za energetiku, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Prije nego što budem konkretno govorio, mada su gospoda rekli sve o Izvještaju i o Finansijskom planu, ali kratko ću reći da je energetika jedan od najvažnijih sektora razvoja i ekonomskog napretka svake države, pa i naše države. Uostalom, Crna Gora, s obzirom na prirodne resurse, razvoj energetskega sektora je postavila kao jedan od svojih strateških ciljeva. Samim tim Crna Gora je 2005. godine postala jedna od ugovornih strana Sporazuma o formiranju energetske zajednice, čime se obavezela da će uskladiti svoje zakonodavstvo sa evropskom legislativom.

Takođe, bitno je naglasiti da u skladu sa opredjeljem naše države, članstvom u Evropskoj uniji, ciljevi Crne Gore u oblasti energetike su povećanje sigurnosti snabdijevanja električnom energijom, povećanje korišćenja energije iz obnovljivih izvora, unapređenje energetske efikasnosti, zatim privlačenje investicija, posebno stranih investicija, i razvijanje tržišne konkurencije u energetici.

Bitno je naglasiti da smo nedavno usvojili dva veoma značajna zakona iz oblasti energetike. Prvo smo usvojili Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o energetskej povelji, gdje je Crna Gora postala ravnopravna članica energetske povelje. Radi se o organizaciji koja broji veliki broj članica iz cijelog svijeta. Zatim smo usvojili Zakon o efikasnom korišćenju energije koji na vrlo sistemski način stimulise odgovorno, racionalno i održivo korišćenje energije. U tom pravcu Crna Gora je usvojila i dva veoma značajna strateška dokumenta, kao što su Strategija razvoja energetike do 2030. godine i Energetska politika, a kao što znamo Energetskom politikom je predviđeno da Crna Gora poslije 2020. godine bude i neto izvoznik električne energije.

Kada govorimo o Finansijskom izvještaju sa izvještajem o radu za prethodnu godinu, primjećujem da je on urađen koncepcijski i da su prihodi i

rashodi dati na jednostavan način. Važno je naglasiti da u odnosu na 2013. godinu prihodi i rashodi su bili veći i lako se može zaključiti da je 2014. godina u odnosu na 2013. godinu bila uspješnija godina.

Investicionim planom za 2014. godinu za sektor distribucije - ulaganja u primarnu mrežu realizovana za iznos oko 54 000 eura, dok su ulaganja u sekundarnu mrežu realizovana u iznosu od blizu 800 000 eura. U toku prethodne godine Elektroprivreda Crne Gore je investirala u sopstvenu infrastrukturu preko 25 miliona eura, što je za oko devet miliona eura manje od investicionih ulaganja u 2013. godini.

Važno je naglasiti da od ukupnih kapitalnih ulaganja u proizvodne kapacitete je investirano preko 12 miliona eura ili 47,90%, a u distributivnu infrastrukturu preko 10 miliona eura ili 41,11%.

Poslovanje Elektroprivrede Crne Gore u toku prethodne godine karakterisalo je sljedeće: hidrološka situacija je bila mnogo manje povoljna u odnosu na 2013. godinu, ostvaren je visok stepen sigurnosti rada elektroenergetskog sistema Crne Gore, kao i veoma visok stepen pouzdanosti i raspoloživosti elektrana. Ostvarena potrošnja električne energije je veća nego prethodne godine za 16,6 gigavat sati, plan naplate je ostvaren u cjelosti, a naplaćeno je oko 5,6 miliona eura više nego u 2013. godini. To je doprinijelo da je Elektroprivreda u ovoj godini uspjela realizovati značajne investicione projekte i izmiriti svoje obaveze prema trgovcima električnom energijom.

Ekonomska regulacija cijene električne energije i usluga mrežnih djelatnosti u Crnoj Gori u proteklom periodu odvijala se u veoma složenim, i ekonomskim, i energetske uslovima.

Kratko ću reći, samo da mi dozvolite više nego što mi pripada, pet minuta, da kažem dvije tri rečenice o Finansijskom planu.

Što se tiče finansijskog plana, analizom finansijskog plana za narednu godinu, koji je dostavila Agencija, tabelarnim prikazom planiranih prihoda i rashoda Agencije u narednoj godini, stekao sam uvjerenje da je Agencija sačinila kvalitetan i realan plan prihoda i rashoda i da će im predviđena finansijska sredstva omogućiti da realizuju sve planirane aktivnosti u narednoj godini.

Inače, poslovne aktivnosti koje Agencija treba da izvrši u 2016. godini nalaze se u Planu rada, a rekao bih da Prijedlogom novog zakona o energetici, Agencija preuzima mnogo veće obaveze i zaduženja što naravno dovodi do promjena u organizacionoj strukturi Agencije, kao i povećanja broja zaposlenih.

I na kraju završavam, mislim da su izvještaji kvalitetni, da ću i podržati Izvještaj za prošlu godinu i Plan rada za narednu godinu. Toliko i hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Damjanović sada ima riječ. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem se, potpredsjedniče.

Poštovani predstavnici Regulatorne agencije za energetiku,

Samo bih želio u mom uvodnom dijelu da iskažem određeni žal zašto danas ne raspravljamo o još jednom aktu koji je davno prošao skupštinku proceduru, a to je Izvještaj o stanju u energetsom sektoru, koji bi činio jedan suma sumarum izvještaj o onome šta je Regulatorna agencija za energetiku uradila tokom 2014. godine. Iako ja imam u vidu da smo pri kraju 2015. i da evo govorimo, sticajem okolnosti u decembru 2015. i o Planu rada, odnosno

Finansijskom planu za 2016. godinu. No, to je stvar dinamike rada ovog plenuma, sa tim Agencija ima malo veze, oni su svoj dio posla uradili blagovremeno u skladu sa zakonom. Zbog toga ću se, što predstoji rasprava o Zakonu o energetici, uzdržati komentarisanja tih stvari koje tangira Izvještaj o stanju, odnosno novi zakon o energetici. Zadržaću se na nečemu što ovdje želim da potenciram, a ponovo u svijetlu činjenice da shodno zakonskoj odredbi višak prihoda nad rashodima i ove agencije treba da bude prihod budžeta.

Negdje je, čini mi se gospodin Prelević, u ovom njegovom uvodnom izlaganju napomenuo, a mi imamo i tabelu koju smo tražili i dobili za potrebe Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, da je od momenta kada smo napravili te izmjene u Zakonu, zbog kriznih mjera koje Crna Gora sprovodi - u budžetu plaćeno za 2013. i 2014. godinu negdje oko 400 000, a planira se još oko 330 000 tokom ove godine, to je 700 000 evra.

Sad iskazujem određeno čuđenje zašto u Finansijskom planu za 2016. godinu, ova norma važi do kraja 2015, dakle obuhvatiće i ovo 2016. godinu. Zašto ovdje nemamo iskazan višak prihoda nad rashodima, o tome smo raspravljali na Odboru i ja sam zbog toga bio jedini koji sam bio uzdržan, iako, kažem koncepcijski, metodološki podržavam način na koji Agencija predlaže i Plan rada, odnosno predstavlja svoj Finansijski izvještaj, odnosno Izvještaj o radu.

Ovdje želim da pozovem predstavnike Agencije da u ovom planu za 2016. godinu, koji je predvidio 1,44 miliona prihoda, odnosno 1,44 miliona rashoda, nula evra za budžet Crne Gore, da negdje Agencija sagleda da ne možda kako Ministarstvo finansija ili Vlada predlaže, da se interveniše na poziciji zarada, jer to je mišljenje Vlade koja kaže da su zarade prevelike. Ja imam svoje mišljenje o svemu tome, znajući način i strukturu zaposlenih u

Agenciji, ali ako ne sa te pozicije od tih nekih 950 000, onda sa ovih pola miliona koje ostaju do 1 440 000 da se nađe prostora da se 10-20% ovih sredstava, 50 ili ne znam već, 100 000 evra, dinamikom kojom ste imali viškove proteklih godina, jedan dio sredstava izdvoji. Apel da to uradite u amandmanskoj proceduri dok ne budemo glasali o finansijskom planu, jer će prvi kvartal naredne godine biti opterećen brojnim političkim dešavanjima, pa i dešavanjima vezanim za energetski sektor. I bojim se da će u toj konfuziji Agencija biti izložena nepotrebnoj kritici u odnosu na ono što možemo sad da završimo za potrebe države, odnosno budžeta.

Još jednu stvar koju ste negdje napomenuli, koju smatram izuzetno interesantnom, neću komentarisati naravno po meni ključne stavke vašeg Finansijskog izvještaja o radu i odnos sa Elektroprivredom. Vi ste Agencija koja dominantno radi sa monopolima u Crnoj Gori, sa Elektroprivredom Crne Gore, sa Prenosnim sistemom, sa Jugopetrolom, posebno sa Rudnikom uglja. Nije se lako oprijeti tim monopolima, tim tananim vezama, nitima, uticajima, željama tih monopola, gdje imamo negdje učešća dominantno stranih faktora u upravljačkim strukturama da se ostvaruje što veći profit na račun uvijek nekoga ko to plati, a to su građani Crne Gore, klijenti tih usluga.

I sada me malo podstaklo jedno vaše, čini mi se dosta blago osvrtnje ili kritika gdje u tim vašim neprijatnim odnosima sa Elektroprivredom, konstatujete da nema zakonske sankcije da ih sankcionišete, a zaslužili su sankcije jer ne poštuju zakon. Sada nas upozoravate da je u tužbama koje ste imali i u procesima pred sudovima sa tom Elektroprivredom, koje ste, čini mi se sve dobili, shodno tabeli koju ste dostavili za 2015. godinu, imali i neke nevladine organizacije koje su se pridruživale tužbama Elektroprivrede, odnosno procesima protiv vas. Vrlo je interesantno, vrlo je paradigmatično da postoje nevladine organizacije u ovoj državi koje u paketu sa

monopolistom u energetsom sektoru Elektroprivredom Crne Gore gdje imamo i strana upravljačka prava i strano vlasništvo, dakle u tom paketu tuže Agenciju za to što je Agencija sa takozvanom „G“ komponentom, jedan dio troškova koje bi platili građani izmjestila na račun Elektroprivrede, smanjila njima profit, nama smanjila račune, a da se o tome malo znalo, a što se stidljivo ovdje kaže. Znam o kojoj se nevladinoj organizaciji radi, ja ih iz higijenskih razloga ne pominjem. Imam svoje razloge.

Oni imaju, ako mogu samo još pola minuta, oni imaju naravno svoj način, svoje medijske mehanizme u novinama gdje postoje ti tanani, intimni, medijski nvo odnosi koji se negdje svima nama obijaju o glavu, ali indikativno je, ponavljam i s tim zaključujem, da postoji nvo organizacija koja u paketu sa Elektroprivredom tuži RAE da bi uzela novac, zbog toga što RAE svojim odlukama tretira Elektroprivredu kao nekoga ko mora da plati nešto što neće da plate građani.

Mislim da sam bio dovoljno precizan i jasan i u odnosu na ostale regulatore i finansijske planove. Da bih sada napravio uštedu, potpredsjedniče, i da bih relaksirao svoje učešće u raspravi, samo i Vama da ukažem. Dakle, do 2015, do kraja ove godine, svi regulatori shodno izmjenama u matičnim zakonima, koji definišu njihov rad, imaju obavezu, da ne samo za tekuću 2015. nego i za 2016. godinu, prenesu višak prihoda nad rashodima u budžet. Da vodimo računa da finansijski planovi koji budu, i ako budu usvojeni, sa amandmanima ili bez amandmana, da budu usvojeni do kraja 2015. kako bi ta obaveza ostala i za 2016. i kako bi taj krizni porez negdje bio zaokružen sa narednom godinom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Damjanoviću na nekoliko, čini mi se, važna podsjećanja. Uključujući i ovo vezano za dinamiku rada Parlamenta, a odnosi se na regulatore. Hvala Vam i na podsjećanju, i na očekivanju završetka rasprave Zakona o energetici. Koji nažalost nijesmo završili u terminu kada smo bili dogovorili iz objektivnih razloga, a znaju i Vi i ja i mnogi ovdje da je veoma važno taj zakon da razmatramo ovdje u Parlamentu, nadam se i usvojimo, imajući u vidu i naše obaveze iz tog takozvanog trećeg paketa komunikacije sa Evropskom komisijom i Evropskom energetsom zajednicom. Nadam se da ćemo svi imati u vidu te obaveze i svakako i ova podsjećanja koja ste dali u finalu vaše diskuije.

Ne znam da li ima još zainteresovanih za raspravu povodom ove tačke dnevnog red? Ili da pitamo predstavnike predlagača, a izvinjavam se, ovdje nema upisanih. Moguće da je tehnička greška, svakako izvinjavam se zbog tog propusta, kolegistica Kalezić želi riječ. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče Simoviću.

Poštovana Skupštino i poštovani predstavnici Regulatorne agencije za energetiku, a pristigao je i gospodin Džafić, koga takođe pozdravljam,

Već dosta dugo, to je već nekoliko godina, govoreći i ponešto pišući o prostoru, ukazujem na okolnost koju neko treba da razriješi prije nego što nam više zagorča život. Naime, da li je to Regulatorna agencija? Meni se čini da jeste, dijelom, dijelom je to Zakon o energetici i nadam se da ćemo shvatiti da je Crnoj Gori potreban i zakon o javnom interesu da se definiše prostor kao vrijednost čija upotreba košta. Mi to trenutno nemamo.

Ovdje je već rečeno da je Elektroprivreda Crne Gore, nekada kao cjelina, sada kao dva dijela nekadašnje organizacione cjeline, zapravo jedan

težak monopolista koji je u okviru nekadašnjeg društveno privrednog sistema imao položaj da obezbjeđuje električnu energiju. Ne govorim o drugim energentima i drugim sistemima za energiju, ali to je u okviru tog sistema imalo smisla. Dakle, prostor je tretiran kao društvena svojina, naravno bilo je i privatnog, ali generalno ono što bi trebalo Elektroprivredi definisano je kao društvena svojina i tu se krug završavao. Sada Regulatorna agencija treba da stvori uslove za tržišno ponašanje, i u proizvodnji energije, i u prenosu energije, i u distribuciji energije. Sve te tri djelatnosti zahtijevaju određeni prostor, bilo da je to prirodna sredina, bilo da je građena sredina, ili kombinacija prirodne i građene sredine.

Za sada Elektroprenos, navedimo kao primjer Elektroprenos, nikakvu obavezu nema obeštećenja prostora kuda idu dalekovodi, uzimam dalekovod kao primjer, jer on najvećma opterećuje prostor. To je simbolično i cinično, šta se dobija od strane prenosa za uzurpaciju površine za emitovanje određenih štetnih uticaja i za razne vrste ometanja. Bez obzira da li se radi o državnoj svojini, o svojini lokalnih zajednica ili privatnika ili nekom drugom obliku. Ako se to ne riješi nema nikakvog načina da se uvede bilo koji konkurent. Zašto? Zato što mi uvođenjem konkurencije, praktično predajemo prostor Crne Gore kao nešto bezvrijedno, jer se po automatizmu i konkurent ponaša u skladu sa zakonom, odnosno regulacijom koja je do tada postojala, sada je nema. Uzmite kao analizu primjer dalekovoda Pljevlja - Lastva Grbaljska. Svaki metar toga dalekovoda je primjer strahovite agresije, bez obzira na vlasništvo. Najdrastičnija je agresija prema Nacionalnom parku „Lovćen“ i nikome ništa. Obrazloženje pri usvajanju u ovoj skupštini detaljnog Prostornog plana za dalekovod bilo je, pa to je povoljnije u smislu jeftinije je za nekoga ko gradi ili nekoga ko eksploatiše, nebitno, ali nije jeftinije za onoga čiji je prostor. Konkrento, prostor

Nacionalnog parka, tog ili bilo kog drugog, isto se događa i u Nacionalnom parku „Durmitor“ je prostor ove države i ovih građana. Ovo nije uopšte apstraktno, zato što su to široki veliki koridori koji prosto koštaju koliko koštaju. Dakle, obeštećenje treba da bude uračunato u cijenu onoga što se iskazuje kao proizvod. Ja sam već pretjerala. Prema tome, željela bih na to da ukažem, kao što sam ukazala i na prošloj sjednici kada nije došao ministar i poslanici su s pravom tražili da se odgodi rasprava o Zakonu o energetici. Ukazala sam što je i predsjednik Parlamenta sa odobravanjem prihvatio, da je trebalo da budu i predstavnici Regulatorne agencije.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Jeste malo prekoračili u odnosu na dozvoljeno vrijeme? Hvala Vam.

Razumijem da nema više zainteresovanih za diskusiju, sada pitam predstavnike predlagača da li žele kratko završnu riječ. Izvolite.

MIROSLAV VUKČEVIĆ:

Hvala.

Na komentar poslanika Damjanovića, vezano za prenošenje sredstava u budžet, moram da Vas podsjetim da je izmjena Zakona o energetici uslijedila na kraju 2012. godine. Ta izmjena je važila samo tri godine, za 2013, 2014. i 2015. godinu. Agencija nije imala zakonski osnov da planira sredstva koja će da prebaci u budžet. Ukoliko budete djelovali amandmanski, ili ne znam već na koji način, ovo što ste komentarisali da ćete

da predložite da se izmijeni zakon i da se predvide određena sredstva, odnosno onaj višak u toku 2016. godine, onda je moguće to planirati i prenijeti u budžet republike, a na ovaj način nismo imali zakonski osnov. Zato nam je i prihod i rashod potpuno isti, u cent. Što se tiče ovih tužbi i „G“ komponente kasnije ću dati ukoliko postoji mogućnost kolegi Preleviću da on odgovori na to pitanje.

Vezano za prenos i prostor, poslanica Kalezić je navela neke djelatnosti, jesu tržišne, neke nisu. Jedna od netržišnih djelatnosti je prenos i distribucija električne energije, to su takozvani prirodni monopoli i oni se upravo zato i regulišu. Proizvodnja jeste tržišna djelatnost, a prenos i distribucija nisu tržišne djelatnosti. Da li će ona biti vlasništvo države ili u privatnom vlasništvu to je već strategija države na koji način će da se upravlja sa tim energetske resursima. Ono što ste naveli da treba da se plati taj prostor, samo da vam saopštim, da vas upozorim, da sve ono što bi trebalo da se plati kasnije je trošak za potrošača, odnosno sve to ulazi u tarife. Samo je strategija države da li će da se opredijeli za skupi prenos koji će da plaća te nadoknade i za distribuciju, ili će tih taksi biti oslobođen zato što se radi o državnom interesu, između ostalog. Hvala.

Kolega Prelević za tužbe.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite.

BRANISLAV PRELEVIĆ:

Samo par komentara. Posebno mi je važno da prokomentarišem Zakon o energetici, s obzirom da sam angažovan u Energetskoj zajednici znam da je donošenje, odnosno usvajanje zakona do kraja ove godine veoma važno. Nedonošenje zakona, mislim već kasnimo godinu dana sa usvajanjem tog zakona, on je trebao da bude usvojen do kraja prošle godine, ako se ne usvoji do kraja ove godine znam da se spremaju određene mjere, a te mjere bi mogle da budu i usporavanje poglavlja 15 i neki grantovi koji su već obezbijeđeni za Crnu Goru će doći u pitanje ili će biti potpuno isključeni, a otvoriće se slučaj protiv Crne Gore. To su već stvari koje su preduzete protiv nekih zemalja, tako da to se uopšte ne dovodi u pitanje.

Drugo, gospodin Damjanović je pomenuo dvije stvari. Jedno su sudski sporovi, a u Izvještaju za 2014. godinu, na 14 ili 16 strani su tabelarno prikazani svi sporovi koji su se u tom trenutku za 2014. godinu vodili protiv Agencije i tamo se vidi da je puno slučajeva bilo u toku. Svi ti slučajevi koji su bili u toku u 2014. godini, odnosno kasnije, pred sudovima su završeni u korist regulatora. Od tada regulator nije gubio sporove pred Upravnim sudom, što smatram da je jedan od velikih uspjeha koje smo napravili u zadnjih godinu ili dvije. Treća stvar, tiče se „G“ komponente. Dobro ste primijetili, dosta je čudna simbioza između Elektroprivrede Crne Gore i MANS-a koji su se našli na jednoj strani i rekao sam da nije čudno zašto je Elektroprivreda potegla za sudskih sporom, odnosno osporavanjem naše odluke, jer se radi o relativno velikom trošku za Elektroprivredu. Za 2014. i 2015. godinu, po osnovu „G“ komponente, Elektroprivredi je naplaćeno 15 miliona, što znači da je tih 15 miliona smanjeno potrošačima u Crnoj Gori. Čudno je zašto se toj tužbi pridružila nevladina organizacija koja bi trebala

da radi u korist potrošača. To je za mene neobjašnjivo. Svako bi mogao da traži objašnjenje za samog sebe. Toliko o komentarima i hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Vi ste se prvi javili, pa kasnije koleginya Kalezić.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala.

Ja ću se samo usmjeriti ka ovoj diskusiji kolegynice Kalezić, jer sam i sam bio u situaciji da dobijam i pritužbe od građana i izviniću se građaninu, gospodinu Raduloviću, koji ima isti problem u Tivtu sa Elektroprenosom. Gdje dalekovod koji je prošao preko njegovog imanja mu je onemogućio svaku dalju i urbanizaciju parcele i pristup toj parceli bez adekvatnog obeštećenja, gdje sam nekad prije dvije, tri godine imao čak i pred Ustavnim sudom pokušaj da osporim odredbe važećeg Zakona o energetici i to jeste problem koji se dešava. Nisam siguran, gospodine Vukčeviću, da nema mehanizama da se to što bi bio taj trošak za Elektroprivredu ne može nekim mehanizmima izbjeći da se prebaci baš na građane Crne Gore. Ima načina da se i taj dio riješi. Ima neracionalnosti u poslovanju Elektroprenosa i u odnosima sa Elektroprivredom. Dakle, ovdje se samo radi o pravu građana na pristup svojoj imovini. Država koja nije bazirana na svojinskim pravima, ali onom 100% poštovanju tih svojinskih prava, kakva god da su u državi, i

koja nije bazirana na poštovanju ugovora i brzim sudskim procedurama, efikasnim, tu nema države. U odnosu na ovaj dio mislim da smo potpuno bili jasni. Očekujete da ovaj dio Parlamenta ili ovu sjednicu gleda 10 - 15% građana možda manje, možda više, da će jedan dio medija da prenese, znam jedan koji neće. Rekao sam i koji je tome razlog, ali dolazi vrijeme - kao majstorsko rešeto, pa ćemo da vidimo gdje ćemo svi biti kroz neki period koji je pred nama.

Negdje da zaokružim, nisam pravnik, ali znam o čemu sam govorio i gospodin Vukčević, znajući me, dobro čuo. Ukoliko se planovi usvoje i objave u Službenom listu do kraja 2015. godine, a važe za 2016. tada je u funkciji ona odredba koja do kraja 2015. nalaže prebacivanje viška prihoda nad rashodima. Samo ako bi se oni objavili u 2016. godini mi bi imali potrebu da mijenjamo zakon kojim je definisana ta odredba. To je na sreću važeći zakon o kome ćemo raspravljati 28. ili 29, i gdje onda imamo mogućnost da jedan dio viška prihoda koji negdje treba da iskažete zbog razloga racionalnosti prebacimo u budžet, da to bude doprinos ove Agencije, koja će faktički za tri četiri godine važenja kriznog poreza u budžet prebaciti gotovo milion evra. To su neki mali pomaci koje je ovaj dom uradio na matičnom odboru, koje niko ne vidi. Uzdržavam se rasprave oko Predloga zakona o energetici. To sam i rekao, imam svoj stav. Taj zakon smo morali da usvojimo do kraja prošle godine, sada je krajnji rok jer čini mi se gubimo 20 ili 30 miliona evra iz Energetske zajednice, odnosno iz Evropske unije, ukoliko ne usvojimo zakon. Ali nemojmo da to pretvorimo u pritisak, da se taj zakon pošto poto mora glasati. Jesam, i Klub poslanika jeste da se taj zakon donese, ali vi znate prvi ste u ovom parlamentu otvorili priču o takozvanim podsticajima za gradnju malih hidroelektrana biznismenima, koje trebaju da plaćaju građani.

Ukoliko amandman, koji ćemo podnijeti, bude prihvatljiv, da se to ne prelijeva na trošak građana, onda će biti SNP spreman da podrži Zakon o energetici. To je jedini uslov koji nema veze sa svim ostalim rješenjima koja su utemeljena.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kad dođemo do zakona po dogovoru je to 28, 29, ali ako ne budemo, kao što kažete racionalni i efikasni, radićemo po tom zakonu i o ostalim tačkama 30. i 31. Prosto nas obavezuje dinamika rada u Parlamentu, i ove korisne sugestije koje smo čuli od gospodina Prelevića, a vezane su za posljedice eventualnog neizglasavanja tog Zakona o energetici.

Hvala vam na tome, mislim da će to biti jedan važan podsticaj za sve nas u idućoj nedjelji.

Hvala vam. Koleginice Kalezić, izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Jasno je da niti proizvođači energije, niti oni koji rade u sistemu prenosa, niti u sistemu distribucije - ne rade pod prinudom - nego rade za neku dobit.

Prema tome, ne može se samo upućivati građanima trošak. Uostalom, to je ova Regulatorna agencija već vrlo dosljedno pokazala. Govorim o tome da ne može da se ide dalje na uvođenje drugih učesnika, učesnika u proizvodnji, prenosu i distribuciji energije u Crnoj Gori, a da se prostor ne uzima kao nešto što učestvuje u cijeni. Svako poređenje sa praksom zemalja koje su to odavno riješile – ukazuje. Poznato i opšte mjesto je, da u Americi opštine koje imaju tu vrstu proizvodnje u odnosu na prostor opštine, kao što imaju Plužine, su jako bogate opštine. Kod nas nije slučaj. Ali, došlo je vrijeme da to mora da se reguliše, inače neće funkcionisati. Zato mislim, i ponavljam, da je jako važno da se kroz Zakon o energetici, a usklađeno sa principima na kojima radi Regulatorna agencija, ovo razriješi ili barem pokuša razriješiti, jer je neodrživo. To bi bilo isto kao da kažemo javni je interes da

svi građani imaju električnu energiju i zbog toga je električna energija treba da bude besplatna. Ovo je upravo jedna, malo iskarikirana interpretacija, ovoga što ste mi vi saopštili, da je to monopolista prirodni i - tako je kako je. To nije održivo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Da li sada predstavnici Agencije imaju potrebe za završnu riječ, ja sam razumio da ste to već uradili kroz komentare.

Hvala vam na vašem učešću predlažem da pređemo na sljedeće tačke dnevnog reda.

Kao što smo i kazali, objedinjena rasprava u vezi predloga finansijskih planova za 2016. godinu i planova rada za četiri regulatora: Agencije za elektronske medije, Agencije za nadzor osiguranja, Agencije za lijekove i medicinska sredstva i Komisije za hartije od vrijednosti.

Pozdravljam predstavnike regulatora, uvaženu Biljanu Pantović, Branka Vujovića, gospodina Džafića i gospodina Đikanovića. Očekujući da će nam se pridružiti direktor Agencije za lijekove, koji upravo dolazi, gospodin Drljević. Kojega takođe pozivam i u ime svih vas. Pitam da li ima potrebe u ovako objedinjenom sistemu rasprave da čujemo uvodna obrazloženja od predstavnika predlagača, možda po par minuta u ime svake agencije.

Predlažem da prvo čujemo gospodina Branka Vujovića, u ime Agencije za nadzor i osiguranje. Izvolite.

BRANKO VUJOVIĆ:

Poštovano predsjedništvo, poštovani poslanici,

Vrlo kratko da kažem da je Plan rada Agencije za nadzor i osiguranje za 2016. godinu pripremljen, kako bi se aktivnosti koje se planirali u Agenciji realizovale na način koji će štititi interese korisnika osiguranja, i uticati na razvoj tržišta osiguranja. Ja ću samo nabrojati nekolike bitne aktivnosti, koje se ipak razlikuju u odnosu na planove iz prethodnog perioda.

To su pripreme i aktivnosti na sprovođenje nove regulative Solventnost II, koja će biti najveći izazov, ne samo za naše osiguranje, nego izazov i za zemlje koje imaju stogodišnju tradiciju u sprovođenju osiguranja. Tu zaista računamo na pomoć IPA fondova i evropskih regulatora od kojih moramo zaista iscrpiti znanja i preporuke da bi pripremili sprovođenje te nove regulative.

Sljedeća aktivnost se tiče osposobljavanja i obuke aktuarara. To je opet nešto novo što smo već zapčeli u ovoj godini, a tokom iduće godine nadam se da će i Agencija početi sa izdavanjem licence za ovlašćene aktuare iz oblasti osiguranja.

Takođe, želim da kažem da je naša obaveza da aktivno učestvujemo u pregovorima koji se tiču poglavlja 9, to je finansijske usluge, dio koji se odnosi na osiguranje, sa aktivnostima neophodnim za realizaciju preuzetih obaveza kao i učešće u radu radnih grupa za poglavlje 4 i poglavlje 8, i privredno pravo poglavlje 17. To su naše aktivnosti koje se tiču našeg učešća u tim strukturama, a svakako i jedna ovako značajna međunarodna aktivnost, i saradnja koju imamo sa regulatorom iz Austrije, jer najveći broj društava imamo sa tog tržišta, kao i Slovenije, a za nas značajni, inspirativni i sa njima planiramo zajedničke kontrole tokom iduće godine.

Što se tiče Finansijskog plana, napravljen je predlog plana, po našem mišljenju realan. Komentarišem istovremeno sugestije koje smo dobili u Ministarstvu finansija. Predvidjeli smo povećanje od 6%, bazirano na prihodima koje imamo za 10 mjeseci ove godine. Mislim, da smo to realno planirali. Troškovi su nam veći u odnosu na plan za prošlu godinu 7,8%. Takođe smatramo da imamo nekih novih stvari koje su za nas bitne u ovom finansijskom planu. Istovremeno da obrazložimo da su ostali poslovni rashodi povećani u odnosu na prethodnu godinu, zato što je amortizacija mala smo ustanova, pa umjesto 20 000 ove godine moramo da planiramo 45, jer je to računovodstvena politika. To je opet jedno značajno povećanje od 19%. Zarade su planirane da budu povećane samo 4%. Bila je zamjerka na matičnom odboru da nemamo planirani profit. Mi smo doduše neprofitna organizacija. Finansiramo se od prihoda od društava. Društva imaju sugestije da je možda i preveliki taj iznos od 0,99% ukupne premije, iz koje se mi uglavnom finansiramo. S druge strane razumijemo potrebu da moramo biti racionalni u trošenju sredstava i vjerujemo da ćemo ipak, kao što smo to radili u toku ove godine, uspjeti da obezbijedimo neku uštedu, koja će biti neki

profit koji će prenijeti budžetu, kao što smo to radili i prethodnih godina. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se gospodinu Vujoviću.

U ime Agencija za elektronske medije uvodno obrazloženje će dati gospodin Džafić. Izvolite.

ABAZ DŽAFIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Mi smo već podnijeli Izvještaj. To je bila jedna iscrpna rasprava ovdje na sjednici Skupštine. Bila je uspješna godina za Agenciju, da podsjetimo, platili smo u budžet nekih 100 000 eura i ostvarili sve planske zadatke iz te godine. Za ovu godinu imamo Plan, on je dobio pozitivno mišljenje Ministarstva finansija. Dobili smo i nepodijeljenu podršku na Odboru za finansije i budžet. U stvari, mislim da je tamo bio jedan poslanik uzdržan, po pitanju tog Plana. U toj godini mislimo da prihodujemo 900 000, rashod je planiran na 863 000, 30 i nešto hiljade smo planirali da uplatimo u budžet. Opterećenje prema emiterima i prema operatorima ostaje isto. Znači, nijesmo povećavali procentualno tu naplatu, ona je 28% manja u odnosu na prošlu godinu. Bruto zarade ostaju na istom nivou. Što se tiče same Agencije povećao se broj zaposlenih za dva radnika na određeno vrijeme i to povećava taj naš neki ukupni iznos po tom osnovu. Pratimo ovaj plan i program rada za tu godinu, mislimo da sve planske zadatke u toj godini možemo da ostvarimo sa ovim sredstvima. Da, imamo i pozitivno mišljenje Ministarstva finansija. Ja sam tu da odgovorim na sva vaša pitanja. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Sigurno da nije jedini element uspjeha rada Agencije u odnosu na

100 000 eura koje ste uplatiti kao višak prihoda budžetu, nego u mnogim drugim elementima koji su bili u opisu rada vaše Agencije.

Hvala Vam.

Gospodin Đikanović u ime Komisije za hartije od vrijednosti.

ZORAN ĐIKANOVIĆ:

Poštovano predsjedništvo, poštovani članovi Skupštine,

Komisija za hartije od vrijednosti prioritete za narednu 2016. godinu postavila je u skladu sa usklađivanjem regulatornog okvira sa regulativom Evropske unije.

U 2016. godini Komisija će otpočeti proces. Nadamo se da biti usvojen zakon o tržištu kapitala dogodne, da će mu početi primjena, tako da bi se proces o izradi implementacije podzakonskih akata dešavao naredne godine. To je ključna aktivnost.

Pored toga, Nacionalni plan za integracije i Evropsku uniju i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju predstavlja osnov za preduzimanje aktivnosti na usaglašavanje propisa iz ove oblasti sa propisima Evropske unije. Kroz ovaj proces vrši se implementacija standarda i prakse poslovanja od strane zapošljenih u Komisiji kojima će obavljanje te funkcije biti u skladu sa praksom zemalja EU. Komisija aktivno učestvuje u procesu pridruživanja

Evropskoj uniji u oblasti 4, 6, 9 i 17. Poglavlje 4 je sloboda kretanja kapitala, 6 je privredno pravo, 9 su finansijske usluge i 17 su ekonomsko monetarna unija.

Pored toga, aktivno smo radili i nastavićemo da radimo, na razvijanju domaćeg tržišta duga, odnosno obveznica. Tu je već bilo nekih razgovora sa Ministarstvom finansija da se obveznice, pored toga što se prodaju uspješno na inostranim tržištima, državne obveznice mogu plasirati na domaćem tržištu, pošto banke imaju višak likvidnosti već neko vrijeme.

Finansijskim planom predviđeno je snižavanje prihoda i rashoda u 2016. u odnosu na prethodne godine. Do toga dolazi zato što je nekoliko zapošljenih pošlo iz Komisije, a i zbog toga što oprema, amortizacija i sredstva koja Komisija koristi već smanjuju svoj trošak.

Ministarstvo finansija je dalo primjedbu na predlog Finansijskog plana Komisije da su neto plate povećane, odnosno bazirane na tome mi smo dali obrazloženje. Ne, plate nijesu povećane, neto plate zapošljenih u Komisiji nijesu mijenjane tri godine, neto i bruto, tako da je do ovog povećanja u iskazivanju došlo zato što su tu u kategoriju bruto zarade zapošljenih, računaju se i angažovani sudski vještaci, procinitelji, ekspertska lica i timovi, sudski prevodioci i tumači, čega je bilo izuzetno u posljednjem periodu

upravo zbog toga zakona i saradnje sa Evropskom komisijom, zbog velikog broja prevođenja i nekih sudskih sporova koje od ranije se odvijaju.

Na Odboru ovo obrazloženje je prihvaćeno, mislim da je jedan uzdržan bio, a svi drugi su bili za. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama. I sada bih zamolio gospodina Drljevića da kratko u ime Agencije za lijekove. Izvolite.

MILORAD DRLJEVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici,

Finansijski plan za 2016. godinu Agencija za lijekove i medicinska sredstva dobio pozitivno mišljenje od Ministarstva finansija i pozitivno mišljenje na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet.

Pored planiranih prihoda i rashoda planirane su i određene investicione aktivnosti koje se odnose, prije svega na realizaciju određenih projekata koje znače unapređenje rada naše institucije, a to se odnosi u prvom redu na razvijanje laboratorije za kontrolu kvaliteta lijekova i za određene aktivnosti koje se odnose na određenu normativnu djelatnost u kojoj Agencija takođe ima svoje aktivnosti.

Kada je u pitanju Plan rada, u prvom redu se polazi od činjenice da je Agencija naučna, ekspertska i dijelom regulatorna institucija koje ona obavlja svoje poslove u skladu sa dva zakona: sa Zakonom o lijekovima i Zakonom o medicinskim sredstvima, a istovremeno sve svoje aktivnosti ona obavlja i u skladu sa usvojenim Standardima upravljanja kvalitetom i Standardima upravljanja sigurnosnim informacijama koje se definišu sa usvojenim ISO standardima 9001, 27001 i u procesu akreditacije za 17020 standard. Što nas svrstava u red institucija ovog tipa koje praktično jedine u regionu što imaju usvojene standarde.

U pogledu normativne aktivnosti u toku naredne godine očekuje nas rad na novom zakonu o lijekovima, takođe i rad na novom zakonu o medicinskim sredstvima, polazeći od činjenica da se u Evropskoj uniji trenutno usaglašava promjene direktiva koje se odnose na zakon o medicinskim sredstvima čije to usaglašavanje traje već dvije godine i očekujemo da će se u toku iduće godine usvojiti u Evropskom parlamentu, a nakon toga bi 2017. godine mi radili na tom zakonu i usvojili zakon o medicinskim sredstvima .

Vezano za programske aktivnosti Agencije, tokom 2015. godine u skladu sa Planom rada i zahvaljujući kontinuiranoj edukaciji nastavljen je pozitivan trend u pogledu internih ekspertskih evaulacija zahtjeva koje se nalaze u

našoj nadležnosti, a takođe značajno povećani broj ekspertskih izvještaja iz same Crne Gore u odnosu na one koje se rade u regionu i šire.

Takođe, u 2015. godini je povećan broj lijekova i zapaženo je skraćivanje rokova za registraciju u našoj instituciji. Tokom 2016. godine radiće se na daljem postizanju efikasnosti u postupcima koje Calim svodi, a harmonizacija sa Evropskom unijom dovodi i do povećanja kompleksnosti zadataka koje mi obavljamo u skladu, prevashodno sa naučno-stručnim zahtjevima, a sve to nameće obavezu da nastavimo sa intezivnom kontinuiranom edukacijom i podizanjem svih zaposlenih u Agenciji, podizanje internih, ali i eksternih kapaciteta, za saradnike koji saraduju sa našom institucijom.

Kada je u pitanju evaluacija u praćenju samog kvaliteta lijeka, moramo reći da eksternih tih potencijala ili kapaciteta u Crnoj Gori nema, da su oni isključivo vezani za Agenciju za lijekove i da to nameće dodatnu obavezu edukacije unapređenja tih naših internih ekspertskih kapaciteta.

Radiće se, dakle i na povećanju performansi svih procesa koje se obavljaju u Agenciji od kontrole kvaliteta lijekova, unapređenja sistema farmakovigilance, praćenje potrošnje, zatim na saradnji koju Agencija ima u kontinuitetu sa institucijama u sistemu i van sistema, naravno sa naučnim

institucijama, polazeći od Univerziteta Crne Gore i drugim univerzitetima sa kojima mi saradujemo. Toliko i hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam svima na jasnoj prezentaciji planova agencija koje predstavljate.

Imamo dvije prijavljene diskusije. Kolega Šefkije Murića i kolege Damjanovića.

Šefkija Murić, izvolite kolega.

ŠEFKIJA MURIĆ:

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi građani, poštovana gospodo iz Agencije i Komisije od hartije od vrijednosti,

Ja ću pokušati da u što kraćem roku dam svoj pogled na rad vaših agencija, ono što ste vi planirali da radite u 2016. godini.

Obzirom da imamo finansijske planove sa programima rada. Jedno sa drugim je povezano, s tim da ste planirali finansijske planove koji su takvi da su u stvari pozitivni i da će omogućiti da realizujete ono što ste zacrtali u narednoj godini.

Agencija i Komisija, o kojim planovima danas razmatramo, rade visokosloženi i stručni posao, a ja nemam neka ekspertska znanja u svim tim agencijama, ali mogao bih da prokomentarišem neke djelove, ono što mene zanima i da podijelimo zajednički, određena mišljenja, vezana za naredni period, ono što ćete raditi u 2016. godini.

Kod Agencija za elektronske medije, na strani osam vi ste vršili jedno ispitivanje istraživanja, očekivanja domaćinstava u vezi sa AVM sadržajima, tokom 2013. godine uz pomoć projekta SEE Digi TV i zaključci tog istraživanja, uglavnom se odnose na obavezu poboljšanja određenih sadržaja koje komercijalni emiteri emituju, a odnose se na obrazovni program, filmski, serijski program, kao i sportske programe, odnosno sadržaje koje bi trebalo obogatiti. Vi u narednom periodu planirate da to radite u drugom kvartalu 2016. godine.

Obzirom da li je to vaša tekuća obaveza ili obaveza koja se nameće s vremena na vrijeme i imate li sredstva da ovo radite i u narednom periodu ili čekate neku donaciju, pa da bi sproveli ove aktivnosti.

Druga stvar, isto vezano za Agenciju za elektronske komunikacije možete li nam samo reći, obzirom da je bilo priče ranije o primjeni člana 270a, stav 3 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, a odnosi se na raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio

emiterima, da li se u potpunosti primljenjuje ovaj član, obzirom da oni koji dobiju novac od vaše Agencije, da li oni implementiraju ovaj član kako piše u Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima. To je otprilike ono što sam imao da komentarišem i zamolio bih gospodina Vujovića da bliže objasni onaj dio koji se odnosi na pomoć od IPA, odnosno na onaj program koji želite da implementirate u narednom periodu, jer sam to pročitao na strani 18, da ne bih sad čitao sve. Radi se o programu iz IPA 2, 2014- 20, pretpostavljam da se radi o većim sredstvima, kako bi Vi mogli da povučete i da bi njegova primjena počela 2017.godine. Da li imate naznaka da su izvjesna ta sredstva i ima li određenih prepreka u povlačenju ovih sredstva da bi poboljšali rad Agencije?

Pošto vrijeme ističe, ja bih samo na kraju rekao da ću podržati planove agencija za elektronske medije, za lijekove i medicinska sredstva, za nadležno osiguranje, kao i Izvještaj Komisije hartije od vrijednosti. Za sada toliko i htio sam da dam doprinos današnjem skromnom, brzom i efikasnom radu Parlamenta. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam kolega.

Kolega Damjanoviću. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani predstavnici nezavisnih regulatornih tijela,

Nijesam mislio da se javljam za riječ, s obzirom da smo imali ovdje živu raspravu sa predstavnicima Regulatorne agencije za energetiku i Agencije za elektronske komunikacije, sa stanovišta objedinjene rasprave oko finansijskih izvještaja i planova. Ovdje sam uzeo riječ da negdje, ne polemišem, ali pokušam da sa gospodinom Vujovićem iz Agencije za nadzor osiguranja otklonim jednu dilemu. Pažljivo sam slušao taj dio izlaganja i negdje je nama gospodin Vujović objasnio kako Agencija za nadzor osiguranja nije profitna ustanova, već ona funkcioniše na način što ostvaruje neke /prekid/koje treba da reguliše, odnosno da nadzire. Dakle, to su učesnici na tržištu osiguranja, društva za pružanje usluga osiguranja, njih desetak ili nešto više. On je dobio od njih žalbe, odnosno sugestije, odnosno ukazivanja, kako im je i ovo što plaćaju Agenciji mnogo.

Gospodine Vujoviću, vi treba da štitite interes države Crne Gore, odnosno interes klijenata na tom tržištu osiguranja građana i privrede na način da kroz nadzor koji vaša Agencija radi to tržište bude demonopolisano, to tržište bude efikasno i daje najviše za najmanju cijenu. Nijeste Vi u funkciji

da prenosite žalbe i nervozu nekih iz društava za osiguranje, što plaćaju te naknade prema vama visoke, a eto, kao one se "igrom slučaja", jer taj višak ide u budžet, prelivaju državi Crnoj Gori.

Naprotiv, možemo da postavimo tezu drugačije, ja o tome nijesam htio i zaista ovo je jedna čini mi se rasprava koja treba da gleda mnogo šire nego samo status Agencije za nadzor osiguranja. Nije bila svrha prenošenje viška prihoda nad rashodima, a budžet Crne Gore ovih par godina prihodovao je nekoliko miliona evra, intervencijom Odbora za ekonomiju i donošenjem odluke u Parlamentu. Da se sada ... naknade i u oblasti energetike, i u oblasti elektronskih komunikacija, i kod elektronskih emitera, i u oblasti osiguranja, i u oblasti učesnika na tržištu hartija od vrijednosti. Dakle, mogli smo da posmatramo drugačije. Ne, neka bude isti nivo naknada, a Agencija će sama unutar sebe da racionalizacijom poslovanja spusti nivo troškova, pa će biti i viškova. Ajde sada kada bih bio maliciozan da upoređujem, da li smo spustili nivo troškova, i šta je bila alternative, mislim bi da je ta diskusija otišla u drugom pravcu koji ni Vi ni ja ne želimo u ovom trenutku, a pogoto da opterećujemo plenum uoči sjutrašnje je rasprave o budžetu. To što se žale predstavnici društava za osiguranje da im je mnogo da plate, ja se žalim da su njihove usluge skupe. Ja se žalim da su oni svoj novac, koji su dobili kao profit od onoga što ja plaćam, i svi građani Crne Gore, trošili kupujući

poslovne prostore pa su im cijene tih prostora pale. Trošili kupujući bijesne automobile, rade u najluksuznijim prostorijama u Podgorici i tu su negdje platili neki milionski zakup, da bi bili tu, za razliku od nekih firmi koje funkcionišu na marginama, na periferiji grada. Pa ste i Vi konstatovali da su troškovi osiguranja izuzetno visoki. Ti zavisni troškovi koji jesu - poslovni prostori, automobili, kancelarije, službena putovanja i tako dalje. I sada ja trebam da imam ovdje, kao poslanik, neki ambivalentan odnos - eto tamo njima smeta što plaćaju Agenciji mnogo prihoda. Odnosno naknadu koju treba da plate, shodno zakonu ili bilo kojoj drugoj agenciji, odnosno regulatornom tijelu. Ne naprotiv, ne da ne treba da plate, nego treba da plate po meni više, pa kad racionalizacijom svojih troškova se svedu na mjeru, ne samo učesnica na tržištu osiguranja, nego u oblasti energetike. Pominjao sam ko su ti učesnici u oblasti telekomunikacija, i ne samo politikom države kakva jeste sada, nego poreskom politikom koja će njih kao monopoliste natjerati da plate više poreza. Kada se kroz tu internu ekonomiju dovede u balans ono što oni nama daju za ono što mi plaćamo, e onda možemo da govorimo da ih se smanje i naknade prema vama, pa neće biti eto tih prihoda za državu, dako se država "snađe" da i bez toga opstane.

Prema tome, ovo ne govorim kao oponiranje Branku Vujoviću nego oponiranje uopšte tezi koja se čuje da se eto "država snašla" pa sad

indirektno preko viškova prihoda nad rashodima kod regulatornih tijela oporezuje, gle čuda, ova nevinašca od ovih firmi koje učestvuju na ovim tržištima. Da ih ne imenujem ko su, a tamo stanuje /prekid/ posto profita koji je ova privreda ostvarila. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama. Nema više prijavljenih diskusija.

Pitam predstavnike predlagača da li žele da daju odgovore, komentare na diskusije koje ste čuli i možda istovremeno i po neku u korist završne riječi. Izvolite gospodine Džafiću.

ABAZ DŽAFIĆ:

Ja samo ne bih želio da ... na pitanje koja su mi postavljena.

Prvo oko istraživanja.

Jeste, mi vršimo istraživanja u Agenciji. Ovo je jedno od istraživanja koje ste Vi pomenuli. Djelimično smo zadovoljni rezultatima, ajde da kažem da nijesmo zadovoljni sa rezultatima tog istraživanja, a i nekih drugih i oni su prvenstveno vezani za crnogorski sadržaj, odnosno sopstvenu produkciju naših emitera. Sva naša istraživanja su uvijek objavljena na sajtu Agencije.

Na prošloj diskusiji ovdje u Parlamentu smo primijetili da neki od poslanika i prate taj naš sajt pa se informišu o tim istraživanjima koje radi Agencija i upravo je zbog toga je pokrenut ovaj fond iz kojeg smo 260 000 eura dali finansijskim grantova radijskim emiterima da bi poboljšali segment njihove sopstvene produkcije. I mislimo da smo tu napravili jako, jako veliki pomak u kvalitetu njihovog rada, a vama hvala što ste donijeli taj zakon. Isto kao što vam se ne bih zahvalio što ste ostalim emiterima nekim odlukama uskratili takvo pravo i uskratili fondove iz kojih su se finansirali. Ugradili smo u svaki ugovor, to je bilo pitanje na prošloj sjednici Skupštine, u svaki ugovor je ugrađena ta obaveza o servisnim informacijama koje im nalaže zakon. I mislim da su oni već počeli da rade taj segment. Kako dalje sa medijskom scenom i radom elektronskim medija? Pa sa osmišljenom politikom i uz vašu podršku. Ako toga ne bude, bojim se da vrlo brzo će ta istraživanja pokazati da baš i nemamo neki kvalitetan sadržaj koji je vezan za sopstvenu produkciju naših emitera, a opet sa druge strane nećemo moći da zatvaramo taj segment tržišta i da sprečavamo druge emitere da dolaze na naše tržište, jer time bi kršili evropske standarde.

Sa 700 i nešto programa koji se emituju kod kablovskih operatora, morate se složiti, vrlo jaka konkurencija, i nešto osmišljenosti po tom osnovu treba raditi. Ovo što se uradilo sa radijskim emiterima u Crnoj Gori pokazuje

pozitivne elemente i Agencija na tome istrajava, To nijesu finansijski grantovi koji se daju bez bilo kakve provjere. Oni se rade u potpunom skladu sa obavezama koje nameće Evropska unija, a vezane su za finansiranje ovakvih segmenata u nekom društu. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama. Odgovor je iz Agencije za osiguranje.

BRANKO VUJOVIĆ:

Prvo da kažem da smo s pravom napomenuli tu našu obavezu u pripremi tih novih direktiva, Solventnost II. Bio sam u mogućnosti da prisustvujem jednom razgovoru u Udruženju osiguravača Austrije. Oni su prošle godine išli pred Parlamentom za usvajanje zakona koji obezbjeđuje primjenu Solventnosti II. Mi treba da se pripremimo do ulaska u Evropsku uniju da taj zakon kod nas donesemo, i da ga možemo primijeniti. On podrazumijeva potpuno drugačiji način nadzora, ustvari upravljanje rizicima, što je definitivno i suština osiguranja. Dakle, pri otvorenom tržištu, pri slobodnom formiranju tarifa i u obaveznog osiguranja, i svih vrsta osiguranja, treba se osposobiti kadrovski. I ne samo mi u Agenciji, nego moramo podstaći i društvo za osiguranje da se upravo bave tom primjenom tih novih

propisa. Imamo očekivanja i obećanja da ćemo koristiti dio sredstava IPA za ovu namjenu. Isto tako imamo očekivanje i podrške iz evropskog regulatora da će nam i u tom tehničkom, ekspertskom smislu pomagati u ovom period, ovih nekoliko godine do ulaska u Evropsku uniju, do kada moramo primijeniti taj propis.

Što se tiče načina finansiranja regulatora, shvatio sam da je to generalno pitanje, zaista tu treba naći taj pravi balans, prihodne i rashodne strane. Ako iziskujemo od njih izdvajanje sredstava za finansiranje regulatora, onda, takođe sa druge strane treba da očekujemo da oni pružaju usluge građanima koji su konkurentni. Odnosno usluge koje važe u neposrednom okruženju, onaj kvalitet usluga koji je neophodan za vršenje tih funkcija. Mi jesmo u osiguranjima, i u nekoj bliskoj prošlosti imali smo informaciju o uspješnom poslovanju, ostvarivanju profita. Međutim, definitivno mi kao tržište moramo biti konkurenti u odnosu na samo okruženje, da bi pridobili ili privukli još investitora, kada se tiče osiguranja u smislu novih proizvoda osiguranja i razvoja tržišta osiguranja. Slažem se, svakako, da je naš cilj da kroz racionalizaciju, racionalno korišćenje sredstava, stvaramo mogućnost prihoda. Mi smo to čak i na Odboru rekli. Definitivno ćemo se potruditi da u okviru korišćenja sredstava sa kojima raspolažemo stvaramo te pretpostavke i profitno poslovanje, iako to nije

suština. Suština je svakako da se na kvalitetan način obezbijedi usluga građanima i da regulator štiti interese korisnika osiguranja. Nije dobro ako uvodimo neke poreze ili poreske stope pa se to sve prelijeva na korisnike osiguranja, to i nije namjera. Namjera je da se smanje troškovi osiguranja, o kojima je gospodin Damjanović govorio, i tu zaista ima prostora. Ali isto tako, u okviru onoga što su bili naši planovi, gdje smo napravili taj balans, jeste naša potreba. Nije samo ova amortizacija koja će nam istopiti 50 - 60 hiljada koliko smo imali prošle godine i koje smo prenijeli u budžet. Trebamo da pripremimo ozbiljan program, promociju osiguranja, ako to i društva prihvate, jer i mi regulatori zaista ćemo učestvovati u tome.

Opredijelili smo sredstva za obuku aktuara, a to je nešto što moramo da radimo i tu smo opredijelili određena sredstva. Sve to nam ukazuje da smo napravili jedan dobar balans u odnosu na očekivani prihod i ono što su naše obaveze. Definitivno se slažem sa ovim pristupom, da u toj racionalizaciji treba tražiti prostor za dobit. Drugo, nije moja namjera bila da štiti društvo za osiguranje kroz to izdvajanje 0,99% od tog priliva, ali prosto sam to iskazao kao nešto sa čime se suočavamo. Bilo je nekih zvaničnih inicijativa da se eventualno smanje troškovi izdvajanja za finansiranje regulatora i tako dalje. To jeste nešto o čemu moramo voditi računa i moramo tražiti balans između onoga što se izdvaja za ovu svrhu regulatora, i sa druge strane kako mi kao regulatori možemo štiti interese korisnika usluga. Jer to je naša osnovna funkcija.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Muriću, izvolite.

ŠEFKIJA MURIĆ:

Stvarno se izvinjavam, ali samo pola minuta. Ja sam Vas pitao ono što ste Vi, gospodine Džafiću, dali u programu da će biti u 2016. godini. Ovdje sam vidio da je to jedno istraživanje bilo 2013. godine, a odnosi se na onu mjeru koliko su građani zadovoljni emitovanjem određenih programa. Znam šta je otprilike vaš djelokrug rada i posjećujem vaš sajt sigurno, to budete ubijeđeni. Samo u tom dijelu možda se malo nismo razumijeli. To je ono što je krajnji produkt što dolazi do građana, zbog toga sam Vas ja to pitao.

Što se tiče ovog drugog dijela, Vi ste rekli da pratite njegovu implementaciju i ja nemam ništa sa tim. Radio emiteri koji dobijaju novac obavještavaju učesnike u saobraćaju kako je stanje na putevima. Tako sam to shvatio. Što se tiče ovog drugog komentara zadovoljan sam, tako da se zahvaljujem svima.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama... /prekid/...nakon ovoga gospodin Džafić.

Izvolite.

ABAZ DŽAFIĆ:

Tačno, to je istraživanje u vrijeme ka digitalizaciji, pa smo mi onda morali da pitamo građane neke segmente. Iskreno da vam kažem, nama je to najvažniji dio rada. Jako nam je važno to što kažu građani i stalno ćemo raditi takve segmente istraživanja i mnogo nam je važnije šta će po pitanju našeg rada u okviru prigovora ili izjašnjenja u okviru takvih istraživanja kazati građani nego što će kazati političari. Zbog njih postojimo, oni sa nekim segmentima programa jesu zadovoljni, sa nekim nisu zadovoljni. Regulator može da odradi samo jedan dio poslova u okviru onih granica koje mi imamo. Bilo je nekih pitanja oko autorskih prava, mi tu radimo ono što možemo. Znači, samo oni koji imaju regulisana autorska prava za teritoriju Crne Gore mogu i da emituju programe. Ako ih nemaju, programi moraju biti zamračeni i to u mnogo većoj mjeri nego što se to sad dešava. Ima li manipulacije od strane kablovskih operatora po tom osnovu? Ima. Kažnjavaćemo one koje uhvatimo da su zamračili programe, a da to nisu morali da urade. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Vjerujući da uvažavate i činjenicu da i političari su građani koji, takođe, koriste usluge emitera elektronskih medija i da jednako imaju pravo i potrebu, a i obavezu da sugerišu i određene sugestije, primjedbe i sa građanskog aspekta. Hvala vam. Sa ovim smo završili raspravu o planovima za ove četiri agencije. Hvala predstavnicima predlagača.

Da najavim - sutra nastavljamo sa radom tačno u 11 sati. Bez pomjeranja. Kako bi sutra bili efikasniji u razmatranju Zakona o budžetu za

2016. godinu, izmjene i dopune Zakona o fizičkim licima i izmjene i dopune Zakona o akcizama. Molim sve skupštinske odbore da prilagode rad plenumu i da ih zakazuju prije 11 sati ili nakon toga, kako bi bili tačni sa početkom naše sjutrašnje sjednice. Hvala vam.

22.12. 2015.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva, poštovani ministri, prelazimo na najvažniji godišnji zakon, **Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu, sa objedinjenom raspravom sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**

Ministar Žugić je iz opravdanih zdravstvenih razloga odsutan. Tu su generalni direktor Direktorata za poreski i carinski sistem Novo Radović i generalni direktor Direktorata za budžet Nikola Vukićević, a tu su i članovi Vlade koji će se izjašnjavati o budžetu.

Sa ovakvim sastavom možemo početi sa radom. Hvala vam.

Izvjestioci odbora su kolega Radovan Obradović i koleginice Maida Bešlić i Marta Šćepanović, Zakonodavnog odbora, a Odbora za ekonomiju, finansije i budžet kolega Damjanović, predsjednik Odbora, i Rešid Adrović.

Hoćemo li da čujemo prvo predstavnika odbora ako žele? U redu.

Onda ćemo ići na predstavnike Vlade.

Izvolite. Ko će u ime Vlade da obrazloži budžet?

Gospodine Lazoviću, izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Dakle, kao što je predsjednik Parlamenta saopštio, zbog zauzetosti i opravdanog odsustva gospodina Žugića, ministra finansija, nas nekoliko ministara iz Vlade, zajedno sa direktorom Direktorata za budžet i ostalim predstavnicima Ministarstva finansija smo ovlašteni ispred Vlade da danas učestvujemo u raspravi o Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu.

Dozvolite mi da u par uvodnih rečenica saopštim koji su bili osnovni razlozi koji su nas rukovodili prilikom koncipiranja ovakvog Predloga zakona o budžetu, kao i da prezentiram suštinu budžeta u pogledu najbitnijih stavki.

Dakle, prilikom izrade ovog zakona o budžetu smo se rukovodili sa dva, rekao bih, veoma značajna principa. Prvi princip je bio da obezbijedimo razvojnu dimenziju budžeta, jer smo svjesni da bez ekonomskog rasta i razvoja ne možemo obezbijediti ostvarenje osnovnih ciljeva ekonomske politike, a, sa, druge strane, princip kojim smo se takođe rukovodili se odnosio na obezbjeđivanje dimenzije održivosti socijalnog karaktera ovog budžeta, tako da možemo slobodno reći da smo na određeni način uspjeli da pomirimo ta dva zahtjeva – da, s jedne strane, budžet bude razvojni, a, sa druge strane, takođe da budžet bude u funkciji ostvarenja i socijalnoj funkciji.

Normalno, pošli smo od određenih pretpostavki a one su determinisane prvo ciljevima ekonomske budžetske politike za 2016. godinu i našim srednjoročnim strateškim dokumentima iz oblasti unutrašnje i spoljne politike. Takođe, rukovodili smo se preporukama Evropske komisije, jedna od determinanti bila nam je i Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, smjernicama makro-ekonomske politike za period 2015-2018. godine, realnim ekonomskim kapacitetima države Crne Gore. Morate svakako o tome voditi računa, jer sve što bi bilo mimo toga bi predstavljalo nerealnu projekciju budžeta i u konačnom, jedan od značajnih elemenata nam je predstavljao dosadašnji nivo potrošnje kod korisnika budžetskih sredstava, odnosno procjena objektivnosti pojedinih kategorija u prethodnom periodu.

Kao što znate, strateški cilj ekonomske politike je povećanje kvaliteta života građana Crne Gore, prije svega kroz stvaranje uslova za dinamičniji rast i razvoj, jačanje konkurentnosti ekonomije uz obezbjeđenje fiskalne održivosti. Iz toga proizilaze i osnovni ciljevi budžetske politke, koji se, prije svega, temelje na stabilnom funkcionisanju javnih institucija i redovnom servisiranju javnih potreba države, daljoj konsolidaciji javnih finansija kroz povećanje budžetskih prihoda stvaranjem stimulativnog prirodnog ambijenta i nastavku intenzivne borbe protiv sive ekonomije, zadržavanje tekuće potrošnje na optimalnom nivou, smanjenje strukturnog deficita, povećanje investicija u infrastrukturu i u tom kontekstu svakako realizacija izgradnje prioritetne dionice auto puta Bar-Boljari na relaciji Smokovac - Uvač - Mateševo, koja će doprinijeti ravnomjernom razvoju zemlje, a kasnije boljoj povezanosti Crne Gore sa zemljama regiona i šire.

Planirana ulaganja u 2016. godini iznose oko 250 miliona eura kad je u pitanju ovaj projekat. Takođe, kratkoročni efekti će se ogledati u većem

generisanju budžetskih prihoda usljed povećanog obima građevinskih radova, ali i drugih komplementarnih privrednih grana koje su naslonjene na ovaj projekat.

Osim ovoga, kapitalni budžet za izgradnju i rekonstrukciju državne i regionalne putne mreže, ulaganje u turističku infra i supra strukturu, izgradnja objekata za potrebe zdravstva, obrazovanja, kulture, socijalne zaštite, zatim projekti vezani za zaštitu životne sredine iznosiće oko 90 miliona eura. Poseban akcenat je stavljen na valorizaciji turističkih resursa na sjeveru Crne Gore.

Dakle, govoreći jezikom brojki, državni budžet planiran je na dvije milijarde 125 miliona eura i veći je za 162 miliona eura u odnosu na budžet iz 2015. Tekući budžet je projektovan na 773 miliona eura i veći je za 94 miliona u odnosu na ovu stavku u budžetu iz 2015. godine. Budžet državnih fondova je projektovan na 625 miliona eura i veći je za 23 miliona eura u odnosu na prošlogodišnji budžet. Kapitalni budžet je planiran na 335 miliona eura i veći je za 50 miliona eura u odnosu na prethodnu godinu. I u konačnom, transakcije finansiranja iznose 393 miliona eura i manje su za pet miliona eura u odnosu na istu stavku u budžetu iz 2015. godine.

Sve smo ovo projektovali uz očekivanje da će GDP iznositi tri milijarde i 870 miliona eura u 2016. godini uz realnu stopu rasta od 4,1%.

Dozvolite mi da se u par rečenica osvrnem na nekoliko bitnih stvari koje su značajne za raspravu o budžetu. Dakle, prvo održivost nivoa javnog duga, smanjenje strukturnog deficita, zatim značajnije promjene u strukturi prihoda i rashoda u odnosu na prethodni budžet, kao i pitanja koja su vezana za

prioritete po kojima je koncipiran i usmjeren ovaj budžet i u konačnom pitanja koja su vezana za kapitalni zahtjev.

Što se tiče održivosti nivoa javnog duga, javni dug je u fokusu fiskalne politike uz uvažavanje potreba finansiranja kapitalnih infrastrukturnih projekata kojima se dugoročno obezbjeđuje ekonomski rast i razvoj. Dakle, kad govorimo o dugu, uvijek vodimo računa o ekonomskom rastu i razvoju jer dug sam po sebi i jeste i nije problem. Ako imate ekonomski mehanizam koji generiše visoke stope ekonomskog rasta, onda vam dug i ne mora pričinjavati taj problem iako jeste zabrinjavajući njegov rast. Ali, sa druge strane, ohrabruju visoke stope ekonomskog rasta, u ovoj godini mi smo imali 4,3%. Procjenjujemo da ćemo sljedeće godine imati 4,1% i ovo je prvi put da se dešava da međunarodne finansijske institucije daju Crnoj Gori veće stope projekcija rasta GDP-a za narednu godinu nego što smo to uradili projektujući ovaj budžet.

Naše je opredjeljenje je, iako se očekuje povećanje nivoa javnog duga usljed izgradnje auto puta, kroz optimizaciju tekuće budžetske potrošnje, da težimo ostvarivanju budžetske ravnoteže u cilju stvaranja preduslova za smanjenje javnog duga u srednjoročnom periodu. Što se tiče smanjenja strukturnog deficita, uspostavljanju budžetske ravnoteže približavamo se kroz kontinuirano smanjenje deficita.

Samo ću podsjetiti da smo u 2012. godini imali deficit 3,3% GDP-a, u 2013. je bio planiran na 2,7% GDP-a, u 2014 1,98%. U 2015. očekujem da će biti 0,84% GDP-a, dok je deficit za narednu godinu projektovan u nivou od 0,71% GDP-a ukoliko se isključe izdaci koji se odnose na realizaciji projekta izgradnje auto puta. Uz uključenje izdataka za izgradnju auto puta deficit za 2016. godinu planiran je na nivou 7,0% GDP-a.

Imajući u vidu prethodno, budžet za 2016. godinu je koncipiran na način da pruži podršku razvoju i stvaranju novih vrijednosti.

Šta su prioriteti budžeta u 2016. godini? Prvo, povećanje zarada u javnom sektoru u skladu sa utvrđenim Predlogom zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Procjena je oko 30 miliona eura, neto efekat je negdje oko 13 miliona eura i na taj način ćemo neke osjetljive sektore koji pripadaju javnoj administraciji podržati. S druge strane, planiranje ukupnog nivoa penzija u skladu sa redovnim usklađivanjem, povećanjem broja penzionera i novim zakonskim rješenjima u vezi sa privremenim penzionisanjem, zatim održavanje nivoa socijalnih izdataka na nivou iz 2015. godine, uz planiranje dodatnih sredstava po osnovu doživotnih naknada za majke sa troje ili više djece. Projekcija je da će taj trošak biti u 2016. 12 miliona eura. Definisanje novog zaduženja, isključivo u cilju prestrukturiranja postojećeg duga ili finansiranjem kapitalnih projekata, a ne u pogledu finansiranja tekuće potrošnje, koncipiranje kapitalnog budžeta na način da se smanji učešće potrošnje koja nema dominantno razvojni karakter, odnosno ovaj element preusmjeri ka segmentu koji je u funkciji dimenziranja ukupnog ekonomskog rasta.

Kao što znate, mi smo i u prethodnim godinama pokušavali i to radili da smanjimo troškove javne administracije, ali kod malih država tu imate jedan problem jer one moraju da se nose i sa višim fiksnim troškovima administracije nego što je to slučaj u velikim zemljama kod kojih djeluje ekonomija obima u sektoru javnih usluga. Država košta pa košta i troškovi se mogu smanjiti samo do određene mjere, jer bi dalje njihovo smanjivanje ugrozilo funkcionisanje javnog sektora.

Što se tiče prioriteta, prepoznali smo kao bitnu dimenziju nastavak radova na prioritetnoj dionici auto puta Bar - Boljare, nastavak započetih projekata i programa iz prethodnog perioda uz redovno servisiranje tekućih budžetskih obaveza.

Šta prati ove mjere u dijelu prihodne strane budžeta? Namjera nam je bila da ukinemo krizni porez, ali smo se ipak opredijelili za jedno postupno ukidanje, tako da smo ove godine tu stopu smanjili za 2% da bi već sljedeće godine taj porez bio doveden na onaj nivo prije krize. Tu je signal... /Prekid/ poresku politiku jer /Prekid/ kriza i sada ćemo pokušati da sve to dovedemo u onaj nivo koji je, u jednom periodu crnogorsku ekonomiju, crnogorski ekonomski ambijent činio izuzetno atraktivnim. Dakle, smanjenje stope kriznog poreza na dohodak građana sa 13 na 11%; zatim povećanje akcize za mineralna ulja u cilju obezbjeđivanja stabilnog finansiranja projekta auto-puta; povećani priliv donacija zbog finansiranja projekata iz IPA fondova i početak realizacije direktne budžetske podrške; naplata takozvane digitalne dividende otkupa oslobođenog radio-frekfentnog spektra. Očekujemo da će u prvom kvartalu sljedeće godine biti raspisan tender, odnosno sproveden aukcijski postupak i tu računamo značajne prihode za budžet države Crne Gore.

Što se tiče izvornih prihoda budžeta, oni su projektovani na milijardu i 458 miliona i čine 37,7% GDP. Izdaci su projektovani na milijardu i 732 miliona eura i čine 44,8%, kapitalni budžet je projektovan na 335 miliona eura, deficit budžeta na 27 miliona i 400.000 eura i čini 0,71%, a deficit budžeta uz uključivanje izdataka za izgradnju auto-puta 273 miliona i 900,000 eura i čini 7,0% GDP.

Izvinite, još par minuta. Mislim da su bitne stvari kao podloga za raspravu u ovom značajnom zakonu i najznačajnijem instrumentu ekonomske politike u 2016. godini. U 2016. godini biće neophodno zaduživanje u visini od 678 miliona eura, od čega 391 milion eura za otplatu duga i obaveza iz prethodnog perioda; 255 miliona eura za potrebe izgradnje auto-puta; 36 miliona eura za pokriće budžetskog deficita i stvaranje fiskalne rezerve; 6 miliona eura za potrebe izmirenje obaveza iz Fonda za zdravstvo i javnih zdravstvenih ustanova. Državni dug ostaje iz fokusa fiskalne politike pa su sve njene mjere usmjerene na obezbjedjivanju održivosti duga. Jedini put, svakako svjesni smo toga, da obezbijedimo održivost javnog duga je brži i dinamičniji ekonomski rast.

Što se tiče rashodne strane, poredjenje rashoda u 2016. godini u odnosu na 2015. ima sljedeću specifikaciju: izdaci za budžet za 2016. godinu procijenjeni su na iznos milijardu i 732 miliona eura i u odnosu na plan budžeta iz 2015. veći su za 167,430 hiljada eura. Bruto zarade - 167 miliona. Bruto zarate i doprinosi na teret poslodavca su uvećani za 37 miliona i 200.000 eura usljed kalkulisanja zarada u skladu sa Predlogom zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, čiji je efekat na ukupnu sumu bruto zarada oko 30 miliona eura. Ostala lična primanja u odnosu na plan za 2015. godinu umanjena su za 1,9 miliona eura. Umanjenje se, prije svega, odnosi na ostale naknade imajući u vidu da će u skladu sa Predlogom zakona o zaradama u javnom sektoru ostvarivanje prava na naknadu po osnovu rada u najvećem broju komisija, radnih grupa i slično biti ukinuto. Rashodi za materijal uvećani su za 2,3 miliona eura iako ponekada ova stavka izaziva određene zabune. Od toga administrativni materijal uvećan je za jedan milion eura i to najviše po osnovu planiranja sredstava za nabavku uniformi

za pripadnike policije. Ostala uvećanja se odnose na rashode za energiju i ostale rashode za materijal. Rashodi za usluge su uvećani za 7 miliona i 760.000,00 eura. Prije svega se to odnosi na konsultantske usluge i projekte i studije u iznosu od 4 miliona 880.000,00 eura a najveći iznos uvećanja od 3 miliona i 140.000,00 eura planiran je u dijelu kapitalnog budžeta za potrebe finansiranja projekta izgradnje auto-puta, misli se, prije svega, na rad nadzornog organa Državne komisije za reviziju, tehničke dokumentacije, jedinice za implementaciju i tako dalje, dok se preostali dio odnosi na tekući budžet za realizaciju odgovarajućih projekata Ministarstva rada i socijalnog staranja i Ministarstva kulture.

Advokatske, notarske i pravne usluge su uvećane za milion i 240.000,00 eura. Sredstva su u najvećoj mjeri planirana kod Savjeta za privatizaciju i to za potrebe vođenja arbitražnih postupaka.

Subvencije su umanjene u iznosu od 760.000,00 eura. Umanjenje u najvećoj mjeri izvršenog kod Ministarstva ekonomije imajući u vidu da su u 2015. godini planirana sredstva po osnovu otplate duga za subvencioniranje električne energije socijalno ugroženoj kategoriji stanovništva za 2014. godinu. Imajući u vidu da se radi o jednokratnom plaćanju ovog iznosa sredstava, izvršeno je umanjenje. Pored navedenog, kod Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja za potrebe subvencije u poljoprivredi odobreno je povećanje sredstava za ovu namjenu u iznosu od 500.000,00 eura.

U konačnom, ono što sam i napočetak saopštio, što se tiče socijalne dimenzije budžeta, u dijelu transfera za socijalnu zaštitu imamo sljedeću specifikaciju: u okviru ove grupe izdataka u odnosu na plan za 2015. godinu predloženo je povećanje u iznosu od 27.550.000,00 eura. Prava iz

oblasti socijalne zaštite u odnosu na plan za 2015. godinu su uvećana za 12 miliona eura. Predloženo uvećanje izvršeno je po osnovu izmjena Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti po kojem majke sa troje i više djece ostvaruju pravo na doživotnu naknadu. Neto efekat ovog zakona prema procjeni Ministarstva rada i socijalnog staranja će iznositi oko 12 miliona eura. Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja u odnosu na plan za 2015. godinu uvećana su za 11.550.000,00 eura povećanjem sredstava.

Uvećanje sredstava planirano je po osnovu redovnog uskladjivanja visine penzija, povećanje broja penzionera, izmjena Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, po kojem osiguranik kome je u privrednom društvu u kome država ima vlasnički udio prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja i stiče pravo na starosnu penziju sa navršениh 30 godina staža osiguranja i 25 godina žena. Sredstva za tehnološke viškove planirana su na 3.370.000,00 eura. U dijelu kapitalnih izdataka predloženo je povećanje u iznosu od 74.110.000,00 eura, prije svega, uvećanje se odnosi na 46.120.000,00 eura, gdje su planirana sredstva za izgradnju prioritetne dionice auto-puta u odnosu na prethodnu godinu i to iz opštih prihoda budžetskih i kapitalnih sredstava i izdaci za građevinske objekte su uvećani za 2.610.000,00 eura. Što se tiče izdataka za opremu koje isto možemo tretirati kao dimenziju razvoja, odnosno investicije, uvećani su za 12 miliona eura.

Zahvaljujem. Izvinite što sam prekoračio vrijeme, ali mislim da je bitno bilo da saopštим ove podatke. Poslanicima će to svakako koristiti u toku rasprave. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Idemo redom. Kolega Jelić, koleginica Kalezić, kolege Kaluđerović, Damjanović, Rastoder, Tuponja, Popović i Sijarić. To je redosljed u ime klubova. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, poštovani građani...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvinite, potpredsjednik sedi pored mene.

ZORAN JELIĆ:

Ja sam rekao poštovani gospodine predsjedniče, ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvinjavam se, loše sam čuo.

ZORAN JELIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, uvaženi ministri,

Dobro je da danas prilikom rasprave o najvažnijem zakonu u Skupštini Crne Gore imamo i ministre koji mogu dati doprinos našoj raspravi o budžetu. Danas Skupština razmatra Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu. Budžet predstavlja sintezu svih sektorskih politika iskazanu kroz državni račun. Budžet je iznos potrebe javne potrošnje u svim sektorima izražen kao odnos objektivnih materijalnih mogućnosti privrede i stanovništva, s jedne strane, odnosno realnog poreskog kapaciteta, s druge strane.

Ciljevi budžetske politike u 2016. godini su, prije svega, nastavak konsolidacije javnih finansija posebno u dijelu sive ekonomije i kapitalnog budžeta o čemu je gospodin Lazović već pričao. Projekcija prihodne strane zasniva se, prije svega, na stopi ekonomskog rasta od preko 4%. Podsjećanja radi, projekcije u ovoj godini su, takodje, preko 4% i najnoviji podaci Ministarstva finansija govore da ćemo u ovoj godini zabilježiti rast od preko 4,3%. Takodje, planirana je stopa inflacije od 1,5% koja treba da stimulatивно generiše snažniji ekonomski rast. Takodje projekcija prihodne strane se zaniva i na povećanju zaposlenosti i otvaranju novih radnih mjesta, snažnijem investicionom ciklusu, posebno u turizmu jer treba naglasiti projekte koji će se realizovati u 2016. godini, kao što su projekat Plavi horizonti, Luštica i slično. Nadamo se da ćemo dobiti u ovom parlamentu i većinu za realizaciju projekata na Mamuli i Kraljičinoj plaži. Takodje, podsjećam izgradnju auto-puta u 2016. godini i projekte u energetici koji se, prije svega, zasnivaju na novim investicijama u vjetroelektrane, zatim podmorskom kablju i drugom bloku Termoelektrane u Pljevljima. Projekcija

prihodne strane se zaniva na povećanju akciza na mineralna ulja i luksuznu potrošnju, povećanju priliva donacija kroz /Prekid/ projekte, prihodima od digitalne dividende i tako dalje. Dakle, budžet za 2016. godinu je dobro planiran. Osnovne performanse ovogodišnjeg budžeta su: budžet je planiran u iznosu od 2 milijarde i 125 miliona eura i veći je za 8,27% u odnosu na budžet za 2015. godinu. Nivo deficita planiran je u iznosu od 273 miliona ili 7,1% bruto-društvenog proizvoda. Otplata duga za 2016. godinu iznosiće 393 miliona eura ili 10,2% bruto-društvenog proizvoda. Nivo kapitalnog budžeta iznosi 334 miliona eura, a kreditni aranžman u 2016. godini iznosiće oko 84,3 miliona.

U 2016. godini biće premašeni kriterijumi iz Mastrohta po pitanju javnog duga i deficita što će usloviti potrebu izrade sanacionog plana u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. O tome smo raspravljali i na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet gdje Ministarstvo finansija već priprema se za takve aktivnosti, a očekuje se i ekspertska pomoć ukoliko to bude potrebno Medjunarodnog monetarnog fonda u 2016. godini. Javni dug u 2016. godini očekuje se da će biti oko 64% bruto-društvenog proizvoda. Poreski dug je ključna ranjivost javnog sektora i u 2016. godini očekuje se definisanje strukture i naplativosti poreskog duga. Očekujem da ćemo u ovoj oblasti imati silazni trend u 2016. godini i mnogo se očekuje na ovom planu od Poreske uprave i novog rukovodstva. Predloženi budžet za 2016. godinu, imajući u vidu povećane izdatke za socijalna davanja i kapitalne investicije, možemo smatrati kao razvojni i socijalni. O tome je gospodin Lazović saopštio svoje stavove. Kapitalni budžet, dakle, iznosi 334,8 miliona i povećan je za oko 50 miliona, ili 17,6% u odnosu na budžet iz 2015. godine. Očekujemo od kapitalnog budžeta da ćemo smanjiti razlike u regionalnom

razvoju Crne Gore i da će značajni dio kapitalnog budžeta biti uloženi u sjeverni region Crne Gore.

Državne garancije u budžetu za 2016. godinu iznose 26 miliona i odnose se na dva projekta. To su dva projekta za kreditne aranžmane između Crnogorskog Elektroprenosnog sistema i Njemačke banke za obnovu i razvoj. Projekat je izgradnje energetske infrastrukture na poluostrvu Luštica i za njega treba da se izda garancija od 20 miliona eura; za kreditni aranžman između željezničke infrastrukture i Evropske investicione banke koji se odnose na projekte za rekonstrukciju i unapređenje željezničke infrastrukture u iznosu od 6 miliona eura.

Postavio bih pitanje gospodinu Vukićeviću - Da li su ove garancije koje planirate za 2016. godinu osigurane kvalitetnim kolateralom i kontragarancijama? Želim da podsjetim da je stanje duga po izdatim garancijama do sada 307 miliona eura.

Kada govorimo da je budžet za 2016. godinu socijalni, treba istaći da su transferi za socijalnu zaštitu u iznosu od 532 miliona eura i veći su za 5,4% u odnosu na ista davanja za 2015. godinu. Zašto je došlo do povećanja transfera za socijalnu zaštitu? Prije svega, mi poslanici u Skupštini Crne Gore donijeli smo više zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, gdje smo omogućili jednom broju građana Crne Gore da ostvare pravo na penziju po povoljnijim uslovima, a takođe smo donijeli i Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti gdje žene sa troje i više djece mogu ostvariti doživotne naknade. To je, prije svega, uticalo na povećanje budžeta za socijalnu zaštitu.

Takodje, transferima za socijalnu zaštitu će se garantovati socijalna davanja i isplata penzija u nivou kako je to predviđeno, ali, gospodine Vukićeviću, ovdje se nameće još jedno pitanje. Da li planirate za 2016. godinu povećanje penzija i socijalnih davanja i kakva je situacija na tom polju? Kao što sam rekao, javni dug, tj. državni i dug lokalnih samouprava je u ovom trenutku nešto oko 59% bruto društvenog preizvoda, a u 2016. očekuje se da će on biti oko 64%. Svakako dinamika rasta javnog duga predstavlja ključnu ranjivost u 2016. godini i zaista treba voditi računa o servisiranju javnog duga.

Kada sam govorio o deficitu budžeta koji je u iznosu od 7,1%, i on je iznad kriterijuma Mاستrihta, ali treba naglasiti da ove godine imamo poboljšanu strukturu u odnosu na raniji deficit budžeta, jer planirani deficit za 2016. godinu 6,3% se odnosi na deficit po osnovu auto-puta. Dakle, od 273,9 miliona najveći dio se odnosi na izgradnju auto-puta.

Ukazao bih na par stvari koje smo imali i na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i na Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje, a tiču se sredstava Fonda rada Crne Gore koja su dovoljna kada su u pitanju tekući izdaci, ali je problem u nedostatku sredstava za rješavanje tri vrste zahtjeva koje je Fond rada Crne Gore /Prekid/ Dakle, na čekanju je ukupno 2829 pravosnažnih rješenja za isplatu otpremnina, od čega je 1144 rješenja iz 2013. godine. Planirana sredstava budžetom za 2016. godinu će biti dovoljna samo za isplatu rješenja koja su donesena u 2013. godini. Sa ovakvim planiranim sredstvima ostaće neisplaćena sva rješenja iz 2014. i 2015. godine. Stavovi Unije poslodavaca i sindikata jesu da se iznadju sredstva koliko je to moguće da se omogući Fondu rada amandmanski, da tako

kažem, da bi se sredstva isplatila ovim radnicima koji su usljed tranzicije ostali bez posla.

Na kraju da saopštim, gospodine predsjedniče, da je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet većinom glasova predložio Skupštini da usvoji ovogodišnji Predlog zakona o budžetu za 2016. godinu. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Zahvaljujem.

Koleginice Kalezić, izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, predsjedniče Skupštine.

Poštovana Skupštino, poštovani prisutni ministri u Vladi Crne Gore,

Prvo ću sasvim kratko, nemam saglasnost da govorim u ime poslaničkog kluba DF. Medjutim, svoju obavezu sam shvatila na svoj način i učestvujem u radu Skupštine. Hvala što ste mi omogućili ovo vrijeme.

Počecu malo staromodno i malo metaforički. Nekada je bio običaj kada dodje do velikih nesporazuma između dvojice ortaka ili u porodici, jedan od nezadovoljnih da oglas i kaže "odričem se partnerstva sa tim i tim i njegove dugove ne priznajem", ili "odričem se svoje žene, te i te, njene dugove ne priznajem, ili sina ili tako dalje". Da, čak sam našla i u "Glasu Crnogorca" jedan takav oglas kojim se oglašava da se raskida partnerstvo, ali glavna

poenta oglasa je da se ne priznaju dugovi. E sada, mnogi građani Crne Gore imali bi pravo, pa neka se i potrošimo, da kažemo - Odričemo se Vlade Crne Gore i njene dugove ne priznajemo. Ovo možda zvuči malo demagoški, malo patetično, ali zaista je tako. Budžet posmatram onako kako znam i umijem. Neke njegove djelove vrlo dobro mogu da procijenim, poslije ću i to ukazati, ali generalno, 667 miliona novih zaduženja, naravno kao što je potpredsjednik Vlade objasnio, strukturu tih zaduženja nijesu u potpunosti nova zaduženja, servisiraju se stara i tako dalje. Međutim, kako god da okrenemo, to je dug u ovogodišnjem budžetu. Doslovno, to bi bilo kao da saopštimo i saopštavam građanima Crne Gore da je svako od nas mjesečno zadužen po novih 90 evra, oko 1.100 evra na godišnjem nivou. Imao posao, penziju, nemao i tako dalje. To je, kada se prevede na realan svakodnevni život, što znači da će se ovo veoma odraziti ne samo na standard građana, nego će doći do pucanja mogućnosti da se preživi.

Još nešto. Prije godinu dana ovdje su se i doslovno lomila koplja oko toga da li usvojiti ili ne Zakon o auto-putu. Opozicija je bila protiv, ja među njima, zato što su sve ne samo računice, nego i objektivni uvidi efekata pokazivali da je to veoma neizvjestan poduhvat što se tiče efekata, a veoma izvjestan što se tiče opterećenja i dugova. Ja ne likujem. Osjećam se jako tužno što se to već za godinu ostvarilo i što sada od strane ministra saobraćaja dobijamo ponižavajuća objašnjenja. Auto-put je počeo u maju, ali će nešto tamo da se desi od marta 2016. godine pa ćemo to svi da vidimo šta se desilo, a vidimo za sada samo dug. Dalje o tome neću.

Ministar Žugić je, prisustvovala sam kao zainteresovana na Odboru za finansije i budžet, rekao da je problem strukture privrede Crne Gore i to svi znamo i rekao da je vrlo napregnuto što se tiče budžeta. Jedno kišno ljeto i

jedna sušna zima bi jako poremetili mogućnost da se budžet realizuje i plus zaduženje. A ja ću sada samo postaviti još jedno pitanje koje nije katastrofični scenario, to je izvjesno. Šta je sa zemljotresom? Mi nemamo nikakve rezerve u budžetu kao što nemamo nikakvu organizaciju ni u finansijskom smislu ni u smislu obučenog ljudstva da se reaguje u slučaju zemljotresa. To je konkretna stavka za budžet za 2016. godinu i za sve naredne budžete.

A sada nadovezaću se na nešto što je potpredsjednik obrazlažući budžet istakao, a to je da se očekuju znatna ulaganja na sjeveru Crne Gore u turističke objekte. To bi bilo jako dobro i lijepo i da će i dio nadamo se kapitalnog budžeta takođe otići na sjever Crne Gore. Međutim, podsjećam da Ministarstvo uređenja prostora nije obezbijedilo glavni prostorno-planski dokument za veliko područje Durmitora. Prostorni plan posebne namjene durmitorskog područja nije još usvojen.

Zašto nije neću da pitam, već sam potrošila mnogo vremena, ponešto znam, ne očekujem odgovor od gospodina Gvozdenovića. Bilo je mogućnosti da se o tome priča, pa nijesmo iskoristili, ali ovo je činjenica, ako postoji investitora, onda je ovo jedno otvoreno pitanje. Samo još jedna napomena. U aprilu 2013. godine taj dokument je bio na javnoj raspravi. Taj dokument je dobio toliko stručnih primjedaba i od strane građana da je bilo očigledno da je nešto u strukturi plana omašeno. Ja sam ukazivala kroz više do sada razmatranih i usvajanih budžeta koliko je važno za Crnu Goru da ponovo formira, kako god se zvalo, institut, zavod, biro ili šta već, tijelo za planiranje. To nije su sukobu interesa. To bi bilo kao da pravimo tender za državni budžet, pa kažemo u sukobu interesa je da to Vlada ponudi, daćemo nekome na tender. Dakle, važni državni planovi, a u našem zakonu su i odvojeni kao državno-planska dokumenta. Ima i smisla i razloga i finansijskog vrlo

detaljnog obrazloženja, treba da se rade na jedan sasvim drugačiji domaćinski i odgovoran način. Za sada to nije tako.

Ja sam predložila gospodinu ministru finansija da iznos u potrošačkoj jedinici Ministarstvo održivog razvoja i uređenja prostora od 1,64 miliona rezerviše i razmisli o ovome što sam rekla. Čak nudi model potpuno održiv da sa 15 dobrih stručnjaka koje Crna Gora ima u ovom trenutku se može pokriti izrada mnogih dokumenata koji kasne.

Ja ovdje učestvujem iz namjere da ukažem ono što uviđam, znam i mogu da ukažem, ali takođe i da pokušam da se negdje nešto malo pomogne.

Obraćam se poslanicima koji će glasati za ovaj budžet da ne podrže za tri amandmana. Radi se o malim iznosima i radi se o tome da ne postoji državni programi za takvu podršku.

Prvo, za psihološku podršku ženama koje se liječe od karcinoma reproduktivnih organa, u zdravstvenom sistemu Crne Gore ne postoje kroz proceduru definisane takve podrške.

Drugo, podrška jednoj NVO Udruženje roditelja iz Bijelog Polja koja već više od 15 godina pomaže djeci sa različitim vidovima psihofizičkog ograničenja.

I treće, podrška Klubu liječenih alkoholičara iz Herceg Novog, koji postoji od 1982. godine i koji praktično više nema mogućnosti za rad ni za finansiranje. Nekada je u Crnoj Gori bilo devet ovakvih klubova. Sada im ima svega dva, a problema ima više nego ranije, zavisnosti od alkohola.

Naravno, u zdravstvenom sistemu postoje tretmani. Taj tretman traje tri mjeseca u Specijalnoj bolnici u Dobroti, a poslije su ti pacijenti prepušteni tome da li ima organizovan u njihovoj zajednici ili nema vid podrške, pomoći i svega onoga što čovjeka može da vrati u normalan život.

Zahvaljujem svima koji ovo budu podržali. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Kaluđeroviću, Vi ste na redu u ime posebnog kluba poslanika. Izvolite.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, poštovana gospodo iz Vlade,

Ukupni primici, kako je predviđeno Predlogom zakona o Budžetu za narednu godinu, planirani su na 2,1 milijardu evra. Ja ću posebno potencirati podatak da su nedostajuća sredstva 667 miliona evra koja će u cjelini biti obezbijedena iz kreditnih zaduženja. To praktično znači da će svaki treći evro koji je planiran da se potroši za javne finansije u narednoj godini biti obezbijedjen da je prvo nedostajuće sredstvo, a onda da će biti obezbijedjen iz kreditnih zaduženja. Zbog toga, nažalost, raste obaveza po osnovu planiranih otplata dugova, pa je za narednu godinu planirano da se otplati 393 miliona evra, a da po osnovu kamata otplatimo blizu 100 miliona evra.

Kod ovih stavki otplate dugova upozoravam, juče smo razgovarali o završnom računu budžeta za 2014. godinu. U njemu je bilo za tu godinu planirano, odnosno u budžetu je bilo planirano da se otplati 171 milion evra, a po završnom računu suočili smo se sa cifrom da je vraćeno 514 miliona. Dakle, tri puta više nego što je zakonom bilo planirano. Ako bi se nešto slično ponovilo, to bi bila katastrofa, vjerujem da ćemo se lagano usaglasiti. Ja ne mogu kao diplomirani pravnik a da i ovog puta ne ispotenciram famozni član 11 Predloga zakona o budžetu koji je, po mom sudu i mojoj ocjeni, nesaglasan sa Ustavom, jer se tim članom ovlašćuje Vlada da može da vrši zaduženja u ime Crne Gore. Pritom se koristi terminologija - Vlada se može zadužiti. Ne zadužuje se Vlada, nego Vlada neustavno zadužuje državu Crnu Goru odnosno sve poreske obveznike i sve građane Crne Gore.

Podsjećam, u članu 82 tačka 18 Ustava Crne Gore piše da Skupština Crne Gore donosi odluku o zaduživanju Crne Gore. Ovo jesu zaduživanja, a kako je normirano u Ustavu ta se obaveza i to pravo ne može prenijeti na nikog drugog, pa ni na Vladu Crne Gore.

Prelazim na stavku primici. Neću se baviti ogromnim rezervama ubijeđen kada su u pitanju poreska zahvatanja, zahvatanja po osnovu doprinosa u skladu sa onim kakva je pozitivna zakonska regulative. To će kolege kojim je ova problematika bliskija nego meni, ali ću potencirati nekoliko stavki. To sam činio i povodom Završnog računa budžeta za 2014. godinu. Dakle, naknada za korišćenje prirodnih dobara ili po osnovu takozvani odnosi koji se uređuju koncesionim ugovorima eksploatacija pijeska, šljunka, korišćenje voda, rudnih bogatstava, šuma i tako dalje za čitavu 2016. godinu planirana je po svim ovim osnovama na iznos od 2,1 milion evra. To je smiješno, odnosno očigledno se pokazuje da država

zahvata samo mrvica a da najveći dio korišćenja ovih prirodnih dobara ide privatnicima, odnosno subjektima koji uživaju te blagodati po osnovu koncesija ili bez ikakvog ugovornog odnosa godinama država toleriše ovakav odnos.

Ekološka naknada - 250.000 evra, pri činjenici da smo Ustavom deklarirani kao država kao ekološka država, da imamo propisan zakonom princip zagađivač plaća, da imamo Vladinu uredbu koja je to detaljno razradila još 1997. godine, po kojoj, kada bi se primjenjivala, Kombinat aluminijuma bi svih ovih godina plaćao po osnovu ekološke naknade više miliona evra. Ali, kada već pominjem Kombinat aluminijuma, tu ću malo zastati i podsjetiti posebno gospodu iz Vlade da država potražuje od Kombinata aluminijuma oko 150 miliona evra po osnovu izdatih garancija u najvećem dijelu. Prisjetimo se, prodali smo, da kažem smo u množini za sve nas, Kombinat aluminijuma preduzeće Uniprom za 28 miliona evra. Tri miliona kvadrata zemlje, svu opremu i svu imovinu koja se tu nalazi. 28 miliona. on gotovo polovinu te cijene još nije ni izmirio i kaže da će je platiti kada se završe svi sudski sporovi.

A znate li, ministre ekonomije Kavariću, da ovih dana Uniprom privodi kraju rezanje ćelija u jednom od pogona? Dakle, po informacijama koje sam dobio neposredno pred početak ove sjednice oko 100 ćelija. I topi ih i prihoduje, ali to je već njegovo pravo kada je već postao vlasnik te imovine, ali šta mi činimo u vezi sa tim? A mi činimo kao država, odnosno stečajna uprava Kombinata aluminijuma u ime svih nas da kaže - prodali smo vam Kombinat za 28 miliona evra, tri miliona kvadrata zemlje i sve ostalo, ali kada ti sada nama prodaješ na specifičan način oko pet i po hiljada kvadrata zemlje na Drpama Mandića, mi ti priznajemo cijenu po kvadratu od 400 evra

u Podgorici, a prodali smo prije godinu, godinu i po dana sve skupa kada se uzme da je bila gola poljana po manje od 10 evra po kvadratu. Je li to domaćinsko poslovanje i domaćinski odnos države prema svojim društvenim i državnim dobrima?

Naknada za priređivanje igara na sreću. 2007. godine, prije osam godina, smo zakonom usvojenim u ovom domu obavezu da se priređivači igara na sreću on line sistemom neposredno povežu sa nadležnim državnim organom koji prati njihov rad i da svaka transakcija, svaka uplata, isplata kod priređivača igara na sreću bude po automatizmu i evidentirana. I onda ne bismo govorili o prihodima od pet miliona evra na godišnjem nivou budžeta, nego bi bilo višestruko više.

Investicija koja obezbjeđuje on line vezu je, čuo sam to još prije nekoliko godina, na nivou pola miliona evra. Nećemo da kao država investiramo pola miliona evra i da u jednoj godini imamo po deset puta najmanje više vraćenih sredstava. Zaključak je jasan. Neko se žestoko trudi da to što bi trebalo da pripadne državi pripada pojedincima koji se bave ovim djelatnostima.

Prelazim na rashodnu stranu. Takođe ću podsjetiti da je za bruto zarade, to je jedna od najvećih stavki, na rashodnoj strani planirano 416,5 miliona. U ovoj godini je samo da bi imali upoređenje 379 miliona i kako smo čuli po osnovu očekivanja koja će donijeti povećanje zarada primjenom novog zakona o zaradama u javnom sektoru.

Poštovane kolege, ja ću to potencirati i samo reći da mi u ovom trenutku nemamo u skupštinskoj proceduri predlog zakona o zaradama u javnom sektoru. Ako sam dobro razumio, Vlada ga još nije ni utvrdila kao predlog, a

nesporno je u obrazloženju Predloga zakona o budžetu za narednu godinu ovaj dio rashoda temeljen, odnosno oslonjen kao da je taj zakon već dio pravnog poretka Crne Gore. Na to ukazujem i mislim da je to veliki problem.

Naknade majkama sa troje i više djece, pozicionirano je 12 miliona evra. Gospođo Kovačević, to je, po mom sudu, procjena od milion godišnje ili kada se ima na umu da će ta naknada biti zavisno od svakog pojedinačnog ispunjavanja uslova da li ima troje djece i 25 godina staža, pa ima 330 ili četvero djece da sada ne govorim i 15 staža ili po osnovu onom drugom kada se ide na 193 evra. Procjena je tri do četiri hiljade korisnika. Mislim da će to biti malo i da će se taj broj povećati. Ja se radujem ako se taj broj poveća, ne da bismo napravili probleme ne daj Bože u budžetu, ali ćemo ih imati s obzirom na ovakvu projekciju. Takođe, gospođo Kovačević, stavka 17 miliona za porodiljska odsustva. Tu ću stati i pozvati sve da obrate pažnju. Ja ću pomenuti nekoliko statističkih podataka koji će, čini mi se, jasno pokazati da se svake godine sa ove stavke zloupotrebljava više miliona evra, a država to, nažalost, toleriše. Dakle, da me neko ne bi pogrešno razumio, kamo lijepe sreće da naknada za porodiljska odsustva može biti višestruko veća nego što je sada, ali od 17 miliona ili kako je bilo 2012. godine 22 miliona, ubijeđen sam, podaci koje sam obrađivao pokazuju da gotovo polovina te cifre ide potpuno nezakonito pojedincima koji su se očigledno opredijelili da navodno svoju privrednu djelatnost obavljaju na način što će fiktivno prikazivati da kod njih rade neke porodilje i fiktivno pokazivati da im je mjesečna zarada i do 8.000 evra mjesečna da bi toliki iznos refundirali na mjesečnom nivou države.

Pitao sam sredinom 2014. godine, je li tako, gospodine Lazoviću, Vi ste mi odgovarali, ove ste mi godine dostavili u pisanoj formi odgovor čiju kopiju

imam, još te podatke nijesam učinio dostupnim javnosti. Očekujem da će nadležni državni organi konačno pokazati, odnosno da će ustati sa optužnicama i kazniti one koji desetine milione evra za ovih zadnjih sedam, osam godina otimaju od države po ovom osnovu.

Šta da vam kažem? 2009. godine je po ovom osnovu iz budžeta potrošeno 11 miliona. Tada je broj rođene djece bio nešto veći od broja koji je zadnjih godina, a prosječna zarada samo 5% niža nego što je sada. Pazite, 2009. godine 11 miliona, 2012. godine kada je broj zdravorođene djece bio drastično niži gotovo za 1000, a prosječna zarada neznatno veća, ova cifra je pošla na 22 miliona. Sada ponovo mi, gospođo Kovačević, pozicioniramo na 17 miliona, a sredinom 2013. godine smo izmijenili zakon i limitirali ova primanja na najviše dvije prosječne zarade, odnosno na jednu prosječnu zaradu. Više miliona evra se odliva nezakonito i ne ide majkama porodiljama nego ide u nečije privatne džepove. Hvala i izvinite zbog prekoračenja.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ništa to nije. Bolja je zemlja pored KAP-a po 400 evra nego u Institutu po 10 eura. Savjetujem da kupite pored crvenog mulja a nemojte na obali mora, naravno ako imate partnere.

Kolega Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, potpredsjedniče Vlade, članovi Vlade,

Evo, da prije svega ocijenim kao dobru praksu da i na plenarnoj sjednici kad je to već postala praksa i na odborima u raspravi oko budžeta za narednu godinu učestvuju i članovi Vlade mada mi nije jasno po kojim kriterijumima su se neki članovi ovdje odazvali, a po kojim kriterijumima nekih članova Vlade ovdje nema. Meni će biti interesantno da u daljoj raspravi možda i pitam ponekoga ko ovdje nije i opet kažem možda je trebalo definisati da liše onih koji iz opravdanih razloga ne mogu da budu danas ovdje da tu budu svi članovi Vlade. No, kažem svakako je iskorak kao što je iskorak da negdje u jednoj objedinjenoj raspravi se malo oslonimo i na tu prihodnu stranu budžeta pa imamo još dva predstojeća zakona koja danas ovdje raspravljamo uz činjenicu koju je gospodin Kaluđerović je napomenuo a koja je bitna. I ne bih to definisao kao problem, već kao nedostatak ove rasprave da mi danas raspravljamo o budžetu koji se temelji na Zakonu o zaradama u javnom sektoru, koji je Vlada utvrdila još prije nekih mjesec dana, koji je trebala da dostavi zajedno s budžetom kako je najavila, koji još uvijek nije dostavila zbog problema koji je taj zakon očigledno izazvao unutar same Vlade, odnosno horizontalno unutar javne uprave i za koji nam je rečeno da će biti, predsjedniče, dostavljen do kraja ove godine, ali kada Parlament završi sa radom, da bi tokom januara i februara bio pravljjen pritisak na Parlament kako je on taj u čijoj je proceduri ovaj predlog zakona i kako Parlament ne završava svoj dio posla, kako bi se istovremeno bližio horizont novih izbora, jer ovaj predlog zakona nije ništa drugo bez učvršćivanje političke volje kod “špica” državne administracije da se malo pritegne za izbore u maju ili septembru. Nije to ni za zdravstvo, nije to ni za prosvjetu, već za “špic” ili za

najodgovornije javne funkcionere i bezbrojne savjetnike koji će poteći veliki politički teret u izbornoj kampanji za partije na vlasti. O tome toliko. Raspravljamo Zakon o predlogu budžeta koji se temelji na ciframa iz predloga zakona koji je Vlada utvrdila a nije ga dostavila zajedno s budžetom iako je bila najavila, bez pravog objašnjenja osim nekog Socijalnog savjeta koji je održan još prije petnaestak dana, zašto ovog predloga zakona nema u proceduri.

Tu su dva druga zakona i o njima ću veoma kratko, jer će biti prostora, vjerovatno kroz amandmansku raspravu, još malo priče. Jedan je Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Ako su tačne ove najave koje su bile prije nego što je ovaj predlog zakona pred nama da će poslanici koji bi glasali budžet ovo usloviti povlačenjem kriznog poreza i ovog zakona, odnosno poslanici DPS-a koji su nakon pritiska na sjednici Odbora za budžet amandmane podnijeli da se ukine jedna notorna, pa da je nazovem, glupost oporezivanja igara na sreću na ovakav način, onda od ovoga zakona neće ostati ništa. Onda predlažem Vladi da ga povuče da ne ulazimo u nešto što će biti samo po sebi bespotrebno. Ili Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama koji mijenja sada za narednu godinu neustavnu Uredbu Vlade kojom je prihodovano 15 miliona evra od svih nas. Vlada te pare nema namjeru da vrati i sjetila se sada kada je, što se kaže, posao završen da ozakoni na način da će povećati akcize na naftu. Mi možemo ovdje da pričamo o tome ima li potrebe da se povećavaju akcize na gorivo u kontekstu zaista mogućnosti da se time doprinese gradnji autoputa iako smo se već zadužili po tom osnovu. Ovo bi bio dvostruki namet, ali je svakako neprihvatljivo da se nešto što je bilo neustavno mijenja na ovaj način, a da se nijednom jedinom riječju ne pomene kako će se obešteti svi

oni koji su kroz jednu neustavnu uredbu platili ovoj državi, odnosno platili za sport vrhunski, ako sam dobro razumio i za auto-put kojeg još uvijek nema 10 miliona evra.

Kratko veoma u odnosu na ovaj dohodak fizičkih lica. Samo da ukažem mi danas još uvijek nemamo predlog zakona o igrama na sreću. Obaveza Vlade je pune tri godine. Dobili smo na odboru analizu VD direktora Uprave za igre na sreću za koju je ministar finansija rekao da o tome nije obaviješten, gdje se jasno navodi šta sve treba uraditi kako bismo prihode koji su na nivou šest, sedam miliona utrostručili i gdje gubimo evidentno 15 miliona evra zbog nečije samovolje, straha, neznanja, bezobrazluka, da se ova oblast uredi na zakonit način, da se priređivači ravnopravno oporezuju, da plate ravnopravno i oni koji imaju kazina i oni koji imaju automate i takozvane kladomate koje su instalirali u svakoj kafani po Crnoj Gori gdje igraju i maloljetnici i koji najmanje plaćaju ovoj državi sa recimo onim koji priređuju kladioničke igre u za to predviđenim objektima zapošljavaju hiljade i hiljade ljudi. I dalje neko iz neznanja straha, nemoći ili inata ne ulazi da se ova priča završi do kraja. Ovdje smo mnogo riječi potrošili o tome, ja o tome više neću govoriti. Znam što će biti na Klubu poslanika SNP-a da uradi ukoliko se taj predlog ne nađe brzo u skupštinskoj proceduri.

U odnosu na budžet, a ovo jeste analiza neke prihodne strane budžeta uz ovo da svaki treći evro, gospodine Kaluđeroviću, ide na finansiranje izdataka, možda i činjenica koja je još bolja paradigma svega, a to je da se iznos nedostajućih sredstava opasno približava ukupnom iznosu tekućeg budžeta. I to može da bude paradigma javnih finansija u Crnoj Gori, kao što je druga paradigma da za kamate dajemo više nego što dajemo za kapitalni budžet. Tu bih takođe stao, time što ne bih ponavljao priču koju sam juče

govorio kada smo imali raspravu o Završnom računu da smo zahvaljujući sistemskim rješenjima u Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti došli u situaciju da umjesto sanacije za 2016. godinu koja je izborna godina govorimo o novih 13 miliona efekata kroz povećanje plata i da tu neku sanaciju predviđamo da radimo negdje 2017. godine kada "dobijemo izbore". Dakle, nemojte da se pravimo naivni.

Rješenje u Zakonu o budžetu gdje će neka druga Vlada donijeti fiskalnu strategiju, nakon izbora ili rješenje o tome da će plan sanacije biti uveden ili se pravi kada budžet, kada deficit pređe 60% duga odnosno 3% budžetskog deficita jeste takvo da smo zahvaljujući promilima koje je Monstat verifikovao odložili tu sanaciju ne u izbornu godinu, kada bi to bio problem jer bi smanjivali izdatke neke tekuće i možda bi naljutili nekoga ko treba da da podršku na izborima za neku narednu 17 godinu i to je suština ovog budžeta. Dakle, nije on ni socijalni, nije on ni razvojni, on je izborni budžet, budžet koji će se ad hok mijenjati kako se bude izborni horizont približavao i budžet u kome će od projekcija i planiranih stavki ostati mrtvo slovo na papiru kada budemo kroz završni račun neke tamo daleke 2017. u novembru raspravljali o 2016. godini i o tom budžetu. Ko će se toga sjećati za dvije godine? Niko. Da i tu budemo potpuno otvoreni, niti će biti pogođene dobro projekcije o potrebnim finansijskim sredstvima za uravnoteženje budžeta, niti će biti dobro pogođene projekcije oko iznosa deficita budžeta, čak i kad se umanju ovaj dio koji se tiče auto puta ako auto put bude krenuo da se radi planiranom dinamikom, što je takođe upitno. Jer, za 2015. godinu izvršenje kapitalnog budžeta će biti na nivou 35%. Toliko o tome. I sad ja treba da vjerujem da će kapitalni budžet iznositi 200 i kusur miliona u 2016. godini i da će biti do kraja zaključen. Ili transakcije finansiranja su tri puta veće nego što su bile

predviđene za 2015. godinu i 2014. godinu. I sad da ja vjerujem da će se to završiti na ovih 670, 680 miliona evra? Ali, ni to toliko nije problem koliko je problem nešto na što sam ukazao prilikom rasprave na Odboru gdje i ovaj budžet vrvi od niza paušalnosti, čak i demagogije, negdje diskriminacije, negdje i namjernog kažnjavanja pojedinih kategorija. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti i dalje ne može da završi svoju zgradu, jer se ni ove godine ne predviđaju sredstva za narednu godinu u budžetu. Evo da se nadam da će se izborom za vanrednog člana Akademije aktuelnog ministra u Vladi preko veze to završiti, jer inače na drugačiji način to nećemo završiti. Zato za odjeljenje fakulteta ili neku kancelarijicu na Cetinju crnogorskog jezika imamo egal sredstva, odnosno veća sredstva nego za Crnogorsku nauku i umjetnost.

Gospodina Boškovića bih pitao zašto je izbacio iz budžeta baletsku školu "Princeza Ksenija", a da ni jednom riječju nije obrazložio zašto je to izbačeno. Pitao bih i kako sagledavamo odnos prema lokalnim samoupravama. Jeste li upoznati da je Opština Herceg Novi sklopila tender da nabavlja neke „led diode“ oko 2,7 ili 2,2 miliona evra? Nakon promjene vlasti naravno, hoćemo li taj teret kada se to ne bude moglo platiti da prebacimo na teret Budžeta za narednu godinu. Ili diskriminacija kod udruženja boraca gdje se ponovo jedna jedina kategorija tog udruženja boraca finansira sa nekih stotinak hiljada koji su već postale redovne i višemilionske su unazad desetak godina, dok kategorije boraca koje baštine iste ideje iz Drugog svjetskog rata Narodnooslobodilačke borbe ne mogu ni da privire ne u budžetu, nego čak ni kod one famozne komisije koja dijeli sredstva od igara na sreću, a čija rješenja padaju svake godine pred upravnim sudom. Sijaset takvih primjera mogu da navedem i da negdje pitam

zaista zašto nemamo svi isti tretman kod te rashodne strane budžeta. Meni je drago što je potpredsjednik Vlade ovdje rekao, dobro sam zapamtio i zapisao, „prošla je kriza“. To je jedna smjela izjava koja će tokom naredne godine biti rabljena što se makar mene tiče ovdje u Parlamentu kada vi budete tu, a nadam se da će i neko drugi to da upamti, pa da vas na to podsjeća, jer to negdje znači da moramo da prilagođavamo aktuelnu ekonomsku politiku tome što je kriza prošla. Krizni porez ostaje, evo ja sam naravno predložio da se ne bi mučili i Parlament i Vlada, da se to jednostavno povuče i da pokušamo da nadomjestimo prihode tamo gdje ih na jedan način ne možemo nadomjestiti zbog nedostatka političke volje ili neka to bude neznanja. U izvještaju o ostvarivanju budžeta ili izvještaja Vlade koji je konzumiran za osam mjeseci kaže se da su precijenjeni uticaj efekata povećanja aktivne stope, efekata borbe protiv sive ekonomije. Zašto smo ih precijenili? Zašto nijesmo pokušali da te efekte borbe protiv sive ekonomije bolje malo sagledamo i da pokušamo da damo više nego što dajemo da se suzbije siva ekonomija, pa da nam tu bude negdje rezervoar poreskih prihoda i prihoda od ovih naknada i prihoda od koncesija itd. Duguje se 20 miliona za koncesije, poreski dug je, neko kaže, 500 miliona evra, neko kaže da je 720 miliona na karticama, neko kaže da su uopšte ne može utvrditi.

Dakle, evo za gospodina Kaluđerovića i to je, gospodine Kaluđeroviću, činjenica da se poreski dug negdje približi cifri tekućeg budžeta za jednu godinu. Jesu li to nama ulazni parametri sa kojim ulazimo sa budžetom za narednu godinu. I kako ćemo na bazi tih parametara da imamo red u javnim finansijama, a pri tom, da kada smo usvajali sistemski zakon o budžetu, da nije bilo političke volje u parlamentarnoj većini da se uvede prekršajna i politička odgovornost ministra finansija, odnosno ostalih ministara za

izvršenje budžeta. Pa ćemo da dobijemo, gospođo Kalezić, ponovo 15 - 16 miliona evra za sudska rješenja, gdje će da se obeštećuju građani i pravna lica po Crnoj Gori, rekao sam to sve ima svoje ime i prezime i niko neće biti odgovoran za sve to. A taj dio tih 15 miliona evra kada se za pet - šest godina pokupi to je stotinak miliona evra, koje je ova država nekome platila. Odnosno, zbog nečijih marifetluka, nemara, nerada u državnim organima i ono što vas molim i završavam i zahvaljujem na prekoračenju koje nije bilo malo, a to je da ubuduće ove troškove, odnosno ove planirane rashode ili neplanirane po osnovu sudskih rješenja i druge vanredne troškove iskazujete kao deficit budžeta. Neće biti ovoliko koliko je precijenjen već će biti malo veći.

Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izlazimo iz krize tako što se u 2015. godini i 2016. godini zadužujemo ukupno jedno 1, 3 milijarde. To je izlazak iz krize na nivou budžeta u zaduživanju. I vjerovatno je za Nobelovu nagradu način kako se izlazi iz krize zaduživanja.

Kolega Rastoder. Izvolite.

RIFAT RASTODER:

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvažena gospodo iz Vlade Crne Gore, poštovani građani,

Moram priznati da čak i mnogo povoljnijim ekonomskim uslovima nije baš zavidjeti obrađivačima i predlagačima ovog zakona. Jer, ubijeđen sam da i tada ne bi bili lišeni prigovora da je moglo ovako ili onako, da li je baš moralo tako i slično. Moram priznati da ni ja tokom čitanja ove nimalo lake problematike nijesam uspio izaći iz slične dileme. S jedne strane, čitav niz je podataka ili tačnij pretpostavki koje ohrabruju. Kao prvo, ohrabrujuća je pretpostavka o značajnom nastavku rasta iz onih prihoda za 9,73% u odnosu na ovu, a čak 15,97% u odnosu na prošlu 2014. godinu. Još je ubjedljiviji pretpostavljeni rast ostalih prihoda - 60,81% u odnosu na ovu i 76,57% u odnosu na 2014. godinu. Ohrabrujuće je takođe i to što učešće tekuće budžetske potrošnje u ukupnim izdacima bilježi konstantan pad u minule tri godine i nadasve značajan rast takozvanih kapitalnih, odnosno razvojnih izdataka. Sličnih pretpostavki se može još nabrajati i to je, rekao bih, jedna svjetlija strana medalje. Što se kaže, daj bože da bude tako. Ali, uvažena gospodo, obrađivači, predlagači budžeta, koliko je zaista realna pretpostavka da će baš u situaciji kada se u čitavoj euro zoni očekuje ovogodišnji ekonomski rast tek nekih 1,5%, taj rast u Crnoj Gori biti čak 4,3%? I pretpostavljeni prihodi bi trebali po tom osnovu rasti, a da ne govorimo o potrebi kalkulacije i određenih realnih rizika koji mogu uticati kako na ovaj, tako i na druge relevantne parametre. Upravo, ne na te i takve pretpostavke i projekcije, naslanjaju se i projekcije značajnog uvećanja gotovo svih izdataka, ako se ne varam 10,78% više u odnosu na ovu, a čak 76,57 u odnosu na 2014. godinu. Posebno je svakako zabrinjavajući čak i sa tako optimističkim pretpostavkama o rastu prihoda, rast deficita, odnosno nedostajućih sredstava, kao i ukupnog javnog duga. Nedostajuća sredstva su, kao što se vidi, narasla sa nekih 238 miliona u 2014. godini na punih 667 miliona pretpostavljam i u 2016. godini, ili čak za čitavih 180%. Dok smo sa

javnim dugom već premašili nivo takozvanih mastriških kriterijuma, prema procjenama MMF-a, on će do kraja ove godine dostići nivo od 70% GDP, a pretpostavlja se da bi u narednim godinama mogao dostići nivo i do 77%, da bi tek negdje od 2020. godine počeo da pada. Objektivno se nameće pitanje hoće li crnogorska ekonomija imajući u vidu pogotvo njenu strukturu i stepen razvijenosti obezbijediti punjenje budžeta dovoljno za izmirivanje svih obaveza. S tim, što prije se pretpostavlja čak i manja naplata poreza od ovogodišnjeg i što je zaostali poreski dug dostigao veoma visok nivo. Teško je i govoriti o tačnim podacima, ali prema onome do čega sam uspio doći, barata se sa cifrom od oko 720 miliona eura. Pri tome je veoma ilustrativan i spisak najvećih dužnika koji se može naći na sajtu Poreske uprave. Ono što je ipak u svemu naindikativnije jeste i zapažanje Državne revizorske institucije da centralna poreska uprava nema dovoljno kapaciteta da obezbijedi efikasnu naplatu poreskog duga, što samo po sebi obavezuje posebno Vladu, ali naravno i sve druge činioce koji mogu pomoći da se ova uprava dodatno osposobi i ojača. Naravno, i analiza budžetskih stavki pojedinačno daje dosta povoda za različite komentare. Tako, recimo, nije jasno na osnovu kojih sve parametara i analiza je kod nekih potrošačkih jedinica rast budžetskih sredstava kontinuirano i značajno uvećavan. Kod Ministarstva rada i socijalnog staranja, na primjer, čak i sto odsto u odnosu na 2006. godinu; Ministarstva prosvjete 90% u odnosu na istu godinu; Univerziteta Crne Gore 46; Ministarstva poljoprivrede 29% itd. A na drugim mjestima, na primjer, kod Tužilaštva započinje sa čitavom novom jednom u ovoj fazi možda i najznačajnijom jedinicom - Specijalnim tužilaštvom, u najblažem, isuviše štedi. Mi inače očekujemo određene intervencije u tom dijelu makar na račun srazmjernih izdataka za službena putovanja. S obzirom na prilično visoke kontinuirane izdatke za liječenje naših građana u

inostranstvu, a u cilju smanjenja ovih troškova, valjalo bi razmisliti i o dodatnom povećanju domaćih specijalističkih i prostornih kapaciteta u zdravstvu.

Što se pomenutih ulaganja na sjeveru tiče, iskren da budem, volio bih da su ta ulaganja značajnija u infrastrukturi jer bez infrastrukture nema ni turizma ni razvoja. Znamo kakvo nam je stanje sa infrastrukturom na tom području. I posebno urgentno bi trebalo razmisliti o mjerama zaštite od kursnih razlika, da ne nabrajam primjere zbog čega. Konačno pretpostavljam kao što je i istaknuto mora se rasčistiti sa činjenicom da je budžet koncipiran na dijelu još nepostojeće regulative iz Nacrta zakona o zaradama u javnom sektoru. Sve u svemu, uz sve moguće uvažavanje i vjerujem zajedničke želje za dobro države i svih nas, dosta je i dilema koje bi valjalo raščistiti i tokom tekuće rasprave, ali svakako i tokom druge komunikacije i posebno tokom prve polovine perioda realizacije ovog budžeta. Budžet je inače uvijek prilika i da se razmisli o potrebi preispitivanja ukupnih pravaca privrednog razvoja, kao i mjerama koji ih prate. Možda bi to pitanje trebalo apostrofirati ili definisati posebnim zaključkom. Prije svega, apelujem kod kolega da razmislimo da li ima potrebe da se utvrdi obaveza Vlade da tokom prve polovine budžetske godine izvrši jednu evalulaciju i javnih troškova i ekonomske politike. Konačan stav kluba poslanika o ovom dokumentu propitaćemo i formirati naravno kroz raspravu i drugu komunikaciju u vezi sa naznačenim problemom.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Rastoder.

Kolega Tuponja u ime Kluba Pozitivne Crne Gore. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani Crne Gore,

Na početku bih rekao da ovaj Budžet u principu ima jedan kontinuitet sa prošlim budžetima i jednu zajedničku karakteristiku, a to je ono što mislim da je krucijalno za budžet - povećanje javnog duga.

Dakle, mi imamo konstantan višegodišnji proces u kojem se država dodatno zadužuje, u kojem trošimo više nego što zarađujemo. Ako to uporedimo sa domaćinstvom ili gazdinstvom, i ako imamo situaciju da to gazdinstvo troši više nego što zarađuje, a da bi te troškove koji nastaju time kompenziralo, prodaje svoju imovinu, uzima nove dugove da bi vraćalo stare, onda je prilično izvjesno da to nije dobro i da nema dobru budućnost.

Prekoračenje budžeta javnog duga od 60% bruto-društvenog proizvoda mastriškog ugovora uvodi nas u jedan novi odnos prema javnim finansijama, a to znači da ćemo zapravo nakon toga morati da imamo jednu restriktivnu politiku. Vi ste nazvali ovaj budžet razvojnim. Taj izraz nije adekvatan za ovaj budžet, jer on ne može biti razvojni ako imate makroekonomske pokazatelje kakve imate u prethodnom periodu. Ti makroekonomski pokazatelji su takvi da u proteklih pet godina u periodu od 2009. do 2014. godine imate porast broja nezaposlenih, imate pad broja zaposlenih, imate porast javnog duga sa 31% bruto-društvenog proizvoda na blizu 60% u 2014. godini, a u sljedećoj

godini sasvim izvjesno blizu 70% i imate praktično uravnoteženu prosječnu platu u Crnoj Gori za proteklih pet godina koja se kreće oko 470, 480 eura. Ono što raste je i broj penzionera i to ova politika ekonomska politika konstantno radi, radno sposobno stanovništvo rješavajući socijalne probleme šalje u penziju opterećujući budžet. Dakle, nesposobnost da se radno-sposobno stanovništvo zaposli rješava se na taj način što se penzioniše i mi imamo konstantan rast broja penzionera što naravno za ekonomiju jedne države nije dobro.

Što se tiče budžeta, ovako kako je koncipiran nije uopšte zahvalna uloga Ministarstva finansija. Jer, vi iz Ministarstva finansija imate praktično zadatak da pokrijete troškove državne administracije, da pokrijete prispjele obaveze i da izmislite način odakle ćete da prihodujete ta sredstva. Ta sredstva prihodujete iz ove slabe ekonomije, a ono što vam nedostaje nadoknađujete iz daljeg zaduživanja. I to nije dobro, to nije dobar način. Kad pogledamo da je stavka na prihodnoj strani, govoreći o prihodnoj strani, jer mnogo je lakše trošiti nego prihodovati i kad vidimo da je porez na imovinu milion i 434 hiljade na godišnjem nivou u ovoj državi, to je smiješna suma. Kad vidimo da je naknada za korišćenje prirodnih dobara dva miliona i 108 hiljada, to je takođe smiješna suma.

Dakle, prihodna strana budžeta u dijelu koji se odnosi na koncesije, u dijelu koji se odnosi na poreske dugove i adekvatno oporezivanje, neselektivno oporezivanje svih poreznih obveznika i u dijelu koji se odnosi na javne nabavke je vaš potencijal i vaša snaga. Vi s te tu zakazali, u te tri stavke ste zakazali: koncesije, poreski dugovi i oporezivanje i javnih nabavki.

Ključ za budžet je ekonomska politika. Ukoliko nemamo dobru ekonomsku politiku, nema toga mađioničara koji će napraviti dobar budžet.

A da bismo imali dobru ekonomiju u ovoj zemlji, apsolutno je neophodno imati vladavinu prava. Vladavina prava je temelj za ekonomiju ove zemlje. Nivo vladavine prava omogućava da se u ovoj zemlji posluje na način kako treba i da stvari funkcionišu na način kako treba i samo tada kad imamo vladavinu prava, imamo zdravu ekonomiju imaćemo i zdravi budžet.

Govorili ste o auto putu. Auto put i dug auto puta. Ja ću vam reći da smo već u minusu na današnji dan 180 miliona eura. Ugovor o gradnji je sklopljen 26. februara i tada je 85% od ugovorene sume bilo 687 milona eura. Na taj način je uzet kredit u dolarima 944 miliona, on u tom trenutku iznosi 687 miliona, a danas 867 miliona. I vi ćete mi reći da to nas još uvijek ne tangira, da ćemo čekati 2021. godinu i da će tada dolar drastično pasti i da će zapravo ovaj kredit biti jeftiniji nego što je bio. Nadajmo se hiper inflaciji u Americi i onda će nas ovaj auto put doći praktično besplatno.

Da bi građani, kad mi govorimo ovako o visokim ciframa, bolje razumjeli što znači dvije milijarde 125 miliona budžeta, to je onako malo apstraktna suma za običnog građanina, dvije milijarde 125 miliona znači, dragi građani, da svako od nas oko 3.430 eura daje u budžet na godišnjem nivou. 3.430 eura svaki građanin treba da da u budžet, ili, da bi ste bolje razumjeli, četvoročlana porodica znači nekih blizu 14 hiljda eura daje u budžet na godišnjem nivou. Ili ako hoćete, svaka porodica hiljadu eura mjesečno i onda na kraju godine još dvije hiljade preko toga. To je budžet Crne Gore koji se finansira od strane građana, 14 hiljada eura po četvoročlanoj porodici. Prihodna strana budžeta je nedovoljno razvijena, a ova rashodna strana nam mnogo lakše ide. Naravno, govorili ste i vi o tome da samo do određene mjere možemo racionalizovati troškove države i preko toga ne. Na tome uvijek treba raditi. I kad budemo jednog dana najrazvijenija zemlja, uvijek

postoji prostor za racionalizaciju ali to nijesu krucijalne stavke. Krucijalna stavka je ekonomska politika bazirana na vladavini prava. Tek onda će ova država imati ekonomski prosperitet. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Lakše će nam biti da smo zaduženi svi zajedno milion i 800 i više, što je negdje pola, jedan vrtić svaki dan se zadužimo.

Sljedeći je Andrija Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvaženi građani i građanke Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Za Liberalnu partiju je najvažnije da je budžet za 2016. godinu razvojni i socijalni. Naravno, razvojni 357 miliona je opredijeljeno u kapitalnom budžetu, naročito ono što nama puno znači, ne nama nego čitavoj Crnoj Gori je prvi auto put crnogorski Bar - Boljare, odnosno početak izgradnje prioritetne dionice Smokovac - Mateševo. Socijalni 532 miliona eura je opredijeljeno, od toga za socijalnu zaštitu 72 miliona i 600 hiljada, sredstva za tehnološke viškove su 22 miliona i 800 hiljada i za penzije invalide, dodatke, 414 miliona eura.

Sam budžet je koncipiran u elementima kad imamo određene preduslove koji se tiču njegovog donošenja, a odnose se na osnovne smjernice fiskalne i makro-ekonomske politike i realne ekonomske potencijale države. Budžet mora da prati ne samo fiskalnu već i ukupnu ekonomsku politiku i njene osnovne ciljeve. Osnovni ciljevi ekonomske politike su bolji životni standard svih građana koji pretpostavlja veće zapošljavanje i širenje poreske osnove i poreskog kapaciteta kako bismo imali prostor za urednije servisiranje svih obaveza kroz veću naplatu javnih prihoda.

Treba da nastavimo snažne mjere fiskalne konsolidacije, što se na prihodnoj strani ispoljava kroz povećanje prihoda. Cilj je da se nastave i mjere konsolidacije u potrošnji budžeta, uz sužavanje sive zone ekonomije i neke nove modele kojima ćemo omogućiti veći stepen održivosti ukupne fiskalne potrošnje.

Prema predloženom Zakonu o budžetu za narednu godinu, ukupni deficit planiran na 7,15% bruto-domaćeg proizvoda, a deficit dominantno se iskazuje u segmentu razvojnih projekata, odnosno u kapitalnom budžetu. Deficit se odnosi dominantno na izgradnju dionice auto puta Bar – Boljare. Smatramo da ćemo kroz kapitalni budžet i kroz generisanje razvojnih projekata doći do veće poreske osnovice i time većeg prostora za ubiranje više prihoda. Deficit tekuće potrošnje iznosi 0,75%, a bio je planiran do nivoa 0,8%.

Takođe, veliki osvrt bih napravio na naknade za majke sa troje ili više dece, jer podsjećam da smo se mi kao Liberalna partija zalagali za novčane naknade za majke sa troje i više dece još 2013. godine, kada smo predočili suštinu tih naknada i skupili 6.200 potpisa za taj projekat. Vrijeme je pokazalo

da smo bili u pravu i da je naše zalaganje za porodicu i njene vrijednosti na kraju dobilo podršku i osporilo tezu da će to samo dovesti do problema u budžetu. Zato smatramo da ovdje treba biti izuzetno precizan kad je riječ o mjestu koje doživotne naknade zauzimaju u budžetu za narednu godinu. Kad to kažem, mislim na jednakost svih koji imaju ovo pravo bez bilo kakve namjerne ili slučajne diskriminacije. Jer, složit ćemo se da je riječ o veoma osjetljivoj i aktuelnoj temi. Liberalna partija će se truditi da se u narednoj godini broj majki širi u odnosu na broj dece i radni staž kojima bi ovo pravo pripadalo.

Nekoliko stvari ću reći koje se tiču samog budžeta, đe mislim da ima prostora za unapređenje. Dakle, prvenstveno Liberalna partija će i svakako izaći sa nekim amandmanima na budžet za 2016. godinu. Prvo bih ukazao na, mislim, neophodnost povećanja sredstava nevladinim organizacijama. Za nevladine organizacije na nivou države je planirano 90 hiljada eura, što je ispod svakog nivoa i tu se mora tražiti prostor. Liberalna partija će predati amandman. Mislimo da je tekuća budžetska rezerva previsoko postavljena - četiri miliona i 808 hiljada eura.

Samo da kažem mi smo veoma srećni i zadovoljni zbog toga što je od one čuvene takse za gorivo 2,5 miliona opredijeljeno za, kako ovdje kaže pogrešno, reprezentativni sport. Reprezentativnog sporta nema niđe u zakonu, tako da ja sam tražio i kroz Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport da se to izmijeni. To može biti samo vrhunski sport, ali nije toliko bitno, 2,5 miliona eura ali su to sredstva od ove godine koja su već uplaćena našim savezima. Neke saveze su spasila ta sredstva, savezi koji su se prosto davili u dugovima, a sredstva za sport su ostala na istom nivou. Dakle, tri miliona 800 i nešto hiljada, strah me 2016. je kao što znate je olimpijska godina,

očekujemo da će mnogo naših sportista se kvalifikovati za Olimpijske igre u Rio de Ženeiru. Iz ovako male države samo kvalifikovanje na Olimpijske igre je podvig nad podvizima. Da podsjetim, u Londonu je bilo 33 naših sportista, 33 sportista nijesu imale desetomilionske države, tako da vjerujem da će i tu biti potrebna neka dodatna sredstva.

U kapitalnom budžetu je opredijeljeno 800 hiljada eura za renoviranje bazena zimskog u Kotoru, o kome govorim godinama, više me muka koliko govorim o bazenu koji je 1984. sagrađen, koji je potpuno devastiran. To je bez sumnje najuspješniji sportski objekat, daleko u Crnoj Gori, koji je iznjedrio toliko nosilaca svih medalja sa najviših svjetskih i evropskih takmičenja, koji je iznjedrio prvaka Evrope VK Primorac, osvajača kupa vaterpola akademije Tamo svakodnevno hiljadu, što dece što odraslih se rekreira. On je prije par dana ponovo zatvoren, tako da ovih 800 hiljada opredijeljenih u budžetu ohrabruje. Dakle, to je za bazen u Kotoru renoviranje i za projekat bazena u Tivtu, što me isto tako veoma raduje. Sad su na potezu opštine Kotor i Tivat koje su bez sumnje najbogatije u Crnoj Gori. Sva sramota će pasti na opštinu Kotor ako ne uspije da renovira bazen u Kotoru uz ova sredstva iz državnog budžeta u narednoj godini.

Takođe, otpremnine, 1926 eura tehnološki viškovi. Po ovome mislim da je opredijeljeno nekih dva miliona i 300 hiljada eura, to je dovoljno da se isplate samo otpremnine za, mislim do kraja 2013. godine. Mi moramo ovdje, ja mislim da će to i na nivou Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje se ponuditi amandman, đe bismo završili i 2015. godinu.

Mi smo, govorim o opštinama nekim na primorje, opredijelili placeve za zdravstvo, prosvjetu, MUP, Tužilaštvo. Ima sigurno od tada šest, sedam godina ti placevi tako stoje. U državnom budžetu gotovo nikakva sredstva

nijesu opredijeljena za sredstva za stambeno situiranje ljudi zaposlenih u tim oblastima. I to je ono što je, mislim, griješno.

I još jedna stvar, veoma me raduje da u kapitalnom budžetu stoji valorizacija potencijala Đalovića pećine u Bijelom Polju. Nevjerovatan potencijal. Ovdje su stavljena sredstva od 140 hiljada eura. Mislim da je to malo i da se treba povećati, ali u svakom slučaju raduje me da je to sve ipak na neki način pokrenuto.

Zahvaljujem, predsjedniče. Izvinite zbog prekoračenja.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

U redu. Hvala Vama.

Rešad Sijarić. Izvolite u ime kluba Bošnjačke stranke.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Uvaženi ministre, poslanice i poslanici, poštovani građani,

Budžet predstavlja sintezu svih sektorskih politika, odnosno finansijski izraz za pojedine sektore u segmentu javne potrošnje . On je mjera potreba sa jedne strane, ali i odnos objektivnih materijalnih mogućnosti, kako privrede tako i stanovništva, odnosno realnog poreskog kapaciteta. Analizom ukupnog budžeta za 2016. godinu dolazimo do sljedećih podataka. Budžet za 2016. godinu planiran je na iznos od dvije milijarde 125 miliona eura i veći

je za 162 miliona eura u odnosu na 2015. godinu, u procentima 8,27%. Izvorni prihodi budžeta u 2016. godini planirani su na iznos od milijardu 458 miliona eura, što je za 129 miliona eura više u odnosu na planirane prihode u 2015. godini, u procentu 9,72%. Najveća stavka u izvornim prihodima su porezi i doprinosi koji su planirani na iznos od milijardu 331 milion eura i veći su za 81 milion eura u odnosu na planirani iznos, odnosno u procentima 6,49%.

Izdaci za 2016. godinu su planirani na iznos od milijardu 732 miliona eura i veći su u odnosu na planirane izdatke u 2015. godini za 167 miliona eura, u procentima 10,69%. Budžetska potrošnja planirana je u iznosu od milijardu 397 miliona eura i veća je u odnosu na planiranu budžetsku potrošnju u 2015. godini za 116 miliona eura, odnosno 9,11%.

Vidimo da su procenti oko 10% u prosjeku, a deficit budžeta planiran je u iznosu od 274 miliona eura i veći je od planiranog deficita u 2015. godini za 38 miliona eura, odnosno 16,17%. Nivo deficita planiran je na iznos od 7% bruto društvenog proizvoda. Kapitalni budžet projektovan je na iznos od 334 miliona eura i veći je u odnosu na projektovani u 2015. godini za 50 miliona eura, odnosno veći je za 17,85%. Najviše sredstava ove godine odvojeno je za izgradnju auto puta od 246 miliona eura. Nadam se da će ulaganja u kapitalne projekte smanjiti razlike u regionalnom razvoju Crne Gore imajući u vidu da nam sjeverni region zaostaje u razvoju po svim parametrima. Jasno je da je auto put a i ostali projekti su ono što generiše snažnije ekonomski rast, ali ako od ukupnog kapitalnog budžeta oduzmemo sredstva opredijeljena Direkciji javnih radova, vidimo da ista iznose 52 miliona eura. Koliko je tih sredstava predviđeno za kapitalne projekte na sjeveru države?

Iznos zaduživanja projektovan je na nivou od 688 miliona eura i veći je u odnosu na plan za 2015. godinu za čitavih 5,85% kada je iznosio 650 miliona. Dešavanja u okruženju i u svjetskoj ekonomiji stvaraju izazove u vođenju ekonomske politike u Crnoj Gori. Zavisnost od eksternih tržišta čini crnogorsku ekonomiju ranjivom, ali i naglašava potrebu za politikama koje će obezbijediti osnovu za smanjivanje negativnih efekata krize. U prvom redu kreiranje institucionalnog okvira za efikasno, fleksibilno donošenje odluka. Glavni izazov u kreiranju ekonomske politike Crne Gore jeste postignuti balans između kratkoročnih benefita, realizacije mjera politike i do kog nivoa možemo da realizujemo javnu potrošnju, odnosno da li smijemo da proizvodimo deficit i time generišemo jednu od ranjivosti fiskalne politike, a to je nivo javnog duga. Činjenica je da dug za sobom vuče i kamate, a kamate se obračunavaju po unaprijed utvrđenim stopama, što će dovesti do daljih zaduživanja države kako bi finansirala stare dugove i tako u nedogled.

Moje pitanje u ovom dijelu glasi: Koje mjere Vlada namjerava da preduzme da nivo deficita i nivo javnog duga vrati u dozvoljene okvire, limite koji su propisani Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti? Smatram da su značajno smanjena sredstva predviđena za program ostvarivanja ljudskih prava. Smanjen je za 60.193 eura u odnosu na 2015. godinu i on je planiran u iznosu od 252.757 eura.

Zatim, program ostvarivanja rodne ravnopravnosti smanjen je za 29.806 eura u odnosu na 2015. godinu. Program unapeđenja RAE populacije smanjen je za 23.582 eura u odnosu na prethodnu godinu.

Program evropske integracije i ostvarivanje manjinskih prava smanjen je za 48.071 euro u odnosu na 2015. godinu. Smatram da ste predvidjeli umanjenja sredstava i kod osjetljivijih kategorija stanovništva.

Budžet za 2016. godinu predviđa isti iznos sredstava za rad nacionalnih savjeta u iznosu od 300 hiljada eura, istom iznosu kao i u 2015. godini. Smatram da planirani iznos treba uvećati jer su neophodna dodatna sredstva kako bi se pojačali administrativni kapaciteti istih.

Klub poslanika Bošnjačke stranke je amandmanski djelovao na Prijedlog budžeta opredijeljenog za Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Imam komentar i na sredstva predviđena Centru za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore. Naime, budžetom za 2016. godinu planirana su sredstva u iznosu od 290.627 eura, to jest povećanje za 41.645 eura, 16,72%. Ovdje je interesantno da su bruto zarade i doprinosi na teret poslodavaca povećani za 4.577 eura u odnosu na 2015. godinu, odnosno za 7,86%, ali zanimljivo je da je stavka konsultantske usluge, projekti i studije povećana za 55.600 eura u odnosu na 2015. godinu, ili čak za 42,44% što smatram da nije racionalno. Smatram da konsultantske usluge treba smanjiti ne samo kod ove potrošačke jedinice, već na nivou cjelokupnih potrošačkih jedinica budžeta opredjeljujući više sredstava na jačanju administrativnih kapaciteta unutar samih institucija.

Na kraju, analizirajući budžet po stavkama utvrdio sam na strani 177 Obrazloženja budžeta kod potrošačke jedinice Ministarstva rada i socijalnog staranja predviđena su sredstva u iznosu od 12 miliona eura koja se odnose na naknade po osnovu rođenja troje i više djece u skladu sa Zakonom o dopunama Zakaona o socijalnoj i dječijoj zaštiti. Na osnovu kojih parametara se došlo do ove cifre? Znamo da je u toku upravo prikupljanje tih podataka.

I na samom kraju, poslanici Bošnjačke stranke će uz poboljšanje budžeta amandmanskim putem glasati za ovaj prijedlog. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, sa ovim smo, razumio sam, završili prvi krug diskusija.

Pitam uvaženog potpredsjednika Lazovića da li želi da da odgovore na komentare.

Želi. Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, poslije ovih komentara od strane predstavnika poslaničkih klubova mi ćemo kao predstavnici Vlade dati nekoliko komentara prije nego što počne pojedinačna rasprava.

Žao mi je što poslanica Kalezić nije tu. Dakle, njeni komentari koji su vezani za nivo duga i činjenicu da građani Crne Gore na određeni način svakoga dana su kroz taj dug koji se povećava na državnom nivou zaduženi. Generalno povećanje duga nije dobro i tu ne treba neka posebna elaboracija. Jedno staro ekonomsko pravilo govori da je mjera uspješnosti jedne ekonomije između ostaloga identifikovana i kroz participaciju duga u domaćem bruto proizvodu. Ako je ta participacija veća onda ekonomija nije baš uspješna, odnosno ako je manja, ekonomija je uspješna. Međutim, danas to više ne važi. Znate li koje su najzaduženije zemlje na svijetu? Najrazvijenije zemlje na svijetu. Evo, gospodin Milić dodaje Amerika 102% je participacija duga u GDP-u Amerike. Duguju, evo sad sam provjerio, negdje oko 19 biliona dolara. Sljedeća najzaduženija zemlja na svijetu je Velika

Britanija, 9,5 biliona, odnosno participacija duga u GDP-u je 82%, pa onda dolazi Francuska sa 5,7 biliona ili 86,3%, pa Njemačka.

Dakle, Sjedinjene Američke Države, Velika Britanija, Francuska, Njemačka gdje je participacija duga 81%. Govorim o apsolutnom iznosu. Svaki građanin Sjedinjenih Američkih Država u prosjeku je zadužen po ovom osnovu 60 hiljada dolara. Dakle, prosto da znamo o čemu se govorimo, malo da izađemo iz nekih naših okvira i da pogledamo te kategorije.

Nećete reći da ekonomija Japana nije uspješna, 229% participacija duga u GDP-u Japana. Dakle, danas su te stvari na neki drugi način prezentirane. Da li smo prekršili mastriški kriterijum zbog toga što nam je sad dug već prešao tu granicu od 60% i što nam je deficit kad uključimo auto put veći od onih 3% koliko je definisano mastriškim kriterijumom? Već 12 zemalja Evropske unije su odavno prekršile tu granicu, odnosno taj nivo mastriškog kriterijuma. Ne znači da sad mi treba da kažemo - ok, nećemo ništa, nijesu bez razloga definisane te granice jer one treba da predstavljaju neku garanciju, odnosno mjeru stabilnosti ekonomija koje treba da participiraju u tom zajedničkom tržištu te zemlje.

Ono što je veoma bitno jeste da mi obezbjeđujemo visoke stope ekonomskog rasta iz kojih ćemo moći da servisiramo taj dug i da obezbjeđujemo onaj osnovni cilj naše ekonomske politike a to je povećanje životnog standarda stanovništva. E kad smo kod povećanja životnog standarda stanovništva, sa kime se mi možemo porediti? Sa kime mi treba da se upoređujemo? Ja bih volio da je Crna Gora Švajcarska, ali ne može to tako brzo. Ako se poredimo sa zemljama iz našeg susjedstva, sa kojima dijelimo i ekonomski i socijalni, tako da kažem, ambijent, onda možemo reći da je Crna Gora ostvarila u odnosu na svih šest zemalja Jugoistočne Evrope

najveći GDP po glavi stanovnika, da smo obezbijedili u zadnjih pet, šest godina najveće stope ekonomskog rasta kad se uporedimo sa ostalim zemljama Jugoistočne Evrope, odnosno da smo značajno smanjili stope siromaštva i onda možemo reći, da ipak je to uspješna ekonomija. Reći ću gospodinu Damjanoviću, ako ove godine imamo rast 4,3%, a sljedeće godine po procjenama MMF-a više od 4%, naše su procjene da će biti 4,1% onda mi više nijesmo u recesiji i onda ne možemo govoriti o krizi. Zbog toga mi pokušavamo i neke mjere ekonomske politike koje smo definisali kroz odgovarajuća zakonska rješenja u doba krize da polako sad nijansiramo i da vraćamo u onaj realni okvir koji će činjeti našu fiskalnu ekonomsku politiku izuzetno atraktivnom.

Što se tiče auto puta, velika investicija, slažem se, velika investicija, veliki rizik itd. Ali, znate, ukoliko država ne krene u tu investiciju i ako Vlada ne krene u tu investiciju, ne možete očekivati od neke privatne kompanije da će ona po nekom modelu privatnog javnog partnerstva uraditi. Zahtjevna dionica, nije nam se tu igrati, u pitanju će sutra biti ljudski životi. Moramo svaki detalj dobro tehnički da provjerimo. Zbog toga je bilo i određenog, rekao bih, zastoja u ovom prethodnom periodu, ali zastoja na račun kvaliteta i siguran sam da će ubrzo početi i oni veliki pravi radovi iako su već značajno počeli i pripremni i glavni radovi u tom dijelu.

Što se tiče Plana posebne namjene za Nacionalni park Durmitor, mi smo ga na prethodnoj sjednici Vlade razmatrali i o tome će kasnije više ministar Gvozdenović reći ukoliko bude trebalo. Gospodin Kaluđerović je s pravom postavio pitanje koje je vezano za realizaciju koncesionih ugovora. Mi smo u Vladi nekoliko puta analizirali tu politiku i saopštiću vam da mi sada trenutno imamo 20. decembra 2015. po osnovu koncesija dug u iznosu od

18,6 miliona eura, od čega u Poreskoj upravi na osnovu analiza očekuju da će biti naplaćen veći dio. U strukturi ovog duga samo za kamate koje se obračunavaju na iznos neplaćenih koncesija odnosi se nešto više od 5,3 miliona eura. Za sve poreske obveznike koji nijesu uplatila koncesiju Poreska uprava je preduzela mjere naplate i redovno dostavlja nadležnim državnim organima mjesečne izvještaje o naplati koncesija naknade za svakog koncesionara pojedinačno. Tako da ćemo tu, siguran sam, uvesti red do kraja i ti će prihodi biti u narednom periodu veći.

Dalje što je gospodin Kaluđerović postavio kao jedno od pitanja i mi ozbiljno razmišljamo o takozvanoj on-line fiskalizaciji, to jeste zahtjevan projekat, ali s obzirom na prostorne gabarite Crne Gore i obim ekonomije mislim da će veoma brzo dati kvalitetne i značajne efekte.

Predlog zakona o zaradama u javnom sektoru ćemo na sljedećoj sjednici Vlade utvrditi i on će biti prosljeđen Parlamentu s obzirom da on ima određene efekte na budžet, kao što sam rekao 30 miliona, odnosno neto 13 miliona eura, bilo bi nepametno da idemo sad sa Zakonom o budžetu, a da znamo da će taj zakon koji će već sljedeće nedjelje kod vas doći ovdje imati te efekte da ga ne uključimo ovdje. Kad govorim o tom zakonu, nije to zakon za funkcionere. Gospodine Damjanoviću, složićete se sa mnom, nema tu logike, ne možemo mi sad stimulisati funkcionere da bi oni bili u izbornom smislu lojalni vladajućoj koaliciji. Pa ako je tako, oni već jestu pošto su funkcioneri. Ovo je zakon kojim se uvodi red o zaradama u javnom sektoru, jer smo do sad imali apsurdne situaciji da je predsjednik države bio na 50. mjestu po spisku zarada ili predsjednik Parlamenta i predsjednik Vlade na 100. mjestu i tako dalje. Ako imate neku odgovornost i funkciju, onda svakako treba tu dovesti u red, ali svakako poseban naglasak je na ove, rekao bih,

značajne, osjetljive segmente u javnom sektoru, prosvjeta, zdravstvo, policija i tako dalje.

Oko bolovanja, Ministarstvo rada i socijanog staranja je podiglo više krivičnih prijava zbog bolovanja. Mislim da će nadležni organi brzo izaći sa rješenjem po tom pitanju i mislim da je naša obaveza i pravo da što je moguće prije uvedemo u tom segmentu red.

Gospodin Tuponja je govorio o povećanju javnog duga i prekoračenju mastriškog kriterijuma i gospodin Rastored u tom dijelu je upozorio. Svakako, slažem se sa vama, ali kao što vidite u strukturi ovog zaduživanja koje ovdje imamo pored restrukturiranja starog duga glavni trošak je vezan za razvojne projekte, odnosno nešto što će postaći ekonomski rast iz kojeg kasnije i srednjoročno i dugoročno obezbijedimo normalno funkcionisanje ekonomije i konstantan ekonomski rast ekonomije Crne Gore.

Gospodin Tuponja je ovdje naglasio da Vlada svojom ekonomskom politikom povećava broj penzionera. Imamo ih negdje oko 127 hiljada, što jeste ozbiljna brojka u smislu održivosti penzionog sistema ako imamo u obzir čini mi se da imamo 177 hiljada zaposlenih, od čega 50 hiljada zaposlenih u javnom sektoru, a 30 hiljada u realnom sektoru neredovno prima plate, onda imate jednu, rekao bih, dosta izazovnu i nezahvalnu proporciju u tom dijelu. Znae, vi ovdje u Parlamentu predlažete i donosite zakone koji radno sposobnom stanovništvu daju pravo na penziju i sa time se zadnjih godina značajno povećava broj penzionera.

Što se tiče valutne klauzule oko auto puta, jeste to sad kad se računa u ovom dijelu. Vi znate da smo mi u februaru 2014. potpisujući taj ugovor naglasili da odnos dolara i eura na taj dan će biti važeći 2021. će doći prva

otplata, na 20 godina je kredit, ko zna šta će sve biti u svjetskoj ekonomiji za 20 godina. Možda se pokaže, a nadam se da će tako biti, da je to rješenje do kraja ispravno i dobro u pogledu realizacije projekta i nešto što predstavlja jedno sidro za dalji razvoj ukupne naše ekonomije.

Pokušao sam samo na nekoliko bitnih pitanja koja su ovdje postavljena da dam odgovor, a nadam se da će i moje kolege to dopuniti. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniku Vlade gospodinu Lazoviću.

Nekolike informacije. Dogovorili smo da je rok za podnošenje amandmana na Zakon o budžetu za 2016. godinu sutra do 10h, kako bi skupštinski odbor mogao da radi na predlogu amandmana. Takođe, danas smo dogovorili da radimo do 19h sa ambicijom da završimo ne samo raspravu o Zakonu o budžetu i prateća ova dva zakona, tačke 4 i 5 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i dopuna Zakona o akcizama, nego da danas završimo i dva sporazuma o državnoj granici sa Kosovom i Bosnom, da završimo i sektorski sporazum između Vlade Crne Gore i Evropske unije koji se tiče IPA programa i da završimo opozicionu tačku dnevnog reda, to je Predlog zakona o izmirenju obaveza prema radnicima Rudnika boksita.

Dakle, ovako ambiciozan plan podrazumijeva racionalnost svih nas koji danas učestvujemo u raspravi, očekujući i takav odnos ne samo poslanika nego i predstavnika Vlade, a sve sa konačnim ciljem da sutra pokušamo završiti dnevni red koji smo na jučerašnjoj sjednici značajno proširili. Sigran sam da će to imati u vidu i raduje me već najave pojedinih poslanika koji najavljuju odustajanje od svojih prijavljenih diskusija. Kazaću, normalno, ko

je sve odustao i upravo sa ovim ciljem ću sugerisati tempo našeg današnjeg rada kako bi bili efikasni i završili sve planirano do 19h.

Hvala vam. Vjerujem da smo se razumjeli i razumijem da je ministar Gvozdenović upravo u susret ovoj mojoj ideji odustao od komentara, a predlažem da nastavimo sa diskusijama. Hvala vam.

Prvi prijavljeni je gospodin Rešid Adrović, a nakon njega kolega Šehović. Kasnije ću najaviti jedan širi spisak prijavljenih diskutanaata. Ponavljam, da bismo ispunili ono što je naš zajednički dogovor na Kologijumu.

Izvolite, gospodine Adroviću. Izvinite. Ponovo, ja sve sa željom da ubrzam stvari, imamo komentare. Potpredsjedniče Lazoviću, bilo bi dobro da čujete komentare gospodina Damjanovića, Popovića i kolege Tuponje.

Izvinite još jednom.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

U redu, pa kad ja završim onda ćemo ubrzavati. Hvala Vam.

Potpredsjedniče Vlade, gospodine Lazoviću, da pokušam da taksativno komentarišem ono što ste naveli, a što vrijedi komentarisati. Navodili ste neke primjere bogatih razvijenih zemalja, zaokruženih zemalja u svakom smislu, pogotovo infrastrukturnom koje imaju značajan nivo javnog duga mnogo veći od svih kriterijuma i negdje ste naveli primjer, čini mi se Japana. Da Vam ja pomognem, evo i Italije i tako dalje. Ne možete upoređivati jedan Japan koji ima takvo učešće javnog duga u bruto proizvodu koji je izgradio sve što je mogao da izgradi i čiji vozovi ne kasne ni minut, koji

je izgradio energetska, saobraćajnu i svaku drugu moguću infrastrukturu računajući i nuklearne centrale ili Ameriku koja je, takođe, to završila i ove zemlje koje ste nabrojali koje su to završile tokom zadnjih 60-tak godina. Crna Gora je došlo do ovog nivoa javnog duga, a da 25 ili 30 godina nije izgradila ni metra auto puta, niti jedan energetska objekat, niti jedan ozbiljan infrastrukturni objekat. Čast i tunelu Sozina i tako dalje. E u tome je problem, što je nama uvećanje duga korespondiralo sa kupovinom političke podrške Vlade od izbora do izbora i kako je koja Vlada dolazila na vlast to je javni dug bio 400 - 500 miliona veći.

Druga stvar. Govorite o izlasku iz recesije iz stope 1,4 -1,3, pa mi faktičkih svih ovih godina nemamo ni jedan pad, ili čini mi se samo u jednoj godini, bruto proizvoda. Po tome bi trebalo da mi nismo u recesiji uopšte i da nije bilo krize uopšte, ako bi smo tako parametre slagali ili govorite o tome da su i velike države prekršile Mاستriške kriterijume pa može i Crna Gora. Ali Crna Gora ih je uvela u zakon. Dakle, mi smo prekršili zakon. Nisu problem Mاستriški kriterijumi, nego je Crna Gora prekršila član 20 koji ograničava zaduženje i učešće deficita i član 21 koji navodi na potrebu sanacije ukoliko se pređe 60%, odnosno 3% deficita. Znači, mi kršimo sopstveni zakon već u prvoj godini njegove primjene ili govorite o on - line sistemu nadzora koji je zbog obima ekonomije lako uvesti. Sedam godina ili osam je na snazi važeći zakon koji je definisao da se tada kada je donešen uvede taj on - line sistem nadzora i u međuvremenu dok ga mi nismo uveli ja tvrdim da je samo u jednom kazinu u Budvi u Miločeru, a i u ostalim po Crnoj Gori iznešeno iz Crne Gore, pa ne mogu da kažem, jedan budžet godišnji, ali stotine miliona eura sigurno. Zato što nismo imali taj adekvatan on- line nadzor da pa se ne iznese to iz države, nego da pola od toga ostane oporezovano u državi.

Oko zarada u javnom sektoru. Da sve dileme odagnamo, je li to politički, nije li politički i tako dalje. Niste ga dostavili. Najava da će biti dostavljen Parlamentu kad Parlament završi sa radom. Dakle, biće u proceduri. Trebali ste 15. novembra kada ste i budžet dostavili. Da bi sve sumnje izbjegli, i evo ja koji sam skeptik da se to radi u smislu političke podrške, dogovorimo se pa da taj zakon donesemo nakon izbora i neće biti problema nikakvih u maju ili septembru. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Popoviću, izvolite. Vaš komentar.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Nisam u mojoj osnovnoj diskusiji uspio da kažem par stvari. Prvo, ovdje me čudi da nema nikoga iz Direkcije javnih radova. Iz Direkcije javnih radova bi tu morao da bude prisutan direktor. Radi se o sredstvima - nešto više od 52 miliona eura. Zaboravio sam da kažem, dakle, to se tiče Direkcije javnih radova.

Podsjećam na izgradnju sportske dvorane u Kotoru, u Škaljarima koja je započeta prije pet godina. Iz objektivnih razloga prekinuta, opredijeljena sredstva za narednu godinu 50.000 eura, sportska dvorana koja mora da bude završena do maja naredne godine. Projekat vrijedan osam i po miliona eura po pola Opština Kotor i država Crna Gora. Druga stvar, ovo se tiče Direkcije za saobraćaj i čudi me da nema nikoga, tu su ogromna sredstva u

pitanju, čini mi se nešto oko 250 miliona eura. Nabrojane su lokalne saobraćanice, opredijeljena su sredstva nekih tri i po miliona eura. Nadam se da će mi neko odgovoriti, potpredsjednik Vlade ili neko. Desetak gradova u Crnoj Gori, ali nema zaobilaznice Kotor, nema zaobilaznice Tivat. Ušle su u projekat, program izgradnje uskih grla, u otklanjanju uskih grla u Crnoj Gori, za period 2007. - 2009. O tome sam govorio i na premijerskom satu. Živo me interesuje što će se dešavati sa te dvije zaobilaznice. Znate da je totalni kolaps u periodu od maja do novembra Tivat - Kotor. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Tuponja, izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem.

Uvaženi gospodine Lazoviću, napravili ste jednu paralelu, jednu uporedbu koju ja smatram prilično nefer i nekorektnom, pogotovo što se obraćate javnosti.

Kada govorite o dugu najrazvijenih država svijeta, kao što su Amerika, Engleska, Njemačka, onda bi korektno bilo da kažete koliko se njima duguje. Dakle, Vi ste govorili o tome koliko te države duguju, koliko je učešće toga duga u njihovom bruto društvenom proizvodu, ali da bi imali jasnu sliku trebali ste da kažete i koliko druge države njima duguju počev od Crne Gore, pa onda se ta slika potpuno promijeni. Ili da ste uvrstili neke markoekonomske

pokazatelje iz tih zemalja, kao što su zaposlenost, kao što je spoljno-trgovinski deficit, kao što su sve one negativne cifre u našem sistemu, da onda to uporedimo pa bismo onda mogli da govorimo o realnim kategorijama.

Kada govorite o autoputu to je preprogramirani gubitaš i to znate i vi. Taj kredit koji moramo da vraćamo koji niko ne zna koliki će biti, gdje ste uveli državu jedan enormni rizik, napravili jednu akrobaciju bez ikakve zaštitne mreže. Ne samo da je on u pitanju nego je u pitanju što sve da te pare imamo i da izgradimo taj autoput, taj autoput ima troškove koji će biti veći od njegovih prihoda. To je realna kategorija. Što se tiče samog funkcionisanja vlasti, dovoljno je da pročitate Izvještaj Državne revizorske institucije i da vidite što se radi u dijelu koncesija, u dijelu poreskih naplata, u dijelu javnih nabavki. Sve vam je rečeno, ko hoće da čita i čuje, u dijelu gdje vam se obraća Centralna banka Crne Gore. Apsolutno kompetentno mišljenje koje vi jednostavno ne čujete, ne vidite, a vrlo su jasna upozorenja koji su rizici naše ekonomske politike i uopšte održivosti finansijskog sistema. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Rastoder ima komentar na odgovore potpredsjednika Lazovića.

RIFAT RASTODER:

Kolege prije mene su već apostrofirale ovo pitanje da je potpredsjednik, sa jedne strane, pokušao da nas ohrabri poređenjem nekih podataka iz naše situacije sa situacijom u razvijenim zemljama, a, sa druge strane, je rekao da

su ekonomija i naši parametri neuporedivi sa tim ili sličnim drugim zemljama. Ja se slažem da su neuporedivi, jer u konkretnom slučaju duga razvijenost ekonomije Crne Gore je neuporediva sa razvijenošću ekonomije država koje smo pominjali i drugih i samim tim ostaje i dalje otvoreno to pitanje, imamo li mi mogućnost sa takvom ekonomijom vraćati taj dug. Naravno, ušli smo, možemo, nije to još kritični nivo, ali samo treba pravovremeno reagovati sa određenim strategijama, programima i tako dalje.

Drugo pitanje, konstatovali smo da je predlog budžeta koncipiran na ovom zakonu, nepostojećem zakonu o primanjima u javnom sektoru što je samo po sebi nonsens. Jer, koncipirati nešto na nečem što još nije i što će u Skupštini stići krajem ove kalendarske godine, biti razmotreno vjerovatno tek početkom sljedećeg prolječnog zasijedanja, je već veoma diskutabilno i vrlo problematično. Iskreno, niste komentarisali, ja sam veoma posebno zabrinut ovom realnošću prihoda. Ako to bude realno i ako je to utemeljeno na realnim /Prekid/ onda zaista mi nećemo imati problema.

Konačno, volio bih čuti, ako je moguće, šta mislite o tom pitanju da li bi mi trebali definisati jednu obavezu da nakon svega što se zbivalo tokom ovih godina ipak napravimo jednu temeljitu evaluaciju i javne potrošnje i ekonomske strategije.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Gospodine potpredsjedniče, ne biste imali pravo sad u skladu sa našim Poslovníkom, jer bi nastavili sa novim komentarima. Molim Vas, ja znam da Vi poštujuete pravila. Hvala Vam.

Nastavljamo sa diskusijama. Kolega Rešid Adrović.

Izvolite.

REŠID ADROVIĆ:

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine Crne Gore, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani, uvaženi predstavnici Vlade,

Koliko je važna tema o kojoj danas raspravljamo govori veliko interesovanje značajnog broja subjekata koji su na Odboru za ekonomiju učestvovali u radu i dali svoje viđenje o planiranom budžetu za 2016. godinu. Svoje mišljenje o njemu dale su Državna revizorska institucija, Centralna banka Crne Gore i druge institucije. Uglavnom sva mišljenja o budžetu Crne Gore za 2016. godinu su pozitivna. I današnje interesovanje za učešće u raspravi govori o značaju teme koja je na dnevnom redu, uz uslov da se primijene mjere planirane fiskalnom politikom za 2016. godinu da će se projekcija budžeta za 2016. godinu ostvariti i da je budžet realno planiran, jer su pretpostavke na osnovu kojih se bazira projekcija budžeta za narednu godinu realne.

Da bi se budžet za narednu godinu ostvario, neophodno je nastaviti intenzivnu borbu protiv sive ekonomije, a u toj borbi značajno mjesto će imati inspekcijski organi, a o njihovoj ulozi u narednoj godini govorio je uvaženi ministar Žugić. Neophodno je nastaviti mjere optimizacije tekuće potrošnje, neophodno je da obim stranih direktnih investicija bude na nivou obima ostvarenog u 2015. godini, gdje se očekuje da budu na nivou 19% bruto

društvenog proizvoda. Očekuje se i rast kredita 4,8%, niže kamatne stope, rast zaposlenosti od 0,9%, inflacija od 1,5%, rast bruto domaćeg proizvoda od 4,1% bruto društvenog proizvoda.

Ako krenemo od ovih pokazatelja i ako ih analiziramo, možemo zaključiti da je polazna osnova dobra i da će se planirana projekcija i ostvariti. Ako znamo da rast društvenog proizvoda u 2015. godini iznosi 4,3% bruto društvenog proizvoda, a u 2016. godini očekujemo realizaciju krupnih infrastrukturnih projekata u turizmu, u energetici i intenziviranje radova na dionici puta Smokovac - Mateševo, onda je realno i očekivanje da će se projektovani rast društvenog proizvoda za 2016. godinu od 4,1% bruto društvenog proizvoda ostvariti. Ako znamo da investiciono ulaganje od oko 100 miliona utiče na rast društvenog proizvoda oko 2%, očekivanja su više realna. Naše zadovoljstvo ostvarenjem planiranog rasta društvenog proizvoda je tim prije veće jer znamo da je rast društvenog proizvoda u mnogim zemljama u okruženju niži, a takođe rast društvenog proizvoda je u nekim zemljama Evropske unije je niži. Rast društvenog proizvoda i finansijska stabilnost su dva ključna pokazatelja od kojih dobrim dijelom zavisi uspješnost realizacije plana budžeta.

U 2016. godini planirano je ostvarenje prihoda u iznosu od dvije milijarde 125 miliona i on je veći za 8% od planiranih prihoda budžeta za 2015. godinu. Planom za 2016. godinu predviđeno je da se ostvari veći obim prihoda po osnovu poreza i doprinosa i po osnovu ostalih prihoda. Po mom mišljenju, planirani iznos prihoda moći će da zadovolji potrebu svih potrošačkih jedinica, a da je to tako govori činjenica da je budžet na Vladi dobio jednoglasnu podršku i da će se sa iznosom opredijeljenih sredstava moći omogućiti normalno funkcionisanje svih potrošačkih jedinica. Za ovaj

budžet možemo kazati da ima razvojnu komponentu jer planirani kapitalni izdaci iznose 334 miliona eura i veći su od kapitalnih izdataka u 2015. godini za 51 milion ili za 18%. Samo za dionicu puta Smokovac - Mateševo će se potrošiti 246 miliona. Ovo je najveći kapitalni budžet u zadnjih nekoliko godina. Zbog njegove strukture ulaganja ima šansu da postane razvojni. A da je razvojni govori i podatak /Prekid/ se primiče cifri 10% bruto društvenog proizvoda.

Izdaci u budžetu za 2016. godinu iznose dvije milijarde 125 miliona. Od toga tekući budžet i budžet fondova milijardu i 397, kapitalni 334, otplata duga 393 miliona. I dalje ostaje najvažniji zadatak trošenje sredstava u 2016. godini. S druge strane vodilo se računa o socijalnim davanjima u budžetu za 2016. godinu i ona su planirana u većem iznosu u odnosu na socijalna davanja u 2015. za 27 miliona ili 5,5%. Transferi institucijama i pojedincima, nevladinom i javnom sektoru povećani su za oko 17 miliona ili 14% u odnosu na 2015. godinu. Deficit budžeta je planiran u 2016. godini u iznosu od 273 miliona i on je veći za 16% od planiranog deficita u 2015. godini. Deficit javnog sektora u 2016. godini planiran je u iznosu 235 miliona ili 6,1% bruto društvenog proizvoda. Ako izuzmemo iznos sredstava koje je potrebno platiti za kamate, deficit javnog sektora bi iznosio 4% bruto društvenog proizvoda.

Ako sagledamo sve pozitivne strane ovog budžeta, a njih je mnogo više od slabosti koje smo mogli od uvaženih poslanika da čujemo, ja ću zbog svih tih pozitivnih strana glasati za ovaj budžet. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala i Vama i molim da poštujemo i dogovor i pravila koja smo zajednički usvojili.

Molio bih kolegu Šehovića da uzme riječ.

Izvinite, kolega Šehoviću. Zamolio bih članove Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje da se povuku i da održe sjednicu jer je vezana za tekući dnevni red. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovane kolege, rasprava o budžetu za 2016. godinu je definitivno najvažnija rasprava koja se vodi ove godine u ovom visokom domu. U tom smislu mislim da je najlogičnije da sebi postavimo pitanje da li je budžet zasnovan na realnim pretpostavkama, jer od toga zavisi svaka dalja priča. Ukoliko od toga pođemo i ukoliko se podsjetimo da su osnovne pretpostavke na osnovu kojih je planiran budžet za 2016. godinu rast bruto domaćeg proizvoda od 4,1%, rast zaposlenosti od 0,9%, rast kredita od 4,8% i umjerena inflacija koja je na nivou od 1,5%, onda na osnovu toga možemo bez ikakve dileme da kažemo da je budžet zasnovan na realnim pretpostavkama. Da li su te pretpostavke dobre i kakve su u odnosu na druge, možemo sa par ilustracija da kažemo.

Rast bruto domaćeg proizvoda od 4,1% je rast koji nijedna zemlja u Evropi u 2016. godini neće zabilježiti budući da je prosječna stopa rasta u zemljama Evropske unije 2%. Međutim, taj podatak ne treba da nas

zadovoljava zato što mi treba mnogo intenzivnije i dinamičnije da se razvijamo od zemalja Evropske unije ukoliko želimo da dostignemo njihov stepen razvijenosti, ali mislim da nam taj podatak može pomoći da objektivizujemo priču o samom budžetu. Ostali parametri na bazi kojih je planiran budžet su slični ovogodišnjim parametrima. Uzimajući u vidu činjenicu da će tokom 2016. godine da se intenziviraju radovi i na auto putu i na ostalim kapitalnim projektima iz oblasti turizma i energetike, ja sam definitivno siguran da je ova pretpostavka o rastu bruto domaćeg proizvoda za 2016. godinu čak i konzervativno postavljena, ukoliko sve bude teklo po planu kad je riječ o realizaciji kapitalnih projekata.

Ako se sad osvrnemo na dobre strane budžeta, onda mislim da definitivno nećemo pogriješiti ukoliko kažemo da je najveći kvalitet Predloga zakona o budžetu za 2016. godinu njegov kapitalni budžet.

Zašto to kažem? To kažem iz prostog razloga što je kapitalni budžet planiran na nivou od čitavih 334 miliona eura, od čega se čak 246 miliona eura odnose na izgradnju auto puta. Ovako planiran kapitalni budžet je najveći kapitalni budžet koji je ova država imala u prethodnih osam godina i to mu daje poseban kvalitet, a još veći kvalitet ovakvom kapitalnom budžetu daje i sama struktura budžeta, budući da kao država definitivno više pravimo otklon od logike da nam kapitalni budžet ide na zgrade i poslovne prostore, već se okrećemo logici da kapitalni budžet mora da ide u razvoj. Ulaganje u infrastrukturu na način kako je to predviđeno ovim zakonom je školski primjer kako se podstiče agregatna tražnja i kako se ulaže u razvoj. Zato iskazujem nadu da će i naredni budžeti biti koncipirani na sličan način kao i ovaj, jer su oni pretpostavka razvoja i oni su pretpostavka odbacivanja potrošene neoliberalne logike koja govori o tome da u kriznim uslovima je najbolja ona

država koja je najjeftinija. Ne slažem se sa time, jer smatram da država mora da se aktivno uključi u ekonomski život i u kriznim vremenima.

Važno je pomenuti i to da kapitalni budžet koji je na nivou na koji sam pomenuo ne ide na uštrb socijalne komponente, budući da su socijalna davanja povećana u odnosu na prethodnu godinu 30 miliona eura, što cijenim da je jako važno ukoliko se podsjetimo da živimo u državi koja je i Ustavom prepoznata kao društvo socijalne pravde. Važno je istaći da je tekući deficit budžeta svega 0,70% i da je on najmanji u prethodnih nekoliko godina, što samo govori o domaćinskom raspolaganju neproduktivnom potrošnjom i važno je pomenuti i to da od cjelokupnog budžeta samo 26 miliona se odnosi na garancije koje su u potpunosti pokrivena kolateralima.

Manje dobre strane budžeta se vezuju za često pominjani deficit budžeta koji je na nivou od 7,1% i jeste to podatak koji ovdje treba istaći, ali je isto tako važno ovdje pomenuti i to da je važan deficit budžeta ali je još važnije zbog čega nastaje deficit budžeta. Ako pođemo od pretpostavke koja je tačna da deficit budžeta nastaje zbog toga što smo odlučili da ulažemo u razvoj, onda je tako definisan deficit budžeta u potpunosti društveno prihvatljiv. Sljedeća, manja dobra strana budžeta, je visina duga koji je na nivou od 65%, odnosno javnog duga zajedno sa dugovima preduzeća na nivou od 68% bruto domaćeg proizvoda. Ovakvo stanje javnog duga nije alarmantno, ali jeste upozoravajuće. Nije upozoravajuća dinamika rasta duga koliko je problematična sama visina javnog duga. I opet se vraćam na podatak da je ogroman procenat ovog duga nastao upravo zbog toga što smo ga iskoristili za ulaganje u razvoj.

Ono što bismo na kraju, kada je riječ o ovim manje dobrim stranama budžeta, mogli da kažemo jeste da nije pohvalno to što nam tekuća potrošnja

u 2016. godini raste, nije pohvalno to što su ukupni izdaci u odnosu na bruto domaći proizvod za procenat ili dva veći u odnosu na prethodnu godinu, ali ako poredimo sve one pozitivne strane budžeta i uporedimo ih sa ovim manje dobrim stranama budžeta, onda definitivno možemo reći da je ovakav budžet dobar i da predstavlja pretpostavku razvoja.

Poznato je, i time završavam, zahvaljujem se na toleranciji od strane potpredsjednika Parlamenta, da ovaj budžet prati i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Isto tako je poznato da sam jedan od onih koji smatra da potrebe za kriznim porezom u 2016. godini nema zbog toga što je zanemarljiv fiskalni efekat, a ukidanjem kriznog poreza bismo značajno smanjili biznis barijeru, podstakli bismo domaću tražnju, smanjili bismo poreza i povećali bismo poresku osnovicu, ali je to nešto o čemu treba ovdje razgovarati. Ja sam siguran da postoje društveno prihvatljiviji načini da se nadomjesti tih par miliona eura gubitka po tom osnovu, a da se taj novac nađe na nekoj drugoj strani. Ali, evo da vidimo kako će teći rasprava. Ovo što se do sad moglo čuti i nijesam baš neki optimista da će dobiti većinsku podršku, ali nikad se ne zna, do kraja rasprave se možda stvari promijene. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Zamolio sam potpredsjednika Lazovića da se uzdrži od komentara na Vašu diskusiju. Hvala potpredsjedniku.

Sada bih zamolio kolegu Milića da uzme riječ, nakon njega kolega Gošović.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala Vam.

Predlog budžeta i Zakon o budžetu za 2016. godinu je najbolji prikaz vanrednog stanja koji postoji u Crnoj Gori zbog decenijske promašene ekonomske politike koju vodi u kontinuitetu jedna ista vlada. Vanredno stanje je jer u Vladi sjede ministri koji jedan drugome osporavaju legitimitet da sjede u Vladi.

U Parlamentu je došao Predlog zakona o budžetu, kaže se jednoglasno izglasan na Vladi i za očekivati je da se ne usvoji nijedan amandman od onih partija koje sjede u Vladi, a već čujem da su neke partije u ovom parlamentu uslovile podršku a pripadaju parlamentarnoj većini ovom budžetu ukoliko ne budu prošli njihovi amandmani. Zato, ovakav Predlog zakona o budžetu je akt kome ne vjeruje niko ni iz Vlade Crne Gore. Ali, eto, morao se desiti taj predlog. Predložen je ovdje u skupštinsku raspravu i onda smo imali priliku da vidimo plejadu ministara i potpredsjednika Vlade koji brani taj zakon. Ja sam naglasio već u klubu, znao sam tačno koji ministri neće biti unutra kad ja budem diskutovao oko svega ovoga i neće mi smetati. Vrlo ću eksplicitno govoriti oko ovoga što su problemi u njihovim resorima.

Ono što je bitno, poštovani građani Crne Gore, danas u Crnoj Gori postoji evidentna koalicija, ta koalicija je koalicija straha od neminovnih promjena i od gubljenja fotelja. Koalicija straha koja u svojoj osnovi ima svaki mogući pokušaj da se onemogući u Parlamentu formiranje legitimne vlade

prelaznog karaktera, a u toj legitimnoj vladi prelaznog karaktera očigledno svoje pozicije ne mogu da vide predsjednik DPS-a Milo Đukanović i predsjednik SDP-a Ranko Krivokapić. Tako da u toj čitavoj priči mi danas dolazimo do situacije da raspravljamo o jednom aktu koji u svojoj suštini neće imati elemente koji trebaju da obezbijede ono što se očekuje od jednog predloga zakona o budžetu, nego jednostavno samo potrebu da se nešto usvoji u ovom parlamentu, a šta će biti kasnije vidjećemo.

Što se tiče SNP-a i našeg zahtjeva o legitimnoj vladi prelaznog karaktera, članovi, simpatizeri SNP-a i građani će od Pljevalja 25, 26. Herceg Novoga, Nikšića 27, 29. Podgorice i 30. Bijelo Polje imati priliku da se upoznaju i oko toga i oko onoga što ćemo da obezbijedimo a to je referendum o punopravnom članstvu u NATO u narednoj godini.

Ono što mi je bitno u čitavoj ovoj priči, gospodo iz Vlade, ako može ko da odgovori, neka odgovori, ako ne može, isto ste mi odgovorili - ovdje imate nepredviđene okolnosti, za vas nepredviđene, a vama je jasno šta će se desiti. Evidentan pad garancija koje je izdala ova vlada Crne Gore. Niste ovdje nigdje evidentirali u kojem obimu će i na koji način ćete ih finansirati. Ono što se očekuje je 14 revizija specijalnih prava vučenja, odnosno, gospodine Vukićeviću, čini mi se, negdje 30 miliona evra obaveze Crne Gore po tom osnovu, gdje ne vidim nigde ovdje da ste evidentirali ili stavili rezervu tih sredstava. Ono što je očigledno da nemate ovdje, valjda se očekuje potpisivanje konačno toga sporazuma sa A2A kupovinom ili ponovnom kupovinom akcija A2A, sedmogodišnji aranžman, 35 miliona evra, ja ne vidim gdje ste vi ovdje evidentirali tih 35 miliona evra, da ćete moći da ih naplatite. 20 miliona evra od koncesija koje se duguju danas, valjda planirate nešto od tih koncesija da naplatite. Planira li ova vlada od ovih 720 miliona evra

evidentiranih potraživanja poreskih da jedan evro naplati iduće godine. Recite mi gdje se nalazi u ovom predlogu zakona o budžetu ta stavka toga jednog evra, ili je ovaj predlog zakona o budžetu najbolja stimulacija svima u Crnoj Gori da ne plaćaju porez.

Evidentno je da imamo rezerve na prihodnoj strani budžeta. To su poreska potraživanja, a druga rezerva je neadekvatna evidencija u Poreskoj upravi. Jer, mi govorimo samo o evidentiranim poreskim potraživanjima, a vi sami znate da u neformalnoj ekonomiji i u onom dijelu formalne ekonomije postoji ogromni prostor samo zbog toga što nemamo adekvatni informacijski sistem koji će nam evidentirati kolike su obaveze poreskih obveznika. Naravno imamo situaciju da predsjednik Advokatske komore Crne Gore kaže da će se dogovarati sa državom kako da podmire pet miliona evra, ali se sa građanima Crne Gore niko ne dogovara kad im skidaju sa računa i po osnovu javnih izvršitelja i po osnovu države i po osnovu svega ostalog. Valjda je to problem ove države.

Akcizni proizvod, smiješan /Prekid/ u onom dijelu koji se tiče luksuznih proizvoda, jer svi znaju da je ista proporcionalnost u odnosu na ono - ukoliko vam je niža cijena akcize na duvanske proizvode, toliko vam je veći stepen neformalne ekonomije u duvanskoj proizvodnji. Jasno je da u Crnoj Gori jedan značajan element neformalne ekonomije čini upravo duvanska proizvodnja.

Ono što vam predlažem da razmislite, uporno vam to govorim, imate amandman SNP-a da se skine ova glupost oko povećanja akcize na gorivo, znači ne samo što niste vratili onih sedam centi, onih 15 miliona evra, no sad pokušavate ponovo da građani Crne Gore po peti, šesti put finansiraju auto put. Uvedite tranzitnu taksu kroz Crnu Goru u dijelu od Debelog brijega

prema granici, koju prepoznaje svaki sistem, prepoznaje je Evropa, koju plaćaju vozila sa stranim registracijama koja prolaze kroz Crnu Goru. Ta tranzitna taksa na dnevnom nivou može vam pokriti ove obaveze prema gorivu. Imate primer Slovenije, zemlje Evropske unije, primjer Mađarske, zemlja Evropske unije.

Ono što, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, treba uvesti je konačno da napravimo bilans nacionalnog bogatstva i da znamo sa čime raspolažemo. Dvije milijarde evra danas postoji na računima banaka u Crnoj Gori, štednih depozita, potpredsjedniče Parlamenta, a i dalje nemamo evidenciju imovine kojom raspolaže država. Zašto država Crna Gora ne uđe u prodaju one imovine koju ne koristi? Na taj način će povećati možda zaposlenost. Imam samo još dva minuta. Moram da kažem, poslije ona dva dana koja je obećao Krivokapić, pa posle Đukanović da će biti glasanje o povjerenju nepovjerenju Vlade, ova dva moja minuta ne mogu nikoga ugroziti, mada i čini mi se, potpredsjedniče Parlamenta, ni Jordan više nije đe bješe, gledajući neke informacije i što se dešava.

Sad ću da preskočim ove sve teme o kojima sam htio da pričam, idemo na - Vrhovno državno tužilaštvo tražilo 10 miliona 389 hiljada 509 evra, dobilo sedam miliona 123 hiljade 375,48 evra. Šalite li se vi s nekim? Mi od vas ne tražimo da budete svedoci saradnici, nego onome organu koji je pokazao efikasnost vi za tri miliona i nešto evra smanjete u odnosu na ono što je tražio. Jer za svakog od tih potrošačkih jedinica ja sam tražio njihovo objašnjenje i po pozicijama koliko su sredstava tražili. Naravno, odbor skupštinski je tražio da se to poveća za dva miliona 154 hiljade evra i gotovo.

Evo završavam, interesovaće vas ovo, ovo će vas interesovati. Ja sam prošli put govorio, vi niste bili prisutni, bio je ministar poljoprivrede, na njega

sam mislio što je otišao. Ministar poljoprivrede ima vrlo interesantne aktivnosti koje neću ponavljati, ali je meni bilo interesantno, gospodine Simoviću, pošto ste Vi bili u prethodnom periodu ministar poljoprivrede, vidio sam ovu raspodjelu sredstava Abu Dabi fonda i nemam nikakvih problema oko toga kad je ovo definisano na ovakav način, ovo je da otvorimo nova radna mjesta, podstaknemo proizvodnju, koliko god možemo realizujemo supstituciju uvoza domaćom proizvodnjom. Da ste Vi to rekli ili ja, da se složim. Ali, gospodine potpredsjedniče, jedan od ove gospode, gospodin Brković, je jedna od zvijezda ove knjige 200 najvećih poreskih dužnika, pa ga možemo naći na šestom mjestu dužnika, pa ga nalazimo na 14. mjestu, na 20. mjestu. Ja Vas pitam, pošto smo mi njemu dali sredstva iz ovoga fonda - Da li Vi znate kad će on nama platiti obaveze prema ovoj državi? Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Ja prosto pokušavam da uskratim, zbog ostalih učesnika, moguće da i vi imate neku drugu preuzetu obavezu u međuvremenu.

Kolega Gošoviću, sada ste Vi, a nakon Vas će kolega Sekulić.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Skupštine.

Poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

U vremenu koje mi stoji na raspolaganju opredijelio sam se da govorim o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. O Zakonu o budžetu u kratkom vremenu od pet minuta nemoguće je i govoriti, a ipak ukazaću na nekoliko pitanja.

Od predlagača zakona tražiću odgovor na pitanje koje svakako interesuje veliku populaciju penzionera u Crnoj Gori. Prema podacima Fonda PIO, u Crnoj Gori pravo na penziju koristi oko 112 hiljada penzionera. To pravo na teret sredstava Fonda u inostranstvu koristi još blizu osam hiljada korisnika, dok pravo na ostale naknade iz penzijsko-invalidskog osiguranja u Crnoj Gori koristi blizu sedam hiljada korisnika, ukupno oko 127 hiljada korisnika prava iz penzijsko-invalidskog osiguranja svakako interesuje da li će u 2016. godini doći do povećanja penzija i ostalih naknada.

U okviru sredstava Fonda PIO, planiranog iznosa od 414 miliona eura, predviđena su i sredstva projektovanog iznosa usklađivanja penzija. Penzionere svakako interesuje koliki je iznos tog projektovanog usklađivanja penzija. Da podsjetim da je odredbama člana 58 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano da vrijednost penzije za jedan lični bod se usklađuje od 1. januara tekuće godine, dakle jednom godišnje, na osnovu statističkih podataka sa kretanjem potrošačkih cijena i prosječnih zarada zaposlenih na teritoriji Crne Gore u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi u procentu koji predstavlja zbir 75% procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i 25% procenta rasta, odnosno pada zarada.

Posljednje izvršeno usklađivanje penzija u skladu sa zakonom izvršeno je u januaru 2012. godine. Na zakonu zasnovano pravo o usklađivanju

penzije u 2013. godini od 3,3% i od januara 2014. godine za dodatnih 1,8% sada je već evidentno trajno je zamrznuto. U 2015. godini dopunama Zakona zaštićeni su penzioneri od negativnog usklađivanja penzija primjenom kriterijuma iz člana 58 Zakona. Sve u svemu, penzije od januara 2012. godine nisu povećavane. U međuvremenu rasli su troškovi života što je ovu populaciju, posebno onu sa izuzetno niskim primanjima, dovodilo u sve teži položaj. Zbog istog, penzioneri očekuju odgovor kolikm se mogu nadati povećanju penzija u 2016. godini. Jer, ako kriterijumi iz člana 58 ukažu da je riječ o neznatnom, simboličnom povećanju penzija, onda se svakako moralo tražiti rješenje posve drugačije, posebno za one penzionere sa najnižim penzijama u Crnoj Gori.

Zabrinjava takođe činjenica da su sredstva opredijeljena Fondu rada dovoljna samo za isplatu rješenja za isplatu otpremnina iz 2013. godine, da se umanjuju sredstva za aktivno zapošljavanje na Zavodu za zapošljavanje, da će troškovi sudskih postupaka u ovoj godini dostići takoreći ukupne troškove u radu sudstva a ništa se ne preduzima da se ti troškovi smanje.

Takođe, kada je u pitanju Predlog zakona o akcizama, očigledno je da cilj njegovog donošenja jeste nadomještanje prihodovanja sredstava koje je Vlada ubirala primjenom nezakonite, neustavne uredbe o obrazovanju maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojim je bila utvrdila da u toj cijeni, posebnu stavku za naknadu za izgradnju auto puta i reprezentativni sport od 0,07 eura. Primjena je počela, kao što znamo, 20. aprila 2015. godine. Ustavni sud je na podnesene predloge i inicijative ocijenio da je predmet od posebnog društvenog značaja, ali taj postupak nije razmatran kao prioritetan i Ustavni sud je donio tu odluku tek nakon proteka vremena, skoro šest mjeseci, 14. oktobra 2015. godine. Kako taj akt prestaje da važi tek

objavljivanjem u Službenom listu Crne Gore, tekao je i dalji postupak sve do 6. novembra 2015. godine, kada je Ustavni sud konačno redigovao tu odluku i dostavio je na objavljivanje i objavio u Službenom listu Crne Gore. U čitavom tom periodu građani Crne Gore i pravna lica u Crnoj Gori plaćali su ovu naknadu od 0,07 eura za izgradnju auto puta i reprezentativni sport, po jednom litru naftnih derivata primjenom ove nezakonite Vladine uredbe. Vlada je po tom osnovu prihodovala blizu 10 miliona eura, a Ustavni sud na efikasan način nije zaštitio prava građana.

Sa druge strane, sudije u Crnoj Gori su već uspostavili sudijsku praksu da građani ne mogu ostvariti naknadu materijalne štete po osnovu primjene nezakonitog opšteg akta, jer odluka Ustavnog suda djeluje za ubuduće, tj. od momenta njenog objavljivanja.

U svakom demokratskom društvu, predsjednik Vlade, koja je svjesno donijela nezakonitu uredbu čija je primjena proizvela ogromnu štetu građanima i pravnim licima, izvinio bi se građanima i u znaku odgovornosti prema njima i podnio ostavku. Naravno, iluzorno je bilo očekivati da će Vlada Crne Gore iskazati takav demokratski kapacitet. Umjesto toga, Vlada Crne Gore dostavila je Skupštini Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama kojem ovog puta kroz predloženo povećanje akciznih stopa na olovni benzin i bezolovni benzin ponovo povećava cijenu naftnih derivata, opet za ovih 0,07 eura po jednom litru naftnih derivata. Time građanima Crne Gore i ostalim potrošačima ponovo nameće obavezu plaćanja ove uvećane cijene naftnih derivata.

Sada nije riječ o sredstvima naknade, već je Vlada uskladila sad ovaj propis sa zakonom kroz povećanje akciza, ali potrošačima je apsolutno svejedno. Ponovo će plaćati, ukoliko ovaj zakon bude usvojen u ovom

parlamentu, uvećanu cijenu naftnih derivata za ovih 0,07 eura po jednom litru naftnih derivata. Za očekivati je ipak da ovaj predlog zakona neće dobiti većinsku podršku u ovom parlamentu, jer zaista bi bilo krajnje nedopustivo da se na ovakav način, poslije svega što se dešavalo sa vladinom uredbom i njenom primjenom, ponovo nameću obaveze građanima Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Dakle, došlo je do promjene redosljeda. Ipak će prvi govoriti kolega Bralić, jer je u međuvremenu bio na sjednici Odbora, imao je obavezu. Nakon njega kolega Perić, a nakon kolege Perića kolega Sekulić.

Izvolite, kolega Braliću.

IZET BRALIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani građani, poštovani predstavnici Vlade,

Prijedlog budžeta za 2016. godinu je u skladu sa očekivanjima kada je predviđeni ekonomski rast za narednu godinu u pitanju. Izvorni prihodi u posljednje dvije godine bilježe rast. Ohrabruje podatak da je očekivani iznos izvornih prihoda za 9,7% veći u odnosu na ovu i čak 15,9% veći u odnosu na 2014. godinu. Ostali prihodi su takođe značajno veći u odnosu na 2014. godinu i na 2015. godinu, što govori o odgovornijem vođenju prihodne strane

budžeta. Uprkos tome, imamo sa druge strane konstantan rast izdataka. U odnosu na 2014, taj rast je 30,80%, a u odnosu na 2015, godinu 10,7%.

Ohrabruje i učešće tekuće budžetske potrošnje u ukupnim izdacima, jer to bilježi konstantni pad u protekle tri godine, od 93% za 2014. godinu i 81% u odnosu na narednu godinu. Ovim načinom se stvara prostor za razvojni dio rashodne strane kapitalnog budžeta, što je dodatni impuls za podsticaj rasta privrede. Međutim, zabrinjava i dalje rast deficita i javnog duga, jer smo primorani na taj način da nedostajuća sredstva pokrivamo iz kreditnih linija. Iznosi pozajmica kredita iz inostranih izvora su u odnosu na ovu godinu značajno veći 3,64%, dok su u odnosu na 2014. godinu to sredstva koja su manja za 191%.

Zabrinjavajuća je visina nedostajućih sredstava jer imamo uvećanje u odnosu na 2014. godinu sa 238 miliona na 667 miliona planiranih za 2016. godinu. Iz navedenog jasna je namjera da se predloženim budžetom po cijeni deficita javnog duga podstiče razvojna strana budžeta kako bi se pokrenuo dinamičniji ekonomski rast. Primjetno je da je planirana poreska naplata za 2016. godinu nešto manja, pa ostaje nejasnoća da li se ovdje promijenila politika u odnosu na ono što je najavljeno i od strane premijera i od strane predstavnika vlasti da će pooštriti poresku naplatu u odnosu na one dužnike koji godinama ne plaćaju i ne servisiraju poreske obaveze.

Kada govorimo o izdacima, oni su veći za 8,7% u odnosu na prošlu godinu. Primjetno je da kapitalni izdaci rastu u proteklih nekoliko godina što za ekonomiju može biti značajan podsticaj. Posebna opasnost je praksa da se pozajmljena sredstva u dosta velikom procentu koriste za servisiranje tekuće potrošnje i dugova, što bi trebalo svesti na minimum. Ono što sam nedavno ovdje u Parlamentu govorio, poseban problem jeste ne usvajanje

kapitalnog dijela budžeta, nego realizacija kapitalnog dijela budžeta jer imamo praksu da značajno se odstupa od usvojenog kapitalnog dijela budžeta. Ja bih volio da su ovdje predstavnici Direkcije za javne radove i predstavnici Direkcije za saobraćaj, jer naročito su ta odstupanja velika u nerazvijenim opštinama, gdje imamo i manjak administrativnih kapaciteta i imamo projektnu dokumentaciju koja najčešće u nekim sitnim detaljima odstupa od pravila i na uštrb toga imamo stvaranje i jaza između razvijenih i nerazvijenih, pored deklarativnog opredjeljenja Vlade i iskrenog opredjeljenja da se taj jaz smanji.

Pored priče da su izdašna sredstva za sjever, mislim da je samo još uvijek za pojedine opštine sa sjevera stidljivo dostupni kapitalni dio budžeta, naročito ako se uzme u obzir da se i usvojeni kapitalni projekti ne realizuju zbog nekih sitnih detalja. Naročito se to odnosi na /Prekid/ Petnjicu, Berane, Andrijevića, Plav i Rožaje. Zamoliću Vas samo za minut.

Takođe mislim da je predviđenim budžetom malo sredstava za Tužilaštvo. Smatram da bi uz opredjeljenje Vlade, opredjeljenje Parlamenta i ukupne politike državne, da se pooštre kaznena politika i da rad Tužilaštva ima i finansijska sredstva, da ima naročito dodatna sredstva za brojna vještačenja koja se obavljaju ne samo u zemlji, nego i vani da bi bilo prostora i potrebe da se u ovom dijelu opredijele dodatna sredstva. Ako uzmemo da nema u kapitalnom dijelu budžeta Kliničkog centra, iako smo verifikovali problem uskog grla u zdravstvu, nemamo znači onda sredstava za kotorsku bolnicu, koja je takođe jedan od prioriteta. Još uvijek nijesmo rasvijetlili zbog čega nijedan penzioner na sjeveru Crne Gore nije dobio nijedan stan od 1989. godine, da nijedan zdravstveni radnik, nijedan ljekar, nijedan profesor u Opštini Rožaje, Plav, Andrijevića od 1989. godine nije dobio nijedan stan,

to su pitanja za Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Žao mi je što u klupama Vlade nemamo više ministara i nemamo ni potpredsjednika Vlade koji je trebao da čuje ove navode i da da odgovore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sjetimo se da je uobičajeno da povodom ove tačke bude ministar finansija sa svojim saradnicima. Uvažavajući objektivne razloge njegovog odsustva, ipak moramo kazati da je Vlada ove godine, rekao bih, u neobično jakom formatu nastupila povodom ovog važnog zakona. U toku su i druge obaveze i potpredsjednika i ministara, tako da mislim da je što se tiče odnosa Vlade danas pokazala jedan odgovoran odnos prema važnom dokumentu kakav je zakon o budžetu.

Imamo jednu malu promjenu. Koleginica Jonica koja je inače bila poslednja prijavljena na spisku će imati sada riječ u skladu sa dogovorom sa kolegom Perićem koji je pokazao kolegijalni džentlmenški odnos.

Izvolite, koleginice.

SNEŽANA JONICA:

Zahvaljujem kolegi Periću zbog saglasnosti za promjenu redosljeda. Počeću komentarom na koji ste me Vi inspirisali komentarišući odgovoran odnos Vlade. Pa bolje bi bilo da Vlada svoj odgovoran odnos prema

građanima Crne Gore i pema njihovom novcu koji se sliva u budžet pokaže načinom na koji koncipira budžet nego time što u nekom trenutku sjedi ovdje par ministara više ili manje, u svakom slučaju u ovom momentu vidim samo jednog ministra, tako da ne predimenzioniramo tu priču koja je bila dobra namjera, ali do kraja i nije tako relizovana.

Ono što ću ja reći za to što Vi nazivate odgovornim odnosom Vlade je da je budžet za 2016. godinu ustvari samo kontinuitet igranja sa ljudskim sudbinama kroz atak na najranjivije kategorije stanovništva i kontinuitet nepravedne raspodjele sredstava. I tako ja vidim odnos Vlade prema građanima kroz budžet za 2016. godinu. I nije slučajno što sam rekla kontinuitet, jer kad bih pogledala diskusije i od prošle i od prethodne godine, rekla bih da u suštini ne moram ni da se pripremam za budžet, jer očigledno je najlakše ići upravo na te kategorije za koje mi skrećemo pažnju i očigledno se ne pokušava popraviti ništa tamo gdje je Vlada bila najdužnija i najobaveznija da svoje ranije napravljene nepravde makar u ovom dijelu ispravlja. Počecu sa tri fonda o kojima stalno pričam.

Fond rada iz kojeg se isplaćuju otpremnine za one koji su radili u preduzećima koja su otišla pod stečaj. Dakle, lošom politikom ove Vlade Crne Gore ugašene su i zatvorene firme po Crnoj Gori, otišle su pod stečaj, radnici su ostali bez posla. Država je kroz Zakon o Fondu rada našla model da se sa nekih 1.925 eura da otpremnina upravo tim licima, ali je onda takođe našla model u odnosu na njih koji su najugroženiji upravo lošom ekonomskom politikom ove Vlade jer su ostali bez posla i bez dugo rađenih egzistencijalnih rješenja u firmama koje su godinama stvarali a koje je neko lako uništavao. Došli su u poziciju da mi u ovom momentu imamo 2.829 rješenja u Fondu rada za koje je potrebno 5.448.654 eura /Prekid/, a planirano je samo 2,3

miliona. Dakle, samo manje od pola od onoga što je planirano, a podsjećam da je 506 rješenja postalo pravosnažno još 2013. godine, da se radi o ljudima koji su prije desetak godina ostali bez posla, koji su podnijeli zahtjeve neke 2010, 2011. godine, koji su čekali do 2013. da im se odluči po tim zahtjevima i sada treba da dočekaju 2016. ili 2017. da im se po njima isplati.

Dakle, jedan dio priče koji će biti definisan amandmanima Socijalističke narodne partije Crne Gore, gdje ćemo tražiti da se kompletan iznos koji se duguje po osnovu donijetih rješenja u Fondu rada zaokruži tako što će se budžetom za 2016. godinu planirati punih 5,4 miliona eura.

Drugi Fond, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom. Priča koju pet godina pričamo i kojoj konačno, kako neki vole da kažu, pečat daje i Državna revizorska institucija tako što potvrđuje ono što smo govorili iz ovih klupa, a to je da je Vlada Crne Gore nenamjenski potrošila ili otela 35 miliona eura od lica sa invaliditetom, nastavlja se na način što i pored toga što je i Državna revizorska institucija to konstatovala i pored toga što smo se svi složili da je to tako i tako, ne smije da bude u budžetu za 2016. godinu, iako se zna da će poslodavci uplatiti 8,5 miliona eura za ovaj Fond, planira se samo dva miliona eura, od kojih će se namjenski potrošiti 400 hiljada tako da će se bukvalno opet oteti punih osam miliona eura. E zaista čekam glasanje i o ovom amandmanu Socijalističke narodne partije Crne Gore, pri čemu ću zaista pitati svakoga pojedinačno da li će i ove godine, i ne zamjerite mi na formulaciji, imati obraza da svojim glasom protiv takvog amandmana otme od lica sa invaliditetom osam miliona eura nakon 35 miliona eura otetih zbog prećutkivanja ove priče zadnjih pet godina.

Sljedeći Fond, Fond za obeštećenje, godinama se čekaju rješenja za obeštećenje. Po onome što je tendencija rada Komisije za restituciju dolazimo do toga da će neki za 20 godina dočekati rješenje, za 50 godina dočekati u ovim ratama i u ovim iznosima koje Vlada opredjeljuje novac za imovinu koja im je bespravno oduzeta i na taj način ćemo doći do toga da šesta ili sedma generacija dobije ono što je nepravедno prije određenog vremena oduzeto njihovim precima.

I nastavak priče o nepravdi i pravdi, osim što se krajnje nepravедno od najranjivijih kategorija oduzima ovo što sam govorila, ometa se pravda na način što se Tužilaštvu koje je tražilo oko 10 miliona eura opredjeljuje iznos od sedam miliona i nešto eura i na taj način za tri miliona eura smanjuje potreban iznos sredstava neophodan za rad specijalnog Tužilaštva, za plaćanje sudskih vještaka, za plaćanje istražnog tima. Postavljaju se pitanja - kome to u Vladi Crne Gore smeta rad specijalnog Tužilaštva, kome to u Vladi Crne Gore smetaju efekti rada Vrhovnog državnog Tužilaštva, kome to u Vladi Crne Gore treba da ometa rad Tužilaštva u sljedećoj godini, ko to sebe vidi na sljedećoj listi optuženih od strane specijalnog Tužilaštva pa u pokušaju da ih makar uspori u radu ili prikupljanju dokaza ili u vještačenju pokušava da svede na minimum sredstava onima kojima je potrebno dati najviše sredstava. Od gospodina Vukićevića smo dobili odgovor da su limitirana sredstva pa se zato Tužilaštvu nije dalo dovoljno. Moj odgovor na tu priču - samo iz tri predmeta koje u ovom momentu vodi specijalno Tužilaštvo ne da bi se za deset godina moglo finansirati Tužilaštvo, nego bi se mogla napraviti zagrada i Skupštine i Tužilaštva. Dakle, sve pare koje Tužilaštvo traži i više od toga treba tamo dati jer ćemo na taj način obezbijediti i da se više ne otima iz budžeta. Desetine miliona su se otimale

pa sad nema za najranjivije kategorije i zaustavićemo i obezbijediti da kroz taj zakon koji je promovisao gospodin Pažin ne davno, kada je usvojen u ovoj Skupštini kroz oduzimanje imovinske koristi dobijene krivičnim djelom, nešto od toga otetoga novca dobijemo nazad, ali ne kroz sporazume o priznanju krivice sa pojedincima, nego kroz način da obezbijedimo da sve što je oteto bude vraćeno da ne bi bilo ovdje dobrovoljaca koji će da idu da odleže za 500 hiljada eura, a da zadrže doma 10 miliona eura.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Uprkos svim mojim pokušajima da upozorim koleginicu na istek vremena, ne uspijevam.

Ministar Pažin se javlja. Izvolite, ministre Pažin.

ZORAN PAŽIN:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene dame i gospodo poslanici,

Vjerujem da vam je poznato, jer ste bili više puta u prilici da to čujete upravo u ovom visokom domu, da je jedan od prioriteta unutrašnje politike 40. crnogorske Vlade upravo suzbijanje svih vrsta kriminaliteta, posebno korupcije i organizovanog kriminala. Sasvim je izvjesno da nema rezultata u toj borbi bez dobrog ekipiranja državnog Tužilaštva kako kadrovski, tako i tehnički. Vlada je u prethodnom periodu pokazala svoju punu posvećenost

izgradnji kapaciteta Tužilaštva, predlažući ovom visokom domu normativna rješenja koja uporedno-pravno gledajući u savremenoj Evropi nemaju pandana u pogledu samostalnosti i nezavisnosti Tužilaštva. Dakle, normativna rješenja koja su najснаžnija u Evropi kada je u pitanju nezavisnost i samostalnost Tužilaštva, u nekim elementima jači elementi ne zavise od same sudske vlasti koja je jedna od grana vlasti kao što znamo.

Takođe, želim da vas podsjetim da je u ovom visokom domu Vrhovni državni tužilac izabran sa 3/5, što je više nego jasan izraz političke volje, da je glavni specijalni tužilac izabran u Tužilačkom savjetu jednoglasno, a da u tom Tužilačkom savjetu sjedi i predstavnik Vlade. Prilikom izrade Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državnog tužilaštva, Specijalnog tužilaštva, Ministarstvo pravde a potom i Vlada podržali su sva rješenja koja su dolazila od strane Tužilaštva.

Dakle, više je nego jasno da je Vlada opredijeljena da podržava jačanje kapaciteta Tužilaštva. U odnosu na budžet za potrebe Državnog tužilaštva koji je iznosio za 2015. godinu 6.285.928 eura, u Predlogu budžeta za 2016. godinu Vlada je opredijelila 7.123.385 eura, što je negdje oko 840 hiljada eura više nego što je to za ovu godinu.

Budite uvjereni, sve ono što budu realne potrebe Tužilaštva a rezultat su zamaha u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, imaće razumijevanje i podršku od strane ove Vlade. Ja ću prvi da se založim da se kroz tekuće budžetske rezerve podrži sve ono što bude reformski i napredno od strane Državnog tužilaštva, sve ono što bude izraz dodatnih potreba, ali kao rezultat do sada postignutih rezultata. Dakle, slažem se sa Vama da je oduzimanje imovinske koristi pribavljene kriminalnom djelatnošću jedan snažan rezervoar kako budžetski, tako i za samo Državno tužilaštvo. Kao

ministar pravde prvi ću se založiti da se sredstva koja budu oduzimana kao rezultat kriminalne djelatnosti opredjeljuju za jačanje Državnog tužilaštva. Dakle, očekujemo rezultate, Državno tužilaštvo neće u ničemu oskudijevati što je potrebno za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Finansiraćemo sve njihove realne potrebe, a prilikom planiranja samoga budžeta moramo uvažiti ekonomsku realnost, moramo da uvažimo ono što su realni ekonomski pokazatelji, kao što je to predstavio potpredsjednik Vlade Lazović, a za ono što su naše prioritetne potrebe kao što je borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, budite bez brige, sve će to biti blagovremeno finansirano. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Koleginica Jonica ima komentar na Vaš odgovor.

Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Gospodine Pažin, ova priča o tome da je Vlada posvećena borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, mislim da je vrijeme da se sa riječi pređe na djela. Za mene su djela tako što se Tužilaštvu koje u ovom momentu pokazuje značajne rezultate u tom poslu obezbjeđuje onoliko sredstava kojima je neophodno da sve ono što Vi dobro znate, jesu nove nadležnosti i nove strukture unutar Tužilaštva koje smo upravo tim zakonima o kojima pričate obezbijedili.

Drugo, rekli ste da je Vlada obezbijedila nezavisnost u Tužilaštvu, odnosno njegovu poziciju u društvu koja čak je veća ili više nezavisna nego što je to uobičajno u drugim pravnim sistemima. Jedna ispravka, ali nijeste tada bili ministar, mada to dobro znate. Nije Vlada. Skupština Crne Gore, ministre, je obezbijedila takvu poziciju i da budem još preciznija, Socijalistička narodna partija Crne Gore, jer bez naših glasova ne bi bilo izmjena Ustava iz oblasti pravosuđa iako smo doživljavali napade i s jedne i s druge strane - i od opozicije i od takozvanih nezavisnih medija. Da, bili smo spremni da damo nezavisniju poziciju Tužilaštvu nego što je to bilo uobičajeno svjesni potrebe Crne Gore da je potreba da jedan takav sistem da bi konačno neko počeo da radi svoj posao i da bi konačno prestalo da bude u ovoj državi nedodirljivih i da bi konačno oni koji su radili ono što ne treba i koji su otimali društveno bogatstvo svih građana počeli da ga vraćaju, ako naravno vi nekim pravnim sredstvima i nekim zakonima koje smo nedavno donijeli ne omogućite da se sporazumima o priznanju krivice to bogatstvo u punom kapacitetu ne vrati.

Ono što je takođe bitno da kažem, Vrhovni državni tužilac jeste izabran 3/5 većinom. Opet, kako, gdje? U Skupštini Crne Gore. Kako, gdje? Opet glasovima Socijalističke narodne partije Crne Gore uz napade. Da, jer bez naših glasova toga ne bi bilo. Dakle, da rasčistimo i tu priču. Do dana današnjeg ne bi imali Vrhovnog državnog tužioca da nije bilo hrabrosti iz ovih klupa da se odupremo napadima i kolega kojih danas nema ovdje i onih tamo nezavisnih medija koji su crtali mete svaki dan u naslovnim stranama zbog toga što želimo da konačno jedna institucija u ovoj državi pokušava ili treba da funkcioniše. I da završimo priču o ekonomskoj realnosti i o tome što su stvarne potrebe - Jeste li vi skoro bili u zgradi Tužilaštva, naravno kao

ministar pravde ne kao ovi što dolaze ovih dana? Jeste li videli u kojim prostorijama oni funkcionišu? Jeste li videli da specijalni tužioci po petorica čekaju red da jedan daktilograf otkuca optužnicu koja možda ne može da čeka ili koja je teška 10 miliona eura? I ako je to poenta da treba da pričamo o ekonomskoj realnosti, ja ću Vam reći, devet miliona eura se troši na gorivo za Vladu Crne Gore za sva ona službena vozila koja su poslije pet parkirana ispred Delte ili ispred nekih poznatih podgoričkih restorana. Dakle, gdje se zloupotrebljavaju službena vozila u privatne svrhe. Pa 'ajmo te pare od goriva koja se zloupotrebljavaju u popodnevnim i večernjim časovima da prebacimo Tužilaštvu kako niko nikad više ne bi zloupotrijebljavao sredstva u ovoj državi.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Nastavljamo sa diskusijama.

Sada će kolega Sekulić, a poslije kolege Sekulića kolega Perić.

Hvala, izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena gospodo ministri, predstavnici Vlade, poštovane kolege,

Bez obzira ako govorimo o budžetu jednog domaćinstva, o budžetu jedne firme, opštine ili o budžetu države, imamo prihodnu i rashodnu stranu.

Znači, prihodna strana treba da obezbijedi finansiranje svega onoga što je obaveza državnog aparata. Prihodna strana je definisana i zakonom a jedini način da se poveća prihodna strana a da država bude bogatija jeste rast bruto društvenog proizvoda. Ono što možemo pročitati iz ovog Zakona o budžetu, a rekao bih jednako tako možemo pročitati i iz onoga što su pokazatelji kretanja makro-ekonomske politike u Crnoj Gori, iz Izvještaja MONSTATA, jeste da imamo rast bruto društvenog proizvoda. Znači, taj rast bruto društvenog proizvoda može se mjeriti rastom većine zemalja u Evropskoj uniji, ali s obzirom da je rečeno da eto nije dobro da se mi mjerimo sa Njemačkom i sa nekom drugom razvijenom evropskom državom, da se mjerimo sa zemljama regiona, da se mjerimo sa zemljama čiju smo zajedničku sudbinu dijelili svih predhodnih godina. I u tom dijelu možemo reći da je Crna Gora lider u regionu. Znači, ne postoji država u regionu koja ima veći rast bruto društvenog proizvoda u ovoj godini i veći planirani rast, a te planove podržava i Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond, u narednoj godini od Crne Gore.

Tu nemamo nikakve dileme. Vjerujte da nakon što je prošle godine taj rast iznosio 1,8%, a tokom ove godine će dostići negdje između 3,8% i 4,2%, možemo da budemo zadovoljni. Možemo da kažemo da ono što je ekonomska politika Vlade Crne Gore koja je projektovana i kroz prošlogodišnji budžet a čuli smo kritike od naših kolega iz opozicije i prošle godine da je bilo uspješno, a tako će se nastaviti i u narednoj godini.

Ne treba zaboraviti da taj rast bruto društvenog proizvoda je dragocjen prije svega zbog činjenice da imamo rast u realnoj ekonomiji. Kakva takva, ali realna je ekonomija i ona raste po nekoj stopi od 9,2%. Takođe, ne treba zaboraviti da imamo dvocifren rast kad je u pitanju turizam, da imamo rast

kada je u pitanju građevinarstvo. Vjerujte mi da svi pokazatelji zaista daju dobru osnovu za ono što je perspektiva crnogorske ekonomije u narednom periodu bez obzira što smo bili pogođeni ekonomskom krizom jednako snažnom kao i druge države Evropske unije.

Naravno, slažem se ja i sa tim da ne treba da se mjerimo kada je u pitanju javni dug, jer čini mi se da je to najviše pod lupom javnosti u posljednje vrijeme kad je u pitanju javni dug jedne države. Ne treba da se mjerimo sa Japanom i njihovih 220% bruto društvenog proizvoda duga i ne treba da se mjerimo sa zemljama Evropske unije. Preko 80% imaju i Njemačka i Francuska. Ne treba da se mjerimo sa jednom Italijom jer ona ima preko 120%. Ali, hajde da pokušamo da vidimo gdje su tu zemlje regiona. Hajde da pokušamo da vidimo gdje je tu država sa kojom smo do nedavno, do prije 10 godina dijelili zajedničku sudbinu. Znači, opet imamo situaciju da je javni dug Crne Gore manji recimo od javnog duga Srbije. Pritom, zaista smatram da ne postoji mogućnost da crnogorskoj ekonomiji bude bolje ako ne bude bolje ekonomiji čitavog regiona. Mislim da je to negdje prepoznato i u onome što je odnos Evropske unije prema Crnoj Gori. Ne treba zaboraviti da smo otvorili preko 20 poglavlja i otvaranjem tih poglavlja imamo dodatne obaveze kada je u pitanju rashodna strana budžeta, ali to je posebna priča.

U svakom slučaju, što se tiče pirhodne strane vjerujem da će ono što je zacrtano ovim budžetom biti ispunjeno. Možemo već sad da kažemo da je javna potrošnja već na onom nivou na kojem možemo da kažemo da Crna Gora finansira skoro čitavu svoju javnu potrošnju.

A kada je priča o javnom dugu, hajde da vidimo na šta mi to trošimo pare iz javnog duga. Ako bi samo ono što je urađeno u posljednjih 10 godina kroz direkciju javnih radova, govorimo o državnoj infrastrukturi, sklonili,

odnosno sabrali kao ono što je dato u razvoju Crne Gore, došli bismo do cifre koja je jednaka javnom dugu Crne Gore. Ali, ja zaista smatram da i dalje treba da raste javni dug jer tako raste i razvija se Crna Gora. Znači, razvijamo njenu infrastrukturu. Dobro je što je i Evropska unija prepoznala činjenicu da je u čitavom regionu, uključujući Crnu Goru, najviši problem razvoj infrastrukture i vjerujem da ćemo u narednim godinama imati izdašniju pomoć evropskih fondova kad je u pitanju izgradnja infrastrukture. Ali, takođe ne treba zaboraviti, ne treba zanemariti da je ova generacija morala da radi i vodosnadbijevanje crnogorskog primorja, morala da radi mnoge regionalne puteve, morala da se bavi rješanjem pitanja otpadnih voda na crnogorskom primorju itd. Znači, kada pričamo o ekonomiji, treba poći od početne tačke, da je Crna Gora živjela najvećim dijelom od Fonda za nerazvijena područja kada je bila dio zajedničke Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Sekuliću.

Sada je kolega Perić. Zamolio bih da se pripremi kolega Abazović, a nakon kolege Abazovića Marija Čatović.

Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi predstavnici Vlade,

Juče smo raspravljali završni račun za 2014. godinu. Danas raspravljamo budžet za 2016. godinu i prosto negdje se vidi da isplivavaju posljedice potpuno pogrešnog decenijskog pristupa u vođenju ekonomije. Decenijama smo slušali priču da je potrebno samo stvoriti ambijent, omogućiti slobodno tržište da zaživi, da će se stvari rješavati i da će budžet pokazivati sve pozitivne tendencije koje treba da pokaže.

Evo, 25 godina koliko traje ta filozofija, prosto brojke nijesu dobre. Kako to izgleda za 2016. godinu? Dakle, od 2.125.000.000 eura koliko treba da se utroši iduće godine, 532 miliona eura ili 25% ide na socijalnu zaštitu. Na tekući budžet, znači plate i ostali propratni materijal i usluge, 680 miliona eura, odnosno 32% i na otplatu duga 393 miliona eura, ili oko 18,5%. Znači, samo kad se saberu tekući izdaci, socijale i krediti, odnosno otplata kredita - ode 1.605.000.000 eura, odnosno 75,5% budžeta. Ako bismo odbili dio koji se odnosi na autoput, više nego skromno, ne skromno nego sasvim nedovoljno bi bila bilo kakva vrsta ulaganja u bilo kakav, zaista evo pominjao sam ta kreiranja istinskog ambijenta u kome bi se moglo postići više.

Ja ću ovdje uzeti konkretne cifre, za službena putovanja pet miliona eura, za komunikacione usluge šest miliona eura, za konsultantske usluge, projekte i studije 30,8 miliona eura, za rashode za gorivo 9,3 miliona i za zakup objekata 7,6 miliona eura. To je ukupno 58,7 miliona eura, a ovim budžetom je predviđeno da će biti povećanje oko 15%. Zašto ovo sada pominjem? Ako bismo išli istom logikom da 15% uvećamo plate u zdravstvu i školstvu, bilo bi dovoljno nekih 20 miliona eura, a ovdje imamo 58,7%. Govorim o izbalansiranosti budžeta.

S druge strane, ono što jeste negdje problem, drago mi je da je ovdje i ministar poljoprivrede, on može imati i priliku da odgovori, mi imamo svega

opredijeljeno 9,9 miliona eura za subvencije poljoprivrednicima u ovoj godini u stavci 416. To je svakako više nego nedovoljno. Zašto ovo kažem? Mi u poljoprivredi, bez obzira na javne polemike koje su bile između ministra i predstavnika medija, se vrtimo negdje oko cifre oko 3.000 ljudi koji se mogu smatrati zaposlenim u poljoprivredi. To je ogroman resurs za zapošljavanje novih ljudi, za nova radna mjesta. Mi to s 9,9 miliona eura jednostavno nećemo uspjeti i ostaće stvari tu gdje jesu. S druge strane, to bi bila prilika s proaktivnijom ulogom države da se smanji i broj korisnika MOP-a, pa bi se neka sredstva oslobađala. S proaktivnijom ulogom, s promjenom filozofije upravljanja državnim budžetom, otvarala bi se sredstva koja bi se mogla usmjeravati onamo gdje će dati više rezultata u konačnom. Ovako, mi smo danas slušali priču o tome kako smo bolji od Japana, kako smo bolji od Sjedinjenih Američkih Država zbog toga što je njihov deficit mnogo veći, ali je osnovno pitanje ko će i od čega će da vraća ovaj dug koji mi imamo, koji će biti oko 70%. Od čega? Vraćam se na strukturu budžeta, na socijalna davanja, na plate i prateće usluge i troškove i na otplatu duga mi potrošimo 75% našeg budžeta. Od čega ćemo da vraćamo?

Ono čime bih završio i neću upotrijebiti cijelo vrijeme, negdje me ponukalo da završim tom rečenicom iz Ljubišinog djela „Kanjoš Macedonović“, kada dolazi glavni junak u priliku da bude nagrađen za ono što je učinio za dužda, kada mu se otvara državna kesa, državna riznica da uzme, da naplati tu svoju nagradu za djelo koje je učinio za dužda, on daje odgovor: Da se iz ove skrinje diže a ne meće, to bi blago brzo nestalo. Brzo biste joj dno videli. Čini mi se da smo mi došli u tu situaciju. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem na veoma racionalnom odnosu prema vremenu. Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Ipak da dam par komentara. Mislim da postoji dobar dio onoga što ste kazali gdje nema razlika u našem razmišljanju. Siguran sam da i Vi i ja želimo dobro poljoprivrednim proizvođačima. Postoji samo pitanje odakle treba uzeti za poljoprivredne proizvođače, ali to nije razlog zbog čega sam se javio.

Javio sam se, ipak, da bismo radi javnosti bili objektivni i korektni do kraja. Jedno je kada upoređujemo agrobudžet Crne Gore u apsolutnim iznosima, pa kažemo - da, mi imamo devet i nešto miliona eura opredijeljeno za direktna plaćanja u odnosu na druge zemlje regiona kod kojih je taj apsolutni iznos veći. Potpuno je druga slika kada taj iznos podijelimo s brojem stanovnika ili s brojem poljoprivrednih proizvođača. Ako uzmemo davanja, direktna plaćanja po glavi stanovnika, onda su ona u Crnoj Gori veća od velikog broja naših susjednih država. Ako bismo ih uzeli u odnosu na broj i to ovaj koji ste sami kazali, negdje oko dvije hiljade i nešto zaposlenih u poljoprivredi, onda bi ona bila među rekordno najvećima na svijetu. Nešto u tim ciframa ne štima. Da li imamo malo više zaposlenih u poljoprivredi, jer nam podaci i ankete o radnoj snazi govore da u trećem kvartalu 2015. godine imamo 19.100 zaposlenih u poljoprivredi, što je, složićete se, značajno više od onoga što je administrativni izvor.

Slažem se s vama da treba podržati još više poljoprivrednu proizvodnju, ali upravo zbog toga što imamo ograničena budžetska sredstva, orijentacija Vlade bila je da idemo ka IPA projektima i ka kreditnim sredstvima

koja su stavljena na raspolaganje poljoprivredi i mislim da je obezbijeđeno dovoljno finansijskih sredstava da naši poljoprivrednici ne moraju da brinu.

Još nešto i time završavam, nadam se da me nećete pogrešno shvatiti, ali uz sve uvažavanje pojedinačno svih članova ovog parlamenta, prilikom posljednje rasprave o budžetu prošle godine i pored svih priča, niko nije dao predlog da se poveća budžet /Prekid/ predlog da se povećaju staračke naknade. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Perić.

SRĐAN PERIĆ:

Ministre, podnijeću amandman kojim ću tražiti 20 miliona eura za subvencije, pa da vidimo. Vi ste u toj Vladi, da se borimo zajedno, da vidimo da li ćemo dobiti duplo veća sredstva. Obećavam javno, podnijeću taj amandman.

O čemu se radi. Što se tiče cifara, raspolazem onim ciframa koje daju državne institucije. Ne mogu raspolagati svojim odokativnim metodama, više ili manje i opet kažem ne preko tri hiljade. Kada govorimo o ulaganjima, postavio sam poslaničko pitanje unazad kada sam govorio o tim subvencijama zašto one nijesu više. Tada ste negdje bili na liniji predstavljanja da su, u suštini, subvencije koje dobijaju naši poljoprivrednici, naši farmeri veće od onih koje dobija Evropska unija, da su to iskustva naših

ljudi koji su bili tamo. Javnosti radi, došao sam do podatka iz 2010. godine. Moguće da je bilo pomjeranja, ali ne vjerujem da je bilo na niže, osim Grčke. U Grčkoj je bilo 852 eura po hektaru dobija direktnu pomoć farmer. U Holandiji 505 eura. U Danskoj 434 eura. U Njemačkoj 388 eura. U Austriji 375 eura. Evo, gledaju nas poljoprivrednici i mene i Vas, pa da vidimo da li oni dobijaju više ili manje sredstava po hektaru.

Ono što je, takođe, isto jako važno, nije poenta ovdje kada govorimo o stanju u poljoprivredi da mi mislimo da će, Vi ste iznijeli tu tezu da ona nije dobra, ići logikom, i u tom dijelu sam potpuno saglasan s Vama, da država organizuje apsolutno kompletan proces poljoprivredne proizvodnje. Ona mora da stimuliše one koji rešavaju taj proces, prije svega proces otkupa o kome smo pričali tokom poslaničkog pitanja. On se odnosi, opet se vraćam na budžet, sa 9,9 miliona eura vi možete jako malo da uradite. Usmjeravanje ka IPA fondovima nije loše, dobro je. Svjesni smo da mnogim poljoprivrednicima treba značajna obuka da bi uopšte mogli da apliciraju za te fondove i njima je to još uvijek na jako dalekom ... Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Izvolite, koleginice.

MARIJA ĆATOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani predsjedavajući, kolege poslanici, ministri, gospodine Vukićeviću s saradnicom, uvaženi građani,

Predlog budžeta za 2016. godinu koncipiran je na način da pruži podršku razvoju u stvaranju nove vrijednosti i unapređenju socijalne komponente, pri čemu je iznos kapitalnog budžeta od 334,8 miliona eura veći za 50 miliona u odnosu na prošlogodišnji, a dio socijalne podrške za preko 30 miliona eura.

Ono što karakteriše Predlog budžeta za 2016. godinu je i dalje odgovorno trošenje budžetskih sredstava, što predstavlja vodeću paradigmu upravljanja državnim budžetom. Prateći dosadašnji trend razvoja događaja u ekonomiji Crne Gore, posebno u javnim finansijama, a s stanovišta šireg ekonomskog okruženja, definisan je spektar primjene mjera planiranih fiskalnom politikom za 2016. godinu. Održivi javni dug i dalje ostaje u fokusu prioriteta fiskalne politike u narednom periodu, uz uvažavanje finansiranja projekata koji osiguravaju ekonomski rast. Kroz tu prizmu, smanjenje budžetskog deficita se postavlja kao prioritet i mjere fiskalne politike imaju upravo za cilj povećanje budžetskih prihoda i racionalizaciju potrošnje. Ulaganje u izgradnju autoputa i ostali javni radovi usloviće uvećanje deficita. Ipak, važno je napomenuti da planirana kapitalna ulaganja imaju prevashodno razvojni karakter. Planirana kapitalna ulaganja su preduslov za snažniji ekonomski rast i učestvuju u povećanju apsolutnog nivoa BDP-a, što direktno utiče na smanjenje relativnih iznosa deficita javnog duga.

U narednom dijelu izlaganja posebnu pažnju ću posvetiti lokalnim samoupravama. U 2016. godini očekuje se nastavak trenda rasta prihoda i stabilizacije javnih finansija lokalne samouprave koji je započeo još 2013. godine, što će najprije doprinijeti smanjenju nivoa neizmirenih obaveza i

racionalizacije tekuće potrošnje, izmirenju obaveza iz prethodnog perioda, redovnom servisiranju zakonskih obaveza i racionalizaciji /Prekid/ Imajući u vidu loše pokazatelje finansijskog stanja lokalne samouprave, tokom 2015. godine preduzete su značajne mjere u cilju konsolidacije javnih finansija na lokalnom nivou. Na sjednici 19. februara 2015. Vlada Crne Gore je usvojila informaciju o reprogramu duga opština na osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih na dan 31.12.2014. godine u ukupnom iznosu od 89,0 miliona eura. Od ovog iznosa, 74,45 miliona eura reprogramirano je na 20 godina, počev od 1.07.2015. godine za opštine koje su korisnici Egalizacionog fonda, dok je 14,62 miliona eura koji se odnose na opštine Bar i Budva reprogramirano na period od pet godina, jer su njihovi fiskalni kapaciteti veći od prosječnog. Navedeno smatram dobrim potezom Vlade da se pomogne lokalnim samoupravama koje imaju nepremostive finansijske probleme.

Moje pitanje za Vas, uvaženi gospodine Vukićeviću, ili za Vašu saradnicu - Da li su sve lokalne samouprave iskoristile svoje zakonske mogućnosti u naplati prihoda koji im pripadaju? Da li se poštuje obaveza uplate 30% prihoda od prodaje državne imovine lokalnim samoupravama? Izmiruju li se redovno naknade za korišćenje prostora i lokalnih samouprava od strane državnih institucija? Ukoliko se ove obaveze ne izmiruju, a koliko mi je poznato neredovno, zašto se ne koristi sistem poravnjanja duga između Vlade i lokalnih samouprava? Takođe, u obrazloženju Predloga zakona, na str. 217 kod Direkcije javnih radova, predviđena su sredstva za sanaciju zatvorenog plivačkog bazena u Kotoru, kao i za sličnu namjenu u Tivtu.

Poštovani gospodine Vukićeviću, napominjem da je bazen u Kotoru građen samodoprinom građana i da je sazreo za temeljnu sanaciju.

Takođe, podsjećam da je Kotor u Crnoj Gori najveći rasadnik mladih talentovanih vaterpolista od kojih značajni broj igra u reprezentaciji Crne Gore. Igraće i ubuduće ako im stvorimo dobre uslove.

Posmatrajući budžet za 2016. godinu, koncipiran je da se uvećanje, između ostalog, odnosi na kapitalna investiciona ulaganja i socijalnu politiku, kao i brigu za mlade, naročito u domenu sporta, što će značajno doprinijeti kvalitetnijem životu građana. Podržaću Zakon o budžetu za 2016. godinu. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala i Vama.

Koleginice i kolege, da saopštim redosljed diskutanaata. Kolega Dritan Abazović, nakon njega kolega Almer Kalač i nakon kolege Kalača Radosav Nišavić, pa ćemo kasnije najaviti preostale. Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovane koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, ministri, poštovani građani Crne Gore,

Trebalo bi se osvrnuti na više stvari u pet minuta. Ako bude prekoračenja, molim za toleranciju ukoliko je to moguće. Budžet za narednu godinu niti je razvojni, niti je socijalni nego je kampanjaški. Budžet za narednu godinu jeste u službi narednih parlamentarnih izbora. Kolega Damjanović,

nisam čuo, ali rekao je ranije, potpuno saglasan s njime kao mnogo većim ekonomskim stručnjakom. Nijesmo se dogovarali, ali valjda oko očiglednih stvari ne moramo da se dogovaramo i oko zdrave logike. To što ste vi uradili, prvo bih se osvrnuo, bez obzira što ću potrošiti vrijeme na diskusiju koju sam čuo, odnosno odgovore na diskusiju poslanika od strane potpredsjednika Vlade zaduženog za ekonomski sistem, gospodina Vujice Lazovića ko je ovdje da bi raspravu profesorski izveo, rekao je - daj da se bavimo konkretnim stvarima, pa je onda rekao koliko je spoljni dug SAD-a, koliko je spoljni dug Velike Britanije, koliko je spoljni dug Njemačke i koliko je spoljni dug Japana. Sada ne kao student ekonomije već kao, eto, opet laik, amater, a ispraviće me gospodin Damjanović ako bude nekih, da mu kažem da je prosto nevjerovatno da čovjek više ništa drugo ne može da očekuje od takvog ministra koji u takvim zemljama ne bi mogao na tom mjestu da sjedi jedan jedini dan. Sada će Dritan Abazović kao amater da kaže, a neka javnost prosudi ko je u pravu. Povećanje spoljnog duga bilo koje zemlje koje treba da aktivira ekonomski tu zemlju je poželjno. Naš spoljni dug je dug koji ide na tekuću potrošnju i to ide tri, četiri godine. Kakav autoput, gospodine Lazoviću, nije tu, još bolje što nije tu, što se mene tiče, kakav autoput? Autoput počinje od ove godine, a mi vraćamo dugove godinama unazad. Kaže - povoljan kredit kod Kineza. Nije bitno koliko je povoljan kredit nego koliko je skup kilometar autoputa, građani Crne Gore. Nije bitno. Može banka da vam da kredit od 0,5% ako nešto što košta 50.000 neki stan vam proda za 100.000. To samo neko ko nema elementarno ekonomsko znanje može da priča. U ovoj zemlji apsolutno ne mogu ničim da budem iznenađen. Sada, s brda, s dola, 22. decembra treba da se ugura i Zakon o akcizama da bi se ona pljačka Vlade od sedam centi koja se nikad neće vratiti građanima još jednaput njima stavila na teret. Sada pitam predstavnika Ministarstva

finansija ili predstavnicu, ne znam da li ste iz Ministarstva finansija, đe je zakon o zaradama, đe je novi zakon o zaradama koji prati ovaj budžet? Mi glasamo za ovaj budžet koji treba da isprati zakon o zaradama, samo je to pitanje. Ovaj budžet koji smo mi dobili, Predlog budžeta je s novim zaradama. Đe je Predlog zakona o zaradama? kako ćemo da usvojimo nešto što nije ispraćeno u ovom predlogu budžeta. To je prvo pitanje.

Drugo, samo za kamate ove godine, poštovani građani, izdvajamo 77 miliona eura, što je više od svih socijalnih davanja koje izdvajamo. Svaki treći euro u našem budžetu je iz zaduženja. Zemlja se dnevno zadužuje 1,82 miliona eura. Dakle, 22. decembra 1,82 miliona, sutra, preksutra i tako do kraja 2016. godine. Đe su izdvajanja za poljoprivredu? Lako je da pričamo mi, Abu Dabi fond. Abu Dabi i Dubai i te priče gdje ponovo, a to je totalni nonsens, gdje ne mogu da apliciraju mali farmeri, jer niko nema milion eura i 250.000 eura da aplicira za to osim velikih firmi. Izdvajamo 44% manje za jednog našeg poljoprivrednika nego što to izdvaja Makedonija. Ne pričam o zemljama EU. 60 puta manje nego što izdvaja Hrvatska. Mi pričamo o razvojnom budžetu.

Molim vas, preklinjem vas, nemojte da mislite da su ljudi toliko nepametni. Ako stvarno mislite da treba to uraditi na taj način, svaka čast, izglasajte, silom ili milom, zakonski ili ne. Jednostavno ne može da vam se stane na kraj. Nemojte misliti da nema nijedan čovjek u Crnoj Gori koji ne zna samo elementarno da razmišlja. Ponavljam, napravili ste budžet koji je u službi sledećih parlamentarnih izbora, kratkoročna i socijalna davanja su povećana. Mislite da zbog ovog zakona što će majke s troje djece da primaju nadoknadu, na taj način ste se pravdali, još jedan faul, još jedan faul, nije tačno. Taj zakon nije socijalni. Zašto? Zato što postoje majke s troje djece

koje nijesu socijalni slučajevi. Za vas su svi socijalni slučajevi. Normalno, vi ste napravili siromašnu zemlju. Postoje majke s troje djece koje nijesu socijalni slučajevi i ne mogu da se ubrajajaju u tu kategoriju. Dozvolite, gospodine Simoviću, volio bih da mi date još malo vremena. Ne mogu da vjerujem jednu stvar. U ovom Parlamentu sam tri godine i pričao sam o dva poslednja budžeta. Svaki put kada smo imali budžet svaki poslanik je imao deset minuta. Ovog puta ste napravili pet. Sljedeće godine nemojte da date, ne treba ni da se diskutuje. Tako da nema nikakvih problema. Samo naprijed. Dobro je, na dobrom smo putu, odlično. Ekonomija nam je isto kao u Japanu, čak možda i bolja i tehnološki i ekonomski razvoj tako da možda i ne bude potrebe, možemo i preko mejla, elektronski da glasamo i o budžetu i o drugim stvarima da se ne bi okupljali i na taj način pravili troškove. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zbog svih ostalih kolega, a posebno onih kolega koji već danima veoma odgovorno i veoma dugo rade na skupštinskim odborima povodom budžeta, mislim da ta rasprava traje već skoro mjesec dana. Što se tiče rasporeda vremena, to je odluka Kolegijuma gdje je učestvovao predstavnik i vašeg poslaničkog kluba. Istina, ne onaj isti koji je prošle godine definisao vašu poziciju u diskusiji povodom budžeta. Hvala vam.

Sada bih zamolio kolegu Kalača da uzme riječ.

ALMER KALAČ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Uvaženi ministri, članovi Vlade,

Fiskalna politika u 2016. godini treba da obezbijedi makroekonomsku stabilnost, održiv sistem javnih finansija, uslove za unapređenje poslovnog ambijenta, održiv penzijski sistem i priliv stranih direktnih investicija. Pokazatelji od kojih se krenulo u koncipiranju Predloga budžeta za 2016. godinu su rast BDP-a od 4,1%, rast zaposlenosti od 0,9%, rast kredita od 4,8% i stopa inflacije od 1,5%. Budžet, u 2016. godini, veći je za 162 miliona eura u odnosu na 2015. godinu, ili 8,27%. BDP planiran je u iznosu na tri milijarde i osamsto šezdeset osam miliona eura. Izvorni prihodi budžeta u 2016. godini planirani su na iznos od jedne milijarde i četiristo pedeset osam miliona eura, što je za 129 miliona više u odnosu na planirane prihode u 2015. godini.

Najveća stavka u izvornim prihodima su porezi i doprinosi koji su planirani na iznos od jedne milijarde i trista trideset jedan milion eura i veći su za 81 milion eura, odnosno za 6,49% procenata u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj podatak nam ukazuje da će se u 2016. godini voditi politika na daljem suzbijanju sive ekonomije. Tekući budžet planiran je na iznos od 772 miliona eura i veći je za 13,75% u odnosu na 2015. godinu. Kapitalni budžet projektovan je na iznos od 334 miliona eura i veći je u odnosu na projektovani u 2015. godini za 17,85%. Transferi za socijalnu zaštitu planirani su na iznos 532 miliona eura i veći su za 5,46% u odnosu na prethodnu godinu. DRI je dala pozitivno mišljenje na Predlog zakona. Ocijenjeno je da su izvori finansiranja uravnoteženi sa javnom potrošnjom i da je precizno izračunat nivo deficita budžeta koji iznosi 273 miliona eura, ili 7,1% BDP-a. DRI je navela da je Ministarstvo finansija u projektovanju Predloga zakona o budžetu poštovala zlatno pravilo budžetiranja da se tekući rashodi i

finansirajućih prihoda. Imamo da je tekući prihod projektovan sa suficitom u iznosu od 46 miliona eura.

Projektovanjem budžeta Ministarstvo finansija je ispoštovalo preporuke Državne revizorske institucije kako se trebaju sprovesti kompenzacije i kako ih treba evidentirati. Jasno su odvojeni namjenski od sopstvenih prihoda. Naveo bih nekoliko kvaliteta predloženog budžeta. Budžet ima i razvojni i socijalni karakter. Razvojni karakter vezan je za kapitalni budžet koji iznosi 334 miliona eura, od kojih se 246 miliona eura odnosi na izgradnju glavnog infrastrukturnog projekta autoputa Bar - Boljari. Ovo je kapitalni budžet koji je najveći u posljednjih osam godina i povećan je za 50 miliona eura u odnosu na prethodnu godinu. Ova ulaganja u razvoj ne idu na uštrb socijalne komponente, a dokaz za to imamo u činjenici da su socijalna davanja veća u odnosu na prethodnu godinu za 27 miliona eura. To je pokazatelj odgovornosti prema najranjivijim kategorijama stanovništva. Još jedna bitna stavka ovog budžeta jeste da je tekući deficit projektovan na nivou od 0,7% i ovo je deficit koji je najmanji u proteklih nekoliko godina. To nam govori da je ispoštovano zlatno budžetsko pravilo da se tekući rashodi finansiraju tekućim prihodima. Smatram da se mora raditi izmjena strukturne privrede, da se radi disperzija kako se ne bi zavisilo od samo nekoliko grana privrede. Napominjem da su ovim predlogom zakona planirana i sredstva za opštine Petnjica i Gusinje kao najmlađe, ali i kao najnerazvijenije.

Pored sredstava iz Egalizacionog fonda planirana su i sredstva preko Direkcije javnih radova prvenstveno za izgradnju administrativnih objekata. Pored projekata infrastrukture, predviđena su sredstva za unapređivanje obrazovnog sistema. Može se vidjeti da su opredijeljena sredstva za objekte obrazovnog sistema predškolskog i školskog uzrasta. Takođe su planirana

sredstva i za unapređivanje zdravstvenog sistema. Svaka država treba maksimalno da ulaže u ove oblasti, jer ulaganje u zdravstvenu zaštitu, obrazovanje i osnovna socijalna prava su pokazatelj poštovanja osnovnih ljudskih prava u toj državi. Očekujem da će se ostvariti planska predviđanja i da će državni budžet biti realizovan u projektovanom iznosu. U realizaciji ovog cilja za očekivati je puna saradnja svih budžetskih korisnika, kvalitetno jačanje administrativnih kapaciteta i odgovoran odnos o budžetskoj potrošnji i to samo i isključivo do nivoa bilansnih mogućnosti. Strateški cilj ekonomske politike je dinamiziranje ekonomskog rasta, a kroz to i veći stepen zapošljavanja i veći stepen životnog standarda, a s fiskalne strane to je visok stepen održivosti javnih finansija. Poslanici Bošnjačke stranke će podržati predloženi zakon o budžetu za 2016. godinu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Prije nego što uzme riječ kolega Nišavić, dozvolite da vas upoznam sa pregledom preostalih diskusija. Dakle, četiri kolegice će završiti diskusije povodom ovog važnog zakona. U ime vlasti kolegice Žana Filipović i Branka Tanasijević, a u ime opozicije Danijela Marković i Azra Jasavić. Dakle, nakon kolege Nišavića, imamo još četiri diskusije.

Izvolite, kolega Nišaviću.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Predlog zakona o budžetu za 2016. godinu treba da bude najvažniji finansijski akt, da se planira na osnovu realnih ekonomskih potencijala države, a shodno tome i realne potrošačke potrebe i planova potrošačkih jedinica. Ovaj predlog budžeta predstavlja više odnos nerealnog u smislu planiranja, a onda i nemogućeg u smislu potrošnje. Ovo se, prije svega, odnosi na kapitalni budžet, o čemu ću kasnije govoriti. Sada bih se osvrnuo na budžet za zdravstvo, rad i socijalno staranje. Za Fond za zdravstveno osiguranje predviđen je 181 milion eura, što je za deset miliona više nego u 2015. godini. To povećanje budžeta je u značajnijoj vrijednosti u odnosu na zadnjih sedam, osam godina.

S obzirom na stanje u zdravstvu, u dijelu kvalitetne zdravstvene zaštite, u dijelu poboljšanja standarda liječenja, standarda pružanja kvalitetnih zdravstvenih usluga, u dijelu standarda zaposlenih u zdravstvu, u odnosu na sve to, to povećanje je skoro nevidljivo. Dotrajali objekti, zastarjela oprema u skoro svim objektima, niske zarade i drugo. Samo Klinički centar Crne Gore da bi normalno funkcionisao, potrebno bi mu bilo tih dodatnih deset miliona eura. Ono što najviše interesuje zaposlene u zdravstvu je najavljeno povećanje plata u budžetu na poziciji 411 bruto zarade za zaposlene u javnim zdravstvenim ustanovama. Za 2016. godinu planirane su u iznosu od 83 miliona 480 hiljada 523 eura, što je više za četiri miliona i šesto eura u odnosu na prošlu godinu. Veći dio tih sredstava, oko tri miliona, planiran je za izmirenje duga za zarade iz 2015. godine. Zatim, dio sredstava za oko 100 novozaposlenih, pa za povećanje zarada, dragi zaposleni u zdravstvu, ostaje tek nekih milion i dvjesta hiljada, što bi na broj zaposlenih od preko osam hiljada iznosilo perkapita 2%-3% povećanje u ovoj godini. Ovo govorim iz

razloga što najavljeni Zakon o zaradama u javnom sektoru ne prepoznaje niti zaposlene u zdravstvu niti zaposlene u prosvjeti ili ih rangira na isto mjesto. Po najavama iz Ministarstva zdravlja, očekuje se povećanje od 7,5%, ali ta sredstva ne vidim ni na jednoj poziciji budžeta. Pitanje rešavanja stambenog pitanja zaposlenih u zdravstvu planirano je 50.000 eura. Ne smiješno, već tragično. /Prekid/ 48,7 miliona eura, od toga 44 miliona za lijekove na recept, uz racionalizaciju, malo ili dosta, samo da ne bude opet nestašice lijekova s pozitivne liste. Centar za socijalni rad - planirana su sredstva za doživotnu nadoknadu majkama s troje i više djece i to će konačno odgonetnuti ovu nedoumicu da li će ili neće biti sproveden ovaj zakon.

Što se tiče kapitalnog budžeta, vidi se neravnomjerna raspodjela sredstava u odnosu na sjever i jug iako je planiran u iznosu većem za 50 miliona eura. Vi možete planirati mnogo više jer se kapitalni budžet ne ostvaruje nikad više od 50%, a za godinu 2015. godinu ostvarenje je 34%. Ostvaruju se uglavnom one pozicije tamo gdje treba asfaltirati put i ulicu do vaših glasača i simpatizera. Ne bih se složio s kolegom Damjanovićem da je ovo izborni budžet makar što se tiče sjevera jer uglavnom administracija sjedi u Podgorici. Za sjever je prošla kriza ako se pogledaju, citiram ministra, ove stavke kapitalnog budžeta. Ako se pospješivanje, recimo, turizma, odnosno stavljanje u funkciju hotela na sjeveru Crne Gore, molim vas, građani, poslušajte dobro, sredstva planirana kapitalnim budžetom za 2016. godinu u iznosu od 200.000 eura odnose se na stavljanje u funkciju hotela Lokve u Beranama, Plavsko jezero u Plavu, Durmitor na Žabljaku, kao i na otkup jednog /Prekid/ i izradu elaborata i projekata za ostale hotele. Ovo je mnogo za sjever. Predlažem da se sa ove stavke skine 100.000 eura, da se opredijeli za razvoj turizma na primorju. Zar se tako planira otvaranje novih

radnih mjesta? Zar je to politika zapošljavanja, odnosno zaustavljanja iseljavanja sa sjevera? Bio bih nepravedan prema svom gradu ako ne bih pomenuo projekte vezane za Bijelo Polje, prije svega Ski centar na Cmiljači, planina Bjelasica, gdje je za 2016. godinu planirano milion i 108 hiljada eura za, kažete, dovršetak ranijih projekata.

Podsjećam vas da je prošle godine planirano dva miliona i osamsto, pretprošle godine je planirano tri i po miliona, ostvareno možda nekih 10% svega toga. Ove godine se planira samo milion i sto hiljada, kao da je to sve planirano dosad i završeno. Zatim, sanacija mostova na potezu Slijepač most, Pavino Polje, gdje je ovim budžetom planirano milion eura, za prošlu godinu je planirano osamsto hiljada eura, za sanaciju osam mostova. Uvjeravam vas ovdje, a to građani sjevera znaju, da ni jedan jedini most nije od tih sredstava prošle godine završen. Da ne govorim o planiranom presvlačenju asfaltnog zastora od Slijepač mosta do Pavina Polja i dalje. Prema tome, poštovani građani, uvjerali ste se da, iako je izborni, za vas nije izbor.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegi Nišaviću.

Želite li komentar? Izvolite.

NIKOLA VUKIĆEVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvažene dame i gospodo poslanici, dragi građani, pošto se diskusija približava kraju, iskoristio bih priliku da odgovorim

na par pitanja. Pošto mi vrijeme ne dozvoljava, sada ću se osvrnuti samo na kapitalni budžet i na podatke koje ste dosta neprecizno iznijeli. Nije tačno da je sjever zapostavljen u Predlogu kapitalnog budžeta za 2016. godinu. Osim autoputa koji sam po sebi nosi između 7% i 8% bruto domaćeg proizvoda, sada ću po opštinama navesti koliki je Predlog kapitalnog budžeta za 2016. godinu.

Da bih vam elaborirao da je taj odnos sjever-jug ovoga puta na štetu juga, samo ću reći da je, recimo, za Opštinu Kotor, čime ne treba da se hvalimo, ali to je činjenica, opredijeljeno je 420.000, za Opštinu Herceg Novi 325.000. S druge strane, imamo za Opštinu Pljevlja milion i devedeset dvadeset, za Opštinu Berane 8,5 miliona, za Opštinu Cetinje koja, doduše, nije na sjeveru, ali takođe spada u nerazvijene opštine, tri miliona i osamsto hiljada, Opštinu Mojkovac skoro 800.000, Opštinu Žabljak milion i šesto, Opštinu Kolašin sedam miliona i 150 hiljada, Andrijevića 550.000, Šavnik 430.000, Bijelo Polje milion i sedamsto, Opština Rožaje 830.000. To su pojedinačni projekti. Za projekte koji se odnose na više opština i koji se odnose na sjever Crne Gore otpada milion i 77 hiljada u odnosu na projekte koji se odnose na više opština na jugu Crne Gore gdje je predviđeno 800.000 eura. Vaša postavka i Vaš komentar uopšte ne odgovaraju stanju kako je planirano budžetom. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Želite li da odgovorite? Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Samo se pitam ako je sve ovo tačno, kako ćemo se mi sa sjevera odbraniti ne od iseljavanja, nego od naseljavanja građana sa primorja i centralnog dijela Crne Gore. Pomenuli ste, gospodine, Bijelo Polje 1,7 miliona. Nijesam iznio neprecizan podatak. Rekao sam da je za planinu Bjelasicu predviđeno milion i sto hiljada, za Đalovića klisuru nekih 200, 300 hiljada. Pitam se koliko je ostvarenje tog planiranog. Vi ste mogli planirati za Bijelo Polje 17 miliona. Možda sam ovdje previdio jednu nulu kada sam pročitao da je za razvoj hotelijerstva na sjeveru predviđeno 200.000 eura. Možda je to 20 miliona. Izvinjavam se ako je greška u tekstu. Berane, Plavsko jezero, Durmitor na Žabljaku i još jedan hotel koji držite navodno u tajnosti kojeg ćete otkupiti i napraviti plansku dokumentaciju i ostalo da bi bio pušten u pogon. Stvarno se izvinjavam ako sam nešto previdio ovim ciframa, a čini se da nijesam, a građani Bijelog Polja i sjevera neka dobro ovo čuju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem. Bila je ovo korisna razmjena mišljenja.

Poslanica Filipović ima riječ, a neka se pripremi poslanica Marković.

ŽANA FILIPOVIĆ:

Hvala Vam, gospodine Mustafiću.

Uvaženi predstavnici Vlade, uvažene kolegice i kolege, uvaženi građani i građanke Crne Gore,

Rukovodeći se dugogodišnjim radom i angažmanom u oblasti kulture, moja diskusija vezana za budžet za 2016. godinu odnosiće se, prije svega,

na resor kulture, cijeneći da kultura i umjetnost određuju duhovni identitet jednog naroda i da se u njima čuva od zaborava sve što je vrijedno u duhovnoj istoriji jedne države.

Sredstva namijenjena za kulturu za 2016. godinu omogućavaju da institucionalni nosioci kroz svoje godišnje programe realizuju značajne projekte i aktivnosti u cilju razvoja, promocije i popularizacije crnogorske kulture. Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2016. godinu u iznosu od sedam miliona predviđena su za realizaciju deset programa, od čega su sedam iz oblasti kulture i tri programa vezana za medije. Nakon institucionalnih i zakonodavnih reformi u oblasti kulture, politika ovog ministarstva i naredne godine biće posvećena projektima u oblasti kulturne baštine. U ovoj oblasti, za koju je izdvojeno 548.000 eura, Ministarstvo će u saradnji sa nacionalnim institucijama i lokalnim institucijama realizovati mnogobrojne projekte, koji će biti vezani za valorizaciju, zaštitu, očuvanje, popularizaciju, promociju i unapređenje kulturnih vrijednosti koje potiču iz različitih civilizacijskih i religijskih slojeva nastalih na teritoriji Crne Gore. U tom kontekstu i strategija kulturne politike podržana predviđenim budžetskim sredstvima omogućiće očuvanje specifičnih kulturnih obilježja koji predstavljaju bogatstvo crnogorskog kulturnog identiteta. Raznolikost i kultura nasljeđa u Crnoj Gori nezamjenjiv je, kao što rekoh na početku, izvor duhovnog i intelektualnog bogatstva savremenog društva u kojem živimo, a zaštita tog multikulturalnog nasljeđa Crne Gore je suštinski aspekt svih strategija Ministarstva kulture u muzejskoj, bibliotečkoj, filmskoj, arhivskoj i kinotečkoj djelatnosti.

Pored ovog programa zaštite i očuvanja kulturne baštine, sredstva koja su opredijeljena budžetom za 2016. godinu, a tiču se kulturno-umjetničkog

stvaralaštva, u iznosu od dva miliona 429 hiljada, odnose na sufinansiranje programa i projekata putem javnih konkursa iz jedanaest oblasti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, sufinansiranje festivala i manifestacija od posebnog značaja za kulturu Crne Gore u svim oblastima kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Radi se, dakle, o scenskoj djelatnosti, pozorišnim produkcijama, domaćim i međunarodnim kulturnim manifestacijama, filmskom stvaralaštvu, audiovizuelnim djelatnostima, regionalne koprodukcije, kreativne industrije, amaterizam, kulturne potrebe mladih, kulturne potrebe lica s invaliditetom, rodne ravnopravnosti, sufinansiranje putem javnog konkursa, projekata mladih crnogorskih stvaralaca sa završenim umjetničkim fakultetima koji nemaju stalni radni angažman i nalaze se na zavodima za zapošljavanje u Crnoj Gori.

Zakonom o kulturi i nacionalnim programom razvoja kulture predviđen je i ravnomjeran razvoj kulture na sjeveru Crne Gore, te je tako budžetom za 2016. godinu za tu namjenu opredijeljeno 290.000 eura, a i predviđena su sredstva za rad nacionalne komisije za saradnju sa UNESCO-om koji djeluje u pet programskih sadržaja. To su: obrazovanje, prirodne nauke, društvene nauke, kulture i komunikacije i informacije u iznosu od 45.800 eura. U 2014. godini formiran je i regionalni centar za razvoj menadžmenta u kulturnoj baštini, UNESCO centar druge kategorije, u kojem se pored naših domaćih kadrova obučavaju i kadrovi država iz regiona za koordinaciju procesa izrade menadžment planova za raznovrsna kulturna dobra. Za ovaj centar budžetom za 2016. godinu opredijeljena su sredstva u iznosu od 192.000 eura. Prvi put 2014. godine izdvojena su i sredstva za razvoj kulture u Nikšiću. Ove godine za razvoj kulture u Nikšiću izdvojeno je 192.000 eura radi unapređenja kulturnog života ove opštine i univerzitetskog rada jer smo

svjedoci kako su svi realizovani projekti, a bilo ih je mnogo, kvalitetni, a i po reakcijama Nikšićana bili su neophodni.

Predlogom ovog budžeta, takođe, predviđena su sredstva za rad 12 državnih institucija kulture. Htjela bih samo da kažem, s obzirom da smo usvojili prvi put Zakon o iseljenicima, da je ispoštovana budžetska stavka povećanja ovih sredstava za rad Uprave za dijasporu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, koleginice. Kada smo već kod toga, ispoštovana je /Prekid/ smo se dogovorili kada smo donosili zakon.

Kolega Perić ima komentar. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Vrlo ću kratko. Neću komentarisati diskusiju u globalu dobre namjere. Nisam saglasan sa onim da je baš tako dobro stanje u realnosti, da ljudi imaju dovoljno novca iz budžeta kada je riječ o kulturnoj baštini, nego upravo da iskoristim priliku pa da Vas pitam, ako već toliko država brine o kulturnom bogatstvu i o kulturnom blagu, kako to da smo u Izvještaju Završnog računa budžeta za 2014. godinu za svaku stavku budžeta koja se odnosi na očuvanje kulturne baštine imali umanjeње sredstava u odnosu na koja su planirana, a da su povećanja MUP-u, Vojsci itd. ne ulazeći u povećanja. Niti

jedna institucija koja se bavi zaštitom kulturne baštine nije dobila ona sredstva koja su bila budžetom opredijeljena. Prosto me zanima Vaš komentar. Nisam apsolutno saglasan sa ovim dijelom koji ima i to ne korenspondira sa ovom ocjenom o tolikoj brizi države za kulturnu baštinu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, koleginice.

ŽANA FILIPOVIĆ:

Jesam li Vas dobro shvatila, Završni račun 2014. godine, je li tako? Sredstva opredijeljena ovim budžetom za Ministarstvo kulture i za institucije kulture su povećana nego što su bila za 2015. godinu. Da Vam kažem, jako je puno projekata, Vi to dobro znate, gospodine Periću, čija realizacija je još uvijek u toku. Nije smanjeno ništa nego povećano, a do realizacije određenih projekata još nije došlo, nijesu završeni. Tako da smatram da je u potpunosti ovaj budžet u skladu s onim što je Ministarstvo kulture tražilo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem koleginici Filipović.

Koleginica Marković ima riječ, a neka se pripremi koleginica Tanasijević.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministri, članovi Vlade, ovim predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu i sredstvima koja su namijenjena i opredijeljena za kapitalni dio budžeta, a odnose se na radove, ulaganja, rekonstrukciju i ostalo, objekata u Opštini Berane. Stanovnici Opštine Berane nisu zadovoljni, kao ni prošlim koji je ovdje usvojen prošle godine. Upravo iz sledećih razloga, kolega Nišavić je jedan dio objasnio, da je 200.000 eura opredeljeno za rekonstrukciju hotela na severu Crne Gore. Smiješna suma s obzirom da je i on rekao da nije došlo do neke greške jer je u tu sumu uračunat i otkup hotela. O kojim se to objektima radi kada se zna da jedna obična kuća košta od 50.000 do 100.000, a ne hotel da se otkupi i da se rekonstruiraju tri hotela na severu Crne Gore za 200.000 eura? To je stvarno smiješna suma i smiješno je stavljati u stavke kapitalnog budžeta. To nije dovoljno ni za jedan hotel da ste opredijelili, a ne za tri hotela. Ali, eto, što se tiče Berana.

U kapitalnom dijelu budžeta od sredstava koja su predviđena za izgradnju i rekonstrukciju objekata obrazovanja i nauke ni jedan jedini cent nije predviđen za rekonstrukciju škola na području Opštine Berane. Zašto to govorim? Poznato je da uvijek polazimo da nam je najvažnije bar to osnovno obrazovanje i briga o djeci i uslovima u kojima oni žive i rade itd. Međutim, niti su nastavnici zadovoljni niti su djeca zadovoljna. U Luištima nema škole. Ona je davno nestala i pored sve te brige koju su i nastavnici i Opština Berane usmerila prema Ministarstvu ne postoji nijedna prostorija. Nastava se odvija u privatnim prostorijama. To se događa i s školom u naselju Lugama, gdje bi, recimo, sami građani učestvovali, mještani, mjesna zajednica, ona je išla prema Opštini Berane i prema Ministarstvu. Oni isto rade u tuđim

prostorijama iako je to nadomak gradu. Tako da je tu jedna velika nebriga jer su te prostorije neupotrebljive i djeca ne mogu normalno u takvim prostorijama. Znači, što se tiče obrazovanja.

Drugi dio, ulaganje u agrobudžet, evo tu je ministar, bilo je malo, praktično simbolično i za prošlu godinu. Postojao je projekat regionalne stočne pijace s lokacijom u Beranama. Projekat nije podržan od strane Vlade prilikom određivanja kapitalnog budžeta. Ta pijaca bi imala jako veliki značaj ne samo za Berane nego i za severoistok. Jer, Berane je praktično raskrsnica gradova te severne regije. Problem vodosnabdijevanja mesnih zajednica ..., takođe nisu prepoznate i opština je izdvojila neki dio sredstava Za projekte očuvanja, ono što je najvažnije, životne sredine, izgradnja i sanacija postojećih odlagališta otpada prošle godine nam je bilo obećano 250.000, ni centa od toga. Ove godine je predviđeno stavkom u kapitalnom budžetu 700.000 koje se odnose na Vasove vode i na Šavnik. Međutim, znamo da su Vasove vode jedna crna tačka naše ekologije o koje su se koplja bila dvije, tri godine da dođe do zatvaranja tog smetlišta, ne bih ga ni odlagalištem nazvala. U ovom periodu kada dođe do odliva velike vode i kada dođe do stvaranja jezera prijeti opasnost svakodnevno da sva ta voda sa svim tim opasnim otpadom, jer znamo šta je sve tu odlagano godinama se slije u rijeku Lim, koja nije samo naša rijeka. Ona pripada slivu drinskom, znači tu su tri države u pitanju i ekološka katastrofa ostalih rijeka.

Takođe, dato je milion i 250 hiljada za sportsku dvoranu. Da li je taj iznos, da li se računa da je taj iznos dovoljan za stavljanje u rad sportske dvorane kada se zna da njen rad i predaja radova trebaju da budu u maju 2016. godine?

Što se tiče ostale infrastrukture, ništa nije predviđeno ovim budžetom za grad Berane, makar bi trebala da bude zakačena ulica i predviđena Đeda Vojodića jer ona je jako značajna, ide pored Osnovne škole "Vuk Karadžić", a i sportske dvorane i sportskih terena. Male je dužine, to je svega 300 metara nepunih. Znači do ove godine kapitalni budžet Berana ne predviđa skoro ništa što bi se moglo završiti i uraditi ako se izuzme projekat vodosnadbijevanja, a koji opet se ne finansira iz kapitalnog budžeta već iz IPA programa 85%, a ostalo kapitalnog budžeta. Tako da će to potrajati. Beranci nisu zadovoljni, samo da završim...

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Imate komentar pa ćete nastaviti.

NIKOLA VUKIĆEVIĆ:

Uvažena gospođo Marković, ili ste pisali govor ranije ili niste dobro pročitali ovo što piše. Predviđeni kapitalni budžet za Opštinu Berane za 2016. godinu je veći nego sva sredstva koja su opredijeljena za primorske opštine. Ako izuzmemo Bar što se finansira iz IPA sredstava znači ona su veća od svih primorskih opština i od Podgorice zajedno. Tako da zaista ne stoje te konstatacije. Imaju pravo pojedini iz drugih opština da se žale na tako mala sredstva. Znači, Budva cent jedan nije dobila ko zna koju godinu za redom iz Direkcije za javne radove, što je takođe sramota, ali zaista nemate utemeljenje da pričate ovo što pričate.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolegkinice Marković, pa imate još jedan komentar posle toga.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Pričate da nemam utemeljenje, a evo vam prva činjenica. Prošle godine ste opredijelili 200 ili 250 hiljada za sanaciju Vasovih voda. Ni centa nismo dobili. Gdje su pare? Izuzećemo sedam miliona. Ko garantuje da će milion i 250 biti ugrađene u sportsku salu? Zatim, 200 hiljada ste opredijelili za hotel, ne možete me demantovati. Od kada se radi dio bolnice? Deset godina. Možete vi da opredijelite i 500 miliona, ali njih nema isto kao za sanaciju smetlišta. Vjerujte da svaki dan se dobijaju pozivi građana da kažu šta će da bude ove godine za Vasove vode. Ove godine ste stavili 700 hiljada. Od tih 700 da vidimo šta ćete dati uz one dužne od prošle godine. Gdje su preusmjerena sredstva?

Četiri i po miliona ste opredijelili za bruto zarade u Agenciji za nacionalnu bezbjednost za 222 službenika. Znači, kad se podijeli, dolazi 1.689 da je plata. A jedan prosvjetni radnik jeste li o vodili računa koliko će da ima? O tome niste, ni o školama. Demantujete sami sebe.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ministar je tražio jer je direktno spominjan u diskusiji.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala Vam, poštovani predsjedavajući.

Ja sam se javio samo da vam kažem da sam nezadovoljan sa reakcijom koja dolazi iz grada Berana iz više razloga. Mi smo sva sredstva koja smo planirali programima rada Vlade za 2015. godinu uplatili Opštini Berane na vrijeme, ali Opština Berane nije uplatila svoj dio obaveza i za završetak pojedinih vodovoda i za projekte u oblasti poljoprivrede. Pošto uporno ponavljam istu tezu, a to je da moramo raditi zajedno, nije zajednički rad tako što će neko samoinicijativno da odluči da napravi stočnu pijacu po standardima kako on misli da treba. Standardi postoje svuda u svijetu i oni su propisani na isti način. Oni važe i za Crnu Goru i za grad Berane.

Kada standardi budu na nivou na kojem nećemo kasnije iz džepa države davati za saniranje problema koji će nastati, onda možemo napraviti stočnu pijacu zajedno. Do tada taj projekat može biti lokalni projekat, lokalna inicijativa, ali prije puštanja u rad stočne pijace, takođe, se moraju ispoštovati svi standardi.

Još jedan razlog zbog čega sam se javio. U ovom agrobudžetu u godini koja je na izmaku 700 hiljada eura bilo je opredijeljeno za nabavku stočnog fonda. Taj poziv je važio i za poljoprivredne proizvođače sa područja Opštine Berane. Mi nismo iskoristili sva ta sredstva zajedno. Šteta. Ja vas molim da snagu vašeg autoriteta usmjerite tamo gdje treba da postignemo ono što jesu ciljevi, da se uveća stočni fond. Ja se zaista ponekad pitam koja je svrha ove priče. Volio bih da imamo budžet od 200 miliona za poljoprivredu iako nisam siguran da ga možemo u potpunosti apsorbovati. Hajde da se fokusiramo na

ono što zaista možemo da uradimo svi zajedno ovdje u Crnoj Gori. Ima dosta prostora da se uveća stočni fond na prostoru Opštine Berane. U suprotnom, džaba stočna pijaca. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Koleginice Marković, izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Neću biti ironična, ni cinična, ali, ministre poljoprivrede, Vi trebate da znate gdje ćete da usmjerite vaša sredstva na sjever. Ovo je ipak jedna ironija, recimo, priče sjever i poljoprivreda i stočarstvo. „Vektra Jakić“ glatko dobija kredite iz svih fondova, a sjever i dio kontinentalnog dijela ništa. Pojedinač dobija. Prema tome, sva priča je suvišna. Vjerujte da je suvišna, jer i poljoprivrednici su više to prepoznali. Učestvuju, ja znam jednog mog prijatelja čija je žena učestvovala sa svim mogućim platila je da joj se urade i projekti i sve ostalo za uzgoj svinjarstva. Nije dobila ništa. Samo što je dobila još trošak. Znači, žena koja ne radi dobila je još hiljadu i nešto da plati. Vjerujte.

Trebalo bi malo više da se povede računa, kolega je pričao o iseljavanju. Sav taj dio i Rožaje, i Plav, i Berane, i Bijelo Polje i ostali dio Crne Gore i na sramotu Crne Gore, vjerujte. Jedini dio koji bi mogao da se bavi stočarstvom i poljoprivredom je za sramotu Crne Gore. Berane je bio srez. Na šta sad liči? Jednostavno se iseljavaju ljudi. Koga ćemo to da zaustavimo

i čime ćemo da zaustavimo? Zakon o budžetu nije razvojni. Neće niko da izgovori tu rečenicu da je on dužnički. On je dužnički. Što dobijemo od pomoći damo pojedincima i šta imamo od toga? Nekoliko radnih mjesta. Ne. Ništa se ne otvara što bi uz pomoć države bilo, ni jedna fabrika, ni jedan pogon, ništa. Apsolutno ništa. Vi možete da se smijete koliko hoćete, ali ko se zadnji smije, najslađe se smije.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Gospodin Tomić se javio, čini mi se, u vezi sa jednom direktnom prozivkom Ministarstva. Koleginice Marković, imaćete prilike da gospodinu Tomiću odgovorite.

ZORAN TOMIĆ:

Hvala Vam.

Htio sam samo da ukažem da kad se koristi za više namjena, htio bih da ukažem za unapređenje turističke ponude sljedeće godine je predviđeno, odnosno planirano je 9,3 miliona eura, zatim preko IPA fondova, projekti koji se sufinansiraju iz IPA fondova 11,5 miliona eura. Tu imamo neke projekte iz oblasti vodosnadbijevanja i kanalizacione mreže za Berane, sanacija odlagališta u Cetinju, zatim imamo projekte za očuvanje životne sredine od 3,7 miliona eura, tako da su sve to projekti koji treba da doprinesu razvoju.

Što se tiče sjevera, kao što znate, donijet je Prostorni plan posebne namjene za Bjelasicu i Komove. On je stvorio osnov za ogromne investicije, mislim preko milijardu eura. Ovdje imamo nekoliko projekata. Značajno je da se pokreću projekti ski centar Kolašin 1 600, ski centar na lokalitetu Cmiljača Bijelo Polje, ski centar na lokalitetu ... Mojkovac, Hajla Rožaje i ski centar na lokalitetu Durmitor Žabljak. Međutim, treba naglasiti zbog obima investicija da su ovo sve višegodišnji projekti, da je njihova realizacija počela u prethodnoj godini ili ovoj godini, a traje do 2019, 2020, ili 2021. godine. Tačno je navedeno za šta treba da se koriste te pare, ski centar Kolašin 1 600 za nastavak aktivnosti, odnosno izgradnju elektroenergetske, telekomunikacione, hidrotehničke infrastrukture, prilazne saobraćajnice, bazne stanice, žičare za nabavku neophodne opreme. Mi smo u toku ove godine raspisali tender za žičaru, odnosno Direkcija javnih radova, na iznos od 11 miliona eura. Međutim, poslije šest ili sedam mjeseci sprovođenja tendera, najvjerovatnije će doći do poništenja tendera. Treba imati u vidu da su to višegodišnji postupci.

Što se tiče turizma, pominje se 200 hiljada, 200 hiljada je planirana stavka pošto za sve te lokalitete, odnosno objekte koji se ne koriste raspisuju tenderi, tako da njihova cijena stalno pada. Kad se ukaže prilika, država je spremna da otkupi jedan od tih hotela i da ga stavi u funkciju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Želite li da odgovorite, kolegice Marković? Koleginica Marković treba da odgovori. Ne možemo bočno.

Izvolite, kolegkinice Marković.

DANIJELA MARKOVIĆ:

O turizmu na sjeveru teško je pričati i bilo kakvom ulaganju sem koje je individualno. Sva ulaganja koja su bila do sada su bila povlašćenih pojedinaca. Evo i sada iz ove svote koju smo vidjeli, koju je rekao i gospodin Nišavić kolega, možemo je dati neka ulože na jug u neki od hotela, jer nama ne znači ta suma ništa. Mi Beranci, recimo, imamo jedan hotel koji je privatizovan kako je privatizovan i prosto stidimo se vjerujte toga. Dođe u Berane nema gdje da duže boravi, jer ne postoji. Kako je vršena privatizacija vidi se da je ruina od jednog hotela ostala, koji je bio neću da kažem sad nekakav ekskluzivan hotel, ali bio je simbol svih Beranaca i simbol jednog ljeta kada se sve događalo oko tog hotela. Jedan jedini hotel koje je postojao nestao je privatizacijom.

Sva briga države je bila ta da ga proda za jeftine pare. Ne znamo dugo ni kome, ni šta, dok smo ušli u trag, odnosno ni sad ne znamo šta se događa sa hotelom Berane. Prema tome, turizam u Beranama je na jednoj nuli, da ne kažem i na sjeveru, sem privatnih objekata. Evo i Durmitor smo ponizili, a ne nešto drugo. Vidjeli smo reportažu o nekoliko hotela. Prema tome, sva priča šta ćemo, kako ćemo, ne pije vodu, sem onog momenta kada mi stvarno odvojimo sredstva i postanemo svjesni da je sjever ugrožen, da je stanovništvo sjevera ugroženo. Ne možete jednom pojedincu dati da proizvodi bilo šta i da zaposli 30 radnika i da je glavno zapošljenje da li je Laković primio 20 radnika ili Voli. To je neminovno tako i onda se u krugovima

vladajućih partija određuje ko će da radi od te gradske sirotinje u tim supermaketima. Vjerujte da je to stanje u Beranama. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Nišaviću, proceduralno. Naravno, uvijek možete.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, Vama se obraćam, želim ovdje da skrenem pažnju na iznesene podatke, tvrdnje od gospodina Tomića koji je donekle imao komentar i na moju diskusiju. Naime, ulaganja u turizam, planirana ulaganja recimo samo za otvaranje planine Bjelasice i Komova su oko 40 miliona. Zadnjih deset godina se odvaja nekad dva, nekad tri, nekad pet, odnosno planira se da se odvoji. Do sada je od te ukupne svote iskorišćeno oko milion i 200 hiljada. Molim vas, za 40 miliona iskorišćeno je samo milion i 200 hiljada.

Evo čuli smo sad podatak da je tender za žičare u Kolašinu pao. Odvojeno četiri i po miliona, tender pao. Ove godine opet se planira četiri i po miliona. Ko zna kako će taj tender da prođe. Gdje su ta sredstva? Lako je planirati, ali gdje su ta sredstva koja se planiraju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Bilo je ovo /Prekid/ ali naravno, vaše je pravo da koristite.

Koleginica Tanasijević je poslednji diskutant prijavljen za raspravu o budžetu za 2016. godinu.

Izvolilte, koleginice Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, gospodo iz Vlade, koleginice i kolege poslanici, poštovani građani,

Osnovni cilj koji se želio postići u kreiranju budžetskih sredstava za 2016. godinu je očuvanje stanja funkcionalnosti sistema javnih finansija, makroekonomska stabilnost i održiv sistem u svim oblastima uz redovno servisiranje obaveza, prije svega, onih koji se odnose na isplatu zarada penzija, socijalnih davanja, otplatu kredita i tako dalje.

Jedan od ciljeva Zakona o budžetu za 2016. godinu je i realizacija obaveza prema međunarodnim institucijama, ispunjavanje obaveza na daljem putu evropskih integracija i realizacija razvojnih projekata, što zajedno treba da doprinese ostvarivanju ekonomskih, socijalnih i drugih politika. Uvidom u Predlog zakona evidentno je povećanje budžeta za sve programe iz oblasti prosvjete, nauke, kulture i sporta. Sredstva za finansiranje prosvjete, kao i institucija sporta i obrazovanja u 2016. godini planirana su u iznosu od oko 171 i po milion eura, što je za 7,35% više nego u 2015. godini.

Samo Ministarstvo prosvjete iz tekućeg budžeta finansiraće se u iznosu od oko 143,4 miliona eura, što je u odnosu na 2015. godinu povećanje od 4,3%. Sredstva su namijenjena za finansiranje predškolskog, osnovnog,

srednjeg i visokog obrazovanja i ostalih poslova iz oblasti obrazovanja. Najznačajniji dio sredstava odnosi se na predškolsko i osnovno obrazovanje, što čini više od polovine planiranih izdataka za obrazovanje. U članu sedam Predloga zakona o budžetu za 2016. godinu dati su projekti potrošačkih jedinica u tekućem budžetu koji se finansira iz kredita Svjetske banke. Jedan od njih je projekat za visoko obrazovanje, istraživanje i konkurentnost. Ukupna visina kredita je 20 miliona eura. Projekat uključuje reforme finansiranja visokog obrazovanja kroz pružanje tehničke pomoći obuke za reformu mehanizama za finansiranje nastave i istraživanja u visokom obrazovanju.

Kroz ovaj projekat obezbjeđuje se podrška podsticanju međunarodne razmjene studenata i akademskog osoblja kroz osnivanje kancelarije unutar Ministarstva prosvjete i sporta koja bi djelovala kao kancelarija za posredovanje u prikupljanju i širenju informacija o međunarodnim mogućnostima za studente i osoblje i koordinaciju inostranog stipendiranja. Kroz ovu komponentu vrši se promovisanje programa stipendiranja za magistarske, doktorske i postdoktorske studije, kao i izrada i implementacija programa za dodjelu stipendija studentima na poslijediplomskim sudijima.

Projektom unapređenja obrazovanja sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope predviđena je izgradnja sedam novih predškolskih ustanova i renoviranje postojeće predškolske infrastrukture. Krajnji korisnici projekta će biti stanovništvo četiri opštine u kojima će nove predškolske jedinice biti izgrađene. Očekuje se da će oko 1.600 djece uzrasta do šest godina imati direktnu korist od izgradnje ovih objekata. Prednosti poboljšanja infrastrukture uticaće direktno na blizu osam hiljada djece upisanih u predškolske ustanove u ovim opštinama, kroz smanjenje njihovog broja u

postojećim predškolskim ustanovama i poboljšanje materijalnih uslova kroz radove na sanaciji. Opštine koje su obuhvaćene ovim projektom su: Podgorica, Bar, Ulcinj i Pljevlja.

Kada je u pitanju Uprava za mlade i sport, Predlogom budžeta je planirano 6,33 miliona eura, što je povećanje od oko 66% u odnosu na 2015. godinu. Uključen je i novi program, reprezentativni sport, za koji je planirano oko dva i po miliona eura. Na Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport predložen je amandman da se termin reprezentativni sport zamijeni terminom "vrhunski sport" radi usaglašavanja sa zakonskom regulativom koja se odnosi na ovu oblast, ali o tome je opširnije govorio kolega Andrija Popović.

Za Ministarstvo kulture zajedno sa institucijama kulture Predlogom budžeta za 2016. godinu planirano je blizu 20 miliona eura, što je za 17,2% više nego 2015. godine. Sredstva za potrošačku jedinicu Ministarstva kulture iznose oko sedam miliona i veća su za oko 15% u odnosu na 2015. godinu. Ukupna sredstva opredijeljena za Ministarstvo nauke iznose oko 2,7 miliona eura, od kojih je oko 2,6 miliona planirano za program Nauka. Budžetska sredstva koja se odnose na ovu oblast iz godine u godinu su značajno /Prekid/ tako da su na primjeru u odnosu na 2013. godinu povećana za oko 80%.

Kada je u pitanju kapitalni budžet, za izgradnju i rekonstrukciju objekata obrazovanja i nauke Predlogom zakona o budžetu planirano je izdvajanje u iznosu od 5,36 miliona eura. Za rekonstrukciju vrtića opredijeljena su sredstva u iznosu od oko 1,36 miliona eura, a za rekonstrukciju i izgradnje osnovnih i srednjih škola projektovano je 1,34 miliona eura.

Za Akademiju umjetnosti na Cetinju je opredijeljeno oko milion i po eura, a za izradu glavnog projekta Rekonstrukcija objekta Tehničkog fakulteta univerziteta Crne Gore oko 100 hiljada eura. Za izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju objekata kulture predviđeno je oko dva i po miliona eura, dok je za izgradnju i rekonstrukciju sportskih objekata, o čemu je danas bilo puno riječi, planiran kapitalni budžet u iznosu od 2,3 miliona eura.

Dakle, Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu koncipiran je na način da se budžetskim okvirom stvori finansijski ambijent u kome budžetske jedinice mogu realizovati planirane projekte i obezbijediti svoje funkcionisanje. Takođe, za očekivati je da se u 2016. godini nastavi rast BDP-a, što bi trebalo da stvori osnovu da sredstva u budžetu za 2017. godinu budu na još većem nivou. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegini Tanasijević.

Kazao sam, kolegini Tanasijević je posljednji diskutant u današnjoj raspravi i nakon četiri i po sata rasprave prilika je za završnu riječ. Gospodin Vukićević će iskoristiti to pravo.

Izvolite.

NIKOLA VUKIĆEVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Na kraju diskusije koja je bila zaista i interesantna i na momente oštra od strane pojedinih opozicionih poslanika, iskoristio bih priliku da pozovem sve poslanike da glasaju za ovaj Predlog zakona o budžetu za 2016. godinu. Mislim da su i sam dokument i diskusija poslanika koji su podržali predlog ovog dokumenta ukazali na to da je prije sega ovaj budžet više nego i jedan prije usmjeren ka razvojnim projektima i to projektima koji će i na srednji i na dugi rok značajno da promijene i ekonomsku, ali i socijalnu i bezbjednosnu sliku Crne Gore, imajući u vidu intenziviranje radova na izgradnji autoputa i značaj koji taj projekat nosi sa sobom. Mislim da će više nego ijedan projekat u prošlosti uticati na brži razvoj sjevernog regiona.

Takođe, predlogom budžeta su planirana povećanja za određene kategorije korisnika socijalnih davanja. Planirana su povećanja primanja za penzionere i povećanja zarada za sve koji se finansiraju iz budžeta Crne Gore. To su razlozi zbog kojih treba podržati ovaj predlog. Takođe, diskusija je pokazala da je prihodna strana planirana na realnim osnovama i ova projekcija realnog rasta od 4,1% ukoliko svi ovi razvojni projekti budu išli planiranom dinamikom možda bude čak i potcijenjena. Ali čak i sa ovom stopom rasta, kao što ste čuli od pojedinih diskutantata, mi smo zemlja koja je ne samo u regionu, već i u Evropi među zemljama sa najvećim realnim privrednim rastom.

Ono što je pozornost bila i poslanika, a i naša u Ministarstvu finansija svakodnevno jeste nivo javnog duga, jeste struktura javnog duga. Postoji veoma veliki oprez za neka eventualna povećanja javnog duga. Ono što je bio plan i Ministarstva finansija i Vlade jeste da se na kraju ovog četvorogodišnjeg mandata Vlade tekuća potrošnja usaglasi sa tekućim prihodima, odnosno da se izbalansiraju tekući prihodi i tekući rashodi. Mogu

zaista sa velikom dozom zadovoljstva da kažem da smo mi u ovome uspjeli i u komentarima Državna revizorska institucija u tački 3 se i ističe i mislim da je poslanik Sekulić rekao da je tekući budžet kada se uporedi sa tekućom potrošnjom u suficitu od 40 miliona.

Znači, povećanje duga koje je planirano za 2016. godinu će se koristiti isključivo za kapitalne projekte koji predstavljaju jednu novu vrijednost i koji predstavljaju osnovu za dalji i brži razvoj Crne Gore.

Program sanacije koji ćemo da radimo treba da pokaže i da li je ova struktura javne potrošnje koju imamo optimalna, da li postoji prostora za smanjenje na pojedinim stavkama i da li postoji mogućnost da malo drugačije prekomponujemo budžet. To je nešto čime ćemo se baviti u drugoj polovini 2016. godine nakon što budemo imali zvanične podatke da je stvorena obaveza da uđemo u taj plan sanacija. Čak i bez toga mi upravo kroz ovaj štedljivi pristup, kroz činjenicu da su u 2016. godini takozvani diskrecioni rashodi povećani zaista minimalno kako bi se ostavio prostor za povećanje kapitalnih izdataka i socijalnih davanja govori u prilog tome da se mi domaćinski ponašamo i da već taj pripremni program sanacije uveliko sprovodimo.

Ostaje, takođe, otvoreno pitanje poreskog duga. Pominjala se cifra od 720 miliona. Ja sam i na odboru rekao da je vrijeme da u 2016. godini kroz zakonski ili neki drugi akt stvorimo pravni osnov da se uđe u restrukturiranje toga duga i da se vidi što je to što je nenaplativo. Najveći dio toga se odnosi na preduzeća koja odavno ne postoje, ali se ona iz raznoraznih razloga vode u bilansima. To se koristi da se optužuje Ministarstvo finansija da ne naplaćuje poreski dug koji realno i ne postoji u ovom iznosu, jer ta preduzeća koja su obveznici odavno više ne postoje.

Garancije su, takođe, nešto na šta obraćamo pažnju. U prethodnih par godina mogli ste i sami primijetiti da je planirani iznos za izdavanje garancija znatno smanjen. Ne samo što je smanjen već i uslov da bi Vlada dala garancije, odnosno uz odobrenje Skupštine, naravno, da se uzme određeni kolateral. Ovih dana treba da se potpiše ugovor o garanciji za CG ES, tako da su već sa menadžmentom te firme u toku razgovori šta je to što bi moglo da se uzme kao kolateral za 2015. godinu, a ista će situacija biti i sa garancijama koje će država izdati 2016. godine što je odgovor i na pitanje gospodina Jelića, što sam ostao dužan u prvom dijelu diskusije. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Vukićeviću, na završnoj riječi.

Ovim konstatujem da smo završili raspravu o 4, 5 i 8 tački dnevnog reda, i to o predlozima zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu. O ovim predlozima, naravno, izjasnićemo se naknadno, tj. najvjerojatnije sutra, s tim što je rok za podnošenje amandmana takođe do sutra. Zahvaljujemo predstavnicima Ministarstva finansija i ostalih ministarstava koji su učestvovali u današnjem radu u ovim tačkama, a mi nastavljamo dalje.

Prelazimo na devetu i desetu tačku. Ukoliko se slažete, razmatraćemo objedinjeno, jer je riječ o sličnoj materiji a isti su predlagači. Dakle, Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o državnoj granici između Crne Gore i Republike Kosovo i Predlog zakona o potvrđivanju ugovora o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Dakle, riječ je o istim

predlagačima. Mislim da je umjesno da raspravljamo objedinjeno. Slažete li se, kolege? Slažemo se. U redu. Molim da se prijave kolege koji žele da govore u ime klubova.

Dajem riječ predstavnicima predlagača. Vlada je preporučila Skupštini Crne Gore da prilikom razmatranja predloga zakona pozove osim ministra Raška Konjevića kao ministra unutrašnjih poslova, takođe i Milana Paunovića, predsjednika Komisije za obavljanje poslova i razgraničenja i utvrđivanja državne granice, određivanje graničnih prelaza, utvrđivanja režima pograničnog saobraćaja sa susjednim državama i sprovođenja strategije integrisanog upravljanja granicom.

Takođe i za tačku koja se tiče o Sporazumu o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Riječ je o istim predlagačima.

Pozdravljamo predstavnike ministarstva, ministra i gospodina Paunovića.

O prvoj tački izvjestilac odbora je profesor Miodrag Vuković, a o drugoj tački kolega Škrelja.

Dajem riječ predlagačima da daju dodatno obrazloženje. Ko želi?

Ministar Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici,

Pred vama su dva zakona o ratifikaciji, kako to kolokvijalno zovemo, ili potvrđivanju onoga što je Ministarstvo unutrašnjih poslova u proteklih nekoliko godina predano radilo. Nadam se da neće zvučati neskromno ako kažem da ova dva sporazuma koja su potpisana u Beču avgusta ove godine po svom značaju su definitivno iznad činjenice da je Crna Gora početkom decembra dobila poziv za NATO. Zašto mislim da su ova dva sporazuma i sam čin potpisivanja koji se desio u Beču odmah iza ključnog političkog ili spoljnopolitičkog događaja koji smo imali u 2015. godini, a to je dobijanje pozivnice za NATO.

Mislim to iz više razloga. Prvi razlog je da sporazum sa Bosnom i Hercegovinom je prvi međudržavni sporazum o razgraničenju, odnosno ugovor o granici koji je potpisan među državama bivše Jugoslavije. Neke od tih država su, kao što su Slovenija i Hrvatska, neka duže, neka kraće članica Evropske unije. Malo je bila poznata činjenica da između država bivše Jugoslavije nijesu postojali ugovori o razgraničenju, da je gotovo između svake od tih država postojala određena vrsta graničnog spora. Kao što znate, Slovenija je dugo čak osporavala, u jednoj fazi zaustavila evropski put Hrvatske upravo zbog spora oko granice. To je jedna činjenica.

Druga činjenica je da smo do ovih sporazuma došli bez bilo kakve međunarodne pomoći, da ne kažem, međunarodne arbitraže. Time je uloga Crne Gore koju ona ima u zadnjih petnaestak godina kao faktora koji utiče u pozitivnom smislu na stabilnost regiona još jednom potvrđena. Ima li većeg zadovoljstva koje može biti za državu, za njene ministre, za članove Parlamenta, da se sa susjednim državama u tako osjetljivim pitanjima kao što su pitanja granica dobro slažu? Kao što znate, na ovim balkanskim prostorima zadnjih dvadesetak godina, a Boga mi i prije, uvijek su pitanja

granica bila pitanja koja su pravila razdor među državama, ulazile su u ratove, a ne nikako bila pitanja koja su spajala države u smislu političke saradnje, u smislu zajedničkog uticaja za ovaj region Balkana koji je kroz svoju istoriju uvijek bio trusan i noviju i stariju istoriju. Zajednički su doprinosili onome što je jedan od vrlo važnih faktora za svaku vrstu razvoja jedne države, a to je njena stabilnost i stabilnost regiona u kojem ona funkcioniše.

I jedan i drugi sporazum su rađeni dugo. Ministarstvo unutrašnjih poslova je u mandatu ove Vlade zaista dalo ogroman doprinos i to je imalo kao jedan od svojih prioriteta. Upravo iz tog razloga sam rekao ono na početku, da pored pozivnice za NATO ovo je sigurno drugi događaj koji sa aspekta onoga što u političkom i svakom drugom smislu predstavlja nešto sa čim se Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova, samim tim i Parlament Crne Gore može ponositi. Ono što sa punom odgovornošću mogu da kažem da smo u ovim razgovorima kroz dominantno espertski rad i u Ministarstvu unutrašnjih poslova i kod drugih institucija, od Uprave za nekretnine do svih drugih institucija i ovom prilikom želim da se zahvalim i odam priznanje svim ljudima u državnoj administraciji koji su učestvovali u pregovaranju vezano za ova dva projekta, na čelu sa gospodinom Paunovićem, da smo zaštitili ono što je bio državni interes Crne Gore, da nijesmo na bilo koji način pokazivali pretenziju prema bilo kojoj teritoriji koja nije naša i da smo se u suštini dogovarali oko onoga što je nama svima poznato, a to je da one granice između Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Crne Gore i Kosova koje su bile da li republičke, da li granice sa autonomnim pokrajinama, koje su bile utvrđene u bivšoj Jugoslaviji za koje nijesmo imali primjedbi postanu međudržavne granice. Dva vrlo značajna sporazuma. Ja držim da Parlament u ovoj godini neće usvajati značajnija

politička dokumenta, osim Rezolucije o NATO-u, ali se ipak radi o jednom aktu niže političke snage nego što je zakonom potvrđivanje /Prekid/.

Zaista, možemo da konstatujemo da smo odradili jedan ogroman posao, da će ova dva ugovora dati vjetar u jedra razgraničenju koje nam je ostalo sa drugim državama, razgraničenje sa Republikom Hrvatskom je u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova, sa Republikom Albanijom imamo sporazum iz 2009. godine. Ostaje naravno još pitanje razgraničenja sa Republikom Srbijom gdje smo otvorili određene razgovore, imajući potpuno razumijevanje prema onome što su specifičnosti pregovora o državnim granicama sa našim susjedima. Prosto treba da dođe trenutak kada je potrebno snažnije ući u te razgovore i potvrditi ono što jeste opredjeljenje Crne Gore, a to je da sa svojim susjedima se razgraničava na bazi onoga što jesu bile granice u bivšoj Jugoslaviji čija smo članica bili.

Vidjeli ste da je i u regionalnom kontekstu u širem kontekstu, vidjeli ste ovih dana neke izjave od naših partnera, sada vam već mogu reći iz NATO-a koji ove poteze snažno ohrabruju, snažno govore da ovi potezi će doprinijeti regionalnoj stabilnosti i ukazuju na pozitivne primjere koje je Crna Gora dala kroz potpisivanje Sporazuma sa Bosnom i Hercegovinom i Kosovom. Ja sam siguran da će ogromna većina u ovom Parlamentu podržati ova dva sporazuma. Bosna i Hercegovina je već ratifikovala svoj dio. Procedura o Kosovu teče unutrašnjom dinamikom koja je potrebna, ali sam uvjeren da smo zajednički ono što je radilo Ministarstvo unutrašnjih poslova, što je radila Vlada i što je sada radi Parlament uradili dobar državni posao za Crnu Goru. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre Konjeviću. Dajem riječ predstavnicima poslaničkih klubova. Obrad-Mišo Stanišić će u ime Kluba Demokratske partije socijalista. Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Ja ću ukratko. Prije svega da zahvalim što ste objedinili ove dvije tačke dnevnog reda. Vjerujem da ćemo i vrijeme skratiti povodom ovoga. Da se potpuno složim sa ministrom Konjevićem koji je rekao da je posle 2. decembra, odnosno poslije pozivnice za članstvo u NATO savez potpisivanje sporazuma 26. avgusta ove godine u Beču između Crne Gore i Bosne i Hercegovine i Crne Gore i Kosova najvažniji događaj u ovoj godini.

Ja ću ići redom kako su potpisivani sporazumi. Kao što je rekao i ministar Konjević, prvi sporazum koji su potpisale republike bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije je Sporazum između Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Sporazum o razgraničenju su potpisali ministri unutrašnjih poslova Crne Gore i Bosne i Hercegovine, gospodin Konjević i ministar unutrašnjih poslova gospodin Cindrak, s tim da su sporazumu treba naglasiti prisustvovali predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine gospodin Dragan Čović i predsjednik države Crne Gore gospodin Filip Vujanović.

Takođe, malo šira delegacija je potpisala sporazum između Kosova i Crne Gore. Potpisali su ga ministri unutrašnjih poslova i ministar vanjskih

poslova Crne Gore i potpisali su ga ministri unutaršnjih vanjskih poslova Kosova. Treba naglasiti da je potpisivanju tih sporazuma koji su išli u susret Konferenciji o Zapadnom Balkanu u Beču prisustvovao predsjednik Austrije gospodin Hajnc Fišer, u prisustvu ministra vanjskih poslova gospodina Sebastijana Kurca. Ono što je možda bitno naglasiti jeste da su ovi sporazumi potpisani u interesu svih država i da su čuvali integritet i suverenitet i jedne i druge države potpisnice sporazuma. Mi znamo da je ovih dana ili recimo mjeseci bilo priče u opoziciji Kosova koja je tražila da se poništi sporazum između Crne Gore i Kosova, Sporazum o razgraničenju, takođe uz zahtjeve da se poništi i Sporazum o formiranju zajednice srpskih opština na Kosovu. Ali, ovih dana vidimo i reakcije međunarodnih zvaničnika gdje je rečeno da je Sporazum o razgraničenju između Crne Gore i Kosova potpisan u skladu sa Ustavom države Kosova 2008. godine. Navešću neke citate Stejt Dipartmenta vezano za ovu tematiku. Granice koje su predstavljene 2008. godine podudaraju se u svim detaljima sa onima koje su dogovorene sporazumom 2015. godine.

Podsjećamo da je Sporazum o demarkaciji jedan od uslova Evropske unije za viznu liberalizaciju i važan korak za Kosovo na putu evropskih integracija. To je navedeno u Stejt Dipartmentu, pa se takođe kaže da poređenjem mapa iz 1940. godine i mapa iz 2015. godine utvrđeno je da se granica utvrđena sporazumom skoro podudara sa onom koja je utvrđena Ustavom iz 1974. godine. Ističe se takoće da su Komslija za demarkaciju poštovale i granice katastarskih opština i navodi se da su te granice utvrđene i prilikom proglašenja Ustava iz 2008. godine.

Treba odati priznanje ovom zaista istorijskom događaju koji se desio ove godine u Beču, odati priznanje Vladi Crne Gore, Ministarstvu unutrašnjih

poslova Crne Gore na čelu sa ministrom Konjevićem, a takođe i šefu pregovaračkog tima za demarkaciju Komisije gospodinu Paunoviću. Toliko i hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegi Stanišiću. Riječ ima kolega Bralić u ime Kluba Socijaldemokratske partije, a neka se pripremi kolega Perić. Izvolite.

IZET BRALIĆ:

Gospodine potpredsjedniče Parlamenta, uvaženi predstavnici Vlade,

Smatram da usvajanje ova dva sporazuma treba da bude kruna dobrosusjetske politike koju je Crna Gora vodila u prethodne dvije burne decenije u Crnoj Gori.

Pregovori u vezi sa razgraničenjem o utvrđivanjem državne granice između Crne Gore, Kosova i Bosne i Hercegovine su započeti 2008, odnosno 2012. godine, a završeni su u junu ove godine. Ja ću posebno osvrnuti na Sporazum Crne Gore i Kosova, prirodno zbog toga što je bilo dosta polemike u javnosti vezano za teritoriju Opštine Rožaje i susjednih opština, odnosno teritoriju Crne Gore i susjednog Kosova.

Crna Gora i Kosovo potpisali su nedavno u Beču Sporazum o razgraničenju, dokument kojim je formalno povučena linija razgraničenja. Potpisali su ga ministri inostranih poslova Crne Gore, gospodin Lukšić, Hašim Tači sa kosovske strane, ministri unutrašnjih poslova Raško Konjević i Skender Hiseni. Potpisivanju sporazuma u Ministarstvu unutrašnjih poslova u Austriji i Beču prisustvovali su predsjednici Crne Gore gospodin Filip Vujanović i predsjednik Vlade Kosova Isa Mustafa, a posebno bitno je da je prisustvovao i austrijski ministar inostranih poslova što je dalo posebnu međunarodnu težinu ovog sporazuma.

Granica između Crne Gore i Kosova je ista koja je utvrđena Ustavom nekadašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz 1974. godine i duga je oko 80 km. Granice koje su postavljene 2008. godine podudaraju se sa svim detaljima sa onima koje su dogovorene u sporazumu 2015. godine. I pored toga naša Vlada je u pravcu dobrosusjetskih odnosa nedavno dala saopštenje da je spremna na reviziju ovih dogovora ukoliko je bilo bilo kakvih procesnih grešaka.

Odbori crnogorske Skupštine su potvrdili sporazume o razgraničenju sa Kosovom i Bosnom i Hercegovinom i o njima bi sada trebalo da se izjasni i Parlament. Na završnom sastanku Komisije za granice Crne Gore i Kosova 08, 09. i 10. juna 2015. godine u Prištini usaglašena su parafirana sva granična dokumenta o razgraničenju i potvrđene granice između dvije države. Sporazum o državnoj granici doprinijeće punoj implementaciji zaključenih sporazuma o graničnom prelazu, sprovođenju i utvrđivanje režima pograničnog saobraćaja prekograničnoj policijskoj saradnji i suzbijanju svih vidova prekograničnih i nedozvoljenih radnji.

Obzirom da je burna decenija ili dvije na ovim prostorima za nama, veoma je važan i stav međunarodne zajednice po ovom pitanju. Samim činom potpisivanje ovog sporazuma u Beču Evropska unija je već dala svoje mišljenje. Kada je u pitanju stav Sjedinjenih Američkih Država on se najbolje ogleda u stavu Baraka Obame koji je kazao da je ovo istorijski sporazum, a državni sekretar Sjedinjenih Američkih država Džon Keri je istakao da ovaj sporazum treba da ostane onakav kakav je i parafiran.

Odbor za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore tokom prošlog mjeseca podržao Sporazum o granici Crne Gore sa Kosovom i sada nam predstoji usvajanje. Kako nam predstoji terenski rad oko preciznog mapiranja i u samom sporazumu stoji da su moguća odstupanja sporazuma metar za metar, ja bih uputio apel, inicijativu da komisija uključi u rad eksperte iz lokalnih uprava, da ne bi došlo do onakve reakcije i nerazumnih komentara koji su bili u prethodnom periodu. To predlažem u pravcu u kojem će te granice svakako nastaviti da spajaju a nikako da razdvajaju kako države, tako i ekonomije. Smatram da će usvajanjem ova dva sporazuma biti izbrisane sve one biznis barijere koje su zaostavština prethodnih dešavanja na ovom jugoprostoru. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegi Braliću. Riječ ima kolega Popović, Pozitivna Crna Gora, a neka se pripremi poslanik Kalač. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Na samom početku da kažem da ćemo mi u Pozitivnoj podržati oba zakona o ratifikacijama između Bosne i Hercegovine i Crne Gore i Kosova i Crne Gore. Komentar na samom početku, ako nam je razgraničenje glavni događaj u jednoj godini a ne otvaranje neke fabrike ili auto-puta ili šta god, dosta govori o drugim stvarima i ako hoćete o ovoj ekonomskoj agendi Vladi.

Prvo da se osvrnem na Sporazum o razgraničenju sa Bosnom i Hercegovinom. Tu zaista vjerujem da je bilo za pohvalu i ponašanje vlasti i opozicije zbog toga što problem koji smo imali koji se tiče Sutorine, koji jeste bio ispolitizovan u jednoj fazi i jeste okončan na vrlo kvalitetan način. U tom smislu zaista nemamo nikakvih prigovora i podržaćemo taj akt sporazuma, kao što ćemo podržati i drugi, ali moram reći da kod drugog imamo značajne primjedbe, a one se ogledaju u sledećem osnovnom pitanju - Zašto nijesu u ovaj proces bili uključeni ljudi iz lokalnih samouprava? To je osnovno pitanje.

Zašto se nijesu u ovom koraku mogle razriješiti sve nedoumice koje su postojale na terenu. Javnosti radi, a vjerujem da je to svima poznato, tri crnogorske opštine imaju granicu sa Kosovom. To su Plav, Andrijevića i Rožaje i kako se došlo do toga da recimo sa kosovske strane u komisiji imamo posmatrača lokalne zajednice konkretno predstavnika Opštine Peć, a nijesmo imali recipročnu mjeru konkretno sa crnogorske strane? Zašto je ovo bitno? Ne zbog administrativne mjere, nego se moglo uštedjeti vrijeme da se sačuvaju svakako dobri odnosi koji postoje između ljudi iz Rožaja i ljudi iz Peći.

Narušeni su slobodan sam potpuno reći iz jednostavnog razloga zato što nijesu bili uključeni ljudi koji žive koje to životno zanima u tom dijelu. Šteta nije neispravljiva. Naš politički zahtjev jeste, voljeli bismo to da čujemo od ministra, da će ljudi iz lokalne samouprave zaista biti uključeni, kako bi sada kroz mjeru koju imamo koja se zove metar za metar mogao ispraviti propust koji se dogodio. U tom smislu, ja evo konkretno pominjem jedan primjer a ima ih više za pas Hajlu u Rožajama, gdje je prosto pristup tom putu koji je gradila lokalna zajednica ovom demarkacionom linijom gdje je brdo osječeno od rožajske strane. Da bi se sada imao pristup kroz našu stranu, potrebno je praviti novi put. U suštini, da je neko bio uključen u tom dijelu, bilo je vrlo lako izvršiti tu kompenzaciju metar za metar i ne bismo imali ovaj problem.

Zašto je bitan ovaj pristup? Da je neko bio iz lokala takođe bi bio upoznat sa tim da je tu postojao projekat ski staza iz 1979. i 1992. godine da se radi tuda, ako se napravi put, da taj dugoročni projekat propada. I na kraju ono što zaista negdje ostaje ključ cijele priče - dva resursa su nenadoknadviva: prostor i vrijeme. Ne smijemo se tako olako zbog zaista administrativnih smjera, zato što je nekome možda bilo lakše da suzi komisiju a ne da je proširi, da dođemo u situaciju potpuno bespotrebnih dignutih tencija, govorim o lokalnom stanovništvu, da posao koji je mogao proći i bez toga komplikujemo tim stvarima.

Završavam diskusiju time, imamo vrlo jasan politički zahtjev bez obzira kako vi odgovorili mi ćemo podržati ovaj sporazum, jer je dobro da imamo ustanovljene granice između dvije države da bi se gradili mostovi i saradnja to je apsolutno nesporno, a naš politički zahtjev jeste da u ovu priču budu uključeni ljudi iz lokalne samouprave. U krajnjoj crti da budu ljudi koji su životno zauzeti za taj prostor, jer je prosto nevjerovatno da, evo ja koji zaista

nemam mnogo tačkaka sa Rožajima, osim što ga povremeno podsjetim, da ja dolazim do dokumenata recimo iz 1962. godine i tako dalje koji potvrđuju ovo o čemu sam pričao, a da to komisija koja se bavila razgraničenjem nije uzimala u obzir. Prosto nije u tom dijelu zaista bila dovoljno pripremljena. To moram da ovako kažem otvoreno, iz jednostavnijeg razloga neuključivanjem ljudi iz lokala. Time završavam.

Apelujem i volio bih da dobijem odgovor, apelujem da uključite ljude iz lokalne samouprave da bi se ovi problemi premostili i da se ne bi bacao sjeme razora gdje nema potrebe da ga bude. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Periću. Kolegu Kalača ćemo saslušati u krugu uvodnih izlaganja pa onda imate pravo da komentarišete. Izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala, potredsjedniče Mustafiću,

Evo, ja kao neko ko dolazi iz Rožaja podržavam inicijativu da se ovakvi sporovi kao što je to bio slučaj za teritoriju Opštine Rožaje rješavaju na drugi način, da se uključe ljudi iz lokalne uprave ili neki drugi ali koji su poznavaoi tih prilika, ali da se i blagovremeno informiše javnost kako do ovakvih nesporazuma ne bi više dolazilo.

Što se tiče same ratifikacije konvencije i sporazuma, predstavljaju jedan dobar pokazatelj da su na ovim prostorima prošla neka turbulentna vremena i da one snage koje žele prosperitet i razvoj ovog regiona daju svoj

doprimos. Samim tim da težimo prosperitetu, da težimo razvoju, da težimo rješavanju stvari na ovakav način pokazuje da želimo i stabilnost ovom prostoru.

Susjedne zemlje su davale i daju podršku Crnoj Gori i na putu ka evropskim integracijama i ka NATO integracijama, ali i Crna Gora daje svoj doprimos i svoju podršku susjednim zemljama. Konkretno govorimo o Bosni i o Kosovu u njihovim integracijama ka Evropskoj uniji.

Dobri međususedski odnosi i saradnja između ovih zemalja i upravo ratifikacija ovih sporazuma su dobar pokazatelj i manjinskim narodima kako onim koji žive u Crnoj Gori, a matične države su im susjedne, tako i onima koji žive u tim susjednim državama, a matična država im je Crna Gora. To je jedna dobra podrška stabilnosti, dobra podrška da ti ljudi mogu nesmetano i slobodno živjeti u ovom region, da nemaju strahove kakve su imali prethodnih decenija. O tome ovom prilikom ne želim govoriti. Demarkaciju samih granica naravno da prepuštam Komisiji koja je zato zadužena uz sugestije one koje sam naveo na početku izlaganja.

Radi daljih kako sadašnjih, tako i daljih dobrih međususedskih odnosa potrebno je utvrditi tu granicu. Međutim, tu granicu treba učiniti transparentnom, tako što granica kao granica sama neće više biti predmet spora između država, ali će naravno, na mjestima predviđenim, zato govorim o graničnim prelazima, legalno u skladu sa zakonom ta granica biti transparentnija omogućujući nesmetan protok ljudi i kapitala, robe naravno. Na taj način ćemo podržati sve prekogranične projekte, a ti prih prekograničnih projekata imamo u oblasti energetike, a imamo i u oblasti turizma. Oblast u energetici se uglavnom odnosi na granicu prema Bosni i

Hercegovini, a što se tiče turizma, to je ustvari područje o kojem govorimo na teritoriji Opštine Rožaje i Opštine Plava, odnosno Prokletije.

Naravno da nam je potrebna i depolitizacija ovakvih slučajeva, to je bilo u slučaju Sutorine, ali su sa strane Bosne i Hercegovine one snage koje žele prosperitet pokazale da se upravo stvari rješavaju na ovakav način - sporazumnim razgraničenjem. Mislim da nema potrebe više govoriti o ovoj temi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem. Ovim smo završili uvodna izlaganja. Ministru ili gospodinu Paunoviću? Izvolite, ministre. Ministre, znači imamo još jednu diskusiju nakon ove, tako da možete i da komentarišete sada, a možete i kasnije.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Prvo da zahvalim svim poslanicima koji su govorili. Osjetio sam potrebu da komentarišem. Razumijem. Zahvaljujem.

Tiče se trojice kolega koji su diskutovali. Da zahvalim što će njihove partije podržati ova dva sporazuma, ali samo da podsjetim prosto na nekoliko stvari. Ako govorimo o potrebama građana u pograničnom području, prosto da se prisjetimo. Ovaj Parlament je ratifikovao Sporazum o pograničnom prometu između Crne Gore i Kosova. Kosovari su, takođe, to uradili - set od pet sporazuma među kojima je i Sporazum o pograničnom prometu, nekoliko drugih sporazuma i Sporazum o policijskoj saradnji, ali ta dva su najvažnija, smo potpisali prilikom moje posjete Prištini 2014. godine, 26. marta moja

malenkost i gospodin Redžepi. Mi imamo "infrastrukturu" koja je potrebna da nakon Ugovora o razgraničenju već imamo sporazume koji su stupili na snagu, dakle sprovedene su unutrašnje procedure i održave su sada već prvi ekspertske sastanci kako bi se upravo definisale stvari koje su od značaja za građane u pograničnim područjima. Tako da imamo te stvari spremne, pretpostavljam da smo možda izgubili iz vida u trenutku da smo te sporazume već potpisali i ratifikovali u Parlamentu.

Drugo, vezano za lokalnu samoupravu. Kako da ne. Mi smo i imali komunikaciju kada se javila potreba od strane lokalne samouprave, imali smo poziv prema lokalnoj samoupravi u Rožajama, da dođu u MUP ili da mi odemo gore, sasvim je svejedno u ovoj fazi. Ali, mislim da je to prosto nakon potpisivanja tih sporazuma bio trenutak određenog nerazumijevanja. Mislim da su te stvari sada razjašnjene i drago mi je što Crna Gora nije ušla u tu vrstu greške kao što je u jednom trenutku ušla Bosna i Hercegovina ili kao što je dio Crne Gore u političkom smislu, naravno mislim ušao u tu vrstu greške. Ja samo sada kada se prisjetim što su kolege iz opozicije negdje januara 2015. godine ili krajem 2014. godine, početkom 2015. godine govorili o problemima Sutorine na kontrolnim saslušanjima na koja smo pozivani ministar Lukšić i ja. Tada rekli da je to unutrašnje političko pitanje Bosne i Hercegovine, nemojmo dozvoliti da Crna Gora bude uvučena u unutrašnja politička pitanja. Tako je i bilo. Ta stvar je politički izgubila svoj u Bosni i Hercegovini. Kao rezultat toga svega devet mjeseci ili deset nakon te velike polemike koja se otvorila, Bosna i Hercegovina je završila svoju proceduru u ratifikaciji.

Ovdje se radi o stvarima gdje se nama čini da su ovo sporazumi koji nemaju tu vrstu važnosti. Ovo su istorijski sporazumi. Vjerujte i kada kolega

Perić kaže, ako su to tako značajni događaji, nema fabrike ni auto-puta, imali ste danas potpredsjednika Vlade i ministre iz drugih resora pa njih pitajte. Mi u MUP-u ne otvaramo fabrike. Nama je u nadležnosti razgraničenje i mislim da smo u 2015. godini, ponavljam, uradili jedan odličan posao. Dakle, za koji čak i vi iz opozicije glasate. Znači, da je posao bio zaista dobar ako se državni posao hajde da tako kažem ocjenjuje na način kako je to kazao kolega Bralić od strane predsjednika Sjedinjenih Američkih Država i državnog sekretara Sjedinjenih Američkih Država, mislim da su u prilog onoga o čemu govorim, o dobrosusjedskim odnosima, o regionalnoj stabilnosti i o korektnim pregovorima, dobro vođenim pregovorima i postizanju finalno tih sporazuma. Nije mala stvar dakle ovaj sporazum sa Bosnom i Hercegovinom koji je prvi sporazum između država bivše Jugoslavije. To je bio jedan od razloga zašto smo taj sporazum potpisali u Beču pred predsjednikom Austrije i pred ministrom vanjskih poslova Austrije. Zato što je Austrija na takav način direktnim povodom sastanka koji je organizovan dakle u Beču vezano za inicijativu gospođe Merkel, ali je to bio dan prije upravo iz razloga da bi se Balkanu poslala poruka koja se ovim sporazumima želi postići. Da se stvari rješavaju kroz dijalog, kroz dobrosusjedске odnose, kroz regionalnu stabilnost, da ostavimo neke stvari iza nas. I samo bih volio, mislim da smo toliko politički definitivno zreli u Crnoj Gori da ove sporazume prihvatimo sa jednom značajnom većinom u ovom Parlamentu. Dakle, da znamo da za njih imamo potrebu infrastrukturu. Sada oni trebaju da se implementiraju do nivoa građanina koje ovi sporazumi tretiraju, dominantno tretiraju građane koji su u pograničnim područjima. Kako učiniti tu granicu koja je sada i ugovorno uspostavljena što je moguće nevidljivijom što svakodnevni život građana sa jedne i sa druge strane. Tačno, ali se granica ne može izbrisati. Ona će da postoji, nju smo utvrdili, nju znamo, ali za svakodnevne potrebe, kroz ove

sporazume, kroz određivanje mjesta za prelazak mimo graničnih područja, kroz propusnice za ljude koji su tu, da mogu koristiti imovinu sa jedne i sa druge strane je sve tretirano u ovom sporazumu pograničnom prometu. Te stvari se sada implementiraju, za to je potrebno vrijeme... koje su definisane sporazumima budu razrađene u toj fazi neuporedivo lakšoj od faze dogovaranja danas. Tako da i o tome vodimo računa, naravno i vezano za Bosnu i Hercegovinu i vezano za Republiku Kosovo. Samo još jedna stvar, još jedna rečenica. Zašto su dodatno važna ova dva sporazuma.

Dakle, sada Crnoj Gori, Kosovu, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, otvaraju mogućnost da koriste različite fondove Evropske unije za prekograničnu saradnju. Mi se trebamo dogovarati sa susjednim državama. Dakle, nema potrebe da jedni i drugi ako imamo dobre odnose gradimo posebne granične prelaze sa jedne i sa druge strane granice. Znači, sada imamo mogućnost ako je granični prelaz Klobuk sa strane Bosne i Hercegovine koji je izuzetan, rađen je fondovima Evropske unije, zašto ne dogovarati sa Bosnom i Hercegovinom da to bude zajednički granični prelaz gdje ćemo vršiti zajedničku kontrolu? Ako sa Albanijom gradimo zajednički granični prelaz drugi pored onoga Sukobina, zašto sa Kosovom ne praviti takve aranžmane? Prosto su to projekti koje finansira Evropska unija i tako ćemo poboljšati svoju infratstrukturu i susjedne nam države. Sada se stvaraju te mogućnosti kada smo te stvari dogovorili i kad znamo da oko toga nema spora.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam. Bili su ovo pretresi. Sada ćemo dati priliku poslanicima da odgovore nakon komentara čija su izlaganja komentarisana. Kolega Perić. Nakon njega kolega Kalač, pa onda kolega Bralić.

Kolega Periću, izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Ministre, daleko od toga da je ovo beznačajan posao. To zaista nije niko rekao i radi se o jednom vrlo u suštini administrativnom poslu vrlo zahtjevnom, vrlo soženom. I da ste Vi rekli da je ovo najznačajniji događaj u oblasti administracije MUP-a, ja bih zaista rekao da je tačno. Ali, čuvajmo se malo epskog rečnika. Predstavljeno je kao da je ovo apsolutno najznačajniji događaj. Ja nemam ništa protiv značaja događaja odmah da kažem. On ima sovju težinu, koju će odrediti u krajnjoj crti i vrijeme. Ali, Vi ste u Vladi Demokratske partije socijalista i SDP-a, gdje vam je u godini najznačajniji događa, administrativna mjera, koliko god ona složena bila. Toliko o tom dijelu.

Kada je riječ o ovom drugom, bojim ste da ste zamijenili lokalni i krovni nivo i na kritiku i na ono što se dešavalo u lokalnim nivoima i što se može ispraviti, Vi ste prebacili na krovni politički nivo. I evo da apsolviramo i taj krovni politički nivo. Ne znam za druge stranke, znam da je predstavnik Pozitivne i na tom kontrolnom saslušanju i kasnije ispoljio više nego konstruktivan stav koji je u interesu i Crne Gore i koji nije ni na koji način zapaljiv. Ono što je dobro bilo tokom cijele te priče, opet na kraju se nijesu slagali ekstremno zapaljive izjave. Govorim o Sutorini, konkretno. Govorim o tome da se 105 ljudi prepoznali taj politički o kojem Vi pričate. Tako da ne

znam u kom dijelu se tu neko poentiranjem može izvršiti. Vjerujem da smo svi pročitali da se radilo o unutrašnjem političkom pitanju druge države, koje se reflektovalo na tu stavku. To nije sporno. Ali ima trenutaka kada se politiko, prosto jako odvojila od naroda, od realnosti. I sad u ovoj mitskoj priči kako su to istorijski događaji a imaju svoj značaj, znači nesporni su, nesporni su, vi imate to onih koji se to najviše tiče, ti mještani koji žive uz tu granicu oni su puni primjedbi. Znači, to je ona naša primjedba, a ovo da je to potpisan sporazum u Beču. Svaka čast, sve u redu, ali ti se sporazumi na kraju donose zbog građana i vjerujte za mene će biti mnogo istorijskiji događaj, evo tu da upotrijebim riječ, onda kada napravimo neki pogon neki zajednički ili u Rožajama ili u Peći ili kako god i ta saradnja bude mnogo življa, nego sama administrativna mjera. Prosto da malo više vodimo računa o toj terminologiji koju koristimo u interesu građana kojih se to tiče.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolega Kalač.

ALMER KALAČ:

Zahvaljujem.

Uvažavam stav poslanika Perića. Međutim, ja smatram da su od izuzetno velikog značaja ovi sporazumi i ne gledam ih samo kroz ekonomsku stranu, jer znamo koliko su koštali ne samo u novcu, već u ljudskim životima

upravo ti nesporazumi i upravo ti pokušaji razgraničavanja i pomjeranja granica, ali ne bih dalje išao u analizu. Uvaženi ministre, Vi ste u svojim odgovorima mnogo više pojasnili danas, nego što ste do sada informisali građane.

Naravno, da je bilo više informisanosti, ne bi došlo ni do reakcija kakve su već bile, a naravno da ste trebali da informišete i o ovim sporazumima koji su potpisani. Onda to ljudi posmatraju drugačijim očima. Znači, kada imaju pravu informaciju u pravo vrijeme, mnogo će drugačije da reaguju i naravno da neće da bude ovakvih tenzija.

Što se tiče same teritorije i konkretno slučaja vezano za područje planine Hajle u Rožajama, niti tražim da uzmemo nešto što nije naše, niti želimo da dajemo nešto što je naše drugo. Naravno treba uzeti u obzir ono što ste i sami kazali, građane, domicilno stanovništvo koje živi na tom području i njihove probleme ako pođemo odatle da rješavamo probleme. Naravno, ovaj zakonski okvir administrativni svakako je trebalo odraditi. Onda nećemo imati probleme koje smo imali i koji su bar bili u najavi da nije reagovano na vrijeme. U svakom slučaju, naša podrška ovim sporazumima neće izostati.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Imamo još nekoliko diskusija prijavljenih. Imali smo jednu, ali sada imamo već tri diskusije.

Kolega Gegaj, kolega Nimanbegu i kolega Šabović. Nadam se da je time zaključena lista prijavljenih. Izvolite.

NIKOLA GEGAJ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Konjeviću, poštovani gospodine Paunoviću, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Na početku ću reći da smo na sjednici Odbora za međunarodne odnose i iseljenike imali veoma kvalitetnu raspravu ova dva sporazuma gdje nas je do detalja informisao predsjednik Komisije Milan Paunović.

Takođe na početku moram da zahvalim komisijama, crnogorskoj strani na čelu sa Paunovićem, Komisiji Bosne i Hercegovine i Komisiji Kosova, koji su na jedan kvalitetan način odradili veoma složen i težak posao.

Dakle, njihov rad zaslužuje svaku pohvalu. 25 godina je od tragičnih ratnih sukoba na prostorima bivše Jugoslavije, koji su, između ostalog, vođeni zbog pitanja granica. Crna Gora je sporazumima o državnoj granici sa Bosnom i Hercegovinom i Kosovom poslala poruku da želi učvršćivati dobrosusjedske odnose, da je politički zrela, kao i da se vrlo kompleksna pitanja razgraničenja mogu rješavati dijalogom.

Naime, Crna Gora je, kao što smo čuli, 26. avgusta u Beču potpisala sporazume o razgraničenju sa dva susjeda - Bosnom i Hercegovinom i Kosovom i time postala prva zemlja među državama bivše Jugoslavije koja je riješila vrlo važno pitanje razgraničenja. Potpisanjem ovih sporazuma ni Crna Gora ni susjedne države niti dobijaju, niti gube dio teritorije, već se

potvrđuje međunarodno priznata granica Crne Gore, odnosno nekadašnjih republičkih granica sa ovim susjednim državama. Moram naglasiti da razgraničenje među državama nastalo krvavim raspadom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije je predstavljalo jedno od najsloženijih i najtežih pitanja koja se moralo rješavati. Činjenica je da je ogromnu pomoć dala ... Komisija koju je formirala tadašnja Evropska komisija kada je riješila da se ranije administrativne granice SFRJ smatrati međudržavnim granicama. Ovi sporazumi još jednom potvrđuju posvećenost Crne Gore afirmaciji, kontinuiranom jačanju dobrosusjedskih odnosa, uz puno uvažavanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta svake od država. Sporazumi će, takođe, dodatno ojačati i doprinijeti jačanju stabilnosti i daljem razvoju regiona. Sve ove sporazume i ugovore su, nažalost, pratili pokušaji patriotskih snaga da steknu političke poene i da ojačaju tražeći prostore negdje u bližoj ili daljoj istoriji. Danas, na veliko zadovoljstvo Crna Gora razvija i gradi dobre prijateljske odnose sa svim susjednim državama. Crna Gora danas nema ni jedno otvoreno pitanje sa svojim susjedima. Naša država i pored svih iskušenja koje je imala u teškim godinama balkanske drame uspjela je sačuvati ono najdragocijenije, građanski mir i međuetnički sklad, što je kasnije omogućilo da lakše i brže uspostavlja i gradi odnose sa drugim državama regiona. Sve je ovo dobra osnova da sa svim susjedima potpisujemo sporazume prije ulaska u Evropsku uniju.

I na kraju, naravno da ću podržati i sporazum Crne Gore sa Kosovom i sa Bosnom i Hercegovinom, a očekujem da će isto uraditi i kolege poslanici iz opozicije.

Toliko i hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Gegaj.

Čućemo sada poslanika Nimanbegua, a neka se pripremi poslanik Šabović.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala Vam, potpredsjedniče Mustafiću.

Meni je žao što ministar Konjević nije u sali, ali mislim da će kolega Paunović ako bude bilo potrebe moći eventualno komentarisati, mada sumnjam da će biti potrebe za komentarom.

Poštovane kolegice poslanice i kolege poslanici, želim se obratiti ne samo vama, ne samo ministru Konjeviću koji upravo ulazi, već i cijeloj crnogorskoj javnosti. Na ovu raspravu, o tačkama dnevnog reda sa sjednice Parlamenta Crne Gore utvrđivanju granice između Crne Gore i Kosova i Crne Gore i Bosne i Hercegovine zbilja moram reći moju ličnu impresiju, zahvalnost da je to jedna izuzetno važna tačka dnevnog reda kojom se ne iz motiva možda neke kolege ovdje izrazile ipak postavlja oslonac za stabilnost odnosa između država u regionu. Sigurno da možemo primijetiti da ovaj rovi region zbilja teži ili vapi za jednom stabilnošću i određivanjem zajedničkih komisija granica između ovih država sigurno i predstavlja jedan osnov za to.

Moram istaći da sam lično imao jednu veliko razočarenje u diskusiju koju smo imali ovdje u Parlamentu, ako se ne varam prilikom rasprave o izmjeni ugovora između Crne Gore i Evropske komisije. Naime, da podsjetim javnost, radilo se tada da zbog ulaska Hrvatske u sastav Evropske unije Crna

Gora je morala mijenjati ugovor i potvrđivanje tog ugovora koja je trebala biti jedna tehnička ali ne samo tehnička nego poruka koju smo trebali poslati javnost da želimo otvorenu integraciju u Evropsku uniju. Imali smo bujicu nacionalizma u ovom domu, koja nije samo išla od strane opozicije. Bilo je čak i predstavnika pozicije koje su govorili o tome i mislim da u ovoj temi nema mjesta za nacionalne emocije. Ova tema ima prostora i treba da bude za racionalne odluke. Ono što sam tada rekao danas ću isto ponoviti. Granice u Evropi su jedna teška istorijska činjenica. Da li su pravedne ili nepravedne osnov zato je u Helsinkiju 1974. godine Odluka o bezbjednosti Evrope KEP se tada zvao danas je to preimenovano u Organizaciju za bezbjednost Evrope (OEBS) Ustav 1974. godine postavio je osnov na kojem ćemo godinama razgovarati o nestabilnosti. Trebamo raditi na tome da te granice budu što više protočne, da nemamo duple granične prelaze, da imamo zajedničke granične prelaze, kao što imamo granični prelaz recimo u Ulcinju u Sukobinu. Tada će sva ova teška diskusija oko utvrđivanja granica biti jedno tehničko pitanje. Pomirenje ovog regiona, saradnja ovog regiona je osnov na kojem mi želimo graditi budućnost. Zbog toga i pored teških političkih diskusija koje su bile i u Bosni i Hercegovini i koje moramo primijetiti da su trenutačne u Kosovu, gdje opozicija oštro kritikuje ovaj sporazum, ja kao poslanik želim reći da sam siguran da su predstavnici i Vlade Republike Kosova i predstavnici Komisije i Vlade Crne Gore donijeli odluku koju su zasnovali na činjenicama i koja je prava.

Zbog toga podržaću i jednu i drugu odluku. Mislim da je to u interesu svih građana i Crne Gore i regiona. To su odluke koje bi trebale da spajaju, a ne razdvajaju.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Nimanbeguu. I posljednji diskutant po ovoj tački.

HUSNIJA ŠABOVIĆ:

Hvala Vam što ste mi dali priliku da se naknadno prijavim, jer smo sad došli sa Odbora za politički sistem. Nijesam baš pripremljen, ali kada sam čuo o čemu se radi, imam višestruko zadovoljstvo da pohvalim državnu komisiju Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, koja je zajedno sa Komisijom Ministarstva unutrašnjih poslova Kosova odradila posao od međunarodnog značaja za državu Crnu Goru. Sporazum koji je pokazao da je granica između Crne Gore i Kosova kao i drugih država, ali je moj akcenat pažnje uglavnom na ovaj dio sa Kosovom zato što dolazim iz opštine koja je vezana za dio granice sa Kosovom. Veoma je značajno da nikada države Crna Gora i Kosovo nijesu granicu doživljavale na drugi način, nego kao prostor koji spaja i narode i državljane. Mislim da je to veoma značajno. Poseban aspekt mog interesovanja jeste zato što je ova granica prije ovog razgraničenja i nadam se nakon implementacije ovog pitanja bila dugo zatvoren prostor koji je razdvajao, prostor koji je u veoma kratkom periodu nakon ratnih dejstava koja su se dešavala na tom prostoru preko Čakora, to najbolje znamo gospodin Paunović i ja, zato smo sa tog prostora, bio i predmet šteta koje su imali građani i država Crna Gora u nekim bespravnim sjećama šuma. Ali, na kraju krajeva, i to je prošlo i to je zaustavljeno. Danas nemamo tih problema, danas se samo dešavaju neki sporadični slučajevi, ali je veoma bitno da što prije se implementira ovo što je kvalitetno urađeno.

Mislim da su neosnovani zahtjevi nekih politički opozicionih subjekata na Kosovu. Razgraničenje koje je napravljeno je izuzetno kvalitetno. Ono je razgraničenje granica je ta gdje je uvijek bila. Tačno je da je i na ovoj i na onoj strani ima privatnih posjeda i državljana Kosova na našoj stranu i obrnuto, ali je to nesporno. Ti privatni posjedi su uvijek bili naših građana, koji su prodavali tu zemlju i tu šumu. Ali je sada mnogo značajno da što prije to zaživi, da putni pravac Murino-Čakor-Peć, koji je ova država Crna Gora napravila rekonstruisala, asfaltirala, ostalo je još nekih 800 metara da se dovrši do granice sa Kosovom, problem tome su fizičke betonske piramide koje su blokirale taj saobraćaj. Građani Plava očekuju da će veoma brzo Ministarstvo unutrašnjih poslova dati doprinos otvaranju graničnog prelaza, onako kako je to rekao kolega Genci, pod jednim krovom da bude, nema potrebe da se radi drugačije. Mislim da će na taj način otvaranjem tog graničnog prelaza tamo funkcionisati i biti državni organi. To će biti otvorena zona. Znači, taj dio stanovništva će malo otvoriti oči i imati neke benefite finansijske, ekonomske i da će to biti još jedan saobraćajni prolaz ovom sjeveru dijela Crne Gore koji će omogućiti kvalitetniji život. Ovo što su uradili sporazumom je nešto što mi očekujemo. Uvijek je bio na otvaranju tog graničnog prelaza da ne možemo to uraditi dok se ne izvrši razgraničenje države Crne Gore i Kosova koje je konačno urađeno. Sada očekujemo taj zadnji korak, otvaranje graničnog prelaza koji bi dao velike benefite u svim oblastima privrednog života stanovništva na tom prostoru.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Želite li završnu riječ, ministre? Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Ja ću još jednom da zahvalim poslanicima koji su diskutovali i da se složim do kraja sa nekoliko teza koje sam čuo, a koje, rekao bih, šalju jednu dobru poruku. Gospodin Nimanbegu je rekao, da parafraziram, da u ovom trenutku ove teme ne trebaju da budu plod nacionalnih emocija nego racionalnog pristupa ovom problemu. Potpuno sam saglasan sa Vama a jednako i sa onim što je gospodin Kalač rekao, da se granice i pitanja razgraničenja na Balkanu važne imajući u vidu činjenicu šta nam se dešavalo 20 godina. Upravo sam na to mislio, potvrđujem ovo što Vi kažete. Nažalost, granice su upravo bile povod zajedno sa ovim o čemu je govorio gospodin Nimanbegu kada se saviju u nacionalne oblance emocija nešto što je proizvodilo ratove na prostoru Balkana. Neće se naljutiti kolega Perić, moj prijatelj, ako mu kažem da nijesam ja rekao da je istorijski sporazum nego sam citirao Baraka Obamu. Možda mu je sad lakše. Ne mislim Baraku Obami nego gospodinu Periću. Dakle, ja sam samo potvrdio... Ne zloupotrebljavam, samo komentarišem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ministre, zloupotrebljavate završnu riječ.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Ja ne zloupotrebljavam. Samo komentarišem.

Dakle, ja sam nijesam govorio, ja sam potvrdio...

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Nema komentara imena u završnoj riječi.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Ja sam upravo samo kvalifikovao ovaj sporazum između Crne Gore i Kosova Crne Gore i Albanije na način na koji su to kvalifikovali predstavnici međunarodne zajednice. Dajući značaj i političku poruku Evropske unije prema tim i aktima i postupcima država i Sjedinjenih Američkih Država kao važnog našeg međunarodnog partnera, dodatno važnog činjenicom da smo dobili pozivnicu za NATO, da je ovaj sporazum istorijski. Ne bih se složio baš da se neke administrativne procedure od strane predsjednika Sjedinjenih Američkih Država označavaju kao istorijske. Administrativne procedure se prosto ne označavaju na taj način.

Još jednom podsjećam zašto se ova dva sporazuma kvalifikuju na takav način. Zato što i kada su završene sva ona nemila dešavanja na prostoru Balkana, podsjetio sam dvije države bivše Jugoslavije su postale članice Evropske unije, jedna 2004. godine ili 2005. godine, odnosno Hrvatska 2013. godine, još uvijek ni jedna ni druga nemaju potpisane sporazume sa susjednim bivšim Jugoslovenskim republikama niti međusobno imaju potpisane sporazume. I nije to baš da je to administrativna stvar. Da je to administrativna stvar, onda te stvari lako završite, ne vučete ih

godinama u tom segmentu i one nam predstavljaju osnov za određene političke nesporazume u toj ravni. Slažem se sa ovim što su rekli gospodin Nimanbegu i drugi poslanici – Bralić, i Kalač, i Šabović, i Gegaj. Dakle, sada je i na jednoj i na drugoj državi da prilježno rade na implementaciji ne samo ugovora o granici, nego u oba slučaja u ugovorima o pograničnom prometu kako bismo ušli u jednu novu fazu kako, kada smo definisali svoje granice, na koji način da organizujemo život ljudi u pograničnom području. Da ta granica za njih bude nevidljiva, da je to državna granica koja mora da postoji, jer jedan od ključnih elemenata postojanja svake države je da ona zna svoju teritoriju. To je osnovni postulat, ali da sada u svakodnevnom životu tih građana u pograničnim područjima uvidimo te granice „nevidljivim“. Zašto nevidljivim? Nevidljivim za njihove svakodnevne potrebe. Ovo što sam naglasio u uvodnom izlaganju, sada nam se otvara mogućnost, da kroz prekograničnu saradnju sa ovim državama, apliciramo zajednički i da ono što su nam bili dobri primjeri, Sukobin, novi granični prelaz, da tu praksu uvedemo sa Kosovom, da tu praksu uvedemo sa Bosnom i Hercegovinom. Da li da gradimo nove, zajedničke ili da već izgrađene sa jedne i sa druge strane koji daju dobru infrastrukturu učinimo zajedničkim, radimo zajedničke kontrole, je nešto što ćemo raditi kao države onoga trenutka kada postanemo dio Evropske Unije. I završavam sa još jednom rečenicom. Zaista mislim da ovo treba da bude tema koja nas neće ovako dnevno-politički dijeliti. Ovo nije posao ni jedne političke partije. Ovo je državni posao, od državnog značaja, jer pitanja razgraničenja na Balkanu su izuzetno važna. Završavaju jednu nemilu etapu čiji smo svi savremenici bili i nažalost svjedoci mnogih dešavanja koja su bila. Tako da je manje važno u političkoj ravni da li je ovaj sporazum o granici potpisala Vlada u kojoj su DPS i SDP ili Vlada u kojoj su DPS i Pozitivna.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, ministre.

Bila je ovo završna riječ ministra, koju su propratili i učenici sedmog razreda Osnovne škole "Luka Simonović" iz Nikšića, koje pozdravljamo kao drage posjetioce u nizu osnovnih škola koje obilaze i dolaze u naš Parlament.

Zahvaljujemo ministru Konjeviću i gospodinu Paunoviću koji su bili predlagači zakona i branili zakone, odnosno sporazume o državnoj granici između Crne Gore i Republike Kosovo i Crne Gore i Bosne i Hercegovine. O ovoj tački ćemo se izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku koja je dogovorena današnjim Kolegijumom - **Predlog zakona o potvrđivanju sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije** kojim se utvrđuje /Prekid/ i sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru instrumenata predpristupne podrške za oblast politike poljoprivrede i ruralni razvoj IPARD. Ovlašćeni predstavnici Vlade su dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade Crne Gore i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija i ambasador Aleksandar Andrija Pejović, nacionalni koordinator za lpu.

Međutim, obaviješteni smo da će umjesto doktora Igora Lukšića, potpredsjednika Vlade, današnjoj raspravi, odnosno razmatranju Predloga zakona prisustvovati i u njemu učestvovati dr Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja, koga pozdravljamo.

Izvjestilac Zakonodavnog odbora je Radovan Obradović.

Pitam predstavnika Vlade ministra Ivanovića želi li da da dopunsko obrazloženje.

Želite. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Sektorski sporazum predstavlja uvod u još jedno razvojno poglavlje crnogorske poljoprivrede. Nakon projekata MIDAS, IPARD Like 1 i 2, projekta ADMAS, koji smo juče započeli, projekat IPARD takođe treba da obezbijedi ne samo finansijsku podršku crnogorskom agraru, nego i da omogući kreiranje novih radnih mjesta i dalji razvoj, prije svega, prerađivačkih kapaciteta. Sporazum je već usaglašen sa Evropskom komisijom. Na ovom poslu se radilo prilično dugo, predano. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je ne samo usaglasilo i kasnije uputilo Vladino usvajanje na ovaj sporazum, nego je Evropskoj komisiji uputilo i zahtjev za kreditaciju direktorata za IPA plaćanja. U ovoj fazi mi nijesmo obavezni da to učinimo, ali smo cijenili da je mnogo važno zbog budućnosti crnogorske privrede da što prije dobijemo akreditovanu agenciju za IPARD plaćanja. Podsjetiću vas da je jedina zemlja od sadašnjih članica Evropske unije koja je koristila sredstva po osnovu IPARD programu Hrvatska. Sve druge zemlje su koristile nešto drugo, tako da nam svako iskustvo iz Hrvatske i svaka godina dužeg trajanja primjene ovog programa može biti od koristi. Da ne govorimo o nastojanjima Vlade da što prije počnemo sa korišćenjem finansijskih sredstava koja su obezbijedena. Revizori su najavljeni za kraj januara. Ovaj

zakon takođe predstavlja i osnov za donošenje dva veoma važna podzakonska akta kojima se definišu mjere podrške ruralnom razvoju i mjere direktnih plaćanja. Kroz IPARD program obezbijeđen je iznos od 39 miliona eura besplatnih finansijskih sredstava od Evropske unije uz takođe podršku Vlade Crne Gore u iznosu od 13 miliona, što čini 52 miliona eura bespovratnih sredstava koja se mogu koristiti od 2016. do 2020. godine. Smatram da je to veliki uspjeh jednog mladog tima u Ministarstvu poljoprivrede i jedna velika prilika za sve one koji žele da rade. Meni je žao što sada po ovoj tački nemamo više predstavnika opozicije u Parlamentu, jer mislim da imamo mnogo razloga da budemo zadovoljni sa onim sredstvima koja su obezbijeđena tokom par prethodnih godina. Govorim o iznosu od preko 200 miliona eura koje su na raspolaganju crnogorskim poljoprivrednicima za investicije od 2016. godine do 2020. godine.

I ja bih iskoristio ovu priliku da zahvalim svim članovima Parlamenta posvećene prilikom usvajanja jednog seta zakona koji su takođe igrali veoma važnu ulogu u donošenju konačne verzije ovog sektorskog sporazuma. Jer, posvećenost koju smo svi zajedno pokazali tom prilikom, takođe, je doprinijela da Evropska komisija shvati da imamo dovoljno kapaciteta u Ministarstvu poljoprivrede da možemo jednim bržim tempom ići naprijed. I na kraju mislim da bi bilo elementarno korektno da zahvalim svojim kolegama u Ministarstvu poljoprivrede, koji su od prvoga dana radili na ovom sektorskom sporazumu i koji su u brojnim kontaktima kako sa članovima delegacije pojedinih država članica Evropske unije, tako i sa predstavnicima Evropske komisije izdejstovovali da učinimo jedan značajan pomak. Jer, prvobitno dodijeljena sredstva crnogorskoj poljoprivredi iznosila su 20 miliona

eura, a uspjeli smo da ih povećamo na 39, dakle da ih gotovo dvostruko uvećamo.

Toliko za uvodno obraćanje. Trudim se da budem i kratak i da ispoštujem vrijeme koje ste mi dali. Ukoliko bude komentara i potrebe da se uključim, to ću rado učiniti.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ko želi riječ?

Kolega Sijariću, izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ministre, jedan vrlo zanimljiv i interesantan Predlog zakona o potvrđivanju sektorskog sporazuma. Pravljen je između, ako sam dobro shvatio, Ministarstva poljoprivrede i Evropske komisije. Ovim sporazumom je predviđeno da se od 2016. do 2020. godine 52 miliona, ako sam dobro shvatio, može povući iz fondova Evropske unije. Međutim, da li će se povući zavisi od projekata, kvaliteta projekata. Interesuje me sljedeće. Da li u okviru Ministarstva poljoprivrede postoje administrativni kapaciteti, odnosno ljudi koji su se kvalifikovali koji su se edukovali za izradu tih projekata. Da li će tim projektima biti obuhvaćeni individualni poljoprivredni proizvođači, da li svaki

individualni poljoprivredni proizvođač može da aplicira za jedan projekat takve prirode? Koliki je grant od strane Evropske komisije, odnosno fonda iz Evropske unije, a koliko je sufinansiranje? Znamo da je na nekim projektima projektima, recimo, prekogranične saradnje grant iznosio i do 85%, 15% otpada na sufinansiranje, pa je bio jedan problem kod sličnih projekata prekogranične saradnje da mnoge lokalne uprave, odnosno institucije pa i pojedinci nijesu bili u poziciji da crpe ta sredstva iz Evropskih fondova zato što nema dovoljno sredstava za sufinansiranje tih projekata, tih 15%.

Da li će Ministarstvo poljoprivrede obezbijediti znači ta sredstva kofinansiranja od tih 15% postoje li tamo ograničenja neka koji kapacitet treba da imaju individualni poljoprivredni proizvođači, ili će biti orgnaizovano više poljoprivrednih proizvođača, firmi itd. koji mogu aplicirati za ta sredstva? Mislim da ste me razumjeli u ovom dijelu šta sam htio, jer posebno kada je u pitanju sjever Crne Gore, znamo da su tamo poljoprivredna domaćinstva usitnjena, gazdinstva sa manjim površinama. Koji će to biti uslovi potrebni da bi jedan individualni poljoprivredni proizvođač mogao da aplicira prema ovim sredstvima?

Mislim da sam bio prilično jasan u pitanjima. Ovo su više bila pitanja, nego analiza predloženog sporazuma.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Da li se još neko javlja za riječ?

Ministre, da li želite?

PETAR IVANOVIĆ:

Ako se slažete, ako je samo ovo jedino pitanje, da to bude ujedno i završna riječ. Je li u redu?

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Naravno.

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem na prilici da dodatno objasnim siguran svim poljoprivrednim proizvođačima i pored nastojanja i pored čestog ponavljanja u ovom momentu nije dovoljno jasno, ali dinamika kojom želimo da se razvijamo je takva da svaku priliku treba koristiti da do posljednjeg poljoprivrednog proizvođača pošaljemo dobre poruke. Ja vam zbog toga zaista zahvaljujem.

Dakle, još jednom ponavljam Vlada Crne Gore već opredijelila 13 miliona eura sredstava koje uparuje sa 39 miliona po osnovu sporazuma koji imamo i tako dolazimo do 52 miliona sredstava. Tih 52 miliona sredstava predstavljaju najmanje 50% ukupnih investicija, što znači da ukupan iznos investicija ne može biti manji od 104 miliona. Mi smo ga zaokružili na stotinu. Vrlo vjerovatno da će biti i veći od 100 miliona eura, ali nemojmo sada već u ovom momentu da li će biti i veći od 100 miliona eura, ali nemojmo sada u

ovom momentu da licitiramo. Za nas iznos koji sam naveo od 200 miliona eura koji trebaju investirati u periodu od četiri godine, vjerovali ili ne, predstavlja više nego što je u poljoprivredu Crne Gore investirano tokom posljednjih 25 godina.

Prema tome, riječ je o sredstvima koja treba ozbiljno da promijene izgled crnogorske poljoprivrede, prije svega, u oblasti prerade. Jedino sa preradom možemo izvršiti nadoknadu onoga na šta nekad s pravom, a nekad možda bez dovoljnog razumijevanja, komentarišu pojedini poslanici kada govore o spoljno-trgovinskom deficitu.

Jedno od vaših pitanja se odnosilo na kapacitete. Mi smo do sada kao Ministarstvo poljoprivrede povukli sva raspoloživa sredstva koja smo mogli da povučemo od Evropske unije. I ne samo od Evropske unije. Dakle, što se tiče kapaciteta u Ministarstvu poljoprivrede, za nas nije kapacitet broj ljudi, nego sposobnost ljudi i zahvaljujući /Prekid/ ljudi povukli smo sva sredstva. Preko ovih sredstava postoje dodatna sredstva koja su obezbijedena za jačanje pojedinih institucija. Na primjer, Uprave za bezbjednost hrane pojedinih direktorata, pojedinih konkretnih projekata koji su vezani za opremanje laboratorija koje su potrebne Crnoj Gori. Ta sredstva ne ulaze u ovih 52 o kojima sam govorio. Ovo su sredstva koja su direktno namijenjena poljoprivrednim proizvođačima.

Kada su u pitanju ta druga dopunska finansijska sredstva, takođe smo obezbijedili kao Vlada ono što treba da bude kontribucija ili obaveza Vlade na ime finansiranja pojedinih projekata, gdje se udio finansiranja kreće, u pravu ste, od 15% a nekad ide do 30%. Ali, zavisno od projekta do projekta obezbijedili smo ta sredstva.

Takođe, jedno od Vaših pitanja odnosilo se na to da li su mali poljoprivredni proizvođači sposobni da povuku ovakva sredstva. Dakle, ne govorim sada o kapacitetima Ministarstva, nego o mogućnosti o povlačenju sredstava od individualnih proizvođača. Podsjetiću vas da smo projekta MIDAS do sada realizovali preko 700 ugovora. Kroz projekat IPARD lajk je u toku realizacija 300 ugovora, IPARD lajk dva oko 250 ugovora očekujemo. Dakle, oko 1.250 ugovora po ova tri osnova se odnosilo isključivo na male poljoprivredne proizvođače. Dodamo li tome i sredstva koja se iz budžeta Vlade Crne Gore opredjeljuju, takođe, malim poljoprivrednim proizvođačima, a na godišnjem nivou ih ima negdje oko 150 do 170, sve to ide ka malim poljoprivrednim proizvođačima. I jedan od komentara koji se uputio na račun projekta Abu-Dabi mislim da nema smisla jer to je po prvi put da obezbjeđujemo sredstva koja su namijenjena većim poljoprivrednim proizvođačima. Oni su do sada bili u prilici samo da koriste manje povoljna kreditna sredstva od strane različitih banaka, a za nas su jako bitni jer treba da poguraju razvoj pomoću klastera upravo malih poljoprivrednih proizvođača.

Dakle, naša je namjera iskrena da idemo korak po korak naprijed. Do sada smo fokus stavili u razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje, od 2016. godine idemo dalje ka preradi i onda zajednički ćemo jačamo primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu što je moguće brže.

Koliko god brzo išli naprijed, želim da razumijemo jednu stvar - Crna Gora teško da će imati količine koje su potrebne da izveze ili da snadbije neka inostrana tržišta. Zbog toga mi vidimo perspektivu crnogorske poljoprivrede isključivo u proizvodnji kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda. I ovo je molba upućena svim članovima Parlamenta, kad god imamo priliku da

afirmišeimo razvoj kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda u Crnoj Gori za šta imamo određene predispozicije jer u tome vidimo našu budućnost i šansu.

Mislím da postoji jedan realna bojazan, na koju ste s pravom ukazali, da kako zbog želje da se sada u ovom momentu priključe razvoju poljoprivredne proizvodnje da započnu svoje biznise u oblasti poljoprivrede, jer možda sve ovo što smo mi zajedno govorili ove protekle tri godine je podstaklo neke ljude da počnu da razmišljaju u ovom momentu da se bave poljoprivrednom proizvodnjom, znači da ćemo uvijek imati neke ljude koji će biti na početku. Mi ne možemo sada zaustavljati čitavu lokomotivu da bismo uvijek kačili još po jedan vagon. Ali, moramo ponuditi rješenje za te nove vagone. Rješenja mogu biti samo kooperative. Zakon o kooperativama, koji je dugo bio u ovom Parlamentu, je usvojen. Ja vam još jednom zahvaljujem kao poslanicima što ste podržali taj zakon i u tom zakonu je rješenje upravo za ovaj problem na koji ste ukazali. Dakle, da mali proizvođači se ujedine kroz kooperative. Tako će biti i funkcionalno i administrativno i proizvođački jači da bi povukli sva ova sredstva i sredstva koja ćemo i dalje nastaviti da obezbjeđujemo za potrebe crnogorske poljoprivrede. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vama, ministre.

Ovim smo završili raspravu o ovom Predlogu zakona o potvrđivanju sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije, kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru instrumenata prepristupne podrške za oblast politike poljoprivrede i ruralni razvoj, takozvani IPARD.

To je bila tačka 11. Zahvaljujemo ministru za učešće u raspravi.

Prelazimo na tačku 12. To je **Predlog zakona o izmirenju obaveza prema radnicima Rudnika boksita AD Nikšić**, koji su uslijed stečaja preduzeća ostvarili pravo na penziju.

Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici Aleksandar Damjanović i Mladen Bojanić.

Izvjestioci Odbora su Željko Aprcović, Zakonodavnog i Halil Duković, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Na Zakonodavnom odboru Predlog zakona nije dobio potrebnu većinu sa stanovišta njegove usklađenosti sa Ustavom i pravnim sistemom, pa je Odbor predložio da, shodno članu 93 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Skupština nakon dodatnog obrazloženja predlagača zakona i predstavnika Zakonodavnog odbora bez pretresa donese Odluku. Utvrđuje se da Predlog zakona o izmirenju obaveza prema radnicima Rudnika AD Nikšić koji su uslijed stečaja preduzeća ostvarili pravo na penziju, koju su podnijeli poslanici Aleksandar Damjanović i Mladen Bojanić nije saglasan sa Ustavom i pravnim sistemom Crne Gore i predlaže Skupštini da ga ne usvoji.

Obrazloženje: Predloženi zakon nije u saglasnosti sa članom 17, stav 2 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da su svi pred zakonom jednaki bez obzira na bilo kakvu posebnost i lično svojstvo.

Naime, predloženim zakonom se u privilegovanom položaju stavljaju radnici Rudnika boksita AD Nikšić u odnosu na ostale radnike u Crnoj Gori, koji su takođe radili u preduzećima u kojima je uveden stečaj a kojima prije ostvarivanja prava na penziju nijesu isplaćena odgovorajuća sredstva u skladu sa socijalnim programom.

Dakle, ovo je Odluka Zakonodavnog odbora, ali naravno riječ predlagača sada treba da uslijedi. Nakon toga bismo trebali da se izjasnimo o ovoj Odluci. Međutim, pošto nemamo kvorum, mi se ne možemo o ovoj Odluci izjašnjavati, odnosno o ovom aktu tako da ćemo samo saslušati riječ predlagača.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Dakle, zahvaljujem se potpredsjedniče Skupštine i izvinjenje na mojoj reakciji s mjesta. Trebao sam doći da razjasnimo ovo o čemu ste sada Vi govorili. Tačno je da je na Odboru za zakonodavstvo bila ova rasprava i tačno je da je šest kolega bilo uzdržano, nije bio niko protiv i da u momentu kada je obavljeno glasanje, nakon glasanja niko nije znao da kaže koji je osnov zašto to nije prošlo. I taj osnov definisan nakon sjednice je došao u Izvještaju. To toliko o tome kako se gdje radi u odborima.

Ali, da ja odradim ovaj moj posao, da obrazložim dodatno ovaj Predlog zakona. Pošto nemamo predstavnika Zakonodavnog odobora, mi ćemo se naravno izjasniti 28. ili 29. kada budemo glasali o tome. Glasaćemo i o ustavnom osnovu i pretpostavljam da će to biti ta ista većina ukoliko dobije naravno podršku kolega iz Demokratske partije socijalista. U tom prvom glasanju dobiće i podršku dakle kada budemo glasali o meritumu zakona.

Dakle, ja sam sa kolegom Bojanićem 28. oktobra predložio ovaj zakon i on nije ništa drugo nego razrada zaključaka Skupštine Crne Gore koji su u više navrata usvojeni tokom 2013. godine, odnosno 2015. godine. Imam ih ovdje ispred sebe, gdje smo jednom velikom većinom, dakle kolege poslanici

Demokratske partije socijalista i Socijalističke narodne partije Crne Gore u prvom krugu glasanja o zaključcima, a kasnije i sve ostale kolege potvrdili da radnicima Kombinata aluminijuma i radnicima Rudnika boksita pripada pravo da im Vlada izmiri sve obaveze u skladu sa socijalnim programom, odnosno kolektivnim ugovorom i zakonom.

Dakle, ovo je samo razrada zaključaka Skupštine Crne Gore koja je već djelimično kroz zakon koji smo usvojili 29. jula ove godine, urađena kod radnika, kod bivših zaposlenih Kombinata aluminijuma. Tada nije bilo mogućnosti da se uradi to i kod bivših zaposlenih Rudnika boksita, jer je do penzionisanja došlo nakon usvajanja ovog zakona i sada čini mi se dovodimo u konzistentnost i upravo u ravnopravan položaj i bivše zaposlene Rudnika boksita njih 110 sa bivšim zaposlenim Kombinata aluminijuma kojima smo ovdje izglasali zakon, a na bazi zaključaka ovoga doma u tri navrata glasanim ogromnom većinom u Parlamentu. To je jedna teza.

Druga teza. Ja sam u pripremi za ovaj Predlog zakona konsultovao i dobio naravno dopis kao i sve kolege poslanici. Svi šefovi klubova 23. septembra od strane predstavnika Sindikata Rudnika boksita i predstavnika penzionera, a onda sam tražio dodatne konsultacije da mi se tačno navede na koji se socijalni program misli, koliko je potrebno sredstava. To sam negdje i definisao sa kolegom Bojanićem u Predlogu ovog zakona.

Takođe, sam dobio i neke stvari koje se tiču funkcionisanja Rudnika boksita. Ovo nije tema da o tome pričamo, ali sam ja zahvalan diplomiranom inženjeru gospodinu Radivoju Kneževiću koji me je obavijestio o nekim performansama Rudnika boksita uoči i nakon privatizacije i u ovom sadašnjem vremenu, gdje samo podatak, da je ovaj rudnik proizveo 25 miliona tona boksita do danas i gdje postoji još desetak miliona tona

eksploatacionih zaliha gdje jednostavno je nekad radilo više od 1.000 ljudi, pa je shodno lošoj privatizaciji 2005. godine od strane Vlade Crne Gore ovaj rudnik doveden u situaciju u kojoj je danas, na kraju je prodat za 5,4 miliona privatnoj firmi, dovoljno govori o tome da ne bi radnici nikada došli u ovakvu situaciju, sada već bivši zaposleni i penzioneri da se nije vodila politika oko Rudnika boksita kakva se vodila.

Naravno, pripremio sam se na način što sam Stečajnoj upravi postavio pitanje, kolike su te obaveze nakon uvođenja stečaja, odnosno kolika su priznata potraživanja Rudnika boksita AD Nikšić u momentu vođenja stečaja i ova cifra je nekih stotinak puta veća nego što je ovo što bi trebalo da bude, ispravljanje nepravde prema ovim zaposlenima. Dakle, 133.812.446 evra, da me javnost ponovo čuje, priznata potraživanja Rudnika boksita AD Nikšić jer se o ovome ne piše po medijima, jer se u momentu stečaja dugovalo čak sto trideset tri miliona osamsto dvanaest hiljada četiristo četrdeset šest eura. Kako i na koji način je poslodavac ruski partner u momentu 2005 – 2010. godina i dalje vodi ovu firmu, vjerovatno će se time baviti neki drugi organi. Kažem i Parlament koji prati realizaciju zaključaka za KAP i za Rudnik "Boksita" ima mogućnost, kao i Vlada da se s ovim bavi i bavićemo se i nećemo stati kod ove kupoprodaje, već ćemo dobro paziti na koji način se stvari odvijaju u Rudniku "Boksita".

Naravno, finale ove rasprave, odnosno ove procedure, a prije današnje rasprave ovdje bile su rasprave na matičnim odborima odnosno na Odboru za zakonodavstvo i na Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje i na Odboru za finansije koji je dao svoje mišljenje. Fiskalni uticaj tek slijedi od 1. januara naredne godine. Ne opterećuje ovu godinu.

Kolega potpredsjednik Mustafić je korektno prenio stav Odbora za zakonodavstvo. Ja samo želim da ponovim da je po meni neprihvatljiv stav, ali neka javnost sudi. Mi ovdje nijesmo da se obrazloženje zašto je jedan broj kolega bio uzdržan, nije bio protiv nalazi u tome da je član 17, stav 2 Ustava Crne Gore taj koji na to ukazuje gdje su "svi pred zakonom jednaki bez obzira na bilo kakvo posebno ili lično svojstvo". Ja da ne kažem kada i na koji način ova odredba se primjenjuje kada se nešto oglašava neustavnim i da se pozovem na kraju i na mišljenje Vlade. Vlada jeste dala negativno mišljenje, ali Vlada nigdje nije negirala da ne postoji obaveza Vlade Crne Gore, odnosno države Crne Gore shodno zaključcima i shodno socijalnom programu i shodno onome što jeste obaveza Vlade prema rudarima, odnosno prema bivšim zaposlenim Rudnika "Boksita". Razlog za Vladu i negativno mišljenje je bio što nijesu obezbijedena neophodna finansijska sredstva u budžetskoj tekućoj godini, odnosno što Nacrtom budžeta nijesu planirana.

Pošto smo u srećnoj situaciji da upravo raspravljamo ovih dana i o Predlogu budžeta, koji još uvijek nije usvojen, nema nikakvih prepreka da se sa te formalno-pravne strane ovo usaglasi i da ovaj Predlog dobije potrebnu većinu.

Na kraju, uz zahvalnost potpredsjedniku Skupštine, ja očekujem i zaista očekujem do ponedjeljka da kolege iz parlamentarne većine, naročito kolege iz Demokratske partije socijalista koji su podržali zaključke, a što ovaj zakon razrađuje još malo razmisle i da ovu takozvanu volju iskazanu kao uzdržavanje od ovog Predloga zakona pretoče u većinsku podršku zakonu, kako bismo na kraju mogli da izglasamo ovaj zakon i da zaista ono što je bila

obaveza države i Vlade izmirimo prema bivšim zaposlenim Rudnika "Boksita". Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Damjanoviću. Pošto izvjestioci odbora ne žele riječ po ovoj tački, a nemamo uslova koji su predviđeni procedurom da se izjasnimo o ustavnom osnovu da se ovaj zakon uvrsti u dnevni red ili ne uvrsti, mi ćemo to glasanje odložiti naravno za momenat kada bude kvorum narednih dana kada ćemo zasijedati.

Ovim zaključujemo današnji rad.

Objavljujem da ćemo sutra nastaviti sa tačkama utvrđenim takođe današnjim dogovorom sa Kolegijuma onim redom, dakle 13, 14, 15: Predlog zakona o dopuni Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Zakona o dopuni Zakona o ličnom stečaju potrošača, zatim o dugoročnom zakupu lokaliteta Ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula i zakup Hotela "Kraljičina plaža". Dakle, to su četiri tačke o kojima ćemo sutra raspravljati.

Počinjemo u 12 časova.

Zahvaljujem.

23.12. 2015.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolege poslanici i kolegkinice poslanice,

Nastavljamo osmu sjednicu drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2015. godini.

Dogovoreno je da danas obavimo pretres o četiri predloga akata, i to: Predlogu zakona o dopuni zakona o ličnom stečaju potrošača; Predlogu zakona o dopuni Zakona o finansiranju lokalne samouprave; Predlogu zakona o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica s tvrđavom Mamula - Opština Herceg Novi i Predlogu odluke o prihvatanju Aneksa broj 1 Ugovora o zakupu Hotela Kraljičina plaža Budva.

Prije prelaska na pretres obavještavam vas da je Velibor Milošević podnio ostavku na funkciju člana Savjeta Centralne banke, viceguvernera za kontrolu bankarskog sistema, pa objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime se Velibor Milošević razrješava funkcije člana Savjeta Centralne banke, viceguvernera za kontrolu bankarskog sistema.

Počinjemo, kako smo i najavili, sa **Predlogom zakona o dopuni Zakona o ličnom stečaju potrošača.**

Podsjećam da je Predlog zakona podnio poslanik Andrija Popović.

Izvjestioci odbora su Marta Šćepanović Zakonodavnog i mr Aleksandar Damjanović Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam predlagača da li želi dopunsko obrazloženje? Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore,

Prvo bih reagovao proceduralno, na neki način najava, da kažem da sam podnio prijavu Odboru za ljudska prava i slobode protiv poslanika i potpredsjednika Skupštine Crne Gore Branka Radulovića zbog incidenta koji se desio u mediju Vijesti 9. decembra, prije 14 dana. Nemamo pravo da ćutimo, dakle, Skupština mora da očuva svoj dignitet, mora da očuva slobodu medija. Bez obzira na lične simpatije prema poslaniku i potpredsjedniku Skupštine Raduloviću, mislim da je to neko morao uraditi, bez obzira da to može biti i pogrešno shvaćeno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Bilo je ovo proceduralno, je li tako, kolega Popoviću

ANDRIJA POPOVIĆ:

Da, bilo je ovo proceduralno, ali i ovo će kratko trajati.

Zahvaljujem. Predlogom zakona o dopuni Zakona o ličnom stečaju potrošača - da podsjetim, na predlog Liberalne partije ovaj zakon je usvojen u Skupštini 31. jula ove godine, veoma značajan zakon, dopune su jednoglasno podržali

i Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao i Zakonodavni odbor - mijenja se, odnosno dopunjuje član 73 koji će glasiti: „Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, a primjenjivaće se od 1. januara 2017. godine.“

Obrazloženje:

Zakon o ličnom stečaju potrošača stupio je na snagu u avgustu ove godine. Cilj zakona je da se postupak ličnog stečaja potrošača sprovodi radi stvaranja uslova za regulisanje obaveza, podsticanje dogovora između povjerioca i potrošača oko restrukturiranja postojećih obaveza, namirenja povjerilaca unovčavanjem imovine potrošača i podjele prikupljenih sredstava povjeriocima, pružanju instrukcija o odgovornom i ekonomski racionalnom ponašanju potrošača, kako bi se osiguralo grupno namirenje povjerilaca iz imovine potrošača u stečaju.

Kako bi se riješile neke nedoumice i Zakon o ličnom stečaju potrošača uskladio sa drugim zakonima, prije svega sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o sudovima i Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju, kao predlagač zakona tražim da se odloži njegova primjena do 1. januara 2017. godine. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegi Popoviću.

Želite li proceduralno, kolega? Izvolite. Kolega Halil Duković, proceduralno.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Iskoristiću ovu priliku samo da pojasnim neke stvari s obzirom da smo sad čuli da je kolega Popović podnio prijavu zbog kršenja etičkog kodeksa. Ovo je prvi put da neki poslanik podnese prijavu, ali moram upozoriti i upoznati sve vas sa specifičnošću sastava Odbora za ljudska prava. Mi smo već dugo bili u nemogućnosti da radimo baš zbog tog sastava, a i još jedan član Odbora je bio odsutan i još uvijek nije imenovan, to zbog Skupštine, vjerovatno kad bude sad na kraju biće, ali ću vas sve upoznati s obzirom da je i Akcija za ljudska prava se obratila i Odboru i Skupštini Crne Gore u vezi sa ovim pitanjem koje je pokrenuo i gospodin Popović. Samo da upoznam još sa jednom činjenicom koju, vjerujem, svi mi poslanici dobro poznajemo, ali zbog šire javnosti.

U članu 14 našeg Kodeksa kaže se da zamjenik predsjednika odbora saziva na sjednicu odbor i predlaže dnevni red sa aktima koji se odnose na povredu Kodeksa. Napomenuću da je zamjenik Odbora za ljudska prava iz reda Demokratskog fronta, znači jedino po ovom kodeksu, on ima pravo da sazove sjednicu u vezi razmatranja ove problematike, tako da i pored možda dobre volje da primijenimo ovaj kodeks i u praksi, mislim da smo još uvijek u nemogućnosti da to uradimo. Vjerujem da onog trenutka kad se stvore uslovi da se i to odradi, biće i to odrađeno na Odboru za ljudska prava. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam. Nadam se da je bilo korisno, nije izašlo iz okvira procedure.

Nemamo prijavljenih po ovoj tački dnevnog reda i ima li potrebe kolega Popoviću da date još završnu riječ, mada niste imali raspravu, odnosno diskusiju. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Veoma kratko. Dakle, Zakon o ličnom stečaju potrošača je donijet u Skupštini, usvojen 31. jula ove godine, veoma značajan zakon. Samo da kažem da u okruženju u Hrvatskoj je tek počela primjena sličnog zakona, Srbija još nije počela. Nadam se da ćemo i ova neka suprostavljanja u odnosu na tri zakona o kojima sam govorio ukloniti, tako da vjerujem da će u tom periodu od godinu dana taj zakon imati veliku snagu i da će ipak razriješiti mnoge nedoumice i mnoge loše posljedice koje ima u pravnom životu Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegi Popoviću.

Ovim konstatujem da smo završili raspravu o Predlogu zakona o dopuni Zakona o ličnom stečaju potrošača. O ovoj tački ćemo se izjasniti naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku - **Predlog zakona o dopuni Zakona o finansiranju lokalne samouprave.**

Podsjećam da je Predlog zakona podnio mr Damir Šehović.

Izvjestioci odbora su Željko Aprcović Zakonodavnog i Veljko Zarubica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam poslanika Šehovića želi li dopunsko obrazloženje? Želite. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, uvaženi potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovane kolege, dozvolite mi da vas, u periodu koji mi je stavljen na raspolaganje, upoznam sa suštinom zakona, dopunom Zakona o finansiranu lokalne samouprave koji sam predložio ovom visokom domu.

Podsjetiću vas da smo imali priliku da oko istog zakonskog rješenja razgovaramo prošle godine u toku decembra, kada smo procijenili zajednički da je potrebno da se ovaj zakon usvoji. Kao rezultat toga, novoosnovane opštine Petnjica i Gusinje su dobile sredstva na osnovu Egalizacionog fonda, Petnjica u iznosu od 500.000 hiljada eura, a Gusinje u iznosu od 300.000 eura. Tako dolazimo i do osnovnog cilja predlaganja ovog zakonskog teksta, a to je omogućavanje novoosnovanim opštinama Petnjici i Gusinju da uđu među one opštine koje imaju pravo na korišćenje sredstava po osnovu Egalizacionog fonda.

Zašto postoji potreba za ovim zakonskim rješenjem? Zato što Zakon o finansiranju lokalne samouprave kao jedan od kriterijuma za raspodjelu sredstava iz Egalizacionog fonda imamo trogodišnji prosjek razvijenosti, i to je nešto zahvaljujući čemu dvije novoformirane opštine, bez usvajanja ovakvog zakonskog teksta, ne bi imale pravo na pristup sredstvima koja su na godišnjem nivou za sve opštine koje imaju pravo na egalizaciju oko 24 miliona eura. Ovim zakonskim rješenjem prevazilazimo taj problem na način

što, shodno broju stanovnika iz opštine iz koje su se izdvojile ove opštine, one dobijaju pravo na pripadajući iznos sredstava, tako da će i naredne godine, ako ovaj zakon bude usvojen, ove dvije opštine dobiti oko milion eura po osnovu egalizacije.

Zašto postoji instrument egalizacije u Crnoj Gori? Da bi se ujednačile po stepenu razvijenosti opštine u Crnoj Gori i u tom smislu je Egalizacioni fond jedan od najznačajnijih instrumenata finansijskog izravnjanja, odnosno preraspodjele prihoda između države i lokalnih samouprava. Stoga vas molim da podržimo ovaj zakonski tekst i da time omogućimo Gusinju i Petnjici da koriste sredstva po osnovu Egalizacionog fonda koja za njih nijesu mala i na godišnjem nivou će se u toku 2016. godine kretati vjerujem oko milion eura, a koja će im omogućiti normalno funkcionisanje. Međutim, poštovane kolege, ono što takođe želim da kažem jeste to da usvajanjem ovog zakona opštinama Petnjici i Gusinju niko ništa ne poklanja. Ovo je nešto što im svakako po duhu Zakona o finansiranju lokalne samouprave pripada i ovo je nešto što je potreban uslov da bi one dobile ta sredstva.

Međutim, predmet mojeg amandmanskog djelovanja na Zakon koji sam sam podnio je to je da smo na osnovu komunikacije koju smo imali sa predstavnicima Ministarstva finansija shvatili da bi postojao rizik da bi u toku 2016. godine raspodjela sredstava po osnovu Egalizacionog fonda na neki način bila obesmišljena i to obesmišljena zbog toga što analizirajući podatke došli bismo u situaciju da sada i neke nove opštine dobijaju pravo na pristup sredstvima Egalizacionog fonda. Kako se ova sredstva koriste za finansijsko ujednačavanje manje razvijenih opština, to se u cilju preciziranja zakonskog rješenja, kao i eliminisanja onih opština, odnosno opština koja imaju viši stepen razvijenosti, ovim amandmanima koje sam predložio, predlaže i

dopuna Zakona u smislu da pravo na korišćenje sredstava Fonda mogu ostvariti opštine čiji je fiskalni kapacitet ispod prosjeka fiskalnog kapaciteta na nivou svih opština, to je rješenje koje je važno do sada, i sada uvodimo još jednu rečenicu koja kaže: " i čiji stepen razvijenosti je ispod 125% prosjeka indeksa razvijenosti u Crnoj Gori utvrđen posebnim propisom". O čemu se ovdje radi? Ovdje se radi o tome da usvajanjem i ovog amandmana koji je činom predlaganja s moje strane, s obzirom da sam predlagač Zakona, postao sastavni dio Zakona, niti jedna opština koja je do sada koristila sredstva od Egalizacionog fonda neće biti u 2016. godini uskraćena za ta sredstva, samo ćemo ovim spriječiti da jednostavno sama egalizacija izgubi smisao na način što ćemo spriječiti da neke nove opštine koje ne spadaju u ispod prosječno razvijene opštine, koriste ova sredstva i na taj način smanjuju sredstva onima kojima su potrebija. Tako da je to bio osnovni motiv zbog čega sam amandmanskoj u komunikaciji i u punoj sinhronizaciji sa Ministarstvom finansija djelovao na dopune Zakona o finansiranju lokalne samouprave i u tom smislu očekujem razumijevanje i za jedno i za drugo i očekujem da će ovaj zakon kao i prošle godine biti usvojen i da će Petnjica i Gusinje po tom osnovu u 2016. godini zajedno dobiti oko milion eura. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Šehoviću koji je u ovom slučaju i predlagač.

Imamo za sada prijavljenih dvoje diskutanta po ovoj tački. Iz Socijalističke narodne partije koleginica Marković, a neka se pripremi poslanik Kalač. Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene kolege i kolegice, građani Crne Gore i uvaženi kolega Šehoviću kao predlagač izmjene ovog zakona,

Smatram da ovaj predlog vašeg zakona o dopuni Zakona o finansiranju lokalne samouprave a koji se odnosi, izuzeću opštinu Gusinje jer ne znam prilike, na opštinu Petnjica, ne bi mogla prihvatiti Socijalistička narodna partija iz razloga što proces koji je prethodio donošenju ovog vašeg predloga je sasvim jasan, mi još nemamo postavljene ni granice niti finansijsko razgraničenje u pravima i obavezama. Evo biću jasna, ako sud pozove na suđenje naslednike i ti naslednici dođu i daju izjavu pred sudijom, oni tog momenta se prihvataju i prava i obaveza. Znači, i opština Petnjica ne može samo da se prihvati prava, mora da se prihvati i obaveza koje je imala dok je bila u sastavu opštine Berane. Sve do današnjeg dana te obaveze stoje samo na oštinu Berane.

Opština Petnjica po formiranju nije preuzela nijednog radnika, znači ima ih od 17 do 25 koji i dalje rade na području opštine Petnjica, ali ih plaća opština Berane. Nijednu obavezu, ni kreditnu ni ostalu, nije preuzela, ali iz budžeta je uzela, iz tog istog Egalizacionog fonda je prošle godine uzela. Znači, bez ikakvih osvrta da li je ona učestvovala sa svojih devet hiljada stanovnika u zaduženju opštine Berane. Sve dok se ta situacija ne raščisti, ko je šta tu uzeo, koliko je uzeo, koliko pripada opštini Petnjica obaveza, nek se raspodijeli, nek se formira komisija Vladina. Ministarstvo, to isto što vam

je dalo obavještenje, nije nam reklo da ni jednu jedinu obavezu nije preuzela, uopšte nije preuzela.

Znači, 2014. godine opština Berane je dobila iz Egalizacionog fonda 3.270.000. Dobila je 2015. godine 2.520.000 i 100.000 je dobila po konačnoj raspodjeli. To je 10,51% od ukupnog egalizacionog fonda. Znači, pola miliona manje je dobila zbog Petnjice. Opština Berane je 2008. imala četiri miliona ili 17% od Egalizacionog fonda. Neke opštine su 2008. godine dobijale 8%, međutim danas dobijaju 22%, a kriterijumi se nijesu izmijenili. Vi tražite neke nove kriterijume, prvo ste tražili po broju stanovnika, sad tražite, da se ne bi obesmislio Egalizacioni fond, po ujednačavanju, fiskalni kapacitet ispod prosjeka.

Prvo treba urediti odnose između opštine Berane i opštine Petnjica. I onda kad opština Petnjica preuzme dio obaveza kreditnih i svega ostaloga, onda možemo govoriti o bilo kom učešću u bilo koji fond.

Ja mislim da to ne bi bilo pravedno da jedna opština se formira i automatski nema nikakvu obavezu, nikakvu obavezu po ničemu. Pa nisu živjeli negdje drugdje, nego su živjeli u okviru opštine Berane i svi radovi što su se izvodili i sve investicije što su išle prema opštini Petnjica, sve to treba jedna komisija da utvrdi. Isto kao što dolazi do deobe u nasleđu tako dolazi do deobe i u razdvajanju opština, to je i po zakonu dužna da preuzme i određen broj radnika i određene obaveze, dugove. Vodili su se razgovori dosta dugo ali to se sve završavalo u nekom krugu začaranom i do dan danas od referenduma nije se postiglo ništa, čak se nisu ni granice ozvaničile odlukom Skupštine.

Prema tome, gospodine Šehoviću, ne možemo za nekoga biti majka, za nekog maćeha, nego moramo biti pravedni i učestvovati jednako u onome što smo trošili, ako smo trošili zajedno smo trošili. To se odnosi na opštinu Plav i Gusinje. Ne mogu Gusinjci da dobiju samo prava nego moraju i obaveze. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Sad ću dati riječ kolegi Kalaču. Imate nakon završenih izlaganja.

Prvi krug.

Kolega Kalač. Izvolite, pa kolegistica Kalezić.

ALMER KALAČ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Mustafiću.

Uvažena Skupštino, uvaženi građani Crne Gore,

Vraćanje statusa opštini Petnjica i opštini Gusinje bio je i programski cilj Bošnjačke stranke i naravno da smo se za to i zalagali i danas u ovoj situaciji svakako ne želimo ove opštine ostaviti bez ičeg i dati im pripadajuća sredstva. Svakako ne smatramo da su ta sredstva nešto što je poklonjeno jer su te opštine izgubile neuporedivo više samim ukidanjem njihovog statusa prije 50-60 godina tako da danas ne postoje sredstva koja im to mogu nadoknaditi.

Međutim, ja sam i amandmanski djelovao na ovaj zakon iz sljedećeg razloga: Nijesu postignuti u cjelosti sporazumi o razgraničenju o preuzimanju obaveza a i preuzimanju prava, tako da danas imamo situaciju i stiče se utisak posmatrano sa strane da ove opštine žele sredstva iz Egalizacionog fonda koja se danas u najvećoj mjeri koriste za plate straješina, službenika i namještenika uposlenih u novoformiranim opštinama, dok se ne preuzimaju obaveze od opština iz kojih su se izdvojile, znamo da je preuzimanje tih obaveza jako značajno. Za sada ne postoji formiranje institucija javnih ustanova, a samim tim i preuzimanje radnika od opština iz kojih su se izdvojile i da bi to bilo mnogo pravednije.

Moje amandmansko djelovanje je upravo u tom pravcu da se sredstva mogu koristiti tek nakon preuzimanja upošljenih, naravno tu podrazumijevam i razgraničenje u cjelosti, podjela i prava i obaveza i svi smo u ovoj sali, kada smo glasali za vraćanje statusa ovim opštinama računali da će te opštine koliko toliko raditi na samoodrživosti. Za sada to nije slučaj, za Petnjicu, Petljica je već više od dvije godine samostalna opština, Gusinje je više od godinu i po samostalna opština, a da po ovim pitanjima ne rade ništa. Tako su se u opštini Berane i opštini Plav javili radnici kao tehnološki višak iz razloga što su oni trebali biti premješteni i upošljeni u javnim ustanovama novonastalih opština. Međutim, novonastale opštine ne formiraju te ustanove, ne žele preuzeti radnike a traže sredstva iz Egalizacionog fonda. Ukoliko je stanje drugačije molim vas da to pojasnite. Svakako ne želimo uskratiti pravo ovim opštinama na sredstva iz Egalizacionog fonda, ali želimo da oni preuzmu i ono što su njihove obaveze. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Kalaču.

Kolega Rifat Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Nisam spremao neku posebnu diskusiju, ali čini mi se da je prilika da ipak kažemo stav povodom ovog zakona. Iskren da budem ja sam očekivao da će, nakon prošlogodišnje intervencije, odnosno usvajanja onog zakona, to postati pravilo i sastavni dio naše regulative. Nije, i zbog toga je zaista za pozdraviti intervenciju kolege Šehovića da se to ugradi kao princip.

Ono što treba reći, nije ovo nikakav ustupak Petnjici i Gusinju, ne znam što, nego je ustupak principima da se ugradi jedan princip koji je sasvim logičan i pravedan i koji će se ticati, ne samo dvije postojeće novije opštine, nego svih opština, naravno i sadašnjih i budućih, naravno koje ispunjavaju određene uslove koje bi trebalo da podrazumijeva Egalizacioni fond. Ključno je pitanje šta sa Egalizacionim fondom, kako ta sredstva, zaista učiniti uslove njihovog korišćenja da ona budu razvojna sredstva da se koriste za razvoj, a da se ne troše za recimo tekuće troškove, to je možda ključno pitanje o kojem treba, naravno ne ovom, ne možemo mi ovim povodom to raspraviti, ali držim da bi resorno ministarstvo i Vlada morali oko toga posebno razmisliti kako definitivno učiniti ta sredstva da ona služe za projekte razvoja i da budu u funkciji razvoja nerazvijenih područja, a ne za tekuće troškove i td. U tom smislu čini mi se da bi resorno ministarstvo i Vlada trebali razmisliti oko neke logističke podrške ovakvim opštinama, stručne podrške u smislu pripreme projekata, itd. da bi to korišćenje sredstava zaista imalo smisla.

Slažem se, ali to ni u kom slučaju ne može biti uslov, može, ali uslovljamo prosto nekako da treba raščistiti sve odnose među opštinama i ja iskreno znajući odnose na tom području tvrdim da bilo koja komisija da radi na tom području na raščišćavanju odnosa, utvrdiće da je, evo da ne kažem ni jedan jedini, ali premalo i kredita i dugova koji se, recimo odnose na područje opštine Petnjica, jer zaista tamo decenijama nije ništa ulagano sem što iz nekih fondova koji se tiču, recimo nekih socijalnih potreba sa nivoa države, ili sa nivoa dijaspore, itd. itd.

Dakle, tvrdim, a naravno zalažem se da se to raščisti i da se dovede u red kako bismo imali funkcionisanje među opštinama adekvatno a ne da se time produžava godinama i da traju nesporazumi između njih, a evo i ovdje iz godine u godinu kod nas.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Rastoderu.

Kolega Šehoviću, ako se slažete da damo riječ i kolegini Kalezić pa onda da komentarišete, možda ujedno će biti i lakše.

Izvolite, koleginiče.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana Skupštino i poštovani predstavnici Vlade koji čekaju za dalje,

Ja ću potpuno namjerno skrenuti sa direktne teme na kontekst, a kontekst mislim da je odlučujući, a to je šta se sve preduzima ili ne preduzima da se opštine i postojeće i novonastale osposobe da stvaraju dohodak.

Podrška preko Egalizaciionog fonda je nešto što je ograničenog roka, nije cilj da to bude u beskonačnost. U tom smislu ja ovo podržavam. Sve što je potrebno da neka samouprava proradi treba podržati. Ali, ono što vidimo da su imputi sa nivoa Zakona o lokalnoj samoupravi i sa nivoa politike Vlade, zapravo paradoksalno rade suprotno, a pogotovu za sjeverni region Crne Gore.

Ja ću vam skrenuti pažnju na nešto što je odavno stiglo ovdje, ko je bio zainteresovan pročitao je Izvještaj o realizaciji strategije regionalnog razvoja 2010-2014, to nam je stiglo sredinom juna 2015. Ocjene su koliko cinične toliko poražavajuće. Zašto? Za to što su upravo u sjevernim opštinama ugašene brojne proizvodnje za koje se sada ukazuju da su na strateškim pravcima. Pa ne može tako.

Drvena industrija, recimo u Rožajama, u svoje vrijeme, početkom 70-tih, sredinom 70-tih bila je sposobna da uradi svu spoljnu i unutrašnju stolariju za ogromno gradilište za crnogorske i podgoričke prilike naselja Blok V, i to je dobro urađeno. Mnogi imamo još uvijek tu stolariju sa svim manjkavostima što toliki period donese. Ali, ta industrija je propala zbog neodgovornosti i neznanja i pogrešnih odluka. Teškoće u periodu embarga da ostavimo po strani, one su se mogle na drugi način premostiti, to je bilo teško vrijeme, ali rasformirati industriju i poslije saopštavati da je drvena industrija jedan od pravaca i gledati istovremeno emisiju Seada Sadikovića kako se oblovina izvozi upravo iz tih šuma, to je ono što je poražavajuće, i to je ono što je

cinično, jer mislim da Vlada ne čini to što je potrebno da se stane na zdrave noge.

Drugo, zakon o lokalnoj samoupravi je za 12 godina 10 puta mijenjan. Taj zakon samo formalno podstiče udruživanje određenih službi ili određenih programa na određeni rok ili na trajniji rok, radi postizanja kvaliteta. Ima mnogo smisla da sjeverne opštine ponovo uspostave sistem planiranja kakav je bio već krajem 60-tih godina gdje su postojala dva regionalna zavoda za planiranje, jedan u Beranama, jedan u Pljevljima, i gdje se jako dobro i kvalitetno radilo i postojao je kadar. Sada se upravo radi da se svako o svome jadu zabavi, da se dođe do često nekvalitetnih planova koji sapliću razvoj a ne insistira se da se to objedini, to nije prevelika teritorija, to nije prevelik broj stanovnika. Dakle, ponovo ukazujem na to da ovakvim mjerama koje su neophodne kao što je neophodna infuzija da se održava život. I tu završavam. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Šehoviću, želite li da komentarišete, vjerovatno želite.

Možete, naravno, to je vaša diskusija, je li tako.

HUSNIJA ŠABOVIĆ:

Smatram da je Predlog kolege Šehovića u najmanju ruku korektan, da je dobronamjieran i da korenspodira sa klimom i politikom u ovom parlamentu. A nije bilo davno sjetićemo se, kada smo se svi mi u ovom

parlamentu i poslanički klubovi i partije, utrkivali ko će dati podršku, ko će što više pokazati kako je to problem i program partije kojoj pripadamo i da nismo mogli stići da dokažemo čiji je to projekat da Petnjica i Gusinje budu opština. Tada smo u jednoj pozitivnoj klimi, svi jednoglasno, mislim gotovo jednoglasno, podržali taj projekat i Petnjice i Gusinja i obećavali da ćemo, u skladu sa zakonskim mogućnostima, davati podršku kako te opštine će makar riješiti one probleme u smislu početka normalnog funkcionisanja. Tako da me danas malo iznenađuje stav nekih političkih subjekata.

Mi u Demokratskoj partiji socijalista smo korektno procijenili tu projekciju osnivanja novih opština, mi smo znali da neće to tako lako teći, znali smo da i dijaspora neće širokih ruku finansirati, dati doprinos. Vlada čini maksimalno, koliko može da da podršku. Mislim da podjela sredstava iz Egalizacionog fonda jeste nešto korektno, nešto što je realno, nešto što se raspodjeljuje shodno broju stanovnika, znači i onih opština iz koje su se izdvojili ovi djelovi i onih djelova koji su postali samostalni subjekti. Tako da mislim da je predlog korektan, da je dobronamjieran, da je cjelishodan i da bi bio jedna dobra podrška novoosnovanim opštinama kako bi prevazišli makar jedan dio svojih problema sa kojima se susreću u organizaciji i funkcionisanju njihovih lokalnih samouprava.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Adroviću.

REŠID ADROVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Evo, veoma ću kratko da i ja kao čovjek koji dolazi iz Petnjice dam podršku predlogu uvaženog poslanika Šehovića.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Damjanoviću, nije u ime kluba, nije u ime kluba nego smo spojili diskusije sa uvodnim izlaganjima upravo da bi racionalizovali vrijeme.

REŠID ADROVIĆ:

To je samo podrška predlogu uvaženog poslanika Šehovića o finansiranju novoformiranih lokalnih samouprava Petnjice i Gusinje. Ja vjerujem da svi smo ovdje jedinstveni i vjerujem da ćemo svi podržati ovaj predlog uvaženog poslanika Šehovića, jer se njima ništa ne poklanja nego im se samo daje ono što im pripada. O tom dijelu bih toliko.

Međutim, još par riječi bi kazao vezano za određene govore u kojima je provejavalo da rukovodstvo novoformiranih opština izbjegava da preuzme radnike da hoće samo dobit da dijeli a ne i obaveze. Mislím kada je u pitanju opština Petnjica, ja sam u toku, oni žele da se čim prije završi diobni bilans, ja mislim da je on u završnoj fazi i normalno, oni su spremni preuzeti i radnike. Ali, kada je dioba u pitanju ne može se samo dijeliti obaveze nego se mora dijeliti i aktiva i pasiva. Oni na tome insistiraju. Znači, ako idemo da dijelimo onda moramo dijeliti i obaveze ali i imovinu. Čuli smo, znači u toj opštini godinama nije ništa ulagano, a po tom osnovu, evo recimo, Beranama je

pripadalo svake godine samo po osnovu Egalizacionog fonda oko 500 hiljada. Od tog građani Petnjice imali su tih 20-tak radnika i ništa više.

Što se tiče namjenskog trošenja sredstava, sredstva Egalizacionog fonda u Petnjici se troše na sličan način kao i u svim drugim opštinama, i ja se slažem da bi ona u razvojne projekte se trebala trošiti, međutim, u ovom trenutku manje više kao i u svim opštinama što se troše sredstva, tako se troše i u Petnjici i u Gusinju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo još jednog diskutanta prijavljeno. Ja se nadam da time zaključujemo listu diskutanta pa ću da dam riječ kolegi Šehoviću riječ.

Kolega Obradović.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem uvaženi gospodine Mustafiću.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovane građanke Crne Gore,

Smatram da je ovaj predlog gospodina Šehovića veoma kvalitetan, ali ja ću se osvrnuti veoma kratko da ne oduzimam vrijeme, jedan minut, na problematiku vezano za funkcionisanje lokalnih samouprava, koje je zaista znamo činjenice da imaju dosta dugova i prekobrojnog broja radnika, ali sa jednim kvalitetnim projektom i davanjem garancija od strane Vlade, lokalne samouprave će uzeti odgovarajuće kredite i riješiti probleme, racionalizacija

uposlenih i vratiti određene dugove. Ali, ja želim da lokalne samouprave posluju na stabilnim zdravim ekonomskim osnovama i da imaju više sopstvenih prihoda a ne onih koji se dotiraju i da uzimaju sredstva iz Egalizacionog fonda.

Dakle, što više sopstvenih prihoda i po tom pitanju i gospođa Kalezić je u pravu kad je rekla da desetak puta se mijenjao Zakon o lokalnoj samoupravi, odnosno o finansiranju lokalnih samouprava, da još uvijek tražimo rješenja za kvalitetno finansiranje lokalnih samouprava. Smatram da su one zaista uskraćene za značajna finansijska sredstva kada više nemaju prihoda od postavljanja dalekovoda, stubova, dakle od Elektroprivrede, kablova, vodovoda, od Telekoma, itd. itd. i da bi možda moglo da se razmišlja ponovo o nekim prihodima ili od tih izvora ili od, kao što se razmišljalo, dijela PDV-a ili po pitanju raspodjele sredstava od koncesije u proporciji sasvim drugačijom kao što je postojeća.

U svakom slučaju, očigledno je da lokalne samouprave imaju problema i da treba kvalitetno da nađemo rješenje da se finansiraju bolje, kvalitetnije od sopstvenih izvora uz jednu kritiku da moraju i bolje da rade po pitanju naplate onih prihoda koje imaju na svojoj teritoriji.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Šehoviću, želite vjerovatno i da komentarišete ponešto, pa imate poslije i završnu riječ nakon njihovih odgovora na komentare. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Evo dozvolite mi da se veoma kratko osvrnem na ono što su bila zapažanja mojih uvažениh kolega koji su govorili o ovoj tački dnevnog reda.

Na samom početku da ponovim ono što sam rekao, osnovni razlog zbog čega sam predložio izmjene, odnosno dopune Zakona o finansiranju lokalnih samouprava je to što sam želio da eliminišem nepravdu i da Petnjici i Gusinju omogućimo pristup sredstvima Egalizacionog fonda, jednako onako kako sve druge ispod prosječne razvijene opštine u Crnoj Gori imaju. To je jedan jedini razlog koji me motivisao da predložim ovakav zakonski tekst. Političkih motiva nemamo, socijaldemokrate Crne Gore nijesu u vlasti ni u Petnjici ni u Gusinju, za sad, do duše, tako da je ovo samo dobronamjieran predlog i ovo je predlog koji ide na fonu stvaranja pretpostavki za normalan život ljudi koji žive na tom području.

Treća stvar, usvajanjem ovog zakona ništa Petnjica ne uzima Beranama niti Gusinje uzima Plavu za to što se Egalizacioni fond puni od svih građana Crne Gore po osnovu Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, po osnovu koncesionih naknada, po osnovu oporezivanja motornih vozila, vazduhoplova i letjelica, tako se puni Egalizacioni fond i jasno su prepoznati kriterijumi po osnovu kojih opštine dobijaju pravo pristupa sredstvima Egalizacionog fonda.

Da li treba urediti odnose između opština u smislu razgraničenja i raspodjele obaveza? Svakako da. Svakako da, ali je diobeni bilans i priča o razgraničenju jedna stvar, a pristup sredstvima Egalizacionog fonda potpuno

druga stvar. Ako bismo usvojili amandman kojim se ograničava pristup sredstvima Petnjici i Gusinju dok se ne završi razgraničenje između ovih opština, i time završavam, onda bismo došli u situaciju da okrivimo isključivo Petnjicu i isključivo Gusinje zbog toga što taj posao nije završen do kraja, a ja ne znam ko je kriv niti želim da znam zbog čega taj posao nije završen, niti je naše da ulazimo u to. Naše je da omogućimo sistemske pretpostavke za pristup ovim sredstvima, a slažem se da treba i odavde ohrabriti sve četiri opštine da završe svoj posao koji je vezan za razgraničenje između njih i da na taj način nema nikakvih nedoumica.

I ako bih želio da budem ciničan na opasku da sad Petnjičani uzimaju nešto Berancima, mogao bih da kažem da je Berane potpuno neopravdano, a u skladu sa zakonom 2014. godine koristilo oko pola miliona eura koja im po duhu Zakona o finansiranju lokalne samouprave ne pripadaju, ali su naravno iskoristili zakonsku mogućnost i koristili ta sredstva i nemam ništa protiv, samo želim da eliminišemo tu logiku da sad neko nekome nešto poklanja. Ništa niko nikome ne poklanja samo ovim zakonom dobijaju svi ono što im po zakonu pripada i po duhu zakona pripada.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginica Marković ima komentar. Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Vi, gospodine Šehoviću, mijenjate teze kao i gospodin Adrović.

Znači, šta sam ja danas ovdje rekla, evo i stranka je, kao da je znala unaprijed podnijela ovakav amanadman, o čemu sam ja i pričala.

Kad se završi, znači kada sredstva koja se koriste iz Egalizacionog fonda, znači prvo treba da postoji podjela imovine i preuzimanje lokalnih, ovih iz lokalne samouprave radnika, službenika i da dođe do teritorijalnog razgraničenja, znači ne možemo se izuvati prije vode, niti šta dijeliti. Sud ne može podijeliti sad braću ako nema šta da dijele. I vi sad koristite uravnoteženje razvoja lokalnih samouprava iz Egalizacionog fonda. Niko ne spori, nismo sporili ni odvajanje Petnjice, ali to su naša stečena prava, to su stečena, to su stavke zaštićene, gospodine Šehoviću, to su zaštićene stavke. Zašto na račun da dobije Petnjica ili Gusinje na račun Plava, neka izdvoje iz Egalizacionog fonda sredstva koja smatraju, ali oni nemaju kriterija, oni ne znaju šta će da izdvoje tim opštinama i onda već se tu stvara, recimo jedan finansijski kaos.

Gospodin Adrović gleda jednu stranu, on zna da nije ništa to završeno, niti potpisano, niti završeno, niti jednu jedinu obavezu, čak 17 radnika predsjednik opštine neće, koji rade na teritoriji opštine Petnjica, neće da primi u lokalnu samoupravu Petnjice, a hoće pare iz Egalizacionog fonda, hoće sve, obaveze neće, neće da potpiše prijem radnika, preuzimanje, e ne može ni to. Jednostavno mora voditi računa i o tim ljudima koji rade na teritoriji opštine Petnjica.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Imamo još dva komentara kolege Kalača i kolege Stanišića.

Izvolite, kolega Kalač.

ALMER KALAČ:

Hvala, predsjedavajući.

Naravno, poslanici su u ovoj sali čuli komentar onako pojedinačno kako svakom odgovara, očigledno je da je kampanja krenula.

Ja ni u jednom trenutku nijesam rekao da sredstva iz Egalizacionog fonda ne pripadaju opštini Gusinje ili opštini Petnjica. Tim opštinama je mnogo više oduzeto ukidanjem njihovog statusa nego što sada mogu dobiti, ne samo egalizacionim nego i mnogim drugim fondovima, i naravno da su ostale najnerazvijenije i naravno da ove opštine iz kojih su se izdvojile su sredstva i kredite i razna zaduženja uglavnom ulagale u opštine koje su ostale, a ne u novoformirane i naravno da po tom osnovu one i ne treba da preuzmu taj dio dugova, već proporcionalno onome što je uloženo.

Međutim, danas imamo pojavu da u jednoj od novoformiranih opština starješine pozivaju građane na građansku neposlušnost tako što neće plaćati obaveze opštini iz koje su izdvojene iz razloga za to što oni te račune trebaju plaćati svojoj opštini. Međutim, kako razgraničenje i podjela prava i obaveza nije završena, postoji nagomilavanje dugova, naravno da će mnogi od tih dugova da zastaraju, tako da se tu javlja veliki problem. U susret rješavanju tog i takvog problema, ja sam podnio predloženi amandman, a ni u jednom trenutku ne osporavam, čak i podržavam da se sredstva iz Egalizacionog fonda daju kako Petnjici tako i Gusinju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Stanišiću, izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Vezano za ovu tačku dnevnog reda, samo ispravka navoda. Ovdje je koleginica iz Socijalističke narodne partije rekla da oni nijesu bili protiv odvajanja opštine Petnjica od opštine Berane. Međutim, znamo kad smo ovdje u Parlamentu donosili odluku o formiranju opštine Petnjica, da su kolege iz Socijalističke narodne partije bile uzdržane, što znači da nijesu bile za, nego ja bih rekao da su više bile protiv nego za. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Samo da se dogovorimo kolega Adroviću. Dakle, za komentar se prijavio i kolega Adrović, da dobićete. Predlažem da čujemo i kolegu Adrovića, pa možda istovremeno da.

Izvolite, kolega Adrović, dovićete vi pravo, iako smo već malo izašli iz svojih proceduralnih pravila, ali razumijemo se. Izvolite.

REŠID ADROVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Veoma ću kratko, znači javio sam se jer me je poslanica Marković pominjala i govorila da mijenjam teze. Ja prosto nisam imao takvu vrstu namjere, ja želim da čim prije dođe do razgraničenja i da se potpiše diobni bilans između opštine Berane i opštine Petnjica, prosto to je interes i Petnjčana i Beranaca, da se jednostavno stvari raščiste. Međutim, kao i što je predlagač kazao, jedna vrsta priče je Zakon o finansiranju lokalnih samouprava, a ovo je nešto drugo kada govorimo o diobnom bilansu. Dakle, ja sam kazao rukovodstvo opštine Petnjica želi čim prije da se dođe do diobnog bilansa i oni su spremni da preuzmu radnike. Međutim, problem nastane kada im se određene stvari nameću mimo njihove volje. Od njih se traži da prihvate samo obaveze. Ja sam kazao, ne mogu se dijeliti samo obaveze, nego kada se pravi diobni bilans dijele se i obaveze i prihodi. Onog trenutka kada svi kao Plav, Berane itd. prihvate, ako se radi diobni bilans da se mora i jedno i drugo dijeliti, tada vjerovatno vrlo brzo će se moći doći do diobnog bilansa i veoma brzo će se on potpisati, a čuli smo od predlagača u 2014. godini opština Berane je samo po osnovu Egalizacionog fonda potrošila oko 500 hiljada sredstava koja su opštini Petnjici pripadale, pa nije tako ni strašno tih 17 radnika primaju lične dohotke. Znači neće po tom osnovu se potrošiti više sredstava dok se ne potpiše ovaj diobni bilans. Ja vjerujem da će se to vrlo brzo desiti.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Socijalistička narodna partija je bila za, može biti da je ovdje glasanjem bila uzdržana, ali nije to, ne. Ja ću malo znači ima tri vrste, za, uzdržan, protiv.

Znači, ništa nismo imali protiv da se oformi opština, to je ustavno pravo, to je ustavno pravo svih stanovnika određenog područja, kao što je ustavno pravo imaju stanovnici Gusinja, tako su i Petnjice, kao što će imati i Sutomora i ostali koji već najavljuju svoje odvajanje iz tih opština, niko tu nema šta da kaže, niti može kome da ospori.

Znači, opet cijelo vrijeme u diskusiji mi pravimo neki krug kao da je Berane protiv. Nije. Ali neka se zaokruži proces odvajanja, nek se stave granice, nek se jednostavno komisija utvrdi koja su prava i koje obaveze. Dala sam jedan primjer, ne možemo da slijedimo iza naših očeva i majki samo prava nego i obaveze. Tako i u ovom slučaju nasljeđujemo i prava i obaveze, da tačno znamo, ovo je sasvim nešto drugo. Opet i tu se teza mijenja. Pravo opštine Gusinje i opštine Petnjica da učestvuje nije vezano, znači Vlada treba da da određeni procenat sredstava iz Egalizacionog fonda, ali ne na štetu opštine Berane i opštine Plav, jer je godinama manje dobijala. Ja sam o tome pričala.

Normalno da će se morati opština Petnjica i opština Gusinje prihvatiti obaveza, pa kolike su da su. Sad nećemo mi ovdje paušalno ocjenjivati malo je bilo uloženo, nije nego mnogo, šta je to bilo uloženo. Vidjećemo koliko je ko duga napravio, to će komisija ocijeniti. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Predlažem da završimo, čekaju nas još dvije važne tačke, ja vas molim, to bi izazvalo još jednu rečenicu koleginice Marković, tako da evo prosto napravio sam presedan, kolega Stanišiću, i u prvom javljanju dao pravo na komentar za dvojicu kolega iz kluba Demokratske partije socijalista. Ja mislim da smo sa tim završili. Evo razumijem vašu potrebu, koleginica Marović dobiće mogućnost da vam odgovori. Izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Gospodine potpredsjedniče,

Ja sam ovdje pokušao da uradim ispravku navoda, jer nije isto biti za i biti uzdržan. Ukoliko je neko uzdržan znači nije za to da Petnjica bude opština, što su poslanici Socijalističke narodne partije prilikom glasanja i javno pred građanima Crne Gore kazali.

I još nešto da kažem, a bilo je obećanja u Luksemburgu pred ljudima koji su porijeklom i Bihora, iz Petnjice, da će biti za. Međutim, to nisu potvrdili ovdje u Parlamentu. Samo toliko. A je li opština Berane bila za ili protiv ja to ne znam. Znam da nijesu bili za poslanici SNP-a ovdje u ovom parlamentu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

To je pitanje šta ko želi da čuje, ja sam čuo da je koleginica Marković kazala da poslanici Socijalističke narodne partije nijesu bili za formiranje opštine Petnjica. Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Kad je bio referendum, evo za vašu informaciju, SNP je glasao odvajanje, DPS nije. Ja sam bila u referendumskoj komisiji, naše članstvo je sve izašlo i glasalo za, eto da imate informaciju. Članovi DPS-a nisu izašli, vjerujte slaba izlasnost je bila, slaba izlasnost. To što je izašlo izašli su članovi SNP-a.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Mislim da je ipak najvažnije da se svi zajedno potrudimo da sve opštine, uključujući i novoformirane opštine, imaju svoj smisao postojanja i da odgovore zadacima koji stoje pred njima u susret očekivanju građana i Petnjice i svih ostalih opština.

Hvala vam.

Mislim da smo s ovim završili.

Završnu riječ, ja vas molim da budete racionalni u potrošnji vremena.
Hvala.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Naravno da ću voditi računa da racionalno iskoristim ovih pet minuta i da na neki način zaokružim ovu raspravu koju smo imali priliku da čujemo ovdje.

Na početku bih želio da se iskreno zahvalim kolegama koji su uzeli učešće u raspravi, koji su pomogli da razumijemo osnovne motive koji su i mene motivisali da predložim ovo zakonsko rješenje i ohrabren sam tim diskusijama na, a to kažem zbog toga što, na osnovu onoga što smo čuli, možemo sa velikom preciznošću reći da će ovaj zakon i ove godine biti usvojen i da će Petnjica i Gusinje po osnovu Egalizacionog fonda i tokom 2016. godine koristiti sredstva koja im po prirodi stvari pripadaju, akoja će biti na nivou od oko milion eura, što je jako važno za njihovo nesmetano funkcionisanje. To je ključni zaključak ove rasprave i zbog toga ga, kao provog ističem.

Druga stvar, čini mi se da smo ipak uspjeli da se složimo oko toga da omogućavanjem sredstava, korišćenjem sredstava Egalizacionog fonda dvijema novoosnovanim opštinama, niko tim opštinama ništa ne poklanja, već samo koristi ono pravo koje im u duhu Zakona o finansiranju lokalne samourpave pripada i u tom smislu je to drugi zaključak koji se može izvući iz ove rasprave.

Treća stvar koja je jako važna a vezana je za činjenicu da smo se svi složili da proces razgraničenja između Berana i Petnjice, između Plava i Gusinja treba privesti kraju i da u tom smislu smo svi iskoristili priliku da apelujemo da se to uradi na kvalitetan i pošten način, ako hoćete, ali isto tako sam opredjeljenja da to ne treba miješati sa Zakonom o finansiranju lokalne

samouprave i sa Egalizacionim fondom, jer su to potpuno dvije različite stvar, jer ukoliko bismo te dvije stvari miješali, onda bismo preuzeli rizik da arbitriramo, a zbog čega nije izvršeno razgraničenje između Berana i Petnjice i Plava i Gusinja i time bismo rizikovali da uvedemo sebe u bespotreban problem. Ja ne želim to da uradim i zbog toga nijesam ni prihvatio inicijative koje su dolazile u pravcu ograničenja pristupa tim sredstvima dok se to razgraničenje ne završi.

Jako je važno što ovdje ne postoje uslovljavanja podrškom zakona, i to treba ovdje pošteno priznati i zbog toga, na osnovu ove rasprave definitivno možemo da zaključimo da smo uradili jednu pravu stvar koja će se valorizovati kroz naše glasanje, a za koje,, kako sada stvari stoje, postoji potrebna većina, što je od velike važnosti za stanovnike ove dvije novoosnovane opštine, jer njima nije bila potrebna opština reda radi, nego suštine radi, a ta suština je vezana za unapređenje kvaliteta života ljudi koji žive na ovom području.

Da bismo unaprijedili kvalitet života ljudi koji žive na tom području potrebno je da stvorimo sve pretpostavke za racionalno korišćenje resursa kojima i ta područja obiluju, a sredstva od Egalizacionog fonda bi trebalo upravo iskoristiti za namjene koje će poboljšati životni standard ljudi u Petnjici i Gusinju. Ne želimo da ulazimo u to na koji način se troše ova sredstva, mislim da to treba da iskontrolišu odbornici u skupštinama opština kroz završni račun budžeta, tako da ne ulazim u namjenu trošenja sredstava jer znamo kako bi ona trebala da se koriste, već samo smo ovom raspravom pokazali da faktički gotovo svi se slažemo oko toga da treba omogućiti Petnjici i Gusinju, kao ispod prosječno razvijenim opštinama da imaju pristup

sredstvima Egalizacionog fonda i to je ključna stvar koju smo danas mogli čuti.

Uz još jednu zahvalnost zbog korektne rasprave koju smo imali, a uz poštovanje onoga što je bila sugestija uvaženog potpredsjednika Parlamenta, ja ću i prije ovih pet minuta završiti svoje izlaganje. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na doprinosu od cijelih 27 sekundi, uz jednu napomenu da je rok za podnošenje amandmana povodom ove tačke i prehodne, uključujući i dvije naredne tačke o kojima ćemo danas raspravljati danas do 18 časova. Mislim da se time uklapamo u ono da kažem i našu poslovničku obavezu da podnošenje amandmana bude do kraja trajanja rasprave u načelu, tako da ponavljam do 18 časova je rok za podnošenje amandmana.

Hvala vam.

Predlažem da nastavimo sa još dvije tačke koje su nam po planu našeg zajedničkog rada, preostale za danas, uz jedan predlog, vjerujući da ćete se složiti, da prvo raspravimo Predlog odluke o prihvatanju Aneksa broj 1 Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža Budva, a nakon toga da raspravimo Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica s tvrđavom Mamula opština Herceg Novi, uz očekivanje i molbu prema ministru sa saradnicima da nezavisno od ove promjene redosljeda budu sa nama do kraja ove rasprave.

Hvala vam na prihvatanju predloga.

Dakle, ovlašćeni predstavnici Vlade su Branimir Gvozdenović, ministar održivog razvoja i turizma i Predrag Jelušić, državni sekretar.

Pozdravljam ministra i sekretara i njihove saradnice.

Izjesticoci odbora su Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora i Almer Kalač Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam ministra Gvozdenovića da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi poslanici, uvaženi građani,

Danas imamo na dnevnom redu Aneks ugovora za Kraljičinu plažu. U julu mjesecu ove godine imali smo ovaj ugovor, odnosno ovaj aneks i aneks za Sveti Stefan. Projekat za Sveti Stefan je dobio vašu podršku, a ovaj ugovor je značajan broj opozicionih poslanika je bio uzdržan i nismo dobili određenu većinu. Radi se o projektu koji definiše razvoj i uklapa se u realizaciju projekata koji su vezani za razvoj Crne Gore kao visoko kvalitetne turističke destinacije i ove godine sa jako dobrim rezultatom koji smo ostvarili u turizmu, koji mogu da podijelim zajedno sa vama, gdje je promet u turizmu ove godine više nego 10% bio nego što je bila prošla godina, opravdava procjene koje su radile Svjetski savez za turizam i putovanje, da je Crna Gora jedna od najbrže rastućih turističkih destinacija u svijetu, sa procjenom da u naredne 10 godina, odnosno 2025. godine bude treća najbrže rastuća destinacija u svijetu sa prometom koji će te godine imati promet negdje oko milijardu i 800 miliona eura.

Da bi taj projekat u potpunosti mogli da realizujemo, neophodno je da poboljšamo kvalitet svojih smještajnih kapaciteta, i to je prije svega usmjereno u pravcu realizacije hotela sa četiri i pet zvjezdica. Da bi takav rezultat mogli da realizujemo u tom srednjoročnom periodu, neophodno je da se realizuje nekih 76 hotela različite veličine, visoke kategorije, da bi bili u poziciju da taj promet bude nešto oko blizu dvije milijarde eura i da bi broj zaposlenih u turizmu bio preko 55 hiljada.

Jedan od tih projekata je danas ispred nas, projekat koji ima i pojedinačni značaj, ali normalno i nešto što utiče na stvaranju investicione klime, povjerenje investitora i nešto što stvara uslove za nova zapošljavanja i konkretnu realizaciju projekta.

Projekat Sveti Stefan realizuje se u skladu sa ovim ugovorom od 2007. godine. Vlada Crne Gore u prethodnom sazivu 2011. godine prihvatila je Predlog ovog ugovora i način finansiranja preko Evropske banke za obnovu i razvoj i investicija treba da bude više od 30 miliona eura u realizaciju ovog hotela sa 126 soba za iznajmljivanje, od kojih su 66 apartmana koji mogu da budu privatno vlasništvo. To je vrlo precizno definisano ovim ugovorima. Jedan od važnih elemenata ovog ugovora bili su stvaranje prostorno planskih preduslova i jasno definisanje objekta koji treba da se realizuje na tom projektu.

U skladu sa Zakonom o uređenju prostora koji je usvojio ovaj dom, raspisan je međunarodni tender, međunarodno arhitektonski urbanistički tender za realizaciju tog rješenja, kako bi se stvorili planski preduslovi i tada je učestvovalo oko osam i devet kompanija, izabrali su, međunarodni žiri izabrao je kompaniju i ponudio je programsko rješenje koje treba da se realizuje na tom prostoru. Ovo je objekat koji jasno definiše spratnost, bruto

građevinsku površinu, odnos prema prostoru, uklopljenost u ambijent. Sjećate se, ovdje prošli put govorilo se da li će to da budu neki soliteri i ostale stvari, ovo je objekat koji ima iznad zemlje pet + četiri, znači prizemlje + četiri sprata i tri suterenske etaže ispod.

Sadašnji hotel, šteta je što nismo možda tu sliku donijeli, da vidite on ima nešto oko 10 hiljada kvadrata, ovaj objekat ima 22 hiljade kvadrata sa 16 hiljada kvadrata korisnog prostora i pet hiljada koji su terase, balkoni i ostale stvari. To je taj projekat koji će se raditi i sada se na osnovu ovoga rade urbanističko tehnički uslovi i procedura treba da potraje nekoliko mjeseci da to bude sastavni dio planske dokumentacije, i na taj način se u potpunosti stvaraju uslovi za realizaciju ovako jedne ozbiljne investicije koja treba da donese 250 novih radnih mjesta, koja treba da definiše mogućnost dodatnog pozicionirana Crne Gore kao visoko kvalitetne turističke destinacije u svijetu.

Šta su osnovni razlozi za prihvatanje aneksa. Da se izadi novi hotel kapaciteta 120 jedinica visoke kategorije, znači pet zvjezdica, da budućim turističkim rizortom upravlja jedan od najprestižnijih hotelskih brendova u svijetu što bi dodatano uticalo na promovisanje Crne Gore kao investicione turističke destinacije. Investicionim ugovorom sa EBRD-om koji sam spomenuo, znači koji podržava ovaj kompletan posao, koji je podržao i taj model da tako kažem te forme hotela, je potpuno obezbijeđeno finansiranje. I jako važna stvar jeste da ovaj projekat radi 365 dana, 365 dana treba da radi i na taj način da podigne ukupne turističke kapacitete u tom kraju.

Mogu još detaljno da govorim o svim elementima ili kao što mi predlaže predsjedavajući da odgovorim na vaša interesovanja. Očekujem da dobijemo podršku za ovaj projekat, zbog toga što smatramo da je to jako važno razvojno pitanje i pitanje koje donosi novu ekonomsku dobit Crnoj Gori.

Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, ministre.

Prelazimo na diskusije.

Zamolio bih kolegu Sekulića da uzme riječ. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolege,

Mislim da je dobro, bez obzira što ovaj ugovor nije dobio podršku koja je od pola godine, da je dobro da raspravljamo o ovom ugovoru i da najzad pokušamo da otklonimo sve one dileme koje su se možda pojavile prilikom rasprave prošle rasprave, prije pola godine.

Ono što je osnovno pitanje jeste da li se ovim ugovorom nekome nešto prodaje. Ne. Ovo je ugovor o dugoročnom zakupu. Da ne bih imao pogrešno tumačenje ili da ne bismo možda i ja i moje kolege koji su protiv ovog ugovora, pogrešno tumačili, mislim da je najbolje da pročitam ono što je sadržaj Aneksa ovog ugovora.

Kaže: "Izuzetno od odredbi člana 10 1 strane su saglasne da će zakupac steći pravo na najviše 66 apartmana u skladu sa detaljno urbanističkim planom Kraljičina plaža, i to pravo vlasništva može prenijeti na treća lica. Znači zakupodavac daje zakupcu dugoročni zakup zemljišta ispod

apartmana, iz člana 10 11 ovog ugovora na period od 90 godina sa pravom da zakupac to pravo prenese na treća lica. Znači, niko nikome ništa ne prodaje ovim ugovorom, znači samo to da budemo jasni da ne bude bilo kakvih pravnih manipulacija, oni koji su pravnici ovo mogu jasno da pročitaju, znači daje se u dugoročni zakup, znači nema prenosa vlasništva. Uostalom ovakvih ugovora i sličnih ugovora smo imali prilike već da raspravljamo u ovoj skupštini.

Takođe, pojavila se dilema da li to što će biti kreditni aranžman sa ERBD-om sa Evropskom bankom za razvoj, može Evropska banka za razvoj posebno, ukoliko ne budu plaćeni kreditni amuniteti steći vlasništvo. Ne. Jasno se kaže: "Strane su saglasne da zakupac ugovorom dodijeli ERBD-iju sva prava, sadašnja i buduća prava iz ugovora o zakupu kao obezbjeđenje sigurnost za potraživanje prema zakupcu iz ugovora o zajmu. I svi drugi sporazumi sklopljeni zajmoprimca i bilo koje druge strane i ERBD i ovjeravaju i apliciraju izdato stanje zajmoprimca ili bilo koje strane ERBD-ia, u svakom slučaju u vezi sa ugovorom o zajmu i transakcijama predviđenim ugovorom o zajmu". Znači ne možete prenijeti više prava nego što ga sami imate, znači vi imate pravo da dignete kredit, vi imate pravo da taj kredit garantujete sa svojim ugovorom o zakupu, a nemate pravo da garantujete sa vlasništvom.

Čini mi se da smo na ovaj način riješili, ako želimo zaista da čitamo na pravno valjani način ovaj ugovor, a vjerujem da nikome nije u interesu da ga čita drugačije nego onako kao što je napisano i zaista ne bih volio da bilo ko izvodi bilo kakve pravne zaključke izvan onih koji su napisani u ovom ugovoru, znači ako to pravno tako čitamo onda nemamo nikakve dileme. U pitanju je dugoročni zakup, prije svega na 42 godine za čitavo zemljište, a nakon toga 90 godina samo za zemljište koje se nalazi ispod ovih apartmana.

Drugo je pitanje izgradnja ovog prostora. Vjerujem da nekome ko želi da dovede renomiranog operatora nije u interesu da napravi loš hotel. A ono što danas imamo na tom prostoru zaista ne možemo nazvati dobrim hotelom, bez obzira na zaista divnu prirodu i zaista lijepo poziciju, ali je činjenica da sadašnji hotel ne ispunjava ono što su uslovi za pet zvjezdica. Ali, da se vratimo korak unazad, znači da pogledamo šta je to danas sa Svetim Stefanom, da vidimo koliko je to država prihodovala u proteklih nekoliko godina sa sadašnjim zakupcem hotela grada Sveti Stefan i da vidimo gdje smo mi na toj tržišnoj mapi. Znači, imamo situaciju da imamo zaista renomiranog operatora Aman rizort koji je jedini u Evropi u ovom trenutku ima hotel Sveti Stefan. Znači, Aman koji uglavnom svoju visokoplatežnu klijentelu vodi na tržište Južne i Jugoistočne Azije.

Sa druge strane, imamo činjenicu da je Aman posebno brendirao i turističku mapu Crne Gore, samo podsjećanje na svadbu Novaka Đokovića, čini mi se da ne treba makar ovdje u Crnoj Gori govoriti više. Takođe, ne treba zaboraviti da je na ovaj ili onaj način kroz ulaganja, kroz poreze i doprinose itd. kroz zakup, do sada država imala prihod od nekih 40 miliona eura. Uz još jedno podsjećanje koje ne trebamo da zaboravimo, recimo da je 2003. godine Sveti Stefan poslovao sa gubitkom. E sad vas zaista pitam da li je dobro što je Budvanska rivijera, kao vlasnik Svetog Stefana, prihodovala 12 miliona eura i taj prihod uložila u podizanje kvaliteta turizma, kako u hotelu Palas u Petrovcu, tako i Slovenskoj plaži, znači sada imamo tamo hotel sa četiri zvjezdice i četiri plus zvjezdice na Slovenskoj plaži jedan dio hotela ili bi bilo bolje da smo nastavili da poslujemo sa gubitkom.

Uvažene kolege, čini mi se da nije teško naći odgovor na sva ova pitanja, a vjerujem da ćemo za rad budućnosti crnogorskog turizma podržati ovaj ugovor. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolegi Sekuliću.

Sada je po redosljedu prijavljenih kolega Dritan Abazović, koji na žalost, nije trenutno u sali.

Može, izvolite izvolite, svakako. Izvolite kolega Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, gospodo iz Ministarstva, poštovani građani,

Pomenuo je prethodni učesnik u raspravi činjenicu da je svojevremeno Sveti Stefan poslovao sa gubitkom i pomenuo preduzeće Budvanska rivijera. Evo ja koristim priliku da pitam gospodina Sekulića, kao jednog od ranijih ministara u ovoj oblasti - znate li ko je predsjednik borda direktora ili upravnog odbora Budvanske rivijere, gospodine Sekuliću? Ja sam jutros izvadio iz registra privrednih subjekata taj podatak da vidim je li to tako. I znate li gdje se trenutno nalazi, gospodine Sekuliću? Vjerujem da će građanima i ovo moje pitanje biti dovoljno jasno da zaključite kakav je odgovor.

Dakle, gospodine ministre Gvozdenoviću, kolega poslanik Neven Gošović vas je pitao poodavno - zbog čega još uvijek nije donesen detaljni

urbanistički plan Kraljičina plaža Budva. Da podijelim sa poštovanim kolegama, članovima ovog doma i ukupnom javnošću, Skupština opštine Budva koja po prirodi stvari treba da donosi prostorno plansku dokumentaciju, a ovo je lokacija u okviru na teritoriji opštine Budva, nikada nije donijela detaljni urbanistički plan i Kraljičina plaža.

Kasnije kada budem čitao neke norme iz Aneksa ugovora na koji je Vlada prizvala na popravni, tako da kažem Skupštinu, kada nije prošao prošle godine ponovo to činimo, dakle, zbog te činjenice Vlada je iskoristila normu iz člana 60 a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, dakle usuđujem se javno kao pravnik ustvrditi, jedna veoma neobična, jedna unikatna norma da Vlada, koju daje taj zakon o uređenju prostora, i kao izuzetak da ona odredi lokaciju i ovi urbanistički uslovi su na taj način određeni. Ne odlukom Skupštine opštine Budva, ne odgovarajućom prostornom planskom dokumentacijom, detaljnim urbanističkim planom i td. nego vladinim projektom. Treba li da podsjetim da je Ugovor o zakupu zaključen početkom 2007. godine i da je Aneks ugovora, odnosno Predlog aneksa, Vlada zaključila 2012. godine. Neko je rekao iako se čeka na saglasnost ove skupštine, očigledno se praktično u životu stvari dešavaju kao da i ta odluka Skupštine uopšte nije potrebna.

Veoma je indikativno, Vlada u obrazloženju nam kaže da je aneks potrebno donijeti iz sljedećih razloga: produženje perioda zakupa hotela Sveti Stefan za dodatnih 13 godina; umanjenje zakupnine za 30%; ukidanje obaveza iz člana 6 1 Ugovora o zakupu; promjena Ugovora za hotel Kraljičina plaža kojim se dozvoljava prodaja vila u vlasništvu, ja se usuđujem reći da je ovo ključni motiv za potpisivanje aneksa ovog ugovora; promjena člana koji reguliše obavezu da umjesto 11 bude objekat otvoren osam mjeseci;

regulisanje pitanja korišćenja kupališta. I ja, kolega Sekuliću, da pročitam neke norme iz teksta aneksa. Prije toga da podsjetim da je članom 1 1 propisano: procijenjeni datum završetka, znači završetak investicije, tri godine od dana stupanja na snagu detaljnog urbanističkog plana Kraljičina plaža.

Može doći do veoma velikih problema u tumačenju ove norme, kada se bude definisalo od kada zaista teče rok za obveznika realizovanja ovih investicionih projekata, jer tog detaljnog urbanističkog plana ni do dana današnjeg nema.

Rok trajanja zakupa na 42 godine, kolega Sekulić je pročitao neke norme iz člana 10 1 1 i 10 1 2. Ja ću 10 1 2 ponoviti. - Zakupodavac, - dakle mi, naša firma - daje zakupcu u dugoročni zakup zemljište ispod apartmana iz člana 10 1 ovog ugovora na period od 90 godina, da zakupac to pravo prenese na treća lica, na treća lica.

I sljedeći član takođe - Zakupac stiče pravo vlasništva na apartmanima, odnosno pravo dugoročnog zakpa zemljišta ispod apartmana na osnovu posebnog ugovora sa zakupodavcem gdje će biti predviđena obaveza zakupca da nakon isteka roka trajanja zakupa, da li 42 da li 90 godina, plati tržišnu naknadu za dugoročni zakup zemljišta. I ovo je, samo rečenicu da završim, vama razlog gospodine Sekuliću da govorite nema prodaje, nego tržišnog plaćanja zakupnine. Pa kakvu mi sad zakupninu ugovaramo ako nije tržišna, je li podcijenjena? Ovo je faktička kupoprodaja zemljišta ispod tih apartmana samo se izbjegava da se nazove pravim imenom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Sekulić, samo da se dogovorimo, izvinite na trenutak.

Dakle, nije uobičajno da u prvom krugu diskusije imamo komentare, ali siguran sam da će se kolega Kaluđerović složiti da je postavio par direktnih pitanja, imao par direktnih obraćanja prema kolegi Sekuliću i mislim da ćete razumjeti potrebu gospodina Sekulića da odgovori na direktna pitanja.

Kolega Sekuliću, izvolite uz saglasnost svih.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Znači, bez pozivanja na Poslovnik, samo kratki odgovori.

Znači, znam, gospodine Kaluđeroviću, da je predsjednik borda direktora Budvanske rivijere gospodin Svetozar Marović i kao bivši ministar i kao predsjednik Odbora za turizam, ubijeđen sam a o tome i postoji vrlo jasna i tačna evidencija, da je gospodin Marović u hotelskoj grupi Budvanska rivijera radio na najbolji domaćinski način, uostalom o tome svjedoče rezultati. Ja sam rekao da je hotel Palas sa nešto ispod tri zvjezdice došao na četiri plus zvjezdice. Rekao sam da je više od polovine Slovenske plaže najvećeg turističkog naselja u bivšoj Jugoslaviji došao u većem dijelu na četiri plus zvjezdice i vjerujte da je to nešto što se ne može osporiti bilo kome kao radni rezultat, to je prvo pitanje.

Drugo pitanje je bilo pitanje vlasništva i zakupa. Imamo priču o vlasništvu nad apartmanima a što se tiče zemljišta znači nijedan pedalj ovoga

dijela Crne Gore ne daje se nikome u vlasništvu niti bilo ko može dobiti vlasništvo, može da dobije samo dugoročni zakup. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Predlažem da nastavimo sa diskusijama.

Sada molim kolegu Damjanovića da uzme riječ.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, ministre Gvozdenoviću sa saradnicima,

Ja ću i nakon ovoga što je kolega Kaluđerović ponovo podsjetio, a vezano je za pojedine odredbe ovih aneksa, odnosno ovog aneksa, pokušati da malo negdje dam jedan širi kontekst rasprave i negdje ću uštedjeti vrijeme pošto se neću javljati po narednoj tački dnevnog reda, vezano je za Mamulu, jer ću pokušati da ovdje u ovom vremenu negdje dam kratku analizu i stav naravno poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore vezano za ova dva predloga.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Samo molim Vas u nekom vremenu do sedam minuta da uklopite.

Hvala Vam.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala Vam, potrudicu se i mislim da to uradim.

Hvala.

Dakle, da konstatujemo nekoliko stvari. Konstatujemo da su nam nakon pola godine na raspravu ponovo podnijeti istovjetni predlozi odluka, odnosno istovjetni predlozi aneksa ugovora, odnosno ugovora za oba projekta. To je prva konstatacija.

Ja sam imao prilike da na premijerskom satu, a i kolegunica Danka Marković takođe, razgovaramo s premijerom vezano za strateške projekte, a kolegunica Danka Marković i za pojedinačna rješenja iz ova dva ugovora i mislim da bismo samo opteretili ovaj dom ako bismo ponavljali aspekte ove rasprave, jer je ona bila javna i svima dostupna.

Takođe, sam 2013. godine pred kraj godine ovdje u Parlamentu iznio svoj stav prije nego što je ovaj Predlog odluke tada povučen, da Klub SNP-a neće glasati ovu Odluku i naveo razloge koji su tada stajali.

Takođe, sam 2015. godine kada je ovo drugi put bilo u Plenumu, a i na Odboru u međuvremenu ponovo iznio svoje stavove i ponovo, dakle, ukazao na određene razloge zašto se ovo ne može održati. Naravno, to sam isto uradio i vezano za projekat Mamula, takođe kada je isti projekat bio ovdje u Parlamentu i kada smo raspravljali tokom mjeseca jula tekuće godine. To je druga konstatacija.

Dakle, nakon što smo dobili istovjetan tekst, a ja sam tada molio Vladu da napravi napor da se revidiraju pojedine odredbe, veoma bitne, aneksa Ugovora za Kraljičinu plažu, odnosno da se revidiraju neke odredbe ugovora oko Mamule sa investitorima, da se revidiraju i predloži odluka, da onda to dođe ovdje i da pokažemo širinu time što ćemo konsekvencijalno omogućiti ove razvojne projekte. Nije razvojni projekat radi razvojnog projekta, nego radi perspektive i budućnosti i tog područja i uopšte Crne Gore. Nije sve što se podnese kao tekst ugovora dovoljno da se kaže, ovo je razvojni projekat. Razvojni projekat može da ima dobar, manje dobar i loš tekst ugovora, a opet da bude razvojni projekat. U tom kontekstu Skupština Crne Gore je, između ostalog, i na moju inicijativu napravila veoma značajan materijal analize, analize razvojnih projekata gdje je Skupština Crne Gore shodno zakonima davala saglasnost i sad ponovo ovim nadam se da prekratim, svaki „spin“ koji se nalazi u medijima, pa u nekima koje kontrolišu neki od ovih investitora i koje svakodnevno čitamo sa sve, da kažem, žučnijom retorikom.

Dakle, ovaj Parlament je donio odluke oko osam razvojnih projekata od kada su na snazi svojinski zakoni. Za šest projekata je dao prolaz, dva projekta je zaustavio u julu, o njima danas ovdje razgovaramo. Od tih šest Socijalistička narodna partija Crne Gore podržala je četiri, dva nije i da odmah kažem koja su to dva. To su koncesije u Luci Bar, pokazala se ispravnim naša odluka, zbog svega ovoga što se sada dešava u kontejnerskim terminalima, odlažu im se poreske naplate, imamo neke druge strateške projekte Kina, Srbija probleme itd. Bio je ispravan stav SNP-a, ali smo tada bili usamljeni, nije to tako davno bilo i nijesmo podržali ljetos naravno ovaj dio koji se tiče Svetog Stefana. Toliko o „spinu“. Kako to drugačije izgleda kada se ovako to poređa, a sve na bazi papira koji su ovdje ispred mene i

ove odluke i ove druge odluke i svega onoga što je raspravljano. Jedan naredni aspekt koji je takođe bitan. Imali smo mi ko je htio da prati, ko čita, ne novine nego dokumenta zvanična ove države i reviziju Društvene revizorske institucije iz jula 2014. godine. Ovo je Izvještaj o reviziji Sekretarijata za razvojne projekte, praćenje statusa i dinamike investicionih projekata, Kolegijum u sastavu gospodin Dabović, gospodin Radulović napravio je na 30-tak strana ozbiljnu reviziju Sekretarijata za razvojne projekte. Znate kakvi su nalazi? Loši, očajni za Sekretarijat za razvojne projekte. Nikakvi, u smislu nepraćenja realizacije projekata gdje se daju teške konstatacije o tome da Sekretarijat za razvoj nema mehanizama da prati investiciju, dinamiku itd, itd, pa do nekih egzaktnih podataka koji bacaju malo drugačije svjetlo na ove projekte. Ovo je tabela od tog istog Sekretarijata gdje on prati 19 projekata. Od ovih 19 projekata teških jednu milijardu, 10 nikad nije ni počelo da se gradi. Da ih ne čitam, da ne reklamiram ni pozitivno ni negativno neke koji se ne rade. Liše tri, četiri projekta koji su dobri i koji se rade, tu izdvajam Porto Montenegro i Lušticu Tivat i još dva, tri projekta koja su u toku poput Hiltona i poput ovih projekata o kojima govorimo, šta je sa ostalima, šta je sa Maljevikom, šta je sa „Jadranom“ Ulcinj, šta je sa „Mediterranom“, šta je sa „Galebom“ Ulcinj, šta je sa „Plavim horizontima“, treba li još da nabrajam, sa „Brdom Spasa“ itd? I onda neko želi da adresira odgovornost da neko pokušava da zaustavi razvojne projekte. Ne, niko to ne pokušava, nego pokušava odgovornim pristupom, ovdje, a za to je i Parlament taj koji donosi Odluku i zato je zakon to predvidio, da definiše najbolja moguća rješenja i kaže Vladi: Ovo je dobar ugovor, daćemo potvrdu. Ovo nije dobar ugovor, popravite sa investitorom i daćemo, dakle, naš pozitivan stav.

Zaokružujem s tim, da ukažem i na još jedan aspekt. Nadam se da ne ostavljam puno prostora za komentar, jer govorim samo na bazi zvaničnih dokumenata i na bazi onoga što je zdrav razum i zdrava logika.

Dakle, mi smo u kontekstu pripreme za ovu raspravu, potpredsjedniče Simoviću, imali raspravu oko tri izvještaja o realizaciji investicija upravo iz ovih 19 koje sam nabrojao koje su u toku, i bila je to ozbiljna rasprava sa predstavnicima Vlade. Dobili smo konačno i te izvještaje na malo mog insistiranja i na insistiranje Parlamenta, ali krenuli smo da realizujemo i te obaveze redovnog izvještavanja Parlamenta i imamo sljedeće. A to neka bude jedna pouka za sve nas. Od tri te investicije jedna se ne realizuje uopšte, nekoliko godina je prošlo Luštica - Herceg Novi. Jedna je djelimično počela da se realizuje sa velikim obimom troškova, samo za pripremu te investicije koja izaziva sumnju jer nemamo nadzorni odbor koji to kontroliše koliko je uloženo.

Evo, zaokružujem u minut sa Kumborom gdje i dalje nemamo nadzorni organ za procjenu realnosti tih troškova i zašto se kasni u dinamici gradnje i projekat koji je za razliku od ova dva počeo da se uspješno realizuje i ja to želim da odvojim, to je projekat Luštica-Tivat- Oraskom. Oraskom je upravo taj investitor koji treba da investira i u Mamulu, zato odvajam. I projekat Mamula je od ovog projekta Kraljičine plaže koji je apsolutno neprihvatljiv za poslanike SNP-a, a kod projekta Mamule samo vraćam, i stim zaista zaokružujem i zahvaljujem se na omogućenom prekoračenju, a ja govorim o obje odluke. Vraćam se na ono što je koleginica Marković kao pravnik stručno utemeljeno u dijalogu sa premijerom ukazala, vezano je za pojedine odredbe. Ukoliko se te odredbe revidiraju i zaštititi se u punom smislu svojinsko pravo, svojinsko pravo i transparentnost ove investicije i uključiti

Opština Herceg Novi to može da ima podršku poslanika SNP-a. Na ovaj način ne može. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Dakle, imali smo objedinjenu raspravu, zbog toga sam imao tolerantan odnos.

Proceduralno, izvolite, svakako imate pravo.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Radi građana Crne Gore, pošto sam u par navrata imala pitanja, radi jasnoće da preciziramo da se ovdje ne radi o Kraljičinoj plaži kod Čanja, znači da nije to u pitanju, jer znamo da je u javnosti bila i na televizijskim emisijama rasprava oko Kraljičine plaže kod Čanja, već, kao što je rekao predlagač u uvodnom izlaganju, radi se o zakupu hotela Kraljičina plaža u Miločerskom parku. To sam samo željela da pojasnim a da mi ne oduzmete vrijeme. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Svakako da smo bili jasni u najavi tačke dnevnog reda gdje smo kazali upravo to, Ugovor o zakupu hotela Kraljičina plaža-Budva.

Hvala vam na pojašnjenju.

Sada riječ ima koleginja Draginja Vuksanović.

Izvolite, kolegнице.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, predstavnici Vlade, poštovane kolege poslanici i poštovani građani Crne Gore,

Ono što smo mi očekivali jeste da nam se vrate neke izmjene, međutim naravno to je pravno bilo nemoguće, već imamo iste one ugovore koje nijesmo glasali u Parlamentu i koji nijesu dobili potrebnu većinu krajem jula.

Radi se o zakupu hotela Kraljičina plaža na pjeni od mora na jednom od najljepših mjesta na Mediteranu u Miločerskom parku. Mi ovim predlogom odluke, odnosno vi kao predlagača želite da mi podržimo ono što investitoru čini povoljnosti. Koje su povoljnosti za investitora? Produženje zakupa sa 30 na 42 godine, umanjenje iznosa zakupnine za 30%, zakupac, strani investitor oslobađa se plaćanja zaostalog duga za zakupninu za hotel Kraljičina plaža u iznosu od 250 hiljada eura, kao i buduće zakupnine do usvajanja prostorne planske dokumentacije, oslobađa se obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti. Pored svih ovih povoljnosti koje se ovom odlukom daju investitoru, mi još predlažemo da se ovom odlukom investitoru da mogućnost da kupi 66 apartmana i da umjesto na jednom ovako luksuznom mjestu, kao jednom od najljepših mjesta na Mediteranu, imamo luksuzni hotel sa pet zvjezdica i na taj način ekonomski valorizujemo tu investiciju koja će imati

koristi i za građane i za državu, mi činimo, pored ovih ustupaka, mogućnost stranom investitoru da kupi 66 apartmana sa, naravno, kako vi kažete, ugovori, i potpuno se slažem, ono što se može i da pročitati, da se zemljište ispod tih vila daje u dugoročni podzakup, što znači da nema prenosa prava svojine.

Međutim, ja ću se sada upravo baviti tim pavnim aspektima u ovom ugovoru. Nemojte da živite u iluziji, građani Crne Gore, da će ministar koji predstavlja Vladu Crne Gore napisati da se ovdje radi o prodaji, to nije bilo i sa Kraljičinom plažom na lokaciji Dubovica kod Čanja, pa neće biti ni ovdje. Ali, kada malo bolje zađemo i protumačimo neke odredbe ugovora, onda postoji sumnja da je moguće da se član 39 Zakona o državnoj imovini u stavu, pretposljednem stavu tumači usko. Znači, postoji u pravu, uvod u pravu usko tumačenje izuzetaka, pa se ovaj član može protumačiti usko. Ja ću citirati član građanima:

"Kad je predmet zakupa zemljišta na kome je predviđena gradnja vila zakupcu, investitoru se u svojini na objektu izuzetno može prenijeti pravo svojine ne zakupljenom zemljištu ispod objekta". Vi ovdje ugovorom predviđate dugoročni zakup zemljišta, a ne sticanje prava svojine. Kako se onda u Odluci koju ste dostavili ovdje Skupštini mogli da govorite o sljedećem:

"Prihvata se promjena Ugovora o zakupu". Ovo pravno ne može ovako. Teorija obligacionog prava poznaje mješovite ugovore i poznaje stanje dva ili više ugovora ali ako je ovdje Ugovor o zakupu i predmet Ugovora o zakupu je dugoročni zakup kad govorimo o tom zemljištu, onda ne možemo govoriti o terminu promjena, nikako. O promjeni Ugovora o zakupu ne možemo govoriti, jer onda stvaramo sumnju da se možda može

raditi i, kako da ne, pravno nikako. Vi imate konverziju, pretvaranje jednog pravnog posla u drugi, kada je jedan ništav a drugi ispunjava uslove za punovažnost, ali gdje, u šta Vi to mijenjate Ugovor o zakupu? U šta Vi to mijenjate Ugovor o zakupu? U neki drugi pravni posao. Znači, ovdje ovakva pravna konstrukcija ne može da postoji, jer ako ovdje upotrijebimo izraz promjena a ne recimo spajanje, gdje bi pretežnji bio Ugovor o zakupu, e onda tu možemo da se služimo tom pravnom konstrukcijom, onda stvarate naprosto sumnju da ćemo ovaj član Zakona 39, koji sam malo prije citirala građanima, usko tumačiti. Pa ćemo fino po tom promjenom lijepo vremenom taj dugoročni zakup zemljišta pretvoriti u sticanje prava svojine stranom investitoru, što je za nas nedopustivo. Da, da, postoji pravni prostor da se to uradi. Ja sam vam lijepo objasnila, ne možete govoriti o promjeni.

Ne, nije zamjena, u pitanju je spajanje dva ili više ugovora, uvaženi kolega Gvozdenoviću, to su stvari koje treba Vaši pravni eksperti da znaju. Nemojte mi oduzimati molim Vas vrijeme i nemojte dobacivati, sve ću Vam ja lijepo pojasniti.

Idemo dalje, molim Vas, idemo dalje. Nemojte mi dobacivati sa mjesta.

Opet dolazimo do toga da zakupac neće dati u podzakup imovinu bilo u cjelini ili neki njen dio osim ukoliko to nije dozvoljeni podzakup. Pa onda u narednom stavu Vi taksativno nabrajate šta se podrazumijeva pod dozvoljenim podzakupom. Jedino što ste trebali ovdje da ostavite na ovom mjestu je da je dozvoljeni podzakup onaj pod tačkom D. tačka 3, a to je, u formi odobrene od strane zakupodavca, i tu da stavite tačku. Dozvoljeni podzakup po članu 39 posljedni stav je samo onaj za koji saglasnost daje zakupodavac. A Vi ne samo da niste stavili tačku, već ste stavili zarez i rekli, s tim da se takvo odobrenje neće neopravdano skratiti. Ne, ne znam

šta je to opravdano, a šta je to neopravdano, da opet ne dođemo u situaciju da se i to možda usko tumači.

Nadalje, na jednom mjestu Vi ste naveli, raskid u slučaju neizvršenja povraćaja u prethodno stanje. Raskid je pravna posljedica i ništavih i rušljivih pravnih poslova, s obzirom da se ovdje, kao što vidite, radi o jednom ugovoru koji je suprotan Zakonu o državnoj imovini i nekim zakonima, da ne nabrajam sad, Zakon o svojinsko-pravnim odnosima itd, Zakon o obligacionim odnosima u dijelu ovih pravnih konstrukcija koje se ne mogu naći na ovom mjestu, treba da znamo da ne može biti raskid u slučaju neizvršenja povraćaja u prethodno stanje, već može biti raskid u slučaju da je pravni posao ništav odnosno u nekim slučajevima rušiv, i u tom dijelu možemo govoriti o jednostranom ili obostranom raskidu ugovora, a kada govorimo o Institutu povraćaja u pređašnje stanje onda u tom dijelu možemo govoriti o drugom slučaju.

I ono što želim na samom kraju da naglasim, to je da ste Vi na jednom mestu ovdje objasnili pojam da imovinu čine zemljište, dobra itd. Uporno naglašavam da pravno imovinu čine prava na zemljište, prava na pokretnim stvarima, prava na nepokretnim stvarima. Zašto je vrlo bitno naglasiti "prava"? Da se ne bi stvorila dilema, jer imate uža i šira prava. Šire pravo je pravo svojine, a uža prava su obligaciona prava. U tom dijelu mi ne možemo prihvatiti sa aspekta pravne teorije da imovinu čine stvari, već čine prava nad stvarima, pa da nam ovdje precizirate koja su to prava, da vidimo gdje su tu elementi državne imovine koji ne mogu biti, a gdje su ovi elementi gdje možda može da postoji mogućnost i u nečem drugom.

I ono što želim samo još da naglasim, to je da se na jednom mjestu u dodatku ugovora napisali "Građevinski ugovor". Zakon o obligacionim

odnosima ne poznaje građevinski ugovor već Ugovor o građenju, to je trebalo da znate, i Ugovor o građenju ne može zaključiti zakupac, kao što Vi kažete, zakupac samo zaključuje sa zakupodavcem Ugovor o zakupu a ne građevinski ugovor.

Socijaldemokratska partija će uvijek podržati sve one investicije koje su u interesu države i građanima Crne Gore. Kako da ne, mi i te kako želimo da se valorizuje sve ono što je državno dobro, ali u interesu građana. A da bi nešto bilo u interesu građana i države Crne Gore to onda mora biti u skladu sa zakonima ove države. I da se nauče pravni termini koji treba da se koriste i pravne konstrukcije da ne bismo dolazili do toga da norme usko tumačimo i da ih podvodimo pod neke nepravilnosti koje neće donijeti dobrobit ovoj državi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Razumjećete moju vanrednu tolerantnost u odnosu na prekoračenje vremena, a i nije loše da se čuje malo pitanja na koje će ministar sa saradnicima, siguran sam, dati komentare i odgovor.

Sada bih zamolio kolegu Tuponju da uzme riječ.

Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani članovi Vlade, uvaženi građani Crne Gore.

Pe evo, nakon jula imamo opet na dnevnom redu aneks Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža u Budvi i pomalo se nalazimo u jednoj neobičnoj situaciji da praktično imamo identičan dokument pred nama kakav smo imali i prije pola godine.

Situacija u kojoj se nalazimo je zapravo takva da imamo Ugovor iz 2007. godine, dakle, nekih skoro devet godina, ugovor stoji nerealizovan. Mi sad ne govorimo o ugovoru koji se neralizuje radi pojašnjenja već mi govorimo o aneksu toga ugovora koji je napravljen na inicijativu investitora i koji ide u korist investitoru jer džava Crna Gora sa svoje strane kao ugovorna strana nije ispunila svoju ugovornu obavezu da obezbijedi prostorno plansku dokumentaciju što je stajalo u ugovoru.

Zašto vlast koju vrše SDP i DPS i na državnom i na nivou Opštine Budva nije bila u stanju da devet godina obezbijedi jedan detaljni urbanistički plan, ja zaista ne znam. Možda ćemo dobiti odgovore u vremenu koji je pred nama, ali znam da je time nanijeta šteta državi, jer da su se ispunili ugovorni uslovi od strane države ne bi bilo argumentacije da se pravi aneks ugovora koji treba da kompezuje nastalu štetu na strani investitora. A podsjećam, Vlada je prihvatila aneks ugovora na svim svojim instancama bez glasova protiv ili izuzetih mišljenja nezavisno od koalicionih partnera.

Dakle, napravljen je određeni problem, on postoji, njega nije napravila Pozitivna Crna Gora. Pozitivna Crna Gora će pokušati da da u skladu sa svojim mogućnostima doprinos u rješavanju problema koji je stvoren od strane SDP-a i DPS-a.

E sad da vidimo što je najbolji interes građana Crne Gore. Ne možemo se voditi nikakvim pritiscima niti jedan medijski tajkun neće određivati ono što su interesi države Crne Gore, to je upravo naš zadatak ovdje i kakve su mogućnosti pred nama.

Prvo, ne prihvatanjem aneksa ostaje na snazi važeći ugovor koji vrlo vjerovatno vodi u arbitražu. Arbitraža da pojasnim za građane je sudski proces koji vodi tome da građani Crne Gore plate vjerovatno 50 ili više miliona eura greške koje su napravili DPS i SDP.

Drugo, prihvatanjem aneksa bili bi prihvaćeni značajno pogoršani ugovorni uslovi po državu Crnu Goru.

Treće, pokušati da se na osnovu predloženog aneksa u domenu mogućeg dodatno zaštite interesi građana i države Crne Gore. Obavezno nam je da aktivno učestvujemo u rješavanju problema i nije dobro da se političko nadgornjavanje unutar koalicije SDP-a i DPS-a čini na štetu građana.

Ovdje smo da kako najbolje znamo i umijemo zaštitimo interese i da ne guramo državu u arbitražu u sudski proces koji vrlo izvjesno vodi tome, prvo da se zaustavi investicioni projekat i drugo da platimo milionsku štetu, odštetu investitoru. Investitoru koji pored ovog projekta želi da investira u Crnu Goru i druge turističke projekte na sjeveru Crne Gore.

Zbog svega ovoga Pozitivna Crna Gora je napravila određene konsultacije, imala komunikaciju i predložiće amandmane koji će mijenjati odluku koju je predložila Vlada. Ti amandmani će se odnositi na ograničenja roka za završavanje ovog projekta da se ograniči na tri godine nakon dobijanja, nakon usvajanja ove Odluke. Zatim, u drugom članu ćemo tražiti

da se vi kao Ministarstvo kao nadležni državni organ obavežete da u najkraćem mogućem roku, a najdalje za tri mjeseca stvorite preduslove koji su neophodni da bi se ovaj projekat realizovao, da vam se ne desi opet da vas čekamo narednih devet godina.

Tražićemo da bude i u pisanoj formi spratnost hotela definisana, da bude prizemlje i četiri sprata. Tražićemo da se investicija koja je predviđena u ovaj kompleks hotela praktično utrostruči. Tražićemo da u pisanoj formi imamo da hotel radi zaista dvanaest mjeseci, da tu ne bude nikakve dileme. Tražićemo da od svih zaposlenih prioritet imaju građani Crne Gore i da učešće u broju zaposlenih građana Crne Gore ne bude manje od 90%. Tražićemo njihovu stalnu edukaciju, jer imamo potrebu kao država koja želi da promoviše elitni turizam, nedostatka kadrova, neka to ide o trošku investitora. Završavam, samo mi dozvolite još minut.

Tražićemo da investitor, s obzirom da je dobio aneksom Ugovora, bila smanjena renta, iz svog neto profita investira po pet procenata, deset procenata od svog neto profita u promociju Crne Gore kao elitnu turističku destinaciju i u unapređenje lokalne turističke infrastrukture da bi na neki način kompezovali smanjenje rente. I na kraju, tražićemo da se investitor odrekne prava na arbitražu u dijelu koji se odnosi na neispunjenje obaveza države za donošenje prostorno-planske dokumentacije, na taj način želimo zaštititi državu Crnu Goru od vrlo skupog mogućeg procesa koji investitor može da pokrene.

Naravno, još što se tiče Skupštine, tražićemo da Vlada jednom godišnje dostavlja detaljni Izvještaj o realizaciji ovog projekta a da Skupština formira privremeni skupštinski Odbora koji će pratiti realizaciju ove Odluke. Zahvaljujem, i izvinite zbog prekoračenja vremena.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Danas sam mnogo tolerantniji u odnosu na oponente vladinih odluka u odnosu na podrške koje dolaze iz klupa Demokratske partije socijalista.

Ali, evo pohvalih sam sebe.

Kolega Sekulić je bio direktno pomenut.

Izvolite, po minut.

Izvolite, kolegkinice Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Prvo da zahvalim uvaženom potpredsjedniku što mi je malo prije omogućio da mi produži vrijeme izlaganja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Popravljate se, hvala Vam.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Vi ste ovdje potpredsjednik Skupštine, a ne potpredsjednik Vlade zato i ja razumijem da ste vi nama dali širinu u izlaganju.

U odnosu na našu temu koju mi imamo u Parlamentu sada i koju smo imali u julu mjesecu, ja ne vidim kakvu je štetu Socijal-demokratska partija

nanijela interesima države Crne Gore i njenim građanima, šta više sa velikim trudom i zaista iskrenim odnosom i argumentovano smo branili državno dobro Crne Gore i uspjeli da ih odbranimo do sada našim argumentima i naravno, vodeći računa o tome da sve ono što treba da se desi u ovoj državi upravo treba da se desi u interesu građana i države Crne Gore, a sa ovakvim pristupom ne može, tako da ne znam gdje Socijaldemokratska partija nanijela štetu. I ono što želim da ukažem ni mi ne želimo da dođe do arbitraže i mi to zaista ne želimo, ali o tome treba da razmišlja onaj koji je ponudio ovakvi ugovor u Parlamentu, a ako imaju elemente nezakonitosti.

I ono što je jako važno šta treba da dozvolimo da glasamo za ovakve ugovore i da onda Parlament Crne Gore bude odgovoran, e onda je to još veća katastrofa od arbitraže za koju će odgovornost da snose oni koji su predložili ovakva nezakonita rješenja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Kolega Tuponja, minut, molim vas da budete u granicama dozvoljenog vremena. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Uvažena koleginica Vuksanović,

Ne znam, doživljavate ovo kao neki negativan kontekst. To što se u vlasti ovaj aneks ugovora dolazi od strane Vlade. Koliko ja znam SDP je dio vladajuće koalicije i sve dok je tako vi ste takođe odgovorni za sve što dolazi od strane Vlade ovdje u skupštinsku proceduru. Koliko je meni poznato, ovaj

dokument je prošao više instanci kroz Savjet za privatizaciju, kroz Budvansku rivijeru. U tim tijelima sjede članovi SDP-a, tako da sad imati neku naknadnu pamet ograđivati od Vlade, a biti istovremeno dio Vlade to jednostavno je apsurdno i suprotstavljeno samom sebi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Koleginice, izvolite proceduralno imate pravo.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Vladu čine ministri, radi pojašnjavanja, a možete i vi, potpredsjedniče, da kažete, a naši ministri tada, jer su bili još dva, a nijesu glasali za ovo tako da dopustite da svako ima pravo na svoj glas, to što je neko iz redova Sodijske demokratske partije sjedi u Vladi Crne Gore, a to nije podržao.

I drugo sa pozicija vlasti mi branimo interese građana i države Crne Gore. Dopustite nam da sa pozicijama vlasti to radimo. I u Parlamentu ćemo ih braniti, jer ovdje ćemo donositi zakone koji će štititi građani državu Crnu Goru od samovolje pojedinaca.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Ne znam što je bila proceduralna reakcija osim što ste mene opomenuli da sam ja trebao da napomenem da Vladu čine ministri. Slažuci

se s vama, Vladu čini predsjednik Vlade, potpredsjednici Vlade i ministri. Hvala vam na podsjećanju. Hvala vam.

Kolega Tuponja, molim vas da pređeno na raspravu o odluci, mislim da će biti korisnije. Izvolite minut.

GORAN TUPONJA:

Evo, ja ću se obratiti vama. Da li vi, gospodine Simoviću, imate informaciju da je SDP izašao iz vlasti? Ja nemam ni crnogorska javnost, pa ako imate vi me molim vas obavijestite o tome. Da li u Savjetu za privatizaciju sjede članovi SDP-a, da li u tenderskim komisijama sjede članovi SDP-a? Molim vas da ovdje govorimo o činjenicama. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ovo je bila proceduralna reakcija. Koleginice, molim vas, mislim da je svima stalo da obavimo dijalog sa ministrom. Dosta je pitanja postavljeno. Siguran sam da sa ovim proceduralnim javljanjem ne želite da izbjegnute odgovore od ministra Gvozdenovića. Dosta ste pitanja postavili, ja sam siguran da iščekujete te odgovore, kako bi taj dijalog raspravljali. Hvala vam na razumijevanju. Samo proceduralno. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Izolite. Napad je najbolja odbrana. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Da li ste se to meni obratili? Ne razumijem vas. Baš ne razumijem, ali dobro. Hvala vam.

Ministre Gvozdenoviću, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem svim poslanicima na diskusijama, na prezentaciji svog mišljenja određenih članova ugovora i na postavljenim pitanjima.

Prvo pitanje vezano je za prostorno plansku dokumentaciju. Prostorno planska dokumentacija je sadržala u početnoj fazi, kada je planiran ovaj projekat odnosno plan kada je rađen, mnogo širi obim nego što je bio projekat Svetog Stefana, Kraljičine plaže kao hotela i taj projekat nije doveden do kraja. Onog momenta kada je Vlada, zakonskim rješenjem koji ste vi ovdje usvojili, bila u mogućnosti da uradi prostorno plansku dokumentaciju za projekte od opšteg interesa, napomenuću koji su projekti od opšteg interesa, bolnice, škole, projekti proizvodnje preko 50 zaposlenih, hoteli sa pet zvjezdica, to su projekti koji mogu da se rade na osnovu urbanističko arhitektonskih rješenja, tada je Vlada iskoristila takvo rješenje i ponudila ovakav concept. U okviru toga formiran je petočlani međunarodni ekspertski tim koji je, u skladu sa pravilima koji su definisali zakonsko rješenje, učestvovali u realizaciji tog dijela posla i predstavnik, takođe tog prostora, odnosno opštine i tog prostora bio je poznati arhitekta koji je učestvovao kao član žirija koji je ponudio rješenje koje smo mu ovdje prezentirali. Na taj način se stvaraju preduslovi za nastavak realizacije ovog projekta sa određenim zakašnjenjem.

Druge stvari koje su vezane takođe za zakup zemljišta i određenu prodaju u skladu sa Zakonom o svojinskim odnosima ispod hotela nema prodaje. I to je vrlo precizno definisano u zakonskim rješenjima, i to je definisano i u ugovorima koji su ovdje. Često ste ovdje rekli - ministre, vi ste, da ste, znači igrom slučaja ja nijesam potpisao ove ugovore, to sam vam rekao prošli put, ali ih branim, jer su ugovori koje je usvojila Vlada, smataram da su ovo ugovori koji su dobri ugovori i koji stvaraju sve elemente koji su vezani za razvoj visokokvalitetnog turizma, kao što sam ovdje definisao.

Takođe, to je sistem podrazumijeva vrlo precizne procedure kako se donose i realizuju ovi projekti. Ovi projekti su bili podržavi od članovi Vlade SDP-a jednoglasno 2011 i '12-ste godine i bili su podržani u pripremi prošlog zasijanja u junu mjesecu bile su takve informacije, a to je lako provjeriti ako imate bilo kakve dileme oko toga. Znači, ovi projekti moraju da prođu komisije, savjete, sekretarijate, zakonodavstvo, znači veliki broj pravnih stručnjaka koji treba da ukažu ministrima i Vladi koji donose odluke oko ovakvih rješenja.

Siguran sam da je svaka diskusija na parlamentu dobronamjerna i svaka sugestija je takođe korisna, samo da bude precizno definisana i u skladu sa i dosadašnjom praksom koja je ovdje usvajana.

Znači, smatramo da se radi o kvalitetnom projektu, projektu koji je tačno da je jedan od najeminentnijih, najznačajnijih prostora u Crnoj Gori i smatramo da na jedan kvalitetan način realizacijom ovog projekta se valorizuje taj prostor. Valorizuje se kao visokokvalitetni turistički projekat koji stvara uslove za njegov ukupan ubrzani razvoj.

Čuli smo dosta predloga koji smo dobili od Pozitivne Crne Gore. Siguran sam da niko ne očekuje od mene kao predstavnika Vlade da mogu danas da se izjasnim o njima, jer nijesu nimalo jednostavni zahtjevi. To su zahtjevi koji se odnose ne samo na Vladu nego se odnose i na investitora i treba kontaktirati investitora da vidimo da li postoji njegova spremnost i saglasnost da se dođe do tih rješenja, ali sam ohrabren što smo ovdje počeli da tražimo rješenje. Da li će to biti ovo rješenje ne znam, ali sam ohrabren zbog toga što se predlažu rješenja koja mogu da idu u susret nekih razvojnih projekata koji imaju šire dimenzije.

Lično smatram da se ne radi samo o pojedinačnom projektu kao što sam rekao od početka. Radi se o poslovnom ambijentu koji treba da stvorimo u ambijentu koji treba da isprovocira investitore da dođu u Crnu Goru.

Poslanik Damjanović je govorio šta se dešava sa nekoliko projekata? Evo na primjer projekat Mediteran na Žabljaku i nekoliko projekata, oglašavamo ih, realizuju se prezentacije.

Nije lako naći investitora. Crna Gora je među najboljim zemljama koja je uspjela da nađe najeminentnije investiture. Svi nam zavide na tome. Uspjeli smo za kratko vrijeme da to realizujemo.

Po narednom tačkom dnevnog reda govorićemo o projektu Mamule. Tri puta je taj projekat, tender raspisivan. Samo na zadnjem tenderu su se pojavila dva partnera koji su pokazali svoje interesovanje. Znae na koliko je adresa bilo poslato? Na 41 ambasada DK Predstavništva, 240 radnih investitora koji se bave valorizacijom kulturne baštine, objavljeno u međunarodnim časopisima koji se bave promocijom i da tako kažem prezentacijom investicionih potencijala određenih država. Do investitora nije

lako doći. Slažemo se s vama da u određenim stvarima treba da svi poboljšamo svoje kapacitete i tu smo da zajedno sa vama da ih razvijamo. Nudimo vam rješenja. Evo, Ministarstvo održivog razvoja i turizma ponudilo je dva rješenja na javnu raspravu Zakon o turizmu i Zakon o uređenju prostora. Biće nam drago da iskoristite svoju šansu.

Uvaženi potpredsjedniče,

Ja ću napomenuti još jednu stvar. U pripremi ovih zakonskih rješenja odnosno ovog aneksa, mi smo svim poslaničkim klubovima u julu mjesecu ponudili dijalog sa svima koji su bili zainteresovani ne ministar, nego svi ljudi koji su učestvovali u realizaciji ovog posla. Znači, to su ljudi koji su radili vrijedno više od godinu dana na pregovorima i realizaciji ovog posla višesatne razgovore raščistili i razmatrali sa određenim poslaničkim klubovima. I mislim da smo napravili napredak, i to je sigurno rezultat toga i veliki broj uzdržanih poslanika koji su tada bili uzdržani, vjerovatno tada ne iz nekih da tako kažem materijalnih primjedbi nego iz odedenih političkih.

Moja je sugestija da prezentiramo sve što mislimo da možemo da poboljšamo i ja sam ohrabren sa predlogom da u tom pravcu tražimo rješenja, s tim što sam siguran da od mene očekujete da u naredna dva dana, uz konsultacije sa Vladinim tijelima, zauzmemo stavove oko predloga rješenje koji ovdje nimalo nijesu jednostavni i koje treba da vidimo kako da se izjasnimo i svima predložimo u narednih nekoliko dana. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Imamo komentare kolege Kaluđerovića, kolegkinice Vuksanović i kolege Tuponje.

Izvolite, kolega Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, još jednom da podsjetim. Kolega Neven Gošović vas je davno pitao zbog čega još uvijek nije donesen detaljni urbanistički plan Kraljičina plaža u Budvi.

Gospodine ministre Gvozdenoviću, ugovor o zakupu je zaključen početkom 2007.godine i tada se preuzela obaveza da se uradi ovaj detaljni urbanistički plan. Sada smo u zoni rizika da u arbitražnom postupku zakupac dođe do značajnog odštetnog zahtjeva, a to je, što je u ovom trenutku čini mi se značajnije, njemu ključni argument da traži aneks ugovora o zakupu, a da Vlada učini ono što je učinila, koristeći izuzetak iz zakona iz člana 60a, koji je usvojen 2014.godine. Zbog čega, ključno je pitanje, se preskače Skupština opštine Budva, zbog čega Vlada, ako Skupština opštine Budva je sama izbjegavala da to učini nije iskoristila svoje zakonske nadležnosti sa stanovišta Zakona o lokalnoj samoupravi kada je u pitanju tako značajno pitanje? Ovo je jedno pitanje samo koje značajno problematizuje ovu stvar. I no što je po meni ipak kjučno. Vi aneksom ugovora ipak dajete zakupcu da stiče pravo da na apartmanima, a njih je 66, mi kao država nemamo ključni, nemamo državni interes da se grade apartmani koji će zakupac da prodaje, a na takvo sjasnoj lokaciji koja je, ubijeđen sam, ne samo jedna od najljepših na Mediteranu, nego je teško na kugli zemljinoj naći lokaciju koja je tako predivna kao što je ona i kako je to Bog obdario. Pa nije valjda to lokacija koja je pod manom, pa treba brže bolje da nađemo načina da je nekome

damo pod zakup na 90 godina za zemljište koje je ispod apartmana, a on će odmah te apartmane zakupac da prodaje basnoslovno i da stiče basnoslovnu zaradu, a da efekti naše turističke privrede makar kada su u pitanju apartmani neće ni izbliza ni u promilima biti adekvatni. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Koleginica Vuksanović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala.

Mi potpuno u Socijaldemokratskoj partiji imamo razumijevanje za eventualno subjekte koji imaju potrebu u dijelu kako će sutra glasati u Parlamentu. To je prva stvar.

Druga stvar. Jedno je podržati projekte i Socijaldemokratka partija je data da se podrži svaki projekat, evo ponavljamo to po sto puta, ali projekat koji će biti u interesu države i svih njenih građana ne samo pojedinaca i investitora, znači mi ovdje treba da postavimo uslove, a ne investitor nama.

Vi ste rekli da u članu zakona jasno piše da se ne može steći pravo svojine kod dugoročnog zakupa na zemljištu. A ja sam citirala član 39. gdje u stavu 5 piše: "Kad je predmet zakupa zemljišta na kome je predviđena gradnja vila zakupcu investitoru se u svojini na objektu izuzetno može prenijeti i pravo svojine na zakupljenom zemljištu ispod objekta i koje je neophodno za njegovu realnu upotrebu u skladu sa planskom dokumentacijom i ugovorom uz plaćanje tržišne naknade". Znači, izuzetak

se može prenijeti pravo svojine, a mi upravo imamo sumnju da će se ovaj izuzetak usko tumačiti, s obzirom na činjenicu da ste u odluci koju ste dostavili naveli da se prihvata promjena Ugovora o zakupu. Ne može se ovako staviti. Vi možete da zaključite Ugovor o zakupu pravno, gdje je predmet Ugovora zakup hotela, pa da spojite taj ugovor sa prodajom apartmana, da se kod Ugovora o zakupu precizira dugoročni zakup tog zemljišta i da onda pretežnije u tom dijelu bude Ugovor o zakupu. Čim navodite promjenu, a ona to može da aludira da će se ovaj izuzetak usko protumačiti, da može doći do promjene Ugovora o zakupu o Ugovor o kupoprodaji. Ja ne tvrdim da ćete vi to da uradite. Mi samo sumnjamo i dozvolite da imam pravo da sumnjam, s obzirom da smatramo da na ovakvom jednom mjestu Mediterana ne može hotel sa pet zvjezdica da donese veliki profit građanima državi Crnoj Gori, nego moram ona ovakvom jednom mjestu da nudimo investitora ovoliko ustupaka, i da pored toga još prodajemo apartmane i tako dalje i tome slično. I ono što hoću da vam kažem kad - tad postaviće se pitanje odgovornosti za ovakve štetne ugovore. Kad - tad.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

I imamo komentar kolege Tuponje. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem,

Moram reći da zaista sve dokumente koje mi dobijamo u vidu predloga izmjena i dopuna zakona i zakonskih rješenja koji dolaze od Vlade ne mogu nikako drugačije da tumačim nego da oni dolaze od onih koji čine tu Vladu, koji čine tu koaliciju i DPS i SDP i manjinske stranke, tako da oko toga nemamo dilemu, a ja potpuno razumijem potrebu pojedinih političkih subjekata da pokušaju da prethodnih 18 godina nekako sa gumicom obrišu i da učine sve da se prestave da nijesu dio toga.

Ono što je naš zadatak danas ovdje je da pokušamo da učinimo sve da ispravimo greške koje su nastale. I tom pravcu su išli naši predlozi. Mi nijesmo bili dio problema, ali želimo da budemo dio rješenja. U zavisnosti od toga kako se budete odnijeli prema našim sugestijama, naravno zavisice i naš odnos prema ovom predlogu, a posebno bih insistirao na dijelu koji se tiče dalje kontrole ovog postupka, skupštinskog odbora, kako nam se ne bi desile stvari koje su se već dešavale, da bi ih pravovremeno mogli intervenisati. Naravno, posebno težinu dajem i na dio koji se tiče odricanja investitora, odricanje prava na arbitražu, jer na taj način mislim da činimo nešto jako dobro za Crnu Goru. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Prelazimo na sljedeći krug diskusija i riječ će dobiti uvažena kolegunica Kalezić. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću, poštovana Skupštino, gospodine ministre Gvozdenoviću sa saradnicima,

Dakle, ono što jesu dvije stvari na koje treba posebno obratiti pažnju i, po mom mišljenju, neprihvatljive, to je davanje u zakup bilo čega i bilo kome od državne imovine Crne Gore na više od 30 godina. Zašto ovo kažem? Već sam pominjala nekom drugom prilikom, a možda kada smo diskutovali istu ovu temu Crna Gora nije Kina, pa ću podsjetiti kako su Britanci ipak probali da ne vrate Hong Kong kad je istekao zakup, ali nije samo to u pitanju.

U pitanju je brzina promjena, brzina promjena ne samo u okviru turizma nego generalno brzina socijalnih, komunikacionih i drugih promjena. U tom smislu davanje u zakup na više od 30 godina, što demografi računaju vrijeme da jedna generacija stvori za drugu generaciju postaje deplasirano, ali Crna Gora ima dodatne razloge za to. Ja sam se pozabavila nečim što je lako provjeriti, jednim algoritmom u posljednjih 150 godina mirnih perioda. Crna Gora je imala miran period od 33 godine u vrijeme knjaževine i dvije godine uhvatilo i kraljevinu između 1879. i 1912-ste godine i formiranje institucija i drugi miran period kao dio SFRJ između '45. i '92.godine u trajanju od 47 prije bih rekla 45, jer već poslije '90. je bila na pomolu destrukcija i napetost.

Zašto ovo govorim? U različitim periodima, nemam vremena za detaljnu analizu, a to bitno utiče na turizam, stanje institucija i odgovor društva na obaveze koje se preuzimaju u ime društva. Jesmo li mi imali u periodu od '45.godine, pa da kažem u tom stabilnom periodu, agrarnu reformu, promjene vlasništva nacionalizaciju? Poslije '92.godine odnosno kasnije imamo restituciju koja nije završena. Sve ovo bitno utiče na vlasničke

odnose i bitno remeti mogućnost garantovanja od strane predstavnika države. Ne može nijedna ozbiljna država kada se promijeni vlast da prekriži i da kaže ne priznajem, mada takvih primjera ima. Ima primjera nepriznavanja dugova, ima primjera nepriznavanja nekih ugovora.

Nažalost, mnogi ugovori koji se tiču privatizacije i koji se tiču ustupanja državne imovine pod raznim okolnostima jesu za preispitivanje. I zato smatram da ima razloga da se ograniči svaki zakup na 30 godina. Zakup da se u okviru iste zone nešto daje na 30, a nešto na 90 godina je prosto nešto što izaziva sumnju po sebi.

Drugu sumnju izaziva ovo što je detaljno objasnila koleginica Vuksanović i ne samo sumnju, nego najozbiljniji zaključak da se tu ide na ruku prometovanju državne svojine, pa kada prođe 90 godina vidjećemo se, u zdravlju se gledali tamo neke druge generacije.

Ljudi koji ozbiljno promišljaju budućnost Crne Gore i budućnost njenih sljedećih generacija ovo ne bi napravili, ne bi pravili jednu takvu dubiozu da se kasnije to sve zapetljava.

Ima još jedna star. Zbog čega toliko zainteresovani investitor nije upućen na mogućnost da u dugoročni zakup ili da kupi veliki broj zgrada u naselju Sveti Stefan koji je u kontaktnoj zoni i da time razriješi problem koji ga interesuje. A drugo što je jako važno to je što se time rasterećuje ogromno opterećenje miločerskog parka, jer dozvolite sa tih 66, nadajmo se, nepostojećih vila i sa razvijenom površinom objekta koji ste predložili pri čemu po našem zakonu u razvijenu površinu ne idu podzemne etaže zato što je zakon nedostatan. Podzemne etaže treba računati prema funkciji. Dio tih podzemnih etaža imaće funkciju koje odgovaraju nadzemnim. To

opterećenje zone parka je mnogo veće nego što se prikazuje, bez ovih vila. Samo još nešto.

Mi smo svjedoci, ovdje smo bili sagovornici i sada je pomenuo kolega Kaluđerović kad smo smanjivali uslove koji su ugovoreni kroz javni izbor partnera za Sveti Stefan, pa je ugovor promijenjen da nije sezona 12 nego osam mjeseci, pa je smanjen zakup, pa je povećana dužina zakupa, pa je abolirano kašnjenje koje nije bilo i to nije tačno samo zbog konkretnog vjerskog objekata koji je nađen. Nemamo razloga da smatramo da će biti bitno drugačije kad se tako daju velika i lijepa obećanja pa prođe nekoliko godina pa se onda mijenjaju uslovi i nikome ništa i sve se to pokriva time što je donijela Skupština, bez obzira ovaj saziv ili drugi saziv. Skupština nije mjesto za sticanje alibija za odluke, nego za odluku treba da odgovara, prije svega onaj ko je predlaže i ko prikriva određene stvari koje se ne smiju prikriti. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Sa ovim smo iscrpili neprijavljene diskusije nego prisustvo zainteresovanih kolaga me upućuje, da kažem da smo završili sve prijavljene diskusije.

Pitam ministra Gvozdenovića, da li želi da da' završnu riječ? Ministre, izvinite da čujemo još kolegu Perića. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Danas raspravljamo Ugovor o zakupu Hotela Kraljičina plaža do kojeg nas je dovela vladajuća koalicija svojim nepostupanjem, odnosno postupanjem na način da oko devet godina se čekalo na urbanistički plan, i kao što je više kolega reklo, to je uzrokovalo mogućnost, zapravo dala mogućnost investitoru da u rukavu ima keč koji se zove arbitražna i osnovno pitanje je sada ko bi trebalo da plati tu arbitražu? Ko bi trebao da podnese političku odgovornost za to?

I na kraju, ko treba da snese svaku drugu vrstu odgovornosti za to, ili ćemo se ponašati po sistemu, narodski rečeno, pojevo vuk magarca. Jedno je pitanje da li, ako već dolazimo u opasnost arbitraže, javnosti radi pominjane su cifre od 50 na više miliona eura, će ta sredstva platiti građani ili članovi glavnog odbora vladajućih partija? Potpuno je legitimno, da se razumijemo, da postoje politički interesi, ali ne na uštrb onog što je državni interes. A ako je državni interes da plaćamo arbitražu ona je samo odgovor, da treba da se kaže ko treba da je plati, odnosno treba odustati od aneksa ugovora, gurati po onome što imamo postojećim ugovorom i jednostavno platiti ono što je sasvim izvjesno, da ne idemo okolo. Devet godina čekamo i još uvijek nemamo povratnu informaciju kada će taj rok prestati. Kolega Tuponja je naglasio da to može trajati ne više od tri mjeseca.

I ono što je jako važno u ovom dijelu, da li će se nekome dopasti ili ne ono što smo tražili, da li će nekome biti u volju ili ne, da li će neko spinovati neku naslovnu stranu ili ne, to ne utiče na odluku Pozitivne Crne Gore. Ako možemo da utičemo na to dobro da jeste, ako ne znate kako nijesmo mi kušali ovu kašu i nije naše da po svaku cijenu guramo se rješenjem, ako niko drugi ne želi to rješenje. I naredna stvar koja je jako važna da mi znamo,

posebno u ovom dijelu kada govorimo o arbitraži, ona je od krucijalnog značaja. Da li mi imamo i jedan mehanizam da limitiramo pravni segment koji se tiče tog procesa, odnosno da li smo mi u pravu u tom procesu, da li imamo jedan element koji govori da je ona izvjesna po nas? Ovdje je nama bitno da znamo kako možemo da izađemo iz situacije u kojoj smo imali, podsjećam za garancije KAP-u, preko 100 miliona evra, Melgonia Bar preko četiri miliona eura, Željezari oko 30 miliona eura i tako redom. Da li postoji ikakva mogućnost da mi izađemo iz tog kruga?

I na kraju, da odmah kažem nijesmo mi krivi što dobijamo ovakva zakonska rješenja. Ovakva zakonska rješenja su plod onoga što su radili DPS i SDP. Tačka. I da ne bude ikakve dileme, pošto čujem tu takođe tu neke lamente. Mi jesmo za smjenu vlasti, ali nijesmo za državni interes, a državni interes je da građani ne plaćaju greške političkih elita, to je vrlo jednostavan interes. Ako može da se to izbjegne dobro da jeste, a ako ne sve u redu, ali očekujemo da onda to što ćemo plaćati arbitražu, ili to što ćemo imati povoljnije uslove ipak politiku odgovornost snosi neko drugi. Ono što je za nas jako važno, svako će pred građanima stojati sa onim što čini i tu nema nikakve dileme, ali na kraju dana osnovno je pitanje. U redu. Imamo dvije mogućnosti. Idemo na arbitražu i po osnovu ne donošenja detaljnog urbanističkog plana i moguće kasnije i po osnovu cijelog ugovora, cijelog projekta. Ko snosi tada odgovornost i ko to plaća?

Druga je varijanta da idete sa ovakvim rješenjem koje smo dobili bez izmjena koje je loše, koje ne donosi prosto ono što treba.

I na kraju, kako god da je rješenje nemoguće je doći više u poziciju koja je bila, a ako se odluke ne poštuju aneks se raskida. To je nešto što kolega Tuponja nije pomenuo. Ako se bilo koja od stavki ne poštuje, aneks ugovora

se raskida i konačno je vrijeme da država dobije instrument da zaštiti svoj interes, a ne da strcemo zbog nerada vladajuće koalicije, šta će biti konačni rezultat i koliko će to koštati građane Crne Gore? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Izvolite, kolega Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Koleginica je već rekla, potpuno razumijemo potrebu da se traži alibi da bi opravdali neko postupanje koje će uslijediti i tako dalje. I zaista razumijem, ali nema potrebe toliko upiranja i toliko ubjeđivanja oko toga. Ali, ako neko traži alibi zbog toga, jasno je kako će glasati i šta će glasati nema potrebe advokatisati investitoru ili bilo kome drugome. Govori se uporno oko arbitraže koju još niko nije pomenuo, investitor je nije pomenuo, a kolega Perić uporno za arbitraže, strah od arbitraže i tako dalje. Odgovaraće onaj koji je doveo do toga, i treba da odgovara, i politički i materijalno i krivično i kako god hoćete. I prosto me ne zanima je li on iz SDP-a, DPS-a ili sl., ako bude napravio greške treba da odgovara, da je sreće i do sada da su odgovarali svaki put kad naprave takve štete. Ali, kolega Periću, vi zahtijevate, zahtijevaćete to, to, to, samo nećete zahtijevati poštovanje interesa države i pravnog sistema ove države. Samo to nećete zahtijevati, a suština je upravo u tome. Poštovati u svemu, kako da ne, interese investitora,

ali prije svega interes države, interes građana i pravni sistem ove države zaštititi se maksimalno.

Kolege su mnogo bolje i plastičnije govorile od mene oko suštine i problema ovog ugovora i zaista nema potrebe, a vama samo preporučujem nema problema glasajte kako hoćete, ali nemojte se pravdati.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Uvaženi, da li ste vi slušali kolegu Tuponju, a i mene kasnije. Odgovor, javnosti radi, ne. Ili vi nešto znate što mi ne znamo, ili ste vi u komunikaciji sa investitorom. Kada je riječ o alibiju ovdje se radi o alibiju da 17 godina čekate sa primjenom pune vladavine prava. Radi se o tom alibiju i onda se taj alibi želi pretočiti u politički kapital. I sve je u redu. Kada je riječ o Ugovoru o arbitraži, gospodine Rastoder, u ugovoru imate pojam arbitraže, je li mislite da neće biti upotrijebljen ili mislite da će neko čekati još dodatnih devet godina ili 10, koliko god, čekati naše političko natezanje i neće potegnuti mehanizme koje ima instrument. Državni se interes brani na taj način što prepoznajete opasnost na svakom koraku ili mi jednostavno mislimo da ovako može da se gura bez kraja i početka. Rekli smo, ako nema odustajanja od stvari koje je pomenuo kolega Tuponja, prije svega arbitraže, mi nijesmo dio te priče. I to nije naša šolja čaja da je mi moramo ispiti.

Ponavljam, ako se pominjemo na ono što jeste vladavina prava, na ono što jeste poštovanje zakona Crne Gore, osnovno je pitanje kako smo mi došli u situaciju da nakon devet godina i na državnom i na lokalnom nivou nepoštovanja zakona imamo situaciju koja prijeti da dodatno optereti budžet, odnosno sve građane Crne Gore. Državni interes je boriti se za državne pare. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Iscrpili smo diskusije, pa molim ministra za završnu riječ. Izvolite. Hvala.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi poslanici, uvaženi građani,

Danas smo na dnevnom redu imali jedan važan dokument. Ovdje smo razgovarali o glavnim pitanjima, odgovarali smo o investicijama, odgovarali smo i o odgovornosti. Ja kao ministar koji predlaže ovdje određena rješenja odgovorno i profesionalno, kako i moralno i politički, predlažem rješenja odgovorno i profesionalno, kako i moralno i politički, predlaćem rješenja koja smatram zajedno sa svojim timom uz podršku Vlade, da su rješenja koje daju mogućnost i stvaraju uslove za razvoj visoko kvaliteta turizma u Crnoj Gori.

Odgovorni smo za rezultate što je ova država jedna od najbrže rastućih država po svojoj ekonomiji. Odgovorni normalno za određene propuste, ako su napravljeni ili ako budu napravljeni. Snosimo odgovornost i dijelimo je ovdje i javno je prezentiramo. Svi dokumenti koji su došli su javni dokumenti

na kojima u svim fazama su učestvovali razni stručnjaci iz različitih partija. U ovom slučaju su učestvovali predstavnici vladajuće koalicije, a to su bili predstavnici DPS-a i SDP-a.

Što se tiče koncepta, da li treba da idemo na 30, 60 ili 90 godina. Mi imamo sada nekih šest ili sedam tendera koji su nakon odedenih konsultacija definisali mogućnost da uslovi za realizaciju budu od 30 do 90 godina, zavisno od investicionog povrata za pojedine projekte. Iz tog razloga je na primjer projekat Mamula predložen od investitora da bude 40 godina, i to su bili jasni kriterijumi kojim se to definisalo. U analizi koju smo uradili vezano za hotelski biznis u Crnoj Gori, jasno se ukazuje u kojem periodu sa popunjenošću od 52% zbog određene sezonalnosti sa određenim prosječnim cijenama mogu da se realizuju određeni projekti. U skladu sa tim, analiziramo najbolju svjetsku praksu predlažem određena rješenja i na naše veliko zadovoljstvo dolazimo do investitora. Voljeli bismo kada bi imali više zainteresovanih, ali nam treba dodatna energija iz ovog doma. Zajednički rad na realizaciji ovih projekata, razmjene informacija, a ne samo razmjene informacije na kraju nego u početku procesa koji se realizuje. Često nam se desi da neko učestvuje iz određene partije u samom pregovaračkom procesu, to ne pregovara ni ministar ni do ministra, nego pregovara pregovarački tim, pa kasnije se dešava da nije obavio određene konsultacije ili nešto drugo, tako da ne dobijamo podršku za realizaciju tih projekata. Zbog toga sugerišem da u svim fazama, da bi uštedjeli vrijeme, uključimo se i na taj način da damo doprinos.

Što se tiče planske preopterećenosti ovog projekta, tim koji je 80-tih godina radio analizu ovog projekta bio je tim iz Slovenije sa uvažanim arhitektom Ravnikarom ponudio je projekat od 320 soba hotel i koji nije bio

hotel na već postojećim temeljima koji postoje, nego je bio potpuno koji je zauzimao drugi prostor. Znači, što je sa aspekta iskorišćenosti tog prostora, postoje dodatni kapaciteti koji su i tada analizirani i bili predloženi. Ovaj projekat se realizuje na postojećem projektu gdje sam rekao koja je razlika u bruto građevinskoj površini i svim elementima. Ovaj projekat može svako od vas da vidi na sajtu Ministarstva i Vlade, jer je usvojen i dostupni su vam svi podaci koji sam vam ovdje govorio.

Uvaženi poslanici, zahvaljujem se na konstruktivnom dijalogu, očekujem vašu podršku za realizaciju ovog važnog projekta.

Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ministre, hvala vama na učešću u ovoj tački dnevnog reda.

Prelazimo na sljedeću, to je - ***Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula Opština Herceg Novi.***

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Branimir Gvozdenović, ministar održivog razvoja i turizma, Olivera Brajović, generalna direktorica direktorata za turistički razvoj i standarde.

Pozdravljam, ministra i njegove saradnike.

Izvjestioци Odbora su: Maida Bešlić, Zakonodavnog odbora i Almer Kalač, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam ministra Gvozednovića, da li želi da da dopunsko obrazloženje?

Želi. Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Već sam govorio u ovom domu vezano za ovu temu sada sam dao jedan malo drugačiji ugao vezan za realizaciju ovog projekta.

U članu 78 Ustava Crne Gore, garantuje zaštitu prirodne i kulturne baštine i svako je dužan da čuva prirodnu i kulturnu baštinu od opšteg interesa. Ugovor o dugoročnom zakupu Ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula, potpuno je saglasan sa ovim članom Ustava Crne Gore. Odredbe su da država štiti prirodnu i kulturnu baštinu. Ovaj dokument nije samo u skladu sa ovim članom Ustava, već je u njegovoj svrsi da obezbijedi buduću i trajnu zaštitu lokaliteta vrijednog u svakom pogledu, od prirodnog položaja i od strateške pozicije arhitektonskog i istorijskog značaja do njegove civilizacijske važnosti. Ugovor je baziran na najboljim praksama donosiocima kulturne politike širom Evrope, koji pokušavaju da obezbijede načine kako da graditeljska kulture baštine postane istovremeno i razvojni resurs. U mnogim evropskim zemljama postoje slučajevi organizacije bivših vojnih objekata ili spomenika kulture u turističke svrhe, odnosno njihovo pretvaranje u turističke atrakcije na primjer hotele, restorane i muzeje. Od Hrvatske do Portugala, Slovenije, Slovačke, Velike Britanije, Norveške, Španije, Švedske itd. Princip da se kulturnom dobru nađe namjena i da se smjesti samo kulturna ili obrazovna institucija ukoliko za to ne postoje nacionalni interesi ili ekonomska opravdanost, skoro da je prevaziđena. Graditeljska kultura sve više i češće postaju hoteli, banke i poslovni centri, ali ključna je stvar zaštititi izgled i ambijent u kome se to realizuje. Ovo je slika

projekta Mamule, kako ovaj projekat treba da izgleda u budućnosti i kako izgleda danas. Znači, ključna je stvar i to su evropski trendovi kako u okviru ovog ambijenta obezbijediti njegovu dugoročnu valorizaciju sa poštovanjem svih elemenata koji su vezani za tradiciju i zaštitu kulturne baštine i mislim da smo na ovom projektu jako dobro to uradili. Prvo je donesena prostorno-planska dokumentacija, urađeni svi elementi koji su vezani za zaštitu kulturne baštine. Da bi se spremili za ovaj projekat imali smo intenzivnu komunikaciju sa jednom od najpoznatijih svjetskih kompanija u državnom vlasništvu Paradores iz Španije koja u svom vlasništvu ima 96 hotela u projektima koji su pod zaštitom kulturne baštine, 220 restorana. Ja sam ovdje za vas pripremio najbolje primjere koji su vezani za to. U Velikoj Britaniji u Slovačkoj u Španiji i u svim drugim Norveškoj, Islandu itd. možda će biti prilike, prilikom odgovora na postavljena pitanja da dam malo više detalja, ali je ključna stvar da je to taj novi pristup kako zaštititi kulturnu baštinu. Je li zaštita kulturne baštine kao što je renovirani tvrđava Besac izviše Virpazara koje je zaštićena i utrošeno 500 hiljada eura i zvrji prazno. Zar ne bi bolje bilo da je tamo udahnut neki život, neki kvalitet koji bi obezbijedio da na jedan pravi način to bude zaštićeno, ali valorizovano posjećeno i da se sazna više informacija o tom da tako kažem kulturnom identitetu i kulturnom kvalitetu Crne Gore? Nema razvoja crnogorskog turizma u pravcu razvoja koji smo ovdje definisali da imamo 55 hiljada zaposlenih ako ne budemo imali svoj kulturni identitet obrađen na pravi način. Ovo nije projekat Mamule koji je vezan samo za jedno konkretno rješenje. Ovo je predlog, ovo je vizija, ovo je način kako smatramo da treba upravljati kulturnom baštinom u Crnoj Gori, kako treba naći privatne partnere, koji su spremni da investiraju 15 miliona eura za realizaciju kompletnog posla, koji su spremni da preuzmu ako država nema kapacitete i snagu da urade i vodovod i otpadne vode i da riješe pitanje

elektrosnabdijevanja sve o svojim kapacitetima da bi taj projekat uradili u rokovima koji su važili da se urade za nešto preko dvije godine. To je predlog rješenja koji je ispred vas, postale su određene dileme vezano za preciznost ili kako je ovdje rečeno možda da zbog nekog povjerenja nešto treba precizirati. Klub DPS-a je predložio ta preciziranja. Mi smatramo da svi ti elementi su vrlo precizno definisani u ugovoru. Ali ako treba i da se preciziraju određene stvari, da se jača povjerenje između parlamenta i pojasne određene stvari kao ministar predložiću Vladi da prihvati takva rješenja normalno nakon dodatnih konsultacija koje treba dodatno da pogledamo. Ključna je stvar želimo da dođemo do bolje valorizacije projekta Mamule, želimo da se investira u taj projekat, ali je takođe jako važno da u tom hotelu sa pet zvjezdica otvorenog tipa treba i da bude muzej soba koja treba da nas podsjeća šta je bilo vezano za taj projekat, tek kad se otvorila ova priča počelo je malo više da se priča o projektu Projektu Mamule. Da se priča o istoriji, da se priča o stradanjima koji su bili na tom prostoru. I podsjetiću vas ono što sam rekao prije, tri puta je raspisivan tender zadnje sedam godina i nijesmo dobili realizaciju ovog posla. Sada je to partner koji realizuje projekat Luštica koji je prepoznao svoj interes da realizuje ovako jedan važan projekat koji bi bio sastavni dio i upotpunio njegovu ponudu.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, ministre.

Prelazimo na diskusiju. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Pratila sam pažljivo, ako sam dobro razumjela, Ministarstvo je koncept zasnovalo na tome da će potencijalni zakupac obezbijediti o svom trošku svu potrebnu infrastrukturu. Kako će to da se odrazi na mogućnost lokalne zajednice, jer, lokalna zajednica takođe, kroz kapacitet neke ili ukupne infrastrukture podnosi dio toga to je jedno.

Drugo, tačno je da je trend da se objekti od istorijskog i kulturnog značaja održavaju, tako što će se na odgovarajući način koristiti. Dakle, nemoguće je izbjeći i određenu komercijalnu komponentu u tome jer prosto niko toliko nije bogat da obezbijedi u ukupnom iznosu.

Pitanje glasi: „Koja je procjena koštanja rekonstrukcije prema uslovima koje daje po našim zakonima država?“

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Ministre, možete da odgovorite kasnije kada budu vaši komentari na uvodne diskusije uključujući i ova pitanja.

Hvala vam.

Prelazimo na prvi krug diskusija i zamolio bih kolegu Jelića da uzme riječ.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem, poštovani gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, uvaženi ministre Gvozdenoviću sa saradnicima,

Ja ću ovdje pomenuti ekonomske indikatore ovog projekta koji su dosta poznati javnosti, ali cijenim da ih treba ponoviti. Investicija ovog projekta je vrijedna 15 miliona eura, direktni prihodi za prvih 10 godina procijenjeni su u iznosu od 7,5 miliona. Doprinosi za zaposlene u visini od 2,8 miliona eura, porez na dodatnu vrijednost 4,4 miliona eura, porez na dobit i porezi na dividende i drugi prihodi. Prihodi od fiksne zakupnine biće od 557 hiljada i 530 eura. Varijabilna zakupnina projekcija za osam godina u iznosu od 550 hiljada eura. Što se tiče mogućnosti zapošljavanja, želim da saopštim da u fazi izgradnje oko 200 radnih mjesta može se očekivati na ovom projektu, dok u fazi rada rizorta biće zaposleno od 75 do 110 direktno zaposlenih, a procjena je da će indirektno biti stvorena mogućnost da se zaposli još 40 građana Crne Gore. Zakupac u ugovornoj obavezi je saopštio da želi angažovati raspoloživu domaću radnu snagu i operativu i koristi domaći materijal za restauraciju i izgradnju ovog projekta.

Ono što posebno želim da naglasim je da je povrat ove investicije projektovan na 10 do 12 godina. Takođe se očekuju velika ulaganja u rekonstrukciju države i infrastrukturu, jer pored ove investicije od 15 miliona eura očekuje se i investicije u vodosnabdijevanje, snabdjevanje električnom energijom i tretman čvrstog otpada koji je procijenjen da će koštati od milion i po do dva miliona eura.

Takođe, želim da naglasim, poštovani građani, da ugovor o dugoročnom zakupu ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula ne sadrži nijednu štetnu odredbu po državu Crnu Goru niti je zaključen na štetu javnog interesa niti ima protiv, i to treba jasno i glasno saopštiti.

Članom ugovora i stav 3 Ugovora jasno je predviđeno da investitor ne stiče pravo svojine na ostrvu, tvrđavi ili budućem rizortu dok u članu 24 stav 4 Ugovora jasno se navodi da investitor nema pravo da uspostavi bilo kakve terete na lokaciji, uključujući i tvrđavu. Prema tome, ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula ne može biti založeni za kredit već zakupac može založiti samo ono što mu po ugovoru pripada tj. pravo zakupa, i to isključivo za potrebe finansiranje izgradnje poslovanja budućeg rizorta. Ovo treba saopštiti jer se u javnosti često drugačije interpretiraju odredbe ovog ugovora. Što se tiče ovog davanja u podzakup, član 25 predmet podzakupa može biti samo dio budućeg rizorta, i to samo u slučaju da se takvim podzakupom obezbjeđuje vrhunski kvalitet poslovanja budućeg rizorta.

Takođe, sve ove aktivnosti koje sam saopštio, kontrolisaće supervizor i o tome informisati i Vladu i zakupca, a to je po prvi put da je sa jednim investitorom u članu 18 stav 1 predviđena mogućnost da Vlada imenuje supervizora sa neograničenim pravom pristupa lokaciji radi praćenja realizacije investicionih obaveza. Kada je u pitanju garancija, na zakupninu koju reguliše član 29 stav 4. Vlada je obezbijedila garanciju, tako što je ugovorom definisala da ima pravo da raskine ugovor i preuzme novoizgrađeni rizort bez obaveze plaćanja bilo kakve naknade investitoru, tako da u ovom slučaju ugrožavanje dodatnih sredstava je obezbjeđenje nepotrebno. Dakle, u ovom slučaju, Vlada je obezbijedila kvalitetnu garanciju tj. kontragaranciju.

Veoma je važno saopštiti da je ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula otvoreno za javnost, jer često se saopštava da tamo neće moći pristupiti građani prije svega Herceg Novog Crne Gore i slično. Želim da saopštim da

o tome svjedoče dokumenta, tj. od javnog poziva tenderske dokumentacije gdje je jasno navedeno da je budući kompleks otvorenog tipa.

I još, gospodine potpredsjedniče, želim da saopštim da izglasavanjem ove odluke direktno ćemo uticati na rast budućeg bruto društvenog proizvoda, na rast turističkog proizvoda, na rast razvijanja turističke privrede koja je u prioritetima, na rast životnog standarda, prije svega građana Herceg Novog i šire. Takođe, usvajanjem ove odluke poslat ćemo dobru poruku investitorima da je Crna Gora kvalitetna investiciona destinacija, sa kvalitetnim investicionim ambijentom i da u Crnoj Gori mogu se očekivati najkvalitetnija ulaganja.

Takođe, poštovani gospodine potpredsjedniče, Odbor za ekonomiju, budžet i finansije je većinom glasova danas podržavamo ovu odluku i predložio Skupštini da je usvoji. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na obavještenju i u vezi stava Odbora.

Sada je kolega Gošović, a neka se pripremi koleginica Vuksanović.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Gospodine ministre Gvozdenoviću, sa saradnicima uvažena Skupštino, poštovani građani,

Dostavljeni materijal koji danas razmatramo u odnosu na Predlog odluke i ugovor o davanju dugoročni zakup lokaliteta ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula koji u mjesecu julu ove godine nijesu dobili većinsku podršku u ovom parlamentu ne nudi ništa novo. To je svakako i zaočekivati da će i predlog ove odluke doživjeti istu takvu podršku u ovom parlamentu kao u mjesecu julu. Bitno se razlikujemo u odnosu, da li se predlogom ove odluke u smislu člana 78 Ustava Crne Gore, štiti prirodna i kulturna baština od opšteg interesa, gospodine ministre. Zapravo mislimo potpuno suprotno u odnosu na ono što ste vi utvrdili. Po mišljenju mnogih tvrđava Mamula je jedinstveni objekat na svijetu, prirodno kulturno, arhitektonsko bogatstvo Crne Gore i dio zajedničke kulturne baštine čovječanstva. Otok i tvrđava se nalaze na ulazu u Bokukotorsku, jednom od najljepših zaliva na planeti u dramatičnom, neprevaziđenom morskom ambijentu izloženi stihiji vjetrova i morskih talasa. Otok i tvrđava su svjedoci burne prošlosti, osvajačkih ratova i ambicija imperija i velikih sila koje su oduvijek željeli i borili se da zavladaju ovi strateški važnim područjem. Otok i tvrđava su simbol vjekovne borbe i otpora naroda ovih krajeva protiv stranih osvajača i agresora i spomenik njihovim patnjama i žrtvama. Zbog istog je od posebnog značaja na koji način će se valorizovati ovo jedinstveno prirodno blago i istorijska baština Crne Gore. Tvrđava Mamula je dakle istorijski spomenik od nacionalnog i šireg značaja koji se nalazi na ovom osjetljivom geostrateškom području. I odmah da kažem da smatram da je nedopustivo i suprotno svim nacionalnim i civilizacijskim vrijednostima odrednice, makar to bilo i na 49 godina jedne istorijske znamenitosti i istorijskog simbola kako Crne Gore, tako i Evrope, zarad jednog projekta sumnjive vrijednosti svrhe. Crna Gora imaće minimalnu i nikakvu dobit od ovog projekta u kome ne učestvuje ni kao akcionar. Mamulu i ostrvo prepušta privatnom investitoru za sljedećih 49

godina. Jasno je da ugovor po ovom osnovu ima elemente po državu štetnog ugovora. Sasvim je očigledno da će potpisani ugovor za ostrvo Lastavicu tvrđavu Mamula donijeti Budžetu Crne Gore manji prihod nego što je jedan luksuzan apartman, na obali donosi privatnom vlasniku koji ga izdaje. Riječ je o prihodu od oko 48 hiljada eura na godišnjem nivou.

Dakle, po nama iz Demokratske Crne Gore treba početi sve iz početka, jer ni uslovi koje nudi investitor ni svrha ni funkcija budućeg resorta ili odmarališta ne mogu biti prihvatljivi za Crnu Goru i suprotni su njenom nacionalnom interesu i ugledu. Osnovni uslovi za rehabilitaciju i korišćenje Ostrva Lastavica i tvrđave Mamula treba da budu sljedeći. Crna Gora da bude većinski vlasnik iz projekta, njen početni udio u investicije od neprocjenjive vrijednosti, sastoji se od ostrva Lastavica, tvrđave Mamula okolnog morskog dobra i pristupnog dijela na kopnu. Projekat može da uključi privatne investitore, javne investitore, uključujući državne međunarodne fondove i fondacije.

Drugo, svrhu i funkciju obnavlja državu treba definisati i utvrditi uz učešće svih zainteresovanih faktora, kao i kroz javnu diskusiju i pri tom uzeti u obzir brojne primjedbe i niz predloženih rješenja za rehabilitaciju tvrđave Mamula koja je javno i nacionalno dobro Crne Gore. To javno i nacionalno dobro ne može biti otuđeno ni pod kojim uslovima ni po koju cijenu i treba da služi u svrhe koje su od javne koristi i koje doprinose ugledu i dobrobiti Crne Gore njenih građana. Kockarnice i druge aktivnosti koje privlači sumnjivu klijantelu nedostojni su istorije Mamule i nijesu dozvoljene na ostrvu Lastavice i tvrđave Mamula. Istorijsko nasljeđe Mamula mora da se u potpunosti ispoštuje i da ostrvo Lastavica i tvrđava budu proglašeni za javni prostor namijenjen svrsi aktivnostima od opšteg društvenog interesa i

značaja, a krajnje rješenje koje se usvaja treba da ima punu podršku javnosti kako u Boki i u Crnoj Gori tako i šire.

I na kraju jedno pitanje formalno pravne prirode zbog čega je ovaj predlog odluke neprihvatljiv i Skupština ga u ovakvoj formi i ne može donijeti. Tačkom 4 Predloga odluke konstatovano je prava i obaveze između države Crne Gore, Vlade Crne Gore, kao zakupodavca i kompanije Oraskom zakupac odredbe iz jedne odrednice po osnovu ovog zakupa lokaliteta utvrđuju se ugovorom o davanju dugoročnih zakup lokaliteta ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula Opština Herceg Novi koji zaključuju zakupodavac i zakupac. Dakle, niti iz ove odredbe niti iz jedne odredbe predloga odluke ne proizilazi da se ostrvo sa tvrđavom Mamula daje u dugoročni zakup pod uslovima utvrđenim ugovorom zaključenim 23. februara 2015.godine kojeg danas razmatramo. Iz tačke 4 Predloga odluke koji sam citirao proizilazi da je riječ o Ugovoru koji treba tek da se zaključi. Predlog odluke mora da se na apsolutno jasan način odredi po osnovu ovoga pitanja, jednostavno Skupština je ta koja treba da se u odnosu sa sadržajem ove odluke odradi na način što će glasiti kao i za druge ugovore koji su ovdje dostavljeni, da se prihvata takav jedan ugovor sa tačno naznačenim podacima koji se odnose na taj ugovor to ne proizilazi iz predloga ove odluke i takav način koncipiranja predloga odluke, praktično ne može biti prihvatljivo u ovom parlamentu.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginica Vuksanović, neka se pripremi kolega Popović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala.

Znači, upravo vratio nam se u Skupštini ugovor koji nije dobio podršku u julu sa istim nezakonitim odredbama. Zašto kažem nezakonitim? Zato što su suprotne zakonima države Crne Gore, na primjer Zakon o morskom dobru. Vi ste već u samom startu kod predmeta zakupa predvidjeli da zakupodavac zakupcu, tj. Oraskomu daje isključivo pravo korišćenjaorskog dobra, a prema članu 8 Zakona o morskom dobru ugovor o korišćenju može zaključiti samo javno preduzeće koje upravlja morskim dobrom. Ovo je znači jedna nezakonita odredba ugovora.

Ono što želim da ukažem jeste da će zakup ostrva odnosno zakupnina mjesečna biti četiri hiljade eura za zakup jednog ostrva. U čemu tu vidite interes građana i države Crne Gore? Potom pominje se u ugovoru neko dodatno zemljište, pri tom se ne precizira kakvo je to dodatno zemljište i gdje se nalazi. Ali, se jasno precizira ugovorom da će zakupac nastojati da se odrekne odgovarajuće stvarno pravo pri tom ne precizirate koje je stvarno pravo, a znamo da su stvarna prava pravo svojine, pravo susvojine, pravo zajedničke svojine, pravo etažne svojine, pravo službenosti i prava obezbjeđenja potraživanja. Zatim, pravo dugoročnog zakupa na dodatnom zemljištu, a onda nadalje ako zakupac ne uspije da stekne to dugoročno pravo zakupa na dodatnom zemljištu, zakupodavac tj. Vlada je saglasna da mu odobri, i sad imamo jednu pravnu konstrukciju koju nikad u životu nijesam ni čula ni pročitala ni vidjela, da mu odobri neisključivo pravo korišćenja odgovarajućeg dodatnog zemljišta. Zakon o svojinsko-pravnim odnosima ne

poznaje ovu pravnu konstrukciju - neisključivo pravo korišćenja. To nije poznato Zakon o svojinsko-pravnim odnosima, postoji pravo korišćenja ne može biti ni isključivo ni neisključivo i ne znam šta se sa time htjeli da kažete. Nadalje, vrlo interesantno, nepoznavanje osnovnih instituta prava. Ustupanje, kao što ste vi naglasili u tački 24, ustupanja, ustupanje je institut obligacionog prava i ustupati se mogu samo potraživanja. A ako ispod toga čitamo zakupac u bilo kom trenutku nakon datuma potpisivanja ima pravo na prenos svojih prava i obaveza iz ovog ugovora o zakupu na strano društvo vidimo da se ovdje jasno radi o podzakupu. Znači, ustupanje potraživanje ili cesija je jedan pravni institut, a prenos prava i obaveza iz ovog Ugovora o zakupu je podzakup, i to je drugi pravni institut, i ne može pod ustupanjem govoriti o podzakupu. Ono što je jako važno jeste da ste se vi u dijelu koji se odnosi na podzakup, stavili normu koja je suprotna Zakonu o državnoj imovini Crne Gore. I to - zakupac ima pravo da da u podzakup dio rezorta koji bi obezbijedio vrhunski kvalitet poslovanja u oblasti zabavnih aktivnosti, pri tom ne precizirate kakve su to zabavne aktivnosti, i aktivnosti koje se obavljaju u rizortu. Ovo se ne može dati, znači ništa se u podzakup ne može dati bez saglasnosti zakupadavca, po Zakonu o državnoj imovini Crne Gore, što sam maloprije citirala u navedenom članu. Kada sam govorila o Svetom Stefanu.

Kada govorimo da se može desiti da se u Parlamentu Crne Gore izvrše izmjene kroz predloge izmjena i dopuna, sadašnjih važećih zakona. Na primjer, desi se da Parlament Crne Gore izglasa promjenu poreza da više poreska stopa nije 19 nego 20%. Kako je moguće da u jednom ugovoru piše odredba koja kaže da te izmjene ovog ugovora neće ni u kom slučaju smanjiti ili povećati prave obaveze zakupcu. I te kako da hoće, osim ako nemamo

elemenata eksteritorijalnost, zakupac mora da poštuje zakone ove države, jer se ostrvo Mamula nalazi na teritoriji Crne Gore i to je državno dobro Crne Gore i njenih građana. Tako da i tekako izglasani zakoni u ovom Parlamentu moraju da važe.

Ono što želim da istaknem na samom kraju, lijepo je to od vas, uvaženi ministre, što ste se vi potrudili da precizirate neke nejasnoće, ja sam vidjela da su uvežene kolege podnijele amandmane i kaže se u obrazloženju kada su u toku rasprave po ovoj odluci na odborima ukazano na pojedine pravne nejasnoće. Apsolutno tu nije bilo nikakvih nejasnoća, nema potrebe da mene iko objašnjava klauzulu intabulandi, to je nešto što ja učim studente već 15 godina, a klauzula intabulandi je izjava o uknjižbi. Ono što je vrlo značajno jeste da klauzula intabulandi nema dejstva na obligaciona prava samo na stvarna prava. Ovdje se radi o dugoročnom zakupu, to je obligaciono pravo, ako već nema dejstvo, zašto se ono tu našlo nama ne smeta, ona je zasmetala kod Kraljičine plaže kod Čanja. Ali zašto uvažene kolege samo nijesu predložile da se ta klauzula intabulandi briše, nego pojašnjavaju ono što je svima nama pravnicima jasno. Samo treba da se obriše i da se precizira da će se pravo zakupa, što je normalno, kao što su već dali ovdje, upisati u g listu nepokretnosti što vi ovim ugovorom nijeste propisali. I Socijaldemokratska partija i te kako želi da se valorizuje ovo ostrvo kao kulturno-istorijski spomenik, da se valorizuje u dijelu kao jedne turističke destinacije, ali da ostane u imovini države Crne Gore i građana. Sa ovim što je precizirano ovim ugovorom u jednoj normi koji nijesam navela, samo da preciziram, je da ovdje postoji mogućnost da zakupac može da uzme kredit od banke i da stavi ostrvo pod hipoteku i šta će se onda desiti ukoliko se taj kredit ne vrati.

Samo postavljam pitanje. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala studenti su u prilici da 45 minuta drže pažnju, mi ovdje nažalost imamo mogućnost poslovnčku do pet minuta, tako da molim da se svi toga pridržavamo.

Kolega Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče Predloga odluke o davanju na dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula, mi iz Liberalne partije mislimo da je najgore moguće stanje na ostrvu Lastavica i tvrđavi Mamula sada, devastirano od zuba vremena, pravo ruglo. Velike investitore i brendove moramo čuvati kao malo vode na dlanu, loša bi bila poruka, i za imidž Crne Gore katastrofalno, gubitak ovakvih investitora.

S druge strane, mi smo se opekli od loših ugovora i nerealizovanih i zarobljenih projekata tipa Hotel "Fjord" ugostiteljsko rekreacioni centar Slavija u Kotoru, Hotel "As" Perazića Do, brojni nerealizovani projekti u Herceg Novom i Ulcinju, a niko iz Vlade nije zbog toga odgovarao. Vizija projekta je da se obnovi tvrđave Mamula, da se obnovi tvrđava Mamula očuvanjem kulturnog nasleđa promolisanjem istorijskog karaktera ostrva i na taj način stvori vodeća destinacija za Bokokotorski zaliv kao jedino ostrvo spa hotel sa muzejskim prostorom u Crnoj Gori. Investitor je obavezan da

završi investicioni program u roku od 18 mjeseci, od datuma izdavanja građevinske dozvole. Što se očekuje do početka 2018.godine, hotelom će upravljati direktno Oraskom Holding. Budući hotelski rizort će biti otvorenog tipa odnosno dostupan javnosti što je bio uslov sadržan u javnom pozivu i tenderskoj dokumentaciji kao i ponudi investitora. To znači da ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula ostaje otvoreno za javnost, a to je najvažnije za Liberalnu partiju. Ugovor je sklopljen sa kredibilnim partnerom kompanijom Oraskom, radi se o kompaniji koja u Evropi posluje u Švajcarskoj, Velikoj Britaniji, Crnoj Gori, đe realizuje projekat Luštica B vrijedan milijardu i 100 miliona eura, koji predstavlja najveću grinfild investiciju u Crnoj Gori. Ali i u ovom dijelu Evrope, kompanija zapošljava više od 18 hiljada radnika i posluje sa uglednim i priznatim hotelskim operaterima. Realizacijom projekta turističke valorizacije ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula dobijamo potpuno novi turistički proizvod, restaurirani spomenik kulture u funkciji turističke ponude koji će imati uticaj na podizanje kvaliteta ukupne turističke ponude naše zemlje. Zatim, muzejski prostor posvećen antifašističkoj istoriji koji nikada nije postojao na ovom mjestu. Takođe, dobiće se konkurentan turistički proizvod, jedinstvena destinacija koja će privući sve strukture turista kao unikatan projekat koji uključuje odmor, hotelsku ponudu muzej i kulturu. Realizacijom projekta stimuliše se i ekonomski razvoj Opštine Herceg Novi kroz razvoj malog i srednjeg biznisa u funkciji poslovanja budućeg turističkog rizorta. Sprečava se propadanje i devastacija spomeničkog potencijala tvrđave obezbjeđuje se kvalitetna zaštita okoline kroz izgradnju infrastrukture. Naravno, ukoliko bilo što krene krivim putem, najveća odgovornost će ležati na Vladi Crne Gore i resornom Ministarstvu. Liberalna partija će podržati Prijedlog odluke o davanju u

dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula u Opštini Herceg Novi.

Na kraju koristim priliku da vjernicima katoličke vjeroispovijesti čestitam predstojeći sutra Badnji dan, prekosjuta Božić.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam, kolega.

Mi smo sa ovim završili uvodna izlaganja.

Sad imamo u raspravi koleginicu Šćepanović i koleginicu Kalezić, dame izgleda više brinu o imovini nego domaćini što je dobro, one bolje čuvaju kuću. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovane kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Pred nama je danas na usvajanje odluka koja je vezana ne samo za investicije, ne samo za turistički razvoj Crne Gore, odluka o kojoj zavisi ukupan ekonomski razvoj Crne Gore, a ja ću to reći najjednostavnije, dakle u pitanju su nova radna mjesta, ono što svaki građanin Crne Gore hoće i treba da čuje.

U ovom konkretnom projektu Mamule predviđeno je preko 200 novih radnih mjesta u ovom periodu izgradnje i kasnije u zapošljavanjima. Ovaj parlament i svi predstavnici ovog parlamenta sa ponosom ističu donošenje odluka u ovom parlamentu koje su imale veliki uticaj na razvoj ukupne crnogorske ekonomije. Ovaj parlament je 2009.godine, i prije nešto više od tri godine, usvojio odluke o davanju u dugoročni zakup nepokretnosti Luštice jedan u Herceg Novom Luštice 2 u Tivtu i Kumbora. I šta se desilo tada? Da li je to bila pogrešna odluka? Pokazalo se da nije. Čak odluka o davanju nepokretnosti Kumbora je donijeta i bez rasprave u ovom parlamentu. Dakle, pokazalo se da nije pogrešna odluka, već imamo nova radna mjesta, preduzetnike, privredna društva koji su upošljeni preko ovih investitora i interesovanja i za Herceg Novi i za Tivat. Dakle, realizovane su samo u Kumbor investicije od preko 80 miliona eura, to je nešto što značajno utiče na porast bruto društvenog proizvoda.

Zašto ovo pominjem? Sve ove odluke koje su usvojene u ovom parlamentu i koje su imale ovakav uticaj na ekonomski razvoj Crne Gore kakav imaju, odnosno ugovori koji ih prate su sadržali skoro identična pravna rješenja koja se danas ovdje u ovom parlamentu spore. Nije mi prosto jasno šta se desilo. Šta možemo da zaključimo ako je nešto skoro identično usvojeno u ovom parlamentu, čak i bez rasprave, a danas se toliko spori, zašto jedan dan tumačimo na jedan način, drugi dan na drugi način, osim što mogu zaključiti da je sve ovo nažalost politizovano i očigledno da na prvom mjestu nijesu državni interesi već partijski interesi, a zbog takvih interesa nažalost trpe svi građani Crne Gore.

Dakle, u ovom konkretnom slučaju treba da vodimo računa da treba da postoji stvarna korist za građane Crne Gore preko ovih investicija. Dozvolili

smo u ovom parlamentu, a kada ovo kažem mislim na raspravu iz jula mjeseca, da se renomirani investitori, koje svaka država želi da dođu i da ulažu kod njih, nazivaju lošim imenima i dovođeni su u neki sumnjivi kontekst. Treba da brižljivo čuvamo takve investitore, jer ne smijemo zaboraviti da nema samo država Crna Gora prirodne ljepote. Ovo kažem iz razloga što se zainteresovani investitor za Mamulu javio tek, kao što je ministar više puta naglasio, iz trećeg konkursa. I očigledno je da pojedini zaista ulažu napor da ovaj investitor ne ostane u ovoj državi.

Ja ću se kratko osvrnuti na ugovor. Umjesto da se danas u Parlamentu na pravi način građanima objasni sličan element ovog ugovora od strane pojedinih i od strane medija imamo priliku da upoznamo sa potpuno drugačijim načinom tumačenja, da se u jednom momentu zapitamo da li zaista mi čitamo isti ugovor.

Ja ću se kratko vratiti na prethodnu tačku povodom vlasništva na najviše 66 apartmana. Dakle, u prethodnoj raspravi je bilo pomena da ovaj ugovor je nezakonit i nije sačinjen u skladu sa zakonom. Tako je bilo u prethodnoj raspravi, pratim fonografske zapisnike. A sada kada se pročita zakon pa se utvrdi da je to na osnovu zakona, sada se postavlja pitanje tumačenja, sada više nije nezakonito, ali postavlja se pitanje tumačenja kako će se sutra tumačiti taj član zakona.

Ja želim da se nakratko osvrnem na ovaj ugovor, nadam se da će mi i predsjednik dozvoliti da kratko produžim diskusiju, na ugovor konkretno o Mamuli. Postavlja se pitanje prava na imovinu. Ugovor striktno, precizno i jasno propisuje da zakupodavac tj. država Crna Gora jeste i biće, dok se ne zaključi ugovor koji predviđa drugačije, puni vlasnik svih prava i stvari, pokretnih i nepokretnih, sve ono što investitor, shodno ovom ugovoru, uloži

u ovu državu to će ostati isključivo ove države. Niko neće ponijeti ni hotel, ni rizort, to sve ostaje u vlasništvu države Crne Gore. Ovdje se, takođe, postavljalo pitanje i ustupanja. Konkretno je rečenica, čuje se u parlamentu da zakupac uzme kredit od banke i stavi ostrvo pod hipoteku, što nije tačno i što ne stoji. Jer, kada se učimo da nije u pitanju novina već pravo na imovinu, hajmo onda da kažemo da je ovo isključivo pravo dugoročnog zakupa i da pravo dugoročnog zakupa zakupac može zalagati za potrebe finansiranja razvoja predmeta zakupa, a svakako u skladu sa članom 306 Zakona o svojinsko pravnim odnosima kojim je utvrđeno da osim potraživanja u zalogu se mogu dati i druga prava.

I, ono ključno što se stalno pominje ovdje, iz kojeg razloga sam s kolegom Predragom Sekulićem i podnijela amandmane, da prosto ne dovodimo ni u kakvu sumnju bilo kakvo tumačenje, da se prosto ne bi ostavljao prostor za neka druga tumačenja, to je klauzula intabulandi. Jasno je svima šta je klauzula intabulandi. Svakako da se ne moramo tome učiniti, to smo i naučili na fakultetu. To je isključivo pravo, konkretno radi se o izjavi, o pristanku prava na upis u zavisnosti od toga šta je konkretno predmet ugovora. Ne možemo nikako govoriti o prenosu prava svojine kada je konkretno predmet ugovora dugoročni zakup. U konkretnom slučaju zakupodavac može dati saglasnost za upis tereta u listu G, da se na toj imovini nalazi teret zakupa. Zakupodavac ima to pravo da da tu saglasnost.

Želim za kraj da postavim pitanje svima nama. Prije svega, drago mi je što smo ovdje imali priliku da čujemo i teorijske aspekte ovog ugovora, ali svakako se zadržavam na važećim zakonskim propisima i na primjeni tih zakonskih propisa. Na kraju, želim da, prije glasanja u ovom parlamentu, svaki poslanik dobro razmisli šta imamo na jednoj strani, Mamulu, onakva

kakva je, tjeranje investitora i ne bilo kog, renomiranog investitora i imamo mogućnost da donesemo odluku kao što je parlament više puta ovdje učinio i dobijemo efekte kao što smo ih i do sada dobili na ukupan ekonomski razvoj Crne Gore. Zahvaljujem. Izvinjavam se na produženju, ali nijesam imala prilike da diskutujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dobro je da sve čujemo i da sve ostaje zabilježeno. Onda ćemo biti pametniji za sljedeću generaciju koja je u pravu.

Izvolite, koleginice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Desilo se, sada ćemo da odgovorimo šta se desilo. Kada smo glasali za suverenu Crnu Goru neki su glasali za suverenu Crnu Goru koja će donijeti dobrobit svim građanima Crne Gore. Crna Gora ima 650.000 stanovnika, što je četvrtina grada Beograda, pa je naprosto nevjerovatno da pored ovolikih državnih dobara i resursa građani Crne Gore tj. većini živi u bijedi. Tako da neko vodi politiku u interesu građana države Crne Gore, a neko vodi politiku u interesu koji je protiv građana i države kroz otuđenje državnih resursa.

Istina je ono što sam rekla i pročitacu tačno odredbu ugovora. Da je predviđena mogućnost da zakupac može uzeti kredit kod banke i staviti to pod hipoteku. To nije sporno, zašto da ne, ali šta će se desiti ako ne vrati taj kredit. Radi građana Crne Gore želim da citiram odredbu ugovora - ugovorne strane su saglasne da zakupac može uspostaviti terete, kada kažemo terete misli se na hipoteku, ako je ovdje u pitanju nepokretnost, na svojim pravima, ovdje su u pitanju sada potraživanja iz ovog ugovora o zakupu, finansiranje izgradnje, zakupodavac je dužan da dostavi sva potrebna odobrenja za uspostavljanje takvih tereta pod uslovom da to ne utiče na zakupodavčeva prava. I, ok, ovdje se govori o potraživanju, u pravu ste, koleginice, ali se onda na dalje kaže da zakupodavac prima k znanju i prihvata da trećim licima kome je odobren zajam zakupcu može biti dato založno pravo na određenoj zakupčevoj imovini, a imovinu čine razna prava i na pokretnim i nepokretnim stvarima, uključujući ugovor o zakupu.

Ono što je značajno istaći jeste da apsolutno to nije sporno, ali šta će se desiti ako se kredit ne vrati. Druga stvar, mi smo jasno ukazali na odredbe ovih ugovora koje su suprotne zakonima države Crne Gore. Citirali smo to, počev od onih prvih koji se odnose na predmet jer ste stavili da je predmet i neću se vraćati na to. Da ugovor o korišćenju ne može zaključiti zakupodavac s zakupcem već samo javno preduzeće Morsko dobro. To je ono što želimo da naglasimo.

Što se tiče klauzule intabulandi, apsolutno niko ovdje na ovom mjestu nije govorio o prenosu prava svojine već se postavilo pitanje ako klauzula intabulandi kod obligacionog prava nema konstitutivno već deklarativno dejstvo, zašto je samo nijeste izbrisali, ministre, meni to nije jasno. Samo amandman briše se klauzula intabulandi, ali morate gore staviti G listi jer se

obligaciono pravo upisuje u G listi i nema sumnje da eventualno može doći do prava svojine. Kada pogledamo sve ove odredbe ugovora koje se odnose na podzakup, koje se odnose na uzimanje tih određenih kredita, kada se odnose na odredbe koje su suprotne zakonima, pogotovu u prvom dijelu oko prava korišćenja, onda te odredbe ugovora koje nijesu u saglasnosti sa Zakonom o obligacionim odnosima, Zakonom o svojinsko pravnim odnosima, Zakonom o državnom premjeru i katastru, onda smatramo da je ovo ugovor, ne smatramo nego s aspekta prava on je nezakonit i ne može proizvesti pravno dejstvo. Opet da se vratim ustupanje, možda ste vi mislili na prenos prava i obaveze ugovora o zakupu i to nije sporno u dijelu definicije podzakupa kao instituta obligacionog prava, ali je sporno da pod zakupom vi stavljate ustupanje. Ustupaju se potraživanja. Kada govorimo o prenosu prava i obaveza ugovorom o zakupu, onda je to podzakup koji je drugačiji pravni institut od instituta ustupanja potraživanja.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kod nas u pravu se u ugovorima vidi namjera i za nju se nagrađuje ili odgovara. Onda naša Vlada ne bi funkcionisala.

Izvolite, koleginice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Koleginica Vuksanović se prepoznala u mojoj diskusiji, jer sam hronološki navela određene činjenice i iz toga izvukla zaključak da je upravo

ovo ispolitizovano, isto kao što koleginica ima pravo da na svoj način tumači ovaj ugovor.

Tačno je da je ova odluka koja je na današnjem dnevnom redu u interesu građana Crne Gore. Očigledno svi tome težimo. Donošenje ove odluke jeste u interesu građana Crne Gore, a ja to govorim na najjednostavniji način, nova radna mjesta.

Što se tiče pravnog tumačenja, očigledno da se koleginica i ja možemo ovdje, mislim da u Skupštini nije mjesto. Želim da pomenem jedan dio koji se odnosi na isključivo pravo ustupanja dugoročnog zakupa, gdje se kaže da u slučaju izvršenja na zalozi, čitam dio ugovora, čiji su predmeti obaveze i zakupci iz ugovora o zakupu, sticalac tih prava bi stupio u prava i obaveze zakupca iz ugovora o zakupu. Uspostavljanje založnog prava ne oslobađa zakupce obaveze iz ugovora.

Što se tiče amandmana koji koleginica predlaže, znamo da ne možemo djelovati amandmanski na sami ugovor. Mi smo u otklanjanju bilo kakvih nedoumica amandmanski djelovali na odluku, Predlog odluke koja je u ovom parlamentu.

Da li je ugovor nezakonit, taj termin ne poznajem, ali poznajem termin ništav i sud konkretno utvrđuje da li je određeni ugovor ništav ili nije. Nadam se da ćemo ovdje danas donijeti odluku, kao poslanici glasati za odluku koja je u interesu građana Crne Gore, a koji je to interes to sam već rekla.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne može biti ništav ako je zakonit. Ugovor ne može biti ništav ako je zakonit. Ne postoji taj ništavni ugovor koji je zakonit. Ostaje zabilježeno moje i vaše, pa provjerite, može li biti ništav zakoniti ugovor.

Nemate pravo, koleginice.

Izvolite, kolega Gošoviću, još jedan pravnik.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Koleginice Šćepanović, ustvrdili ste bez ikakvog ograničenja da su naše diskusije proizvod nekih opredjeljenja, a da nismo govorili o interesima države. Mislim da se tu bitno i suštinski razlikujemo. Politički interesi su nečiji drugi, ne naši.

Ono što je suština mog izlaganja jeste da Mamula jeste i treba da ostane jedinstvena lokacija, dio zajedničke kulturne, istorijske i prirodne baštine ne samo Crne Gore već i čovječanstva jer ona to i jeste. Ako se pretvori u luksuzni resort, igralište za bogate, sa neizbježnom kockarnicom, takva mogućnost je isključena, a vrijednost i važnost ovog nacionalnog spomenika se degradira, a to je očigledan gubitak i za Crnu Goru i za njena buduća pokoljenja.

S druge strane, vi ste podnijeli određene amandmane koji u suštini ne samo da pojašnjavaju nego na nešto drugačiji način uređuju pitanja iz ugovora, a zakupodavca i zakupca, pogotovo za zakupca ugovor je taj koji je za njega obavezujući, a ne odluka kojom se daje saglasnost na takav jedan projekat. Samo da pojasnim u odnosu na jedno pitanje. Potpisani ugovor nigdje ne navodi svrhu i funkciju planiranog resorta. Jedino što se iz priloga

5 ugovora vidi da je predviđena planirana izgradnja hotela, 23 hotelske sobe. Vi amandmanom predlažete da to bude hotel A kategorije. Da li je neophodno da ta obaveza postoji u ugovoru ili u odluci kojoj se daje saglasnost da bi bila obavezujuća po zakupca, takva odredba treba da postoji u ugovoru. Ovdje je bitna saglasnost zakupca i sva ova pitanja treba da budu sadržana u ugovoru i ne možete rešenja iznalaziti kroz odluku kojom se daje saglasnost na ugovor kojeg nigdje ne pominjete u predlogu jedne takve odluke. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, koleginice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Samo prvo da razjasnim, nijesam dobro čula predsjednika prije, nijesmo se očigledno dobro razumjeli. Zakon o obligacionim odnosima ne poznaje koncept nezakonitih ugovora, a vaša rečenica je bila na mjestu, nijesmo se dobro razumjeli.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Tražiću sad stenogram, pa ćemo da pogledamo zbog mene i zbog vas.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

U redu.

Kolega Gošoviću, mislim da je interes svih da Mamula ne bude onakva kakva jeste. Mislim da je ovdje interes poslanika da upravo izglasaju, da ne gledamo sada političke konotacije, ovu odluku da Mamula ne bi bila onakva kakva jeste. Kolega Gošoviću, odlično ste upoznati, predstavnici Ministarstva su posjetili svaki klub poslanika i upoznali ih na koji način se štiti kulturna baština Mamule. To je ovim ugovorom precizno formulisano, da će u svakom segmentu ta kulturna baština biti zaštićena. Smatram i moje kolege poslanici da Mamula onakva kakva je u ovom momentu ne koristi nikome. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

Bilo bi dobro, ovo su pravne diskusije sa trajnim posljedicama, jer ustanovljavamo principe koji će se koristiti za buduće ugovore u obje ravni, pravnoj i, što bi rekli pravnici, utilitarnosti, a to znači korisnosti ugovora. Dvadeset tri sobe nijesu neki kapacitet, svaki naš porodični hotel ima više od toga, Himera ima više soba od toga, ovdje u centru grada. Nedavno je u Herceg Novom otvoren hotel od 160 soba, pa naša ekonomija nije procvjetala zbog toga. Za nas je sve pitanje da li 23 sobe su vrijedne antifašističkog osjećaja zatvorenih na Mamuli. I to je za nas kao društvo pitanje, bez obzira što možemo vidjeti u te 23 sobe. Tako da to ima utilitarnost s jedne strane, s druge strane zakonitost tog ugovora i usklađenost sa zakono, i svi su elementi tu. Mislim da je kolega Jelić pomenuo kod Zakona o budžetu, da je potrebno dovesti infrastrukturu te lokacije koja je vezana, takođe, za Lušticu i to košta 20 miliona državnih garancija, ponavljam vezano

za Lušticu, ali vezano i za Mamulu. Da li zakupnina od 4.000 eura vrijedi 20 miliona garancija i vrijedi li simbola antifafašizma u teškom vremenu, to je pitanje za nas kao društvo. Neko može odlučiti ovako ili onako, da ne govorimo čak o zakonitosti, o tome ću govoriti, ima se kad.

Mislím da nas čeka jedan veliki period preispitivanja ugovora koji su usvojeni na razne načine, u nekom drugom vremenu, ali je bitno da svako ostavi trag svog shvatanja i poimanja ovoga što odlučujemo jer je to parlament, nije to ništa drugo. Preko 30 godina ovaj parlament odlučuje. Vrlo su rijetki ugovori preko 30 godina i oni se u pravu zovu prodaja bez cijene. Nismo mi osmislili taj termin nego oni su vrlo rijetki, pogotovo za investiciju od 23 sobe. Povraćaj investicije od 23 sobe nije izgradnja nečeg drugog. Sve to u pravu, kao što sam vam jedanput rekao, vidi se namjera.

Koleginica Čatović me gleda, sjeća se naše duge rasprave u Kotoru o davanju u zakup Kneževe palate i svega ostalog, bez tendera tada. Ostaje još krivična opomena tužioca za to itd. Moramo biti svjesni da odluke koje donosimo, pogotovo tako trajnih posledica na duže rokove imaju dodatnu obaveznost i traže konsenzus, i tu završavam. Ovakve stvari, u principu, treba da su konsenzualne u parlamentu jer ne vežu jedan mandat Skupštine, ne vežu nijednu vlast, neće nijedna trajati toliko nego vežu generacije. Kada je Luka Solun data Srbiji na Balkanu ništa nije bilo isto kao kad je izgubila to koncesiono pravo. Bila je Kraljevina Srbija, Jugoslavija je izgubila to koncesiono pravo. Ovo veže generacije, i toga moramo biti svjesni.

Ne očekujem na ovom stepenu političke kulture i odgovornosti smo još uvijek svjesni, ali moramo početi govoriti o tome, da ta svijest počinje živjeti kod nas koji odlučujemo. Svako kada digne ruku veže ne jednu generaciju nego veže državu Crnu Goru modelom koji, ako je uspješan, biće afirmacija

ove države, a ako nije uspješan biće ono što mi kažu neki prijatelji sa Vol Strita - egipatski model ekonomije. Objašnjenje ćete dobiti kod njih ne kod mene, što podrazumijevaju po tim.

Jesam zbog budžeta i garancija na budžet. Nije bilo negativno samo sam naveo.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Ovdje se priča o projektu od 23 sobe. Zašto 23 sobe? Zato što prostor tamo koji je dat ne dozvoljava gabaritno da se više izgradi, da se ne bi uništio onaj dio koji predstavlja kulturno historijski spomenik. To je jasno navedeno u samom projektu i tu nema ništa sporno. Naravno da bismo voljeli da je više tih soba ili više apartmana koji bi odbacivali tu dodatnu vrijednost.

Kada sam govorio o budžetu i garancijama, potpuno sam jasno saopštio da ovogodišnji budžet planira izdavanje garancija za 26 miliona od čega jedna garancija za 20 miliona za izgradnju infrastrukture za poluostrvo Luštica. Ta garancija je kvalitetno pokrivena kontra garancijama. Tako da na naše pitanje na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet ministru finansija da li ima opasnosti pada te garancije i garancija za ovu godinu, jasno je saopšteno da su garancije kvalitetno pokrivena i ako padnu imaju zalogu u kontra garancijama.

Još jedna stvar, radi javnosti. Skoro je delegacija Odbora za ekonomiju, finansije i budžet posjetila švedski parlament. Tamo smo bili primljeni na najvećem mogućem nivou.

Ima jedna dobra stvar, gospodine predsjedniče Parlamenta, gdje ministar finansija svake godine budžet donosi pješke preko jednog mosta, direktno predsjedniku parlamenta i to u onako fizičkom obimu. Prije par godina, ministar finansija je donio to CD-u i predsjednik parlament ga je vratio, što je ovako jedna simbolika. Vidio sam taj njihov budžet koji je sigurno težak preko deset kilograma. Ali, ima još jedna zanimljivost. U švedskom parlamentu predsjednik parlamenta nema pravo glasa i nema pravo na diskusiju. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

To dobro znam jer je predsjednik švedskog parlamenta Urban Ahlin koji je meni prijatelj 20 godina. Sada ću vam objasniti, kada ste me tjeroali da pričam o švedskom parlamentu. Prijatelj mi je 20 godina. Zajedno smo bili u jednom programu koji se zvao evroatlantski lideri prije 20 godina. Neđe smo obojica postali neki lideri. Ne postoji mogućnost u švedskom parlamentu a da ne bude ministar u zatvoru da izda kontra garancije na 134 miliona, a da one padnu, a da nema obezbjeđenja za 134 miliona. Znate li za šta su dobre ove garancije? Zato što daju našem Elektroprenosu, pa je on obezbijedio kontra garancije, zato su dobre, ali kad ste dali novac privatnicima, upotrijebiću tu formulaciju, onda niste obezbijedili kontragarancije, što je djelo koje će se nekad morati utvrditi jer je u pitanju 134 miliona. Toliko. Inače, Urbana Ahlina odlično poznajem, kako vam mogu reći 20 godina. Pomagao nam je dosta kada je trebalo da dobijemo otvaranje pregovora jer je švedski parlament zatezao, a tada je on vodio Odbor za vanjske poslove. Ne može se desiti da Švedska izgubi 134 miliona, a da neko ne ide u zatvor. Rekao sam vrlo precizno, da neko ne ide u zatvor. Pri tom su premijer, mislim da je

tadašnji premijer bio Lukšić i ministar finansija tvrdili da te garancije neće pasti, ovdje pred nama, možemo vaditi stenogram, a nije bilo kontra garancija.

To je pouka za sve nas, imena tu nijesu bitna ako me pitate. Za mene je bitno kako država izgleda i kako funkcioniše. Hoće li praviti grešku Ranko ili neko drugi manje je bitno, bitno je da ovaj narod plaća račune, a najmanje je bitno ko personalno pravi grešku. Kao što vidite, ovaj predsjednik Parlamenta glasa, a i po nešto zna i zato ovako glasa. Biću vam vrlo otvoren jer me pitate, za 23 sobe, povrat ne može biti preko 30 godina jer zašto bi neko investirao u 23 sobe ako je povrat preko 30 godina. To je elementarno. U socijalizmu se radila kostbenefit studija ozbiljnija od toga što vi i ja sada pričamo, u socijalizmu. Mi sada do 30 godina ne treba parlament, to može da uradi Vlada, za 23 sobe niko ne poteže parlament ako misli da taj posao drži.

Završavam time koja je pouka za sve nas, ne može ni parlament donijeti odluku koja je nezakonita i koja neće pasti. Neko je umislio da, ako parlament donese odluku nezakonito da će ona ostati i zato traži preko 30 godina. Kažem vam, odluke parlamenta su podložne rušljivosti, kao i sve odluke. Odluka o ovakvim stvarima, obligaciono - pravnim, rušljiva je na sudu i kada je parlamentarna odluka jer parlament mora poštovati zakon. Tako da će i naša odluka pasti ako bude nezakonita.

Izvolite, kolega Simoviću.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Ušli smo u jedan neobičan ritam u završnici našeg današnjeg rada kada, pored prijavljenih diskusija, i predsjednik parlamenta ulogu predsjedavajućeg sada koristi za raspravu i diskusije. Jedan sam od onih koji smatra da je dobro imati uvijek riječ više, a ne manje, ali nijesam od onih koji bi ovakve i slične rasprave koristio da sada ja učestvujem u nekim pravnim debata, pravnim finesama, slažući se svakako da svaka odluka parlamenta ima svoj test, kao što su i neke odluke, odnosno zakoni koje smo usvajali u ovom Parlamentu tada formiranim većinama, ad hok većinama, dobile svoj test kod Ustavnog suda, gdje je rečeno da je to neustavno, nije u skladu sa pravnim sistemom Crne Gore i sl.

Kada smo već kod pravnih finesa, debata koje se ne mogu ni u jednom školskom času raspraviti, znam kako ide procedura, vladina procedura, znam kako je ranije tekla, siguran sam da i sada može da bude samo još odgovornija, snažnija. Ne donosi se nijedan akt u Vladi i manjeg značaja u odnosu na onaj koji danas imamo, a da ne prođe mnoštvo pravnih filtera od Sekretarijata za zakonodavstva, od vladinih komisija, od jedne, druge, treće sjednice Vlade gdje sjede odgovorni članovi Vlade. Jedan sam od onih koji poštuje sve ono što je prethodna procedura koja je dovela do ove trenutne kada određeni akti dolaze na raspravu u ovaj dom.

Ono što želim da primijetim, ovdje su dvije ključne teze koje se pominju povodom ove tačke dnevnog reda i one prethodne i koje bih označio namjere i posledice. Prije svega, mislim da nije posledica adekvatan termin. Mislim da mi ovdje donosimo odluke koje treba da donesu koristi građanima Crne Gore, koristi ukupnoj našoj ekonomiji i time da opravdamo onu odgovornost koju su nam dali građani.

Oko namjera, očigledno tu imamo različite poglede. One mogu da budu posledica različitih političkih interesa, mogu da budu posledica i različitih ljudskih karaktera. Jedan sam od onih i pripadam onoj politici koja uvijek u ovakvim aktima, ovakvim predlozima traži ne štetu nego korist, a ja je vidim. Da li mi želimo da Mamula drugačije izgleda nego što sada izgleda? Mislim da svi zajedno želimo. Da li mi želimo da Mamula više ne bude zmijavna? Mislim da svi želimo. Da li mi želimo da otvaramo nova radna mjesta? Mislim da je to interes svih. Da li želimo da dobijemo još jedan objekat u sektoru turizma koji će biti prestižan, da se ne hvalimo Portom Montenegrom i sl. Treba da imamo mnogo takvih tačaka na turističkoj mapi Crne Gore koji će značiti doprinos ekskluzivitetu turizma Crne Gore. Jedan sam od onih koji u svim ovim projektima želi da prepozna korist, a ne štetu. Zbog toga ću biti jedan od onih koji će ovakve odluke da podrže, uvažavajući i ono što su očekivanja i predlozi koji potiču od Kluba Demokratske partije socijalista, da se kroz ovo amandmansko djelovanje neke stvari pojasne, očekujući da će to Vlada prihvatiti.

Izvinjavam se što koristim na ovakav način, ali mi je povod bila jedna rasprava koja, čini mi se, ulazi u zonu debata koje više priliče nekom okruglom stolu. Zašto da te teme ne otvorimo na nekim okruglim stolovima i pojasnimo se? Mislim da bi to bio znak ubrzavanja, a ne znak usporavanja, kako bi svi zajedno doprinosili koristima koje su potrebne ovoj državi i građanima Crne Gore. Hvala vam, gospodine predsjedniče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Gošoviću, jeste li vi htjeli da odgovorite? Vi ćete dobiti pravo na diskusiju.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem. Simović je rekao da je bolje da otvorimo raspravu. Prosto sam za jedan momenat bila zbunjena jer ste rekli da se grade 23 hotelske sobe, pa sam htjela da iskoristim priliku da postavim pitanje predlagaču, ako mogu da čujem, šta se konkretno sve gradi na Mamuli. U jednom momentu sam potpuno bila zbunjena da li sam čitala isti ugovor kao i vi. Želim da mi predlagač pojasni šta se osim 23 hotelske sobe gradi. Hvala vam i izvinite zbog ovoga.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da nam pomogne i neka kaže koliko košta izgradnja i koliki je rok jer mi na osnovu toga treba da određujemo vrijeme, na osnovu perioda za povrat svega toga. Ako je visoki turizam, onda je povrat veći, a ako je niži povrat je manji, tako da to jedno drugo veže.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Prva stvar, nije dobro zbog javnosti da usmjeravamo njihova razmišljanja u drugom pravcu i da ovdje kažemo da na ovom prostoru može

da bude kazino. Na ovom prostoru ne može da bude kazino nego može da bude ono što je precizno definisano u planskom dokumentu, a to je hotel sa pet zvjezdica, sa 23 sobe, sa spomen sobom muzejem, dva restorana, jedan bazen itd. Bojim se ponekad, kada nemamo argumenata, onda pokušavamo to da usmjerimo u nekom drugom pravcu. Drago mi je da ste mi postavili pitanje pošto uvijek i nemam mogućnost da odgovorim na sva vaša pitanja. Čini mi se da sam na ovo pitanje odgovorio nekoliko puta prilikom prošlog zasijedanja i mislio sam da smo to apsolvirali. Računam da kao ozbiljni ljudi neke stvari ne treba da ponavljamo već kao neko ko razmjenjuje određene informacije cijeni riječ i odgovor koji mu neko ponudi.

Druga stvar, dobijeno je pitanje koje je bilo vezano za infrastrukturu. Mislio sam to u završnoj riječi precizno da definišem, ali sada sam dobio priliku, pa ću iskoristiti priliku da odgovorim.

Projekat Mamula-Lastavica je projekat koji je infrastrukturno potpuno neuređen, kao i poluostrvo Lastavica za koju treba više desetina miliona eura da se uredi vodovodno, da se uredi otpadne vode, da se uredi elekrosnabdijevanje. Smatrali smo da je jako važno da se ovdje nađe način kako da se projekat realizuje u ugovorenom roku, a to je u roku ispod tri godine, a opet da ne bude problem zbog toga što država nije na vrijeme uradila prateću infrastrukturu.

U skladu s tim, u ovom ugovoru je precizno definisano, što sam, takođe, pričao prošlog puta i, čini mi se, vrlo precizno odgovorio na nekoliko pitanja, investitor preuzima obavezu da realizuje kompletnu infrastrukturu na svom objektu: otpadne vode, vodosnabdijevanje i energetiku, s tim što je dodatno preuzeo obavezu da uradi nešto što mu nije bilo definisano ugovorom jer smo znali da je to za nas dosta komplikovan i zahtjevan tehnološko-tehnički

posao, pristup lokaciji, a lokacija je lokacija poluostrva Mamula. To je projekat koji će da košta više stotina hiljada eura i investitor je tražio dva uslova. Prvi uslov je da se to prizna u investicije od 15 miliona eura kao privremeno rješenje koje treba da uradi i od tog simboličnog iznosa o kome pričamo koliki je zakup, da ne plaća zakup nego da to uđe u tu investiciju.

Čini mi se da je to dobro ispregovaran posao i neće se moći desiti da kasnimo sa određenim projektima koji su vezani za infrastrukturu. Na taj način možemo biti sigurni da će u potpunosti taj projekat biti realizovan i realizovane investicije od 15 miliona eura.

Takođe, jedno od pitanja je bilo na koje nijesam dobio priliku da odgovorim zašto smo izabrali baš Mamulu. Pozvao sam i na okruglom stolu sve koji su pokazivali veliko interesovanje da država ili neko iz nekih fondova uloži finansijska sredstva u realizaciju Mamule. Dali smo rok od godinu dana i gospodin Gošović zna s kim smo pričali oko toga. Niko nam se nije javio u roku od godinu dana za realizaciju tog posla. Sada javno pozivam da iskoristimo šansu da uradimo neki projekat po tom principu ili za Lesendro ili za Španjolu ili za Kosmač ili za bilo koji drugi projekat koji predstavlja našu kulturnu baštinu.

Takođe, uvaženi poslanici, ovdje je rečeno da je jako važno da se vodi računa o našoj tradiciji, o našim istorijskim elementima. Nisam htio da čitam pismo koje smo dobili od organizacije boraca NOR-a iz Herceg Novog. Mislim da svi imate to. Iz toga razloga, možda nema potrebe da vas podsjećam na to jer smo to podijelili sa vama prošli put. Možda jedna rečenica koja će, siguran sam, biti korisna ako mi date priliku da to uradim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mislim da je dobro što vi kažete da ostane zabilježeno.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Hvala lijepa.

Mi smo bili avangarda i 1941. godine predvodeći antifašistički pokret u Boki, a možemo i sada kroz javnu podršku projektu obnove Mamula, izgradnjom muzeja i hotela kako bi se sačuvala unikatna arhitektura i jedinstvena istorija i stvorilo izvanredno turističko mjesto kako i priliči Herceg Novom. Naša organizacija će pažljivo pratiti kako će se investitor odnositi prema Mamuli i reagovati ukoliko budu na bilo koji način odstupali od namjene kako se precizno definisalo ovim ugovorom. Ne dozvoliti da nam glavna mjera protivljenja ovom ugovoru bude sažeta u bojazni da li će neko od nas moći i koliko da kampuje na Mamuli, bijes što nećemo moći da roštiljamo na Lastavici ili da to što barkom u prolazu kroz zaliv nećemo biti u prilici da svratimo, upalimo logorsku vatru, ostamo smeće i ukrademo kamen za zid iznad kamina. Proizilazi da ne razumijemo o zaštiti ovog spomenika, prirodnoj arhitekturi i istoriji i čovječanstvu, već samo o ličnim pobudama i to na mjestu gdje se ukrstila istorija mjesta koja zajedno sa vremenom uništavamo već decenijama. U potpisu je organizacija boraca NOR-a 1941-1945. godina Herceg Novi, predsjednik Mihailo Kilibarda.

Uvaženi poslanici, bili ste u prilici da pogledate ovaj dokument i mogli ste me pitati za komentar ovog dokumenta. Još nekoliko komentara, ako mi dozvolite. Pitanje namjene. Da li je društvo definisalo preciznu namjenu ovog prostora. Nemojte da očekujete od ministra koji je sadam puta dobio

kao zadatak, prethodni ministar ili ja, da se valorizuje projekat Lastavica i Mamula. Sedam planova za privatizaciju 2008, 2009, 2010, 2011, 2012. i 2013. godina. Tri raspisana oglasa. To je definisalo namjenu. Tenderska komisija koju je sačinjavala se bavila ovim poslom, sačinjena je od predstavnika dvije partije koje su bile, DPS-a i SDP-a. Mislim da je identičan broj ljudi koji su bili u ovom i donijeli i realizovali do kraja. Pregovarački tim sastojao se od tri čovjeka od kojih je jedan visoki funkcioner SDP-a. Mislim da smo namjenu definisali, da smo zajednički radili na ovom poslu. Predložio sam tim kolegama, mislim da vi treba da branite ovaj projekat, vi ste pregovarali oko određenih detalja i određenih elemenata, normalno, kao što sam rekao i pod prethodnom tačkom dnevnog reda, kao ministar koji predlaže Vladi određena rješenja i kao ministar vjerujem u kredibilitet i sposobnost svih ljudi koji su učestvovali u tom procesu iz bilo koje partije da dolaze. Vjerujem u njihovu odgovornost da su ponudili najbolja moguća rešenja koja su mogla da dođu u pregovorima sa partnerom koji sjedi ispred njih i ponudili određena rješenja koja ovdje mogu zajedno sa svojim kolegama iz Vlade da branim i da ih predložim da ih usvojite.

Nadam se da ćete iskoristiti priliku, zahvaljujući odluci koja je ponuđena, da još jedanput razmislite da li su sve dileme koje su možda bile iskazane u ovom domu, možda dodatno dopunjene tom odlukom i svi glasamo i pokažemo jedan visok nivo demokratske zrelosti, spremnosti za kompromis, spremnosti za saradnju. Mi ćemo ga pokazati tako što sam siguran da ćemo podržati Predlog odluke koju ste nam dostavili. Hvala lijepo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Precizno, iz SDP-a nije podržano to, a i da jeste ne mijenja stvar, samo trenutak, ja sada vama kažem, mi glasamo prema sadržaju ugovora, a ne ko ga je podržao. Daću vam riječ, vi znate da ja volim da vam dam riječ. Sadržaj govori nama ono o čemu odlučujemo. Može ga predložiti i ja da ga predložim, sadržaj će govoriti kakva je to stvar i oko čega se mi opredjeljujemo. Zašto nije 30 godina nego više od 30 godina i koji je broj pokazao, to mora biti više od 30 godina? Objasnite mi koji je to broj pokazao da povraćaj na 23 luksuzne sobe mora biti više od 30 godina, a da nema profita. To vas pitam, a priču, sliku, donijeću vam sliku Petrovca sada i kada ste vi uzeli Ministarstvo, pa da mi kažete kako je lijepa ta slika. Donijeću vam sliku KAP-a koji nije vaša nadležnost, a jeste Vlade i broj ljudi zaposlenih tada i sada, a pustiću vam diskusije koje su tada bile, o patriotizmu, o dobrim namjerama, zapamtio sam diskusiju kolege Nikčevića iz aprila 2000. i neke godine, kada su bili zadnji zaključci zajedno sa SNP-om. Sve to ovdje postoji. Postoje iskustva ovog parlamenta. Parlament ima institucionalno iskustvo. Ova zemlja ima institucionalno iskustvo. Ima i sa prethodnim slučajevima. Odgovorite mi koliki je povraćaj za tu investiciju i to određuje koliko će biti vremena. Da ne govorimo o drugim elementima ugovora.

Izvolite. Koleginica Kalezić je imala slično pitanje.

BRANIMIR GVOZDENVIĆ:

Mislio sam, jer kao čovjek koji dugo radi u Vladi, smatram da ipak ima neke stvari koje mogu da ostanu u kući. Postavili ste mi konkretno pitanje, pa da vam odgovorim.

Između DPS-a i SDP-a bila je razmjena informacija da li treba ugovori da budu na 30 ili 90 godina. Onda smo dobili kao tenderska komisija preciznu instrukciju koja je usaglašena na nivou DPS-a i SDP-a, da treba raspisivati oglase koji će biti od 30 do 90 godina, a da se pojavi partner koji će iskazati interes i definisati određene godine u skladu sa biznis planom. Ovaj partner je ovdje ponudio 49 godina. Tenderske komisije su bile zaustavile svoj rad, podsjetite me kolege, prije dvije i po godine čini mi se mjesec i po dana, pozivam moje kolege, vaše kolege iz SDP-a da ovo potvrde.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Recite ime da ne bismo grijeshili.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Dostavićemo čak i zapisnik.

Evo kaže mi koleginica da postoje zapisnici.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hoćete li mi odmah dati ime, pošto postoji vaš i naš SDP-e.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Precizni zapisnici koje vodi tenderska komisija iz februara, marta, aprila 2013.godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hoćete li mi dati imena?

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Ne postoje naši i vaši, postoji samo jedan zapisnik koji ovjeravaju svi u elektronskom obliku i gdje svi daju saglasnost i gdje se jednoglasno donose odluke.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dajte mi imena, mislim da znate imena, ako ništa drugo.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Vi ćete da pročitate imena, kao prošli put kad ste me pitali za neka imena kažem to je na vama, ja ni ovo nisam htio da iznosim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Iznesite slobodno. Odgovornost je svih i SDP-a i DPS-a.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Volio bih da svaki projekat ne bude ni 30, nego 10 ili 20 to bi mnogo bolje bilo za Crnu Goru, ali da li ćemo naći investitore za deset, 20 ili 30 godina to je nešto što pokazuje tržište. Dao Bog da imamo toliko investitora pa da u narednom periodu svi budu ispod 30 godina i da stepen, da tako kažem, povrata na investicije, optimizacijom poslovnog ambijenta bude takav koji će to obezbijediti. Pozivam vas da radimo takva zakonska rješenja gdje će troškovi za investicije biti takvi koji će obarati investicije, obarati inicijalne troškove za investicije i na taj način realizovati. Znete li šta su efekti izmjene zakona koji su uticali na smanjenje inicijalnih troškova za hotele sa četiti, pet zvjezdica, 26 hotela u prošloj godini u odnosu na deset, godine prije toga.

Ovdje se, uvaženi poslanici, ne radi o hotelu, ovdje se radi o viziji kako zaštititi kulturno bogatstvo i zaštititi određeni prostori. Poziv da svi zajednički radimo na realizaciji ovih projekata koje sam ovdje rekao. Zbilja sam namjeravao mnogo manje da kažem, jer smatram da dovoljno sam rekao u uvodnom izlaganju, ali na dodatna postavljena pitanja sam odgovorio.

Što se tiče prebacivanja na određeni dio ambijenta nisam siguran da ovo prilika i da je ovo način i da je ovo čak i korektno da sad pričamo o drugim projektima da ne pričamo o ovim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, samo niste odgovorili koliki je povračaj.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Što se tiče povračaja pod biznis planom raspoloživ je svima, mogu da pogledam i da vidim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koliki je povračaj za te investicije?

To je bitan elemenat ugovora, recite mi. Taj element određuje koliko će biti rok, to je ključni element za rok.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Kada smo, i to je bilo predmet analize prilikom rasprave tenderske komisije.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znate li osnovni element ugovora koliki je povračaj investicije?

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Samo da završim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Završavate dugo a ne odgovarate.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Pokušavam da odgovorim. Vi ste mi postavili desetak pitanja, pokrenuli ste neke druge teme, počevši od Kombinata aluminijuma do urbanizacije i spreman da odgovorim na svako pojedinačno i potpuno saglasan sa potpredsjednikom Simovićem da za to postoje i druga mjesta i okrugli stolovi i postoji, normalno, Parlament kada se otvaraju te tačke dnevnog reda.

Tada je, takođe, prilikom raspravljanja oko ovih tenderskih procedura raspravljali smo da li da prije nego se raspiše tender uradi se biznis plan i da se u okviru tog biznis plana definiše precizno rok sa povratom na investiciju. Tada smo rekli, zajednički jednoglasno se složili, na tenderskoj komisiji koja je bila tog političkog sastava koji sam rekao, ali sastavljena od stručnih ljudi koji nisam siguran da u jednom momentu bilo primjesa bilo kakva politička. Radi se o stručnjacima čiji cijeni rad, koji su aktivno i efikasno radili svoj dio posla. Donijeli smo jednoglasno odluku da to ipak bude nešto što je predmet rada tendera i da će investitor ponuditi rješenja.

Znate li koliko se prijavilo, a vi niste bili tu pa ću vam reći. Na 41 adresu ambasada je poslat poziv, na 250 investitorskih adresa je poslat poziv i objavljen tender. Javio nam se jedan i ponudio 49 godina, ponudio investiciju od 15 miliona eura i ponudio da uradi infrastrukturu prema principima koje sam rekao.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ministre, žao mi je ne mogu Vam toliko vremena dati, jer ne odgovarate na pitanja. Konstatujem da ne odgovarate treći put, ne odgovarate zašto je 49 godina, ne odgovarate. Prosto konstatujem ovdje dovoljno ljudi ozbiljno da to čuje, nemate odgovor na to pitanje. To je bitan elemenat da se utvrdi trajanje za koju tražite našu saglasnost, zbog toga što postoji povraćaj, na osnovu toga se određuje rok na koji će dati koncesiju. To je elementarna stvar jedan - jedan. To je jedan - jedan. Nemate odgovor na to pitanje, a drago mi je da imate vremena da sedam puta se bavite 23 kreveta, a nemate čitavom crnogorskom obalom đe je izgrađen jedan veliki hotel u 25 godina. Drago mi je da imate vremena da se sedam puta bavite jednom lokacijom, što opet možemo pokazivat namjeru, da se bavite sa 23 kreveta sedam puta trošeći državne resurse. Sedam puta se bavite tom lokacijom i postignete efekat od 49 godina za 23 kreveta. To su činjenice.

Neću vam dati riječ, jer niste htjeli da odgovorite na pitanje koliki je bio povraćaj, od četiri pitanja moja niste odgovorili, a to je bitan elemenat ugovora. Ja Vas ne pitam zbog svojeg interesovanja nego da bi poslanici znali zašto nešto nije 30 nego je 49, a to znači ako je povraćaj 40 godina daćete mu 49, ako je povraćaj 12 daćete mu 30, i onda da bude sretan. To je u pravu, ono što ja kažem obrazac ponašanja po kojem se tumači namjera. Kad sam to govorio, govorio sam da to ne postoji. Vidjeli ste u mehanizmu da to postoji, uskoro ćete vidjeti i u zaključcima, kažete o porezima, imate zaključke POSP-a, zajedničkom Parlamentarnog odbora o preporuci da se ne smanjuju porezi, jer to dovodi u pitanje zašto je naš dug 60 miliona treba

da se zadužimo i zašto našem fondu od zdravstva i školstva fali novca. Ako nema poreza na doprinos neće biti novca. To je elementarna stvar.

Možete, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Vođen idejom predsjednika Parlamenta da nije problem riječ više, problem je riječ manjka. Dozvolite kratko da i ja dam neka svoja razmišljanja vezano za ovaj rok, a ponovo kroz prizmu namjera, ponovo vraćajući se i pominjući da neko želi namjeru da vidi pozitivno, neko negativno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Samo mi odgovorite, ako možete, koliki je povraćaj?

MILUTIN SIMOVIĆ:

Povraćaj, da li je to 30, zašto ne 30, nego 49 godina, ja, neko ko nije čitao u detalje taj biznis plan, želim samo da logiciram i da kažem da odgovor u odnosu na to treba tražiti u ponudi koji smo dobili od investitora, u ponudi koju smo dobili nakon tri godine traženja investitora, u ponudi koju smo dobili nakon decenijskog gledanja Mamule kako propada, u ponudi koju smo dobili u želji da ostvarimo novi kvalitet, novu vrijednost. Dobili smo tu jednu jedinu ponudu. Mislim da je bolje dati 19 godina više u odnosu na 30, koliko predsjednik Parlamenta insistira, da tih 19 godina ne bi ponovo gledali kako to ostrvo propada, kako ne stvarmo novu vrijednost, kako nikome ono ne

služi na ponos. To je moje logiciranje zašto 49, a ne 30. Neko ko nije čitao detalje biznis plana, na nivou logike.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvinite, kolega Simoviću. To su dvije uzročno poslednične stvari. Rok zašto nešto dajete kad prvo imate podatak koji je povraćaj tom investitoru, ako vam je povraćaj 80 godina vi ćete mu dati 90, ako zastupate svoje interes, ako vam je povraćaj 15 ili 12 nećete mu dati 49, daćete mu 30 ili 20 ili 17, nije bitno. To su elementarne stvari, to je jedan - jedan, u tome se vidi namjera.

Zašto sklapate gori ugovor za državu, a ne bolji? Kad je vaše privatno vlasništvo možete da radite što hoćete, kad ste državni službenik, a mi smo svi ovdje državni službenici, onda sklapate ugovor koji možete braniti na nivou održivosti. U ugovoru će je povraćaj 12, a ministar četiri puta nije odgovorio ili 15, a ja znam koliki je povraćaj, ali hoću da čujemo od ministra. Ja znam koliki je povraćaj i nije glasao gospodin Rašketić, reći ću precizno, glasao je protiv da budem precizan, glasao je protiv, sad sam provjerio, tako da je i to neistina, a to opet sumnja u Parlamentu i u Ustavu postoji povjerenje, a to onda pitate se kad čovjek, ministar kaže vam nešto što je netačno kao što je ko je glasao, kako onda da ne sumnjate u nešto što se tiče novca, a tiče se novca ovih građana, ne tiče se novca ni SDP-a ni DPS-a. Mogao je čitav SDP-e glasat pa da taj ugovor bude loš i štetan za državu, mogao je čitav SDP-e glasati, to mu ne bi promijenilo suštinu. Nije bitno koja je partijska pripadnost, no kakav je ugovor, nije bitno je li glasao, opet sam vam rekao na početku priče, ovaj ili onaj čovjek, nego što će ova država imati

poslije toga, jer ova generacija sigurno neće odlučivati o tome za 30 godina. Nepotrebno je da 23 sobe nekome date na 49 godina, nepotrebno je. Znači, potpuno je nepotrebno. Taj ako neće da prihvati na 30 godina pod jasnim kriterijumima, taj onda nema motiv ili mu je motiv sumnjiv. Sve je to negdje pravna nauka. Meni je žao, ali sve to postaji, kod dobronamjernih pravnika će to lako da shvate. Ovdje nije stvar ni ministara, ni moja, ovo je stvar kriterijuma.

Hoće li biti radnih mjesta? Ja vam mogu objašnjavati koliko hoćete, primjera koje smo imali prethodno, biće valjda mjesta svugdje gdje se otvori, ali mi imamo državnu imovinu koja je ograničena, koja je nepovratna, to je nepovratna imovina. Jedanput kad je date pod lošim uslovima ne možete da je vratite, osim ako dokazima nešto i to je ono što će nas čekati, da je ugovor štetan i da onda postaje ništavan. Zna li kako će izgledati Crna Gora ako počne da dovodi u pitanje sve ugovore kad dođe sljedeća vlast, kad tad, za četiri, za osam godina, jer su ti ugovori na 40 godina? Djelovaće na zemlju gdje će svi ugovori biti zamrznuti i ući u preispitivanje. Zato vam treba društveni konsenzus, zato Parlament treba oko ovoga da se saglasi i ministar treba da se saglasi sa Parlamentom, da kaže upravo to. Oko ovoga postoji društveni konsenzus, jer je to na duži rok od jedne vlade, oko ovoga smo sve partije, jer je to u interesu države. Ne mislite valjda da je neko ovdje protiv radnih mjesta i da se neko bori da dođe na vlast da bi bilo manje radnih mjesta u Crnoj Gori, da se neko bori da dođe na vlast da bi bilo manje zaposlenih u Crnoj Gori ili manje poreza i doprinosa, pa iz čega će plaćati zdravstvo i školstvo.

Svi se borimo za istu stvar, samo ne vidimo na isti način, da bude bolje građanima Crne Gore, a to ne vidimo na isti način. Ugovor moramo svi da

vidimo na isti način. Tu postoje kriterijumi i rezultati, neka nijansa može biti dozvoljavana. Neko će procijeniti ovaj partner dobar, neko će procijeniti ovaj je loš, ali element ugovora moramo vidjeti zajedno. Naveo sam primjer Katora, kolegunica Maja Čatović je otišla, to sad visi nad nama. Visi prijava tužioca i to visi nad nama. Neće sad proraditi proradiće za pola godine, godinu. Ovo je dobronamjieran savjet. Ovo nije politički interes. Ova priča je ispričana mnogo puta. Samo ne želim da kao država uđemo u to stanje, a upravo spominjali ste te ljude, ti ljudi vide tako, to se lako čita, u ugovoru sve piše. Izvinjavam se. Nemam nikakvu lošu namjeru prema Vama, imam dobru namjeru prema ugovoru i ništa više.

Kolegynice Kalezić, izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče Skupštine.

Hoću da kažem sljedeće, bila bi radosna vijest, što reće ministar, da je Crna Gora najbrže rastuća turistička destinacija da ne znamo da se to dešava u najbrže rastućoj globalnoj krizi. To je stvarno za brigu. Mi nemamo kud to je strateška orjetancija na turizam, a navlače se tamni oblaci. Međutim, hoću da ukažem na nešto drugo, a u kontekstu je ove rasprave. Oprostite ovo neće zvučati prijatno ni ministru, ni kolegama iz pozicije, ali znate da ja nijesam osoba iz politike, niti iz bilo koje partije. Ono što može da se konstatuje i što potvrđuje i ova rasprava to je da je zapravo ovo potpuno ista svijest. Umjesto izvoza finalnog proizvoda, što smo imali prije 40 ili 30 ili više od 40 godina, u drvnjoj industiji izvozi se oblovina, umjesto prerade aluminijuma izvozi se, da kažemo metaforički, aluminijaska oblovina, umjesto velikog raspona programa

između hotela sa pet ili više zvjezdica i raznih drugih oblika turističkih mi imamo skoncentrisano sve na prodaju prostora.

Oprostite, kada dođu ti investitori koji bi prihvatili najam na deset godina, 15 ili 20 godina toga prostora neće biti, jer smo ga davali dajući prostor kao oblovinu na 90 godina. Prije nego što je došao gospodin Krivokapić, ja sam kao osoba koja nema veze sa politikom upravo rekla, zato se i brinem za svoje zdravlje, odoh u politiku, nema razloga niti objašnjenja da se bilo šta da u koncesiju od prostora u Crnoj Gori na više od 30 godina. Niti ima takvih dokaza kroz ulaganja. Zašto? Zato što onaj ko ulaže ulagaće da obrne što prije, neće rastezati, da bi što duži period u 100% iznosu eksploatisao to. Tu nema logike. Onaj kome se da na 90 godina on ima u primisli nešto drugo ili onaj koji daje ima u primisli nešto drugo, ali to je sigurno štetno za ovu državu, osim što je neodrživo. Osim što je neodrživo, jer mi ispuštamo instrumente da raspolažemo državnom imovinom.

U krajnjoj liniji, gospodine Gvozdenoviću, Vi stalno pozivate odavde na razgovor. Kad se ukaže prilika na razgovor on se započne, ne završi se kao što smo imali konkretno Vi i ja jedan započeti i mislim dosta koristan razgovor još u aprilu i inicijativa je bila na Vama, ja razumijem Vi ste jako zauzet čovjek, veliki je resor. Međutim, ja odustajem od bilo kakvog razgovora. Zašto? Zašto bih ja sugerisala nešto što su moji vrhunski profesionalni uvidi i da to bude ignorisano ili pak da neko uhvati u letu pa da koristi za ne znam kakvu promociju svoju. Neću. Imam načina da to na drugi način iskažem, ali sam bila voljna i željna da zaista pomognem da se dođe do modela i u završnici ja sam razmatrala model za Mamulu još od ljeta. Ja sam razmarala model za Ivan Do i Pitomine. Vi tu imate sa ulaganjima od pet miliona evra, para koje mogu da se povuku iz evropskih fondova, jedan veliki obrt mnogo veći efekat

nego da se uloži u hotel koji ste naveli, nije bitno, za Miločer sa 120 soba i sa svim tim uslovima, ali to su drugi modeli, to nisu modeli izvoza oblovine, odnosno prostora u vidu oblovine. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Ide 18h brzo, imamo troje diskutanata i završavamo sa njima. Imaćete prilike ima tri diskusije pa ćete imati prilike. Imaćete prilike, jer oni će sigurno da Vas pitaju po nešto, imaćete završnu riječ. Rećićete Vi meni poslije. Ja ću Vam samo reći da u Savjetu za privatizaciju nema niko iz SDP-a, Vujica Lazović nije u SDP-u, Ivan Brajović nije u SDP-u i Damir Šehović nije u SDP-u i do sad i po sad je bio na istom mjestu samo se različito zvalo, zato je tako i završilo.

Kolega Abazoviću, izvolite Vi prvi.

Nije ih niko izbrisao sami su pošli tamo gdje pripadaju.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, predsjedniče Krivokapiću.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vi ste bili protiv nezavisne pa ste došli do nezavisne, šta sad treba da kažem da ste od početka bili za nezavisnu. Ne mogu to da kažem, mogu da kažem ono što je istina.

Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Dobra je atmosfera, ovo je ipak optimistično. Saslušajte malo kolege, ako bih mogao.

Poštovani predsjedniče Krivokapiću, poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani građani Crne Gore,

Evo, trudiću se, vrlo kratko prekoračenje, jer ću ja objediniti raspravu, javiću se oko obije tačke za to što je suština ista, suština djelovanja je ista, pa onda neka ljudi protumače što vole. Samo dozvolite, ja sam sebi uređujem dnevni red, to je najbolje, a vi sa time imate odavno problem.

Želim da kažem sljedeće: Prvo nije tačno da je Skupština Crne Gore kočnica razvoja države, nego je kočnica razvoja države apsolutno i nedvosmisleno Vlada Crne Gore. Svih ovih godina ste, prvu stvar koju ste uradili odustali ste od Master plana. Sva vam se priča o turizmu svodi na stanove na prodaju, sva vam se priča o turizmu svodi na stanove o prodaji od kojih Crna Gora nema nikakvu korist. Crna Gora u hotelima visoke kategorije ima 14 hiljada ležaja, a u privatnom smještaju ima ko zna koliko, možda 500 hiljada.

Što se tiče konkretno miločerskog parka, pa to je prevara stoljeća. Samo da dam jednu usporedbu sa Hrvatskom, molim vas, predsjedniče,

jedna usporedba sa Hrvatskom. U Hrvatskoj u onakvoj nemogućnosti da se konstituiše nova vlast, mislim da je zanimljivo za građane, poslanici Mosta su rekli da se na njih pravi pritisak, odnosno da se pokušava izvršiti politička korupcija. Uskok specijalno tijelo koje je zaduženo za borbu protiv korupcije u sedam dana je odradilo pretragu da li je bilo pokušaja političke korupcije u Hrvatskoj. E mi nemamo Uskok, ali imamo poskok. I ja sad kažem da nije važno, vladacete vi, ja sam rekao vi možete da radite što god hoćete i taj, da ne nazovem pravim imenom, ali taj prilično nelegalni spoljni savez za legalizaciju, kao tijelo, to je tamo je mrak, to je horor, pošto su mnoge odluke negativne proizišle iz toga i nemojte da amnestirate SDP, nemojte da amnestirate SDP jer su se mnoge stvari dešavale u prethodnih 10-15 godina, nama, mi kad budemo imali uskok pravi crnogorski, onda će se istražiti ko je na koji način što dobio da bi glasao ovu odluku o miločerskom parku. Jer, priča da neki grčki vlasnik, kakav grčki vlasnik, građani Crne Gore, to su naši Grci, pronalazi medijski interes da uzme dva medija u Crnoj Gori gdje je tržište 650 hiljada, gdje jedan mediji ne može, 300 hiljada, tri medija izvinite, na 650 hiljada stanovnika neko nalazi interes ekonomski da otvori mediji u ovoliko maloj državi. A nemojte ljudi ko boga vas molim, nemojte misliti da smo tolike budale.

Drugo, da kažem oko miločerskog parka, još jedna interesantna stvar, u Budvi ima svega, u Budvi ima svega nego čovjek ne može sve da pohvata u Crnoj Gori. U Budvi su odbornici među kojima je i odbornik URE, predložio Deklaraciju za zaštitu miločerskog parka. Imali su većinu da se izglasaju, glasali su prozivkom, nisu htjeli da proglase rezultate glasanja. To samo može da se desi u Budvi. Predsjednik Skupštine je bio Boro Lazović, ali on je pobjegao u međuvremenu i došla je neka žena da ga zamijeni, ne znam

ime gospođe, ali ovo je samo, poštovani građani, ovo je ponižavane države na sve strane. Ovo je takav odnos prema resursima da je prosto nevjerovatno.

I sada, dolazimo do Mamule. Nema nikakvih problema. Što se Mamule tiče ja sam istraživao skromno ko je Oraskom i vidio da oni stvarno imaju neke rizorte, kvalitetne hotele po svijetu, da se razumijemo. Ali, ja želim da kažem sljedeće - mi moramo da imamo odnos prema našim kulturno istorijskim dobrima. Ljudi najveće investicije u turizam je investicija u kulturu. Pa ko ide u Istambul radi toga što tamo ima Radison Blu ili Four Seasone ili Hajat, ili neki dobar hotel, ko ide. Ne, ljudi idu da vide kulturno istorijske spomenike. Ko ide u Egipat da vidi Aleksandriju ili piramide u Gazi, itd. Ko ide u Jerusalem da bi imali dobar hotel, ne nego da bi vidjeli nešto. I mi ovaj lokalitet ne možemo tek tako da prepustimo stranim vlasnicima.

Pri tom, moje pitanje za Ministarstvo i za ministre je sljedeće: - Da li će preko ovoga ugovora da važi ono što ste pokušali na volšeban način da ubacite i Solanu i ostale da čovjek koji je zakupac može da koristi sve pokretnosti i nepokretnosti, to piše, da založi za buduće kredite. Da li nas ovdje čeka još jedna Solana, da li moraju da dođu njemci da nas brane od nas samih. To je pitanje svih pitanja. Zbog toga svaki vam je ugovor sporan, smiješna je cijena zemljišta, nismo mi, evo gospodin Simović je izašao, koji smo protiv ovog ugovora, da na Mamuli budu zmije i kako je, dobro su rekli ti borci tamo se roštiljaju, krade se neki kamen. To se dešava svugdje u Crnoj Gori. Da se potpuno razumijemo, potpuno su ljudi u pravu, ali mislimo da bi sa malo više senzibiliteta države i lokalne zajednice mogla da se adaptira Mamula da bude jedan zaista biser u kulturno istorijskom smislu, da tamo

budu naši muzeji, da pristup bude omogućen svima i da radi 23 sobe ne damo nikome da time upravlja ni na 30, ni na 49, niti na 90 godina.

Mislim da se to uređenje prostora može izvršiti sa mnogo manjim svotama novca i da bi to jednostavno pokazao jedan dobar primjer. Šta mi imamo na snazi? Imamo na snazi sljedeće, mi imamo brojne lokacije koje zuje prazne po cijeloj Crnoj Gori. Mjesta za hotele, ministre, mi imamo dovoljno i na Velikoj plaži i gdje je bio Galeb, i gdje je bio Jadran, i gdje je bio hotel As koji nije mogao da profunkcioniše i ostale lokalitete po Boki. Šta je Porta Novi, samo da se vratimo na Porta Novi. Isto stanovi za tržište. To je problem ove Vlade.

Sjećate li se, poštovani građni, onih skica Zavale sa početka, prelijepi hotel i vila između kojih je zelenilo. Traje diskusija dokle ne završim, ako imate nešto javite se za komentar, nemojete da me dekoncentrišete. Šta imamo danas na Zavali? Danas na Zavali imamo apartman jedan preko drugog i onaj Steven Seagal profesionalac u borilačkim vještinama meni se čudi kako može da se provlači između svih onih apartmana. Znači, nije ispoštovan ugovor, promijenjen je plan i imamo ljude u zatvoru koji će odgovarati da li su bili u pravu ili ne, to je nešto što ostaje vremenom da se vidi.

Iz svega ovoga što sam rekao jasna je jedna stvar, a to je da vam je svaki posao, meni je žao, ja sam vam to par puta rekao, svaki posao vam je u najmanju ruku sumnjiv. Bio on dobar ili loš on je sumnjiv i sa takvom reputacijom vi ne možete da privlačite ozbiljne investitore, to je jasno i nema ozbiljnih investitora koji žele da sarađuju sa ovom Vladom, to je jasno. Samim tim, mi ne možemo da podržavamo ovakve ugovore za koje, što je najnovije, vi nemate dogovor ni unutar sopstvene koalicije, a kamo li da tražite neki širi

konsenzus sa opozicijom. Tako da bih ja zamolio da i o jednom i o drugom, pogotovo o ovom prvom Miločerskom parku to je tragedija, tu odmah treba da se ispita politička korupcija i da li je neko prigrabio neki stan ili mjesto na nekoj zajedničkoj listi ili goli novac u kesi. To je jedno. Drugo oko Mamule, da je vrlo sporno i da bi mi trebali da imamo drugačiji odnos prema našoj kulturno istorijskoj baštini. Mi takvih mjesta kao Mamula nemamo puno, a mjesta da gradimo hotele visoke kategorije imamo sasvim dovoljno. Tako da treba da potražimo nove lokacije ili popravimo stare za hotele, a da kulturno istorijska dobra ostanu dobra onako kako su ih ostavili i naši preci.

Mogao je i prije neko da smisli da tamo treba da bude hotel ili da treba da bude kockarnica ili da treba da bude nešto treće, pa nije nego je Mamula, na žalost, zadnjih 20 godina tako propada, ali je ipak ostala simbol jednog vremena sa svom tom svojom ljepotom i svojom tvrđavom. Mislim da bi kvalitetnijim odnosom države prema tom kulturnom dobru mi mogli da imamo jedan sasvim inovativan i zanimljiv turistički proizvod koji će posjećivati građani i Crne Gore i svi oni koji su više nego dobrodošli u našu državu kao turisti. Za sada toliko. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Idite vi sad da bismo imali neki balans.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Ja prosto, predsjedniče, ne znam na koji način da reagujem jer ne znam da li je ovaj vaš govor bio diskusija ili na koji način ćete mi to uvažiti, možda kao komentar ili proceduralno jer htjela sam samo da reagujem na jednu rečenicu koju ste u svom govoru prije rekli, a to je da su pokušaji Vlade da sedam puta valorizuje ovu lokaciju sumnjivi, zato što je to bilo sedam puta.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Rekao sam da je trošeno loše vrijeme.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Na kraju smo ipak došli do rezultata, imamo investitora koji je zainteresovan da uloži 15 miliona kroz investicioni program u ovu lokaciju, i to je nešto što želim građani da čuju, a na račun visine zakupnine koja je bitan elemenat ugovora, i mislim da građani treba da čuju da osim plaćanja te zakupnine investitor se ovim ugovorom obavezuje da kroz investicioni program uloži 15 miliona eura. Takođe, bitan elemenat ovog ugovora je osim zakupnine i vrijeme trajanja ovog ugovora koje nije bitan elemenat ugovora o zakupu, ali se po pravilu ono ugovara.

Takođe, smatram da ovaj projekat zaista ne zaslužuje tolike sumnje koje ste vi kroz vaš govor, u svakoj rečenici, istakli upućujući ministru i kolegama i cijelom timu koji su radili, dovedeći praktično ovaj projekat kao jedan sumnjiv projekat, mislim da to ne stoji i da to nije tako, da je zaista cilj ovoga projekta valorizacija ove lokacije i da smatram, kao što sam i prije

rekla, da treba glasati za ovu odluku, da Mamula, onakva kakva je ne ostane, već da se valorizuje sa svim onim sadržajima koje su istaknute i na koje se investitor obavezao u svom ugovoru da će da ih izgradi. Dakle, ne samo 23 sobe već svi sadržaji na koje se investitor ugovorom obavezao da će to da uradi. Ukoliko ne uradi, naravno, znamo šta slijedi, raskid ugovora. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Po kriterijumima koji postoji, jasni pravnici, jasna procjena.

Vi mi pomognite pa mi nađite do sljedeće skupštine - đe u svijetu jedna soba košta 800 hiljada eura ,i to na prostoru koji se ne gradi da se pravi vještačko ostrvo kao u Kini već na ostrvu koje postoji, na građevinskim zidovima koji postoje, znači opremanje soba. Ako mi nađete da košta 800 hiljada eura soba, jedna soba, ako sam na brzinu izračunao, osam hiljada eura jedna soba sa već postojećim objektom, znači renoviranje jednog objekta, odnosno to se zove u Starom gradu Kotoru u kojem sam ja rođen i živim pa znam te vrste radova, te vrste radova znam koliko koštaju i ja živim u jednom takvom objektu koji je iz XIV vijeka, i ako mi kažete da neko može potrošiti 800 hiljada eura po sobi, onda ću ja prestati da sumnjam. A navešće te mi uporedne objekte đe postoji 800 hiljada eura investicija po sobi, da ne pitam koji je motiv nekome da prikaže da to košta 800 hiljada eura, da je u pravu kad neko prikaže da će da potroši 800 hiljada na nešto što ne može da košta toliko. Onda ćete mi reći, u konačnom iskazu soba košta 800 hiljada eura, u konačnom iskazu. Vi možete da napravite nuklearni reaktor, ali će soba koštati 800 hiljada eura, ako to sve ukalkulišete troškove i tamo, ali soba

će da košta 800 hiljada eura u konačnom iskazu, investitor prodaje sobu, on prodaje sobu, izdaje sobu u koju je uložio 800 hiljada eura. To ćete da mi objasnite da je to realan trošak.

Čuli ste kolegu Damjanovića, da još nema nadzornog odbora koji kontroliše koliko je investirano u određene lokacije, a postoji specijalizovana kuća za to. Čuli ste Državnu revizorsku investiciju, ne mene, koja isto to kaže da se projekti ne prate na pravi način, pošto se ovdje radi o državnoj imovini. I vi i ja smo odgovorni da nemoguće projekte, ne pričamo priče za malu decu. Više radnih mjesta, neće biti zmija, nego koliko to košta, je li to realni trošak, koliko to košta i zašto bi neko uložio 800 hiljada eura u jednu sobu. Ja znam i odgovor ali u konačnom iskazu 800 hiljada eura koja je investicija. U redu, još bolje. Ja sam bio nježan.

Izvolite, koleginica Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Jeste, prepoznala sam se i drago mi je što sam na indirektan način dobila tumačenje u odnosu na moje pravne argumente, jer malo je pet minuta vremena da se ukaže na sve nezakonite odredbe ovog ugovora u materijalno pravnom smislu te riječi.

Međutim, ono što je vrlo jasno jeste, ja sam profesor na Pravnom fakultetu, ja sam bila i asistent, predajem ovu materiju, baš ovu materiju već punih 15 godina i postoje pravnici mimo ove skupštine da utvrde čiji su argumenti jači.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvinite, pogriješio sam, 650 hiljada eura, ali dobro, dovoljno je

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Neprihvatljiva je konstatacija, citiram: Ovo nije nezakonit nego ništav pravni posao i da Zakon o obligacionim odnosima ne poznaje nezakonite pravne poslove. Neko ko se bavi ozbiljno pravom treba da zna da pored zakona postoji i teorija prava i sutra baš na ispitu kada budem pitala moje studente da mi nabroje koje su ništavi pravni poslovi, moraće da daju odgovor sljedeći: Ništavi pravni poslovi su nezakoniti pravni poslovi, zelenaški pravni poslovi, prividni pravni poslovi, pravni poslovi mladih maloljetnika i pravni poslovi kojima nedostaje forma kada je zakon predviđa kao uslov punovažnosti. Tako da nezakoniti pravni poslovi spadaju u red ništavih pravnih poslova koji kada se zaključe proizvode pravno dejstvo, a sud onda u konačnom utvrđuje da li je pravni posao ništav ili ne. Nego da ovdje ne držimo mi predvanja, to je za malo šire vrijeme.

Drago mi je što smo ovdje čuli da se često pominju motivi i pobude. E to je već široka pravna analiza i treba neko da se dugo bavi pravnom naukom, da bi ovo znao da postavi na pravo mjesto. Motivi i pobude su pokretači sa ciljem da se dostigne kauza pravnog posla. Kauza se definiše prema Zakonu o obligacionim odnosima kao pravni cilj pravnog posla. I nisu samo ovi nabrojani bitni, bitan je i pravni cilj koji se želi postići ovim pravnim poslom. Motivi i pobude su prikriveni, oni su latentni i nevidljivi su. To su

različiti pokretači koji nekoga tjeraju da pristupi zaključenju jednog pravnog posla.

A kakva je namjera ugovornih strana? E, upravo između motiva i pobuda sa jedne strane i pravnog cilja koji se želi postići sa druge strane nalazi se namjera, a namjerom se ne bavimo mi u Parlamentu, namjerom će se baviti nadležni državni organi. Pa kad utvrde kakva je namjera, oni koji su imali motive i pobude skrivene za zaključenje ovakvih pravnih poslova, onda će se postaviti pitanje građanske i krivične odgovornosti.

Ono što želim da ukažem jeste činjenica, bilo je volje da se usvoji DUP na mjestu gdje se nalazi hotel Delfin u Bijeloj. To je Ministarstvo turizma i održivog razvoja, to se vrlo ekspresno završilo, međutim, ovdje vidimo da kaskamo. Stvorio se utisak da smo mi ovdje ukazali neke nedostatke u pravnim finesama. Ako imamo odredbe ugovora koje su nezakonite, onda to nisu nedostaci i pravne finese, to je materijalno pravna sadržina odredaba ugovora i takav ugovor podleže ništavosti kao takav. Znači, ovdje apsolutno nisu riječi finese. Ako imamo odredbu ugovora koji smo citirali da je suprotna normi zakona, onda to nije pravna finesa. To je nezakonita materijalno pravna sadržina odredaba ugovora.

Sve vrijeme ovdje čulo se, pominje se ponuda, investitor je ponudio, investitor je ponudio, a uporno predsjednik Parlamenta postavlja pitanje bitnog uslova ugovora - koliki je povraćaj? Ono što javnost treba da zna jeste i to znaju građani, ne moraju biti pravnici, da nema ugovora ako nema ponude jedne strane i prihvata ponude druge strane. Ponuda + prihvata ponude jednako je saglasnost volja jednako je ugovor.

I postavlja se jedno značajno pitanje, ako je strani investitor nešto nama ponudio, pa je li moguće kada je državno dobro Crne Gore u pitanju da smo mi to sve prihvatili i zaključili ovakav štetan ugovor. Nego, da mi ne opterećujemo građane Crne Gore sa ništavim i ruševim pravnim poslovima o tome šta piše u zakon a šta u teoriji, ja želim da kažem nešto što će biti mnogo jednostavnije za njih. Socijaldemokratska partija želi da se valorizuje svaki kamen ove države. Ta valorizacija mora se obavljati u skladu sa zakonima ove države i u skladu sa Ustavom kao najvišim pravnim aktom. Ukoliko se valorizacija i investicije ne vrše u skladu sa zakonima i Ustavom ove države, onda dolazimo do pravnih poslova koji su nezakoniti i onda, upravo mi moramo da vidimo štetu, jer kad vidimo štetu onda neće biti koristi, odnosno biće koristi za pojedince a ne i za građane države Crne Gore. I sve ove priče oko tih zmija, oko radnih mjesta itd. upravo je to politizacija, politizacija, nemojte da mi dobacujete kolega Škrelja, ja vama nikad nisam dobacila dok govorite, nemojte da se igramo kada su ovakve stvari u pitanju u Parlamentu Crne Gore, znači upravo na ovom mjestu, govorim o politizaciji jer nemamo pravnih argumenata.

Građani Crne Gore, ukoliko ovo prođe u Parlamentu Crne Gore pozdravimo se sa Mamulom, to vam je jednostavnije da shvatite, slobodno možemo da se pozdravimo sa Mamulom. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENVIĆ:

Građani Crne Gore, uvaženi poslanici,

Pozivam vas da glasate za realizaciju i kulturnu zaštitu projekta Mamule. U skladu sa procedurama koje su urađene, u skladu sa zakonima, u skladu sa vrlo preciznim formalnim, tako da kažem, procedurama, došli smo do eminentnog kvalitetnog investitora koji je ponudio, ne realizaciju 23- 24 sobe, nego je ponudio zaštitu kulturne baštine i valorizaciju tog prostora sa jasno definisanim investicionim planom i realizacijom svih preuzetih obaveza koje treba da realizujemo, a to je rekonstrukcija, revitalizacija i svi drugi elementi koji su vezani za ovaj projekat.

Pozivam sve poslaničke klubove da sagledaju Predlog odluke i amandmane koje je dostavio DPS, jer je u ranijim diskusijama odgovoreno na dio nekih dilema ili određenih stvari koje su možda ovom odlukom mogle da budu pojašnjene.

Ovo nije pitanje samo projekta Mamule, ovo je pitanje pristupa kako zaštititi kulturnu baštinu. I neko ovdje nije možda bio prisutan dok sam govorio u uvodnom izlaganju, analize smo radili na osnovu precizno definisane analize najbolje svjetske prakse i imamo potpisani sporazum sa velikom, najvećom španskom kompanijom koja ima 90 hotela, realizovano na sličan način koja tako štiti kulturnu baštinu kroz ekonomsku valorizaciju. Smatramo da je to najbolji put. Siguran sam da realizacija ovog projekta treba da nas podstakne da rješavamo i druge slične projekte u Crnoj Gori na ovaj način i da na taj način rješavamo pitanje infrastrukture i da na ovaj način štitimo svoju, ne samo kulturnu, nego i istorijsku baštinu Crne Gore.

Ovaj ugovor je bio predmet rada tenderske komisije u sastavu koji sam rekao, i vrlo precizan. U decembru mjesecu dobili smo tri sugestije od

članova tenderske komisije. Te sugestije su prihvaćene i na kraju smo svi saglasno donijeli odluku o tenderskoj dokumentaciji koja je bila ovdje. Vrlo precizno stojim i tražio sam dokument od sekretara tenderske komisije, daću vam ga na uvid da vidite, postoji formalna komunikacija. I vrlo precizno sam to rekao u prethodnom izlaganju. Ja vas molim da poštujemo izgovorene riječi, a pored izgovorene riječi postoji vrlo uredna i precizna dokumentacija koja je bila čak i razmjena informacija sa ljudima koje ste spomenuli i zajednički došli do tog rješenja prije usvajanja na Zakonodavnom odboru. Ali, kao što sam vam rekao, smatrao sam da neke stvari ipak trebaju da ostanu u kući, ali ste tražili te stvari pa ih ovdje iznosim.

Uvaženi poslanici, za realizaciju ovog posla angažovani su bili eminentni pravni savjetnici koji su dali određene komentare i ti komentari su ovdje definisani. Vođen je dug pregovarački proces sa pregovaračkim timom koji je bio predstavljen od tri predstavnika tenderske komisije koji je trajao skoro godinu dana, koji je bio podržan sa pravnim savjetnicima koji su došli do ovog rješenja. Nakon toga, prošlo je kompletnu proceduru Sekretarijat za zakonodavstvo, vladine komisije, i Vlada je predložila ovo rješenje.

Pozivam još jedanput da glasamo za ovo rješenje i siguran sam da je razmjena informacija koju smo radili tokom jula mjeseca dovela do toga da većina opozicionih partija ne glasa protiv u junskom zasijedanju, nego da bude uzdržana, a na početku sam rekao iz kojih razloga. Pretpostavljam da niko ne bi bio uzdržan ako je smatrao da neko ponuđeno rješenje nije zakonito. Hvala lijepo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, ministre.

Nastavljamo rad sutra, u ponedjeljak. Da, kao što znate uveli smo praksu, dobru praksu da naše kolege, kako sam najavio plan rada za ovu sjednicu kad smo počeli, dozvolim da slave ta dva dana Božića, slavi ga dosta naših kolega. U sali je samo kolega Škrelja od ovih koji slave, njemu čestitam, posebno, jer je ostao, a i kolega Gegaj, izvinite nisam vidio do kraja. Imamo još kolega koji slave, ali nezavisno od toga ko slavi, slave građani Crne Gore naravno. Mi koji imamo privilegiju da živimo u multikulturalnim sredinama, slavimo zajedno s našim kumovima, prijateljima, rođacima, i tu smo na sreću povezani, ali dobra je prilika da ovu pauzu iskoristimo da u period glasanja u ponedjeljak i utorak uđemo sa više dobre volje, a najviše odgovornost ako može, da shvatimo da smo prolazni u vremenu da će naše odluke trajati ako su dobre, a da ćemo odgovarati ako nisu dobre. I sa tom željom, prije svega nas najodgovornijih u ovoj državi, sa veličinom moći koja nam je data, ja čestitam svima Božić, svi ćemo ga slaviti kao dobru najavu praznika koji dolaze i u toj dobroj vjeri vidimo se bolji, nadam se, u ponedjeljak. Hvala vam.

28. 12. 2015. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Idemo na osmu sjednicu. Ono što možemo danas uraditi - Predlog zakona o završnom računu budžeta za 2014. godinu.

Izvolite, Predlog zakona su razmatrali, ali da ne nabrajam.

Izvolite, glasamo ga u načelu, da ne idemo sad u tu fazu. Za, protiv, uzdržani?

Hvala, kolegice i kolege, glasalo je 53 poslanika, 42 za, 11 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je Zakon o završnom računu budžeta usvojen u načelu.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet predložio je Predlog zaključaka povodom usvajanja Predloga zakona o završnom računu budžeta.

Stavljam prvo predlog zaključaka na glasanje, pa ću onda zakon u cjelini.

Izvolite.

Da, da, predlog zaključaka Odbora stavljam na glasanje, prije zakona u cjelini, to je logičniji redosled.

Hvala vam, glasao je 51 poslanik i svi su bili za.

Naši zaključci su usvojeni, Odbora, a onda da glasamo Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam, poštovane kolegice i kolege, glasao je 51 poslanik, 42 za, devet protiv, nije bilo uzdržanih. Usvojen je Zakon o završnom računu budžeta za 2014. godinu.

Imamo Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2014. godinu, tačka 2.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični podnio je predlog zaključaka kojim se usvaja Izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Stavljam na glasanje predlog zaključaka sa predlogom za usvajanje.

Hvala vam, glasalo je 54 poslanika, 41 za, 12 protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da smo Izvještaj sa predlogom zaključaka usvojili.

Idemo Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Regulatorne Agencije za energetiku za 2014. godinu. Isti Odbor, jedan od naša dva najaktivnija odbora predložio je da se prihvata Finansijski izvještaj sa Izvještajem o radu Regulatorne Agencije za energetiku za 2014. godinu i stavljam na glasanje Predlog zaključaka sa tim sadržajem.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 52 poslanika, 41 za, četiri protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da je i ovaj izvještaj usvojen u formi Predloga zaključaka.

Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. E sad ga stavljam na glasanje u načelu.

Izvolite, porez na dohodak fizičkih lica, što će reć građana. Malo je rogobatan naziv za građanina.

Hvala vam, glasalo je 48 poslanika, 41 za, tri protiv, četiri uzdržana. Konstatujem da je utvrđen u načelu.

Podnijeto je sedam amandmana i to,

Poslanik Šehović 1 amandman koji je na Zakonodavnom odboru preformulisan u pet amandmana o kojima treba glasati. Hvala, poslaniče Šehoviću.

Poslanici Drobnjak i Šćepanović šest amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolegkinice Šćepanović.

Idemo na amandmane poslanika Šehovića, 1, 2, 3, 4 i 5.

Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Svi su zapravo ... predlog koji sam učinio, a koji se odnosi na potrebu ukidanja kriznog poreza u 2016. godini. Kao što i sami znate, u toku 2013. godine je opravdano uveden krizni porez, kao krizna mjera koja je doprinijela da se stabilizuju javne finansije, međutim, mišljenja sam da u 2016. godini potrebe za kriznim porezom nema iz nekoliko razloga. Prvi i osnovni je taj što polazim od pretpostavke da 2016. godina će biti godina u kojoj će rast bruto domaćeg proizvoda biti najmanje na nivou od 4%, te u tom smislu je nelogično govoriti o kriznom porezu u situaciji kada rastemo po stopi ne manjoj od 4%.

Sa druge strane, mislim da fiskalni efekat koji se postiže kriznim porezom i stopom od 11% što je predlog od strane Ministarstva finansija je zanemarljiv, a korist od ukidanja kriznog poreza bi za privredu bile velike, koristi prije svega mislim ku smislu smanjivanja značajne biznis barijere koju krizni porez definitivno izaziva, korist izaziva u smislu vazije poreza budući da se širi poreska osnovica i što je najznačajnije, korist od ukidanja kriznog poreza bi se manifestovala i u činjenici što bi se dodatno osnažila domaća tražnja i na taj način podstakla privreda. Smatram da negativan fiskalni efekat

koji se izaziva ukidanjem ovog kriznog poreza a koji je na nivou od par miliona eura je zanemarljiv a da troškovi definitivno prevazilaze tu negativnost koju bi izazvalo ukidanje kriznog poreza, i u tom smislu sam i predložio ovakav amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Šehoviću.

Glasamo amandman 1 kolege Šehovića.

Hvala, kolegice i kolege. Glasalo je 48 poslanika, 21 za, nije bilo protiv i 27 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Samo izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Neusvajanjem jednog amandmana prestaje potreba da se izjašnjavanjem o preostalim amandmanima, tako da ih povlačim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam na pomoći.

Stekli su se uslovi da glasamo Predlog zakona u cjelini, nije bilo novih prihvatanja, jeste onih sa odbora.

Izvolite, za, protiv i uzdržani, Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezima na dohodak fizičkih lica. Ja bih volio da čujem građane, ali dobro.

Ovaj zakon treba apsolutnu većinu. Samo da vas podsjetim. Imamo li sve poslanike u Parlamentu, evo stiže kolega Šabović.

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika, 42 za, dva protiv i četiri uzdržana. Konstatujem da je zakon usvojen.

Idemo na tačku pet. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Molim vas, kolege. Odložićemo ga za sutra po dogovoru da bi zajedno sa budžetom, akcize, budžet, dvije odluke vezane za ugovore i izbor imenovanja. To je sutrašnji sadržaj. Znači, ponavljam akcize, budžet, dvije odluke vezane za ugovore, energetika i izbor i imenovanja. Mislim da to možemo danas.

Idemo na tačku šest. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Tu, sjećate se Ustavne odredbe, molim vas kolege, pomognite mi malo da ne napravimo grešku. Predlog zakona u julu na sedmoj sjednici prvog redovnog zasijedanja nije dobio potrebnu 2/3 većinu u prvom glasanju, pa su se stekli uslovi da shodno članu 21 stavu 4 Ustava Crne Gore za drugo glasanje o kojemu se odlučuje većinom glasova svih poslanika. Jesmo li se razumjeli? Molim vas, radi se o manjinskim pravima i slobodama, moramo posebno znati o čemu glasamo, moram vam reći ovako sasvim direktno.

Da li su se stekli uslove da otvorim glasanje? Imamo samo jedno glasanje u cjelini. Mogu li otvoriti glasanje?

Stavljam na glasanje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Za, protiv i uzdržani. Treba 41 za ovaj zakon, 20 sekundi je moja obaveza da sačekam. Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je ... za, osam protiv i 17 uzdržanih. Zakon nije dobio potrebnu većinu. Moraće ići iznova ... je li tako? Hvala vam, kolegice i kolege.

Predlozi finansijskih planova za planovima rada za 2016.godinu nezavisnih regulatornih tijela. Predlog finansijskog plana sa planom rada Regulatorne agencije za energetiku za 2016.godinu. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični podnio je Predlog odluke kojim se usvaja finansijski plan sa planom rada i stavljam na glasanje taj predlog odluke. Možemo li tako, kolega Damjanoviću? Možemo.

Izvolite, glasamo finansijske planove energetike. Izvolite.

Hvala vam, kolegice i kolege. Glasalo je 52 poslanika, 41 za, jedan protiv i deset uzdržanih. Odluka je usvojena.

Idemo Predlog finansijskog plana sa planom rada Agencije za elektronske medije za 2016.godinu. Predlog je da se usvoji finansijski plan sa planom rada i stavljam Predlog odluke na glasanje. Tražili ste da glasam, evo.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika, 39 za, pet protiv i 11 uzdržanih. Konstatujem da je plan Predlog odluke usvojen.

Idemo dalje. Predlog finansijskog plana sa planom rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2016.godinu. I ovdje je predlog pozitivan. Stavljam odluku na glasanje. Izvolite.

Hvala vam, kolegice i kolege. Glasalo je 43 poslanika, 32 za, osam protvi i tri uzdržana. Usvojena je i ova odluka.

Predlog finansijskog plana sa planom rada Agencije za nadzor osiguranja za 2016.godinu. Daje se pozitivan stav našeg odbora. Izvolite, stavljam predlog odluke na glasanje.

Hvala vam, koleginice i kolege. Glasalo je 51 poslanika, 40 za, jedan protiv i 10 uzdržanih. Odluka je usvojena.

Predlog finansijskog plana rada Agencije za lijekove, medicinska sredstva za 2016.godinu. Takođe je, predlog da se usvoja, naših kolega iz Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Hvala vam, koleginice i kolege. Glasalo je 48 poslanika, 41 za, jedan protiv i šest uzdržanih. Konstatujem da smo i ovu odluku usvojili.

Komisija za hartije od vrijednosti za 2016. tu je plan rad i finansijski plan. Izvolite, predlog je takođe da se usvoji pozitivan. Izvolite, odluka.

Hvala vam, koleginice i kolege. Glasalo je 46 poslanika, 35 za, osam protiv i tri uzdržana. Konstatujem da smo i ovaj finansijski plan i plan rada usvojili.

Idemo na Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma državnih granica između Crne Gore i Republike Kosovo. Izvolite, stavljam na glasanje Predlog zakona.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika, 47 za, 7 protiv i jedan uzdržan. Konstatujem da smo usvojili Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o državnim granicama između Crne Gore i Republike Kosovo.

Idemo dalje, isti zakon o potvrđivanju Ugovora o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika, svi su bili za. Dobro je da susjedi znaju da nemamo teritorijalnih pretenzija. Čestitam na dvije utvrđene granice Crne Gore mirnim sredstvima i olovkom, to nam nije dugo bilo imanentno.

Idemo dalje, kolege molim vas, treba mi vaša pažnja da bi ovo dobro odradili. Predlog zakona o potvrđivanju sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuje pravilo za upravljanje i sprovođenje finansijske pomoći unije Crnoj Gori u okviru instrumenata predpristupne podrške za oblast politike, poljoprivrede i ruralni razvoj skrećeno IPARD. Izvolite, glasamo predlog zakona.

Hvala vam, kolegice i kolege. Glasalo je 50 poslanika, svi su bili za. Usvojen je Predlog zakona.

Zamoljen sam od kolega iz SNP-a da Predlog zakona o izmirenju obaveza prema radnicima Rudnika boksita AD Nikšić koji su usled stečaja preduzeća ostvarili pravo na penziju odložim za šjutra.

Imamo samo još jednu tačku, čini mi se. Predlog zakona o dopuni zakona o finansiranju lokalne samouprave. Glasamo ga u načelu. Izvolite, lokalna samouprava. Zakon za finansiranje Petnjice i Gusinja.

Hvala vam. Glasao je 53 poslanika, 47 za, nije bilo protiv i šest je bilo uzdržano.

Predlagač zakona ima tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona. Je li to u redu? Hvala vam.

Poslanik Kalač, jedan amandman o kojem treba glasati. Daćemo riječ, kolegi Kalaču pa ćemo glasati u cjelini. Izvolite.

ALMER KALAČ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Predlagač zakona nije prihvatio moj amandman, međutim amandman nije dobio podršku ni većine klubova u ovom Parlamentu, tako da povlačim predlog amandmana.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Kalač.

Glasamo zakon u cjelini, izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 54 poslanika, 46 za, nije bilo protiv i osam uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen.

Imamo Predlog zakona o dopuni Zakona o ličnom stečaju potrošača. Glasamo ga u načelu, kao i sve finansije većina svih. Kolega Popović. Nadam se da nije blizu ličnog stečaja. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika, što me opet plaši sa ovom istom tezom. Usvojili smo ga u načelu. Sastavni dio predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora. Nema drugih amandmana, pa ćemo ga glasati u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika, imao konsenzus oko stečaja, što nije prava tema za nas, ali u svakom slučaju moram proglasiti zakon da je usvojen.

Ovim smo planirani red za danas ustanovili, utvrdili, završili. Ostala su, kao što sam rekao uz ovaj dodatak oko boksita, hvala kolegice Vi ste uvijek

uviđajni. Sjuta ćemo početi u 13h. Imamo više aktivnosti koje treba obaviti, završićemo mi to do naveče, ali da počnemo u 13h. Znači, imamo ponoviću, energetiku, akcize, budžet, boksite, izbor i imenovanja, odluke podrazumijevam da ćemo ih glasati. Stići ćemo sve da izglasamo, imamo do 31. dovoljno vremena. Kolega Stanišiću, drago mi je da se radujete, zapamtiću to, ali ćemo sve glasati, to vam obećavam.

Vidimo se sutra u 13h, da pokušamo biti precizni. Hvala vam.

29.12. 2015.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Prelazimo na Osmu šednicu - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Stavljen je za glasanje u načelu. Izvolite.

Nema prevarnih glasanja, sačekaćemo kolegu Popovića i koleginicu Dragičević, moguće, ali ću ih sačekati jer smo zamoljeni da sačekamo.

Evo, glasali su. Hvala vam.

Ne znam ko je glasao, ali dobro.

Glasao je 51 poslanik, 41 za, osam protiv, dva uzdržana, konstatujem da smo ga utvrdili u načelu.

Idemo dalje.

Na Predlog zakona su bila tri amandmana i to Zakonodavni odbor dva amandmana, koji je sastavni dio Predloga zakona.

Kolega Šabović, je li u redu? Hvala.

Poslanici, Milić i Jonica, jedan amandman koji treba glasati.

Kolega Miliću. Izvolite. Drugih amandmana nema.

SRĐAN MILIĆ:

Dakle, imali smo jedan lijep razgovor na Odboru, pa bi bilo ružno da ga ovđe ne nastavimo.

Radi se o jednoj klasičnoj otimačini od građana Crne Gore. Prošli put je Vlada uredbom koja je bila neustavna, konstatovao Ustavni sud da je neustavna, otela 10,5 miliona evra. I ne namjerava uopšte da te pare vrati. Sad, 10,5 miliona evra je malo, sad se planira da se otme 30 miliona evra. Vjerovatno, sa ovom dinamikom nam u maju mjesecu neće trebati da reprogramiramo kreditne obaveze, nego možemo očekivati novi predlog će ćemo oteti jedno 393 miliona evra. Ali bitno je da ovdje postoji parlamentarna većina koja će ovo podržati, a podržati na način da se akciza na gorivo podigne za tih famoznih sedam centi. Tako da ovu Vladu zaista, možemo zvati Vlada sedam centi. Sedam centi koji nedostaju za finansiranje auto-puta, sedam centi koje nedostaju za finansiranje sporta, sedam centi koje nedostaju očigledno za mnoge stvari. Rekao sam da mi nije jasno, a u državi u kojoj po konstataciji Vlade stoji da je poresko potraživanje 720 miliona evra, nemamo niti jedan predlog kako ćemo nešto od toga naplatiti, da ovo ne bude na teret građana.

Gospodine ministre, nije Vaših ruku djelo, ali je vaš resor. Nevjerovatno je da se od poreskih obveznika traži da nam dostavljaju mjesečni izvještaj o obračunatom, ali gospodine ministre, i o uplaćenom porezu. Znači poreski obveznik dostavlja državi kojoj plaća porez svoju informaciju, koliko je platio porez. To je nažalost samo dokaz u kakvom je stanju informacioni sistem u Poreskoj upravi i ja kažem da ovih 720 miliona evra je samo ono što smo uspjeli da nađemo. Ono sve što ne nalazimo naćemo kod onih koje ovaj Zakon o akcizama direktno ne dodiruje.

Ako želite da prepoznate državu, kako se odnosi prema svojim građanima, najbolje ćete je prepoznati kroz zakon o akcizama. Sivu ekonomiju ćete najviše naći onamo, gdje su najniže akcize. I zato imamo državni posao - šverc duvana. Zato imamo priću o klanovima i zato očigledno da niko ne smije da uđe u obračun sa onima koji iz dana u dan krađu ovu državu i otimaju od poreskih obveznika i od građana -sredstva koja pripadaju. Jer je nemoguće da nema hrabrosti da se krene, na primjer, u podizanje tih akciznih proizvoda. Evo ministre, da iskoristim Vaše prisustvo ovdje, da podijelim sa Vama jednu informaciju koja Vam može valjati.

Crna Gora je jedinstven primjer da onemogućava svoje privrednike da budu konkurentni u Crnoj Gori. Na primjer, kod ovog akciznog proizvoda predsjedniće Parlamenta, veleprodaje nafte i naftnih derivata. Prevoznici u Crnoj Gori, koji obavljaju taj prevoz do granica Crne Gore nijesu u mogućnosti da izvrše povraćaj akciza, a njihova konkurencija koja tu naftu, iz Ploča, ili negdje drugo, dovozi u Crnu Goru ima mogućnost za povraćaj akciza. Naravno, akcizni proizvodi za, koji prevoze drvo, koji prevoze bilo šta drugo imaju mogućnost povraćaja akciza i oni koji nisu akcizni proizvodi kao

što sam rekao za drvo, a kod ovih koji prevoze naftu, njima je već onemogućena konkurencija.

Još jedan element manje bitan, Regulatorna agencija za energetiku, jedinstveni subjekat, koji naplaćuje za svaki kamion koji prevozi veleprodaju nafte i naftnih derivata 700 evra. Ja mogu da shvatim ministre da za atest za tu čistijernu treba da plati, ali valjda Regulatorna agencija za energetiku ne naplaćuje pojedinačno za kamione, nego za firmu koja obavlja tu djelatnost i u Hrvatskoj, i u Srbiji i bilo gdje drugo. I u jednom i u drugom slučaju postoje prednosti, a ovim našim ljudima je to onemogućeno. Zašto? Zato što Hellenic Petroleum ne interesuje veleprodaja goriva, uvoz goriva. Oni ga dobijaju morskim putem, imaju svoja skladišta i tako dalje. Ovo je priča koju mogu da otvorim i oko nekih drugih pitanja.

Ono što predlažem ovim amandmanom je, znam da sam ponovo inspirativan za mnoge kolege da glasaju za, da ne preuzmu odgovornost nove otimačine od građana Crne Gore. Zašto bismo sa ovih sedam centi finansirali ove stvari? Predlažem vam, zajedno možemo pronaći modele kako se može ovaj dio sredstava obezbijediti. Ne morate na ovakav način predlagati nešto što direktno udara na standard ovih građana, a da prije toga se nijesu vratile deset i po miliona evra. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman kolege Milića.

Ministre izvolite. Izvinjavam se, prekidam glasanje.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče,

Gospodine Miliću, nesprono je da je ovaj namet, tako bih ga nazvao, bio uređen u prvoj interaciji uredbom Vlade i da je Ustavni sud iz tih razloga što se ova materija uređuje jedino i isključivo zakonom ukinuo taj namet građanima Crne Gore.

Drugo, ovaj zakon je predložen sa namjerom da se eventualno, ako bude izglasan ovdje, obezbijedi prihod za izgradnju autoputa, odnosno otplatu anuiteta, sa jedne strane, i za vrhunski sport sa druge strane. Šta je prirodnije nego, ja koji koristim taj autoput, da platim sedam centi na litru goriva da bih mogao da imam i bezbjednost i efikasnost i brzinu. Ja to ne vidim kao otimačinu. Mislim da je ovo način da se uradi ono što smo pričali tokom ranijeg perioda, da studija fizibilnosti koja pokazuje nedovoljnu isplativost ove dionice autoputa da se i kroz ovaj model obezbijedi uredno servisiranje budućih anuiteta.

Da li je moguće iz drugih izvora? Možda jeste i potpuno sam saglasan sa Vama. Dajte da usvojimo zakon i čim nađemo alternativu ukinućemo ovaj namet i iz tih novih izvora obezbijediti ovo što zakon obezbjeđuje. Mi imamo nespornu ranjivost i rizik u fiskalnoj politici - to je poreski dug. Nedavno smo formirali komisiju, od Ministarstva finansija i Poreske uprave, da bi utvrdili strukturu i dinamiku poreskog duga. Nesporno je da je neophodno unapređenje u tehnološkom izrazu Poreske uprave, od IT do edukacije svih zaposlenih. I to niko ne spori, ali spori elemente svugdje u svijetu poreski obveznici izvještavaju poreske uprave o svojim prihodima i o svojim obavezama.

Samo još jedno, ja sam apelovao ranije, apelujem još jednom. Dajte da unaprijedimo regulatorni okvir, da 65 000 registrovanih, pravnih lica i preduzetnika, imaju obavezu da kad isplate neto zaradu moraju platiti i javne prihode na tu zaradu. Ali da ne moraju svakog mjeseca, ako nijesu u stanju likvidnosti. Očigledno u strukturi ovog duga najviše raste dug poreza i doprinosa na zarade zaposlenih. Ostavljam to pitanje za neku drugu priliku.

Još jednom napominjem, onog trenutka kad nađemo novi izvor finansiranja biću lično taj koji će kandidovati izmjene i dopune ovog zakona u smislu ukidanja ovog nameta građanima Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Da završimo ovo, imali ste dosta dugo izlaganje.

SRĐAN MILIĆ:

Vi znate da ja cijenim Vas i da zaista nemam nikakvih problema u odnosu na način kako sprovodite teške reforme u Ministarstvu finansija. Znam gdje su Vam najveći problemi. Nemojte, jedan posto od ovoga što sam rekao, oko ove odluke, shvatati lično, jer ja imam problem sa posljedicama ovih odluka. Najviše probleme će imati građani Crne Gore i na Vašu korektnu ponudu ja odgovaram, čini mi, se korektnom ponudom. Nemojmo ga sad usvajati. Evo najavljena je sjednica, biće nekakva sjednica u januaru. Ja Vam stojim na raspolaganju, ako ne nađemo ovih 30 miliona evra, prvi ću glasati da se ovo desi.

Gospodine ministre, samo da Vam kažem, pošto sam imao ovih pravnih eksperata koji su me savjetovali malo, nisam ja govori da je ovo neustavno, ja znam što je problem u ovoj čitavoj priči. Nedostaju sredstva, 720 miliona evra, je li tako, je li to poresko potraživanje? Možete li samo da mi kažete koliko od toga je naplativo u ovom trenutku? Koliko je naplativo?

Gospodine ministre, to je ključni problem ovdje. Niko ne traži od nikoga da otpisuje porez. Neka ova država konačno kaže od 720 miliona evra, naplativo je 600 miliona evra ili 100 miliona evra, ovih 620 miliona evra nije naplativo. Ko želi da uđe u rizik da naplati tih 620 miliona evra? Da ponudimo faktoring, ko će da uđe oko svega toga. Vi razumijete o čemu ja pričam i znam da ovdje treba imati političke hrabrosti. Ne možemo iz godine u godinu, iz mjeseca u mjesec ovdje sabirati koliko nam je poresko potraživanje. Gospodine ministre, mi smo ovdje donijeli odluku kojom se onemogućava, zakonski riješili da bilo ko isplaćuje plate da ne isplati poreze i doprinose. Kako je moguće da nakon toga rastu obaveze po osnovu poreza i doprinosa? Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Nije bitno koliko je naplativo, mene samo interesuje zašto je nastalo? To je ključno pitanje, zašto je nastalo, a iz toga ćete znati i odgovor koliko je naplativo.

Glasamo amandman kolege Milića.

Hvala vam, kolegice i kolege. Glasalo je 56 poslanika, 19 za, 30 protiv i sedam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu. Hvala vam.

Idemo na glasanje zakona u cjelini. Više amandmana nije bilo. Za, protiv i uzdržani, Predlog zakona o izmjenam i dopunama Zakona o akcizama. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 39 za, 18 protiv i jedan uzdržan. Zakon nije dobio potrebnu većinu.

Idemo dalje, Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu.

Glasamo zakon u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika, 45 za, deset protiv i nije bilo uzdržanih. Utvrdili smo ga u načelu.

Idemo, bilo je 47 amandmana. Samo pažljivo da čujemo kako je išlo. Radi se o brojevima, i ako ministar ekonomije može da promaši brojeve mi ne smijemo.

Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, hvala kolega Šaboviću.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet sedam amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, kolega Damjanoviću, hvala Vam.

Poslanica Šćepanović i Jelić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, hvala.

Poslanik Kalač Almer, dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, hvala kolega Kalač.

Poslanica Ćatović i poslanica Šćepanović, dva amandmana koja su povučena. Hvala, kolegkinice Šćepanović.

Poslanica Jonica i poslanik Nuhodžić, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, u toj kombinaciji može biti samo sastavni dio Predloga zakona, jer on dolazi iz Odbora za bezbjednost.

Poslanik Gjeloshaj jedan amandman koji je povučen. Možete.

NIK GJELOSHAJ:

Povučen je, ali biće u zaključke Odbora koji će biti sastavni dio pa ću objasniti šta znači. Nismo povukli nego će biti ovdje, ali to je procedura, povučeno je, ali biće ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, biće zaključak, ali amandman je povučen. Dobro.

Na pomoći je i poslanik Popović, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Popoviću.

Poslanici, Jelić, Šćepanović, Duković, Bešlić, Sutović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Jeliću.

Poslanici Adrović, Pešić, Nuhodžić, Obradović jedan amandman koji je u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Pešiću.

Poslanik Šabović, dva amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolega Šaboviću.

Poslanica Bešlić i poslanici Sutović i poslanica Šćepanović, jedan amandman koji je u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolegkinice Šćepanović.

Poslanici Duković, Dragičević, Kalač, Jelić, Tanasijević, Šćepanović, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala Vam, kolega Jeliću.

Poslanik Abazović, jedan amandman o kojem treba glasati. Hvala, kolega Abazoviću.

Poslanik Šabović i poslanica Vukasanović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolegkinice Vuksanović.

Poslanik Bralić, jedan amandman koji je sastavni dio Predlog zakona. Hvala, kolega Braliću.

Poslanica Kalezić, tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona. Hvala, kolegkinice Kalezić.

Poslanica Šćepanović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolegkinice Šćepanović.

Poslanici Perić, Tuponja dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. U redu, od njih su dva napravljen jedan, sada su sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Periću na pomoći.

Grupa poslanika Simović, Jonica, Mustafić, Danilović, Vuksanović, Jasavić, Dragičević, Gošović, Nimanbegu, Popović, Gjeloshaj, Abazović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala Vam, kolegkinice Dragičević.

Poslanica Jasavić jedan amandman o kojem treba glasati. Izvolite, glasa se o njemu. O ovome treba glasati.

Ima još neki, vjerovatno, sad ću pogledati.

Vi sami imate samo taj amandman kako je meni u evidenciji. Da li je taj usvojen? Provjerićemo kad dođemo do njega. Kad dođemo do njega daću vam riječ. Ovo je samo nabranje da bi smo znali što je tačno. Pod znakom pitanja je, da li je usvojen ili nije usvojen amandman kolegice Jasavić.

Poslanici Perić i Sijarić jedan amandman, ali o njemu treba glasati. Hvala, kolega Sijariću.

Poslanici Milić i Jonica pet amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolega Miliću.

Poslanica Marković i poslanik Damjanović jedan amandman o kojem treba glasati. Povučena je, izvinjavam se.

Poslanici Rastoder, Šabović jedan amandman koji je u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Rastoder.

Poslanik Šehović tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Hvala, poslaniče Šehoviću.

Poslanik Jelić, jedan amandman od kojeg je odustao. Hvala, kolega Jeliću.

Poslanik Nuhodžić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Nuhodžiću.

Povodom usvajanja Predloga zakona o budžetu za 2016. godinu Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je predložio set predloga zaključaka. Predlog

zaključaka 33/15-5/54 od 28. decembra koji se odnosi na tabelarni, tekstualni dio obrazloženja kapitalnog budžeta sa kojima se saglasio predstavnik predlagača. Izmjena na osnovu zaključaka, daćete Vi objašnjenje. Ja ih mogu samo nabrojiti, a vi ćete dati objašnjenje kolega Damjanoviću.

Predlog zaključaka od 29. decembra broj je 33/15-5/55 koji se odnosi na Agenciju za zaštitu životne sredine. Predstavnik predlagača se nije izjasnio o navedenom zaključku o životnoj sredini. Pripremite se ministre na to pitanje da odgovorite.

Predlog zaključaka koji se odnose na prihodnu stranu budžeta i boravišnu taksu, predstavnik predlagača se nije izjasnio o navedenom zaključku.

To je ovo što je predložio Odbor.

Kolega Damjanović, izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Da bi racionalisali raspravu, da Vas informišem da je jedan broj amandmana koji su povučeni, a koje ste ovdje precizno indetifikovali, podnešen na tekstualni dio obrazloženja Predloga zakona o budžetu i na tabelarni dio. Pošto je stručna Služba Skupštine konstatovala da se taj dio ne objavljuje u „Službenom listu“, a da bi ostao trag, jer su intervencije date na određene pozicije. Onda je Odbor odlučio da umjesto tih amandmana koji ne bi ostavili trag, jer ih nema u „Službenom listu" posle objavljivanja s

obzirom da se djeluje na obrazloženje, da se povuku i da se preformulišu u formi zaključka. Da budem konkretan da se zna o čemu se radi.

Vi ste već napomenuli, tu se radi o faktički tri zaključka koji su sastavni dio i koji su juče raspravljani. Jedan koji se odnosi na gradnju fudbalskih terena i rješavanje stambenih pitanja socijalno ugrožene kategorije na Cetinju. To je amandman kolegice Šćepanović i kolegice Ćatović. Amandman kolege Gjeloshaja koji se odnosi na vodosnabdijevanje mjesne zajednice Hoti, Drume i Tuzi. Hvala Vam i moj amandman koji sam podnio, a vezan je gradnju infrastrukture, odnosno izgradnju ulice u opštini Berane.

Takođe, amandmani koji se odnose na rekonstrukciju Ribarske ulice i elektrifikaciju katuna u Rožajama i u Giljevom polju. To su, dakle, zaključci koji su nastali kao pokušaj da se jasno obaveza precizira i da ona bude definisana objavljivanjem u „Službenom listu“, a maltene se predlagač sa ovim saglasio kao formom kako bi zamijenili amandmane koji idu na tekstualni dio Predloga zakona, onosno obrazloženja .

Naravno, još dva zaključka danas. Zaključak koji Odboru podnio kolega Milić, koji se odnosi na prihodnu stranu budžeta i gdje se u odnosu na eventualni prihod koji bi bio veći od planiranog u budžetu daje prioritet finansiranju tužilaštva i ovaj dio koji ste vi obuhvatili, a koji se tiče boravišne takse. Drugi zaključak kojim se zadužuje Vlada za potrebe Agencije za zaštitu životne sredine obezbijedi 70 hiljada evra. Ne radi se o novom novcu, već o depozitu i taj iznos bi bio neophodan za proces vršenja usluge ocjena elaborata uticaja na životnu sredinu. Dakle, još ta dva zaključka i set zaključaka koji je zamijenio ove zaključke koji su povučeni i koji ide uz amandmane koji su raspravljani. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ministre, imate zaključke. Vi ih prihvatili ili ne prihvatili, oni Vas obavezuju. Ostaje samo da Odbor provjeri poslije završnog računa iduće godine da li ste ih poštovali. Ako ih ne poštujete imaćete manje povjerenja mada, po svoj prilici će se zaključci razmatrati i završni račun iduće godine sa novom vladom, jer će to biti poslije oktobra, tako da računamo da će neka odgovornost postojati.

Samo izvolite, svakako, samo što će pomoći. Izvolite.

NIKOLA VUKIĆEVIĆ:

Što se tiče korekcije, znači, mora se precizirati vid sa koje pozicije se skida. To jesu tekuće rezerve, samo da uđe u zapisnik i kasnije kroz amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Oduzima se od tekuće rezerve, neka to uzđe u zaključke. To je broj 55 u redu? Od 29. decembra. Služba, u redu? Hvala vam.

Idemo na amandmane.

Poslaniče Šaboviću, Vaša dva, to ćete mi morati uključiti mikrofon.

DŽAVID ŠABOVIĆ:

Odustajem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Abazoviću, Vi imate jedan.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Ne odustajem tek tako.

Ministre, ja sam predložio da se sa pozicije Savjeta za privatizaciju 40103, gdje je predviđeno da za advokatske, notarske i pravne usluge, će je predložen iznos, mene interesuje milion i 361 hiljada. Vjerovatno za razne odbrane, sad nisam siguran, ali to me na to upućivalo, s obzirom da je duplo veći budžet nego prošle godine, čak i više nego duplo Savjetu za privatizacije. Da li je to za one odbrane koje imamo što nas terete ili je nešto drugo u pitanju? Uglavnom da se makne od tog nesretnog Savjeta za privatizaciju 100 hiljada eura i da se da Univerzitetu za naučna istraživanja. Jer, nikakve vajde ova država od Savjeta za privatizaciju nije imala. Ja sad ne želim da trošim vrijeme, svi smo svjesni toga. Naprotiv veliku je štetu ta institucija napravila, generalno, privredi i našem budžetu. Ja sada molim da od ovih, ponavljam, prevelikih, meni su se učinili prevelikih, a Vi ako imate objašnjenje kažite zbog čega su toliko velike, milion i 300 hiljada eura da uzmemo 100 hiljada i da damo tamo gdje zaista, sad za sad ne, ali nadamo se ubuduće, da naši istraživači doprinesu ekonomskom razvoju naše države.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

To je problem sa ugovorima, što više treba da sakrijete, sve skuplje koštaju. Morate povećati broj članova i napraviti korelaciju koja se teže vidi.

Glasamo Vaše amandmane.

Hvala vam. U stvari - ne još hvala. Nema 41, nemamo većinu.

Isključen je sistem.

Glasali su. Mogu li konstatovati da su glasali? Koleginica Jonica nije identifikovana tu.

Mogu li koleginice Jonica? Hvala Vam na pomoći da ne čekamo ponovo na glasanje.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, 16 za, pretpostavljam, 16 protiv, devet uzdržanih. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Koleginica Jasavić, izvolite.

Koliko sam ja informisan prije nego što Vi uzmete riječ, bio je sličan amandman ili identičan Odbora i on je prihvaćen. Vaš nije ni razmatran, ali izvolite. Koji je identičan? Ja mislim da su identični. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Gospodine Krivokapiću, sve je različito i treba da bude različito i zato postojimo da bi u tom bogatstvu različitosti oplemenili ono što je naš

zajednički zadatak, a to je da ove institucije, ove države, budu dovoljno snažne.

U tom pravcu sam upravo predložila da se Tužilaštvu da dodatnih 500 hiljada eura, jer je moj cilj bio da Tužilaštvo konačno ima mnogo bolju materijalnu podršku od one koju mu daje izvršna vlast. Jer će Tužilaštvo imati jako puno posla i vrlo sam zadovoljna činjenicom da je moj amandman upravo bio osnov da Odbor prihvati da se Tužilaštvu povećaju sredstva za 500 hiljada eura. I to želim da ovdje podvučem i pocrtam, jer smatram da će Tužilaštvo ovim novcem moći da radi mnogo važne stvari, a prije svega vezano za istragu šta je rađeno oko Kraljičine plaže i Mamule od dana kada su potpisani ti ugovori do današnjeg dana. U tom pravcu želim da se ta sredstva upotrijebe i da se na kvalitetan način utvrdi šta je i kako rađeno po pitanju Kraljičine plaže i Mamule do današnjeg dana. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ja samo snažno podržavam. Bolje da je milion i 300 koje je bilo predloženo usvojeno za Tužilaštvo, nego 500 hiljada. Ali eto nijesmo uspjeli više od 500 hiljada da dobijemo, ali o tom po tom.

Mogu li da konstatujem da je to sastavni dio zakona? Hvala Vam kolegice Jasavić. To je već sastavni dio zakona, ali ako Tužilaštvo bude brzo radilo, napravićemo rebalans, pa im dodati novca.

Idemo dalje.

Kolega Perić i Sijarić, amandman. Izvolite kolega Sijarić ili kolega Perić, izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Kolega Sijarić i ja smo podnijeli amandman kojim se subvencije za poljoprivrednike uvećavaju sa devet miliona i 900 hiljada eura na 20 miliona i 200 hiljada eura.

Bila je potreba ministra poljoprivrede da dobije podršku u Parlamentu za veći agrobudžet i mi smo izašli u susret toj molbi, predložili konkretno. Taj iznos smo obezbijedili uzimajući iz rashoda za gorivo, ostalih pozajmica i kredita, materijali za posebne namjene, rashodi za gorivo, iz budžetskih jedinica, vi ovdje imate pobrojano posebno, ispred sebe, Generalni sekretarijat Vlade, rješavanje stambenih potreba, Ministarstvo unutrašnjih poslova i tako redom, punih osam budžetskih jedinica obuhvaćeno oje vim predlogom.

Ja očekujem, ako ništa, očekujem iz kolegijalnih razloga da pomognete da se omogući, prema ministru Ivanoviću, da omogućite veće subvencije za poljoprivrednike. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Periću.

Jeste, to 10 godina koliko se ja sjećam, 12, izvinjavam se. Malo sam uskratio taj rok. Obično manje probleme manje pamtim, veće probleme više pamtim, više pamtim neke druge ministre.

Izvolite, glasamo ovaj amandman. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, 17 za, nije bilo protiv, 24 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na pet amandmana kolega Milića, sad kad ste u dobrom zaletu, Vas i koleginice Jonice.

SRĐAN MILIĆ:

Ne znam, krenulo me danas s ovim amandmanima pa rekoh da nastavim.

Gospodine Vukoviću, amandman broj 1 je želja nas iz SNP-a da se evidentni prihod Fonda za profesionalnu rehabilitaciju osoba sa invaliditetom evidentira kao prihod i da sa druge strane obezbijedimo da ta sredstva koja su po zakonu strogo namjenska budu na tom računu nego da budu na tom računu, na poziciji kod Zavoda za zapošljavanje, kod drugih subjekata koji mogu da koriste ta sredstva.

Dakle, da budem vrlo precizan, mi jednostavno samo želimo da nespornih osam miliona i 500 hiljada evra, što je konstatovano na javnom saslušanju dva odbora, što je konstatovano u Izvještaju Državne revizorske institucije, bude evidentirano na poziciji – doprinosi. Osim ako nije već evidentirano. Ako je Vlada Crne Gore u svom Predlogu budžeta, već predvidjela u ovih 12 miliona 628 hiljada, ovih 8,5 miliona evra, onda recite.

A drugi dio je da se u posebnom dijelu Zavod za zapošljavanje kod programa 2463 Fond za profesionalnu rehabilitaciju cifra dva miliona zamijeni sa cifrom 8,5 miliona. Samo molim, znači niko od nas ne traži da se ta sredstva troše, nego ako postoje projekti koji mogu da obezbijede

ispunjenje onoga što smo uradili sa donošenjem mjere da poslovni subjekti uplaćuju ovaj doprinos u ovom iznosu onda ta sredstva mogu biti upotrijebljena.

I još jedan put ponavljam, gospodine ministre, sada ne govorim samo kao poslanik i kao političar. Govorim kao poslodavac. Socijalistička narodna partija Crne Gore je zaposlila lice sa invaliditetom. Drugi koji to nisu uradili platili su doprinos i ti doprinosi su na godišnjem nivou 8,5 miliona evra. Znate i sami da najviše izbjegavaju da plaćaju ove doprinose lokalne samouprave jer su oni obveznici u ovom dijelu i taj iznos će biti veći. Samo Vas molim da ovo bude vidljivo, ja znam da je to i Vaš cilj. A ta sredstva ne smije niko da potroši ako ne bude postojao adekvatan program za ove namjene.

To je amandman 1. Izvinjavam se, ovdje bih zaustavio, pošto mi je lično mnogo bitan amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman kolege Milića.

Hvala vam kolegice i kolege. 42 poslanika je glasalo, 18 za, osam protiv, osam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Kolega Miliću, izvolite, imate još četiri amandmana.

SRĐAN MILIĆ:

Imam još 2,3 i 5. Pa će amandman 4.

Amandman 2- stara naša priča- boravišne takse. Po meni, veliki skriveni prihod - rezerva na prihodnoj strani budžeta.

Gospodine ministre, mi smo imali o ovome raspravu na Odboru. Imali smo u plenumu nas dvojica više puta, zato se i išlo sa ovim Predlogom zaključka na Odboru.

Ja ovaj amandman želim da povučem u cilju da se kroz ovaj zaključak pokaže da postoji mogućnost kako ćemo doći do ovih sredstava, da ne bih i Vas dovodio u situaciju da se dobija ovaj amandman. Vi ste pokazali dobru volju sa konstatacijom da treba i država da investira. Na kraju krajeva, gospodine ministre, da iskoristim ovu govornicu. Ovo zašto se mi zalažemo, za boravišne takse, a to zna gospođa Čatović i znaju oni ljudi koji su bili u lokalnim samoupravama na primorju, je 80% prihod lokalnih samouprava i turističkih organizacija, a samo 20% države. I ovo zašto se sad zalažem da se prikaže 2,5 miliona evra, da je ono što možemo da ostvarimo kao država, 7,5 miliona evra gubimo, ili gubimo onaj pripadajući dio pet, pet i po miliona evra u lokalnim samoupravama koje ne naplaćuju ova sredstva.

Država ne smije sebi dozvoliti luksuz da zbog toga što lokalne samouprave ne naplaćuju ova sredstva da ostanemo mi bez ovih 2,5 miliona. Zbog toga kažem, predsjedniče Parlamenta, povlačim ovaj amandman u cilju ovog dijela koji je podržan na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, a čini mi se da je bio neki predmet i našega razgovora da se boravišna taksa prati na ovaj način. Da ovaj period od ova tri mjeseca iskoristimo, da obezbjedimo jedan sistem koji će na kvalitetan način, da li će to biti hrvatsko iskustvo, da li će to biti srbijansko iskustvo, ili nečije drugo, kako ćemo da pratimo onoga ko je obveznik plaćanja boravišne takse.

Gospodine ministre, imao sam problema sa kolegom iz vaše vlade čiji je ovo resor. Nisam mogao da mu objasnim da obveznik boravišne takse nije domaćin koji izdaje ležajeve, nego gost. Zato nam se i dešava da mi imamo ogroman broj gostiju koji nisu prijavljeni, ne samo kod onih koji izdaju ležajeve, nego koji izdaju svoje stanove ili vikendice i izdaju ih po tom osnovu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Odustali ste od amandmana 2.

Amandman 3. Nema potrebe, odustao je od amandmana.

SRĐAN MILIĆ:

Amandman 3.

Gospodine predsjedniče Parlamenta, da li je moguće izvršiti preformulaciju cifara u toku ovog ovdje? Kako sam predlagač, dobio sam informaciju, evo nije tu bivši predsjednik Zakonodavnog odbora, da je moguće, a ja ću Vam objasniti o čemu se radi.

Dakle, radi se o naknadama za korišćenje dobara od opšteg interesa da se cifra 620 228 koja ovdje postoji zamijeni sa cifrom dva miliona 557 hiljada 322,51 evro, a ta sredstva bi išla u dijelu 2 - posebni dio u funkcionalnoj kvalifikaciji 60601 Fond rada, kod programa 3591 Fond rada, ta cifra od dva miliona, zapravo 1 937 024,02 samo taj dio bi išao na potrebe podmirenja sa odgovarajućim promjenama u zbiru, pročitacu ga formalno pravno tačno, ako postoji mogućnost, za podmirenje svih onih rješenja koja

su već postala pravosnažna u Fondu rada. Znači, već sve postoji u amandmanima samo se vrši razmjena. I da objasnim zašto.

Ministre, Vi ste prihvatili na Odboru da se za određeni iznos to omogući. Prihvatili ste amandman, za milion evra da se Fondu rada poveća.

Onda smo razgovarali o modelu kako ćemo , da li možemo da riješimo ova kompletna rješenja. Već sam ušao u obrazlaganje, ali neću obrazlagati kasnije.

Dakle, imamo za sve ove godine 10 113 rješenja. Ukupno je to bilo 19 miliona 477 hiljada 243 evra. Do sada je država isplatila 13 miliona 477 hiljada 780 evra. Ostalo je pet miliona 999 hiljada 490 evra. Od ukupnog broja ovih rješenja i svega ostalog. Vidite i sami da se radi o nekoj cifri od 20 - 25%. Smatrali smo sa ovim smanjujemo sada, dolazimo na neka dva miliona i 800, sa ovih milion i 900 završavamo sva rješenja do 2015. godine, da ih pokrивamo. Zbog toga je bio ovakav moj predlog da vidimo da li možemo to da uradimo? Ako ne možemo...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Može samo konsenzusom, Vas i ministra, drugačije ne može, Vi nemate formulu, a on je može ako hoće.

SRĐAN MILIĆ:

Da li možemo zaključkom ministr? Da dodamo zaključak da ukoliko bude bilo sredstava, većih prihoda ovoga, da će se isplatiti ova rješenja za 2015. godinu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ministre izvolite.

RADOJE ŽUGIĆ:

Tačno je ovo što je gospodin Milić kazao. Na odborima smo u višednevnoj koordinaciji povećali Fondu rada za jedan milion evra. Tada sam kazao da nije sporno preusmjeriti, ali je sporno potencijalno ugroziti funkciju pozicije sa koje se preusmjerava na novu poziciju. Ali, ako naplata javnih prihoda, evo pričali smo o boravišnoj taksi, ja mislim da je to latentna rezerva koja može da uđe u povećanje prihoda. Ako se prekorači plan, dajmo zaključak da se dio iz tog prekoračenja usmjeri prema Fondu rada.

Ne smeta kroz formu zaključka.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Gospodine predsjedniče Parlamenta, zbog efikasnijeg rješavanja ovog problema ne želim da se na ovaj način glasa o amandmanu. Moja je greška, jer sam ja ovo radio, nije gospođa Jonica, i želio sam da izbjegnem mogućnost. Ministre, evo sad ću to da progovorim, ja sam ovo bio predvidio kod određenih prihoda koji su namjenskog karaktera. Boravišna taksa je

namjenskog karaktera i ne možemo tamo, ali predlažem oko onih redovnih prihoda koji su iz državnog budžeta. Pokazaću Vam da postoji mogućnost da to povećanje bude sastavni dio ovog zaključka i da Parlament stane iza toga. Imali smo već ovakav tip zaključka, ali ja Vas molim za ovih milion i 900 hiljada evra da ne pravimo problem, da konačno riješimo sva ta rješenja koja su postala pravosnažna 2015. godine. Da li možemo?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, ministre, u mikrofon.

RADOJE ŽUGIĆ:

Ako se ukupni prihodi povećaju iznad plana, svakako može ući u zaključak da povećamo dio prihoda koji ide prema Fondu rada.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Damjanoviću, pomoći ćete mi kada dođemo kod glasanja o zaključcima da dodamo to na pravo mjesto. Hvala obojici na dobroj volji.

SRĐAN MILIĆ:

Vrlo ću kratko oko svega toga.

Amandman 5, gospodine ministre, znate da smo imali raspravu vezano za prihode o priređivanju igara na sreću. Tada je konstatovano da je ukupan

prihod negdje na nivou osam miliona i trista hiljada evra trebao da bude. Zato sam na ovakav način evidentirao da se ova stavka poveća.

Međutim, s obzirom da je bila priča oko svega toga da li se može očekivati veći prihod budžeta. Želim da povučem amandman 5, a imate i obećanje od Kluba poslanika SNP-a da ukoliko se ne predloži ovaj zakon priređivanja igara na sreću u periodu do proljećnjeg zasijedanja, da ćemo ga mi predložiti da bismo pokazali da ovih osam miliona i trista, sada, mogu da budu mnogo značajniji - kasnije. Povlačim, gospodine predsjedniče Parlamenta, amandman 5.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Po opisu stvari i 3 i 5, ali amandman 3 je postao efektivan kroz zaključke. Hvala, kolega Miliću.

Koleginice Jonica, zajednički amandman.

SNEŽANA JONICA:

Prije nego što obrazložim amandman 4, ne mogu a da kolegama - koji su glasanjem protiv prvog amandmana koji se ticao sredstava za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, omogućili da se i sljedeće godine otme pet i po miliona eura od lica sa invaliditetom, kažem - svaka vam čast, nadam se da ćete mirno spavati kao i zadnjih pet godina kada je od lica sa invaliditetom, ova Vlada koju podržavate, otela 40 miliona eura.

Sada ću da pređem na amandman 4. Ovim amandmanom smo vrlo precizno definisali na konkretnom programu kod Tužilaštva, gdje je najneophodnije povećati sredstva, da se poveća iznos sredstava za 830 000 eura, a s druge strane obezbijedili i način obezbjeđivanja tih sredstava na prihodnoj strani. Naglašavam da se radi o programu u okviru kojeg se obezbjeđuju sredstva za istražni tim, za vještačenja koja su neophodna za pripreme optužnica i za sve ono što su neophodnosti koje su svi oni koji su htjeli da vide, naročito članovi Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu koji su bili u posjeti Tužilaštvu i na jasan način se upoznali sa načinom funkcionisanja i nedostacima za još veće rezultate u Tužilaštvu morali ili trebali da prihvate.

Znam da ovo neće doprijeti glasovima za, ali ne mogu da ne kažem. Svaki glas protiv ovog amandmana, za ovaj program Tužilaštva, za mene je glas iz straha od onoga što će Tužilaštvo uraditi u sljedećoj godini ili glas koji treba da pomogne da Tužilaštvo možda ne stigne da odradi sve ono što treba, možda u nekim vašim redovima, tokom sljedeće godine. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegice Jonica.

Glasamo amandman 4. Za, protiv, uzdržani? Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika, 16 za, 21 protiv, 11 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na Predlog zaključaka uz dodatke koje smo imali. Glasamo prvo one koji su tekstualni dio kapitalnog budžeta. Ko je za, protiv, uzdržan?

Mislim da je to bilo konsenzualno, tako da možemo tako i glasati. Ministar je to prihvatio, ali mi to formalno moramo glasati jer zaključci su naši, ne mogu biti od njega prihvaćeni. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 47 poslanika i svi su bili za. Konstatujem da su zaključci jednoglasno usvojeni.

Drugi set zaključaka koji se odnose na Agenciju za zaštitu životne sredine. Takođe su formalno prihvaćeni, a suštinski ih mi moramo glasati. Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika i svi su bili za.

Treći set, tu bi trebalo da ubacimo neki zaključak koji je kolega Milić tražio. Mogu li da konstatujem bez Vas? To je bio amandman 3 kolege Milića koji je sada prešao u zaključke, a načelno ako budu veći prihodi u budžetu od planiranih da će biti realizovani. Da vidimo, pošto je plan izuzetno ambiciozan. U svakom slučaju, glasamo zaključke. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika i svi su bili za.

Sada glasamo Predlog zakona o budžetu za 2016. godinu u cjelini. Otvaram glasanje. Za, protiv, uzdržani? Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 44 za, 13 protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da smo Zakon o budžetu za 2016. godinu usvojili. Da ga zdravo trošimo, što bi rekli, pa koliko god bilo.

Ministru se zahvaljujem na strpljenju. Dugujete mi odgovor o dogovoru sa kolegom Gošovićem, a ja Vama o glasanju o zakonu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Idemo na ono što sam najavio oko „Boksita“. Kolega Damjanoviću, ima li nešto prije nego što pređemo na glasanje?

Izvolite, kolega Bojaniću.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Samo kratko, s obzirom da sam jedan od predlagača, uz kolegu Damjanovića. Nije mi jasan ovaj zaključak koji je došao od Zakonodavnog odbora. Imam informaciju da je glasano, a nije se znalo sa kojom se to konkretno odredbom Ustava kosi ovaj predlog, pa je naknadno u obrazloženju dato da navodno zakon nije isti prema svima. Sada sam potpuno zbunjen. Isti ovakav zakon, identičan, usvojen je za radnike KAP-a. Imao je ustavni osnov, potpuno je isti tekst. Na osnovu zaključaka Skupštine koji se odnosi na sve radnike iz metalske industrije. Sada, da li je time dato za pravo da je onaj raniji zakon bio neustavan, ako se sada na isti zakonski tekst odlučuje da je neustavan. Potpuno sam zbunjen. Čisto da to razjasnimo zbog građana, a naročito zbog radnika na koje se ovo odnosi. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Bojaniću, ... da ovo obrazloženje podnesete u skladu sa ustavnom inicijativom, pa ovo navedete kao mišljenje Ustavnog odbora da biste rušili onaj zakon. Ovdje moramo da utvrdimo ustavni osnov glasanjem.

Glasamo Predlog našeg Odbora. Za, protiv, uzdržani? Nije saglasan sa ustavno pravnim sistem, obrazloženje postoji.

Izvolite, kolega Damjanoviću. Prekidam glasanje.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala Vam, predsjedniče.

Kolega Bojanić je interpretirao ono što je i bilo na Odboru za zakonodavstvo, gdje sam bio prisutan i gdje sam doživio blago iznenađenje na način da je većina trenutna u tom Odboru glasala da ovaj Predlog zakona nema ustavni osnov. Na moje pitanje koji je to član Ustava prekršen nisam dobio određeni odgovor. Otišao sam sa sjednice i naknadno je stigao Izvještaj kada je valjda ustavni osnov pronađen. I nije sporno. Mi ćemo se oko izjašnjavanja ustavnog osnova defakto odrediti i prema meritumu Predloga ovoga zakona. To možemo da uradimo bez ikakvih problema. Ne insistiram i neću nikoga da prisiljavam da radi nešto za šta misli da nije dobro.

Podsjetiću da je kolega Bojanić sada rekao jednu stvar koja je mnogo bitna. Ustavnog osnova je bilo kada smo, maltene isti takav zakon usvojili u julu mjesecu. Važio je za bivše zaposlene Kombinata aluminijuma, a prava i za bivše zaposlene Boksita i bivše zaposlene Kombinata aluminijuma proističu iz zaključaka koje je ovaj dom donio u tri navrata, gdje su konsenzusom glasali poslanici Demokratske partije socijalista, SNP-a i drugih klubova u ovom Parlamentu. Tako da iznenađenje zašto i na koji način je definisano da ovo nema ustavni osnov.

Da pročitam, ovdje se osporava da je ovo protiv saglasnosti člana 17 gdje je propisano - da su svi pred zakonom jednaki bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo. Tu stajem. Pametnome dosta. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Po mom skromnom znanju, kao supisca ovog Ustava, to nije član koji reguliše ovakvu problematiku, nego je opšta proklamacija da su svi pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost i lično svojstvo kao zaštitna odredba o jednakosti pred zakonom. Ne može da se odnosi na ostvarivanje ovog tipa prava, nego ovo je opšta proklamacija o jednakosti pred zakonom. Moram priznati da dobijamo, umjesto pomoći, da još uvijek moramo mi da se bavimo tom materijom.

Neću reći da sam sukrivac nego ću da uradim jednu drugu stvar, u dogovoru sa potpredsjednicima, da odluku ne smatram validnom da bismo je glasamo, da idemo u meritum da glasamo zakon tako da ne bismo bili žrtve loših predloga. Imate mišljenje, pa pogledajte. Ne smatram ga dostatnim da bismo se o njemu opredjeljivali.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o izmirenju obaveza prema radnicima Rudnika boksita A.D - Nikšić koji su, usljed stečaja preduzeća, ostvarili pravo na penziju. Mogu li tako, kolege? Hvala vam. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 25 za, nije bilo protiv, 31 uzdržan. Konstatujem da zakon nije dobio potrebnu većinu.

Negdje ćemo morati imati neki filter da nam ne dolaze pravno nedostatna mišljenja pred nas. Ali, ok. Riješili smo to dobrim duhom. Kao što

vidite, parlamentarizam ima tu moć da popravlja stvari dosta lako. Nešto ćemo morati raditi ili da biramo principijelnije pravnike političare u taj odbor.

Hajmo dalje. Idemo na dvije odluke. Odluka o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom „Mamula“ Opština Herceg Novi. Na Predlog odluke poslanici Sekulić i Šćepanović su podnijeli jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke. Imali smo duga pravna razmatranja da li je odlukom moguće mijenjati anekse. Većina misli da može, ja ne mislim, ali rušljivost ugovora na onu stranu koja ovako glasa, ne na moju stranu jer ugovor može biti rušljiv vrlo lako što neće podstaći nikoga da u toku investicije prekine investiciju. Izvolite. Želi li neko riječ? Dao sam samo opšti stav.

Izvolite, koleginice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Ono što je evidentno, evidentno je da je Vlada u julu mjesecu ove godine dostavila identičan tekst koji je dostavila i sada. Čućemo se.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Moramo se čuti, dužan sam da to obezbijedim. Vrlo je važna odluka da je ne bi niko čuo. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Ovo za Pozitivnu Crnu Goru, i za mene lično, nije tada u julu bilo prihvatljivo iz pravnih razloga koje smo mi naveli Ministarstvu jer je taj akt Odluke i Aneksa sadržavao nedostatke koji su bili vrlo evidentni i na koji se ukazivali i kolege iz ostalih poslaničkih klubova.

Ono što je jasno, jasno je da je Ministarstvo sagledalo te sugestije koje su došle iz Pozitivne Crne Gore kao i iz ostalih parlamentarnih klubova. Ono što je, po nama, trebalo da se desi jeste da je Ministarstvo bilo to koje je trebalo da podnese jedan Aneks ugovora koji bi bio kompletniji, ali desilo da su kolege iz Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista objedinile sve naše diskusije, sve naše primjedbe, manje više, i dostavili ovdje amandmane. Ne želim da ulazim u ekonomsku opravdanost ovog projekta, jer ekonomiju ne poznajem dovoljno da bi mogla kompetentno da o tome govorim. Iz tog razloga se, kao oprezna građanka, čuvam od onog što ne poznajem da ne komentarišem.

U ovom dijelu vezano za pravo dužna sam crnogorskoj javnosti, dužna sam onim građanima koji su glasali za Pozitivnu Crnu Goru, kao i onim koji će je glasati, kao i onim koji znaju pažljivo da slušaju, da dam objašnjenje onog zašto će lično moj stav povodom ove odluke biti pozitivan. Prvenstveno iz razloga što su sve sugestije koje su dolazile iz poslaničkih klubova, a prije svega od mene kao predstavnika Pozitivne, u pravnom dijelu obuhvaćene ovim amandmanima. Mi smo ovdje ukazivali na to da ne želimo da ostrvo Mamula bude zatvorena za javnost. Jer, biti zatvoren za javnost znači našim građanima onemogućiti da imaju pristup ostrvu. Ovaj dokument i ovi amandmani omogućavaju, kao i saglasnost koju je Orascom dao, da imamo dostupnost ovog lokaliteta za sve građane Crne Gore.

Dalje, pitanje valorizacije Mamule kao kulturnog dobra, takođe je riješeno jer ćemo imati u toku čitave godine dostupnost muzeja u vidu jedne sobe, gdje ćemo imati priliku da svako od nas pođe konačno tamo i da sve to u drugačijim uslovima osmotri i doživi.

Oko dodatnog zemljišta su se postavljali problemi i bilo je tu suspektnih elemenata u onom prvom Aneksu sa stanovišta da li to treba dozvoliti ili ne. Bili smo mišljenja u Pozitivnoj da ne treba to dozvoliti. Idemo na ove amandmane koji daju mogućnost da dodatno zemljište za pristanište bude u javnoj upotrebi. To je ono na čemu smo insistirali i dobro je da se sugestija, ne samo Pozitivne nego i ostalih poslaničkih klubova, čula i prihvatila.

Dalje, bilo je riječi o tome da li treba Vlada ili preduzeće Morsko dobro da sklope ugovor sa samim korisnikom, odnosno zakupcem i imamo ovdje u amandmanima, a i u prihvatanju Orascoma da preduzeće Morsko dobro je to koje će zaključivati ugovor o korišćenju svega što je vezano za morsko dobro od strane zakupca.

Veoma sporno pitanje bilo je pitanje klauzule intabulandi. Ne vjerujući u ono što nam je Vlada dostavila u julu mjesecu, Pozitivna Crna Gora je tražila od stručnih eksperata, koji su sjajni prevodioci engleskog jezika i koji su stručnjaci za pravnu materiju, da nam prevedu onu zadnju odredbu samog Aneksa jer smo bili zabrinuti zbog ove klauzule intabulandi. Nakon toga je uslijedio odgovor advokatske kancelarije koji za nas nije bio prihvatljiv sve do momenta dok nijesmo ovdje ugledali amandmane koji su jednostavnije objasnili da se zapravo samo u „G“ listu upisuje sam zakup. Iz tog razloga, nema zabrinutosti da će doći do prenosa prava svojine već se samo u G listu upisuje zakup koji ima pravo svako da upiše ako nešto zakupi.

U krajnjem, završavam, predsjedniče, zahvaljujem na vremenu koje ste mi dali, želim da kažem da je moj cilj da glasam i objašnjenje crnogorskim građanima za ovu odluku - trostruk. Prvi je - što na ovaj način želim da ukinem politički, ucjenjivački kapital bilo kog političkog subjekta. Drugi je - što želim zajedno sa kolegama koji budu spremni da glasaju za ovu odluku, utemeljim i postavim temelje za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou u ugovaračkim poslovima gdje vlast bojim se do sada, računam, ozbiljan sam poslanik i ne želim bez osnova da napadam, ali osnovano sumnjam da je vlast do sada vršila ugradnju u važne kapitalne investicione projekte.

Želim da kažem da se iz ovog parlamenta mora krenuti sa borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou. Želim da kažem da sa investitorima moramo biti krajnje ozbiljni i ne tjera samo, kako to vlast kažem, opozicija investitore iz zemlje. Investitore iz zemlje najviše tjera vlast koja neozbiljno radi svoj posao. Jer, devet godina raditi u slučaju Kraljičine plaže i ne završiti plansku dokumentaciju, dovesti do arbitraže zemlju, dovesti do toga da treba da platimo 50 do 100 miliona eura, to je za mene i za Pozitivnu Crnu Goru neoprostivo. Zbog toga tražimo da se i oko ovog projekta Mamule, a osobito oko Kraljičine plaže povede kvalitetna istraga od strane tužioca, ovdje je biran sa 3/5, tamo je izabran i specijalni tužilac, od prvog dana kada je zaključen taj ugovor do današnjeg dana šta je tu rađeno, ko je tu sebe ugrađivao i šta se činilo sa tim. To su najopasnije stvari u ovoj zemlji kada dovedemo investitora i kada ga gušimo ili ucjenjujemo. Nije me briga za investitore, da vam kažem, briga me je za crnogorske građane, briga me za naše interese, briga me za državne interese. Mi moramo da se razvijamo. Mi moramo ozbiljno da razmatramo sve ono što nam dolazi kao

ozbiljna investiciona priča. Priznaćete da i Orascom, priznaćete da i Adriatic properties imaju tu utemeljenja da ih možemo doživljavati ozbiljnim investitorima.

Treći cilj je - da želim, u svoje ime govorim, da budem sutra prepoznata kao građanka zemlje u kojoj postoje brendovi: Sveti Stefan, Kraljičina plaža i Lastavica sa Mamulom. Tvrdim da mnogi oni koji danas neće glasati će biti prepoznati po upravo tim brendovima. Tvrdim da su ovo projekti koji mogu da donesu razvoj Crnoj Gori, ukoliko na kvalitetnim i temeljnim osnovama postavimo ovu priču i onemogućimo svima onima koji su do sada bili u vlasti da se ugrađuju i politički ucjenjuju. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Kada otvorite tu istragu zovite me za svjedoka. Koleginice, mnogi patimo što neki ne vladaju.

Da li predstavnik predlagača želi? Samo ću vas uputiti, a vi ćete odlučivati. Mislim da ovi akti nijesu pravno spremni za odlučivanje. Moje je da to kažem, a većina da odluči, da se Ugovor ne može mijenjati amandmanima na odluku i da ovakva saglasnost nije pravno valjan dokument da bi se mijenjao Aneks i da bi se preuzela obaveza, na kraju krajeva. Mogu vam pokazati, ovdje su neki mnogo više u pravnoj praksi od mene, ali moje je da vas upozorim. Kroz glasanje će se vidjeti da li postoji većina koja misli da je ovo pravno opravdano. Moje je da upozorim, upravo zbog investitora, a vaše je da glasate. Samo polako, radi se o 20 sekundi nečega što će trajati 49 godina. Ovo je pravno pitanje, rekao sam pravno

pitanje, forma, samo pričam o formi, ne pričam o sadržaju, da li je to opravdano.

Izvolite, kolega Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

U proceduri smo, znam situaciju, ali ne zamjerite, da u svojstvu zamjenika predsjednika Zakonodavnog odbora obavijestim, takođe, ovaj parlament da je upravo ta argumentacija koju ste vi izgovorili, gospodine predsjedniče Parlamenta, bila prisutna, potencirao sam je na sjednici Zakonodavnog odbora. Stručna služba Zakonodavnog odbora je, takođe, tog mišljenja. Ne može Skupština, kada daje saglasnost na ugovor, a ugovor je odnos dvije ugovorne strane, sama svojom odlukom mijenjati ugovorni odnos. To je apsolutno jasno, bez obzira što sada imamo i izjašnjenje druge ugovorne strane, ali ne u formi kakva je nužna. Ovdje je u pitanju raspolaganje imovinom ogromne vrijednosti na izuzetno dug period. To zahtijeva pisani ugovor i potpise na takav ugovor. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite. I koleginica Šćepanović i da završimo to. Interesuje me forma, nemojte ulaziti u meritum nego oko forme, da li je forma validna za odlučivanje, ništa me drugo ne interesuje. Samo izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Još jednom radi javnosti, Socijaldemokratska partija će, naravno, glasati protiv ove dvije odluke. Mi smatramo da je Ugovor nezakonit, samim tim spada u red ništavih pravnih poslova i vrijeme će pokazati ko je bio u pravu, odnosno svih ovih dana. Nijesmo mi ovdje jedini pravници ovdje u Parlamentu, ima još pravnika u Crnoj Gori i van Crne Gore koji nas prate u dijaspori i vidjeće se ko je bio u pravu i šta se radi s državnom imovinom.

Ono što mogu da kažem s aspekta Zakona o obligacionim odnosima svih država svijeta, bez obzira da li pripadaju angloameričkom sistemu prava i evrokontinentalnom sistemu prava jeste da samo volja ugovornih strana obavezuje, i ništa drugo. Sam ugovor je zakon za ugovorne strane. Ono što je bilo pravno moguće uraditi jeste da se amandmani proslijede Vladi, Vlada investitorima, da se investitor saglasi sa time i nakon toga da se raskine Aneks ugovora, da se sačini novi i da u sastav tog novog ugovora uđe sadržina ovih amandmana. Ugovor je zakon za ugovorne strane i samo ugovorne strane mogu mijenjati. Što hoću da kažem građanima? Ukoliko se desi kao što i hoće, da danas ovi amandmani prođu u parlamentu, to stranog investitora neće obavezivati. On može na papiru da obeća što god hoće, to ne mora da ga obaveže dok to ne uvrsti u ugovor, a da bi uvrstio u ugovor ovaj se mora raskinuti i sačiniti novi.

Prije nego što pređemo na glasanje, molim Vas, predsjedniče, da mi dopustite radi javnosti Crne Gore, možda je ovo moj vapaj koji apsolutno ostaje uzaludan, ali moram radi onoga zbog čega sam izabrana od strane građana, izabrana sam od strane građana da štitim interese države i građana

Crne Gore da kažem ono što su rekli veliki doajeni prava i civilistike i profesori obligacionog prava na pet svjetskih univerziteta. Citiraću uvaženog akademika Slobodana Perovića koji kaže ovako, mislim da će me moje kolege poslanici saslušati: "Opšti interes i opšte dobro moraju uživati ne samo dužno poštovanje već i aktivni imunitet koji ne sme biti narušen trenutnim interesom bilo koje političke stranke. Pluralizam političkih stranaka je prirodna pojava demokratske kulture i on donosi emanaciju slobode ličnosti i svih oblika njenog socijabiliteta, ali ta sloboda mora biti samosvesna, racionalna i utemeljena i ciljno viđena u smislu zaštite javnog dobra i opštih interesa. Ono što je značajno jeste da pravo na pravnu državu podrazumijeva legitimitet pravnih normi u njihovom nastanku i legalitet u postupku njihove primene. Pravna država kroz ... legaliteta treba da obezbedi da ne pocrvene oni koji pravo stvaraju i koji ga primenjuju". Ovo sam prvenstveno rekla radi građana i radi onih koji treba da glasaju za ovakve odluke. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Ova Skupština nije iznad zakona i njene odluke su rušljive. Ugovor je akt koji obavezuje, radi se o formi koja mora biti ispoštovana, mogla bi biti perfektuirana do iduće sjednice, ali se ne želi.

Izvolite, kolegkinice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

U potpunosti se slažem sa kolegicom da je samo volja ugovornih strana bitna. Nama su u odnosu na amandmane koji smo podnijeli kolega Sekulić i ja u odnosu na amandmane Pozitivne, dostavljeni akti od strane Vlade Crne Gore, akti koji su Vladi dostavljeni od strane ozbiljnih i renomiranih investitora, koji su i ugovorne strane ovih ugovora koji su pred nama, i iz njihove sadržine se utvrđuje jasna i nedvosmislena volja investitora kao jedne od ugovornih strana da prihvata ova naša amandmanska rešenja, odnosno da su obje ugovorne strane u ovom slučaju, i Vlada, i investitor, saglasni u pogledu smisla i domašaja ovih amandmana. Iz tog razloga, smatram da nije neophodno da se Skupština upušta u tumačenje volje ugovornih strana. One su jasne, mi smo ih dobili. Smatram da bi bismo trebali zbog države Crne Gore i zbog njenih interesa, njenog ekonomskog razvoja danas da glasamo za ove odluke.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ponoviću. Radi se o formi /prekid/ da bismo odlučili, da bi ugovor važio, ali to je za dalju proceduru. Moje je da upozorim. Ugovor je zakonska forma, nije forma koja je želja ovog ili onog, ali ćemo glasati. Samo dugujem jednu drugu stvar jer sam dužan da čuvam dostojanstvo Parlamenta i ljudi koji su ovdje spomenuti. Molim vas, glasaćemo. Zašto ste toliko nestrpljivi? Za nešto što će trajati 49 godina nemojte biti nestrpljivi. Jedna druga stvar. Daću vam riječ kolegice Jasavić.

Ovdje su pomenuti trojica članova tenderske komisije. Molim vas, koleginice, ne možete sada Vi njemu objasniti pravo kao ni on Vama medicinu, tako da nemojte pokušavati. Znači, trojica ljudi koji su spomenuti iz tenderske komisije su mi dostavili mejlove koji su dostavljeni ministru. Nije to prvi put, ministar je to uradio i kod KAP-a, tada sam morao braniti jednog čovjeka čije ime ne bih spominjao jer je u Vladi na mjestu koje mu ne pripada, sa čitavim špilom odluka toga čovjeka, radilo se o potpredsjedniku Lazoviću. Sada moram da branim druge ljude po istom principu da je nešto glasao, a nije glasao. Imam tri mejla da su bili protiv, a ovdje je rečeno da su bili za. Znači, Rajko Barović, Dragan Kovačević i Damir Rašketić bili su protiv. Mejlovi su tu. Toliko zbog dostojanstva Parlamenta i da se zna da se ovaj parlament mora poštovati barem toliko da što je na papiru se ne tvrdi da nije tako.

Izvolite, koleginice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Suština priče je da sam u svom obraćanju govorila o suštini odluka, ne o formi, nego o sadržaju onoga što je u odlukama, a ne o formi. Da to razgraničimo. O tome je bilo riječi. Da ne bi bilo poslije, zbog stenograma govorim, da sam govorila o suštini odluka i suštini amandmana.

U tom pravcu želim da kažem da je arbitraža koja je moguće nama nad glavom, nešto što štiti interes građana i pare naroda koje mogu da se daju investitoru ako se to u suštinskom i političkom smislu ne usvoji. Iz tog razloga, podvlačim, govorili smo o suštini odluka, o suštini amandmana i suštini

ugovora, a ne o formi o kojoj Vi govorite, a potpuno saglasna sa koleginicama da su ugovorne strane one koje određuju šta će biti sadržaj i da samo one mogu odrediti. Ovdje imamo te pismene saglasnosti, one su, vjerujem, mogle biti drugačije i trebale biti drugačije ne po sadržaju nego po formi. Po sadržaju su one potpuno utemeljene, ali je forma u jednom dijelu mogla da bude drugačija, ali i ovo može biti dokazni materijal sutra na sudu svakako, a forma je morala biti upodobljena na drugačiji način. Tu smo saglasni, ali to ne znači da mi treba da zaustavimo razvoj Crne Gore zbog naših političkih razloga i razlika. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znate, kada jedna zemlja utvrđuje strane arbitraže, za strane investitore, onda pokazuje u kom je stanju njen pravni sistem, ali o tom potom.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom "Mamula", u formi koju ne mogu da razlučim. Ne mogu da razlučim formu. Reći ću vam što treba da glasate, forma koja nije primjerena, amandmane koji su podnijeli kolega Sekulić i Marta Šćepanović, pismo Oraskoma.

Ima li još nešto što treba da glasamo, ako sam nešto propustio? Kolega Simović pomognite mi što da glasamo, da ja izbjegnem grešku, da ne bi neko tumačio moju namjeru lošom. Dajem kolegi Simoviću da ovo glasanje sprovede. Ja ću odustati od toga, jer ne mogu da pohvatam što glasamo. Izvolite kolega Simoviću.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ne bih da dam svoj sud da predsjednik Parlamenta, sa tolikim iskustvom, kao predsjednik Parlamenta, nije toliko kratko, nego naprotiv, da ne bi mogao da izađe iz ove situacije da jasno saopšti šta treba da se glasa. Čini mi se da ovdje imamo jedan drugi problem. Da li treba nešto da se glasa? I taj problem ne izvire iz forme nego iz suštine. Ali iz one političke suštine, a ne pravne i ekonomske suštine. I to je legitimno. Mislim da ovdje nema ništa sporno. Ovdje treba glasati o Odluci gdje su saopšteni amandmani od strane Demokratske partije socijalista na tu Odluku, gdje su ukazane i otklonjene određene dileme koje su bile prisutne u julu mjesecu, kada ova odluka nije dobila potrebnu većinu. Glasanjem te Odluke Skupština je upoznata sa iskazanom voljom ugovornih strana koji su ugovarači u ovom predmetnom Ugovoru. Dakle, saopštenje investitora, odnosno Oraskoma, da prihvata ove amandmane koji su predloženi na Odluku i saglasnost Vlade, kao druge ugovorne strane da i ona iskazuje svoju volju kao ugovarača u odnosu na ono što su predloženi amandmani na Odluku koju ćemo glasati. Ja mislim da ovdje nema nikakve dileme šta mi glasamo. Zamolio bih da glasamo, upravo o onome o čemu sam sada kazao.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Samo trenutak, da se ne bi sumnjalo u moju objektivnost. Ja upravo dajem potpredsjedniku Simoviću da definiše šta glasamo i da sprovede glasanje, to je moje pravo da ga ovlastim.

Izvolite, ovlašćujem Vas da definišete što glasamo, da ja ne bih napravio grešku. Izvolite hoćete li da ponovite, a ja ću samo konstatovati glasanje.

Stavlja se na glasanje što? Izvolite, saopštite, mikrofon, stavlja se na glasanje to i to, a ja ću završiti glasanje.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam na ukazanom povjerenju.

Uvažene kolegice i kolege,

Stavljam na glasanje Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom "Mamula", opština Herceg Novi, sa napomenom da su na Predlog odluke poslanici Predrag Sekulić i Marta Šćepanović podnijeli jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke.

Takođe vas obavještavam da smo svi na klupama dobili pisma sa jasnom sadržinom gdje ugovorne strane, ovlašćeni predstavnik Oraskoma i Vlada Crne Gore, daju punu saglasnost u odnosu na one elemente, odnosno amandmane sa kojima su uvaženi poslanici djelovali na predmetnu odluku. Uz to saznanje ja vas molim da, i stavljam na glasanje Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica sa tvrđavom "Mamula", opština Herceg Novi.

Otvaram glasanje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da li još neko nije glasao? Hvala vam.

Glasalo je 55 poslanika, 42 za, 13 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je ovo što je kolega Simović rekao usvojeno. Idemo dalje, biće sličan problem pa ću dati ponovo kolegi da sprovede glasanje.

Predlog odluke o privhatanju Aneksa br.1 Ugovora o zakupu hotela "Kraljičina plaža" Budva.

Podnijeta su četiri amandmana, i to Vlada Crne Gore dva amandmana koji su sastavni dio Predloga odluke, Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke, poslanici Darko Pajović, Srđan Perić, Azra Jasavić, Goran Tuponja jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke.

Izvolite kolega Simoviću. I tu je bilo prepiske. Izvolite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Mislim da sada imamo već uhodanu metodologiju na temelju punog povjerenja koji predsjednik Parlamenta daje svom potpredsjedniku, odnosno potpredsjedniku ovog Parlamenta. Još jednom mu se zahvaljujem i ja ću ponovo staviti na glasanje drugu odluku to je Predlog odluke o prihvatanju Aneksa br.1 Ugovora o zakupu hotela "Kraljičina plaža", uz napomenu da se odlučuje većinom glasova svih poslanika i podsjećanje da su na Predlog odluke podnijeta četiri amandmana i to Vlada Crne Gore dva amandmana

koji su sastavni dio Predloga odluke. Ministre Gvozdenoviću, da li je to u redu? Hvala.

Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke. Kolega Kaluđeroviću da li je u redu? Hvala Vam.

Poslanici Darko Pajović, Srđan Perić, Azra Jasavić i Goran Tuponja jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke. Da li je to u redu? Hvala vam.

Da li ima potrebe za nekim drugim dodatnim obrazloženjima? Nema. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Imam ja. Postoji koalicija između 12, i kolege, 13 , ali to je koalicija koju ćemo poslije rješavati u procentima, koji su isto formulisani, ali okej. Nema problema.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Ne znam kome ću se zahvaliti od vas dvojice. Kad je već politički cirkus su u toku, molim vas da predsjednik i potpredsjednik koji je sad predsjedavajući zamijenite mjesta za vrijeme ove tačke. Samo toliko. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

To ćemo se mi dogovoriti. Izvolite kolega Simoviću. Izvinite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Mislim da je najvažnije da mi završimo one obaveze koje stoje pred nama. Imali smo naporan dan, i ne samo danas nego i prethodnih par dana kada smo imali duge rasprave i glasanje ozbiljnim zakonima, važnim zakonima, kakav je Zakon o budžetu i nadam se da naš dan danas završavamo sa ovim, takođe važnim odlukama iz, da kažem korupsa ekonomskih pitanja, važnih za Crnu Goru.

Ponoviću, da stavimo na glasanje Predlog odluke o prihvatanju Aneksa br. 1 Ugovora o zakupu hotela "Kraljičina plaža"- Budva, uz napomenu da su svi poslanici ovoga parlamenta upoznati sa iskazom volja dvije ugovorne strane koji tretiraju ovaj ugovor na koji dajemo saglasnost. Dakle, jedne ugovorne strane Adriatic properties i druge ugovorne strane Vlade Crne Gore, koji su upoznati sa Odlukom o kojoj glasamo, slažući se sa amandmanima koji tretiraju određene elemente koji su predmet Aneksa ugovora na koji dajemo saglasnost putem ove Odluke.

Otvaram glasanje. Izvinjavam se koleginići Kalezić, proceduralna reakcija. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Da, proceduralno je. Naravno, isključivo Vama sa zadovoljstvom.

Ja vrlo pažljivo ovo pratim i konstatujem jednu čudnu nekonzistentnost Vlade Crne Gore koja nam vrlo često upućuje poruke da je odgovorna i da nema namjeru da kroz Skupštinu ili referendum provjerava svoje odluke, jer je odgovorna kao takva. Onda malo-malo, pa u Skupštinu dođe nešto što treba da Skupština izglasa, da bi Vlada Crne Gore za koji mjesec bila abolirana od donošenja ovakvih odluka. I onda se samo čudim zašto ljudi iz Budve, koji su sada trenutno, da kažem, na drugim mjestima, a ne baš u vlasti se ne sjetiše da kroz Skupštinu donose odluke. Bili bi abolirani, kao što će i oni koji su predlagači ove dvije odluke.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Konstatovaću samo da Vaša proceduralna reakcija nije bila adekvatna. Razumijem potrebu svih da u ovakvim trenucima dajemo određene svoje političke sudove. Ništa novo.

Predlažem da pređeno na glasanje.

Ponavljam. Otvaram glasanje povodom Predloga odluke o prihvatanju Aneka br.1 ugovora o zakupu hotela "Kraljičina plaža" - Budva, uz napomenu koju sam već kazao, uz prethodno upoznavanje svih poslanika sa saopštenjem volja ugovornih strana povodom ovog aneksa ugovora na kojim dajemo saglasnost putem ove odluke.

Procedura. Izvolite kolega, Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče,

To ste uradili prošli put, a onda je gospodin Krivokapić rekao, što je vrlo važan sastavni dio ove priče, da konstatuje da je usvojeno ono što je predložio gospodin Simović. To ostaje u zapisniku, i to bi trebalo da Vas zabrine. Ja u vaše igre ne ulazim niti me interesuje, ali imam vlastito dostojanstvo. Ili stavite Odluku, ako stavljate Odluku uz napomenu, objasnite mi na koji član Poslovnika se pozivate i koja je to napomena. U napomeni ste pretpostavljam rekli - da objasnite Odluku, ali kada stavljate na glasanje možete staviti Odluku, a ja za Odluku uz napomenu ne znam. Ovo je vrlo precizno i vrlo jasno. Dvaput to radite. Ja Vas molim prije nego što stavite na glasanje recite doslovice šta i bez ikakvih napomena. Jer mi ne usvajamo nikakvu odluku s napomenom nego čistu Odluku, a Vašu napomenu smo čuli. Ako ona postoji u nekom pisanom obliku, gdje su iskazane volje, donesite nam je. Jer će opet uslijediti ovo od gospodina Krivokapića, pa je stvarno circus, što bi rekao kolega iz Liberalne partije, da on proglašava kako je usvojeno ono što ste Vi rekli. Dakle, Odluka bez napomene ili s napomenom. Da znamo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Po sjećanju, iz zapisnika, nijesam do kraja čuo šta je predsjednik Parlamenta kazao, nakon prethodnog glasanja i da ne bi upravo ostalo tako u zapisniku, kako ste Vi sada citirali predsjednika Parlamenta, ja ću konstatovati da je Parlament Crne Gore kroz prethodno glasanje usvojio Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrva Lastavica s tvrđavom "Mamula", opština Herceg Novi.

Izvolite. Proceduru.

GORAN DANILOVIĆ:

...da se pozovete na Poslovnik, na tačku koja Vam omogućuje da dvaput zaključite po jednoj tački.

Dakle, Vi ste, uvažena gospodo što se mene tiče možete odmah ovo da prkrižite. Ovo prvi put u 15 godina trajanja u ovom parlamentu čujem. Da predsjednik da riječ potpredsjedniku da potpredsjednik vodi glasanje. Da predsjednik zaključi i kaže da predlaže, odnosno proglašava da je usvojeno ono, da potom krenemo na drugu Odluku da se potpredsjednik vrati na prvu Odluku i da konstatuje da ono što je rekao predsjednik ne važi, nego ono što je on rekao važi. Nemojte da se igrate s nama djece.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da objasnim ja. Usvojeno je ono što je iznijeto prilikom glasanja. Zato sam ja rekao, nemam potrebe da ponavljam, ni kod svakog zakona ja ne ponovim čitav tekst zakona. Ali, da ne bi bilo greške o tome što je on rekao da stavlja na glasanje i onoga što sam ja zaključio, ja nijesam ponavljao jer ne bih mogao da ponovim, između ostaloga, zato sam rekao ono što je potpredsjednik stavio na glasanje, to je usvojeno i tu nema spora. To je ono

što je usvojeno, kako će to biti objavljeno i formulisano to će potpredsjednik parafirati nije nikakav problem, ali je to to, ne ono što sam ja nego što je on stavio na glasanje i to jedino može i to jedino može biti usvojeno što je stavljeno na glasanje, kao i sada. Ne može biti usvojeno nešto što nije stavljeno na glasanje. Izvolite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Stavljam na glasanje Predlog odluke o prihvatanju Aneksa br. 1 Ugovora o zakupu hotela "Kraljičina plaža"- Budva. Izvolite. Hvala.

Konstatujem da je glasalo 52 poslanika, za je glasalo 43, protiv devet, uzdržanih nije bilo. Konstatujem da je Parlament Crne Gore usvojio Predlog odluke o prihvatanju Aneksa br. 1 Ugovora o zakupu hotela "Kraljičina plaža"- Budva. Hvala vam. Još jednom hvala na datom povjerenju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Ja ovo ne bi umio da uradim, tako da nije sramota reći da nešto ne umijete, da to neko drugi treba da uradi i hvala na pomoći. Iskreno.

Idemo na izbor i imenovanja.

Dogovorili smo se da radna tijela Skupštine en bloc glasamo, možemo li tako? Izmjenu o radnim tijelima Skupštine. Naš Odbor je to uradio jednoglasno, možemo i mi.

Stavljam na glasanje sve izmjene u radnim tijelima Skupštine. Mijenja se gospodin Šabović za ?

Hoćemo li da glasmo pojedinaćno? Nije problem. Odluke imate ispred sebe, a ima ih dosta - osam ih ima.

Možemo glasati zajedno ili pojedinaćno?

Glasamo Predlog odluke koje se tiću promjena u sastavu radnih tijelima Skupštine, i to smo dobili konsenzusom sa Odbora. Onda će pojedinaćne odluke. Razrješenje predstavnika, izbor predsjednika Zakonodavnog odbora, izbor jednog člana Odbora za bezbjednost i odbranu izbor jednog člana Odbora za međunarodnem odnose i iseljenike, izbor jednog člana Odbora za evropske integracije, izbor jednog člana Odbora za ljudska prava i slobode, razrješenje jedne članice Odbora za rodnu ravnopravnost, izbor jednog člana Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport i razrješenje i izbor jednog člana Komisije za praćenje, kontrolu postupka privatizacije. Možemo li ? Ima spora, onda idemo pojedinaćno..

Glasamo! Dobro došao, predsjedniće države.

Stavljam onda na glasanje. Da bi smo ubrzali proceduru svih ovih osam odluka o izmjenama o radnim tijelima. Za, protiv, uzdržani? Izvolite. Hvala vam.

Konstatujem da su glasala 52 poslanika i jednoglasno su usvojili izmjene u našim radnim tijelima.

Određivanje jednog predstavnika Skupštine Crne Gore u Senat Prijestonice. Administrativni odbor je predložio Džavida Šabovića, izvjestilac je Radivoje Nikćević. Možemo li glasati?

Stavljam na glasanje Predlog. Hvala vam.

Glasalo je 49 poslanika, svi su 49 bili za. Čestitam poslaniku Šaboviću dolazak na Cetinje.

Imenovanje jednog člana Odbora za Regulatornu agenciju za energetiku. Predloženo je da se izabere Dragutin Martinović. Hoćemo li otvarati raspravu? Izvolite.

Želi li neko riječ? Hvala.

Stavljam na glasanje da se izabere za člana Odbora za Regulatornu agenciju za energetiku - Dragutin Martinović. Hvala vam.

Glasalo je 47 poslanika, 42 za, nije bilo protiv, pet uzdržanih. Konstatujem da je Dragutin Martinović izabran za člana RAE. Izbor bankarskog ombusmana, predložen je Halil Kalač. Otvaram raspravu.

Želi li neko riječ? Hvala vam.

Zatvaram raspravu i stavljam na glasanje Predlog za bankarskog ombudsmana da se izabere Halil Kalač. Izvolite. Za, protiv, uzdržani? Hvala vam kolegice i kolege.

Glasalo je 54 poslanika, svi su bili za. Čestitam bankarskom ombudsmanu što je dobio jednoglasnu podršku.

Imenovanje jednog člana Savjeta Agenciju za elektronske medije po ovlašćenom predlagачu. Predložen je Saša Knežević, kandidat univerziteta.

Otvaram raspravu. Da li neko želi riječ? Idemo na glasanje. Jedan član Agencije za elektronske medije po ovlašćenom predlagачu. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam.

Glasalo je 48 poslanika, 42 za, nije bilo protiv, šest uzdržanih. Konstatujem da je izabran jedan član po ovlašćenom predlagaču Agencije za elektronske medije gospodin Saša Knežević. Sada smo došli do imenovanja zaštitnika ljudskih prava i sloboda.

Podsjećam da je predsjednik Crne Gore saglasno ustavnim i zakonskim ovlašćenjima podnio predlog da se za zaštitnika ljudskih prava i sloboda imenuje Šučko Baković dosadašnji zaštitnik ljudskih prava i sloboda. Predsjedniče države, želite li riječ? Izvolite.

FILIP VUJANOVIĆ:

Poštovano predsjedništvo, poslanice i poslanici,

Ja sam dao detaljan Predlog, mislim da je vrlo opširan i jasan, i da je dao biografiju sadašnjeg zaštitnika ljudskih prava i sloboda, koga ponovo predlažem. Priložio sam mišljenje svih onih subjekata za koje sam po zakonu bio obavezan i cijenim da sam dao dovoljan osvrt da se vi izjasnite. Međutim, dozvolićete zbog javnosti, koja treba te podatke da zna, da kažem da se radi o čovjeku koji je u postojećem mandatu svake godine podnosio izvještaj ovoj Skupštini, da ga je ova Skupština usvajala. Mimo pet godišnjih izvještaja, podnosio je i 11 izvještaja skupštinskim tijelima, koja su te izvještaje razmatrala. Podnio je dva izvještaja specijalizovanim agencijama Ujedinjenih nacija i tijelima Ujedinjenih nacija, sa pozitivnim ishodom tih izvještaja. Imao je obraćanje sa mišljenjima i stavovima Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu, sa pozitivnim odnosom tog suda. Svake godine je u tri opštine organizovao Dane zaštitnika, sa pozitivnim efektima tih dana i tih aktivnosti.

Prema Zakonu sam bio u obavezi da pribavim mišljenje naučnih, stručnih institucija i civilnog sektora koji se bavi ljudskim pravima i slobodama. Od naučnih institucija, tri fakulteta državnog i dva privatna, dobio sam pozitivno mišljenje, bez i jedne jedine kritičke primjedbe. Od UDG sam dobio informaciju da oni imaju poseban predmet ljudskih i manjinskih prava, da imaju predavača na tom predmetu i da je ta gospođa magistar u polaganju doktorske disertacije. Ja je srdačno upućujem na dobru saradnju sa sadašnjim zaštitnikom ljudskim prava i sloboda i vjerujem da će ta saradnja doprinijeti kvalitetnom radu ove važne institucije.

Tražio sam mišljenje Udruženja sudija, Udruženja tužilaca i Advokatske komore sa vrlo detaljnim, krajnje pozitivnom stavom i preporukom da se ponovi njegov predlog i izvrši njegov reizbor. Vrlo je važno jer se radi o stručnim ustanovama i predstavnicima tih ustanova sa kojima je on neposredno i najintezivnije sarađivao i na koje je očigledno ostavio vrlo pozitivan utisak.

I na kraju tražio sam izjašnjenje civilnog sektora koji se bavi ljudskim i manjinskim pravima preko Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Preko Ministarstva koje je dio Vladinog sistema, dio izvršne vlasti koja kontaktira civilni sector, i ministarstvo je dalo javni poziv svim nevladinim organizacijama iz oblasti ljudskih prava i sloboda, održalo sastanak sa njima i imalo podijeljen stav civilnog sektora. Jedan dio nevladinih organizacija je vrlo snažno podržao kvalitet rada sadašnjeg zaštitnika, a njih šest su bili rezervisani u finalu, bili su protiv obnavljanja predloga.

Održao sam sastanak sa tih šest nevladinih organizacija, po mom doživljaju, a vjerujem i njihovom, vrlo otvoren i koristan, o nekim stvarima smo se složili, a o nekim se nijesmo usaglasili. Dakle, usaglasili smo se da

bi bilo korisno da se izmijeni zakon i da se da mogućnost da se izbor zaštitnika ljudskih prava i sloboda vrši na temelju konkursa i da se da mogućnost da se prijave ona lica koja su zainteresovana za to mjesto.

Saglasili smo se da je ova institucija mogla da bude ažurnija, ali smo različito gledali na razvoj i ažurnost. Dakle, oni su smatrali - iz civilnog sektora, da tu krivice ima sadašnji zaštitnik, a ja sam smatrao da je kriva nepopunjenost njegovog sastava, jer u ovih nekoliko godina zbog vrlo strogih uslova radnog staža nije mogao da izabere svoje saradnike. Vidjeli ste u mom podnesku Predloga da je on izabrao tokom ove godine jedan broj svojih saradnika, da će naredne godine birati četiri i u 2017. jednog. Čime će ekipirati njegov sastav. I nijesmo se takođe složili o tome da on nije bio dovoljno frekventno prisutan u javnosti. Po mom doživljaju jeste i preko Parlamenta i u komunikaciji sa Ujedinjenim nacijama i u komunikaciji sa opštinama, gdje kao što sam rekao u tri opštine svake godine održavao Dane zaštitnika. I nijesmo se složili u ocjeni ..., jer sam ja smatrao da on nije negativan za njega, a oni smatrali da jeste, objašnjavajući iz svog viđenja u čemu vide tu negativnost.

Mislim, da je sve ono što je Evropska komisija saopštavala o radu zaštitnika ljudskih prava i sloboda bio napredak iz godine u godinu i da je on i personalno doprinio da se taj napredak kvalitetno ostvari. Ja vas zato pozivam da ukoliko ima nekog interesovanja, mimo onoga što sam saopštio, to interesovanje iskažete. Sa zadovoljstvom ću dati objašnjenje, ali mislim da je ovaj materijal koji je dat, jer je vrlo obiman, dovoljno osnov da date ocjenu o njegovom radu. Konačno, davali ste i svake godine. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče države. Čuli ste obrazloženje.

Da li se neko javlja za riječ?

Koleginice Kalezić, izvinite, zaboravio sam. Ne na Vas nego na to oko Vas.

JELISAVA KALEZIĆ:

Gospodine predsjedniče države,

Obrazloženje je bilo detaljno, sem jedne stvari koja nije trebalo da se provuče. Ja sam pažljivo pročitala Vaš izvještaj, vidi se da ste se dosledno pozabavili vaganjem učinka. Mogu odmah da kažem, lično ću podržati kandidaturu kandidata, ali da ne baca sjenku nešto što ne treba raditi. Tri, ako se dobro sjećam od pozvanih nevladinih organizacija su podržale gospodina Bakovića za novu kandidaturu, a šest je bilo protiv. Vi ste rekli citiram: „Nekoliko je bilo za, a šest je bilo protiv“, samo toliko.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ.

Dobili smo preciziranje što je Vama svojstveno u brojevima, što utiče na suštinu.

Da li se još neko javlja za riječ?

Evo samo da vidimo predsjedniče, da Vas ne bismo više puta

Ima li još? Samo oko ovoga.

Izvolite, predsjedniče države.

FILIP VUJANOVIĆ:

Poslanice Kalezić, posebno se zahvaljujem na Vašoj ocjeni da sam uložio trud i bila mi je zaista namjera. Instituciju ombudsmana doživljavam vrlo važnom i vrlo vrijednom i jednom dobrom legitimacijom ove vrste institucije svake države i zato sam ukazao i na prethodne izvještaje. Ako pogledate prvi izvještaj, iz vremena 2009. godine, pa ih uporedite sa ostalim izvještajima Evropske komisije Vi ćete vidjeti da oni konstatuju napredak i da je nesumnjivo da je ta institucija jačala, nažalost uz vrlo ozbiljan problem ekipiranja. Dakle, neće tamo da rade ljudi koji imaju visoki radni staž ili onako bogato iskustvo, jer vidjeli ste iz objašnjenja ombudsmana da prvo nijesu materijalno dovoljno stimulisani, a drugo, očigledno i ukupni tretman tih ljudi u javnosti nije adekvatan onome što je njihovo interesovanje.

Ja sam dobio ovaj izvještaj koji mi je 11.11. dostavilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, oni su održali sastanak. Tačno je da su tri nevladine organizacije bile prisutne i dale pozitivno mišljenje, ali je takođe tačno da su tri nevladine organizacije dale mišljenje u pisanoj formi koje je bilo pozitivno.

Dobio sam još jedan broj mišljenja u pisanoj formi koja su bila pozitivna, ali sam smatrao korektnim da dam samo ono što je Ministarstvo imalo u komunikaciji.

Dakle, šest je bilo za, šest je bilo protiv. Vidjeli ste da je jedna od nevladinih organizacija rekla, mi smo za, ako se izmijeni način rada, pa su u Ministarstvu smatrali da je to uzdržano. Dakle, civilni sektor se očigledno

podijelio i ja sam na kraju tog, moram reći za mene vrlo korisnog i konstruktivnog sastanka, s ovim nevladinim organizacijama - šest koje su bile protiv, prihvatio obavezu da u nekom vremenskom periodu koji oni predlože održim sastanak sa njima i ombudsmanom ukoliko on bude izabran. Da prosto ukažem da je sa aspekta njihovog očekivanja ostvareno unapređenje u toj komunikaciji koje su oni smatrali da nedostaje kroz nedovoljnu ažurnost, kroz nedovoljan raspored onih ljudi koji su kod njega i kroz njegov odnos prema cijenjenju prioriteta u određenim predstavkama.

Mislim da je to neki moj doprinos komunikacije sa ovom institucijom i ja ću zaista nakon nekog vremena ako oni to predlože održati sastanak s njima i biti u funkciji unapređenja svega onoga što su njihove primjedbe. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vujanoviću.

Da li se još neko javlja za riječ?

Ako ne, onda stavljam na glasanje Predlog odluke da se za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore imenuje Šučko Baković.

Izvolite, za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika, 51 za, nije bilo protiv, dva uzdržana. Konstatujem da je ponovo za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore imenovan Šučko Baković.

Kada stigne onda će položiti zakletvu.

Predsjedniče države, hvala Vam.

Hvala Vam što ste došli i obrazložili Predlog.

Idemo dalje - zahtjev za odobrenje za pokretanje krivičnog postupka protiv pojedinih poslanika.

Skupština je dobila tri zahtjeva i to:

Više državno tužilaštvo u Podgorici - za davanje odobrenja za pokretanje krivičnog postupka protiv poslanika Slavena Radunovića, Andrije Mandića zbog krivičnog djela, pozivanja na nasilnu promjenu ustavnog uređenja iz člana 362 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Stiglo je i od Osnovnog državnog tužilaštva Podgorica - za davanje odobrenja za pokretanje krivičnog postupka protiv poslanika Milana Kneževića, zbog krivičnog djela napada na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 3 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

I Osnovno državno tužilaštvo u Kotoru - za davanje odobrenja za pokretanje krivičnog postupka protiv poslanika Milutina Đukanovića zbog krivičnog djela, napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 3 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Naš Administrativni odbor je podnio odluke kojima se daje odobrenje za pokretanje krivičnog postupka protiv poslanika Radunovića, Mandića, Kneževića i Milutina Đukanovića.

Naravno, glasaćemo pojedinačno osim u slučaju Radunovića i Andrije Mandića. Mada i to mislim da treba glasati pojedinačno, jer su djela krivična. Podnijeta je jedna Odluka, ali to su pojedinačne odgovornosti i glasaćemo svako od tih pojedinačno.

Izvolite, otvaram raspravu.

Kolega Damjanoviću, izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Dakle, mi smo već na Kolegijumu imali raspravu oko svrsishodnosti stavljanja na izjašnjavanje ovih predloga Administrativnog odbora i ja sam tada iznio stav da ove predloge ne treba staviti na izjašnjavanje, odnosno treba ih povući i to iz više razloga. Od političkih razloga i onoga što jesu namjere da se ovo stavi na glasanje, odnosno da se eventualno skine imunitet našim kolegama. Iako pravim razliku između dešavanja koja su vezana za građanske proteste, od dešavanja koja su vezana za Kotor, da ne objašnjavam dalje.

Smatram da, pošto predsjedniče Parlamenta mi već imamo otvorenu Četvrtu sjednicu, koja se bavi političkim reperkusijama, političke krize koja je izazvana protestima građana, da dok se ta sjednica formalno ne završi, odnosno dok se ovaj Parlament ne izjasni o nečemu što je formalni završetak te sjednice, a čeka se izjašnjenje i ministra unutrašnjih poslova, čeka se izjašnjenje potpredsjednika Vlade zaduženog za oblast bezbjednosti, da nema političkih uslova da se o ovome izjašnjavamo.

Dakle, uz svo uvažavanje institucija koja je već pokrenula ovaj postupak kroz sjednicu koja je u toku i imamo potrebu, a to je i rečeno, da se Parlament jasno odredi prema protestima. Kada se to desi kroz zaključke koji će eventualno biti glasani, onda se može eventualno i o ovome raspravljati.

Dakle, nikakve potrebe nema, sem ako nekome nije namjera da kroz eventualno glasanje oko ovih zahtjeva koji su posljedica političkih protesta izaziva dalje nestabilnost u ovoj državi. Ako je to namjera nek se to jasno ovdje vidi. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Sa namjerama je dobro da se prije ili kasnije iskažu u punom obliku.

Koleginice Kalezić, izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Makar kvalifikacija došla i od Tužilaštva, smatram da je farsična i da se definiše odgovornost pomenutih trojice kolega Mandića, Radunovića i Kneževića, kao napad na ustavni poredak.

Dakle, kritika vlasti i učinka vlasti od strane opozicije u svakom normalnom društvenom poretku je nešto što je podrazumijevajuće. Građanski protesti su nešto što je podrazumijevajuće i zasnovani su na Ustavu. Ja sam u ovoj Skupštini pomenula i pomenuću opet. Zašto bi nešto bilo prokaženo u Crnoj Gori kao vid izjašnjavanja protesta građana koji žele tako da izraze protest, a u Sloveniji tretirano kao normalno. Prije tri godine u Sloveniji su bila puna tri mjeseca građanski protesti na ulicama. U mjeri ukoliko je policija neprimjereno postupala utoliko su se događali incidenti i okršaji i ljudi su hapšeni itd. I sve se završilo formiranjem privremene Vlade na čelu sa gospođom Bratušek. To su Slovenci odlučili.

Kako će građani Crne Gore odlučiti, vidjećemo. Ali, ne možemo mi da se izuzimamo iz nekih modela, pa da kažem i standarda, zemalja sa kojima se upoređujemo, a namećemo jako retrogradni pristup koji ima za cilj zastrašivanje ljudi. Izvinite kolege, nije mi namjera da spočitavam ni poziciji nešto, niti da branim opoziciju, ali stvar je u tome da se odavde daje impuls izražavanju slobodne volje građana Crne Gore. Ako taj impuls ukidamo, a ovo je vid ukidanja toga impulsa onda mi pripremamo loše prilike za Crnu Goru, jer nema razvoja demokratije bez dijaloga.

Meni najmanje pripada da budem žestoka u istupanju, ali ne povlačim se kada ponavljam ovdje, u ovoj Skupštini - ja sam bila učesnica protesta 24. oktobra, i tvrdim da je nasilje projektovano i izazvano od strane vlasti. Ostajem kod te tvrdnje, a Tužilaštvo može da me pozove da kažem argumente, ukoliko konkretna zapažanja osobe mog doba i iskustva, bez ikakve politizacije uzima kao argumente. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Imajući u vidu onu fotografiju da ste bili između policije i demonстранata, Vi ste najbolje videli. Vi ste najbolje videli. Svaka čast na hrabrosti, a za sve ostalo neka sudi vrijeme.

Kolega Damjanoviću, Vi ste se javili.

Rekli smo po jedan u ime kluba.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Stav u ime Kluba jer sam to čekao, kroz diskusiju, zato jer je došla sa relevantnog mjesta. Sad imate zahtjev Kluba poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore da iskoristite svoje ovlašćenje da ovo ne stavljate na glasanje, dok se ne zaokruži ono što smo počeli na Četvrtoj sjednici, dok ne dobijemo relevantne informacije koje i dalje čekamo od ministra unutrašnjih poslova vezane za političke okolnosti tih događaja. Toliko, hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne mogu da ne stavim to na dnevni red jer je već na dnevnom redu.

Ističe nam glasanje, mogu samo da dam pauzu ako Vi tražite ili nešto drugo. Potpredsjednik me podsjeća da smo imali dogovor na Kolegijumu. Možete da tražite da se ta tačka sad ne razmatra, da tražite pauzu oko nje, da barem završimo druge tačke. Ali, to je ono što smo nekad praktikovali.

Izvolite, što je vaš zahtjev?

Izvolite, potpredsjedniče.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Pa upravo ovo što ste sada kazali, o ovoj temi smo pričali na Kolegijumu, koji nije bio ni prije mjesec, ni dva, nego prije par dana. Ako se dobro sjećam. Uz podsjećanje da je na tom Kolegijumu bio i predstavnik Kluba poslanika Socijalističke narodne partije, gdje smo kazali da ćemo glasati danas o ovome, ispunjavajući obavezu koja stoji pred Parlamentom Crne Gore. Ne ponavljajući greške koje smo pravili u nekom ranijem periodu,

kada je protok vremena učinio da nijesmo ispoštovali određene zaključke Administrativnog odbora na neke slične teme.

Dakle, da ne ponavljamo greške, suočimo se sa činom glasanja, podsjetimo se na našu ustavnu obavezu koja proističe iz našeg Ustava i Poslovnika i pokažimo odgovoran odnos prema nadležnim državnim institucijama koje su prema Parlamentu Crne Gore poslali ovu inicijativu. Mislim na Vrhovno državno tužilaštvo, i pokažimo odgovoran odnos prema potrebi jačanja vladavine prava u Crnoj Gori.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Daću riječ svakako. Radi se o našim kolegama i radi se o vrlo osjetljivoj temi.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Dakle, kolege, imali smo Kolegijum i ja sam bio taj predstavnik i predsjednik Kluba poslanika koji učestvuje u radu Kolegijuma kada je tu temu otvorio predsjednik Parlamenta. Bio sam veoma eksplicitan kao što sam sada eksplicitan da o ovome ne treba glasati. Dakle, nijesmo odlučivali da ćemo glasati, već je predsjednik Parlamenta samo iznio kao opciju nešto što je na dnevnom redu i ja ću iz toga razloga da tražim da se završe druge tačke.

Predsjedniče, da se da pauza i da se nakon pauze dogovorimo da li o ovome treba glasati. Evo, toliko.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Samo trenutak, samo trenutak.

Možemo uraditi druge tačke, pa na kraju ovu tačku razmatrati, nije problem. Stići ćemo je do ponoća ili do 31. ima dosta.

Izvolite.

RADIVOJE NIKČEVIĆ:

Ja nijesam htio da se javaljam, računajući da smo...

Ok, nema problema ako je ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, kolega Popoviću.

Sačekaće kolega Nikčević, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Ja sam shvatio da smo dobili pravo na raspravu o svemu ovome, jer Liberalna partija, konkretno moja malenkost, nije imala prilike da o ovome iznese stav na Administrativnom odboru. Niko iz našeg Kluba nije u

Administrativnom odboru, čak nijesam siguran ni da je ova rasprava vođena na Kolegijumu u ovom obimu u kojem Vi govorite, bar smo mi obaviješteni da je to bilo nešto onako više nezvanično, ali dobro to nije ni bitno sad.

Ja ću da kažem stav što se svega ovoga tiče. Dakle, razdvojiću ovdje postupak protiv kolega Mandića, Kneževića i Radunovića. Principijelno biću uzdržan kod glasanja bez obzira što se dešavalo na tim protestima počevši od 27. septembra, pa nadalje. Dakle, mislim da svi mi moramo sami sebi da ukinemo imunitet koji je prosto nepotreban i nezaslužen. Zašto bi se sad sve to lomilo na njima, a svi oni su do sada prošli lišo mislim da to nije ni pravedno ni pošteno ni principijelno. Što se tiče, posebno kolege Đukanovića, dakle to je potpuno nešto drugo i tu ću biti protiv skidanja imuniteta. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, ustavna kategorija, što je mnogo važnije viševjekovna dostignuća parlamentarizma imuniteta. I nije slučajno izmišljen. Nije slučajno izmišljen, da bi vox populi mogao da bude bez kontrole.

Izvolite, kolega Nikčeviću.

RADIVOJE NIKČEVIĆ:

U ime predlagača nijesam htio da se javljam iz prostog razloga što sam mislio da smo imali jednu dobru sadržinu naše Odluke koja je upućena Parlamentu. Pa kao odgovorni parlamentarci, znajući da će to doći na dnevni red, pročitali smo kompletnu Odluku i zahtjev Višeg, odnosno Osnovnog državnog tužilaštva kada je u pitanju kolega Mandić i kolega Radunović,

odnosno Osnovnog tužilaštva kada je u pitanju kolega Knežević. Posebno bih posmatrao ovaj slučaj oko zahtjeva Osnovnog državnog tužilaštva iz Kotora. Administrativni odbor je u skladu sa svojim ovlašćenjima razmatrao te zahtjeve i jednoglasno donio odluku, nikakve dileme nije bilo kod Administrativnog odbora. I tada predstavnik SNP-a nije htio da učestvuje u raspravi, napustio je sjednicu. Ovaj slučaj nema nikakve veze sa onim što se dešavalo i našoj ocjeni u Odboru za bezbjednost i Skupštini oko tih događanja.

Ovdje se postavlja jedno pitanje - da li ćemo mi kao parlamentarci dati šansu da Državni tužilac, onaj koji je izabran ovdje - onom većinom, radi svoj dio posla, da dokaže ispravnost ili neispravnost onoga što se dešavalo tih dana.

Nama je olakšanje, meni lično ovdje, jer je imunitet upravo u toj zaštiti da se ne desi politički motivisanim, drugim granama vlasti, da pokrenu takve inicijative, da iz parlamenta izvuku poslanika i da mu ne dozvole da obavlja ustavnu dužnost. Mi danas imamo poslanike koji nijesu u Skupštinu, oni su na ulici i samo treba da kažemo da prihvatamo da Tužilac vodi krivični postupak. Ukoliko donesemo takvu odluku, oni su slobodni građani. Oni su na ulici, oni nijesu u radnim tijelima, oni nijesu danas ovdje sa nama da ih izvlače iz Parlamenta i da pokušamo na takav način da ih branimo.

Ovo što je koleginica govorila, to ustavno pravo nikome nije obesmišljeno, to smo dokazali, imali smo i takvih zahtjeva, svako u ovom Parlamentu može da kaže što želi, što hoće. Do sada nije nikome skidan imunitet.

Još jednom samo ovo da potvrdim- zašto smo ovo uradili. Dolazi od Državnog tužioca, krivično djelo je veoma ozbiljno. Poučeni iskustvom iz ranijeg saziva mi smo donosili takve odluke i mislim da treba nastaviti tim istim putem i u ovom Parlamentu i u Administrativnom odboru. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Poslanik Lekić, izvolite.

MIODRAG LEKIĆ:

Nisam mislio da se javljam povodom ovog predloga. Kao što javnost zna, nisam ni učesnik ovih protesta. Bilo je tu razlika u pogledima, što nije sada bitno u ovom trenutku.

Glasaćemo protiv i izjasnili smo se već javno kao DEMOS da postoje i pravni i politički razlozi da se ne prihvati ovaj predlog. Pravni - nije slučajna institucija imuniteta. Ona da je beznačajna ne bi trebala da postoji. Prema tome, ona postoji s nekim smislom i sad trebaju neke većine, kao ove prethodne većine oko Mamule, da tim metodom se nadglasavamo ovdje i eliminišemo jednu instituciju koja nije slučajno definisana kao imunitet.

I ovo što je rekao kolega Damjanović - politički aspekt. Suviše su visoke tenzije u Crnoj Gori. Prvo, zbog ekonomskog stanja, zbog krize, zbog afere

„Snimak“, zbog mnogo toga, da bi ih sada ponovo ovdje podizali. Moj stav nije ad hominem, nikoga ovdje pojedinačno ne zastupam. Nisam ni vidio ove kolege, od kad sam otišao iz Demokratskog fronta. Nego na bazi principa. I podsjećam crnogorsku javnost da su organi vlasti, a imam te dokumente, slali potvrde o imunitetu za Mila Đukanovića i za neke članove DPS-a susjednoj zemlji, kako bi bili oslobođeni procesa političkog u materiji kriminalno-regionalnog udruživanja. Dakle, slali ste iz DPS - a potvrde, govorim na bazi činjenica, da se pozovete na imunitet u stvarima koje su imale i dimenzije skandala - velikog po Crnu Goru. Tako da još jednom želim da sumiram. DEMOS će glasati protiv i mislim da ova tema, kao što je rekla i kolegunica Kalezić, je još uvijek otvorena politički. Svi aspekti tih protesta. Makar ne bio na njima. Još uvijek čitava politička priča nije odmotana i svi segmenti tog događaja. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala poslaniče Lekiću.

Poslanik Abazović.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala predsjedniče, znam da smo na kraju dana.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne, ne, suviše je važno pitanje.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Jasno, neko je umoran, neko je i zadovoljan, neko je nešto i prihodovao danas, ali u svakom slučaju ipak je ovo važna tema.

Ja želim da kažem sljedeće, moj lični stav - apsolutno očekujem da ćemo sa svim kolegama biti protiv. Makar mi iz Posebnog kluba. Ali želim da kažem svoj lični stav. Da nije bilo intervencije policije ispred Skupštine i onakog otklanjanja onih šatora koji su nekima smetali ili ne, nikad se 24. oktobar ne bi desio onakav kakav se desio. Tako da apsolutno dijelim mišljenje kolegice Kalezić. Rekao sam to ovdje javno, rekao sam da bih došao da branim Parlament i da ću uvijek doći. Ako to bude ikome išta značilo. Ali neću dozvoliti da budemo dio igre, koja na nesreću građana, pomaže dva politička subjekta, od kojih najviše Demokratsku partiju socijalista.

Ponavljam, da nije bilo intervencije policije, onakve kakva je bila, ne bi se desilo ništa 24. oktobra od onoga što se desilo. I iz tog razloga - da politika ima svoje specifičnosti - narod ima pravo na frustraciju. Ovdje i u ovom Parlamentu večeras je potvrđeno, ali i mnogo puta prije ovog u 25 godina, da funkcioniše klasični politički kartel koji će se na nekim slobodnim izborima sljedeće za pet, 10, 15, 20 ili 50 godina raskrinkati. I onda će potpredsjednici partija - bivši, predsjednici političkih savjeta, ministri, premijeri i poslanici

odgovarati za ono što su radili, ali u jednoj drugoj - slobodnoj Crnoj Gori. Narod se tog 24. pobunio protiv onoga što je bila tortura policije. To nije bio ekskluzivni skup DF-a, tamo je bilo puno ljudi koji sa njima ne dijele iste političke ideje, ali su mislili da trebaju da se solidarišu. Nijedan čovjek nije uhapšen od onih koji su napali Skupštinu konkretno, nijedan nije procesuiran a trebaju da se procesuiraju organizatori. Mislim da je to nepravedno, da je to politički neprihvatljivo i jednostavno glasaćemo - protiv.

Vi nastavite da koristite mehanizam političkog kartela. Glasajte za, ugrozite opoziciju, omogućite im da ne izađu na sljedeće izbore. Sljedeći put volio bih da imate 70 svojih poslanika DPS-a i 11 satelita – 81, milina. Nikada nećete doći u situaciju da razmišljate da li će „kraljičine plaže“, „mamule“ ili „telekomi“ ovdje proći, uvijek će biti kako treba. To nije evropska Crna Gora, ali ako je vi takvom doživljavate - samo naprijed. Niko vas u tome fizički spriječiti neće, ali politički ćemo se uvijek boriti da to ne bude tako. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. U ime kluba poslanika DPS-a kolega Stanišić.

OBRAD STANIŠIĆ:

Prvo moram da neke konstatacije koje su ovdje iznešene demantujem. A veoma lako. Niko se iz Demokratske partije socijalista nikad nije krio iza imuniteta. Vi znate gospodo ovdje, u prošlom sazivu, da smo mi izglasali na osnovu toga što je tražio tužioc, skinuli smo imunitet našem kolegi iz Kluba Demokratske partije socijalista. To dobro znate, kao i da je odavde, iz ovih klupa, pošao da da iskaz u sudu.

Tražimo od tužioca da radi svoj posao. Tužioc traži od nas ono što trebamo da uradimo. Ovdje niko ne osuđuje naše kolege niti im donosi presudu, nego moramo da poštujemo Ustav i zakone ove države. Svi tražimo odgovornost od tužioca, a kad on traži ono od nas što mi kao poslanici trebamo da uradimo, mi od toga pravimo otklon. Mi ovdje ne donosimo presudu našim kolegama, za koje Tužilaštvo traži da im se skine imunitet, nego postupamo po onome što traži Tužilaštvo. Ni manje ni više. A gospodo, dobro znate da su glasovima Demokratske partije socijalista skidani imuniteti našim kolegama iz Demokratske partije socijalista. To ste zaboravili.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Moramo u ime klubova, kolega Sijarić sada.

Želite proceduralno? Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Predsjedniče, obraćam se Vama, mislim da morate to da spriječite. Bezbroj puta se desilo da poslanik Abazović, obraća se DPS-u i stalno

pominje satelite. Dakle, sve koji su u vladajućoj koaliciji, on nas naziva tim pogrđnim imenom. Morate da ga spriječite, bez obzira što ja mislim o njemu. Dakle, o preletačima, o ljudima koji zastupaju tuđe interese. Nikad ja to ovdje nisam rekao, ali stvarno Vi morate da spriječite. To se do sada bezbroj puta ponovilo i Vi nikad ne reagujete na takve stvari.

Pa zamislite što bih ja trebao da kažem o preletaču, o poslaniku koji zastupa ko zna čije interese i taj ima morala, obraza, da se tako nama obraća.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

E sad ste otišli daleko.

Vi govorite sada o obrazu.

Prvo, molim Vas, ponašajte se i Vi kako dolikuje poslaniku. Samo trenutak, kolega Mustafiću. Ja sam mnogo provjereniji poslanik od svih vas ovdje. Jeste li me dobro čuli, kolegice Jasavić? Ja sam mnogo provjereniji poslanik od svih vas ovdje. Prema tome, molim vas - da završim. Moraćete mnogo da prođete da biste bili provjereni koliko ja, kao poslanik. Zato ovo radim, kao što znate. Da konac djelo krasi.

Znači kolega, mogli ste da tražite uvredu i sve ostalo, kao što je tražio kolega Popović.

Kolega Popoviću, sateliti su politička kategorija. To nikakva uvreda nije to je jedna politička kategorija. Donijeću Vam, molim vas, da dam objašnjenje, a donijeću i udžbenike ako treba, molim vas. Nađite u političkoj

kategoriji i marionetski režimi, i marionetske partije, i satelitske partije kao političke kategorije. Molim vas, ja nisam rekao da je preletači zabranjena riječ uopšte! Ja to uopšte nisam rekao! Dozvoljeno je reći preletači. Neću nikog opomenuti kad kaže preletači. Kolega Popoviću, neću nikog opomenuti kad kaže preletač, kad kaže satelit, kad kaže marioneta - neću nikog opomenuti. I kad to kaže meni - isto ću mu reći da je to njego političko pravo da to kaže. Isto, da Vam kažem, to je njegovo političko pravo da kaže, jer to spada u politički rečnik koji nije zabranjen - da budemo načisto. Rekli to meni ili rekli nekom drugom isto ću poštovati. Znači, spada u politički rečnik koji nije zabranjen i koji je politička kategorizacija koja je ustaljena, biću vrlo precizan. Tako da nema uvrede ni kad Vi njemu kažete preletač. Ne smatram to uvredom, to je politička kategorija, imate pravo da mu kažete. Nije nova u ovom Parlamentu, često je korišćena. Da, to svakoga boli kad čuje za onog drugog to mi je jasno, ali je to ono na što se moramo mi ovdje navići. Ima mnogo težih riječi ovdje - kriminalci, itd. To je mnogo teže od političkih kvalifikacija, ali i to egzistira u našem dijalogu. I nisam tu pristrastan, nego kažem to je standard. Bez namjere kako se na koga odnosi.

Idemo dalje.

Izvolite kolegince Čatović. Ne, ovo je proceduralno.

MARIJA ČATOVIĆ:

Ja bih samo upozorila sve nas - s pravom građani pitaju - jesmo li mi neko ko je zaštićen ko međedi? Oprostite što ovako moram da kažem. Ili smo svjesni da bilo što, kad pokrene tužioc, mi sami odrekujemo se imuniteta da bi se sprovela istraga. Mislim da mi takvi treba da budemo. Kad se pokrene

istraga da mi sami budemo svjesni, jer su nas građani birali. Jer za građane se ne pita, oni moraju da idu pred sudstvo, a mi sami treba da jednostavno kažemo - odričem se imuniteta - izvolite saslušajte me.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegkinice Ćatović.

Upravo je to naša uloga, da postavljamo standarde političke kulture našim ponašanjem. To je naša uloga i to se ne može propisati, to je nešto što izgrađujemo našim zajedničkim radom i što je rezultanta na kraju zajednička. Tu ste u pravu, mislim da su i kolega Radunović i kolega Mandić, ako se ne varam i kolega Knežević rekli da se ne sakrivaju iza imuniteta. Oni formalno ne mogu da se odreknu. Formalno ne mogu, ali su javno to rekli koliko sam ja čuo i to je negdje neki doprinos koji su oni dali toj političkoj kulturi. Kod kolege Đukanovića, mislim da se svi slažemo, to je poseban slučaj. Poslije šest - sedam mjeseci, u nezgodno vrijeme, tu se već može vidjeti neka koincidencija koja probudi sumnju. Od njih trojice ja sam čuo da su to rekli javno.

Izvolite, ko želi riječ?

Kolega Popoviću, izvolite. On traži učešće u raspravi u ime Kluba, a kolegkinica Dragičević traži proceduralno.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem gospodine predsjedniče Skupštine.

Ja mislim da svojim ponašanjem od 2009. godine nikad nikoga nisam dovela u nezgodnu situaciju ovdje. To mi ne daje ni kuća, ni iz koje dolazim ni gdje sam ušla, a ne daju mi ni godine. Ja sam samo 23 dana mlađa od uvažene kolegice Kalezić. Prema tome i stvarno danas ne mogu da ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, ušle ste u pedesetu obje, dobro je.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Ja dogodne punim sedam, ne 7,0 nego 0,7.

Ja stvarno nisam mogla danas da se ne javim i da kažem da je dosta vrijeđanja. Posebno nacionalnih manjina i satelita. Stvarno to ne priliči onome ko se nije izmjerio na svojoj listi. Mi smo svi izmjereni na svojim listama i poslije je bila koalicija. Prema tome, mislim da ovo nije primjereno danas što se reklo.

A što se tiče imuniteta, ja se sjećam da je Đoko Pinjatić, ja nisam glasala za to - to je tačno, ali Đoko Pinjatić je došao ovdje i rekao - molim vas skinite mi imunitet hoću da dokažem što je na stvari. Tako da sam očekivala, kad sam čula da su rekli uvaženi poslanici kojima je danas predloženo da se skinu imunitet, da oni sami to hoće da skinu. Ja sam shvatila da će oni danas biti ovdje i da će se to drugačije završiti.

Samo bih zamolila da se ne vrijeđamo više ovako u ovom Parlamentu. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Možemo li dati riječ kolegi Sijariću da se u ime Kluba izjasni?

Kolega Popović, ali nemojte opet na istu temu, ako nema nešto novo, ako ima ništa novo vrlo rado da čujemo.

Samo izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Predsjedniče, vidite, Vi koji ste veoma vješt retoričar, naravno ja to moram da kažem i Skupštini i javnosti, znam Vas od malih nogu. Nešto sam stariji od Vas, čak od početka, u dječjem vrtiću ste bili predsjednik dece i kasnije kao omladinac. Naravno, ne mogu se ja retorički nositi sa Vama koji sam bio u potpuno nekom drugom svijetu toliko godina i decenija. Iako Vi pokušavate, evo koliko god Vi pokušavate, svako ljeto da trenirate vaterpolo u Orahovcu, džaba. Teško da ćete Vi mene stići, tako teško da ću ja Vas stići. Ali, Vi pokušavate da dokažete da je ovo politički satelit, da je to stalno izgovarano u pozitivnom smislu i u pozitivnom kontekstu. Mislim, to je nedokazivo. Stvarno molim, apelujem, trudim se, što je rekla kolegunica Dragičević, da nikoga ne vrijeđam da uvijek saslušam, da ne dobacujem s mjesta, ali ne možemo podnositi takve uvrede konstantno. Eto toliko. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala na komplimentima, i dajem Vam prvenstvo, svakako kao olimpijskom nosiocu medalje. Ali ponavljam, radi se o političkim kvalifikacijama koje su već standardizovane. Niti je preletač uvreda, jer je neka kvalifikacija. Moram priznati da je satelit čak manje, manje na toj skali satelit negativan pojam. A nijesu komplimenti. Jesu političke kvalifikacije koje su dio diskusije i tu ćemo biti ravnopravni. Moramo imati neki dijalog.

Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala predsjedniče.

U sklopu pojašnjenja, prvo da kažem sljedeće, zaista nisam nikoga vređao, a te uvrede koje primam sa druge strane, pogotovo od strane vlasti, samo mi potvrđuju da sam u pravu. I raduju me. Raduju me uvijek reakcije od strane vlasti, jer ne daj bože da ih nema, to znači da nijesam pogodio metu.

Drugo, što se tiče satelita. Satelit je astronomski pojam, a koristi se za objašnjavanje nebeskih tijela koji se kreću oko nekih drugih nebeskih tijela. U političkom smislu partije koje se kreću oko neke, koja je u ovom slučaju veća. Nijednu nijesam pomenuo, a ko god se sam prepoznao, Dritan Abazović mu kriv nije.

S druge strane, nikad nijednom što se tiče i preletača i poslanika mafije, i poslanika ovoga, i bitange i bilo čega, ponavljam, uvijek ste dobro došli i sa

takvom retorikom prema meni. Svi koji ste na vlast i koji niste, uvijek ste dobro došli. Ali, sljedeće hoću da kažem, nemojte da se krijete iza toga što ste nacionalne manjine. Bilo ko. Jer sam i ja nacionalna manjina i iza toga se ne krijem. Pričam svoje političke stavove vrlo javno, transparentno, bez dlake na jeziku, bez rukavica i to ću i dalje raditi. A da li se nekome sviđa ili ne, ne znam. Nikoga pojedinačno pominjao nisam, apsolutno ni jednu stranku. Pričao sam čak i u futuru, ne u trenutnom političkom kartelu koji postoji, nego u futuru. Rekao sam biće 70, 80 itd. u futuru, ko god se u tome prepoznaje, ja mu zaista apsolutno nijesam kriv, a spreman sam da vodimo dijalog kao i do sada. I još bolje u narednom periodu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Svi smo pomalo već umorni, pa smo osjetljiviji. To je logično u čitavoj toj priči, ali ajmo dalje.

Da čujemo kolegu Sijarića, koji je strpljivo slušao sve ove ulazne teme.

REŠAD SIJARIĆ:

Da, i malo o satelitima, ja sam geograf i to mi je struka. Postoje prirodni i vještački sateliti. Sateliti idu određenim putanjama, a preletači su nešto što ipak ide iz jedne putanje u drugu i nema utvrđene putanje. To sam samo htio, struka mi je. Idem sad dalje.

Znači, vezano za temu, Klub poslanika Bošnjačke stranke, ja kao član Administrativnog odbora znate dobro da sam glasao kako sam glasao.

Glasao sam protivu skidanja imuniteta gospodinu Đukanoviću. Ne zbog prezimena, nego zbog toga što je zahtjev ovako stigao dosta kasno i nema tu težinu. Na drugoj strani glasao sam za skidanje imuniteta trojici poslanika i to je bio stav politički naše partije. Hoću da napomenem, sjećamo se u prošlosti nekih vremena kad je Harunu Hadžiću skinut imunitet. Ko zna zašto i kako? Ovo mislim da je ipak zavređivalo da se tako glasa i drugim predstavnicima SDA stranke i suđeno je i hapšeno i prebijano. Nijesam za to. Nego sam za to da bude jedno fer suđenje, realno, korektno. Ukoliko se dokaže da ima osnova za suđenje i ništa drugo. Toliko.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Sijariću.

Ne, Klub je završio, kolega Stanišić je to dobro uradio u vaše ime, nemojmo da trošimo vrijeme više na proceduri.

Možemo da glasamo o ovoj temi? Ne, može pauza ako tražite, to je vaše pravo.

Da čujem kolege iz SNP-a, možemo preći na drugu tačku, ovo ćemo noćas završiti, tako da ne vidim da je ...

Može li se glasati?

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Vi ako možete završite ove druge tačke, dajte pauzu oko ovoga.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Završićemo druge tačke, daćemo vrijeme za pauzu.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Da se predsjednik još jednom sa sobom razmisli da li ima potrebe da ovo stavi na glasanje, jer može da ne stavi ako to ne želi, eto to. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Damjanoviću, ja sam to odlagao i znate da je lični stav bio da to ne razmatramo, jer ja mislim da možemo doprinijeti osvježavanju situacije. Ali demokratija je takva da poštujete volju većine. Većina no Kolegijumu je bila da se to ispoštuje. Lično sam mislio takođe da ovo neće doprinijeti atmosferi koju gradimo kroz parlamentarni dijalog i pokušaj da dobijemo sve subjekte u tom dijalogu, ali većina je mislila da treba biti na dnevnom redu i kao i kod prethodnih slučajeva moje je da pokušam da budem pravičan i objektivan, pogotovo čovjek može da bude u nekim situacijama, ali kad većina misli da se o tome treba odlučiti, to treba poštovati.

Možemo pomjeriti za kraj tačku dnevnog reda ako vam to nešto znači. Možemo sada. Izvolite. Hvala na razumijevanju da se dogovaramo oko svega.

Imamo glasanje, znači pojedinačno ćemo glasati.

Predlog odluke kojom Skupština daje odobrenje za pokretanje krivičnog postupka protiv Slavena Radunovića. Izvolite- za, protiv, uzdržani? Slaven Radunović je prvi.

Potrebno je 41, to je dogovor sa Kolegijuma.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika, 41 za, 15 protiv, tri uzdržana. Konstatujem da je kolegi Slavenu Radunoviću dato odobrenje, odnosno dato odobrenje za pokretanje krivičnog postupka.

Sljedeći je Predlog odluke za poslanika Andriju Mandića, ista je kvalifikacija, isto je djelo, isti Predlog odluke. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 41 za, 15 protiv, dva uzdržana. Konstatujem da je usvojena Odluka za davanju odobrenja za pokretanje krivičnog postupka protiv Andrije Mandića.

Idemo na Predlog odluke kojom Skupština daje odobrenje za pokretanje krivičnog postupka protiv Milana Kneževića, takođe poslanika u Skupštini Crne Gore. Izvolite- za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 41 za, 15 protiv, dva uzdržana. Konstatujem da je i ovdje donijeta Odluka za davanje saglasnosti za pokretanje krivičnog postupka.

Imamo posljednje glasanje, to je za Milutina Đukanovića. To je slučaj koji ste vidjeli, ima neku razliku, nije za ove događaje nego je za neka ranija djela, moguća djela u Kotoru.

Stavljam na glasanje Predlog odluke.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 30 za, 21 protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da Odluka nije usvojena, da ta odluka nije usvojena i da ostaje imunitet Milutinu Đukanoviću, poslaniku Skupštine Crne Gore.

Idemo na sljedeću tačku dnevnog reda - Imenovanje jedne članice Državne izborne komisije.

Predložena je Nataša Pešić, treba li da vodimo raspravu?Možemo li?

Stavljam na glasanje izbor jednog člana Državne izborne komisije.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 41 za, nije bilo protiv, tri uzdržana. Konstatujem da je izabrana gospođa Pešić na to mjesto.

Mi konstatujemo završetak postupka imenovanja članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Predloženi su Advokatska komora - Zoran Čelebić, Ljekarska komora - Vladimir Dobričanin, Udruženje pravika - Branislav Radulović, Univerzitet Crne Gore - Dražen Cerović, 28 nevladinih organizacija koje se bave ljudskim pravima - Sašu Zekovića.

Stavljam na glasanje Predlog. Izvolite - za, protiv, uzdržani?

Inače, taj Savjet je uradio dosta dobar posao i u kriznim situacijama pomogao nam je da smanjimo količinu nemira u čitavom postupku.

Hvala vam. Glasalo je 49 poslanika i svi su bili za. Želim uspješan rad novim članovima Savjeta za građansku kontrolu rada policije i dobru saradnju jer obavljaju posao u našoj zgradi.

I nešto što je zakonska osnova - prestanak mandata predsjedniku i članovima Komisije za sprečavanje sukoba interesa.

Shodno članu 107 stav 2 Zakona o sprečavanju korupcije. Početkom rada Agencije za sprečavanje korupcije, prestaje sa radom Komisija za sprečavanje sukoba interesa, pa na osnovu toga objavljujem da Skupština konstatuje prestanak mandata dr Slobodanu Lekoviću, predsjedniku Komisije i Goranki Vučinić, Ivu Đokoviću, Ani Raičević, Borki Smolović, Ristanu Stijepoviću, Vehudinu Feratoviću, zaključno sa 31. decembrom 2015. godine.

I zahvaljujem se na radu koji su imali, imali su pionirski posao da rade u Crnoj Gori, to nikad nije zahvalno, ipak je napravljen veliki pomak od početka do sada. Društveni poslovi su takvi, biće progresije.

Ostaje još jedan posao koji treba da obavimo u ovoj godini, a to je da pozovemo Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Šućka Bakovića da položi zakletvu da bi mogao stupiti na funkciju.

Sačekaćemo.

Izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ:

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovani potpredsjednici, poštovane dame i gospodo poslanici i poslanice,

Zaklinjem se da ću štiti ljudska prava i slobode u skladu sa Ustavom i zakonom, kao i potvrđenim međunarodnim ugovorima u oblasti ljudskih prava i da ću se pridržavati načela pravde i pravičnosti.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čestitam, zaštitniče.

Hvala vam.

Meni je ostalo da vam se zahvalim na 2015, kao i svaka naša godina duga i radna. Neđe u toj količini potrebe da vidimo sve greške ili da afirmišemo sve što mislimo da treba afirmisati stalno smo u tenzijama. Ali dolazi par dana da se prekuperamo, što bi rekli mi na primorju, da se vratimo nekim toplinama porodičnim, prijateljskim. Praznici služe za to, da poslije njih budemo malo bolji.

Želim naravno, u ime svih vas, i građanima srećnu Novu godinu. Kao njihov glas, sa velikom odgovornošću koju nosimo da imamo zajedničku želju. U tome smo jedinstveni, vidimo na različite načine, ali sa istom željom, uvjeren sam - da Crna Gora bude bolja, srećnija, bogatija, iznad svega da bude mirna.

U želji da 2016. bude uspješna za Crnu Goru čestitam i vama. Zahvaljujem vam na saradnji, uz sva naša zajednička neslaganja, puno toga smo uradili da afirmišemo parlamentarizam i kao što vidite u konačno u svakoj temi sa dobrom voljom dođemo do dobrog rezultata.

Neka vam je srećna 2016. i naravno predstojeći Božić koji dolazi.

Hvala vam. Zaključeno je zasijedanje. Pozivam vas na koktel, uobičajeno kratko, ali tu smo.